T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

DİL-GÜŞĀ

(Giriş-Metin-Dizin-Tıpkıbasım)

Sinan KAZANCİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Prof. Dr. Orhan YAVUZ

Konya-2017

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Yüksek Lisans Tezi Kabul Formu

Öğrencinin		
	Adı Soyadı	Sinan KAZANCI
	Numarası	114201041010
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı – Türk Dili
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Orhan YAVUZ
	Tezin Adı	Dil-Güşa (Giriş-Metin-Dizin-Tıpkıbasım)

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan Dil-Güşa (Giriş-Metin-Dizin-Tıpkıbasım) başlıklı bu çalışma 15/12/2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/~~oyçokluğu~~ ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Prof. Dr. Orhan YAVUZ		[signature]
Prof. Dr. Ufuk D. ASGI		[signature]
Doç. Dr. Mehmet YASTI		[signature]

Alâaddin Keykubat Kampüsü Selçuklu 42079
KONYA Telefon : (0 332) 241 05 21-22 Faks : (0 332) 241 05 24
e-posta : sosbilens@selcuk.edu.tr Elektronik Ağ : www.sosyalbil.selcuk.edu.tr

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ 1983

Bilimsel Etik Sayfası

Öğrencinin		
	Adı Soyadı	Sinan KAZANCI
	Numarası	114201041010
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı – Türk Dili
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tezin Adı	Dil-Güşa (Giriş-Metin-Dizin-Tıpkıbasım)

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası
(İmza)
Sinan KAZANCI

ÖN SÖZ

Münbit bir vatan olan Anadolu'muz, yüzyıllar boyu birçok sahada eser veren gönül erlerinin, söz üstadlarının neşv ü nemâ bulduğu güzide bir yer olmuştur.

XIV. yüzyıl sonu, XV. yüzyılın birinci yarısında yaşayan Kaygusuz Abdal da bu gönül erlerinden birisi olarak manzum, mensur ve her iki türün karışımı on yedi civarında eser kaleme almıştır (Güzel, 2009: 14).

Üzerinde çalıştığımız eser, Kaygusuz Abdal'ın Dil-güşā adlı eseridir. Birçok nüshası bulunan bu eser üzerinde daha önce Abdurrahman GÜZEL tarafından Veliyettin Efendi'nin özel kütüphanesinde bulunan Mecmu'â-i Resâil nüshası esas alınmak üzere, Ankara Genel Kitaplığı nüshası, İstanbul Süleymaniye Kütüphanesi Düğümlü Baba nüshası ve Almanya Marburg nüshaları edisyon kritiğe tabi tutularak bir çalışma yapılmıştır (Güzel, 2009: 14).

Çalışmamız, iki yazma nüshanın edisyon kritiği üzerinedir. Bunlardan birincisi, aslı Rodos Hafız Ahmetağa Kütüphanesi'nde olan Dil-güşā'nın, Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde RDS 1963 numarayla kayıtlı nüshadır. İkincisi ise Bursa İnebey Yazma Eser Kütüphanesi'nde 7856/3 numarayla kayıtlı nüshadır.

Çalışma *önsöz* dışında *giriş, metin, dizin ve tıpkıbasım* olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde Kaygusuz Abdal'ın hayatı ve eserleri özet olarak verilmiş, üzerinde çalıştığımız Dil-güşā nüshalarının tanıtımı yapılmış, eserin içeriği hakkında bilgi verildikten sonra, daha önce Dil-güşā üzerinde eser yayımlamış olan Prof. Dr. Abdurrahman GÜZEL'in çalışması üzerinde kısaca durularak bu çalışmada karşılaşılan okuma hataları ve bu hatalara yönelik tekliflerimiz tablo halinde sunulmuştur.

Metin bölümünde eserin transkripsiyonlu metni verilmiş olup bu bölümün oluşturulmasıyla ilgili ayrıntılar metnin öncesinde sunulmuştur.

Dizin bölümünde eserin gramatikal dizini oluşturulmuş ve yine bu bölümün oluşturulmasıyla ilgili durumlar da dizin öncesinde verilmiştir.

Tıpkıbasım bölümü çalışmanın son bölümüdür. Bu bölümde yukarıda belirtilen her iki nüshanın tıpkıbasımı verilmiştir.

Türk dili ile ilgili bu çalışmanın yapılmasını öneren ve yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Orhan YAVUZ'a, yine elinden geldiğince yardımcı olan Doç. Dr. Semra TUNÇ hocama, kadim arkadaşım Yrd. Doç. Dr. Mevlüt GÜLMEZ'e ve Araştırma Görevlisi Olcay KOCATÜRK'e desteklerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Sinan KAZANCİ
Konya, 2017

T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	**Adı Soyadı**	**Numarası:** 144201041010
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı / Türk Dili
	Danışman	Prof. Dr. Orhan YAVUZ
Tezin Adı	**DİL-GÜŞĀ** (Giriş - Metin - Dizin - Tıpkıbasım)	

ÖZET

DİL-GÜŞĀ (Giriş – Metin – Dizin - Tıpkıbasım)

Bu yüksek lisans çalışmasının konusu, aslı Rodos Hafız Ahmetağa Kütüphanesi'nde bulunan, dijital görüntüleri ise Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde (asıl nüsha olarak kabul edilen) olan, Bursa İnebey Yazma ve Basma Eser Kütüphanesi'ndeki diğer bir nüshasıyla edisyon kritiğe tabi tutulan Kaygusuz Abdal'a ait Dil-güşā adlı eserdir. Eser; içerik, dil özellikleri ve sözcük hazinesi bakımından incelemeye değer bulunmuştur.

Bu tezle, öncelikle adı geçen esere ait sağlam bir metin oluşturmak, sonra da bu metnin dönemine ait kelime varlığını ve şekil özelliklerini ortaya koyacak bir dizin hazırlayarak tarihî Türkiye Türkçesi araştırmalarına katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Çalışmada, eserin transkripsiyonlu metni oluşturulmuş ve eserin ait olduğu dönemin hem kelime varlığının tespitine hem de şekil özelliklerinin ortaya çıkmasına katkı sağlayacak dizini hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kaygusuz Abdal, Dil-güşā, Eski Anadolu Türkçesi, metin, dizin.

T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	**Adı Soyadı**	**Numarası:** 144201041010
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı / Türk Dili
	Danışman	Prof. Dr. Orhan YAVUZ
Tezin Adı	**DİL-GÜŞĀ** (İntroduction - Text - Index - Same Printing)	

SUMMARY

DİL-GÜŞĀ (İntroduction - Text - Index - Same Printing)

The subject of this master degree assignment is the work named Dil-güşā which belongs to Kaygusuz Abdal. The original copy is placed at Rodos Hafız Ahmetağa Library, dijital images are at Konya Regional Writing Work Library (which are accepted the original copy). Another copy is at Bursa İnebey Writing and Printing Work Library with another edition crities copy. This work is found worth examining in terms of its content, language and vocabulary.

With this thesis, first of all to form a reliable text about the work is aimed, then contribute the researches of old Türkiye Turkish by preparing an index revealing the words and shape features of the period of this text.

Within this work, the transcribed text of the book is formed and the index which will contribute to determine the word presence and shape features of that period is prepared.

Key words: Kaygusuz Abdal, Dil-güşâ, Old Anatolian Turkish and text itself.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI...V

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU………………………………. VI

ÖN SÖZ...……………VII

ÖZET…….. ..IX

SUMMARY……...X

İÇİNDEKİLER………………………………………………………….XI

KISALTMALAR……………………………………………………...XIII

GİRİŞ……………………………………………………………………..1

1. KAYGUSUZ ABDAL ……...2

   A. Hayatı...2
   B. Eserleri…………………………………………………….........2

2. DİL-GÜŞĀ’NIN NÜSHALARI…………………………………...3

   A. Dil-güşā’nın Hafız Ahmetağa Nüshası……………………….. ………...3
   B. Dil-güşā’nın İnebey Nüshası...4

3. ABDURRAHMAN GÜZEL’İN ÜZERİNDE ÇALIŞTIĞI DİL-GÜŞÂ…….5

Transkripsiyon Alfabesi……………………………………………...15

METİN…………………………………………………………………..16

Metin Oluşturulurken Dikkat Edilen Hususlar…………………………………17

DİZİN…………………………………………………………….…144

Dizin Oluşturulurken Dikkat Edilen Hususlar……………………………………145

SONUÇ…………………………………………………………………...244

KAYNAKÇA………………………………………………………………….251

TIPKIBASIM………………………………………………………………….254

A. HAFIZ AHMETAĞA NÜSHASI……………………………………..255
B. İNEBEY NÜSHASI……………………………………………………...282

Özgeçmiş…………………………………………………………………..…324

KISALTMALAR

Ar.	Arapça
bk.	bakınız
Far.	Farsça
HA	Rodos Hafız Ahmetağa Kütüphanesi, No. 336.
İN	İnebey Yazma ve Basma Eserler Kütüphanesi, No. 7856/3.
mec.	mecaz
ş.a.	şahıs adı
tas.	tasavvuf
y.a.	yer adı

GİRİŞ

KAYGUSUZ ABDAL[1]

A) Hayatı

Teke ili Alâiye Sancağı Beyi'nin oğlu olan Kaygusuz Abdal (Alâaddin Gaybî); XIV. yüzyılın sonu, XV. yüzyılın birinci yarında yaşamış olup tarihî kaynaklarda hayatı ile ilgili bilgiler azdır.

Kaygusuz'un ölümünden bir buçuk asır sonra kaleme alınan Menâkıbnâme'ye göre çıkmış olduğu bir av sırasında vurmuş olduğu geyiğin ardına düşmesiyle yolu Abdal Musa'nın dergâhına düşer. Abdal Musa'dan gördüğü keramet karşısında kendisine tabi olur. Şeyhi, Gaybî'ye '"Kaygusuz" mahlasını takar. Kırk yıl şeyhine hizmet eden Kaygusuz, nihayet piri tarafından Mısır'a şeyh olarak gönderilir. Mısır'da bir tekke kurarak yolunu yayar ve orada ölüp tekkedeki mağaraya gömülür.

B) Eserleri

a) Manzum Eserleri
   1. Divan
   2. Gülistan
   3. Mesnevi-i Baba Kaygusuz (I,II,III)
   4. Gevher-nâme
   5. Minber-nâme
   6. Salât-nâme

b) Mensur Eserleri
   1. Budala-nâme
   2. Kitâb-ı Miğlâte

[1] Bu bölüm; Azamat, Nihat (2002). Kaygusuz Abdal. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, 574-576.; Gölpınarlı, Abdülbaki (1962). *Kaygusuz Abdal-Hatayi-Kul Himmet*. İstanbul: Kapı Yayınları.Güzel, Abdurrahman (2009). *Dil-güşâ.* Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.; kaynaklarından yararlanılarak hazırlanmıştır.

3. Vücûd-nâme
4. Risâle-i Kaygusuz Abdal

c) Manzum+Mensur Eserler
1. Saray-nâme
2. Dil-güşâ

DİL-GÜŞĀ'NIN NÜSHALARI

Birçok nüshası Abdurrahman GÜZEL tarafından tespit edilen (Güzel, 2009: 60-61) Dil-güşā'nın tarafımızca incelemeye alınan nüshaları ve bu nüshalara ait özellikler aşağıda belirtilmiştir.

A. Dil-güşā'nın Hafız Ahmetağa Nüshası

Çalışmamıza ana nüsha olarak aldığımız bu nüshanın müellifinin 17a/8'de geçen beyitten;

Cān pūtesinde ḫālis ü muḫliṣ olmaġa
Ḳayġusuz Ata gibi yine bir ḫoş er gerek

ve yine 23a/10'da geçen;

Ḳayġusuz Abdāl'a ṣorsañ ḫaberi
Budur cānında göñlinde bāzārı

beyitlerindeki ifadelerden ve bunların yanı sıra 23a'nın sonunda geçen ifadelerden müellifin Kaygusuz Abdal olduğu konusunda hiçbir şüphe yoktur. Ancak müellif bir eser mi, yoksa bir müstensih tarafından yazılmış bir eser mi olduğuna dair bir kayıt yoktur. Eserin Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'ndeki kaydında H 890/M 1485 olarak kayıtlıdır. Araştırmacılar ise Kaygusuz Abdal'ın 1340-1440 tarihleri arasında yaşamış olduğu konusunda birleşmektedirler.

Asıl nüshası Rodos Hafız Ahmetağa Kütüphanesi'nde 336 numarada kayıtlı bulunan eserin, Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde bulunan dijital görüntüleri ise "RDS 1963" olarak kayıtlıdır. Dijital görüntüleri üzerinden çalışmasını yaptığımız eserin baş tarafı eksik olup 2a'dan 23a'ya kadar toplam 22 varaktan oluşmaktadır. Genel olarak sayfalar 16 satırdan oluşmakla birlikte 17 satır (5b'den 7a'ya kadar olan kısım ve ayrıca 20b), 22 (22b) ve 25 (23a) satırdan oluşan sayfalar da vardır. Varakların "b" yüzleri çobanlıdır.

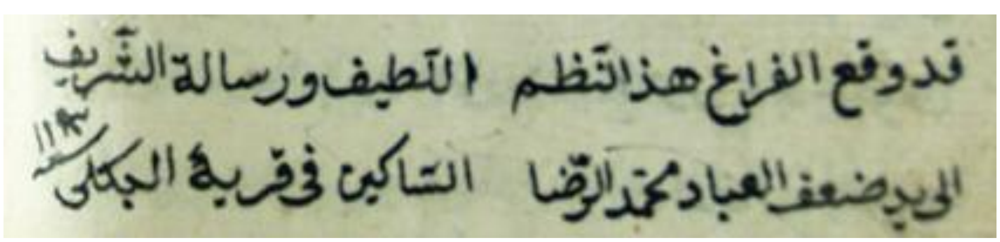
Eser, genel olarak harekesiz bir nesih hattı ile yazılmış olup çok az yerde hareke kullanılmıştır.

Eser, nazım-nesir olarak karışık bir şekilde oluşturulmuştur. Nazım olan bölümlerin iki şiiri hariç diğerleri aruzun "Mefā^{c}īlün / mefā^{c}īlün / fe^{c}ūlün" kalıbıyla yazılmıştır. O iki şiirden birisi "Mef^{c}ūlü / fā^{c}ilātü / mefā^{c}īlü / fā^{c}ilün" kalıbıyla (17a'da), diğeri de "Fā^{c}ilātün / fā^{c}ilātün / fā^{c}ilün" kalıbıyla (21b'de) yazılmıştır.

Aruzun Türkçeye uyarlanmasından mütevellit birçok yerde imale ve zihaf yapılmıştır. Birkaç yer haricinde ölçüye uymayan dize veya beyit olmayıp sağlam bir nüsha özelliği taşımaktadır.

B. Dil-güşā'nın İnebey Nüshası

Eserin müellifinin Kaygusuz Abdal olduğu, 59a/9'da "Baba Ḳayġusuz Abdāl", 87a/4 ve 93b/12'de "Ḳayġusuz Abdāl" ibarelerinden açıkça anlaşılmaktadır. Ancak incelediğimiz nüshanın bir müstensih tarafından H 1193/M 1779 tarihinde istinsah edildiği 96b'de bir boşlukla ana metinden ayrı bir şekilde verilen Arapça iki beyitten

قد وقع الفراغ هذا النظم اللطيف ورسالة الشريف
الى يد ضعف العباد محمد الرضا الساكين فى قرية الجكلى ١١٩٣

"Bu güzel şiir ve şerefli risâle kulların en zayıfı olup Begli karyesinde oturmakta olan Muhammed Rıza elinde 1193 tarihinde tamamlandı." anlaşılmaktadır.

Bir yazmanın üçüncü bölümünü oluşturan eser, Bursa İnebey Yazma ve Basma Eser Kütüphanesi 7856/3 numarada kayıtlı olup 38 varaktan oluşmaktadır. Yazmanın metni 59a'da başlar ve 96b'de sona erer. Yazma, Yenişehir Süleyman Paşa Kütüphanesi'nden 1963 yılında nakil yoluyla temin edilmiştir.

Müstensihin ve yazılış tarihinin geçtiği 13 satırdan ibaret olan 96b'nin dışındaki bütün sayfalar 16 satırdan oluşmaktadır. Varakların "b" yüzleri çobanlıdır.

Yazmada geçen başlıklar, ayet ve hadisler kırmızı mürekkeple yazılmıştır.

Genel olarak harekesiz bir nesih hattı ile yazılmış olup çok az yerde hareke kullanılmıştır.

Eser nazım-nesir karışık bir şekilde oluşturulmuştur. Nazım bölümünü oluşturulan şiirlerin genelinde aruzun "Mefāᶜīlün / mefāᶜīlün / feᶜūlün" kalıbı kullanılmıştır. Bunun yanısıra aruzun "Fāᶜilātün / fāᶜilātün / fāᶜilün" vezni de kullanılmıştır. Bir yerde (71a'da) hece vezni ile yazılmış bir şiir de vardır.

Bu nüshanın nazım bölümünde kelime ya da hece eksiğinden veya fazlalığından kaynaklı çok fazla vezin problemi mevcuttur. Nesir kısmında da aynı şekilde kelime ya da hece eksiğinin veya fazlalığının olduğu yerler oldukça fazladır. Bu durum, ilgili yerlerin anlaşılırlığını olumsuz yönde etkilemiştir.

ABDURRAHMAN GÜZEL'İN ÜZERİNDE ÇALIŞTIĞI DİL-GÜŞÂ[2]

Çalışma konumuz olan Dil-güşā'ya ait Prof. Dr. Abdurrahman GÜZEL'in bir çalışması vardır. Bu çalışmada; Kaygusuz Abdal'ın hayatı ve eserleri üzerinde genişçe bir bilgi verildikten sonra, Dil-güşā'nın tanıtımı yapılmış, "Orijinal Metin ve

[2] Güzel, Abdurrahman (2009). *Dil-güşâ.* Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Transkripsiyon" başlığı altında eserin tıpkıbasımıyla birlikte çeviri metni verilmiştir. Çalışmanın sonunda ise küçük bir sözlük mevcuttur.

Kitabın önsözünde "Dil-güşânın metin yapılanmasında mümkün olduğu kadar 14 ve 15. Yüzyılların imlâ hususiyetlerine uymaya çalıştık." (Güzel, 2009: 15) denilmiş olsa da yapılan çalışmanın metin bölümü incelendiğinde buna uymayan durumların olduğu görülecektir.

Ayrıca, "Metin bölümünün tümünde ve daha önceki bölümlerde geçen alıntılarda transkripsiyon usulünden büyük ölçüde uzak kalınmıştır. Sadece uzun ünlüler, nazal (n), ayın ve hemzeler için gerekli işaretler kullanılmıştır." (Güzel, 2009: 15) denilmektedir. Ancak nazal (ñ) sadece ilk sayfada (24a) iki kez kullanılmıştır. Metin bölümünün başlığı ise "Orijinal Metin ve Transkripsiyon" olarak atılmıştır.

Yine önsözde "Ne var ki eserde yer yer bazı aruz hataları görülmektedir. Bu hatalar, devri icabı Kaygusuz'un bizzat kendinden kaynaklanmış olabileceği gibi, müstensihlerden de kaynaklanmış olabilir. Biz bu hataları, elimizdeki nüshaların sıhhati nispetinde asgariye indirmeye çalıştık. Ancak metin ve muhtevaya zarar vermemek kaydıyla aşırı müdahalelerden de kaçındık." (Güzel, 2009: 15) denilmektedir. Ancak metin incelendiğinde görülür ki veznin göz ardı edilerek okunduğu birçok yer vardır. Bu durum, metne zarar vermemek olarak değerlendirilebilir mi? O zaman şiiri bir ahenk kalıbına sokan veznin bir anlamı kalır mı?

Dil-güşâ çalışmasından yer yer istifade ettiğimiz Abdurrahman GÜZEL hocamıza ait çalışmanın metin bölümünde okuma hataları gördük. Bu hataları bir tablo halinde vermek istedik.

ESERDE GÖZE ÇARPAN OKUMA HATALARI VE TUTARSIZLIKLAR

METİNDEKİ YERİ	METİNDEKİ YAZILIŞI	OKUNMUŞ HALİ	TEKLİFİMİZ
24a	معاني	maᶜanî	maᶜānī
24a	وجودي قطرسين	vücûdı katresin	vücūd-ı ḳaṭresin
24a	حالينه	hâlüñe Metinde geçtiği haline bakıldığında bile “-u, -ü” şeklinde okunması mümkün olmayan 3. tekil şahıs iyelik eki, bu dönemde düz-dar olarak kabul görmüştür. Ayrıca nun (ن)’un nazal n (ڭ) şeklinde olması da bir diğer olumsuz durumdur. Metinde geçen diğer hatalı okumalar şunlardır: بورجينه “bucuna” (s. 72), قوشينه “kuşuna” (s. 76), (s. 84), يوزيني “yüzüni” (s. 111)	ḥāline (3.t.ş.i.e.)
25a	حقه	Hakk’a Vezin gereği “Ḥaḳ’a” olarak okunması gerekirdi. Metninde hep “Hakk” şekliyle okunmuş, vezin dikkate alınmamıştır: s.72, 75, 76, 80, 136, 146…	Ḥaḳ’a
25a	ير	yer/yir	yir

		Bu kelimenin iki şekilde okunuşuna metinde sıkça rastlıyoruz. Kelime یر şeklinde yazıldığı gibi ییر şeklinde de yazılmıştır. Ancak "yir" yazdığı halde "yer" okunan yerler vardır: s. 104, 112.	
25a	كندوزكدن	kendözünden Bu kelime de ilk dört yerde (s. 72, s. 75, s. 75, s. 76) "kendöz" şeklinde okunmuş daha sonraki okumalar (s. 79, 83, 83, 84…) "kendüz" şeklinde olmuştur.	kendüzünden
25a	ايزليوب	izleyüb "-up, -üp" zarf-fiil eki, yazımı aynı olduğu halde, kimi yerde "-up, -üp" olarak kimi yerde de "-ub, -üb" olarak okunmuştur: اواوبدر "olubdur" (s. 84), بيلوب "bilüp" (s. 99), ايدوب "idüb" (s. 100), بيلوب "bilüb" (s. 100), دوشب "düşüp" (s. 100), كورب "görüp" (s. 104). Dolayısıyla bir istikrarsızlık vardır.	izleyüp
25b	بلمسك	Bilmezsen	bilmeseñ
25b	يورنكل	yörüngil Bu kelimenin okunuşuna dair de	Ḳo bu ḥayāli özüne **bürüngil**

		farklılıklar vardır: “bürün” (s. 96, s. 140), “yürün” (s. 120), “yören” (s. 112, s. 135). Bizce hepsi “bürün” olarak okunmalıdır. Çünkü mana da bunu gerektirmektedir.	
26a	صوور	su vir	**Ṣuvar** cān bustānın tevḥīd ābından
26a	بولينه	buluna	Bulına
26a	غيره	gayriye	Ġayra
26a	سوزده	sözden	Sözde
26a	بله سن	bilesün İstek 2. tekil şahıs çekiminde kullanılan “-sın, -sin” ekinin emir 3. tekil şahıs çekiminde kullanılan “-sun, -sün” şeklinde okunduğu diğer yerler: “eyleyesün” (s. 76) “olasun” (s.76) “irişesün” (s. 76).	Bilesin
26b	بله مم قولميم	bilemem ki kul mıyam “ki” metinde yoktur. Ayrıca vezni de bozmaktadır.	bilemem ḳul mıyam
26b	ازيغم	azugum	Azıġum
26b	اصلمي	aslımı	aṣlumı
26b	الدادي	aldatdı	Aldadı
26b	اژدهاسي	ejderhâ'sı	ejdehāsı
26b	قوري	kuru	ḳurı
26b	اوگوك	önnün	**Ögüñ** divşür bir aḫı aç gözüñi

		Bu kelime aynı zamanda “önün” (s. 80) şeklinde de okunmuştur. Bu da “ögüñ” şeklinde olmalıdır.	
26b	وجودسن	vücûdsun 2. tekil şahıs bildirme çekiminde kullanılan “-sın, -sin” ekinin “-sun, -sün” şeklinde okunduğu diğer yerler: “kulsun” (s. 115), “gâfilsün” (s. 140), “'aklsun” (s. 140), “iyüsün” (s. 146).	vücūdsın
27a	برو	beri Bu kelime metinde farklı şekillerde okunmuştur: Metinde بري yazdığı halde “berü” (s.112, 131, 135) olarak okunan yerlerin yanı sıra “beri” okunan (s. 112, 127) yerler de mevcuttur.	berü
27a	يراقدر	yaragdur	yaraḳdur
27a	گوچر كاروان	geçer devrân	göçer kārvān
27a	نوريله	nûr ile	nūr-ıla
27b	مقصودي	maksûd	maḳṣūdı
27b	اوزك	özin 2. Tekil şahıs iyelik ekinden önce kullanılan dar-yuvarlak “-u, -ü” ünlüsünün “-ı, -i” şeklinde düz-dar olarak okunduğu	özüñ

		diğer yerler: اوزوكه "özine" (s. 127), "özin" اوزك (s. 127).	
28a	گوررسك	göresün	görürseñ
28a	واررسك	varursun	Varursañ
28a	غافلين	gâfilün	Ġāfilin
28a	اولي	ulu	Ulı
28a	اوجندن	öcünden	Uçından
28b	سپر صالدي	seyre saldı	**Siper şaldı** bu meydanda ᶜāḳiller
28b	استاد	üstâdı	üstād
28b	قايل	kâil	ḳāyil
28b	بربرندن	biribirinden	birbirinden
28b	دير	der (Bir önceki ve bir sonraki satırda "dir" olarak okunmuştur.)	dir
29a	اشغاسي	aşağası Bu kelime bazen yukarıdaki şekliyle okunduğu gibi bazen de "aşaga" (s. 123), bazen de "aşagı" olarak (s. 87) okunmuştur. Hepsi "aşaġa" olarak okunmalıdır.	aşaġası
29a	تميز	temyiz Bu kelime bazen "temiz" (s. 91), bazen "temîz" (s. 112), bazen "temyiz" (s. 88), bazen de "temyîz" (s. 91) olarak okunmuştur. Hepsi "temi̇̄z" olarak	temi̇̄z

		okunmalıdır.	
29b	نفس	nefsini	nefis
29b	معيشتي مصلحتي اوزرينه اوله	maᶜîşet ü maslahatı üzerine ola	maᶜīşeti, maṣlaḥatı üzerine ola
30a	گورنمز	görmez	görinmez
30a	فاعل مختار	fâᶜil ü muhtâr	Fāᶜil-i Muḫtār
30a	كوكب سيّار	kevkeb ü seyyâr Metinde olmadığı halde çeviri metne yazılan atıf vavına dair bir not veya bir iz yoktur. Bu durum birçok yerde vardır: s. 95, 104, 112, 136, 153.	kevkeb [ü] seyyar
30a	اولدي	oldu Birkaç yerde daha 3. tekil şahıs ve 3. çoğul şahıs çekiminde kullanılan "-dı" görülen geçmiş zaman eki, vavlı (و) yazılmadığı halde, "-du" olarak okunmuştur: "oldular" (s. 100), "buldu" (s.111), "bulundu" (s. 127).	oldı
30b	اولمش	olmuş 3. tekil ve 3. çoğul şahıs çekiminde kullanılan "-mış" eki birkaç yerde daha "-muş" olarak okunmuştur: "olmuş" (s. 95), "kurtulmuş" (s.128).	olmış
30b	نفسي دمي	nefs ü demi	nefesi demi

29a	آنی	onu	anı
30b	انوكيله	onunla	anuñ-ıla
31b	يا اشدلمش	yaşadılmış	ya işidilmiş
32a	اثباتني	sebâtını	is̱bātını
32a	عيان	rayân	ᶜayān
32a	ايرو	ayrı	ayru
32a	وجودي قطره سي	vücudun katresi	vücūd-ı ḳaṭresi
32b	بيلدم	buldum	bildüm
32b	مجليسك ار اسنده	meclisin arasında	meclisüñ arasında
33a	ايراق	ayruk	ıraḳ
33b	دونكل	dön gel	döngil
33b	دادي	tadı	dadı
35a	اميدر	nesidür	Bu ġāfillıḳ aẖı nenüñ **imidür** "işaretidir, belirtisidir"
35a	اتمك	ekmek	etmek
35a	اويان دور	uyandur	uyan dur "uyan ve kalk" anlamında
35b	باده	yâda	bāda
36a	جهان كيك	cihânun	**Cihān giñ** naḳş [u] ḫayāl çoḳ
36a	ايشتمزه اورورز	işitmez ururuz	işitmeze ururuz
36b	اهل	ehli	ehil
	يت	yet- / yit- Yazımı aynı olduğu halde bu kelimenin ünlüsü bazen "i"li, bazen de "e"li olarak okunmuştur: يتنك "yetenün" (s. 120), يتنلر "yitenler" (s. 135), يتدي "yetdi" (s. 136), يتسك "yitesen" (140).	yit-
37a	يوري	yürü	Yüri
37b	دولنه	dolana	… özin ḥaḳīḳat

			cān bile, şekki ḳalmaya, gümān eylemeye, ᶜaḳlı burada **dölene**
37b	ايله	öyle	eyle
37b	پاسين	pasını	pasın
37b	صدّق	sıddık	ṣaddaḳ
39b	كايناتده	kâinâtda	kāyinātda
40a	ارتوق	artık	artuḳ
40a	وجود جامدر	vücûd-ı camîddür	vücūd cāmiddür
40a	سندندر	sendedür	sendendür
40a	دشره	taşra	daşra
40b	داشلر	taşlar	daşlar
41a	چين	Çîn	çın
42a	كزمكل	gezme kim	gezmegil
42b	دوتولدوك	tutuldun	dutulduñ
42b	قارالتي	karaltu	ḳaraltı
44a	دنقدر	tanukdur	danuḳdur
44a	اشكاره	eşkere	āşkāre

Transkripsiyon Alfabesi

ا (آ)	a, e. ā	ش	ş
		ص	ṣ
ء	’	ض	ḍ, ż
ب	b,p	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ᶜ
ث	s̱	غ	ġ
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	ḳ
ح	ḥ	ك	k, g, ñ
خ	ḫ	ل	l
د	d	م	m
ذ	ẕ	ن	n
ر	r	و	v; o, ö, u, ü, ū
ز	z	ه	h; a, e
ژ	j	ي	y; ı, i, ī
س	s		

METİN

Metin Oluşturulurken Dikkat Edilen Hususlar

1. Metin oluşturulurken daha sağlam olduğuna kanaat getirilen Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesinden dijital görüntüleri temin edilen Rodos Hafız Ahmet Ağa Kütüphanesi nüshası (HA) esas alınmış, Bursa İnebey Yazma ve Basma Eserler Kütüphanesi nüshası (İN) ile karşılaştırma yapılmıştır. Karşılaştırılan metne ait farklılıklar italik yazıyla metne alınmıştır. Nüsha farklılıkları ise dipnotlarla gösterilmiştir.

2. Her beyte veya satıra, her sayfada 1'den başlayarak, sıra numarası verilmiştir.

3. Ayet ve hadisler orijinal haliyle metne alınmış, manaları dipnotta verilmiştir.

4. Anlam veya vezin icabı yapılan tamirler köşeli parantez [ ] içinde gösterilmiştir. Asıl nüsha olan HA'daki vezin bozuklukları belirtilmiş, İN nüshasındaki bozukluklar ise çok fazla olduğundan belirtilmemiştir.

5. "i-" fiili, "ile ve içün" edatlarının yazımında metinde birleşik ise (-) işaretiyle eklenmiş olduğu kelimeyle birlikte verilmiştir. "ile" edatı vezin gereği bazı yerlerde kelimeye ekleşmiş haliyle yazılmıştır. Bu tür birleşik yazımlarda "y" kaynaştırması söz konusu ise bu iki çizgi arasında (-y-) ile gösterilmiştir.

6. Metin oluşturulurken Eski Anadolu Türkçesinin ses ve şekil özellikleri esas alınmıştır.

7. Hemzeli kelimelerin yazımında metne uyulmuş, metinde "ye" ile yazılmışsa "ye" ile, hemze ile yazılmışsa metinde de hemzeli yazım tercih edilmiştir.

8. Yüce Allah'ı ve peygamber efendimizi bariz olarak işaret eden kelime veya kelime gruplarının ilk harfi büyük olarak yazılmıştır.

HĀZĀ DİL-GÜŞĀ-İ BABA ĶAYĠUSUZ ABDĀL

(Raḥmetu’l-lāhi ᶜaleyh) [3]

Mefāᶜīlün mefāᶜīlün feᶜūlün

[2a] 1 Gel iy kendü ḥāline yol bulanlar
Bu yolda[4] kendü mikdārın bilenler

2 İrişenler bu vaḥdet menziline
Cān u baş[5] terk idenler ᶜışķ yolına

3 Maᶜānī burcına seyrān idenler
Vücūd-ı ķaṭresin ᶜummān idenler

4 Girüben ᶜışķ deñizin boylayanlar
Maᶜānī izleyüp ṣoy ṣoylayanlar

5 Ne dimekdür bilen ᶜilm-i ledüni
Olan ṣıdķ-ıla bu ᶜışķuñ cünūnı

6 Bu maᶜnī baḥrına zevraķ düzenler
Bu vaḥdet ķuşlarına faķ düzenler

7 İrişenler Süleymān menziline
Olanlar ᶜandelīb vaḥdet güline

[59b] *1* *Özüni Sulṭāna vuṣlat görenler*[6]

---

[3] İN59a/9’dan alınmıştır. -HA
[4] yolda: maᶜnide İN59a/10
[5] cān u baş: cān baş İN59a/11
[6] İN59b/1’den alınmıştır.

Sulṭānı ḥaḳ özüni māt görenler

8 Maᶜānī meydānında bāz olanlar
Ḥaḳīḳat burcına şeh-bāz olanlar

9 Bu maᶜnī dürrine maᶜden olanlar
Ḥaḳīḳat kāmil-i insān olanlar

10 Ḳamu eşyā ki var[7] mevcūd degül mi
Ḥaḳ'ı[8] inkār iden merdūd degül mi

11 Ḳamusı Ḥaḳḳ-ıla birlikde yeksān
Ḳamu vāḥid olupdur derde dermān

12 Ḳamu varlıḳ Ḥaḳ'uñ bürhānı olmış
Ḳamu varlıḳ[9] Ḥaḳ'uñ mekānı[10] olmış

13 Baḳan her yaña Sulṭānı görür pes[11]
Daḫı hīç ġayrı yoḳ cānı görür pes[12]

14 Daḫı hīç ġayrı görinmez cihānda
Hemān Ḥaḳ'dur görinen her mekânda

15 Neye baḳsañ hemān nūr-ı żiyādur
Ḳamu yüz āyine-i cān[13]-nümādur

---

[7] ki var: Ḥaḳ'a İN59b/4
[8] Ḥaḳ'ı: metinde "Ḥaḳ'a"
[9] varlıḳ: göñül İN59b/7
[10] mekānı İN59b/7; imkānı HA
[11] görür pes: görürsin İN59b/8
[12] görür pes: görürsin İN59b/8
[13] cān İN59b/11; gītī HA

16 Ḳamu varlıḳ bāḳīdür yoḳ fenāsı
Ḫaṭāsı yoḳ ḳamu sözüñ ḫaṭāsı

[59b] *13 Ne kim görsen hemān ᶜayn-ı kemāldür*[14]
Ḳamu eşyā bir vücūd bir cemāldür[15]

[2b] 1 Gel iy ṭālib olan ḫayāli terk it
Ḫamūş ol bu ḳamu maḳālı[16] terk it

2 Ṣaḳın beyhūde sözlerden dilüñi
İrişdügi yire ṣunġıl elüñi

3 Bu cihānda yolı zinhār yañılma[17]
Ḥaḳ'ı sen kendüzüñden ayru bilme

4 Ṣaḳın göñlüñi her sevdāya virme
Özüñe gel başuñ[18] ġavġāya virme

5 Cānuñ pāk eylegil ḫayāl-i ḫāmdan
Hemān Ḥaḳ'dur murād cümle cihāndan[19]

6 Naṣīḥat ḳabūl eyle iblīs olma
Ḫāṣṣu'l-ḫāṣ ol bu yolda ḫasis[20] olma

7 Eger bilmek dilerseñ sen özüñi

---

[14] İN59b/13'ten alınmıştır.
[15] Dize vezne uymamaktadır.
[16] ḳamu maḳālı: ḳāl u maḳālı İN59b/14
[17] Dize İN59b/16'da:
Bu cihān sarāyında yol yañılma şeklindedir.
[18] başuñ: başuñı İN60a/1
[19] cihāndan: ᶜālemden İN60a/2
[20] ḫasis: metinde "ḫasīs" kelimesi vezin gereği bu şekilde yazılmış olabilir. İN60a/3'te "ḫabīs" şeklinde yazılıdır.

Ḥālüñ añla mizāna[21] ur[22] sözüñi

8 Bu yolda yol erine yoldaş olġıl
Ayaġ olma yol içinde baş olġıl

9 Özüñe gel ḫaber añla sözümden[23]
Ki ḫaberdār olasın tā özüñden[24]

10 Ḥaḳ'ı sen kendüzüñden ayru görme
Özüñi ġayrı Ḥaḳḳ'ı ġayrı görme

11 Ḥaḳīḳat cümle ᶜālem nūr-ı muṭlaḳ
Ḥaḳ[25] isterseñ ḥaḳīḳatı budur ḥaḳ

12 Eger Ḥaḳ'dan utanursañ uyanġıl
Ḳo bu ḫayāli özüñe bürüngil

13 Özüñi cehl-ile Ḥaḳ'dan ayırma
Ḥaḳ'a ṭoġrı baḳ āḫir gözüñ ayırma[26]

14 Ṣaḳın aldanmaġıl sen bu ḫayāle
Eger cān-ıla müştāḳsañ viṣāle

15 Īmān ehli iseñ terk it gümānı
Ādemsin bil āḫir sūd u ziyānı[27]

---

[21] mizāna: "mīzāna" kelimesi vezin gereği bu şekilde yazılmış olabilir.
[22] mīzāna ur: Ḳur'ān'a dart İN60a/4
[23] sözümden: sözüñden İN60a/6
[24] Dize İN60a/6'da:
Tā kim ḫaberdār olasın sen özüñden şeklindedir.
[25] Ḥaḳ: Ḥaḳ'ı İN60a/8
[26] Dize İN60a/10'da:
Ḥaḳ'a doġrı baḳ aḫı gözüñ ayırma şeklindedir.
[27] Dize İN60a/12'de:
Ādem iseñ bil aḫı söz ziyanı şeklindedir.

16 Niçün[28] ḥayvān gibi ġāfil gezersin
Meger şeyṭān gibi Ḥaḳ’dan bezersin

[3a] 1 Unutma Ḥaḳḳ’ı sen ḳalma yabanda[29]
Ḫayıf eger ḳalursañ bu ḫayālde[30]

[60a] *15 Yolı gözet yolı ṣaḥrāya düşme*[31]
Ṣaḳın her beyhūde sevdāya düşme

2 Eger insān-ısañ añla ḫaberi
Cānuñda var-ısa ᶜışḳuñ es̱eri

3 Ḥaḳ’ı sen kendüñe[32] yār eyleyi-gör
Yoġ olma özüñi var eyleyi-gör[33]

4 Muᶜṭīᶜ ol Ḥaḳḳ-ıla olma muḫālif
Eger bu yolda geçerseñ zi ḥayıf[34]

5 İ Ḥaḳḳ’ı isteyen gezme yabanda
Hemān istedügüñ nesne çü sende

6 Senüñ istedügüñ sensin hemān sen

---

[28] niçün: niçe İN60a/13
[29] yabanda: ḫayālde İN60a/14
[30] Dize İN60a/14’te:
Zi ḫayf eger ḳalur-ısañ bu ḥālde şeklindedir.
[31] İN60a/15’ten alınmıştır.
[32] kendüñe: kendüzüñe İN60b/1
[33] Dize İN60b/1’de:
Yoḳ eyleme özüñ var eyleyi gör şeklindedir.
[34] ḥayıf: metinde “ḫāyıf”; dize İN60b/2’de:
Eger böyle geçersin zi ḫayıf şeklindedir.

Saᶜādet gevheri[35] kān ü mekān sen

7 Eger bilmez iseñ bileni diñle[36]
Sözin işit nedür ḫaberi[37] añla

[60b] 6 *Naṣīḥat diñle iy Ḥaḳḳ'uñ ṭālibi*[38]
Tā kim olasın Allāh'uñ ḥabībi

8 Ḳamu eşyā içinde ṭoludur[39] Ḥaḳ
Eger görmek dilerseñ gözüñ aç baḳ

9 Gözüñ aç gör Ḥaḳ'ı cümle mekānda
Ṭoludur ḳamu vücūdı cihānda[40]

10 Neye baḳsañ görinen ol Ḳadīm'dür
Daḫı kim var hemān Ḥayy u ᶜAlīm'dür

11 Bu ḫaberden cānuña bir ḫaber vir
Bu yükden cān ḳuşına bāl ü per vir[41]

12 Uyar göñlüñi bu ġaflet ḫābından
Ṣuvar cān būstānın tevḥīd ābından[42]

13 Ger tā cānuñ bāġı ola münevver[43]

---

[35] gevheri: cevheri İN60b/4
[36] Dize İN60b/5'te:
Eger sen bilmezseñ bileni diñle şeklindedir.
[37] ḫaberi: ḫaberin İN60b/5
[38] İN60b/6'dan alınmıştır.
[39] ṭoludur: dolupdur İN60b/7
[40] Dize İN60b/8'de:
Dolu oldur ḳamu vücūdı cānda şeklindedir.
[41] Dize İN60b/10'da:
Bu yolda cān ḳuşına per ü bāl vir şeklindedir.
[42] ābından İN60b/11: metinde "atından"

Bite göñlüñ bāġında gül ü gülzār

14 Ṣıfātuñda bulına[44] Ẕāt-ı Muṭlaḳ
Saña yüz göstere göñlüñdeki Ḥaḳ

15 Bilesin sen nesin kendü ḥālüñi
Āḫir añlayasın ḳīl ü ḳālüñi

16 Özüñi bil ki nedür bilesin Ḥaḳ
ᶜAyān ola saña bu sırr-ı muġlaḳ

[3b] 1 Bite cānuñ bāġında tāze güller
Birike gele saña[45] cümle ḳullar

2 Sen olasın ḳamu yoldaġı menzil
Senüñ ḳatuñda ḥall ola bu müşkil[46]
3 Saña secde ḳıla cümle ḫalāyıḳ
Ḳamu yirdeki ḳul gökde[47] melā'ik

4 Sen olasın ḳamu şey'üñ mir'ātı
Ḳamu yirde ṣıfāt içinde ẕātı[48]

5 Bulına[49] sende ol Ẕāt-ı Muṭahhar
Seni beyān ḳıla bu cümle defter

---

43 Beyit İN60b/12'de:
Tā ki cānuñ bāġı ola münevver
Bite göñül içinde gül-i gülzār şeklindedir.
44 bulına: buluna İN60b/13
45 gele saña: saña gele İN60b/16
46 Dize İN61a/1'de:
Senüñ ḳatuñda ola her bir müşkil şeklindedir.
47 gökde: gökdeki İN61a/2
48 Dize İN61a/3'te:
Ḳamu ṣıfatlaruñ içinde ẕātı şeklindedir.
49 bulına: buluna İN61a/5

[61a] 6 *Hemān sen olasın maṭlūb ṭālibe*[50]
İrişesin diledügüñ naṣībe

7 *Olasın murādı cümle ᶜālemüñ*
Elifi olasın içinde lāmuñ

6 Gel iy insān işit sen bu ḫaberi
Neyesin kendüziñe[51] ḳıl seferi

7 Sücūduñ sen saña ḳıl ġayra ḳılma
Hemān sensin özüñe gel ṭaġılma[52]

8 Bilür misin nedür bu sözde[53] maḳṣūd
Saña mevcūd olupdur aḫı maᶜbūd
9 Vücūd sensin saña yār olan oldur[54]
Senüñ cānuñda pinhān olan oldur

10 Odur göñüldeki fikr [ü] ḫayālüñ
Odur vechüñdeki ḥüsn ü cemālüñ[55]

11 Hemān oldur özüñi sen ṣanursın[56]
ᶜAyāndur ol saña pinhān ṣanursın

---

[50] İN61a/6-7'den alınmıştır.
[51] kendüziñe: kendüzine İN61a/8
[52] ṭaġılma: dağılma İN61a/9
[53] sözde: sözden İN61a/10
[54] Dize İN61a/11'de:
Sen vücūdsın saña cān olan oldur şeklindedir.
[55] Dize İN61a/12'de:
Odur vechindeki senüñ cemālüñ şeklindedir.
[56] Dize İN61a/13'de:
Hemān oldur sen özüñi ṣanursın şeklindedir.

12 Yüzüñi yire ḳoyasın[57] ḳatında[58]
Ḥālüñi ᶜarż idesin ḥażretinde

13 Sebeb oldur ki bilmezsin özüñi
Gözüñ ḳaçan görebilsün özüñi

14 Meger insān-ı kāmile iresin
Nedür bu ḥikmetüñ aṣlın ṣorasın

15 Diyesin kim neyem ben maḳṣūdum ne
Bu bāzārda ziyānum ne sūdum ne

[61b] *2 Ser-gerdānam bilimezem özümi*[59]
İşidürem velī bilimezem sözümi

3 Bu söyleyeni bilmen ki benem mi
Vücūd mıyam cānān mıyam cān mı

4 Benüm ben kendüzümden ḫaberüm yoḳ
Dīvāne oldum uşta ḳarārum yoḳ

16 Ne yirden[60] gelmişem bunda işüm ne
Āḫir ne olacaġum[61] gerdüşüm[62] ne

---

[57] ḳoyasın: urasın İN61a/16
[58] Dize İN61a/16'da:
Yüzüñ yire urasın ḳatında şeklindedir.
[59] İN61b/2-3-4'ten alınmıştır.
[60] ne yirden: nereden İN61b/5
[61] olacaġum: nolacaġum İN61b/5
[62] gerdüşüm: gerdişüm İN61b/5

[61b] 6 *Bilimezem ḳul mıyam ya Sulṭān mı*[63]
Nedür ḥālüm vücūd mıyam ya cān mı

7 *Beni aldadı bu naḳş u ḫayāller*
Bu cihāndaġı dürli dürli ḥāller

[4a] 1 Azıġum yoḳ yolum ṣaḥrāya düşdi
Başum gör ne ᶜaceb sevdāya düşdi

2 Unutdum aṣlumı ḳaldım yabanda
Giriftār olmuşam bu cism ü cānda

3 Bu nefs-i şūm[64] beni aldadı ṭutdı[65]
Bu ṭamaᶜ ejdehāsı beni yutdı

4 Mürebbī isterem her dem cihānda
Hemān bu ḳur[ı] sevdā var lisānda[66]

5 Sözüm özdür velī özüm ġāfilem
Neyem özümi bilmen kim ᶜaḳīlim[67]

6 ᶜĀṣīyem yol erine muṭīᶜ olmam
Tekebbürem[68] fużūlem yola[69] gelmem

---

[63] İN61b/6-7'den alınmıştır.
[64] nefs-i şūm: zer ü sīm İN61b/10
[65] ṭutdı: dutdı İN61b/10
[66] Beyit İN61b/11'de:
Bir saġ mürebbī ister men cihānda
Hemān bir ḳurı sözüm var lisānda şeklindedir.
[67] ᶜaḳīlim (Vezin gereği "ᶜaḳīl" şekilde yazılmış olabilir): ᶜāḳilem İN61b/12
[68] tekebbürem İN61b/13; tekebbür HA
[69] yola İN61b/13; yol HA

7 Bu sevdādur beni ḳoyan[70] yolumdan
Ser-gerdān eyleyen kendü ḥālümden[71]

[61b] 15 *Sen işit iy ṭālib bu ne dimekdür*[72]
Neyi beyān ḳılur ne söylemekdür

8 Bu sözden sen ḳıyās itgil özüñi[73]
Ögüñ divşür bir aḫı gör özüñi[74]
9 Nice ser-gerdān olasın cihānda
Azıġuñ[75] yoḳ ṣuṣuz ḳalduñ yabanda

10 Azıḳsuz yola girme yol uzaḳdur
Bu yola girmegüñ aṣlı yaraḳdur

11 Azıġuñ dir[76] daḫı bir yoldaş iste
Saña ḳulaġuz olmaġa baş iste

12 Ġāfil olma mürebbī bul ḥālüñ ṣor
Çün öñ ṣoñ gideceksin azıġuñ[77] gör

13 Nice bir bu vīrān kervān-sarāyda[78]
Ġāfilsin ġāfil olmaḳdan ne fayda[79]

---

[70] beni ḳoyan: ḳoyan beni İN61b/14
[71] Dize vezne uymamaktadır.
[72] İN61b/15'ten alınmıştır.
[73] özüñi: sözüñi İN61b/16
[74] Dize İN61b/16'da:
Ögüñ divşür bir aç aḫı gözüñi şeklindedir.
[75] azıġuñ: azuġuñ İN62a/1
[76]azıġuñ dir: azuġuñ düz İN62a/4
[77] gideceksin azıġuñ: gideçeksin yaraġuñ İN62a/5
[78] kervān-sarāyda: kervān-sarāyında İN62a/6
[79] Dize İN62a/6'da:
ᶜĀḳilsin ġāfil olmadan ne fā'ide şeklindedir.

[62a] *7* *Nice bir ġaflet içinde yatasın*[80]
İşüñ ḳalb ḫalḳa ṣaluḳlıḳ ṣatasın

14 Ṭurı-gel dir ögüñ divşür yaraḳ ḳıl
Göçer kervān ḳalursın tīzrek ḳıl

15 Nice bayḳuş gibisin[81] bu vīrānda
Niçesi[82] ḳalasın şöyle yabanda
16 Ġāfil olma gözüñ aç bir ṭurı-gel[83]
Añarı[84] gitme Ḥaḳ'dan bir beri gel

[4b] 1 Çün ādemsin ḫaberdār ol nedür ḥāl
O[85] kim senden ḳalacaḳdur[86] anı ṣal

2 Anı götür ki bu yolda gerekdür
Ġāfil oturma kim menzil uzaḳdur[87]

3 Ġāfil olma ḳalursın yoldaşuñdan
Bu uyḫuyı gider aḫı başuñdan

[62a] *13* *Uyan ki menzile yitdi seferüñ*[88]
Saña yār oldı devlet-i pāydāruñ

4 Açıldı perdesi[89] ol cān[90] görindi

---

[80] İN62a/7'den alınmıştır.
[81] gibisin İN62a/8; gibi HA
[82] niçesi: nice bir İN62a/8
[83] bir ṭurı-gel: beri gel İN62a/9
[84] añarı: añaru İN62a/9
[85] o: ol İN62a/10
[86] ḳalacaḳdur: ḳalaçaḳdur İN62a/10
[87] uzaḳdur: ıraḳdur İN62a/11
[88] İN62a/13'den alınmıştır.
[89] perdesi: perde İN62a/14

Baḳ aḫı cism içinde kān görindi[91]

5 Ḥicāb gitdi ^{c}ayān oldı o Sulṭān
Zihī luṭf u zihī iḥsān zi devrān[92]

6 Zihī hümā ki bu göñüle düşdi[93]
Ḳamu ḳul bāḳī devlete irişdi

7 Ḳamu yolcı irişdi buldı menzil
Bi-ḥamdi'llāh[94] ki ḥall oldı bu müşkil

8 Ḳamu eşyā Ḥaḳ-ıla vuṣlat oldı
İrişdi birlik[95] ikilik *māt*[96] oldı

9 Şeyāṭīn ḳalmadı gitdi aradan
Yaradılmışda[97] bulındı Yaradan

[62b] *4* *^{c}Ālemi ṭutdı bir nūr-ı tecellī*[98]
Ḳamu ^{c}ālem bu[99] *nūr-ıla tesellī*

10 Beḳā buldı ḳamu eşyā fenāsuz
Ḫaṭāsuz oldı bu cümle ḫaṭāsuz[100]

---

[90] cān: Sulṭān İN62a/14
[91] görindi İN62a/14; gözinden HA
[92] Dize İN62a/15'de:
Zihī luṭf zihī iḥsān-ı devrān şeklindedir.
[93] Dize İN62a/16'da:
Hümānuñ gölgesi cümleye düşdi şeklindedir.
[94] Allah'a şükrolsun.
[95] birlik: birlige İN62b/2
[96] İN62b/2'den alınmştır.
[97] yaradılmışda: yaradılmışdan İN62b/3
[98] İN62b/4'den alınmıştır.
[99] bu: metinde "bir"

11 Sa^{c}ādet gencini her kişi buldı
Ḳamu öz ḥāline tesellī oldı[100]

12 Yaña ne oldı hep[101] ṭālib [ü] maṭlūb
Ne zişti ḳaldı arada ne maḥbūb[102]

13 Ḳamusı birlige bitdi bir oldı
Birikdi cümle şey ^{c}aceb sır oldı[103]

Mefā^{c}īlün mefā^{c}īlün fe^{c}ūlün

[62b] *9 İkilik ḳalmadı birlik irişdi[104]*
Giderdi yoḳluġı varlıḳ irişdi

10 Var oldı cümlesi varlıḳ ḥālinden
Ḥālin bilen ḳamu geçdi ḳālinden

11 İ Ḥaḳ'ı isteyen bu sözi diñle
Nedür maḳṣūd bu ḫaberi sen añla

12 Ādemsin aḫı ḥayvān degülsin
Özüñ bil ġūl-i beyābān degülsin

13 Gider göñlüñ içinde bu hevāyı

---

[100] Dize İN62b/5'de:
Ḫaṭāsuz oldı cümle söz ḫaṭāsuz şeklindedir.
[101] hep: gör İN62b/7
[102] Dize İN62b/7'de:
Ne zişt ḳaldı ara yirde ne maḥbūb şeklindedir.
[103] Dize İN62b/8'de:
Birikdi cümlesi bir oldı şeklindedir.
[104] 62b/9-16 ve 63a/1-13 İN'den alınmıştır.

Eger cāndan severseñ[105] *Muṣṭafā'yı*

14 *Ḥaḳ'ı bunlara [sen]eyleme inkār*
Hemān bunlardur ᶜālemde ne kim var

15 *Ṣaḳın iblīs gibi çıḳma yoluñdan*
Tā kim añlayasın kendü ḥālüñden

16 *Bilesin kendüzni nesin sen*
Bir özüñe gel ḳandasın sen

[63a] 1 *O kim istersin ol cānuñda pinhān*
Sen anuñ vücūdısın ol saña cān

2 *Nice nefsüñ dilegin gözleyesin*
Nice baḳıra altun yüzleyesin

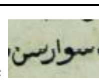
3 *Nice küfr-ile örtesin īmānı*
Nişān içinde añla bī-nişānı

4 *Hevānuñ deryāsından çıḳ kenāra*
Tā kim irişesin ḳışdan bahāra

5 *Arıt göñlüñi*[106] *ḫayāl [ü] gümāndan*
İki söz söylemegil bir lisāndan

6 *Bir er yoldaşı ḳoşuñ [sen] emīn ol*

---

[105] severseñ: metinde
[106] göñlüñi: göñlüni İN63a/5

Naṣīḥat dut ıraḳlıḳdan yaḳīn ol

7 *Hemān sensin özüñden yoḳ ḫaberüñ*
Hüner-bendsin bilimezsin hünerüñ

8 *Ṣarrāfsın velī bilmezsin cevheri*
^{c}*Ārifsin [kim] velī añla ḫaberi*

9 *Niçe bu dünyāyı put idesin*
Putı kendüzine ma^{c}*būd idesin*

10 *Niçe bu meclis ü çeng ü çeġāne*
Saña güyer mi bu devr [ü] zamāne

11 *Niçe bu māl u altun u tecemmül*
Niçe maḥbūb gül-endām bu niçe mül

12 *Niçe kibr ü ḥased menī-i vesvās*
Niçe ^{c}*ömr ü niçe ṣādī niçe yās*

13 *Niçe ṣaġlıḳ esenlik niçe şöhret*
Niçe ḫazīne niçe ḳaṭır niçe at

14 Bürün kendü ḥālüñi ġāfil olma
Utanġıl Ḥaḳ'dan aḫı fużūl olma

[63a] 15 *Yüzüñi ḳo ṭopraġa sücūd eyle*[107]
Dilüñi ġayr-ı Ḥaḳ'dan perhīz eyle

---

[107] İN63a/15-16 ve 63b/1-2'den alınmıştır.

16 Utan Ḥaḳ'dan Ḥaḳ'ı ḥāżır görürsin
Budur yol bu yol-ıla yol varursın

[63b] *1 Muḥammed iseñ olma gel tekebbür*
Utan Ḥaḳ'dan yüzüñ[i] ṭopraġa sür

2 İ bu dünyāda māla dayananlar
Ġāfilin miḥnet odına yananlar

15 Özine yār iden altunı mālı[108]
Māl içün eyleyen ceng ü cidālı

16 Mālı kendüzine devlet bilenler
Māl-ıla ᶜizzet ü şöhret[109] bulanlar

[5a] 1 Bilüben ṣāfī bilmeze uranlar
Özini māl-ıla ulu görenler

2 Māla murdār[110] didi Seyyīd-i Muḫtār
Eger Muṣṭafā'ya ḳılursañ[111] iḳrār

3 Ḳārūn bu māl-ıla neye irişdi
Āḫir mālı[112] uçından yire geçdi

---

[108] Beyit İN63b/3'te:
Üzerine yazılan altun mālı şeklindedir.
[109] ᶜizzet ü şöhret: ᶜizzet şöhret İN63b/4
[110] māla murdār: bu mühürdār İN63b/6
[111] ḳılursañ: ḳılursan İN63b/6
[112] āḫir mālı: āḫiri māl İN63b/7

4 İşidüñ māl uçından Daḳyānūs'ı[113]
Ẕelīl oldı yile virdi nāmūsı

5 Ya Nemrūd'uñ āẖiri neye irdi
Hīç eyledi nāmūsı yile virdi

6 Bu māl Şeddād'ı çıḳardı yolından
Ser-gerdān eyledi kendü ḥālinden[114]

7 Bārī bu dünyā ser-be-ser ẖayāldür[115]
Dāyim[116] āldar kişiyi[117] işi āldur

8 Niçe zīreklerüñ ᶜaḳlın[118] uġurlar
Göñülde büt [119] olur bilinde zünnār

9 Niçün terk eyledi İbrāhim Edhem
Anuñ-çun olmadı dünyāya hem-dem[120]

10 ᶜĀrifler ẖaber añlar bu ẖaberden
Ẕīra ki[121] aṣṣı yoḳdur bu bāzārdan

11 İ bu cihānda insānam diyenler[122]

---

[113] Dize İN63b/8'de:
İşitdün mi māl ucından Taḳyānūs'ı şeklindedir.
[114] Dize vezne uymamaktadır.
[115] Dize İN63b/11'de:
Bu dünyā ser-be-ser bir ẖayāldür şeklindedir.
[116] dāyim: dā'im İN63b/11
[117] kişiyi İN63b/11; kişi HA
[118] ᶜaḳlın: ᶜaḳlını İN63b/12
[119] göñülde büt: göñlinde put İN63b/12
[120] Dize İN63b/13'te:
Evveli tiryāk ise āẖiri sem şeklindedir.
[121] ki: kim İN63b/14
[122] Dize İN63b/15'te:
İ cihāñda üstādem diyenler şeklindedir.

Vücūd içinde ben[123] cānam diyenler

12 Görenler Ḥaḳḳ'ı her yirde mu^c^ayyen
Nedür aṣlı vücūduñ ne imiş cān

13 Bu ḥikmet ne imiş aṣlı nedendür
^c^Aḳıl irmez vücūddan mı ya cāndur[124]

14 Bu ṣıfatda māt olupdur zīrekler
Ya ne bilsün bunı ḫār u ḫāşekler[125]

15 Yuḳaru gök aşaġa yir görinür
Bilinmez[126] biri birine bürinür

16 Gögüñ nerdübānı[127] yoḳdur çıḳılmaz
Yirüñ nihāyetini kimse bilmez[128]

[5b] 1 Neye baḳsañ hemān baḥr-ı muḥīṭdür
^c^Aḳıl irmez hemān[129] bunda sükūtdur[130]

2 İrebilmez ^c^aḳıllar oldı ḫayrān[131]
Bilinmez bu ne ṭopdur bu ne çevgān[132]

---

[123] ben: -İN63b/15
[124] Dize İN64a/1'de:
^c^Aḳıl irmez ne vücūddur ne cāndur şeklindedir.
[125] ḫār u ḫāşekler İN64a/2; ḫār u ḥasekler HA
[126] bilinmez: bilimez İN64a/3
[127] nerdübānı: metinde "nerdebānı"
[128] Dize İN64a/4'te:
Yirüñ ḫod nihāyetin kimse bilmez şeklindedir.
[129] hemān: metinde "hemān hemān"
[130] Dize İN64a/5'te:
^c^Aḳıl irebilmez hemān bunda sükūtdur şeklindedir.
[131] ḥayrān İN64a/6; ḥayrān HA
[132] Dize İN64a/6'da:
Bilinmez ki ne ṭopdur ne çevgān şeklindedir.

3 Siper ṣaldı bu meydānda[133] ᶜāḳiller
Beyān ḳılmadı bu ṣıfatı[134] diller

4 Gel iy ᶜaḳl-ı kāmil bir naẓar eyle
ᶜIşḳı cān ḳuşına bāl ü per eyle

5 Gözüñ aç gör aẖı bunı cihānda
Ṭālib ne yirdedür maṭlūb ḳatında[135]

6 Bu ne yoldur ki pāyānı görinmez
Bu ne vücūd ki hī̇ç cānı görinmez[136]

[64a] *11 Bu ḥikmet ne imiş aṣlı nedendür*[137]
ᶜAḳıl irmez ne vücūddur ne cāndur

7 Neye baḳsañ ki pāyānı deñizdür[138]
Bu ne menzil bu ne yoldur ne izdür

8 Bu ne kārẖāne[139] üstādı görinmez
Ya bilişdür velī̇ eşyā görinmez[140]

9 Yad olan kendüzinden yad olupdur

---

[133] meydānda İN64a/7; meydana HA
[134] şıfatı: ṣıfātı İN64a/7
[135] Dize İN64a/9'da:
Ṭālib ne yirdedir maṭlūb ne yirde şeklindedir.
[136] Dize İN64a/11'de:
Nedür aṣlı vücūduñ cānı bilinmez şeklindedir.
[137] İN64a/11'den alınmıştır.
[138] Dize İN64a/12'de:
Neye baḳsañ pāyā yoḳ deñizdür şeklindedir.
[139] kārẖāne: metinde "kerẖāne"
[140] Beyit İN64a/13'te:
Bu kārḥā[ne] ki üstādı görinmez
Bilişdür cümle eşyāda görinmez şeklindedir.

Bilişenler hemān āzād olupdur

10 Bilişmeyen bī-gānedür özine
Zīrā bilmez vücūd[ı] ne özi ne[141]

11 Özin bilen kişi oldı ḫaberdār
Hemān bu cān vücūddur[142] her ne kim var[143]

NEṢĪR[144]

12) İy ᶜaḳl-ı kāmil bu sözüñ cevherine bir naẓar eyle. Gör neyi[145] beyān ḳılur. Ol 13) Ḳadīm-i[146] lem-yezel ki bu kārḫāneyi[147] bünyād eyledi. Kāf u nūn[148] içinde tamām 14) ḳıldı. *Cümle varlıḳ*[149] yirlü yirinde istiḳāmet ṭutdı. Her eşyā kendü işine ḳāyil[150] 15) oldı. Velī her kişi kendü işin bilür; ancaḳ bu ḥikmetüñ ḥaḳīḳatin 16) bilmez. Zīrā ki her kişiye kendü işi ḥicāb oldı. Bu ḥicābdan geçüp **[6a]** aṣlını 1) görebilmedi. Ol sebebdür ki cümle eşyā birbirinden ṣorarlar[151] ki 2) bu kārḫāneyi düzen ne yirdedür[152]? Cümle eşyā[153] bu ḥāl içinde ser-gerdān-3)dur. Gökdeki maḫlūḳ yire baḳar[154], alçaḳda ola diyü[155]. *Yirdeki ḫalāyıḳ göklere baḳar, yuḳaruda ola, dir. Cümle eşyā hemān*[156] bu ḥāl içinde bir-

---

[141] ne özi ne İN64a/15; niye öz niye HA
[142] vücūddur: metinde "vücūdudur"
[143] Dize İN64a/16'de:
Hemān bir cān bir vücūd ne kim var şeklindedir.
[144] İN64b'den alınmıştır.
[145] neyi: ney'i İN64b/2
[146] Kadīm: metinde "Ḳadim"; İN64b/2'de ise "ḳā'im" şeklindedir.
[147] kārḫāneyi: kārḫāneye İN64b/1
[148] "Kün" emr-i ilahisi. İN64b/3'te "kāf nūn" şeklindedir.
[149] İN64b/3'ten alınmıştır.
[150] ḳāyil: ḳā'il İN64b/4
[151] birbirinden ṣorarlar: biri birine ṣorar İN64b/7
[152] ne yirdedür: ne yirdedür dirler İN64b/7
[153] cümle eşyā: cümlesi İN64b/7
[154] yire baḳar: naẓar ider İN64b/8
[155] alçaḳda ola diyü: alçaḳdadur dir İN64b/7
[156] Yirdeki ḫalāyıḳ göklere baḳar, yuḳaruda ola, dir. Cümle eşyā hemān İN64b/8-9: -HA

4)birinden[157] ḫaberi yoḳ. الست بربكم[158] deminden tā Ādem[159] zamānına degin 5) şöyle ḳaldı. Ol dem ki[160] Ādem geldi. Ol daḫı bu kārḫāne'i gördi. 6) Yuḳaru baḳdı gök ıraḳ, aşaġa baḳdı yirüñ nihāyeti yoḳ. 7) Ol daḫı bu kārḫāne'i gördi [161], kendü işine meşġūl oldı. 8) Ādem peyġāmber[162] zamānından[163] tā Muḥammed Muṣṭafā[164] *ᶜaleyhi's-selām*[165] zamānına dek[166] her 9) peyġāmber *ki*[167] geldi. Her birisi bir dürlü fikr[168] eyledi. Bu kārḫāne'i düzeni[169] 10) istemek bābında ḳaldılar.[170] Muḥammed Muṣṭafā *ᶜaleyhi's-selām*[171] geldi. Bu ḥālüñ aṣlını, ferᶜini 11) beyān eyledi[172]. Şöyle ki[173] şarṭdur[174]: Bu kārḫāne'i düzeni,[175] *yine*[176] kār-ḫāne içinde 12) bildürdi[177]. Va'l-lāhu بكل شيء محيط[178] didi. Nişānı[179] yine[180] eşyā içinde 13) bildürdi. İmdi[181] Muḫtāruñ daḫı nişānı yoḳdur, oldı. İmdi *her eşyā ki görürsin kendü vücūdına mevcūd olındı, ḫaberi*

---

[157] birbirinden: birinüñ (64b/10)
[158] A'raf/172 *"Hani Rabbin (ezelde) Âdemoğullarının sulplerinden zürriyetlerini almış, onları kendilerine karşı şahit tutarak,* ***"Ben sizin Rabbiniz değil miyim?"*** *demişti. Onlar da, "Evet, şahit olduk (ki Rabbimizsin)" demişlerdi. Böyle yapmamız kıyamet günü, "Biz bundan habersizdik" dememeniz içindir."*
[159] Ādem: Ādem peyġamber İN64b/10
[160] ol dem ki: tā İN64b/11
[161] bu kārḫāneyi gördi: -İN64b/13
[162] peyġamber: peyġamberden İN64b/13
[163] zamānından: -İN64b/13
[164] Muṣṭafā: Muṣṭafā'ya İN64b/13
[165] ᶜaleyhi's-selām İN64b/13: -HA
[166] dek: degin İN64b/13
[167] İN64b/13'ten alınmıştır.
[168] fikr: tefekkür İN64b/14
[169] düzeni: düzdi İN64b/14
[170] bābında ḳaldılar: ardınca oldılar İN64b/14-15
[171] İN64b/15'ten alınmıştır.
[172] eyledi: ḳıldı İN64b/16
[173] şöyle ki: ki şöyle İN64b/16
[174] şartdur: -İN64b/16
[175] düzeni: düzdi İN64b/16
[176] İN64b/16'dan alınmıştır.
[177] bildürdi: virdi İN65a/1
[178] Fussilet/54 "*İyi bilin ki, onlar Rablerine kavuşma konusunda şüphe içindedirler. İyi bilin ki, O,* ***her şeyi kuşatandır."***
[179] nişānı: nişānın İN65a/1
[180] yine: -İN65a/1
[181] imdi: -İN65a/1

yoḳdur[182]. Her kişi 14) bir nesneye[183] iḳrār bağladı. Ḳadīm Sulṭān ara yirde[184] münezzeh geçdi. İllā 15) Muḥammed Muṣṭafā'dan *ᶜaleyhi's-selām*[185] tā[186] bu deme degin arada niçe kāmiller geçdi. Her birisi 16) bu bābda bir dürlü[187] ᶜaḳılları ṭarīḳınça[188] didiler, *anlar*[189] daḫı Muḫtār-ı ᶜilimden delīl 17) aldılar.

[6b] Āḫirü'l-emr didi ki[190]: من عرف نفسه فقد عرف ربه[191] didiler. 1) Türk dilince dimek olur ki "*Ḥikmet-ile*[192] nefsin[193] bilen Tañrı'yı[194] bilür." dimekdür[195]. 2) İmdi bu dervīş daḫı Muḥammed Muṣṭafā'nuñ sekiz yüz yılında geldi. 3) Ol daḫı dir ki cānum bu nefs ne nesnedür ki anı bilen Tañrı'yı bilür. 4) *Her bir kişi bu bābda bir dürlü ṣıfāt söylediler. İllā bu nefs ādemüñ vücūdında ne şeydür ki anı bilen Tañrı'ı bilür*[196]. Velī bu ādem yaradılmış cümle[197] eşyānuñ āyinesidür. Delīl bu ki[198] 5) ādemüñ vücūdı bir şehirdür. Her ne kim cümle[199] ᶜālemde var ise[200] bu 6) şehirde vardur. Ol şehrüñ on iki ḳapusı vardur: Ḳapu 7) var ki dāyim[201] açuḳdur, ḳapu var ki dāyim[202] ḳapanuḳdur[203]. Ḳapu var ki 8) gāh açuḳ gāh ḳapanuḳ[204]. Ādemüñ vücūdında[205] üç yüz altmış *altı*[206] ṭamar[207] 9) vardur. Yidi

---

[182] İN65a/2-3'ten alınmıştır.
[183] nesneye: nesne İN65a/3
[184] yirde: yire İN65a/4
[185] İN65a/4'ten alınmıştır.
[186] tā: -İN65a/4
[187] bir dürlü: -İN65a/5
[188] ᶜaḳılları ṭarīḳınça İN65a/5; ᶜaḳıl tarīḳınça HA
[189] İN65a/5'ten alınmıştır.
[190] didi ki: -İN65a/6
[191] "*Kendini tanıyan rabbini tanır.*" Hadis-i şerif
[192] İN65a/6'dan alınmıştır.
[193] nefsin: nefsini İN65a/6
[194] Tañrı'yı: Tañrı'ı İN65a/6
[195] dimekdür İN65a/7; dimek olur HA
[196] İN65a/8-9-10'dan alınmıştır.
[197] yaradılmış cümle: cümle yaradılmış İN65a/10
[198] bu ki: buña İN65a/10
[199] cümle: -İN65a/11
[200] var ise: var-ısa İN65a/11
[201] dāyim: dā'im İN65a/12
[202] dāyim: -İN65a/12
[203] ḳapanuḳdur: metinde "ḳapanukdur"
[204] gāh açuḳ gāh ḳapanuḳ: ḳapanuḳdur gāh açuḳdur İN65a/13
[205] vücūdında: vücūdınuñ İN65a/13
[206] İN65a/13'ten alınmıştır.
[207] ṭamar: ṭamarı İN65a/13

yüz yitmiş *yidi*[208] siñirdür. Dört yüz ḳırḳ dört[209] pāre 10) kemükdür. Yarusından yuḳaru boġazına degin[210] yidi ḳat[211] gökdür. 11) Andan yuḳaru ᶜarşdur. Yarusından aşaġası dize degin[212] yidi 12) ḳat yirdür. Andan aşaġası öküzdür, balıḳdur[213]. İmdi bu nefs ki 13) dirler, bu şehrüñ[214] kendü midür yoḫsa ol daḫı bu şehirde bir nesne 14) midür *ki*[215] anı bilen Ḥaḳḳ'ı[216] bilmiş olur? *İmdi ᶜazīz-i men*[217] nefs iki nesneden ᶜibāretdür: Biri[218] 15) bu ki vücūd cemᶜine nefs dirler. Biri[219] *daḫı*[220] bu ki Ḥaḳ'dan ġayrı ḫayāller ki[221] 16) vücūd içinde endīşe olur, aña nefs dirler. Bu iki *nesnenüñ*[222] taᶜayyüni[223] ḳanḳısıdur?[224] 17)Didiler ki vücūduñ cemᶜīdür[225]. İmdi vücūduñ[226] daḫı aşlı

[7a] dört muḫālif 1) nesneden āşikāre görinür. Oddan ve yilden ve ṭopraḳdan ve 2) ṣudan[227]. Bunlar[228] ḫod muḥaddeṣdür.[229] Nesneyi ḳadīm[230] bilmege nite delīl ola? 3) İmdi *iy*[231] ᶜazīz, sen[232] bu ḫaberüñ ḥaḳīḳatine naẓar eyle. Gör ki cümlesinde[233] 4) Tañrı mevcūddur[234], dirsin. Eyle olsa ansuz nesne olmaya. Çün 5) cümle nesne anuñ-ıla ulaşuḳdur. Pes[235] eger āh eyleyüp[236] ḥaḳīr baḳmaḳ

---

[208] İN65a/14'ten alınmıştır.
[209] dört: -İN65a/14
[210] boġazına degin: boġaza dek İN65a/15
[211] yidi ḳat: -İN65a/14
[212] degin: dek İN65a/16
[213] Burada; "Dünya öküzle balığın üstündedir." Hadis-i Şerifine işaret vardır.
[214] şehrüñ: şehr İN65b/1
[215] İN65b/1'den alınmıştır.
[216] Ḥaḳḳ'ı: Tanrı'yı İN65b/1
[217] İN65b/2'den alınmıştır.
[218] biri: bir İN65b/2
[219] biri: bir İN65b/3
[220] İN65b/3'ten alınmıştır.
[221] ki: kim İN65b/3
[222] İN65b/4'ten alınmıştır.
[223] taᶜayyüni İN65b/4; taᶜayyün HA
[224] ḳanḳısıdur: ḳanġısıdur İN65b/4
[225] cemᶜīdür: "cemᶜidür" İN65b/4
[226] vücūduñ: vücūd İN65b/5
[227] oddan ve yilden ve ṭopraḳdan ve ṣudan: oddan, ṣudan, yilden, ṭopraḳdan İN65b/6-7
[228] bunlar İN65b/6; bu HA
[229] muḥaddeṣdür: muḫanneṣlerdür İN65b/6
[230] nesneyi ḳadīm: Allāh'ı İN65b/6
[231] İN65b/7'den alınmıştır.
[232] sen: -İN65b/7
[233] cümlesinde İN65b/7; cümlesinden HA
[234] mevcūddur İN65b/8; vücūddur HA
[235] pes: -İN65b/8

6) şeyṭān fiᶜlidür. İmdi[237] Ḥaḳḳ'ı ḳabūl idenüñdür; eger āh idenüñ 7) degüldür. Her şey'üñ ḥaḳīḳatine baḳsañ aṣlı Ḥaḳ'dur, ferᶜi eşyā- 8)dur. *Ḥaḳ nūrdur, ferᶜi tecellīdür. Tecellī nūrdandur, nūrdan tecellīdür. Arası açuḳ degüldü[r], ulaşuḳdur. Her eşyā*[238] birbirine muttaṣıldur, birbirinüñ āyinesidür. Ḥaḳ ẕātdur[239], eşyā 9) ṣıfatdur[240]. Ṣūret-ile maᶜlūm olur ẕāt ve[241] ṣūret ü ṣıfāt[242] bir 10) vücūddur. Velī bu *bir*[243] vücūduñ şeş ciheti vardur. Her cihetine naẓar 11) eyleseñ bir ayruḳsı görinür. Bu arada ṭālibe rehber gerekdür. Tā *kim*[244] işi 12) temīz ola. İy ṭālib-i Ḥaḳ sen *bunı*[245] temīz bilmek dilerseñ[246], Muḥammed Muṣṭafā *ᶜaleyhi's-selām*[247] didi[248] ki: 13) من عرف نفسه [249] didi [250]. *İmdi ᶜazīz-i men*[251] pes[252] nefsini[253] bilmek ol degüldür[254] ki maᶜīşeti, maṣlaḥatı *ḳaydında*[255] ola. 14) Her eşyā ki cihānda var[256], cümlesi bundan ḫaberdārdur. Velī söz[257] Ḥaḳḳ'ı bilmek 15) üzerindedür. Ḥaḳḳ'ı eşyādan *ayru*[258] istemek[259] bir bābdur,

---

[236] eyleyüp: eyleyen İN65b/9
[237] imdi: -İN65b/9
[238] İN65b/11-12'den alınmıştır.
[239] ẕātdur İN65b/13; ẕātıdur HA
[240] ṣıfatdur İN65b/13; صفتدر HA
[241] ve: -İN65b/13
[242] ṣūret ü ṣıfāt: ṣıfāt ṣūretā İN65b/14
[243] İN65b/14'ten alınmıştır.
[244] İN65b/16'dan alınmıştır.
[245] İN65b/16'dan alınmıştır.
[246] dilerseñ İN65b/16; dileseñ HA
[247] İN66a/1'den alınmıştır.
[248] didi: didü İN66a/1
[249] من عرف نفسه: من عرف نفسه فقد عرف ربه İN66a/1 *"**Kendini tanıyan** Rabbini tanır."* Hadis-i Şerif
[250] didi: -İN66a/1
[251] İN66a/1-2'den alınmıştır.
[252] pes: -İN66a/2
[253] nefsini İN66a/2; nefis HA
[254] degüldür: اولدیکه İN66a/2
[255] İN66a/2'den alınmıştır.
[256] cihānda var: vardur cihānda İN66a/3
[257] söz: sözleri İN66a/3
[258] ayru İN66a/4: -HA
[259] bir bābdur, eşyā içinde istemek bir bābdur. Ve daḫı şöyle ki eşyādan ayru istemeğe: olmaz. والله بكل شی محیط ḥükm-ile Ḥaḳ her şeyde ḥāżırdur. İmdi cān u men İN66a/4-5

eşyā içinde istemek 16) bir bābdur. Ve daẖı şöyle ki eşyādan ayru istemege[260] yol uzaḳ, menzil ıraḳ, 17) pāyānı belürmez. Eger[261] eşyā içinde ister olsañ
[7b] delīli ādemdür. Velī 1) bu ādem ṣūreti, kā'ināṭuñ[262] defteridür. Şöyle ki[263] cümle ᶜālemde ne 2) var ise ṣıfāt-ı ādemde *mevcūd*[264] görinür. Meṡelā[265] Ḥaḳ gencdür, ādem ṣūreti 3) ẖazīnedür. Bu ẖazīnenüñ[266] tevārīẖi ādem vechinde yazıludur[267]. Her kim 4) bu[268] ḫaṭṭı okıdı, ẖazīnedeki gencden ẖaberdār oldı[269]. Bildi ki ādem 5) mecmūᶜına ẖazīnedārdur[270] *ve*[271] her[272] ne kim evvel ü āẖir[273] vücūd-ı küllīnüñ[274] 6) defteri ādemdür. Ādem var ki ẖazīnedür, genc-ile maᶜmūrdur[275]. *Ādem var ki*[276] özini[277] bilmez, *ol*[278] 7) yoẖsuldur. Ādem var ki özini[279] bildi, cümle varlığı kendü şehrinde[280] 8) buldı, kendüsine[281] *geldi*[282], özine[283] emīn oldı. Ādem var *ki*[284] ṣūreti ādem, fiᶜli 9) dīv[285] ādem var. Ṣūreti, ādem; ṣıfātı, nūr-ı muṭlaḳ ādem var ki özini 10) bildi, Sulṭān oldı[286]. İy ṭālib sen bu ādemi[287] bileyin dir-iseñ 11) ādemi bilmek dürlü dürlüdür.[288] Evvel bu

---

[260] bir bābdur. Eşyā içinde istemek bir bābdur. Ve daẖı şöyle ki eşyādan ayru istemege: -İN66a/5
[261] eger: -İN66a/6
[262] kā'ināṭuñ: kāyināṭuñ İN66a/7
[263] şöyle ki: -İN66a/7
[264] İN66a/7'den alınmıştır.
[265] meselā: -İN66a/8
[266] bu ẖazīnenüñ: -İN66a/8
[267] ādem vechinde yazıludur: ādemüñ vechidür ve vechinde yazıludur İN66a/8-9
[268] bu: ol İN66a/9
[269] ẖaberdār oldı: ẖaber virdi İN66a/9-10
[270] bildi ki ādem mecmūᶜna ẖazīnedārdur: -İN66a/10
[271] İN66a/10'dan alınmıştır.
[272] her: -İN66a/10
[273] evvel ü āẖir: evvel āẖir İN66a/10
[274] vücūd-ı küllīnüñ: vücūda geldi İN66a/10
[275] maᶜmūrdur İN66a/11; maᶜmūr HA
[276] İN66a/11'den alınmıştır.
[277] özini: özin İN66a/11
[278] İN66a/11'den alınmıştır.
[279] özini: özin İN66a/12
[280] şehrinde: vücūdında İN66a/12
[281] kendüsine İN66a/13; kendü HA
[282] İN66a/13'ten alınmıştır.
[283] özine: -İN66a/13
[284] İN66a/13'ten alınmıştır.
[285] dīv: ḥayvān İN66a/13
[286] ādem var. Ṣūreti ādem, ṣıfātı nūr-ı muṭlaḳ ādem var ki özini bildi, sulṭān oldı: -İN66a/14
[287] ādemi: ādemüñ aṣlın İN66a/14
[288] ādemi bilmek dürlü dürlüdür: -İN66a/14

kim[289] ādemden ādemi farḳ 12) itmekdür[290]. Āḫir bu kim andan aṣlı nedür, bunı bilmekdür.[291] Bir daḫı bu kim eşyā- 13)laruñ birisi daḫı ādemdür[292]. Velī bu ādem cemīᶜisinüñ üzerine[293] 14) mālikdür. Şöyle kim mālik idügin bildi ise[294] mālikdür; eger[295] bilmedi 15) ise[296] hemān eşyālaruñ[297] birisi[298] daḫı oldur. Pes özin bilen ile bilmeyen 16) er arasındafarḳ oldı. Pes ādemden ādemi farḳ

[8a] eylemek bir bābdur[299]. 1) Aṣlı nedür, bunı bilmek bir bābdur[300]. Velī özin[301] bilmek mücerred Ḥaḳḳ'ı bilmekdür. 2) Bir kişi çün ādemden ādemi farḳ eyledi, *ādem oldı*[302]. Ādemüñ aṣlın, ferᶜin bildi 3) ve ādem[303] cümle eşyānuñ[304] üzerine mālik idügin bildi[305]. Bunlara[306] cümle 4) maḫlūḳ ṣıfāt[307] oldı bilmek[308], Ḫālıḳ-ı *ṣıfatı*[309], mücerred özni[310] bilmekdür[311]. Çün[312] 5) bir kişinüñ ᶜaklı bu maᶜnāyı açdı[313], bu *muᶜammā-yı*[314] baḥra[315] ġavvāṣ oldı. Her cihetine[316] 6) baḳdı[317] gördi ki şeş[318] kendünüñ gölgesidür. *Zīrā vücūd-ı*

---

[289] bu kim: -İN66a/14
[290] itmekdür: itmek gerek İN66a/14
[291] āḫir bu kim andan aṣlı nedür, bunı bilmekdür: -İN66a/15
[292] eşyālaruñ birisi daḫı ādemdür: ādem nedür, aṣlı nedür bilmek gerek İN66a/15
[293] cemīᶜisinüñ[293] üzerine: cümle şey'üñ özine İN66a/15
[294] şöyle kim mālik idügin bildi ise: ve eger malik oldugin bildise İN66a/16
[295] eger: -İN66a/16
[296] bilmedi ise: bilmedise İN66a/16
[297] eşyālaruñ: eşyānuñ İN66a/16
[298] birisi: birisidür İN66b/1
[299] daḫı oldur. Pes özin bilen ile bilmeyen er arasında farḳ oldı. Pes ādemden ādemi farḳ eylemek bir bābdur: -İN66b/1
[300] aṣlı nedür, bunı bilmek bir bābdur: -İN66b/1
[301] özin: özini İN66b/1
[302] İN66b/2'den alınmıştır.
[303] ādemüñ aṣlın, ferᶜin bildi ve ādem: -İN66b/2
[304] eşyānuñ: şey'in İN66b/2
[305] idügin bildi: oldı İN66b/2
[306] bunlara: bu İN66b/2
[307] ṣıfāt: ṣıfatdur İN66b/3
[308] oldı bilmek: -İN66b/3
[309] İN66b/3'ten alınmıştır.
[310] öz[i]ni: özin İN66b/3
[311] bilmekdür: bilmekdür pes İN66b/3
[312] çün: pes İN66b/3
[313] bu maᶜnāyı açdı: -İN66b/4
[314] İN66b/4'ten alınmıştır.
[315] baḥra:bu baḥra İN66b/4
[316] cihetine: cihetden İN66b/4
[317] baḳdı: baḳup İN66b/4
[318] şeş: -İN66b/4

insān[319] bildi kim[320] baḥr-ı muḥīṭ[321] 7) özidür[322]. Her ne kim[323] naḳş u ḫayāle[324] ṣūret baġlar, ᶜāḳillere ḫayāl olur. 8) *Her şey' bir ṣūret-ile muttaṣıf olup*[325] kendünüñ mevcidür. Göñül içinde burayı mekān idindi[326]. İstiḳāmet 9) ṭutdı, ṭurdı. Ẕātından[327] mevc-i ᶜışḳ ḳopdı.

Mefāᶜīlün mefāᶜīlün feᶜūlün

10 Özin bilen ḥaḳīḳat Ḥaḳḳ'ı bildi
Fenā oldı özini bāḳī bildi[328]

11 Görinmez oldı ol naḳş u ḫayāller
İrişdi menziline[329] cümle yollar[330]

12 Özinde buldı ol maḳṣūd-ı cānı
Hemān kendüzi oldı ol fulānı

13 Daḫı şübhesi ḳalmadı özine
İᶜtiḳād itdi kendü kendüzine

14 Güneş gibi ᶜālemde menşūr oldı
Hemān ser-tā-ḳadem küllī nūr oldı

---

[319] zīrā vücūd-ı insān İN66b/5: -HA
[320] bildi kim: -İN66b/5
[321] muḥīt: muḥītdür İN66b/5
[322] özidür: -İN66b/5
[323] ne kim: -İN66b/5
[324] ḫayāle: ḫayālüñe İN66b/6
[325] her şey' bir ṣūret-ile muttaṣıf olup İN66b/6: -HA
[326] kendünüñ mevcidür, göñül içinde burayı mekān idindi: -İN66b/5
[327] ẕātından: ve andan İN66b/7
[328] bildi: ḳaldı İN66b/9
[329] menziline: metinde "menzīline"
[330] Beyit İN66b/10'da:
Görinmez oldı bu naḳşı ḥayāller
İrişdi menzile bu cümle yollar şeklindedir.

15 Cān oldı küllī ḳalmadı vücūdı
Ḳamu ᶜālem aña eyler[331] sücūdı

16 Özi oldı hemān ẕāt-ı muṭahhar
Vücūd içinde cān Fāᶜil-i Muḫtār

[8b] 1 Ḳamu ṭāliblerüñ maṭlūb[ı] oldur
Ḳamu ᶜāşıḳlaruñ maḥbūb[ı] oldur[332]

2 Ṣāf oldı cān gibi ẓann u gümāndan
Hemān ol oldı nişān[333] bī-nişāndan[334]

3 Götürdi ten ḥicābın cān görindi
Cān içinde nā-gāh Sulṭān görindi

4 Çü gördi Sulṭānı ol merd-i ᶜāḳil
İrişdi maḳṣūda ḥall oldı müşkil

5 O kim ṣorardı isterdi cihānda
Anı gördi ṭolu cümle mekānda[335]

6 Anı gördi ḳamu çehre nūr olmış
Ḳamu göñülde söz dilde sırr olmış[336]

---

[331] eyler: ḳılur İN66a/14
[332] Beyit İN66b/16'da:
Kamu ṭāliblerüñ maṭlūbı oldı
Ḳamu ᶜāşıḳlar maḥbūbı oldı şeklindedir.
[333] nişān: metinde "nişānı"
[334] Beyit İN67a/1'de:
Ṣāf oldı cān gibi ẓann-ı gümāndan
Hemān ol oldı nişān bī-nişāndan şeklindedir.
[335] Beyit İN67a/4'de:
O kim isterdi ṣorardı cihānda
Anı gördi dolı cümle mekānda şeklindedir.
[336] Beyit İN67a/5'de:

[67a] *6* *Hemān oldur ḳamu devlet ü iḳbāl*[337]
Bu naḳşuñ naḳḳāşı bu naḳş-ı pergāl

7 Neye baḳdı ise dildārı gördi
Birikmiş yār ile aġyārı gördi[338]

8 Görinmez oldı bu naḳş u ḫayāller[339]
Bi-ḥamdi'llāh ki ḥall oldı bu ḳāller

9 Ḳamu hicrān hemān vuṣlata irdi
Ḳamu şey lā-yezāl devlete irdi

10 Çü gördi bu ḥāli ol merd-i ᶜāḳil[340]
Ticāretinde[341] bunı ḳıldı ḥāṣıl

11 Tācirdür metāᶜı getürdügi bu
İşitdügi ol ilden gördügi bu

12 Ne kim gördi ise cānān ilinde
Odur söyledügi sözi dilinde

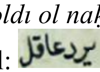
13 Ne söz söyler görüñ ol merd-iᶜāḳil
Ki her bir sözi Ḥaḳḳ'a oldı delīl

Anı gördi ḳamu veche yüz olmış
Ḳamu göñüller ser-dilde söz olmış şeklindedir.

337 67a/6 İN'den alınmıştır.

338 Beyit İN67a/7'de:
Neye kim baḳdısa dildārı gördi
Birikmiş yār-ıla aġyār gördi şeklindedir.

339 Dize İN67a/8'de:
Görinmez oldı ol naḳş-ı ḥayāller şeklindedir.

340 merd-i ᶜāḳil:

İN67a/10

341 ticāretinde: ticāretde İN67a/10

14 Ḥaḳīḳat ol Ḳadīm Sulṭān'ı görmiş
Vücūd şehri içinde anı görmiş[342]

15 O kim isterdi bu cümle ᶜālemde
Anı görmiş ki[343] cān olmış ādemde

16 Ol-ımış küll-i varlıġı ādemüñ
Ne ādemüñ ẕātı cümle ᶜālemüñ[344]

[67a] *16 Ādemde olmış keşf [ü] kerāmet[345]*
Göñül içinde sır gözinde ḥikmet

[9a] 1 Ol-ımış[346] her işüñ olan sebebi
Ol-ımış[347] ādemüñ nefes ü demi[348]

2 Ādem anuñ-ıla bulmış şerefi
Odur gevher ādem anuñ ṣadefi[349]

3 Ādemi ṭon idinüp geyen oldur[350]
Dilinde ādemüñ söyleyen oldur

---

[342] Dize İN67a/14'de:
Vücūd şehrinde cānānı görmiş şeklindedir.
[343] ki: -İN67a/15
[344] Beyit İN67b/1'de:
Hemān varlıġı ol imiş ādemüñ
Ne ādem ki ẕāt[ı] cümle ālemüñ şeklindedir.
[345] İN67a/16'dan alınmıştır.
[346] ol-ımış: ol imiş İN67b/2
[347] ol-ımış: ol imiş 67b/2
[348] Dize İN67b/2'de:
Ol imiş yirmi sekiz otuz iki şeklindedir.
[349] ṣadefi: ṣarrāfı İN67b/3
[350] Bu dize İN67b/4'de:
Ādemi çün terkīb iden oldur şeklindedir.

4 Ḳamu ᶜālem anuñla buldı uş şevḳ
Odur ᶜāşıḳ odur maᶜşūḳ odur ᶜışḳ[351]

5 Odur cümle ṣıfat-ı şerḥ[352] beyānlar
Odur nişān içindeki nişānlar

6 Hemān oldur ne kim görseñ vücūdda
Bile mevcūddur ol Kaᶜbe'de putda

7 Hemān ᶜayān-durur bir şehr-i bāzār[353]
Ẓāhir bāṭın hemān birdür ne kim var

8 Hemān gördügi ᶜālemde o dervī̇ş[354]
Bir işdür orta yirde işlenen[355] iş

9 Daḫı hī̇ç[356] ġayrı görmedi[357] cihānda
Anı gördi hemān cümle mekānda

10 Hemān cümle ᶜālemde Sulṭān oldur
Ẓāhir bāṭın vücūd oldur cān oldur[358]

---

[351] Bu beyit İN67b/5'te:
Ḳamu ālem anuñ-ıla ulaşık
Odur ᶜışḳ odur maᶜşūḳ-ı āşıḳ şeklindedir.
[352] ṣıfat-ı şerḥ: ṣıfāt şerhi İN67b/6
[353] Dize İN67b/8'de:
Hemān bir şehr-i bāzārdur bir ᶜayyār şeklindedir.
[354] Dize İN67b/9'de:
Hemān gör ki ᶜālemde odur dervī̇ş şeklindedir.
[355] işlenen: işleyen İN67b/9
[356] hī̇ç: metinde "hiç"
[357] görmedi: görinmedi İN67b/10
[358] Beyit İN67b/11'de:
Hemān oldur cümle ᶜālemde sulṭān
Ẓāhir bāṭın vücūd oldur ol cān şeklindedir.

11 Daḫı ġayrı ne vardur kim diyem ben
Odur varlıḳ[359] odur gevher odur kān

12 Odur bu şeş cihet kevkeb ü seyyār
Hemān oldur dü-cihānda ne kim var

13 Gel iy kāmil[360] gümānı ḳo yaḳīn ol
Yaḳīn ehline bu yolda emīn ol

14 İşüñi temīz eyle aç gözüñi
Bürün kendü ḥālüñi bil özüñi

15 Özüñden sen ḫaberdār ol özüñden[361]
Sen misin söyleyen añla sözüñden[362]

16 Ne imiş ḥāl ᶜaceb bu sırr-ı muṭlaḳ
Ne ṣıfatdur ne dimekdür bāṭıl ḥaḳ[363]

[9b] 1 Yaḳın ne var gör aḫı[364] bir ıraḳ ne[365]
Yaᶜnī vuṣlat ne dimekdür firāḳ ne

[68a] *3* *Ne dimekdür bārī ṭālib [ü] maṭlūb*[366]
Neyi beyān ḳılur bu zişt [ü] maḥbūb

---

[359] varlıḳ İN67b/12; var HA
[360] kāmil: ṭālib İN67b/14
[361] Dize İN67b/16'da:
Özüñ ne sen ḫaberdār ol özüñden şeklindedir.
[362] Dize vezne uymamaktadır.
[363] Beyit İN68a/1'de:
Ne ᶜaceb ḥāl imiş bu sırr-ı muġlaḳ
Ne ṣıfatdur ne dimekdür bāṭıl-ḥaḳ şeklindedir.
[364] aḫı İN68a/2; āḫir HA
[365] Dize İN68a/2'de:
Yaᶜnī ne var gör aḫı ıraḳ ne şeklindedir.
[366] İN68a/3-4 'ten alınmıştır.

4 *Bu şıfatlar biliş ü yad dimeklik*
Ṭālib maṭlūb şākird üstād dimeklik

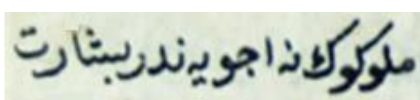
2 Nice ḥāldür kemāl noḳṣān dimeklik
Vücūd nedür ne imiş cān dimeklik[367]

3 Yaᶜnī şeyṭān dimegüñ maḳṣūdı ne[368]
Bu sözlerüñ ziyānı ne sūdı ne

4 Ne dimekdür ṣıfātı bir ᶜayān ḳıl
Bize bu aṣl-ı ḥālini beyān ḳıl[369]

5 Ḳulına Sulṭān'uñ mertebesi ne[370]
Muṭīᶜ dimek ne dimekdür ᶜāṣī ne

6 Bu pergālden biten bārī ḥāṣıl ne
Ne maḳṣūddur bu ḥaḳ dimek bāṭıl ne[371]

[68a] *10* *Nedür fevḳ-i derecātdan işāret*

ملوکوکه نه اجویه ندر بشارت
372

7 Yaḳın ıraḳ ḥal [ü] müşkil dimek ne
Ne ḥayvān biri ne insān dimek ne

---

367 Beyit İN68a/3'te yoktur.
368 Dize İN68a/5'te:
Yaᶜnī şeyṭān dimeklikden maḳṣūd ne şeklindedir.
369 Beyit İN68a/6'da:
Ne dimekdür bu ṣıfātlar ᶜayān ḳıl
Bize bu ḥālüñ aṣlını beyān ḳıl şeklindedir.
370 Dize İN68a/7'de:
Ḳul-ıla sulṭānuñ mertebesi ne şeklindedir.
371 Beyit İN68a/8'de:
Bu pergāldan biten bārī ḥaṣıl ne
Nedür menzil neyimiş yol delīl ne şeklindedir.
372 İN68a/10'dan alınmıştır.

8 Ulu kiçi ḳul u sulṭān dimek ne
Ṣıfāt u Raḥmān u şeyṭān dimek ne[373]

9 Bu bir mülküñ ḥākimi bir degül mi
Tedbīr fikr itdügi taḳdīr degül mi[374]

10 Ḥaḳīḳat cümle ᶜālem bir vücūddur
Fenāsuz lā-yenām u lā-yemūtdur

11 Ḳamu ᶜālem müberrādur fenādan
Yaradılmışda[375] mevcūddur Yaradan

12 Hemān cümle ᶜālem ᶜayn-ı kemāldür
Ḳamu varlıḳ vücūdda bir cemāldür

13 Muṣaffādur ᶜālem çūn [u] çerādan
Vücūdıdur yaradılmış Yaradan[376]

14 Yaḳīn ehli bilür bu ne dimekdür
Neyi beyān ḳılur ne söylemekdür[377]

15 Vücūdda kendüzini cān bilenler[378]
Vücūdı özine bürhān bilenler

---

[373] 8 ve 9. beyitler İN68a'da yer değiştirmiş olup 8. beyit İN'de:
Ṣıfāt-ı raḥmāni şeytān dimek ne
Ulu kiçi ḳul u sulṭān dimek ne şeklindedir.
[374] Dize vezne uymamaktadır.
[375] yaradılmışda: yaradılmış İN68a/13
[376] Beyit İN68a/14'de:
Muṣaffādur ᶜālem çün bu çerādan
Bir vücūddur yaradılmış Yaradan şeklindedir.
[377] Beyit İN68a/15'de:
Yaḳīn ehli bilür çün bu çerādan
Bir vücūddur yaradılmış Yaradan şeklindedir.
[378] Dize İN68a/16'da:
Vücūdında kendüzni cān bilenler şeklindedir.

16 Ḥicābsuz Ḥaḳḳ-ıla vuṣlat bulanlar
Ṣıfāt içinde küllī ẕāt olanlar

[10a] 1 Vücūdın cān-ıla yeksān idenler
Ḥaḳ'ı ᶜayān görüp pinhān idenler

2 Bulanlar genci bu vīrān içinde
Cināna irişenler cān içinde

3 Cihānı özine meydān bilenler
Vücūd-ı ḥāletini cān bilenler[379]

4 Ḥaḳ'ı kendü vücūdında bulanlar
Bi-küllī varlıġını cān bilenler[380]

5 Ḳamu şeyde Ḥaḳ'ı ḥāżır görenler
Ḥaḳīkat ḳahr u luṭfı[381] bir görenler

6 Ḥaḳ'ı bilüp bāṭıla varmayanlar
Arada kendüzini görmeyenler[382]

7 Özini bu deñize ġarḳ idenler
Ḥaḳ'ı bilüp bāṭıldan farḳ idenler

---

[379] Dize İN68b/4'de:
Vücūd-ı s̱ebātın cān idenler şeklindedir.
[380] Dize İN68b/5'de:
Bi-küllī varlıġın Ḥaḳ bilenler şeklindedir.
[381] ḳahr u luṭfı: luṭfı ḳahrı İN68b/6
[382] Beyit İN68b/7'de:
Ḥaḳ'ı bilüp bāṭıldan farḳ idenler
Ḥaḳ'ı cān kendüzin vücūd bilenler şeklindedir.

8 Ḥaḳ'ı cān kendüzin vücūd bilenler
Ḥaḳ'ı ġayrı dimegi ud bilenler[383]

9 Eger bu sözde gerçekse ḫaberüñ
Unut kendüzüñi terk it şümāruñ[384]

10) Bir dervī̇ş eyitdi[385] bu kitābı yazan dervī̇şe "Mī̇-dānī̇ mī̇-dānī̇"[386] dir
ṭurursın,[387] 11) hī̇ç Türkçe bilmez misin, didi. Ṭur[388] *sen bize*[389] bir[390] ḥikāyet
söyle işidelüm, 12) didi[391]. Ol[392] dervī̇ş eyitdi. N'ola[393] başumdan geçen
ḥikāyeti[394] mi söyleyem[395], 13) yoḳ-ısa işitdügüm ḥikāyeti mi söyleyüm[396],
didi. *N'ola*[397] başuñdan geçen 14) ḥikāyeti söyle, didi[398]. *Bu kez dervī̇ş*[399] eyitdi
ki[400]: Daḫı[401] biz ādem kisvetin geymedin cān 15) idük, Sulṭān vücūdında
bir[402] idük, didi. Ve daḫı bu yirleri 16) ve bu gökleri ārāyī̇ş eyledügi
[10b] ḥikāyeti söyleyem, dir.[403] Nā-gāh[404] gördük[405]; 1) bu yirleri[406] ve bu[407]

---

[383] HA10a/7-8. beyitler İN68b'de yoktur.
[384] Beyit İN68b/8'de:
Egerçi bu sözde çın ise ḫaberüñ
Kendüñe gel terk it şümāruñ şeklindedir.
[385] eyitdi: eydür İN68b/9
[386] Farsça "Biliyorsun, biliyorsun" anlamında bir söz.
[387] ṭurursın: durursın İN68b/9
[388] ṭur: dur İN68b/10
[389] İN68b/10'dan alınmıştır.
[390] bir: -İN68b/10
[391] söyle işidelüm didi: eydivirsen dir İN68b/10
[392] ol: bu İN68b/11
[393] n'ola: -İN68b/11
[394] ḥikāyeti: ḥikāyetden İN68b/11
[395] mi söyleyem: söyleyeyin mi İN68b/11
[396] yoḳsa işitdügüm ḥikayeti mi söyleyüm: -İN68b/11
[397] İN68b/12'den alınmıştır.
[398] didi: dir İN68b/12
[399] İN68b/12'den alınmıştır.
[400] eyitdi ki: eydür İN68b/12
[401] daḫı: -İN68b/12
[402] bir: birlikde İN68b/13
[403] didi. Ve daḫı bu yirleri ve bu gökleri ārāyī̇ş eyledügi ḥikāyeti söyleyeyüm, dir: -İN68b/13
[404] nā-gāh: nā-gehān İN68b/13
[405] gördük: gördüm İN68b/13
[406] yirleri: yiri İN68b/14
[407] ve bu: -İN68b/14

gökleri[408] ve[409] bu kevkeb-i seyyārı[410] ve[411] naḳş u pergāl[412] 2) *yirlü yirinde*[413] tamām oldı[414]. Her eşyā yirlü yirinde oldı ṭurdı[415], resm [ü] şekli ḳurıldı. 3) Pādişāh-ı ᶜĀlem bu yir gök[416] içinde[417] seyr[418] oldı. Pergāl cünbüşe[419] geldi. Her 4) şekl ü ṣūret[420] bir ayruḳsı şuᶜbeden *yüz*[421] gösterdi. *Andan*[422] ol ḥikāyet şöyle 5) oldı, dir[423]: Pādişāh'dan dilek diledük. Bu düzilmiş pergāli teferrüc 6) eyleyevüz, dir[424]. *Hem-ān-dem*[425] Pādişāh, ādem[426] ḫilᶜatinden[427] *bize*[428] virdi, geydük, dir[429]. Bu mülke 7) seyrāna[430] geldük, dir[431]. Bu yiri gögi, bu naḳş u pergāli[432] gördük, *ḫoşumuza geldi*[433]. Yoldaşlarumuzuñ[434] 8) her birisi bir nesneye meşġūl oldı, dir[435]. Bu sarāyı göricek kimisi 9) daḫı didi ki[436]: Yārenler, biz bunda teferrüce geldük. Nesneye ṭolaşmañ[437], 10) didi[438]. *Kimisi*[439] anı bunı dimedi, göñli diledügi nesneye[440] ṭolaşdı[441]. Kimisi daḫı[442]

---

[408] gökleri: gögi İN68b/14
[409] ve: -İN68b/14
[410] kevkeb-i seyyārı İN68b/14; kevkeb-i seyyār HA
[411] ve: -İN68b/14
[412] pergāl: pergāri İN68b/14
[413] İN68b/14'ten alınmıştır.
[414] tamām oldı: tamām müretteb düzdi İN68b/14-15
[415] her eşyā yirlü yirinde oldı ṭurdı: -İN68b/15
[416] yir gök: yir ü gök İN68b/15
[417] içinde: -İN68b/15
[418] seyr İN68b/15; sırr HA
[419] cünbüşe İN68b/16; HA
[420] şekl ü ṣūret: şekl [ü] ṣūreti İN68b/16
[421] İN68b/16'dan alınmıştır.
[422] İN68b/16'dan alınmıştır.
[423] ol ḥikāyet şöyle oldı dir: -İN69a/1
[424] dir: didük İN69a/1
[425] İN69a1-2'den alınmıştır.
[426] ādem: ᶜālem İN69a/2
[427] ḫilᶜatinden İN69a/2; ḫilᶜatin HA
[428] İN69a/2'den alınmıştır.
[429] dir: -İN69a/2
[430] seyrāna: seyre İN69a/2
[431] dir: -İN69a/3
[432] naḳş u pergāli: naḳş pergāli İN69a/3
[433] İN69a/3'den alınmıştır.
[434] yoldaşlarumuzuñ İN69a/3; yoldaşlarımuz HA
[435] dir: -İN69a/4
[436] bu sarayı göricek kimisi daḫı didi ki: daḫı kimisi bu seyrānı göriçek didi ki İN69a/4
[437] ṭolaşmañ: dolaşmañ İN69a/5
[438] didi İN69a/5; dir HA
[439] İN69a/5'ten alınmıştır.
[440] nesneye: yire İN69a/6

11) ṣoñın ṣandı, edeb[443] bekledi, dir. Ṣoñın ṣanan evliyā oldı[444]. Ol ki 12) ṣoñın ṣanmadı, ṭolaşdı[445]. Henüz daḫı[446] ṭolaşupdur[447]. Ol *dem*[448] bu sā- 13)ᶜatdür, dir[449]. *O dervīş eydür:*[450] Bir bunuñ gibi[451] ḥikāyet gördüm[452]. Daḫı söyleyeyüm mi, dir. 14) Ol dervīş eydür: Yārān ne şīrīn ḥikāyet olur. Daḫı söyle, 15) dir. *Dervīş eydür:*[453] Bārī[454] bunlar *ki*[455] bu sarāyda *bu ḥāl-ıla*[456] giriftār oldılar. *Pādişāh-ı ᶜĀlem bunları teferrüce gönderdi. Bunlar kendü ḥāline giriftār oldılar, ṣoñın ṣanmadılar*[457]. Pādişāh-ı ᶜĀlem bunlaruñ 16) fiᶜline göre bir yir[458] düzdi. Sekiz ṭabaḳa içinde gülistān eyledi. **[11a]** Anuñ[459] 1) ᶜaksince bir ev[460] daḫı düzdi. Zindān ṣūretlü[461]; *eşiginde zebānīler dururlar. Kendü işine meşġūl olanları anda iletirler. Ādāb ṣaḳlayup dünyā işine meşġūl olmayanlar, āzād olup ehl-i cennet oldılar*[462]. İkisinüñ daḫı üzerine 2) anda ṭuralar. Bunda gelen maḫlūḳāt ki vara, bunlar daḫı kendü işine 3) meşġūl ola. Biz geldük ol ḥikāyet ki dervīş söyledi. Rivāyet 4) eydür: Bu teferrücüm içinde bir meclise irişdüm. Oturan ḫarīfler Muḥammed Muṣṭafā 5) gibi, ᶜĪsā Rūḥu'llāh gibi, İbrāhīm Ḫalīlu'llāh gibi. Bunlar cemᶜ olmışlar, ṣoḥbet 6) iderler. Dervīş daḫı irişdi, yir gösterdiler, oturdı. Bir ḥamle oldı. Ol 7)

---

[441] ṭolaşdı: dolaşdı İN69a/6
[442] daḫı: -İN69a/6
[443] ṣoñın ṣandı, edeb: ṣu gibi ṣandı āb İN69a/6
[444] dir. Ṣoñın ṣanan evliyā oldı: -İN69a/6
[445] ṭolaşdı: dolaşdı İN69a/7
[446] daḫı: -İN69a/7
[447] ṭolaşupdur: dolaşmışdur İN69a/7
[448] İN69a/7'den alınmıştır.
[449] sāᶜatdür dir: sāᶜat didi İN69a/7
[450] İN69a/7-8'den alınmıştır.
[451] bunuñ gibi: -İN69a/8
[452] gördüm: -İN69a/8
[453] İN69a/9'dan alınmıştır.
[454] bārī: -İN69a/9
[455] İN69a/9'dan alınmıştır.
[456] İN69a/9'dan alınmıştır.
[457] İN69a/10-11'den alınmıştır.
[458] yir: ev İN69a/11
[459] anuñ: metinde "anul"
[460] ev İN69a/12; yir HA
[461] zindān ṣūretlü: zindān-ı ṣūretle İN69a/13
[462] İN69a/13-14'ten alınmıştır.

dervīşe didiler ki: Dervīş ḥiḳāyet bilürseñ söyle, didiler. Dervīş 8) ser-āġāz idüp başladı, bu şiᶜri bünyād eyledi[463]:

Mefāᶜīlün mefāᶜīlün feᶜūlün

9 Gel iy arżū-ı[464] vaṣl-ı cān ḳılanlar
Vücūd-ı is̱bātın[465] vīrān ḳılanlar

10 Görenler cānı āşkāre vücūdda
Münācāt eyleyenler her sücūdda

11 Ḳamu şeyde Ḥaḳ'ı ᶜayān görenler
Demini her nefes Ḥaḳ'dan uranlar

12 İkilik ṭuzaġından[466] ḳurtılanlar
Bir ile birlik idüp bir[467] olanlar

13 Vücūdın cān gibi ᶜazīz idenler
Özin bilüp işin temīz idenler

14 Vücūdında Ḥaḳ-ıla bilişenler[468]
Vücūd-ı ḳaṭresi baḥra düşenler

---

[463] İkisinüñ daḫı üzerine anda ṭuralar. Bunda gelen maḫlūḳāt ki vara, bunlar daḫı kendü işine meşġūl ola. Biz geldük ol ḥikāyet ki dervīş söyledi. Rivāyet eydür: Bu teferrücüm içinde bir meclise irişdüm. Oturan ḥarīfler Muḥammed Muṣṭafā gibi, ᶜĪsā Rūḥu'llāh gibi, İbrāhīm Ḫalīlu'llāh gibi. Bunlar cemᶜ olmışlar, ṣoḥbet iderler. Dervīş daḫı irişdi, yir gösterdiler, oturdı. Bir ḥamle oldı. Ol dervīşe didiler ki: Dervīş ḥiḳāyet bilürseñ söyle, didiler. Dervīş ser-āġāz idüp başladı, bu şiᶜri bünyād eyledi: -İN69a

[464] arżu-ı: arżu-yı İN69a/15

[465] vücūd-ı is̱bātı: vücūd-ı s̱ebātı İN69a/15

[466] ṭuzaġından: duzaġından İN69b/2

[467] bir: -İN69b/2

[468] Dize İN69b/4'de:
Ḥaḳ-ıla vücūdında bilişenler şeklindedir. Ayrıca "biliş-" fiili HA'da "bilüş-" şeklindedir.

15 Özini Ḥaḳ’dan ayru görmeyenler
Özinden Ḥaḳḳ’ı ġayrı görmeyenler

16 İrişüp menzile ṣāfī olanlar
Fenāsuz tā ebed bāḳī olanlar

[11b] 1 Bī-ḥicāb Ḥaḳḳ-ıla vuṣlat olanlar
Ṣıfāt-ı ẕāta irüp ẕāt olanlar[469]

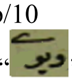
2 Beni görüñ nice menzīle[470] irdüm[471]
Ne isterdüm neyi buldum ne gördüm

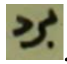
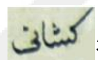
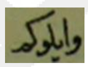
3 Bu meclīsüñ arasında [kim] oldum
Hemān ben daḫı bunlardan bir’oldum[472]

4 İrişdüm bāḳī menzīle[473] ḥaḳīḳat
Vāḥid oldum[474] ne biliş ḳaldı ne yad

5 Bunı[475] didi ser-āġāz itdi dervīş
Bu meclisde ḫaberi virdi[476] dervīş[477]

6) Bu meclisde[478] oturanlar dervīşi diñlediler, gördiler ḳuş dilin 7) söyler. Bu[479] dervīşe taḥsīn eylediler, eyü ḫaber söyledüñ diyü[480]. Bir ḥikāyet 8) daḫı bilür-

[469] Dize İN69b/7’de:
Ṣıfāt-ı ẕāt[ı] bir ẕāt olanlar şeklindedir.
[470] menzīle: “menzile” kelimesi vezin gereği bu şekilde yazılmış olabilir.
[471] Dize İN’de:
Beni gör kim niçe menzile irdüm şeklindedir.
[472] Beyit İN69b’de yoktur.
[473] menzīle: “menzile” kelimesi vezin gereği bu şekilde yazılmış olabilir.
[474] oldum İN69b/9; oldı HA
[475] bunı: bu İN69b/10
[476] virdi: metinde “”
[477] Dize İN69b/10’da:
Bu meclisde bu ḫaberi ḳodı pīş şeklindedir.

iseñ söyle didiler. *N'ola*[481] yoğun yumrı bildügümce eydeyin, 9) didi. Dervi̅ş bu söze[482] başladı. Dir ki: Yir vücūdumdur, ṣular 10) ṭamarumdur, gök çadırumdur, ᶜarş seyrānumdur[483], çarẖ duraġumdur, yılduzlar 11) meşᶜālemdür[484], naḳş u ẖayāller[485] teferrücümdür[486]. Yidi *ḳat*[487] yir bir avcum *içi*[488], ṭoḳuz felek , gice 12) velāyet, *gündüz*[489] nübüvvet, ḳış ḳasāvet[490], yaz güni rūşen[491], ṭoġmaḳ bahār, 13) güz ölmek[492], ṣaġlıḳ gülistān, ṣayrulıḳ zindan; yalan söylemek 14) daġallıḳ[493], ṭoġrı[494] söylemek erlik[495], uyḳu münācāt, *uyanmaḳ*[496] āşikāre 15) bāzār-ı cennet[497], ẖalḳ cehennem, ḳahr *yirden*[498] göge[499] bir ḳulaç, *bir* [500] yir eni[501] bir arış, 16) evliyā vezi̅r,
[12a] peyġamberler elçi, kitāblar vaṣf-ı ḥālüm, külli̅ kāyināt ẖalḳum, 1) beglik ḥālüm[502], ḳullıḳ mertebem didi. Dervi̅ş şöyle sa- 2)yuḳladı. Bu meclis içinde *bir*[503] kişi ṭurdı geldi[504]. Eydür ki: Dervi̅ş 3) düşüñ mi söylersin? Dervi̅ş

---

[478] meclisde: meclis İN69b/10
[479] bu: -İN69b/12
[480] diyü: didiler İN69b/12
[481] İN69b/13'ten alınmıştır.
[482] bu söze: -İN69b/13
[483] seyrānumdur: ṣayvānumdur İN69b/15
[484] meşᶜālemdür: şuᶜlemdür İN69b/15
[485] naḳş u ẖayāller: naḳş ẖayāl İN69b/15
[486] teferrücümdür: teferrücdür İN69b/15
[487] İN69b/16'dan alınmıştır.
[488] İN69b/16'dan alınmıştır.
[489] İN69b/16'dan alınmıştır.
[490] ḳış ḳasāvet: ḳış ḳuz İN70a/1
[491] rūşen: -İN70a/1
[492] ṭoġmaḳ bahār, güz ölmek: bahar doġmaḳ, ölmek güz İN70a/1
[493] daġallıḳ: metinde "zaġallıḳ"
[494] ṭoġrı: doġrısın İN70a/2
[495] erlik: -İN70a/2
[496] İN70a/2'den alınmıştır.
[497] cennet İN70a/3; cennet uyẖulıḳ HA
[498] İN70a/3'ten alınmıştır.
[499] göge İN70a/3; gök HA
[500] bir İN70a/3: -HA
[501] yir eni: -İN70a/3
[502] ḥālüm: ḥākimligüm İN70a/5
[503] İN70a/6'dan alınmıştır.
[504] ṭurdı geldi: durı-geldi İN70a/6

eydür: Başumdan geçen ḥikāyetdür söyle- 4)dügüm, dir. Sözleri muḫālif oldı. Dervīş gördi ki[505] ṣoḥbet muḫālif. 5) Dervīş şi^{c}re bünyād eyledi. Dir ki[506]:

Mefā^{c}īlün mefā^{c}īlün fe^{c}ūlün

6 Zihī ṣoḥbet yolum Sulṭāna irdi[507]
Vücūdum ḳaṭresi ^{c}ummāna irdi

7 Güneş ṭoğdı[508] nā-gāh ẕerrem içinde
İrişdüm ol deme bu dem içinde[509]

8 Fenāsuz bāḳī menzīle[510] irişdüm
Tā ebed lā-mekān taḥtına geçdüm[511]

9 İrişdi cān murāda buldı maḳṣūd
Bile mevcūd imiş vücūdda ma^{c}būd

10 Bu mālı[512] buldı cān oldı ḫaberdār
Ki hemān öz-imiş bu[513] kān-ı gevher

[70a] *14 Cānum irişdi bu dem [kim]murāda[514]*
Hemān oldı [kim]ol bilişi yada

---

[505] sözleri muḫālif oldı. Dervīş gördi ki: gördi ki dervīş söz muḫālif oldı İN70a/7-8
[506] dir ki: eydür ki İN70a/8
[507] Dize İN'de:
Zihī menzil yolum sulṭāna irdi şeklindedir.
[508] ṭoğdı: doğdı İN70a/10
[509] Dize İN70a/10'da:
İrişdüm bir oldum bir dem içinde şeklindedir.
[510] menzīle: "menzile" kelimesi vezin gereği bu şekilde yazılmış olabilir.
[511] geçdüm İN70a/1; göçdüm HA
[512] mālı: ḥālı İN70a/13
[513] bu: -İN70a/13
[514] İN70a/14'ten alınmıştır.

11 Cānum irişdi vaṣl oldı cānāna[515]
O sözdür kim cānum gelür lisāna

12 Ḳul-ıdum[516] menzil-i sulṭāna irdüm
Ne ḳutlu sāᶜat u devrāna[517] irdüm

13 Orada[518] iriçek gördüm bu dehri
Tamāmet kāyinātı berr [ü] baḥrı[519]

14 Felegüñ ḳubbesi kevkeb ü seyyār[520]
İçi ṭaşı bu pergālüñ ne kim var

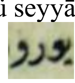
15 Benüm yüzüme[521] ḳılurlar sücūdı
Benem cümlesinüñ cānı vücūdı

16 Benüm içün semāᶜ[522] oynar bu devrān
Bu[523] altı şeş cihet dört dürlü erkān

[12b] 1 Ẓāhir bāṭın bu ṣūretle bu pergāl[524]
Iraḳ yaḳın gice gündüz meh [ü] sāl[525]

2 Aña ᶜaḳlı irişdi bildi insān
O sır kim cümle şeyde oldu pinhān[526]

---

515 cānāna: cāna İN70a/15
516 ḳul-ıdum: ḳul idüm İN70a/16
517 sāᶜat u devrān: sāᶜatlu devrān İN70a/16
518 orada: o dem İN70b/1
519 berr ü baḥrı İN70b/1; berr baḥrı HA
520 kevkeb ü seyyār: kevkeb-i seyyār İN70b/2
521 yüzüme: İN70b/3
522 semāᶜ: semā İN70b/4
523 bu: -İN70b/4
524 ṣūretle bu pergāl: ṣūret ü pergāl İN70b/5
525 meh [ü] sāl: mā[h] u sāl İN70b/5

3 Ḳamu bunlar benüm içün[527] ḥisābdur
İ söz[528] bilen işit kim ne cevābdur

4 Bu sözi didi[529] ḫāmūş[530] oldı dervīş
Çü bildi kim ne imiş[531] ḥāl nedür iş

5) Bu cihān ḳubbe mis̱āl bir yirdür. Ay *ve*[532] güneş ḳandillere[533] beñzer[534]. Bu evde[535] 6) naḳş u ḫayāller çoḳ. Ol Ḥaḳ ṭālibi bu ḫayāllerüñ ardınca varur-ısa[536] 7) maṭlūbdan ayru düşer. Pes ᶜışḳ eri oldur ki ᶜaḳlı mīzān ide, ᶜışḳı 8) delīl ide, nefsi[537] zelīl ide kim ṭamaᶜlıḳ eylemeye, özin bile, ᶜārif ola, 9) Ḥaḳḳ'ı kendi vücūdında bula, ḫulḳı Muṣṭafā'ya beñzeye, ḫūyı ᶜAlī'ye beñzeye[538], 10) deñiz gibi deriñ ola[539], yir gibi sākin ola, od gibi çig bişürici ola, ṣu gibi 11) dāyimā[540] bir yola vara[541], yil gibi her yiri seyrān ide. Ol ṣıfatlu kişiler de vardur. 12) *Daḫı*[542] bu dünyāda baḫīller zaḥmetdedür, ḥasūdlar ᶜilletdedür, münkirler ẓulmetdedür, 13) ᶜārifler vaḥdetdedür, ᶜāşıḳlar feraḥdadur, cāhiller melūldedür[543]. Ṣu aşaġa 14) aḳar, güneş aşaġadan yuḳaru[544] çıḳar, gök dāyim[545] döner, *yir dā'imā durur*[546]. Küllī *şey'*[547] bir 15) vücūd ḳāyimdür[548]. Naḳş u

---

[526] Dize İN70b/6'da:
Ol kim cümle şeyde oldı pinhān şeklindedir.
[527] benüm içün İN70b/7; benüm-ile HA
[528] söz: sözi İN70b/7
[529] didi İN70b/8; bildi HA
[530] ḫāmūş: ḫāmūş İN70b/8
[531] ne imiş: neyimiş İN70b/8
[532] İN70b/9'dan alınmıştır.
[533] ḳandillere: ḳandillerdür İN70b/9
[534] beñzer: -İN70b/9
[535] evde: ḥesābda İN70b/9
[536] naḳş-ı ḫayāller çoḳ. Ol Ḥaḳ ṭālibi bu ḫayāllerüñ ardınca varur-ısa: -İN70b/9-10
[537] nefsi: nefsini İN70b/10
[538] ḫuyı ᶜAli'ye beñzeye: -İN70b/12
[539] deñiz gibi deriñ ola: deriñ ola deñiz gibi İN70b/12
[540] dā'imā: dā'im İN70b/13
[541] vara: -İN70b/13
[542] İN70b/14'ten alınmıştır.
[543] cāhiller melūldedür: çāhiller melāldedür İN70b/16
[544] yuḳaru: yuḳarı İN70b/16
[545] dāyim: dā'imā İN70b/16
[546] İN71a/1'den alınmıştır.
[547] İN71a/1'den alınmıştır.

ḫayāl[549] şuᶜbede[550] gösterür. ᶜĀrif teferrücdedür[551], nādān ḫayāldedür[552]. 16)
[13a] Zihī devrān bu devrān, zihī meydān bu meydān, başlar ṭop, eller çevgān. 1) Cānın ṣaḳınan bu meydāna girmez; ᶜibret-ile baḳmayan bu ḥikmeti bilmez[553]; iᶜtiḳādı 2) ṣāfī[554] olmayan bu menzile irmez.

[71a] 5 *Bülbüle gülzār gerek ṭūṭīye[555] şekker gerek[556]*
Ṣarrāfa gevher gerek lā-ilāhe illallāh

6 *Cān olanı cān bilür insān[ı] insān bilür*
Her sırrı Sulṭān bilür lā-ilāhe illallāh

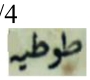
7 *Zi muḥīṭ zevraḳ gözüñ aç añla baḳ*
Ġayrı ne var küllī Ḥaḳḳ lā-ilāhe illallāh

8 *Cümle ᶜālem ẕāt-ımış deryā bī-ḥikmet imiş*
Ḥaḳḳ'ıla vuṣlat imiş lā-ilāhe illallāh

9 *Ṣāfi ol altun gibi tecellī ḳıl gün gibi*
Leylā vü Mecnūn gibi lā-ilāhe illallāh

10 *Ḳalma cihān mülkine aṣluña döngil yine*
Daḫı ḳuvvetdür dīne lā-ilāhe illallah

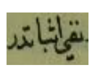
---

548 ḳāyimdür: ḳā'imdür İN71a/1
549 naḳş u ḫayāl: naḳş ḫayāl İN71a/1
550 şuᶜbede: şuᶜbe İN71a/1
551 teferrücdedür: teferrücde İN71a/2
552 ḫayāldedür: ḫayālde İN71a/2
553 bilmez: görmez İN71a/4
554 ṣāfī: ṣāf İN71a/4
555 ṭūṭīye: metinde
556 İN71a/5-11'den alınmış 7+7=14'lü hece ölçüsüyle yazılmıştır.

11 *Tesbīḥ ü ẕikr eylegil Allāh'a şükr eylegil*
Bu sözi fikr eylegil lā-ilāhe illallāh

vallāhu aᶜlem bi'ṣ-ṣavāb[557]. "Lā-ilāhe illallāh" 3) dimekden[558] aġız dadı gelür. Muḥammedü'r- rasūlu'llāh[559] dimekden[560] ᶜakıl ḳuvvet ṭutar[561]. Bir bāb da[562] 4) daḫı budur ki[563], "lā-ilāhe illallāh" dimek nefy ü is̱bātdur[564]. Arasın temīz eylemek 5) çoḳ işdür. Añuñ-ıçun *ki*[565] ṭāᶜatüñ icābeti temīzlikdedür[566]. Pes iy ṭālib-i 6) Ḥaḳ; ṭāᶜat, ᶜibādet, namāz, niyāz cümlesi[567] icābet-çündür. İcābet temīzlik 7) üzredür. Anuñ-ıçundur ki[568] *ṭāᶜat*[569] ḳul ile[570] ḳul arasındaġı nesne degül[571], ḳul ile[572] 8) Tañrı arasındaġı sebebdür[573]. Temīzlik, Ḥaḳḳ'ı ẓāhir[574] görmekdür. Ġayr-ı Ḥaḳ'dan 9) perhīz eylemekdür, *ᶜibret-ile baḳmaḳdur, ḳudretini görmekdür, ḥikmet-ile söylemekdür. Bir*[575] kişi bu mertebeye irse[576] insān-ı kāmil[577] olmış ola, 10) özinüñ ḥaḳīḳatin bilmiş ola, cehālet ẓulmetinden ḳurtılmış ola, 11) Ḥaḳḳ-ıla vāṣıl olmış ola[578]. Anuñ ᶜaḳlı kāmil olur, sözi delīl olur, 12) işi ḥāṣıl olur. Vücūd aṣlı yimekdür[579]. Yimek aṣlı nebātātdur[580].

---

[557] vallāhu aᶜlem bi'ṣ-ṣavāb: - İN71a/12 "Doğruyu en iyi bilen Allah'tır." anlamında bir kelâm-ı kibârdır.
[558] dimekden İN71a/12; dimekde HA
[559] rasūlu'llāh İN71a/12; rasūl HA
[560] dimekden İN71a/12; dimekde HA
[561] ᶜakıl ḳuvvet ṭutar: ᶜakla ḳuvvet gelür İN71a/12
[562] bir bāb da: -İN71a/13
[563] budur ki: -İN71a/13
[564] nefy ü is̱bātdur: metinde
[565] İN71a/14'ten alınmıştır.
[566] temīzlikdedür: temīzlikdür İN71a/14
[567] cümlesi: cümle İN71a/15
[568] añun-içündür ki: -İN71a/16
[569] İN71a/16'dan alınmıştır.
[570] ḳul ile: ḳul-ıla İN71a/16
[571] degül: degüldür İN71a/16
[572] ḳul ile: ḳul-ıla İN71a/16
[573] sebebdür: sebebdür temīz gerekdür İN71b/1
[574] ẓāhir: ḥāżır İN71b/1
[575] İN71b/2'den alınmıştır.
[576] irse: irerse İN71b/2-3
[577] insān-ı kāmil: insāniyyet-i kāmil İN71b/3
[578] vāṣıl olmış ola: vuṣlat ola İN71b/5
[579] yimekdür: yimekdendür İN71b/6
[580] nebātātdur: nebātdandur İN71b/6

Nebātāt[581] 13) aṣlı yirdendür. ᶜIşḳ muḥabbetden hāsıl olur. ᶜAḳıl fikirden biter. Īmān 14) aṣlı iḳrārdur. Maᶜrifet aṣlı tevḥīddür. Tevḥīd aṣlı neye ki baḳsañ[582] 15) Ḥaḳḳ'ı *orada*[583] ḥāżır görmekdür. Ḥaḳḳ'ı bāṭıldan, murdārı mısmıldan[584], *noḳṣānı kemālden, ḥayżı nifāsı*[585], ġuslı cenābeti[586] 16) bunları farḳ eylemekdür[587].Bir bāb da daḫı budur temīzlik[588]. *Pes*[589] iy ᶜāşıḳ-ı müştāḳ[590],

[13b] 1) güneşden źerreye degin, ᶜummāndan ḳaṭreye degin ḥisāb ile düzilmiş[591] 2) nesnedür[592]. *İmdi ᶜazīz-i men*[593], insānuñ ṣıfatları çoḳdur[594]. 3) İnsān var ki, *ṣūreti insān, ḫāṣiyyeti*[595] *dīve beñzer; insān var ki, ḫar ṭabīᶜatdur; insān var ki melek ṣıfatdur.*[596] Ne anı bilür ne bunı bilür. Açur, ṭoyar[597]; uyur, uyanur, 4) maᶜīşet-i maṣlaḥatını[598] bilür. Hemān bu Ḥaḳḳ'uñ kārḫānesi içinde idrāki yoḳdur ki 5) *bir nesneye*[599] irişe vire. Pes, ol ki bildi; bildügi nedür, özidür. Ol ki bilmedi, bilmez. 6) Gelüñ iy[600] *imdi*[601] ādem kisvetin geyenler! Yirüñ pāyānı yoḳ, naḳş u ḫayālüñ 7) nihāyeti belürmez, göge el irmez, insāndan ġayrı şey insān dilin 8) bilmez. *İnsānı*[602] biri birinden ṣorar-ısañ[603] ḥālleri şöyle: Gel imdi sen[604] özüñi fikr eyle ki 9) nesin; ṭoġmaḳda[605] iḫtiyāruñ yoḳ, ölmekde[606] hemān

---

[581] nebātāt: nebāt İN71b/6
[582] neye ki baḳsañ İN71b/8; ne yirde baḳsa HA
[583] İN71b/8-9'den alınmıştır.
[584] mısmıldan: müsellemden İN71b/9
[585] İN71b/10'den alınmıştır.
[586] cenābeti İN71b/10; cenābetden HA
[587] eylemekdür: metinde "eylemekdir"
[588] budur temīzlik: temīzlik budur İN71b/10
[589] İN71b/11'den alınmıştır.
[590] ᶜāşıḳ-ı müştāḳ: müştāḳ-ı ᶜāşıḳ İN71b/11
[591] düzilmiş: düzilmişdür İN71b/12
[592] nesnedür: -İN71b/12
[593] İN71b/12'den alınmıştır.
[594] insānuñ ṣıfatları çoḳdur: insān-ı kāmil gibi bir bāb daḫı insānuñ ṣıfatları çoḳdur HA
[595] ḫāṣiyyeti: metinde "ḥāṣiyyeti" İN71b/13
[596] İN71b/13-14'ten alınmıştır.
[597] ṭoyar: doyar İN71b/15
[598] maṣlaḥatını: maṣlaḥatı İN71b/15
[599] İN71b/16'dan alınmıştır.
[600] vire. Pes, ol ki bildi. Bildügi nedür; özidür. Ol ki bilmedi, bilmez. Gelüñ iy: -İN71b/16
[601] İN71b/16'dan alınmıştır.
[602] İN72a/2'den alınmıştır.
[603] ṣorar-ısañ İN72a/2; ṣorarlar HA
[604] sen: -İN72a/3
[605] ṭoġmaḳda: doġmaḳdan İN72a/3
[606] ölmekde: ölmekden İN72a/3

öyle[607]. Anuñ gibi[608] çün senüñ[609] 10) elüñ saña irmez; ayruġa[610] *ṣunmaġuñ*[611] maᶜnāsı yoḳdur. Eger senüñ[612] nesneñ bitdi 11) ise[613] evüñde iste, evüñde bulmaz-ısañ çevre[ye] ṣormaḳ gerek[614]. Nādānlıḳ 12) nişānı budur kim[615] ṣūretin bezer[616]. Cāhillik nişānı budur ki ne ki diseñ aṣlını[617] 13) işler. Tekebbürlik nişānı budur[618] ki sözi[619] özce[620] söyler. ᶜĀḳillerüñ nişānı 14) budur ki *her işi deminde işler. Devlet nişānı budur ki*[621] öñini[622] ṣonı[623] ṣana[624] işleye[625]. Ḥayvānlıḳ nişānı budur ki aṣṣıdan 15) ziyānı farḳ eylemez[626]. ᶜĀrifler[627] nişānı budur ki *özine*[628] ikrāh eylemez. Baḫīllıḳ[629] nişānı budur ki *özine eylik diler, yāra yoldaş dilemez. Miḥnet nişānı budur ki*[630] ᶜahdi, 16) peymānı dürüst olmaz. Gümrāhlıḳ nişānı budur ki *özinden alçaḳ, miskīn begenmez. Kāmillıḳ nişānı budur ki*[631] zamānı, mekānı[632] ve[633] aḫvālin[634]
[14a] bilür. Oġlanlıḳ 1) yil gibi, yigidlik seyl gibi, pīrlik[635] üsti eskimiş ṭam gibi.[636]

---

607 İN72a/4'ten alınmıştır.
608 anuñ gibi: -İN72a/4
609 senüñ: -İN72a/4
610 ayruġa İN72a/4; ayruġuñ HA
611 İN72a/4'ten alınmıştır.
612 senüñ: -İN72a/5
613 bitdi ise: yoḳdısa İN72a/5
614 gerek: vardur İN72a/5
615 kim: ki İN72a/6
616 bezer: bezeye İN72a/6
617 aṣlını: ᶜaḳsin İN72a/7
618 budur: oldur İN72a/7
619 sözi: sözni İN72a/7
620 özce: özçe İN72a/7
621 her işi deminde işler. Devlet nişānı budur ki İN72a/8: -HA
622 öñini: öñin İN72a/9
623 ṣonı: ṣonın İN72a/9
624 ṣana: -İN72a/9
625 işleye: işler İN72a/9
626 eyleyemez: eylemez İN72a/10
627 ᶜārifler: ᶜārifliḳ İN72a/10
628 özine İN72a/10: -HA
629 baḫillıḳ İN72a/10; baḫīllıḳ HA
630 İN72a/11'den alınmıştır.
631 İN72a/12-13'ten alınmıştır.
632 mekānı: كانى İN72a/13
633 ve: -İN72a/13
634 aḫvālin: iḫvān İN72a/13
635 pīrlik: metinde "pirlik"
636 ṭam gibi: eve beñzer İN72a/14

Ma^{c}nāsuz da^{c}vī 2) eylemek kirişi üzilmiş yay gibi[637]. İrmedügi yire elin şunmaḳ, yorġandan ṭaşra 3) ayaḳ uzatmış gibi[638]. Bu ṣıfatlar küllī ādemüñ ḥālidür. Bunları bilmek, aṣl-ı özüni 4) bilmekdür. Özin bilen her işüñ aṣlını, fer^{c}ini bilür[639]. Vallāhu ^{c}alem[640].

Mefā^{c}īlün mefā^{c}īlün fe^{c}ūlün

5 Gel iy cān iḳlīmine ^{c}azm idenler
Bu ^{c}ışḳ yolına kendüsüz[641] gidenler

6 Ḥaḳ-ıla vuṣlat idenler özünü
Bilenler sözüñ ardını yüzini[642]

7 Bu meydānda ṭopı[643] sözden yunanlar
Eli irdügine[644] nesne[645] şunanlar

8 Ṣıfāt-ı şeyden özin ḳurtaranlar
Ḥaḳīḳat menzilinde yol varanlar[646]

9 Bu ^{c}ışḳ baḥrına girüben yüzenler
Ḳuruda isteyüp[647] baḥrı süzenler

---

637 yay gibi: yaya beñzer İN72a/15
638 uzatmış gibi: uzatmaġa beñzer İN72a/16
639 bilür: bilmekdür İN72b/1
640 vallāhu ^{c}alem: -İN72b/1 "En iyi Allah bilir." anlamında bir kelâm-ı kibârdır.
641 kendüsüz: kendüzün İN72b/2
642 ardını yüzüni: ardunı özüni İN72b/3
643 ṭopı: top İN72b/4
644 irdügine: irdügi İN72b/4
645 nesne: nesneye İN72b/4
646 Beyit İN72b'de yoktur.
647 isteyüp İN72b/5; isteyü HA

[72b] *6* *Yolı bilen kişi yoldan ırılmaz*[648]
Zīrā bu menzile yolsuz varılmaz

10 Yolı yol bilene ṣorı ṣoranlar
Bu resme vardı hemān[649] yol varanlar

11 Alar ki[650] ᶜışḳ-ıla bilişdi cāndan
Nişān virse dürüstdür bī-nişāndan

12 Zīrā ᶜışḳı bulan[651] maḳṣūda irdi
Bilişdi Ḥaḳḳ-ıla maᶜbūda irdi

13 Anuñ yüzi mübārekdür mübārek
Anuñ yārı olupdur Ḥaḳ tebārek[652]

14 Ḥaḳ'ı ol *bildi*[653] buldı cān içinde
Kāmil insān odur insān içinde

15 Anuñ ᶜışḳına düzildi bu pergāl
Anuñ-ıla ᶜayān oldı ḳamu ḥāl

16 Ol insān ki özin bildi ḥaḳīḳat
Hemān oldur ḳamu ṣıfat ḳamu ẕāt

[14b] 1 Anuñ ẕerresi günden baḫtludur
Ḳaṭresi baḥr-ı ᶜummāndan ṭoludur[654]

---

648 Beyit İN72b/6'dan alınmıştır.
649 hemān İN72b/7; yolı HA
650 alar ki: olar İN72b/8
651 bulan: bilen İN72b/9
652 Dize İN72b/10'de:
Añun-ıla yār oldı Ḥaḳ tebārek şeklindedir.
653 bildi İN72b/11: -HA

2 Ḳamu naḳş u[655] ḫayāl anuñ vücūdı
Ḳamu ᶜālem aña ḳılur[656] sücūdı

3 Hemān maḳṣūd ol insāndur ol insān
Ḥaḳ anuñ vücūdında oldı pinhān[657]

4 Ol insāndur hemān Ḥaḳḳ'uñ emīni
Dāyim[658] Ḥaḳḳ-ıladur anuñ yaḳīni

5 Ṭālib Ḥaḳḳ-ılasa her kim ḥaḳīḳat
Ol insāndur yüzin eylemesün yad[659]

6 Ol insāndur hemān Ḥaḳḳ'uñ nişānı
O bilür cümle zamānı[660] mekānı

7 Ol insānı bilen irdi murāda
Şefīᶜ oldur ḳamu bilişe yada[661]

8 Gel iy ṭālib ḳulaḳ ur bu ḫabere
Niçe[662] her yire olursın āvāre

---

[654] ṭoludur: uludur İN72b/14
[655] u: - İN72b/15
[656] ḳılur: ḳıldı İN72b/15
[657] Beyit İN72b/16'da:
Hemān maḳṣūd insān oldı insān
Ḥaḳ anuñ vücūdında bil pinhān şeklindedir.
[658] dāyim: dā'im İN73a/1
[659] Beyit İN73a/2'de:
Her ḥaḳḳa ṭālib ise ḥaḳīḳat
Ol nişāndan özini eylemez yat şeklindedir.
[660] zamānı: nihānı İN73a/3
[661] Bu dize İN73a/4'te:
Şefīᶜ oldı ḳamu bilüşü yada şeklindedir.
[662] niçe: niçün İN73a/5

9 Gel özüñi bu ṣaḥrāda yitürme
Yüri gel[663] yoldaşuñ gitdi oturma

10 Ne yatursın ṭur[664] aḫı ṣūr çalındı
Var-ısañ yola yoldaşuñ bulındı[665]

11 Uyuma aç gözüñ ḥisāb demidür
Bu ġāfillıḳ aḫı nenüñ imidür

12 Ṭur[666] eger Tañrı'yı ḥāżır görürseñ[667]
Nebī'le[668] itdügüñ ḳavle ṭurursañ[669]

13 Muḥammed'den utanursañ gözüñ aç
Añaru gitme yitersin berü[670] ḳaç

14 Al āyine[671] baḳ aḫı bir yüzüñe
Geçer devrān müdār[ā] ḳıl özüñe

15 Meger Muṣṭafā ḳavlinden ġāfilsin
Anuñ-ıçun tekebbürsin fużūlsın

16 Tekebbür olma yüzüñ ṭopraḳ eyle
Bu dem demdür bu dem işüñ ṣaġ eyle[672]

---

[663] yüri gel: durı gel İN73a/6
[664] ṭur: -İN73a/7
[665] Bu dize İN73a/7'de:
Varursın yoldaşuñ bulındı şeklindedir.
[666] ṭur: dur İN73a/9
[667] görürseñ: görürsin İN73a/9
[668] nebī'le İN73a/9; nebī ile HA
[669] ṭurursañ: durursañ İN73a/9
[670] yitersün berü: batarsın beri İN73a/10
[671] al āyine: āyine al 73a/11
[672] Dize İN73a/13'te:
Bu demdür dem işüñ saġ eyle şeklindedir.

[15a] 1 Berü[673] gel naḳd-ıla[674] eyle bāzārı
Eger ᶜakluñ saña ḳılursa yārı

2 Geçer devrān saña güymez ṭurı-gel[675]
Ādemsin aḫı gözüñ aç berü[676] gel[677]

3 Bu cihān ṣaḥrāsında[678] ḳalma zinhār
Naṣīḥat işid aḫı ṭur cānuñ var[679]

4 Geçer bu eyyām u devrān bilürsin
Daḫı bu ṣūrete ḳaçan gelürsin

5 Eger ṭālib-i Ḥaḳḳ-ısañ ḳarındaş
Bu ġafletden ṭur aḫı götürüp baş[680]

[73b] *4* *Ādemsin aḫı gözüñ aç beri gel*[681]
Geçer devrān saña güymez[682] *durı-gel*

5 *Ādemsin saña melek secde ḳıldı*
Dur aḫı gözüñ aç saña n'oldı

---

673 berü: beri İN73a/15
674 naḳd-ıla: naḳd ile İN73a/15
675 güymez ṭurı-gel: güyinmez durı-gel İN73a/16
676 berü: metinde "beri"; İN73a/16'da da "beri" şeklindedir.
677 Beyit İN73a/16 ve 73b/4'de olmak üzere iki defa yazılmıştır.
678 ṣaḥrāsında: ṣaḥrāsına İN73b/1
679 Bu dize İN73b/1'de:
Sözüm işit aḫı cānuñ var şeklindedir.
680 Bu beyit İN73b/3'de:
Eger ṭālib-i Ḥaḳḳ iseñ iy ḳarındaş
Bu ġafletden dur aḫı bir getür yaş şeklindedir.
681 Beyitler İN73b/4-5-6'dan alınmıştır.
682 güymez: metinde "güyinmez"

6 *Dur aḫı firṣatuñı yile virme*
ᶜĀḳilseñ[683] *māluñı müşkile virme*

6 Zer ü sīm-ile ferzend ü ᶜıyāldür[684]
Saña reh-zen olan bu mülk ü māldür[685]

7 Yār u yoldaş ḳamu[686] ḳardaş dimeklik
ᶜĀr u nāmūs u etmek aş dimeklik[687]

8 Hemān budur aḫı uyḫu-yı[688] ġaflet
Zīrekler bu ḫayālde oldılar māt

9 Bu dünyā leẕẕetinde ḳalma zinhār
Yol uzaḳdur sebükbār ol sebükbār

10 Eger ṭapmaz iseñ[689] mülk *ü*[690] mālüñe
Özüñe gel bürün kendü ḥālüñe

11 İşüñi vaḳti-y-ile temīz eyle
Nebī'le itdügüñ ᶜahdi tīz eyle[691]

---

683 ᶜāḳilseñ: metinde "عاقلسڭ"
684 ferzend ü ᶜıyāldür İN73b/7; ferzendü bu ḥāldür HA
685 Beyit İN73b/7'de:
Saña reh-zen olan bu mülk ü māldur
Zer ile sīm ferzend ü ᶜıyāldür şeklindedir.
686 yār u yoldaş ḳamu: yar yoldaş ḳavm İN73b/8
687 Dize İN73b/8'de:
ᶜĀr u nāmūs sen ü ben dimeklik şeklindedir.
688 uyḫu-yı: uyḳu-yı İN73b/9
689 ṭapmaz-iseñ: ṭapmazsañ İN73b/11
690 İN73b/11'den alınmıştır.
691 Dize İN73b/12'de:
Nebī'le ᶜahd ü peymānı düz eyle şeklindedir.

12 Ġāfil olma ḥālinden Muṣṭafā’nuñ
Tā kim ol menzile irişe cānuñ

13 Muḫālif olma gel Ḥaḳḳ’a muṭīᶜ ol
Ġāfil olma bu ḥāllerden vāḳıf ol

14 Naṣīḥatdür işit sen bu ḫaberi
Ṣarrāfa ḳullıḳ eyle bil gevheri[692]

15 Ādem ṣūretlü ḥayvān olma zinhār
Berü gel bu derdüñe eyle tīmār[693]

16 Bu ṭuzaḳdan[694] özüñ ḳurtarı-görgil[695]
Ḳamu yārı olanla yārı görgil[696]

[15b] 1 Mürebbī iste bul ṭurma cihānda
Cāhil ḥayvān gibi ḳalma yabanda[697]

2 Ādemsin aḫı bir gözüñ açup[698] baḳ
Bu mülke neye getürdi seni Ḥaḳ

3 Ḳul-ısañ ḳulluġuña[699] ḥāżır olġıl
Yiter bu nefs elinde esīr olmaġıl

---

[692] bil gevheri: bil bu gevheri İN73b/15

[693] Dize İN73b/16’da:
Eger ḳılduñ-ısa Ahmed’e iḳrār şeklindedir.

[694] ṭuzaḳdan: duzaḳdan İN74a/1

[695] görgil: gör İN74a/1

[696] Dize İN74a/1’de:
Yārı ḳıl yār olan yārı görgil şeklindedir.

[697] Bu beyit İN74a/2’de:
Bir ṣaġ mürebbī iste bul cihanda
Ṣaḳın ḥayvān gibi gezme yabanda şeklindedir.

[698] açup: aç İN74a/3

[699] ḳullıġuña: ḳullıḳda İN74a/4

4 Eger bir kimse iseñ öz başuña
İşüñ işle yüri var gez ṭuşuña[700]

5 Ne dimekdür bu ḫaberi[701] söz añla
Ki her bir keleciden[702] yüz yüz añla

6 Zīrā insān ṣūretidür libāsuñ
Ṣāf eyle ḳalmasun göñlüñde pasuñ

7 Bu ḫaberi naṣīḥat bil özüñe
Ḫayālüñ perde olmasun gözüñe

8 Ṭutılma bu ṭuzaḳdan[703] ḳurtılı-gör
Ki[704] sen de̡ āẕād olanlardan olı-gör

9 Şerīk olma ṣaḳın bu mülk ü māla
Kime ḳaldı bu dünyā[705] saña ḳala

10 Gelen geçer ḳonan göçer ḳalur yir
Hemān şöyledür özüñe ögüt vir

11 Bunı bilgil bu mülke neye geldüñ
Gelicek niçe[706] libās-ıla[707] geldüñ

---

[700] var gez ṭuşuña: var duşuña İN74a/5
[701] ḫaberi: ḫaberden İN74a/6
[702] keleciden: kelecide İN74a/6
[703] ṭutılma bu ṭuzaḳdan: dutılma bu duzaḳtan İN74a/9
[704] ki: -İN74a/9
[705] dünyā: cihān İN74a/10
[706] niçe: nice İN74a/13
[707] libās-ıla: libās geye İN74a/13

12 Bunda geldüñ ne işdesin ḥālüñ ne[708]
Ne söylersin bu ḳāl ü maḳālüñ ne

13 Ne ḥāldesin nedür fikrüñ ḫayālüñ
Seni aldar ola mı mülk ü mālüñ[709]

14 Ḫayāl itme özüñi bil ki ḳulsın
Çü ḳulsın teslīm[710] ol niçün fużūlsın

15 Özüñi bil ki sen yoḳsın arada
Tā kim virmeyesin ᶜömrüñi bāda

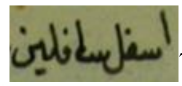
16) İy Tañrı bendeleri, bu mülke gelmekden[711] *murād*[712] Tañrı'ya ḳullıḳ
[16a] itmek[713] içündür. Bizüm 1) göñlümüze[714] zen[715] ü ferzend ü māl, altun aḳça[716], mülk ü[717] taḫayyül sevdāsı ṭoldı[718]. Geldük 2) bu cihānı giñ yir gördük üleşdük[719], ekin tarla, bāġ būstān[720] eyledük. Bunuñ issi var mı, 3) yoḳ mı dimedük. Āḫirü'l-emr ḫaber geldi ki bu mülküñ[721], bu üleşdügüñüz[722] yirlerüñ, *benüm didügüñüz nesnelerüñ*[723] issi[724] 4) vardur[725], didiler. Bu ḫaberi daḫı

[708] Dize vezne uymamaktadır.
[709] Bu dize İN74a/15'de:
Seni aldar ola mı bu mülk [ü] mālüñ şeklindedir.
[710] teslīm: metinde "teslim"
[711] gelmekden İN74b/2; gelmek HA
[712] murād İN74b/2: -HA
[713] itmek: -İN74b/2
[714] göñlümüze: gönlümüzde İN74b/3
[715] zen: İN74b/3
[716] aḳça: -İN74b/3
[717] ü: -İN74b/3
[718] ṭoldı: doldı İN74b/3
[719] üleşdük İN74b/4; ulaşduḳ HA
[720] bāġ-būstān : bāġ u bustān İN74b/4
[721] bu mülküñ: -İN74b/6
[722] üleşdügüñüz İN74b/6; ulaşduġuñuz HA
[723] benüm didügüñüz nesnelerüñ İN74b/6: -HA
[724] issi: ṣāḥibi ve issi HA
[725] vardur: var-ımış İN74b/6

işitdük. "İssinden eyżān yegdür" didükleri gibi[726], 5) bu maᶜīşetümüz[727] ḫoşumuza geldi. Bu sözleri işidürüz, işitmeze[728] ururuz. Hīç bunı fikr eylemezüz ki 6) ulu ḳatında utanmaḳ aġır işdür. Bu cihānda ṭolaşduġumuz[729] iş bize şīrīn[730] geldi.[731] 7) Ādemden ġayrı kimse yoḳ[732] ki bunı işleme, diye[733]. Ādem ḫōd bi-küllī bu işdedür. Biri birimüzi 8) egledük ḳalduḳ.[734] Bu ḥāl içinde iken peyġāmberler ḫaber getürdi ki bu mülküñ issi 9) vardur, dir[735]. Size[736] buyrılan işi işleñ, virilen rızḳı yiñ[737], dir. Bu sizden istene- 10)cekdür, didiler[738]. Eylemüz var ki bu ḳavle[739] ṣādıḳ[740] oldı, eylemüz[741] var ki hīç işitmedi. Eydür[742]: 11) Gün bu gündür, irte[743] ne olursa ola[744], dir. Bu ḥālde giriftār olduḳ. *Bu sarāy*[745] *içinde* her bir kişi 12) bir işe meşġūl olduḳ, ḳalduḳ. Bu sarāy içinde işde ḳullıḳ ḥālinde işimüz[746]. 13) Peyġāmber sözin *daḫı*[747] işitmedük[748]. Cihān giñ, naḳş u ḫayāl çoḳ. Ḫalḳ-ı cihān bu 14) ḥālde giriftār oldı ḳaldı[749]. Her *bir*[750] kişi bir işe meşġūl oldı[751]. Olduġı iş Ḥaḳḳ-ıla kendü 15) arasında perde oldı[752]. İmdi iy ṭālib-i Ḥaḳ, Ḥaḳḳ-ıla senüñ arañdaġı *ḥicāb*[753]

---

726 Bu ḫaberi daḫı işitdük, issinden yegdür didikleri gibi: -İN74b/7
727 maᶜīşetümüz: metinde "maᶜişetümüz"; İN74b/7'de "maᶜīşet"
728 işitmeze İN74b/7; işitmez HA
729 ṭolaşduġumuz: dolaşduġumuz İN74b/9
730 şīrīn: metinde "şīrin"
731 geldi: göründi İN74b/9
732 yoḳ: bu ḳadar İN74b/10
733 diye: diyü İN74b/10
734 biri birimüzi añladuḳ ḳalduḳ: -İN74b/10
735 dir: -İN74b/11
736 size: -İN74b/11
737 yiñ: yin İN74b/12
738 didiler İN74b/12; dir HA
739 eylemüz var ki bu ḳavle: kimiler İN74b/12
740 ṣādıḳ: rāżı İN74b/12
741 eylemüz: kimümüz İN74b/13
742 eydür: -İN74b/13
743 irte: -İN74b/13
744 ola: olur İN74b/14
745 İN74b/14'ten alınmıştır. "sarāy" metinde şeklinde yazılmıştır.
746 Her bir kişi bir işe meşġūl olduḳ, ḳalduḳ. Bu sarāy içinde işde ḳullıḳ ḥālinde işimüz: -İN74b/14
747 İN74b/14'ten alınmıştır.
748 işitmedük: işitdük İN74b/15
749 oldı ḳaldı İN74b/16; ḳalduḳ HA
750 İN74b/16'dan alınmıştır.
751 meşġūl oldı: -İN74b/16
752 perde oldı: ḥicāb oldı, yaᶜnī perde oldı İN75a/1

budur. *Eger*[754] şöyle ki: 16) Ḥaḳḳ'a irişmek ister-iseñ[755] bu ḥicābdan geç,
[16b] yine aṣluña dön, Ḥaḳḳ-ıla biliş ol, ḳorḳusuz 1) gez. Hem emīn ol, ᶜömrüñi niçe bir bu ḥālde[756] *ḫayāllere*[757] isrāf idersin. Ādemsin, gök ehli 2) *saña*[758] secde ḳıldı, yir ehli muṭīᶜ[759] oldı. Hevāda gezen bulutlar ve yil ve yaġmur[760] senüñ-çün[761] 3) işler. Ay ve[762] gün[763] senüñ-çün[764] işler, senüñ-çün[765] ṭoġar[766] ṭolanur[767]. Muṣṭafā ḳavlinde eger özüñi bildüñ-ise, 4) bunuñ gibi kerāmetüñ var *ve eger*[768] bilmedüñ ise, neᶜūẕübillāh

[769] densin[770]. 5) *Eger*[771] bu ḥikmetüñ[772] aṣlın[773] bileyin dir-iseñ[774] yüri var bir insān-ı kāmile ḫızmet[775] eyle. 6) Bu şerīk olduġuñ nesneyi ḳo ki issi vardur, añla[776]. Utanacaġuñ[777] *bugün*[778] ṣan[779]. 7) Zīrā müslümān olmaġuñ[780] bir şarṭı[781] budur ki[782] Tañrı'yı ḥāżır göre, peyġamberden 8) utana, izinsüz olmaya, ᶜādetsüz iş işlemeye.

---

753 İN75a/2'den alınmıştır.
754 İN75a/2'den alınmıştır.
755 ister-iseñ: istersin İN75a/2-3
756 bir bu ḥālde: -İN75a/4
757 İN75a/4'ten alınmıştır.
758 İN75a/5'ten alınmıştır.
759 muṭīᶜ: metinde "muṭiᶜ"
760 ve yil ve yaġmur: -İN75a/5
761 senüñ-çün: seniñ-çün İN75a/6
762 ve: -İN75a/6
763 gün: güneş İN75a/6
764 senüñ-çün: senüñ-içün İN75a/6
765 işler senüñ-çün: -İN75a/6
766 ṭoġar: doġar İN75a/6
767 ṭolanur: dolunur İN75a/6-7
768 İN75a/8'den alınmıştır.
769 Tîn/5 *"Sonra onu, **aşağıların aşağısı**na indirdik."*
770 esfel-i sāfilīndensin: esfel-i sāfilīnden olursın İN75a/8
771 İN75a/8'den alınmıştır.
772 ḥikmetüñ: ḥikmeti İN75a/9
773 aṣlın: -İN75a/9
774 dir-iseñ: dir-isen İN75a/9
775 ḫıẕmet İN75a/9; ḫızmet HA
776 añla: ṭañla İN75a/10
777 utanacaġuñ: utanacaġı İN75a/10
778 İN75a/10'dan alınmıştır.
779 ṣan İN75a/10; ṣañ HA
780 olmaġuñ İN75a/11; olanuñ HA
781 şarṭı İN75a/11; şarṭ HA
782 ki: -İN75a/11

Ondan[783] uluya 9) küstaḥ olma[784]. Özüñden kiçiye tekebbür olma[785], ḳavlüñde dürüst ol, ḥasūd 10) olma, baḫīllıḳ[786] eyleme, yalan söyleme. Şöyle ki[787] uyanıḳ olasın[788]. Vücūduñ[789] 11) üstinde[790] bir ḳarınca yürüse saña maᶜlūm olur. Cümle ᶜālemi[791] kendü[792] vücūduñ 12) gibi bil. Ṭamaᶜ kişiyi ḫor eyler, tekebbürlik ᶜizzetin yeyni eyler. Ṭāᶜata süst olmaḳ 13) azġunlıḳdandur[793]. Kemlik[794] eylemek ġāfillıḳdandur. Zīrā ki[795] *iki*[796] dōstlıḳ[797] orta- 14)sında ṣovuḳlıḳdur. Ḫulḳuñı enbiyālar ḫulḳına beñzet. Evliyālara münkir olma. 15) Pīş-ḳademlere ᶜizzet eyle. Ṭāliblere rehber ol. Düşenüñ elin ṭut[798], ṭurma[799]. 16) Durup[800] yol varanuñ eteğin ṭut[801]. Yoḳ daᶜvī ḳılma, muᶜayyenden ġāfil
[17a] olma Ḥaḳ sözi[802] 1) bil[803], *belī di*[804]. ᶜAyb görseñ ört, mecrūḥ kimselere[805] gülme. Ululara ᶜāṣī olma. 2) ᶜĀlimlere muḫālefet itme[806]. Cāhillere baş ḳoşma. Eger insān iseñ[807] bu sözi[808] fehm eyle.[809] Va'l-lāhu ᶜalem[810].

---

[783] oñdan: -İN75a/12
[784] olma: olmaya İN75a/12
[785] olma: olmaya İN75a/13
[786] baḫīllıḳ: baḫillıḳ İN75a/13
[787] şöyle ki: -İN75a/13
[788] olasın: metinde "olasıñ"
[789] vücūduñ: metinde "vücūdıñ"
[790] üstinde: üzerüñde İN75a/14
[791] ᶜālemi İN75a/14; ᶜālem HA
[792] kendü: kend İN75a/14
[793] azġunlıḳdandur: sevḳ azlığındandur İN75a/16
[794] kemlik: kehillik İN75a/16
[795] ki: -İN75a/16
[796] İN75a/16'dan alınmıştır.
[797] dōstlıḳ: dōst İN75a/16
[798] ṭut: dut İN75b/3
[799] ṭurma: -İN75b/3
[800] durup: -İN75b/3
[801] ṭut: dut İN75a/3
[802] sözi: söze İN75b/4
[803] bil: -İN75b/4
[804] İN75b/4'den alınmıştır.
[805] kimselere: miskinlere İN75b/4
[806] itme: eyleme İN75b/5
[807] insān iseñ: insān-ısañ İN75b/5
[808] sözi: sözleri İN75b/6
[809] eyle: eyleyesin İN75b/6
[810] "En doğrusunu Allah bilir." İN75b/6'da "selâmetle" şeklindedir.

Mefᶜūlü fāᶜilātü mefāᶜīlü fāᶜilün

3 Erde hüneri bilmege yine bir er gerek
Añlamaġa bu ḥikmeti erde hüner gerek

4 ᶜİbret naẓarın itmeyen ḥikmet işlemeye[811]
Her yirde Ḥaḳḳ'ı görmege nūr-ı başar gerek

5 Arzumān[812] iden Ḥaḳḳ-ıla[813] vuṣlata irmege[814]
Ṣıdḳ u ṣafā-ıla[815] ḫayālden güzer gerek

6 Göñül[816] evinde Ḥaḳḳ-ıla bulışmaḳ[817] isteyen
Ḫulḳı Nebī'ye[818] dirligi Ḥaḳḳ'a yarar gerek

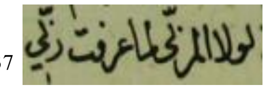
7 Ḥaḳḳ'a ḥaḳīḳat irmege ṭālib olan kişi
Bu Ḥaḳ yolında şuġl-ı cihāndan kenār gerek[819]

8 Cān pūtesinde ḫāliṣ ü muḫliṣ olmaġa
Ḳayġusuz Ata gibi yine bir ḫoş er gerek

9) İy Ḥaḳḳ'a ṭālib olanlar, Ḥaḳḳ'ı[820] Muṣṭafā ṭarīḳınca isteyenler, *ḥarāmı ḥelāli*[821]*,* murdārı mışmılı[822], ḥaḳḳı 10) bāṭılı bilenler[823] ve kendü ḥāline[824] āgāh

---

[811] işlemeye: işitmeye İN75b/8; dize vezne uymamaktadır.
[812] arzumān İN75b/9; arz u emānet HA
[813] Ḥaḳḳ-ıla: Ḥaḳ'la İN75b/9
[814] vuṣlata irmege: vāṣıl olmaġa İN75b/9; dize vezne uymamaktadır.
[815] ṣıdḳ u ṣafā-ıla: metinde "ṣıdḳ u ṣafā-ıla cümle"; ṣıdḳ [u] ṣafā ile İN75b/9
[816] göñül: göñli İN75b/10
[817] bulışmaḳ: bilişmek İN75b/10
[818] Nebī'ye: Nebī İN75b/10
[819] Bu beyit İN75b/11'de:
Ḥaḳīḳat-Ḥaḳḳ'a irmege ṭālib iden kişi
Bu Ḥaḳ yolında şuġl-ı cihāndan kenār gerek şeklindedir.
[820] Ḥaḳḳ'ı: -İN75b/12
[821] İN75b/12'den alınmıştır.
[822] mısmılı: müsellemi İN75b/12

olanlar imdi *ġayrı nā-ḥaḳ işlerden perhīz eyleyenler, Ḥaḳḳ'a muṭīᶜ olanlar bu*[825] Ḥaḳḳ'uñ kārḫānesi 11) içinde ḥikmet[826] çoḳ[827], ḳudret[828] bī-nihāyet[829]. Göge el irmez, yirüñ[830] pāyānı yoḳ. Her *bir*[831] ṣıfatuñı[832] 12) görürsin, ḥadd ü nihāyeti yoḳ[833]. Bu ḫayāller içinde ṭālib işini[834] temīz eylemege mürşīd-i 13) kāmil[835] gerekdür. Zīrā ki[836] Seyyīd-i Muḫtār buyurur ki:[837]

[838] didi. 14) Daḫı mürşīd-i kāmil gerek, ṭālib-i ᶜāḳil gerek, daḫı mülāzemet gerek. Ḥaḳḳ'ı bilmege dünyā ve 15) āḫiret fikrin idenüñ degül[839], zīrā dünyā ehil[840] ḳatında mertebedür, āḫiret 16) daḫı mertebedür. Bu mertebelerüñ aᶜlāsı, **[17b]** ednāsı vardur[841]. ᶜĀrif[842] her menzil ki 1) geçer[843], her[844] mertebe[845] ki irişür. Gerekdür ki[846] ḫaberdār ola[847]. Zīrā ki Ḥaḳḳ'ı bilmek ġāfilüñ [848] degüldür[849]. Zīrā[850] 2) Muṣṭafā daḫı[851] ḳırḳ yılda kāmil oldı[852]. Ādem yaradılaldan berü[853] tā

---

[823] bāṭılı bilenler: metinde "bāṭılı bunları bilenler"
[824] ḥāline: ḥālinden İN75b/13
[825] İN75b/13-14'ten alınmıştır.
[826] ḥikmet: ḥikmeti İN75b/14
[827] çoḳ: çoḳdur İN75b/14
[828] ḳudret: -İN75b/15
[829] bī-nihāyet: bī-nihāyetdür İN75b/15
[830] yirüñ: -İN75b/15
[831] İN75b/15'ten alınmıştır.
[832] ṣıfatuñı İN75b/15; HA
[833] ḥadd ü nihāyeti yoḳ: -İN75b/15
[834] işini: işin İN75b/16
[835] mürşīd-i kāmil: mürşīd İN75b/16
[836] ki: -İN75b/16
[837] buyurur ki: didi ki İN75b/16
[838] Benim mürebbim olmasaydı; ben de Rabbime arif olamazdım: İN76b/1'de ise

"Önce arkadaş, sonra yol" şeklindedir.
[839] fikrin idenüñ degül: fikir idenlerüñ degüldür İN76a/2
[840] ehil: ehli İN76a/3
[841] vardur: var İN76a/4
[842] ᶜārif: -İN76a/4
[843] geçer: geçersin İN76a/4
[844] her: -İN76a/4
[845] mertebe: mertebeye İN76a/4
[846] gerekdür ki: göñül İN76a/4
[847] ola: olur İN76a/5
[848] ġāfilüñ İN76a/5; ᶜāḳilüñ HA
[849] degüldür İN76a/5; degül HA
[850] zīrā: -İN76a/5

bu deme degin[854] 3) ol ṣıfatlu ādem gelmedi. Anuñ ᶜārifliġı ḫaddi[855] ḳırḳ yılda oldı. Pes iy ṭālib, sen 4) kendü ḥālüñe bürün, ᶜaḳluña baḳ, ᶜilmüñi gör, ṭāᶜat ne ḳılduñ anı gör, 5) mertebeñ[856] *daḫı bil*[857], ol ḳadar çaġla. Bir kişinüñ ᶜaḳlı ola, ᶜilmi ola, ṭāᶜatı ola, teraḳḳī-i 6) menzil[858] bu üç nesnenüñ üzerinedür. Bu[859] üç[860] nesne[861] olan kişi[862] menzile 7) irişse[863] ᶜaceb degül[864]. *ᶜİlmi*[865] olmayan kimse[866] ġāfil olsa, ol daḫı ᶜaceb degül. Zīrā ki 8) ādem beşerdür. "Beşer[867], maḥall-i teġayyürdür."[868], *dimişler ulular*[869]. Bir bāb[870] daḫı budur ki[871] *dimişler*[872]*:* "Her nesne *ki*[873] kişiye kendünden kendüyedür[874]." 9) Eger şerdür, eger ḫayırdur[875]. Zīrā ki ḫayr işlese, ḫayır bulur; şer işlese, şer bulur. 10) Bir bāb daḫı budur ki: Ḫayır şer[876] min- Allāhu teᶜāla. "*Ḫayır ve şer*[877] Tañrı'dandur kişiye." Pes iy ṭālib-i Ḥaḳ 11) eger bu ḳula[878] uyar-ısañ[879] her nesne kişiye kendü kendünden kendüyedir. Bu bir bābdur. 12) Eger diler-iseñ ki ḫayır şer Tañrı'dandur. Bu daḫı vardur ki eger küllī Ḥaḳ'dan ṭutar-

---

851 Muṣṭafā daḫı: daḫı Muṣṭafā İN76a/5
852 oldı: -İN76a/5
853 berü: -İN76a/6
854 degin: gelince İN76a/6
855 ḫaddi: deryāsı İN76a/6
856 mertebeñ: mertebeñi İN76a/8
857 İN76a/8'den alınmıştır.
858 teraḳḳī-i menzil: teraḳḳīsi, menzili İN76a/9
859 bu İN76a/10; o HA
860 üç: üçi İN76a/10
861 nesne: -İN76a/10
862 kişi: -İN76a/10
863 irişse: irişürse İN76a/10
864 degül: degüldür İN76a/10
865 ᶜilmi İN76a/11: -HA
866 kimse: kişi İN76a/10
867 beşer: -İN76a/11
868 maḥall-i teġayyürdür: teġayyür-i maḥal İN76a/12
869 İN76a/11'den alınmıştır.
870 bir bāb: -İN76a/12
871 budur ki: -İN76a/12
872 İN76a/12'den alınmıştır.
873 İN76a/12'den alınmıştır.
874 kendünden kendüyedür: kendü yolından gelür İN76a/12-13
875 eger şerdür, eger ḫayırdur: gerek ḫayırdur gerek şerdür İN76a/13
876 ḫayır şer: ḫayra ve şerre İN76a/14
877 İN76a/15'ten alınmıştır.
878 ḳula: ḳulı İN76a/15
879 uyarsañ: -İN76a/15

13)ısañ[880], sen seni[881] ortadan gider[882]. Eger senden saña-y-ısa[883] ᶜibādetüñ[884] temīz eyle. *Zīrā*[885] ki 14) ᶜazīz olmaġuñ aṣlı ᶜibādetdür ve ᶜibādetin temīz eylemekdür. Eger[886] bir kişi Ḥaḳ'dan 15) utansa[887] ḫalḳ *daḫı*[888] andan utanur. Zīrā ki Muḥammed Muṣṭafā[889] buyurur ki:[890] من كان لله كان الله له[891] didi. Her
[18a] kim ki[892] Tañrı ile ise[893] Tañrı daḫı anuñ-ıladur[894]. İmdi ṭālib sen[895] 1) öz fikriñe bürün ki Ḥaḳḳ-ıla olmaḳ yeg ola. Maḳṣūdı[896] sen Ḥaḳḳ-ıla[897] bilesin[898]. 2) Ḥaḳ senüñ-ile *biledür*[899] idügin bilmekdür[900]. *Bilmek nedür dir-iseñ*[901] imdi kendü[902] özüñdeki mertebeyi[903] *bilmekdür*. *Eger mertebe*[904] bilseñ[905] 3) seni ᶜazīz iderdi[906]. Zīrā ki özüñ ᶜazīzligi öz[907] ḥālindendür. Ḥaḳḳ'a lāyıḳ ᶜamel 4) ḳılsa[908] Ḥaḳ anı[909] ᶜazīz ider[910]. İy *bu*[911] cihānda mertebe isteyenler, her nesne

---

[880] ṭutar-ısañ: dutarsın İN76a/15
[881] seni: -İN76a/15
[882] gider: git İN76a/16
[883] saña-y-ısa: saña ise İN76a/16
[884] ᶜibādetüñ: ᶜibādeti İN76a/16
[885] İN76b/1'den alınmıştır.
[886] İN76b/1'den alınmıştır.
[887] utansa: utanur-ısa İN76b/2
[888] İN76b/2'den alınmıştır.
[889] Muṣṭafā: Muṣṭafā ᶜam İN76b/2
[890] ki: -İN76b/3
[891] Hadis-i Şerif. İN76b/3'te hadis yazılı olmayıp, hadisin yazılabileceği kadar bir boşluk vardır.
[892] ki: -İN76b/3
[893] Tañrı ile ise: Tañrı'la olsa Muḥammed ᶜaleyhi's-selām İN76b/4
[894] anuñ-ıladur: anuñ-ıla olur İN76b/4
[895] sen: -İN76b/4
[896] maḳṣūdı: maḳṣūdsın İN76b/5
[897] Ḥaḳḳ-ıla: Ḥaḳḳ-ılasın İN76b/5
[898] bilesin: -İN76b/5
[899] İN76b/5'ten alınmıştır.
[900] idügin bilmekdür: ṣanmaḳ gerek İN76b/5
[901] İN76b/6'dan alınmıştır.
[902] imdi kendü: -İN76b/6
[903] mertebeyi: mertebe'i İN76b/6
[904] İN76b/6'dan alınmıştır. "eger mertebe" metinde "eger bilmek mertebe" şeklindedir.
[905] bilseñ: -İN76b/6
[906] iderdi: eyler İN76b/6
[907] zīrā ki özüñ ᶜazīzligi öz: erüñ daḫı erligi ol İN76b/7
[908] ḳılsa: ḳılsañ İN76b/7
[909] anı: seni İN76b/7
[910] ider: eyler İN76b/8
[911] İN76b/8'den alınmıştır.

ki görürsin, 5) istersin, senden sañadur[912]. Sen ṣıdḳuñı[913] ṣāf eyle, ᶜibādetüñ temīz 6) eyle, perhiz-kār ol. Her ne ki kendüne[914] ṣanursın, cümle ᶜāleme daḫı anı ṣan. 7) Peyġāmberden utan, Tañrı'dan ḳorḳ[915], erenlere iḳrār eyle[916] ḥasūd olma, 8) baḫīllıḳ ḳılma, düşenüñ elin ṭut[917] kim ṭamaᶜlıḳ eyleme. Ṭurup[918] menzile yitenüñ 9) etegin ṭut.[919] Yalan söyleme. Bulduġuñ ṣaḳla. Ḥācetüñ iste, bul[920]. Bu ḥāl- 10)leri ki didüm[921] mülāzemet eyle. Bu yolı ṣıdḳ-ıla ṭut[922], ᶜışḳ-ıla yüri. Allāh 11) kerīmdür. Bir avuç ṭopraḳ öz miḳdārın bilse, bu resme ḳullıġa bil baġlasa[923] 12) Allāh ġanīdür, *maḥrūm eylemez*[924]. Bu işārātları[925] kim[926] didüm[927], sālik-i rāh-durur. Līki[n][928] *ᶜārifler bilürler ki*[929] bu ne dimekdür? 13) *Zīrā*[930] biz dillerde **Türkī** dilin[931] bilürüz. Gün ṭoġınçaḳ[932], irte oldı dirüz[933]; ṭolanıçaḳ, 14) gice oldı dirüz. Ṣuyuñ geldüginden yaña, yuḳaru[934] dirüz; gitdü-15)güñden yaña, aşaġa dirüz. Türk[935] dilince hemān bu ḳadar bilürüz[936]. İmdi[937], 16) iy Ḥaḳ-şinās, *cümle*[938] şey ḫod[939] vücūddur[940]. *Vücūd*[941]

---

912 her nesne ki görürsin, istersin, senden sanadur: -İN76/8
913 ṣıdḳuñı: ṣıdḳuñ İN76b/8
914 kendüñe: kendü cānuña İN76b/9
915 peyġāmberden utan, Tañrı'dan ḳorḳ: Tañrı'dan ḳorḳ, peyġamberden utan İN76b/10
916 eyle: eylegil İN76b/10
917 ṭut: dut İN76b/11
918 ṭurup: -İN76b/11
919 ṭut: dut İN76b/12
920 bul: -İN76b/12
921 didüm: dirüm İN76b/13
922 ṭut: dut İN76b/13
923 bu resme ḳullıġa bil baġlasa: -İN76b/14
924 İN76b/14'ten alınmıştır.
925 işārātları İN76b/15; işāret HA
926 kim: ki İN76b/15
927 didüm: dirüm İN76b/15
928 sālik-i rāh-durur. līkin: -İN76b/15
929 İN76b/15'ten alınmıştır.
930 İN76b/15'ten alınmıştır.
931 dilin: dili İN76b/16
932 ṭoġınçaḳ: doġınça İN76b/16
933 dirüz: dir İN76b/16
934 yoḳaru: aşaġa İN77a/1
935 Türk: İN77a/1
936 bilürüz: metinde "bilüriz"
937 imdi: -İN77a/1
938 İN77a/1'den alınmıştır.
939 ḫod: -İN77a/1
940 vücūddur: vücūdumdur İN77a/2

[18b] meselā kisvetdür. Bir kimse[942] gerek[943] kim bu kisveti 1) geye, bu kisvet cünbüşe[944] gele. Yoḫsa cāmid[945] *vücūd*[946] cünbüşi ve nuṭḳ[ı] *niçe itsün*[947]. Pes özini[948] 2) bilmek bu degül ki... Özin[949] vücūd-ıla, vücūd[950] *ḫod*[951] cān-ıla diridür. *Ammā ᶜazīz-i men*[952] özin[953] bilmegüñ 3) aṣlı budur ki özin[954] ḥaḳīḳat cān bile, şekki ḳalmaya, gümān eylemeye, ᶜaḳlı burada 4) dölene. Her fiᶜlini[955] daḫı buña münāsebet[956] işleye, burayı mekān idine Ḥayye'l- Ḳayyūm[957]. 5) *Çün*[958] kendü didügi gibi olmaz. Her işi[959] ḳaderince[960] işler. Eyle olsa kendüñ[961] aradan gitmekdür[962]. 6) İş[963] issi işin bilür. Ṭālibiñ işi buyurılan işi[964] işlemekdür, taḳdīri bilmekdür,[965] 7) tedbīri[966] ḳomaḳdur. Pes iy ṭālib, *bir*[967] naẓar eyle, bu *sözüñ*[968] yüzüne[969] baḳ. Bu yo- 8)luñ inişine düzüne baḳ. Yoluñ güneyin gör[970], *doġrusına yüri*[971]*,* ḳuzeyine gitme[972]. Menzile varmaḳ 9) diler-

---

941 İN77a/2'den alınmıştır.
942 kimse: kimesne İN77a/2
943 gerek: ger: İN77a/2
944 cünbüşe İN77a/3; cünbüşine HA
945 cāmid İN77a/3; cāmiddür HA
946 İN77a/3'ten alınmıştır.
947 İN77a/3'ten alınmıştır.
948 özini: özni İN77a/3
949 özini: özüni İN77a/4
950 vücūd: İN77a/4; vücūdı HA
951 İN77a/4'ten alınmıştır.
952 İN77a/4-5'ten alınmıştır.
953 özin: özni İN77a/5
954 özin: özni İN77a/5
955 fiᶜlini: fiᶜli İN77a/6
956 münāsebet: nisbet İN77a/6
957 Ḥayye'l- Ḳayyūm: İN77a/7'de bu ibarenin yazılabileceği kadar bir boşluk vardır.
958 İN77a/7'den alınmıştır.
959 işi İN77a/8; kişi HA
960 ḳaderince : taḳdīr İN77a/8
961 kendüñ İN77a/8; kendü HA
962 gitmekdür: gitmek gerekdir İN77a/8
963 iş: -İN77a/8
964 işi: nesneyi İN77a/9
965 bilmekdür: bilüp İN77a/9
966 tedbīri: tedbīrleri İN77a/9
967 İN77a/10'dan alınmıştır.
968 İN77a/10'dan alınmıştır.
969 yüzüne: yüzine İN77a/10
970 inişine düzüne baḳ. Yoluñ güneyin gör: -İN77a/10-11
971 İN77a/10-11'den alınmıştır.
972 ḳuzeyine gitme: gitme ḳuzuna İN77a/11

iseñ[973] düş yola[974]. Yol varanuñ izin gözet[975]. Pes iy Ḥaḳḳ'a ṭālib olanlar, 10) Ḥaḳḳ'ı istemege[976] *Muḥammed*[977] Muṣṭafā yolına gelenler, ᶜibādetini[978] Ḥaḳḳ'a lāyıḳ ḳılanlar, göñl-i pasın 11) tevḥīd birle temīz idenler, Ḥaḳḳ'ı kendü[979] vücūdında bulanlar, bu şevḳ-ıla ḥayrān[980] olanlar! 12) Ḥaḳ cümle-i ᶜālemi[981] ẕāt[ı] birle ḳılup-ṭurur[982] *ve*[983] görinmez; yirde dükel cümle-i ᶜālemi görür[984]. *Yir ve gök ḫalḳı bilüp ve görmek ardıncadur lākin*[985] 13) ḳuṣūr kendülerdedir[986]. Zīrā ki[987] bir kişi[988] bir nesne[989] istese[990], bulsa 14) fayda[991] yoḳ[992]. Zīrā *ki*[993] Ḥaḳ kemāldür[994], noḳṣān degüldür[995]. *Hemān insāna noḳṣan, kendü kendüdendür. Ve's-selāmu ᶜalā meni't-tebeᶜal-Hüdā*[996]

Mefāᶜīlün mefāᶜīlün feᶜūlün

15 İ Ḥaḳḳ'ı bilmege ṭaleb idenler
Yüzün[997] Ḥaḳ yolına türāb idenler

---

973 dilerseñ: dilersen İN77a/11
974 düş yola: -İN77a/11
975 izin gözet: izine düş İN77a/11
976 Ḥaḳḳ'ı istemege: -İN77a/12
977 İN77a/12'den alınmıştır.
978 ᶜibādetini: ᶜibādetin İN77a/12
979 kendü: öz İN77a/13
980 ḥayrān: ḫayrān İN77a/14
981 cümle-i ᶜālemi: cümle ᶜālem İN77a/14
982 ḳılup ṭurur: ḳılıpdur İN77a/14
983 İN77a/14'ten alınmıştır.
984 Yirde dükel cümle-i ᶜālemi görür: -İN77a/14-15
985 İN77a/14-15'ten alınmıştır.
986 ḳuṣūr kendülerdedir İN77a/15; görmek ile bilmek arasındadur ḳuṣūr HA
987 ki: -İN77a/16
988 kişi: -İN77a/15
989 nesne: nesneyi İN77a/16
990 istese: -İN77a/16
991 fayda: fā'ide İN77a/16
992 yoḳ: yoḳdur İN77a/16
993 İN77a/16'dan alınmıştır.
994 kemāldür: İN77a/16
995 degüldür İN77a/16; degil HA
996 İN77b/1'den alınmıştır. "Selam Hüdâ'ya tabi olanlara" anlamına gelmektedir.
997 yüzün: yüzin İN77b/2

16 Sevenler cān u dilden Muṣṭafā'yı
Ḳoyanlar ṣıdḳ-ıla küfr ü ḫaṭāyı

[19a] 1 Muḥib olan ḥāline[998] evliyānuñ
Bilenler aṣlını ferʿini cānuñ

2 Vücūd is̱bātını[999] helāk idenler
Cānın ġaflet pasından pāk idenler

3 Olanlar her nefes Ḥaḳḳ-ıla vuṣlat
Bulanlar bu deñizde dürr-i vaḥdet

4 İrişüp bu deñizde ġarḳ olanlar
Özin bilüp ḳamudan farḳ olanlar

5 Vücūd içinde özin cān bilenler
Öz-ile cümleyi yeksān bilenler

6 Ḥaḳīḳat cümle ʿālem Ḥaḳ diyenler
İşidüp Ḥaḳ sözi ṣaddaḳ[1000] diyenler

7 Görüben Ḥaḳḳ'ı her yirde bilenler
Ḥaḳ-ıla vuṣlat olup ḥaḳ olanlar[1001]

8 Bu yolda ṣıdḳını[1002] şemʿ eyleyenler
Özini[1003] divşürüp cemʿ eyleyenler

---

[998] ḥāline: āline İN77b/4
[999] vücūd is̱bātını: vücūd-ı s̱ebātın İN77b/5
[1000] ṣaddaḳ İN77b/9; HA
[1001] Dize İN77b/10'da:
Ḥaḳīḳat vuṣlat-ı Ḥaḳ olanlar şeklindedir.
[1002] ṣıdḳını İN77b/11; ṣıdḳ-ıla HA

9 Bu sözlerden nedür benüm murādum
Bu dem insān ezelden neydi adum[1004]

10 Bu söyleyen vücūd mıdur benüm mi
Gör aẖı bir tenüm mi yā cānum mı[1005]

11 Niye geldüm nedür bunda murādum
Ne sebebdür ki insān oldı adum

12 Gök ehli baña niçün secde ḳıldı
O bir kimse niçün şeyāṭīn oldı

13 Nedür evvel dimek āḫir dimek ne
ᶜAyān olan ne-y-imiş sır dimek ne

14 Murād ne Tañrı peyġāmber[1006] dimek ne
Ne sebebdür yoḳ dimek var dimek ne[1007]

15 Bārī yaḳın ıraḳ küfr ü īmān ne
Ne ḥikmetdür ne-y-imiş genc vīrān ne

16 Ne ẖaberdür nebīler söyledügi
Ne sırdur ẖalḳa ᶜayān eyledügi

[1003] özini: özüni İN77b/11
[1004] Beyit İN77b/12'de:
Bu sözlerde benüm nedür murādum
Bu dem insān ezel ne idi adum şeklindedir.
[1005] 10 ve 11. beyitler İN77b'de yoktur.
[1006] peyġāmber: peyġāmberden İN77b/15
[1007] Dize İN77b/15'de:
Ne sebeb yoḳ dimekden var dimek ne şeklindedir.

[19b] 1 Nedür maḳṣūd bārī ᶜilm ü kitābdan
Sebeb nedür ne açılur bu bābdan

2 Āḫir n'ola bu sözlerüñ ḥāṣılı
Ne-y-imiş yol nedür yoluñ delīli

3 Ḥaḳīḳati nedür cümle ᶜālemüñ
Nedür göñlinde sırr olan ādemüñ[1008]

4 Ḳıyāsda yaᶜnī ol ᶜayān degül mi
Hemān oldur daḫı kim var degül mi[1009]

5 Ẓāhir bāṭın[1010] hemān oldur ādemde
Ādemde cümle eşyāda ᶜālemde

6 Hemān oldur daḫı ġayrı vücūd yoḳ
O bir gündür ki yüzinde bulut[1011] yoḳ

7 Ẓāhir anuñ vücūdıdur bāṭın ol
Hemān oldur özüñe gel emīn ol

8 Özüñi Ḥaḳḳ'a vuṣlat bil[1012] ayırma
Ayırsañ[1013] daḫı birlikdür ḳayırma

[1008] Bu dize İN78a/4'de:
Nedür sırr olan göñülde ādemüñ şeklindedir.
[1009] Beyit İN77b/5'de:
Ḳıyās it yaᶜnī ol ᶜayār degül mi
Hemān oldur ġayrı diyār degül mi şeklindedir.
[1010] ẓāhir bāṭın: ẓāhir ü bāṭın İN78a/6
[1011] buluṭ: bulud İN78a/7
[1012] Ḥaḳḳ'a vuṣlat bil: Ḥaḳ-ıla bil İN78a/9
[1013] ayırsañ: özüñe gel İN78a/9

9 Eger ṭālib iseñ bilmege Ḥaḳḳ'ı
Özüñe gel hemān öz ᶜilmüñ oḳı

10 Özüñ bil ki[1014] Ḥaḳ'ı bilmiş olasın
Bi-küllī maḳṣūduñ bulmış olasın

[78a] *12 Özüñ ḳurtarmış olasın ḫayālden*[1015]
Ḫaberdār ola cānuñ küllī ḥālden[1016]

13 Şöyle ki cān gibi ᶜazīz olasın
Gide ḳalbüñ ṣāfī temīz olasın

14 Daḫı gümānuñ ḳalmaya özüñe
Sücūd eyleyesin sen kendüzüñe

15 O menzile irişiçek seferüñ
Nūr idi daḫı nūr ola naẓaruñ

16 O demde göresin bu cümle pergāl
Dem [ü] sāᶜat gice gündüz meh [ü]sāl

11 Bu ḫayāller ki görinür ᶜālemde
O[1017] ṣıfatlar ki söylenür kelāmda[1018]

12 Yol u menzil yaḳın ıraḳ dimeklik
Ḥal ü müşkil bāṭıl u ḥaḳ dimeklik[1019]

[1014] bil ki: bil kim İN78a/11
[1015] İN78a/12-16'dan alınmıştır.
[1016] ḥālden: metinde "ḫālden"
[1017] o: bu İN78b/1
[1018] kelāmda İN78b/1; ᶜālemde HA
[1019] Beyit İN78b/2'de:

13 Nebī velī ṭarīḳ peyġām u cibrīl[1020]
Yalan gerçek dimek noḳṣān tekmīl[1021]

14 Cihān içinde gördügüñ[1022] ḫayāller
Ḫayāl içindeki muᶜammā ẕātlar[1023]

15 Hemān bir noḳṭadur[1024] bir ḥarf-i elif
Ḥaḳīḳat şöyle ki cān gibi laṭīf

16 Daḫı bundan laṭīfdür kim direm ben
Elüm irmez [1025] nice nişān virem ben

[20a] 1 Berü[1026] gel iy ṭālib bu sözi diñle
Ḫaberdār ol ne dimekdür ki[1027] añla

2 Daḫı ḳaṣdına baḳ sen[1028] bu kelāmuñ
Tā ki elif ola sende kemālüñ[1029]

3 Bu sözden öz ḥālüñe bir naẓar ḳıl
Ögüñ divşür bu ᶜālemden güzer[1030] ḳıl

Bu menzīl ıraḳ yaḳın dimeklik
Ḥall müşkil bāṭıl ḥaḳ dimeklik şeklindedir.
[1020] Dize İN78b/3'de:
Velī nebī ṭarīḳ peyġamber cebrā'il şeklindedir.
[1021] noḳṣān tekmīl: noḳṣān kāmil İN78b/3
[1022] gördügüñ: metinde "gördügün"
[1023] muᶜammā ẕātlar: muᶜammā-y-ı ḫāller İN78b/4
[1024] noḳṭadur: metinde "noḳṭadır"
[1025] elüm irmez: ide bilmez İN78b/6
[1026] berü: beri İN78b/7
[1027] ki: -İN78b/7
[1028] sen: -İN78b/8
[1029] Dize İN78b/8'de:
Tā ki elif olasın içinde lāmuñ şeklindedir.
[1030] güzer: sefer İN78b/9

4 Özüñe gel ḳo bu[1031] yañlış ḫayāli
Eger bulmaḳ dilerseñ Ẕü'l-Celāl'i

5 Hemān sen[1032] kendüzüñe[1033] iḳrār eyle
Özüñ[i] sen özüñe yār eyle[1034]

6 Bu ḫaberdür hemān aṣl-ı kelāmuñ[1035]
Ḥaḳīḳatı var bil[1036] cümle ᶜālemüñ[1037]

7 Ḥaḳ'ı bilmek budur özüñ bilesin
Hemān müşkil bu özüñ ḥall ḳılasın[1038]

8 İ ṭālib ḫaber añla bu ḫaberden[1039]
Tā aṣṣıñ ola itdügüñ bāzārdan

9 Eger söz añlar-ısañ yol bulındı
Açıldı perde ṣaġ u ṣol görindi

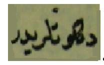
10 Ḥayāl-i ẓılda ḳalmadı bu müşkil
İrişdi ḥaddi bulındı menzil[1040]

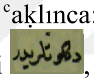
[1031] bu: -İN78a/10
[1032] sen: -İN78a/11
[1033] kendüzüñe İN78b/11; kendüziñe HA
[1034] Dize İN78b/11'de:
Özini öz özine yār eyle şeklindedir.
[1035] hemān aṣl-ı kelāmuñ: aṣıl hemān kelāmuñ İN78b/12
[1036] bil İN78b/12: -HA
[1037] Beyit İN78b/12'de:
Bu ḫaberdür aṣlı hemān kemālüñ
Haḳīḳatı var bil cümle ᶜālemüñ şeklindedir.
[1038] Dize İN78b/13'de:
Hemān müşkil özüñ sen ḥal ḳılasın şeklindedir.
[1039] 8,9,10 ve 11. beyitler İN78b'de yoktur.
[1040] Dize vezne uymamaktadır.

11 Hemān cümle ᶜālem bir vücūd oldı
Vücūd içinde Allāh mevcūd oldı

12) İy bu cihānda özin[1041] insān bilenler ve[1042] ᶜaḳl-ı kāmil bilenler, özini[1043] bilüp 13) tevḥīde meşġūl olanlar[1044], vücūdı cāna irişdürüp cān ḳılanlar, 14) maᶜnā ile[1045] *ḳalbinüñ*[1046] küfrin[1047] īmān ḳılanlar. Ḥaḳ nūrdur, cümle ᶜālem *bu nūruñ*[1048] tecellīsidür. *Aṣlı Ḥaḳ'dur*[1049], cümle 15) ṣıfāt anuñ şuᶜbesidür. Mes̱elā cümle *ᶜālem*[1050] bir cān, bir vücūddur. Bu cān ki 16) var, geydügi vücūd ḫırḳadur. Muraḳḳaᶜ bu[1051] ḫırḳa astarlı[1052] yüzlüdür. Gine 17) vücūd[1053] yek-reng vücūd[1054]. *Bu*[1055] ḫırḳanuñ astarı yek-reng, yüzi muraḳḳaᶜ. Bu[1056] **[20b]** muraḳḳaᶜ vuṣla ki 1) ḫırḳada görinür. Iraḳ yirden gelüp düzilmiş nesne degül[1057], aṣlıdur. Daḫı *bu*[1058] ḫırḳa 2) vücūd-ı muraḳḳaᶜ-ı muttaṣıldur, arası yoḳ. Daḫı bu ḫırḳadaġı[1059] vaṣla ki var[1060] rengde 3) tekdür[1061]. Her rengi[1062] ḫayāl-engīzdür[1063]. Ḫayāl ehli ḫayāle düşse ᶜaceb degüldür.[1064] Zīrā ki 4) *ḥāl-i*[1065] ḫayāllü[1066] dimek[1067] insāniyyet-i pür-kemāldür[1068]. Şey' taṣavvurīdür.

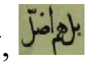
[1041] özin: metinde "özün"; İN78b/14'de "özni"
[1042] insān bilenler ve: -İN78b/14
[1043] özini İN78b/14; özün HA
[1044] meşġūl olanlar: yol bulanlar İN78b/14-15
[1045] maᶜnā ile: -İN78b/15
[1046] İN78b/15'ten alınmıştır.
[1047] küfrin İN78b/15; küfri HA
[1048] İN78b/15'den alınmıştır.
[1049] İN78b/16'dan alınmıştır.
[1050] İN79a/1'den alınmıştır.
[1051] bu: bir İN79a/2
[1052]; aṣtarlı: astarlu İN79a/2
[1053] vücūd: vücūdı İN79a/2
[1054] vücūd: -İN79a/3
.[1055] İN79a/3'ten alınmıştır.
[1056] bu: -ber İN79a/3
[1057] degül: degüldür İN79a/4
[1058] İN79a/5'ten alınmıştır. Metinde "bir" şeklinde yazılıdır.
[1059] bu ḫırḳadaġı: bu ḫırḳadaġı ḫayāli işitgil İN79a/5-6
[1060] vaṣla ki var: -İN79a/6
[1061] rengde tekdür: yeg rengdür İN79a/6
[1062] rengi: reng İN79a/6
[1063] engizdür: engīzedür İN79a/6
[1064] degüldür İN79a/7; degül HA
[1065] İN79a/7'den alınmıştır.
[1066] ḫayāllü: ḫayāl İN79a/7

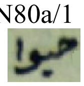
Eşyālaruñ ᶜaḳlınca[1069] 5) arasındaki . Anda ki Ḳādir-i ber-kemāldür, hī̄ç zişt yoḳdur. Āzāde, 6) cümlesi ḫūb-cemāldür. Her nesne ki görinür, nūr-ı ḥaḳī̄ḳat-ı Zü'l-Celāldür. 7) Küllī̄ eşyā saᶜī̄d, ṭāliᶜ, ferḫunde-fāldür[1070]. Ẕerreden[1071] güneşe degin, ᶜummāndan 8) ḳatreye[1072] degin Ḥaḳ ṭolu[1073] māl-ā-māldür. Pes iy ṭālib, Ḥaḳḳ'ı[1074] ister-iseñ bulandan 9) iste. Bitmeyecek yire toḫum ekme. Yüri var[1075] *bir*[1076] mürşī̄d-i kāmil iste[1077], bul ki[1078] Ḥaḳḳ-ıla[1079] *özni*[1080] 10) biliş[1081] ola, insāniyyet-i kāmil olmış ola. Şey' ṣıfātdan[1082] ḳurtılmış ola. 11) Maᶜrifeti ḳavī̄ *ola*[1083], ḫulḳı ᶜaẓī̄m *ola*[1084] ve[1085] dünyā ḥisābını itmez[1086], āḫirete aldanmaz[1087], fikr ü[1088] ḫayāli 12) her laḫẓa, her dem, her sāᶜat Ḥaḳḳ-ıla ola. Anuñ[1089] gibi bir mürşī̄d-i kāmil[1090] iste[1091], bul, 13) emī̄n ol[1092]. Anuñ ḳullıġına[1093] er gibi bil baġla[1094]. Cismüñi[1095] ṭarḥ eyle[1096].

[1067] dimek: ermek İN79a/7
[1068] pür kemāldür: -İN79a/7
[1069] eşyālaruñ ᶜaḳlınca: ᶜaḳlı ardınca İN79a/8
[1070] arasındaki , anda ki Ḳādir [ü] ber-kemāldür, hī̄ç zişt yoḳdur. Āzāde, cümlesi ḫūb-cemāldür. Her nesne ki görinür, nūr-ı ḥaḳī̄ḳat-ı Zü'l-Celāldür. Küllī̄ eşyā saᶜī̄d, ṭāliᶜ, ferḫunde, fāldur: -İN79a
[1071] ẕerreden: ẕerrede İN79a/8
[1072] ᶜummāndan ḳaṭreye: ḳaṭreden ᶜummāna İN79a/8
[1073] ṭolu: dolu İN79a/8
[1074] Ḥaḳḳ'ı: Ḥaḳ İN79a/9
[1075] var: -İN79a/10
[1076] İN79a/10'dan alınmıştır.
[1077] iste: -İN79a/10
[1078] ki: -İN79a/10
[1079] Ḥaḳḳ-ıla: -İN79a/10
[1080] İN79a/10'dan alınmıştır.
[1081] biliş: bilmiş İN79a/10
[1082] ṣıfātdan: ṣıfatdan İN79a/11
[1083] İN79a/12'den alınmıştır.
[1084] İN79a/12'den alınmıştır.
[1085] ve: -İN79a/12
[1086] dünyā ḥesābını itmez: dünyāda ḥesābın itmeye İN79a/12
[1087] aldanmaz: aldanmaya İN79a/13
[1088] ü: -İN79a/13
[1089] ol, anuñ: ola anuñ İN79a/13
[1090] mürşī̄d-i kāmil: kāmil-i mürşī̄d İN79a/14
[1091] iste: -İN79a/14
[1092] emī̄n ol: -İN79a/14
[1093] ḳullıġına: ḳullıġında İN79a/14
[1094] baġla: baġlaya İN79a/14
[1095] cismüñi: cismini İN79a/14
[1096] eyle: eyleye İN79a/15

Şöyle ki 14) pādişāhuñ ḳullıġında *bir kişi*[1097] göñlek[1098] istese, ol pādişāh aña göñlek[1099] ider. Pes 15) Ḥaḳḳ'ı[1100] isteyenler, Ḥaḳḳ'ı *bilmege*[1101] üç nesne sebebdür: Evvel mürşīd-i kāmil gerekdür[1102], ikinci 16) iḳrār-ı ṣāf gerek, üçünci ḳābiliyyet-i laṭīf gerek. Bir bāb daḫı budur ki Ḥaḳḳ'ı 17) bilmege
[21a] Ḥaḳ'dan ᶜināyet gerek[1103]. Mürşīd-i kāmile[1104] iḳrār-ı ṣāf, ḳābiliyyet-i luṭf[1105] 1) ᶜināyet-i Ḥaḳ *gerek*[1106] Bu dört nesne bir yirde olsa, anuñ[1107] işi noḳṣān olmaz. 2) Mürşīd-i kāmil, yol varup menzile irişene[1108]; iḳrār-ı ṣāf, yol varup 3) menzile irişen kişinüñ ḫaberine inanmaḳ[1109]; ᶜināyet-i Ḥaḳ dimek nebīler, *velīler*[1110] işā- 4)retidür. Ve ġaybı Allāh bilür.[1111] Bizüm[1112] ᶜaḳlumuz buña irmez[1113]. Zīrā ki biz[1114] āşkāre 5) bāzār iderüz.[1115] Gözümüz gördügi nesneyedür göñlümüzüñ emīnligi[1116]. 6) Pes iy ṭālib bu işāretler ki söylendi[1117], bu ṣıfatlar[1118] ki beyān oldı, bunlar küllī 7) vāḳıᶜadur. Benī ādem içindeki ḥāldür[1119]. İy ᶜārif-i kāmil bu işāretler ki söylendi, *bu ṣıfatlar ki beyān oldı*[1120]. 8) Ne dimekdür ve[1121] ne dimek olur bilür-iseñ[1122] devrānuñ[1123] geçmeden[1124]

1097 İN79a/15'alınmıştır.
1098 göñlek: gömlek İN79a/15
1099 göñlek: gömlek İN79a/16
1100 Ḥaḳḳ'ı: İN'de "Ḥaḳ" şeklinde yazılmıştır. İN79a/16
1101 İN79a/16'dan alınmıştır.
1102 gerekdür: gerek İN79b/1
1103 ᶜināyet gerek: ᶜināyet gerek ammā ᶜazīz-i men İN79b/3
1104 kāmile: kāmil İN79b/3
1105 luṭf: laṭīf İN79b/4
1106 İN79b/4'ten alınmıştır.
1107 anuñ: ṭālibüñ İN79b/4
1108 irişene: irişene dirler İN79b/5
1109 inanmaḳ: *inanmaḳ dirler. Ḳābiliyyet-i laṭīf oldur kim mürebbī her eşyāda ki istese ḥavṣalasına ṣıġmaḳ ḳābiliyyet dutmaġa dirler* İN79b/6-7-8: -HA
1110 İN79b/8'den alınmıştır.
1111 Ve ġaybı Allāh bilür: İN79b/8-9; Ġayb ᶜālemi söyler HA
1112 bizüm: metinde "mizüm"
1113 irmez: irişür İN79b/9
1114 biz: -İN79b/9
1115 bāzār iderüz (metinde "ideriz"): bāzārda gezerüz İN79b/9
1116 gözümüz gördügi nesneyedür göñlümüzüñ emīnligi: göñlümüzüñ emīnligine gözümüzüñ gördügi nesnedür İN79b/10
1117 söylendi: metinde "söylendü"; "söylendi" İN 79b/11
1118 ṣıfatlar: ṣıfātlar İN79b/11
1119 ḥāldür: ḥāllerdür İN79b/12
1120 İN79b/13'ten alınmıştır.
1121 ne dimekdür ve: -İN79b/13
1122 bilür-iseñ: -İN79b/13

yaraġuñ ḳılur-ısañ[1125] 9) ḳulavuz bulındı, yol görindi. Eger yola gelmez-iseñ[1126], zi-ḫayf[1127]. Eger ġaflet-ile dirilüp ġāfil olur-ısañ[1128], 10) insāniyyet[1129] ḥikmetine[1130] ẓulm itmiş[1131] olursın[1132], kendüzüñi[1133] bilmiş olursın[1134], [1135] menzilinde[1136] 11) ḳalmış olasın[1137]. Kāmil insānlar bir yire cem^c olsa bu[1138] ḥayvān[1139] ṭabi^cat-ıla sen nūr 12) olmış olasın[1140]. İy ṭālib *sen*[1141] bu ḫabere naẓar eyle, bu ġaflet uyḫūsından cānuñı bī-dār[1142] eyle. 13) Ṭā^catuñı Ḥaḳḳ'a[1143], ḫulḳuñı Muṣṭafā'ya yarar eyle. Ma^cnāña[1144] baḳ, da^cvāñda[1145] *daḫı*[1146] ol ḳadar eyle. Kāyinātda[1147] 14) her[1148] ṣadā ki işidürsin, her naḳş [u] ḫayāl ki görürsin, *gözüñ aç, Allāh'ı ẕikr eyle. Allāh her yirde ḥāżırdur, pür-kemāldür*[1149]. "Lebbeyk" ur, "Eyvallāh" di. Zīrā ki 15) cümle girişme ve cümle ḥikmet ḳādir-i ber-kemāldür.[1150] Şöyle ki gün gibi rūşen, ṣu gibi ṭāhirdür.[1151]

[1123] devrānuñ: dur aḫı devrānuñ İN79b/13
[1124] geçmeden: geçmedin İN79b/13
[1125] ḳılur-ısañ: ḳılur-ısan İN79b/14
[1126] gelmez-iseñ: gelür-iseñ İN79b/14
[1127] zī-ḫayf: ḫōş İN79b/14
[1128] ġāfil olur-ısañ: ġāfillıḳ ider-isen İN79b/15
[1129] insāniyyet: insāniyyete İN79b/15
[1130] ḥikmetine: -İN79b/15
[1131] itmiş: eylemiş İN79b/15
[1132] olursın: İN79b/15; olasın HA
[1133] kendüzüñi: kendüzni
[1134] olursın: İN79b/16; olasın HA
[1135] A^crâf/179 *"Andolsun biz, cinler ve insanlardan, kalpleri olup da bunlarla anlamayan, gözleri olup da bunlarla görmeyen, kulakları olup da bunlarla işitmeyen birçoklarını cehennem için var ettik. İşte bunlar hayvanlar gibi,* ***hatta daha da aşağıdadırlar****. İşte bunlar gafillerin ta kendileridir."*
[1136] menzilinde İN79b/16; menzilesinde HA
[1137] olasın: olursın İN79b/16
[1138] bu: ol İN80a/1
[1139] ḥayvān: İN80a/1
[1140] Sen nūr olmış olasın: ḳalmış olasın İN80a/1
[1141] İN80a/2'den alınmıştır.
[1142] bī-dār: bī-zār İN80a/2
[1143] Ḥaḳḳ'a: -İN80a/2
[1144] ma^cnāña: metinde "ma^cnaña" İN80a/3'te de "ma^cnaña"
[1145] da^cvānda: da^cvān İN80a/3
[1146] İN80a/3'ten alınmıştır.
[1147] kā'ınātda: kāyinātda İN80a/4
[1148] her: bu İN80a/4
[1149] İN80a/4-5'ten alınmıştır.
[1150] "Lebbeyk" ur, "Eyvallāh" di. Zīrā ki cümle girişme ve cümle ḥikmet-i ḳādir-i ber-kemāldür: -İN80a

16) Şekk ü şübhe ḳılan[1152] öz ḥaḳḳına taḳṣīrlıḳ itmiş ola.[1153] Bir kişi kim öz
[21b] ḥaḳḳına taḳṣīrlıḳ itmiş ola,[1154] 1) ayruġa n'etmiş ola.

Fāᶜilātün fāᶜilātün fāᶜilün

Bu sözi ḳo gel beri iy cān bilen
Kendüz[i]ni ṣūret-i insān bilen

2 Cümle şey'i Ḥaḳḳ'-ıla yek-sān bilen
Cümle ᶜāleme ḥaḳīḳat ḥaḳ diyen [1155]

3 Ḥaḳīḳatin kendüz[i]nüñ ṣıdḳ-ıla
Cümle yaradılmışa[1156] sulṭān bilen

4 Ṣarrāf olan gevherine ḥikmetüñ
Bu cevheri gör[1157] aḫı iy kān[1158] bilen[1159]

5 Cümle ᶜālem pertevidür ol[1160] Ḥaḳ'uñ
Ġayrı dimez edeb ü erkān[1161] bilen

6 Ḥaḳīḳatüñ kendüzinüñ añlayan
Her yüzi ḥaḳ her sözi Ḳur'ān[1162] bilen

[1151] ṭāhirdür İN80a/6; ṭāhir HA
[1152] ḳılan: yoḳ İN80a/6
[1153] taḳṣīrlıḳ itmiş ola: yürür İN80a/6
[1154] taḳṣīrlıḳ itmiş ola: taḳṣīrdür İN80a/7
[1155] Beyit İN80a/9'da bu şekilde olup HA'da:
Cümle ᶜālem ḥaḳīḳat-ı Ḥaḳḳ idi
Cümle şey'i Ḥaḳḳ-ıla yeksān bilen şeklindedir.
[1156] yaradılmışa: yaradılmışı İN80a/10
[1157] gör: bil İN80a/11
[1158] kān: kānı İN80a/11
[1159] Dize vezne uymamaktadır.
[1160] ol: o İN80a/12
[1161] erkān: erkānı İN80a/12
[1162] Ḳur'ān: metinde "Ḳuran"

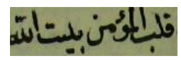
7 Aṣlını ferᶜini bilür her işüñ[1163]
Küll-i zamān u mekān[1164] iḫvān bilen

NEŞİR[1165]

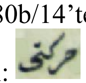
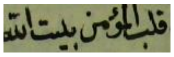
8) Pes[1166] iy Ḥaḳḳ'uñ[1167] buyruġına muṭṭaliᶜ[1168] olanlar, Muṣṭafā ḳavline ṣādıḳ olanlar, velī̄ler 9) izin izleyenler, *Ḥaḳḳ'a irişmiş kişilerüñ menzilin gözleyenler*[1169], Ḥaḳ *celle celālühü*[1170] cümle ᶜālem içinde ṭoludur[1171]. Ẕerreden güneşe degin, ḳaṭreden 10) ᶜummāna degin māl-ā-māldür. Şöyle kim burada var, orada yoḳ dimelü degül.[1172] Her nesne 11) kim[1173] gözler[1174] anı görmedi, *ḳulaḳ anı işitmedi*[1175], nihāyeti yoḳ.[1176] *Cümle bir güneşdür, bir tecellī̄dür. Ḥaḳī̄ḳat şekk ü şübhe yoḳdur*[1177]. Zī̄rā kim sulṭān mülkinde *yine*[1178] sulṭān raḫtı ṣıġar; 12) ancaḳ ġayrı *nesne*[1179] ṣıġmaz. Ḥaḳī̄ḳat naẓarın[1180] eyleseñ[1181], ġayrı daḫı yoḳ. Her nesne ki senüñ[1182] gözüñe[1183] ḫūb 13) görinür. Yā zişt[1184] şeysin. Senüñ ᶜaḳluñ ol ḳadar, gördügüñ[1185] daḫı *ol ḳadar. Bu*[1186] żarūret senüñdür. Ḥaḳḳ-ıla 14) senüñ arañdaġı ḥicāb *hemān*[1187] sensin bu

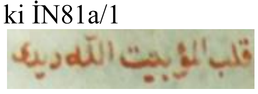
[1163] işüñ İN80a/14; kişi HA
[1164] zamān u mekān: zamānı mekānı İN80a/14
[1165] İN80a/15'ten alınmıştır.
[1166] pes: -İN80a/15
[1167] iy Ḥaḳḳ'uñ: metinde "iy ṭālib-i Ḥaḳḳ'uñ" şeklindedir. İN80a/15'de yoktur.
[1168] muṭṭaliᶜ: mutī̄ᶜ İN80a/15
[1169] İN80a/16'dan alınmıştır.
[1170] İN80a/16'dan alınmıştır.
[1171] cümle ᶜālem içinde ṭoludur: -İN80b/1
[1172] burada var, orada yoḳ dimelü degül: bu arada, orada yoḳ dimegi terk it İN80b/1-2
[1173] nesne kim: -İN80b/2
[1174] gözler: göz İN80b/2
[1175] İN80b/2-3'ten alınmıştır.
[1176] nihāyeti yoḳ: ḥadd-i nihāyeti bilinmedi İN80b/3
[1177] İN80b/3'ten alınmıştır.
[1178] İN80b/4'ten alınmıştır.
[1179] İN80b/5'ten alınmıştır.
[1180] naẓarın: İN80b/5; naẓar HA
[1181] eyleseñ: İN80b/5; eyle HA
[1182] senüñ: -İN80b/6
[1183] gözüñe: gözü İN80b/6
[1184] yā zişt: yā ziştsin görinür birsin İN80b/6-7
[1185] gördügüñ: görmegüñ İN80b/7
[1186] İN80b/7'den alınmıştır.
[1187] İN80b/8'den alınmıştır.

taṣavvur sendendür[1188]. Her ḳaçan ki[1189] 15) sen aradan gitseñ hemān Ḥaḳ ḳalur, ġayrı[1190] *daḫı*[1191] yoḳdur. Senüñ senlügüñden artuḳ[1192] *ḥicāb yoḳdur*[1193]. Zīrā *kim*[1194] 16) ḳul ile[1195] Tañrı arasında[1196] ḥicāb olan kendüdür. Ancaḳ[1197] ol

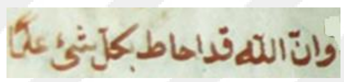
[22a] sebebden[1198] *kişi*[1199] kendü özini[1200] 1) Ḥaḳ'dan ayru *bir*[1201] nesne ṣanur, ġayrı[1202] yoḳ kim kendü vücūdıdur. Vücūd cāmiddür, ḥareket [ü] 2) cünbüş Ḥaḳḳ'uñdur. Ansuz cümle eşyā dirilmez[1203] ve ḥareket ḳılmaz. Anuñ-çun[1204] ne kim *kendü ḥālüñi bu araya getürmeyen, bu sözleri*[1205] *añlamaz*[1206]. Ḥayyu'l-Ḳayyūm Allāh'dur. 3) *İmdi iy ᶜazīz*[1207], bir kişi[1208] Allāh[ı] ister olsa nerede istesün[1209]? *Her yirde istesün*[1210]*;* çün bellü[1211] yir[1212] yoḳ. Mekān muᶜayyen degül[1213], 4) cümle mekāndadur[1214]. Velī [1215] bir bāb daḫı budur ki Muḥammed Muṣṭafā -ᶜaleyhi'ṣ-ṣalāt u ve's-selām-[1216] 5) didi ki[1217]:

[1218] Bu

[1188] sendendür: senden İN80b/9
[1189] ki: kim İN80b/9
[1190] ġayrı: İN80b/9; HA "ġayr"
[1191] İN80b/9'dan alınmıştır.
[1192] artuḳ: ġayrı İN80b/10
[1193] İN80b/10'dan alınmıştır.
[1194] İN80b/10'dan alınmıştır.
[1195] ḳul ile: ḳul-ıla İN80b/10
[1196] arasında: arasındaġı İN80b/11
[1197] ancaḳ: ançaḳ İN80b/11
[1198] sebebden: sebebdür İN80b/11
[1199] İN80b/11'den alınmıştır.
[1200] kendü özini: kendüzini İN80b/11
[1201] İN80b/12'den alınmıştır.
[1202] ġayrı: ḫaberi İN80b/12
[1203] dirilmez İN80b/13; deprenmez HA
[1204] anuñ-çun: anuñ-ıçun İN80b/13
[1205] sözleri: metinde "sözlerü"
[1206] İN80b/13-14'ten alınmıştır.
[1207] İN80b/14'ten alınmıştır.
[1208] kişi: İN82b/15
[1209] nerede istesün: -İN80b/15
[1210] İN80b/15'ten alınmıştır.
[1211] bellü: belli İN80b/15
[1212] yir: yiri İN80b/15
[1213] mekān muᶜayyen degül: muᶜayyen mekānı maᶜlūm degül İN80b/15-16
[1214] cümle mekāndadur: cümle mekān anuñ-ıla doludur İN80b/16
[1215] velī: -İN80b/16
[1216] ᶜaleyhiṣṣalāt u vesselām: ṣallallāhu ᶜaleyh İN81a/1
[1217] didi ki: buyurur ki İN81a/1
[1218]

: İN81a/1;*"**Müminin kalbi** Allah'ın evidir."* Hadis-i Şerif

nişān-ıla ādemdedür[1219]. Biri birinden[1220] istesün[1221]. 6) Bu *daḫı*[1222] ayruḳ bir bābdur. Mürşīd[1223] daḫı özgedür yāḫūd biri birinden istese *bu*[1224] daḫı ḳavildür[1225]. 7) Bir bāb daḫı budur ki çün bellü[1226] yiri[1227] yoḳ, cümle[1228] mekāndadur[1229]. Ḳanda isteseñ[1230] ṣıdḳ-ıla 8) andadur[1231]. Her *bir*[1232] kişinüñ göñli bir nesneye emīn oldı. Kimi[1233] aya *ṭapar*[1234] kimi[1235] güneşe ṭapar. Kimi kendü eli ile[1236] bir nesne düzmiş[1237] 9) aña ṭapar. Kimi daḫı Allāh'a ṭapar. Kimi daḫı şöyle geçer[1238]. *Cümle*[1239] bunuñ pergālinden ṭaşra degül. Küllī[1240] 10) Allāh'uñ yed-i ḳudretinde. Bir[1241] ādem[1242] elinde bir[1243] ḫaşḫāş dānesi ne ḳadar[1244] ise, cümle yaradılmış eşyā[1245] 11) *miḳdārı*[1246] hemān[1247] ol ḳadar ola. Bir bāb daḫı budur ki Allāh'ı istemek ayrulıġa ṭanuḳlıḳ virmek olur. 12) Zīrā[1248] Allāh cümle yaradılmış eşyāda mevcūddur. Cümle şeyde[1249] biledür.

Ḳavl-i te^cā[lā]

ve ḥadīs̱-i nebevī daḫı buyurur:

[1219] ādemdedür İN81a/1-2; ādemdür HA
[1220] biri birinden: birbirindaġı İN81a/2
[1221] istesün: isteyesin İN81a/2
[1222] daḫı İN 81a/2; daḫı bir HA
[1223] mürşīd: mürşīdi İN81a/3
[1224] İN81a/4'ten alınmıştır.
[1225] ḳavildür: -İN81a/4
[1226] bellü: belli İN81a/4
[1227] yiri: mekānı İN81a/4
[1228] cümle: her İN81a/5
[1229] mekāndadur: mekānda ḥāżır İN81a/5
[1230] isteseñ: istesen İN81a/5
[1231] andadur: bulınur İN81a/5
[1232] bir: İN'de vardır (81a/5).
[1233] kimi: kimin İN81a6
[1234] İN81a/6'dan alınmıştır.
[1235] kimi: kimin İN81a/6
[1236] eli ile: el-ile İN81a/6
[1237] düzmiş: düzermiş İN81a/6
[1238] Kimi daḫı Allāh'a ṭapar. Kimi daḫı şöyle geçer: Kimi daḫı şöyle geçer Allāh'a ṭapar İN81a/7
[1239] İN81a/7'den alınmıştır.
[1240] küllī: cümle İN81a/7
[1241] bir: bu İN81a/7
[1242] ādem: ādemüñ İN81a/8
[1243] bir: -İN81a/8
[1244] ḳadar: miḳdār İN81a/8
[1245] eşyā: eşyānuñ İN81a/9
[1246] İN81a/9'dan alınmıştır.
[1247] hemān: -İN81a/9
[1248] Bir bāb daḫı budur ki Allāh'ı istemek ayruluġa ṭanuḳlıḳ virmek olur. Zīrā: -İN81a/9
[1249] şeyde: -İN81a/10

ان الله بكل شئ موجود[1250]. Pes vācib oldur kim[1251] 13) her kişi kendü şehrine[1252] bürine. Zīrā ki Allāh te^cā[lā][1253] cümlesinde[1254] mevcūddur[1255]. Pes[1256] iy ṭālib, 14) *senüñ*[1257] vücūduñda daẖı olmış olur-ısañ[1258], evüñde ṭoġan[1259] güneşüñ[1260] tecellīsinde[1261] cümle ^cālem 15) aydın oldı[1262] Cümle ^cālem[1263] *uyandı*[1264], kendüzini vaḥdāniyyet[1265] denizinüñ içinde ġarḳ gördi[1266]. 16) Sen[1267] henüz uyḳuda[1268] *senüñ*[1269], istedügüñ nesne sende. Sen özüñden[1270] ġāfil,
[22b] yabandasın[1271]; *daẖı ẖaberüñ yoḳ*[1272]. İy bī-çāre sen nerdesin[1273]? 1) Sulṭan ḳatında genc idüñ, ẖazīnesi sensin[1274]. Seyl almış[1275] kişi gibi elüñ dört yaña 2) ṣunarsın. Bir dem māl u[1276] altun ardınca, bir dem mülk ü[1277] tecemmül ardınca, bir dem maḥbūb-ı 3) dil-ārām ardınca ^cömrüñ geçdi, kendüñi[1278]

[1250] İN81a/10-11'den alınmıştır. Talak/12 *"Allah, yedi göğü ve yerden bir o kadarını yaratandır. Allah'ın emri bunlar arasından inip durmaktadır ki, Allah'ın her şeye kadir olduğunu **ve Allah'ın her şeyi ilmiyle kuşattığını bilesiniz**."*ve Hadis-i Şerif: *"Muhakkak ki Allah her şeyde mevcuttur."*
[1251] oldur kim: oldı kim İN81a/12
[1252] şehrine İN81a/12; şehrini HA
[1253] te^cālā: -İN81a/12
[1254] cümlesinde: cümle nesnede İN81a/12
[1255] mevcūddur: mevcūd olıçaḳ İN81a/12
[1256] pes: -İN81a/13
[1257] İN81a/13'ten alınmıştır.
[1258] olur-ısañ: o senüñ İN81a/13
[1259] ṭoġan: doġan İN81a/13
[1260] güneşüñ: güneş İN81a/13
[1261] tecellīsinde: tecellīsinden İN81a/13
[1262] oldı: olur İN81a/14
[1263] ^cālem: eşyā İN81a/14
[1264] İN81a/14'ten alınmıştır.
[1265] vaḥdāniyyet: vaḥdet İN81a/14
[1266] gördi: görsün İN81a/15
[1267] sen: -İN81a/15
[1268] uyḳuda: uyḳudasın İN81a/15
[1269] İN81a/15'ten alınmıştır.
[1270] özüñden: -İN81a/15
[1271] yabandasın İN81a/16; yabanda HA
[1272] İN81a/15'ten alınmıştır.
[1273] İy bī-çāre sen nerdesin: -İN81a/16
[1274] Sulṭan ḳatında genc idüñ, hazīnesi sensin: -İN81a/15
[1275] almış: olmış İN81a/15
[1276] u: -İN81b/1
[1277] ü: -İN81b/1
[1278] kendüñi: kendüzini İN81b/2

bilmedüñ. Anuñ-çun[1279] ki mürebbīden naṣīḥat almaduñ, *kendüñ bilmedüñ, yabanda ḳalduñ*[1280] Vallāhu ^{c}alem bi'ṣ-savāb[1281]

NAẒM[1282]

Mefā^{c}īlün mefā^{c}īlün fe^{c}ūlün

[81b] 4 *Gel iy cān menziline irişenler*[1283]
Ġavvāṣlıḳ ögrenüp baḥra düşenler

5 *Bulanlar gevheri bu kān içinde*
Cānāna irişenler cān içinde

6 *Vücūdın ṭarḥ idüben cān olanlar*
İrişüp Ḥaḳḳ'ıla yeksān olanlar

7 *Bu yol içinde menzile*[1284] *yitenler*
Sa^{c}ādet memleketini dutanlar

8 *Cihān başda[n] başa bir nūr degül mi?*
Nūr içinde bu sır mestūr degül mi?

9 *Görindi cümle Ḥaḳḳ'uñ ṣıfātı*
Ḳamusından mu^{c}ayyen oldı zātı

10 *Danuḳlıḳ virdi Ḥaḳḳ'a cümle varlıḳ*
İkilik memleketin dutdı birlik

[1279] anuñ-çun: anuñ-ıçun İN81b/2
[1280] İN81b/3'ten alınmıştır.
[1281] Vallāhu ^{c}alem bi'ṣ-savāb: -İN81b "Doğruyu en iyi bilen Allah'tır." anlamında bir kelâm-ı kibârdır.
[1282] İN81b/3'ten alınmıştır.
[1283] İN81b/4 – 86a/7'den alınmıştır.
[1284] menzile: metinde vezin gereği "menzīle" şeklinde yazılmıştır.

11 *Ḳamu ^{c}ālem emīn oldı ḫayālden*
^{c}İnāyet buldı cümle Zü'l-Celāl'den

12 *Ḥaḳ'uñ varlıġı cümle bulındı*
Görindi gözüñ aç sende görindi

13 *Eger ġāfil degülseñ öz ḥālüñden*
Yol erisin niçün ḳalduñ yoluñdan

14 *Beri gel iy ṭālib ma^{c}den bulındı*
Görindi genc-i ebed kān bulındı

15 *Ḥaḳīḳat oldı cümlenüñ yaḳīni*
Ḳamusı oldı Allāh'uñ emīni

16 *Ḳamu ^{c}ālem birikdi bir yüz oldı*
Ḳamu dil söyledügi bir söz oldı

[82a] 1 *Ṭopraḳlar kimyālar ṭaşlar cevāhir oldı*
Daḫı yoḳ ḳalmadı küllī var oldı

2 *Ḳamu eşyā Ḥaḳ'ı gördi mu^{c}ayyen*
Ḥaḳīḳat birlige yitdi vücūd cān

3 *Ḥaḳ u*[1285] *bāṭıl yaḳīn gümān dimeklik*
Nūr u ẓulmet küfr ü īmān dimeklik

4 *Bu ṣıfatlar ḳamu birlige yitdi*
Bi-küllī yol hemān menzile yitdi

5 *Ṭālib maṭlūb ṣıfāt vāṣıl-ı hicrān*
Ẓāhir bāṭın ḥaḳīḳat vücūd-ı cān

[1285] Ḥaḳ u: metinde "Ḥaḳ'ı"

6 *O kim adına şeyāṭīn dimişler*
Olar kim dirligine çın dimişler

7 *Bu ḫayāller ki*[1286] *görinür ^{c}ālemde*
Bu ṣıfātlar ki[1287] *nihāndur ādemde*

8 *Ḳamu ^{c}ālemde nūr-ı tecellī degül mi*
Bi-küllī pür-nū[r]-ı Sulṭān degül mi

9 *Ẓāhir bāṭın hemān cümle ^{c}ālem ḥaḳ*
Ḥaḳīḳat küllī varlıḳ nūr-ı muṭlaḳ

10 *Bu ṣıfatlar ki ḥaḳ bāṭıl dimeklik*
Ṣıfāt u[1288] *noḳṣān [u] kāmil dimeklik*

Fā^{c}ilâtün fā^{c}ilātün fā^{c}ilün

11 *Ādemüñ göñli içinde sırr olan*
Cümle şeyde ḥükm-ile taḳdīr olan

12 *Cümle kāyināta iren ġulġule*
Ḳaynayuban söz olan cümle dile

13 *Revnaḳ-ı ḥüsni bu cümle yüzlerüñ*
Ḥaḳīḳī-i aṣlı cümle sözlerüñ

14 *Evliyā enbiyā virdügi nişān*
Aṣlı fer^{c}i cümle vücūd-ı cān

[1286] ki: metinde "kim"
[1287] ki: metinde "kim"
[1288] ṣıfāt u: metinde "ṣıfātı"

15 *Āyīnedür cümle varlıḳ cümle ṣāf*
Nūr-ı tecellī dolıdur Ḳāf-ber-Ḳāf

16 *Ḥaḳḳ [u] bāṭıl nūr [u] ẓulmet küllī ḥāl*
Āyet ü ḥadīs̱ [ü] aḫbār ḳīl [ü] ḳāl

[82b] 1 *Cümle vücūdlar içinde cān olan*
Cümle cāna ḥākim-i sulṭān olan

2 *Ḥayātı dirligi cümle ᶜālemüñ*
Ḥaḳīḳat-i aṣlı levḥ-i ḳalemüñ

3 *Muṣṭafā[yı] cān içinde gördügi*
Ḥaḳ'ı isteyene nişān virdügi

4 *Ġayrı yoḳdur küllī ḥaḳdur iy ṭālib*
Ġayrı diyen ḳalur ol bī-naṣīb

5 *Gel insānsın müstemiᶜ*[1289] *ol bu söze*
Özini gözle ṣaḳın gitme ḳora

6 *Yol-ıla gelgil yabana düşmegil*
Aṣṣıñı görgil ziyāna düşmegil

7 *İnsān-ısañ naṣīḥat eyle ḳabūl*
Ḥaḳ ḥāżırdur ġāfil olma iy fużūl

8 *Sākin ol nefsüñ*[1290] *tekebbür itmegil*
Ṭāᶜatuñ hebā'i mens̱ūr itmegil

[1289] müstemiᶜ: metinde "müstemīᶜ"
[1290] nefsüñ: metinde "nefsüñi"

9 *Şeyṭāna beñzemek insān ḫūy degül*
Riyā ṭā^{c}at Ḥażrete maḳbūl degül

10) Sen iy ṭālib, Ḥaḳḳ'ı istemek her yirde ḳā^{c}ideden ṭaşra degüldür. Bu ḳā^{c}ide-11)nüñ aṣlı üç nesnedür: Evvel her yirde Tañrı'yı ḥāżır göre. İkinci bu kim 12) özinden küllī fenā ola. Üçünci bu kim ṭā^{c}atın temīz ḳıla. Bu üç nesne aṣlī-13)dür, bu üç nesne fer^{c}īdür[1291] Evvel mürşīd-i kāmil, ikinci mülāzemet, üçünci 14) ḳābiliyyet-i laṭīf gerek. Bu altı nesne bir yirde ola, Allāh'dan hidāyet iriş-15)se ^{c}aceb degül. Çün ol kişiye Ḥaḳ'dan hidāyet irişdi. Baḳduġın görür, 16)
[83a] *gördügin bilür. Allāh'uñ ^{c}ināyet[i] dimek oldur ki kişiye 1) bu derece açıla. Pes iy ṭālib, bir kişi, bir ādeme ḥaḳīḳat içün ḳullıḳ ider, anuñ 2) zaḥmetin çeker, āḫir-ül-emr üstād olur. Ma^{c}īşet-i maṣlaḥatında muḥtāc-ı ḫalḳ 3) olmaz. İmdi iy ^{c}azīz Ḥaḳḳ'a ḳullıḳ itmek bundan kem degül. İy Ḥaḳḳ'ı bilmege 4) müştāḳ olanlar, Muḥammed Muṣṭafā ṭarīḳında teslīm-i Ḥaḳ olanlar, Ḥaḳ tebārek ve te^{c}ālā 5) küllī kāyinātı ẕātı birle ḳaplayupdur. Şöyle ki ẕerreden güneşe degin, ḳaṭreden 6) ^{c}ummāna degin bir ḳıl ḳadar ḫālī[1292] degül. ^{c}Āḳil añlar, aḥmaḳ dañlar, müştāḳ cān-ıla 7) diñler, cāhil düşüne bekler. Yola ṣıdḳ-ıla giren menzile[1293] irdi. Doġrı naẓar 8) ile baḳan Sulṭān'ı gördi. İy ṭālib, sen ki cihāna geldüñ, bile getürdügüñ 9) nesneden yitmiş nesneñ var-ısa iste, yoġ-ısa hīç yire emek çekme, yüri 10) bir kāmil insānı gözle, etegin dut, izin izle. Muḥammed Muṣṭafā - ṣallallāhu ^{c}aleyhi 11) ve sellem- buyurur[1294]: didi. Bu sözi derc eyle öz gö- 12)ñül içinde. Zīrā kim göñül Ḥaḳḳ'uñ evidür. Ev issi evinden ḫālī[1295] degüldür. 13) Bir bāb daḫı budur ki göñül Ḥaḳḳ'uñ ḫazīnesidür. Bir bāb daḫı budur ki göñül 14) Ḥaḳḳ'uñ naẓargāhıdur. Bir bāb daḫı budur ki göñül Ḥaḳḳ'uñ seyrāngāhıdur. 15) Bir bāb daḫı budur ki göñül Ḥaḳḳ'uñ ululuġı pertevindendür, ^{c}aḳıl ḳadīmlıġı 16) pertevindendür.^{c}Işḳ-ı*

[1291] fer^{c}īdür: metinde "fer^{c}īdür var"
[1292] ḫālī: metinde "ḥālī"
[1293] menzile: metinde "menzīle"
[1294] Hadis-i Şerif'in yazılı olacağı yer siliktir.
[1295] ḫālī: metinde "ḥālī"

[83b] *muḥabbet şevḳd[ur]. Küllī bu mertebeler insānuñdur. Bu kitāblar, 1) peyġamberler, dünyā ve āḫiret, ḥaḳ-bāṭıl dimek insānuñ kendü ḥālidür. Zīrā 2) kim insān Ḥaḳḳ'uñ ḳudret elidür. İy ṭālib sen kendüzüñe bürün, 3) fikr eyle bu ne dimekdür? Bir dem dünyā ve āḫiret hevāsından, bir dem ferzend ü 4) ^cıyāl hevāsından, her gün, her sā^cat ki geçer, senüñ ^cömrüñ ki senden ḫarc olur. 5) İmdi iy ^cazīz ve iy ṭālib, sen bu ḥālüñ aṣlını bileyin dir-iseñ, Ḥaḳ'dan 6) ġayrı ḫayālleri terk eyle, Ḥaḳḳ'a ḳāyil ol. Muḥammed Muṣṭafā'ya inan, evliyāya 7) iḳrār eyle ve āline muḥabbet ol. Ḫulḳuñ şīrīn eyle. Ḫūyuñ ^cAlī'ye beñzet. 8) Cümle yaradılmış maḫlūḳāta emīn ol. Her menzil ki geçersin, yol-ıla var, yol[ı] 9) erkān-ıla var. Yolda varur-iken müştāḳ ol. Ḥaḳḳ'ı bilene muṭī^c ol, bilmeyene 10) ṭa^cn itme. ^cĀrifler-ile hem-nişīn ol. Cāhillerden perhīz eyle. Nādānlara 11) hilm-ile söyle. Bārī-i aṣl-ı tevḥīd budur ki cümle yirde Ḥaḳḳ'ı ḥāżır gör. Eger 12) Ḥaḳḳ'ı bildüñ-ise, sen aradan git. Zīrā kim cümle ^cālem bir cān, bir vücūd. Her ne yaña 13) baksañ Ṣāni^cuñ ṣun^cıdur. Şöyle kim gün gibi rūşen, ar[a]da perde yoḳ. Olan 14) senüñ yād-ı endīşeñdür. Bu ḳuṣūr sendendür. Sen āyīneni ṣāfī ḳıl, ^cahd[e] 15) vefā ḳıl. Bir nesne ki ister-iseñ, senden saña iste. Cümle eşyānuñ āyīnesi 16) sen, Ḥaḳḳ'uñ ḫazīnesi sen. Ol insān olma ki ḫūyuñ*[1296]
[84a] *ḥayvān ola. Kemālsin, 1) noḳṣān itme. Ḥaḳ senüñ göñlüñde pinhāndur; ġāfil olma, gözüñ aç. 2) Sen seni idrāk ide-gör. Fefhem!*

Mefā^cīlün mefā^cīlün fe^cūlün

3 *Gel iy dā'im Ḥaḳ'a ṭālib olan cān*
Yabanda gezme Ḥaḳ sende pinhān

4 *Özüñe gel ne istersin yabanda*
Hemān istedügüñ nesne [ki]sende

[1296] ḫūyı: metinde "ḫūyuñ"

5 *Şöyle sen bay iken niçün yoḫsulsın*
Ṣāfī altun gibi iken niçü[n] pūlsın

6 *Nedendür ki bu ḥikmetden ġāfilsin*
Meger ^{c}aḳluñ irişmez kem ^{c}āḳilsin

7 *Ma^{c}īşet maṣlaḥatın ḫōş bilürsin*
Niçün öz ḥaḳḳuñ[a] taḳṣīr ḳılursın

8 *^{c}Ömür sermāyesi hīç yire yitdi*
Fā'ide bulmaduñ ḫarc oldı gitdi

9 *Zi ḥayıf ki bu insān ṣūretinde*
İşüñ dīve döne insān ḳatında

10 *Bunuñ gibi ḫūyı terk eyle zinhār*
^{c}Aḳluñ kendüzüñe yār eylegil yār

11 *Vācip oldı ki nedür özüñ bilesin*
Bu ṣūrete yine ḳaçan gelesin

12 *Ādem ṣūretlü ḥayvān olma ḳardaş*
Geçer ^{c}ömr saña güyinmez ḥāżır baş

13 *Özüñ bil ki neye geldüñ cihāna*[1297]
Sen ur sevdānı eyleme bahāne

14 *Geçer devrān ḫaberdār ol ḥālüñden*
Saña fā'ide yoḳ mülk [ü] mālüñden

[1297] cihāna: metinde "çihānda"

15 Seni yoldan ḳoyan bu mülk [ü] māldür
Hīç ġayrı yoḳ hemān bu ḥālden

16 Ma^{c}īşet maṣlaḥatında dutılduñ
Unutduñ öz ḥālüñden ġāfil oldun

[84b] *1 Şīrīn geldi saña bu māl u altun*
Yol[uñ]dan ḳodı seni ḳaldı maġbūn

2 Sen öz cānduñ ṣūret degüldüñ
Bilişdüñ şāh-ıla yad degül-idüñ

3 Niçün itmezsin ol vuṣlat demini
Çekersin dā'imā dünyā ġamını

4 Ḫōcadur gelür yine şād olursın
Anuñ-ıçun ḫōcañdan yād olursın

5 Ḫalḳuñ ḫōca diyü ḳılduġı ^{c}izzet
Seni ḳodı yoluñdan eyledi yad[1298]

6 Tekebbür eyleyen seni bu māldür
Yoḫsa tekebbür olmaḳ ne muḥāldür

7 Bu cihān ḫalḳınuñ budur ḫayāli
Özin tekebbür ider bu mülk [ü]mālı

8 Kimi ^{c}aḳsine ^{c}izzettedür cihānda
Kimi laḳlaḳ gibi gezer yabanda

[1298] yad: metinde "yat"

9 *Kimi içer doyar uyur uyanur*
Hemān insāniyyeti bu işi ṣanur

10 *Kimi bir etmek içün çeker miḥnet*
Çeker henüz yimez doyınca ni^{c}met

11 *Kimi dā'im bu ^{c}işretde meşġūl*
Kimi bir etmege muḥtāc yoḫsūl

12 *Kimi bilmez aḳdan ḳarayı*
Kimi bir pūla ṣatmışdur sarayı

13 *Kimi dāyim derde giriftār*
Kimi ādemlıḳda yoḳdur kimi var

14 *Kimi ādem ṣūretlü bir cāmiddür*
Kimi[nüñ] kendü dīvdür ḫūyı itdür

15 *Kiminüñ her ḫūyı cāna ḳabūldur*
Kiminüñ işi hīç kendü fużūldur

16 *Kimi ^{c}āḳil kimi mecnūn [u]deli*
^{c}Ārif añlarsın ādemden ādemi

[85a] 1 *Evvel farḳ eyle ādemden ādemi*
Tā[1299] *añlayasın puḫte'i ḫāmı*

2 *Zīrā ādem ṣūretlü vaḥşī çoḳdur*
Ṣāfından ādemüñ ḳallāşı çoḳdur

[1299] tā: metinde "ya"

3 *Daḫı her bir metā[c]ı kim alasın*
Gerek aṣlını fer[c]ini bilesin

4 *Hemān maḳṣūd budur ādem dimekden*
Kim ol farḳ ide ḫāṣṣ [u] [c]ām dimekden

5 *İ ṭālib sen bu söze bir naẓar ḳıl*
İyüsin dut yavuzından ḥazer ḳıl

6 *Evvel fikr eyle gör her bir ḫaberi*
Ḥaḳ'a yarar sözi dut ḳo feşārı

7 *[c]Ömr sermāyesini hīç yile virme*
Ṣaḳıngıl sırruñı her ḫāma virme

8 *Ādeme ḫūy [u] ḫulḳ virür bu sözler*
Ādem var altunı baḳıra yüzler

9 *Ādem va[r] kim işi Ḥaḳḳ'a muḫālif*
Ādem var kim ḫūyı cān gibi laṭīf

10 *Ādem var ki hemān tek bir ṣūretdür*
Özi insān ḥāl [ü] sözi fesāddur

11 *Ādem var ki Ḥaḳ'ı buldı özinde*
Ādem var ki ḥāṣılı yoḳ sözinde

12 *İ Ḥaḳḳ'ı bilmege ṭaleb idenler*
[İ] Ḥaḳ[uñ] yolına ṣādıḳ olanlar

13 *Ādem oldur bile ḥaḳḳı bāṭılı*
Muḥammed ola bu yolda delīli

14 *Ḥaḳ'uñ dōstlarına ḳılma inkār*
Sebük-bār ol bu yolda sebük-bār

15 *Erenler gibi ola Ḥaḳḳ'a teslīm*
Āzād ola gözetmeye zer ü sīm

16 *Hemān iḳrārını ṣāf eyleye ṣāf*
Ḥaḳ'a teslīm ola eylemeye lāf

[85b] 1 *Budur Ḥaḳḳ'uñ yolı eger varursın*
Hemān yol āşikāre yol yürürsin

2 *O kim aṣlını bilür her ḫaberüñ*
Ol aġyāra dimez sırrını yārüñ

3) İy bu cihānda cān menziline irişenler, ḳul-iken sulṭān menziline irişenler, 4) Ḥaḳḳ'ı bilen sāliklere yār olanlar, ġaflet uyḫusından bī-dār olanlar, ḥikmet-ile 5) bir naẓar eyle gör ki bu cihānda ḥālüñ nedür, ne iştesin? Evvel kendü ṣūretine baḳ gör ki 6) insān mısın ḥayvān mısın. Her fi^{c}l [ü] ḥareket ki işlersin oña münāsib işle. 7) Nā-ḥikmet ẓulm eyleme. İşü[ñi] temīz eyle; zīrā ki Ḥaḳḳ'uñ ḳudret-i ḥikmeti bī-nihāyetdür. 8) Her ẕerrede gör ki güneş ^{c}ayān oldı. Her kişi dile geldi, tevḥīd söyler bu şev- 9)ḳ-ıla. ^{c}Ālem cūşa geldi. "Ene'l-Ḥaḳ"[1300] ẕikrin söyler cümle varlıḳ. Ḥaḳḳ'uñ birligine da- 10)nuḳlıḳ virdi. Bir mülk, bir Sulṭān, bir meclis, bir sāḳī bir ^{c}acāyib ṭañlamaḳ şey'-i 11) ṭaṣavvur. Cümlesi dōst meclisidür. Ḫavf ve recā insānuñ żarūretidür. Zīrā 12) ki maḫlūḳ ṣıfātında giriftār olupdur, ḳurtılı bilmez ki ḫālıḳ ṣıfātına 13) irişe. Pes iy ṭālib, fikr eyle gör ki Ḥaḳ senden ayru mıdur? Eger şöyle ki ayru 14) ise iste; eger

[1300] Hallâc-ı Mansûr'un söylediği "ben hakkım" mânâsına meşhur bir söz.

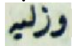
bile ise ġāfil olma. Zīrā ki küllī ^{c}ibādetüñ aṣlı Ḥaḳḳ'ı ḥāżır görmekdür. 15) Bir kişi çünki Ḥaḳḳ'ı ḥāżır gördi, ġayrı işi işlemez. Gözi açuḳ olur, göñli 16) alçaḳ **[86a]** *olur, ḫūy[ı] kerim olur, nefesi ḥalīm olur, ^{c}aḳlı selīm olur. Ḫalḳuñ şerrinden 1) ḳorḳar, Ḥaḳ'dan utanur. Zīrā ki küllī bir ḫāṣṣiyyet-ile degüldür. Ḫūyı birbirine 2) beñzemez. Kişi vardur ki bir işi işler, fitnesinden şeyāṭīn[e] māt olur. 3) Kişi var, bir iş işler ki raḥmān ṣıfatın gösterür. Kişi vardur ki öz nefsinden 4) ^{c}ācizdür. Kişi vardur, cān gibi ^{c}azīzdür. Kişi vardur ki dīvdür, işi bī-5)temīzdür. Pes iy ṭālib, irmek ḥāli budur, fikr eyle. Bunlaruñ ḳangısınuñ gürū-6)hındansın? Fi^{c}lüñ daḫı aña göre ḳıl, tā ki ^{c}ibādetüñ aṣlından saña fā'ide 7) irişüp kemāl bulasın. Zi ḫayıf ṣūreti insān olup fi^{c}lüñ sözi fi^{c}linden ola.*

4 Gel iy Ḥaḳḳ'uñ yolına ṭālib insān[1301]
Gözüñ aç gör bu ne ṭopdur ne çevgān

5 Bu ne sulṭān^{c}acīb hīç leşkeri yoḳ
Hemān tenhā özidür hīç yārı yoḳ[1302]

6 Bu ne ḥikmet ki hīç ^{c}aḳıl[1303] irişmez
Bu ne vezin[1304] ki hīç ḥaddinden aşmaz[1305]

7 Bu ne mülk ü teferrücdür ne seyrān[1306]
Bu ne çarḫ-ı mu^{c}allaḳdur ne devrān

[1301] Dize İN86a/8'de:
Gel iy Ḥaḳ yolında ṭālib-i insān şeklindedir.
[1302] Beyit İN86a/9'da:
Bu ne sulṭān ki hīç leşkeri yoḳdur
Hemān tenhā özidür yārı yoḳdur şeklindedir.
[1303] ^{c}aḳıl: ^{c}āḳıl İN86a/10
[1304] vezin: İN86a/10
[1305] ḥaddinden aşmaz İN86a/10; ḥadden aşılmaz HA
[1306] Dize İN86a/11'de:
Bu ne mülk-i bārigāhdur ne ṣayvān şeklindedir.

8 Bu ne ḳāmil ki hīç noḳṣānı yoḳdur
ᶜAyāndur her işi pinhānı[1307] yoḳdur

9 ᶜAyāndur şöyle ki gözden ṭolanmaz[1308]
Velī ḥaddi nihāyeti bulınmaz[1309]

10 *Döner yılduz doġar ay gün dolınur*
İşine her biri ḥāżır bulınur[1310]

Ṭoġar yılduz güneş ay gice gündüz
Maṭlab-ı maᶜrifet-i ḥaḳ[1311]

[86a] *15 Teferrüc eyle ki bu gice gündüz*[1312]
Ne iştedür yaz u ḳış güz

11 Bu gülmek aġlamaḳ ölmek dirilmek
Bu hengāme bu ṭaġılmaḳ[1313] dirilmek

12 Bu ṣunᶜuñ Ṣāniᶜi vardur ḥaḳīḳat
Ġāfil olma işüñe ḳatma ᶜillet

13 Bu şerīk olduġuñ būstān kimüñdür
İçinde gezdügüñ sayvān kimüñdür

[1307] pinhānı: pinhān İN86a/12
[1308] ṭolanmaz: dolanmaz İN86a/12
[1309] bulınmaz: bilinmez İN86a/13
[1310] İN86a/14'ten alınmıştır. Beyit HA'da:
Ṭoġar yılduzlar ay gün ṭolunur
İşinde yay u ḳış u yaz u hem güz şeklindedir.
[1311] Beyit derkenara yazılmıştır. İkinci dizesi vezne uymamaktadır.
[1312] İN86a/15'den alınmıştır.
[1313] ṭaġılmaḳ: dağılmaḳ İN86b/16

14 Kimüñdür bu sarāy mülk ü tecemmül
ᶜAḳıl irmez velī itgil taḥammül[1314]

15 Velīkin cümlenüñ ḥaḳīḳati ol
Ḳamu şey'üñ ṣıfātı ol ẕātı ol

16 Ḥaḳīḳat nesne yoḳdur andan ayru
Cān oldur vücūd olmaz andan ayru

17 Velīkin iḥtiyāṭ şarṭdur ᶜāḳile
Tā kim her bir işüñ aṣlını bile[1315]

18 Bi-küllī ḥaddin aşmaya mīzāndan
ᶜIşḳa mīzān ola ᶜaḳl-ı pāyāndan[1316]

19 Ḥakīm olan[1317] bu dört dīvār içinde
Bu od u yil türāb u nār içinde[1318]

20 Daḫı her bir işüñ aṣlını bile
Vücūd-ı şehrinüñ ḥaḳīm[i] ola[1319]

21 Naṣīḥat işide ᶜaḳl-ı kāmilden
Bile farḳ eyleye ḥaḳḳı bāṭıldan

[1314] Dize İN86b/3'de:
Āḳıl irmez bu ne ḥāldür ne müşkil şeklindedir.
[1315] Bu beyit İN86b'de yoktur.
[1316] Beyit İN86b/6'da:
Bi-küllī ḥaddin aşmaya mīzāndan
ᶜIşḳ[ı] mīzān ide ᶜaḳl-ı pāyāndan şeklindedir.
[1317] ḥakīm olan İN86b/7; ḥükm ola HA
[1318] Dize İN86b/7'de:
Bulınur şu bu nār içinde şeklindedir.
[1319] Dize İN86b/8'de:
Kendünüñ vücūduñ ḥākimi ola şeklindedir.

22 Vücūdın cān gibi ḳıla müşerref
Bu vaḥdet gevherine ola ṣarrāf

[23a] 1 Ḥaḳīḳat[1320] bile kim bu[1321] cān nedendür
Vücūd āşkāre[1322] cān pinhān nedendür

2 Bu ne sırdur bile ādemde yoldaş[1323]
ᶜAḳıl irmez gehī[1324] pinhān gehī fāş

3 Gehī ḥüsn olur ādemüñ yüzinde
Gehī ᶜibret-ile baḳar gözinde[1325]

4 Gehī insān-ıla ṣıfāt-ı Raḥmān
Gehī ḥayvān-ıla ṣūret-i ḥayvān

5 Gehī göñül[1326] içinde kim nihāndur
Gehī cümleye gün gibi ᶜayāndur

6 Gehī ᶜāḳillere fikr ü[1327] ferāset
Gehī her[1328] bir göñülde baḥr-ı ḥikmet

7 Hemān oldur daḫı hīç ġayrı yoḳdur
Yine hem özüne[1329] özi ṭanıḳdur[1330]

[1320] ḥaḳīḳat: ḥaḳīḳatin İN86b/11
[1321] bu: -İN86b/11
[1322] aşkāre: içinde İN86b/11
[1323] Dize İN86b/12'de:
Bu sır nedür ᶜālemde bile yoldaş şeklindedir.
[1324] gehī İN86b/12; gāh HA
[1325] gözinde: gözlerinde İN86b/13
[1326] göñül: göñüller İN86b/15
[1327] ü: -İN86b/16
[1328] her: -İN86b/16
[1329] özüne: özine İN87a/1
[1330] ṭanıḳdur: danıḳdur İN87a/1

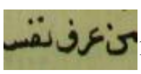
8 Daḫı kim var anuñ mülkinde kim ol
Bile degül[1331] eyü yavuz ṣaġ u ṣol[1332]

9 Ḳamu bir cān u bir vücūd[1333] i müştāḳ
Daḫı ne[1334] var hemān Ḥaḳ’dur hemān Ḥaḳ

10 **Ḳayġusuz Abdāl**’a ṣorsañ ḫaberi[1335]
Budur cānında göñlinde[1336] bāzārı

11 Daḫı hīç ġayrı bilmez bu cihānda
Hemān gördügi ol cümle mekānda[1337]

12 Eger ṣıdḳ-ıla ṭālib müştāḳ ola
Ḳanar bu sözde maḳṣūdı Ḥaḳ ola[1338]

13) İy kendüzini[1339] bilen sālikler, iy Ḥaḳḳ’ı özinde[1340] bulan ᶜāşıḳlar! 14) [1341] bābında[1342] niçe[1343] keleci söyledüm. ᶜAḳlum irdügi ḳadar remz eyledüm[1344]. 15) ᶜĀlim degülüm, ᶜibādet bilmezem; velī degülem kerāmet bilmezem. Sözi 16) ḳarpuz gibi yumrı yamrı söyledüm. Sözden ṭop

---

[1331] bile degül: biledür İN87a/2
[1332] ṣaġ u ṣol: ṣaġ ṣol İN87a/2
[1333] vücūd: vücūddur İN87a/3
[1334] ne: kim İN87a/3
[1335] Dize vezne uymamaktadır.
[1336] cānında göñlinde: göñlinde cānında İN87a/4
[1337] Dize İN87a/5’de:
Hemān Ḥaḳ’dur görünün her mekānda şeklindedir.
[1338] Beyit İN87a/6’da:
Eger ṭālib ṣıdḳ-ıla müştāḳ olsa
Ḳanı sun bu sözde müştāḳ Ḥaḳ’ısa şeklindedir.
[1339] kendüzini İN87a/7; kendü özüni HA
[1340] özinde: kendü vücūdında İN87a/7
[1341] *“**Kendini tanıyan** Rabbini tanır.”* Hadis-i Şerif
[1342] Men ᶜarefe nefse bābında: Sālikler yolında, ᶜāşıklar bābında İN87a/8
[1343] niçe: nice İN87a/8
[1344] remz eyledüm: -İN87a/9

yuvaladum[1345]. 17) *Başumı*[1346] ʿışḳ meydānında ḳodum. İrişdügüm menzilleri nişā[n] virdüm. Gördügüm 18) nişānları[1347] remz[1348] söyledüm. Delüyi zencīre[1349] bağladum. *ʿĀḳile naṣīḥat eyledüm*[1350]. ʿĀrif bildi[1351] ki[1352] ne direm[1353]. 19) Armaġanum hemān budur daḫı ne virdüm. Niçe ki[1354] her yaña 20) baḳdum. *Kendü*[1355] vücūdumdan ġayrı[1356] 21) nesne görmedüm[1357]. *Daḫı ne gördüm*[1358]. Pes 22) iy ṭālib-i ḥaḳīḳat, 23) cümle ʿālem bir noḳṭadur, bir ḥarf[1359]. Hemān bu[1360] söz muḫtaṣar [1361]25) oldı. الله اعلم[1362].

Mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

[87a] *15* *Bu ʿışḳ mevci yine başumı açdı*
Sırum fāş eyledi perdemi açdı[1363]

16 *Görindi ol kim ol ʿayn-ı beḳādur*
Özin fāş eyleyüp özi Ḥaḳ'adur

[87b] *1* *O güneş ṭoġdı kim hergiz ṭolanmaz*
Gehī yavı ḳılup gāhī bulınmaz

1345 Sözden ṭop yuvaladum: -İN87a/10
1346 İN87a/10'dan alınmıştır.
1347 nişānları: nişānlar 87a/11
1348 remz: remz-ile 87a/10
1349 zencīre: zencīr-ile 87a/12
1350 İN87a/12'den alınmıştır.
1351 bildi: bilür İN87a/12
1352 ki: -İN87a/12
1353 direm: diyem İN87a/12
1354 Armaġanum hemān budur daḫı ne virdüm. Niçe ki: -İN87a
1355 İN87a13'ten alınmıştır.
1356 ġayrı: artuḳ İN87a/13
1357 görmedüm: yoḳ İN87a/13
1358 İN87a/13'ten alınmıştır.
1359 ḥarfdür İN87a/14; ḥarf HA
1360 bu: -İN87a/14
1361 muḫtaṣar: metinde "muḥtaṣar"
1362 "En iyi bilen Allah'tır"anlamında bir kelâm-ı kibârdır.
1363 İN87a/15 - 96b/16'dan alınmıştır.

2 *Ṭoḳuz eyvān yidi şem^c-i münevver*
Yidi ḳat yir-idi deryā bu cevher

3 *O sır kim* hemān *olupdur göñülde*
O söz kim ġulġuledür cümle dilde

4 *O deryā kim ᶜālem mevcinde yeksān*
O ṣūret kim felek naḳşında ḥayrān

5 *O sır kim şeyṭānı yoldan ayırdı*
O ᶜayyār kim tāc[ı] başdan ḳopardı

6 *O nūr kim güneş aşmasıdur*
O ḥoḳḳa-bāz kim bu gökler tasıdur

7 *O geyik ki nefes[i] misk-i ᶜanber*
O ḳamış ki içinde dürlü sükker

8 *O ṣadef kim dolı dürr-i güherdür*
O deve ki ḳaṭarda ser-neferdür

9 *O ṣāfī kim zevāli yoḳ bāḳīdür*
Müdām ḳadeḥ ṣunan hem ol sāḳīdür

10 *Anuñ kim Muṣṭafā dirdi nişānın*
Bu Ḳur'ān'da didi şerḥ-i beyānın

11 *O cān kim cümle eşyānuñ cānıdur*
Gedādur cümle sulṭān ol ġanīdür

12 *Şaçı ṭonı cevelān[dur] bu meydān*
Odur gerdiş ḳılan her dinde[1364] *pinhan*

13 *O kim göñülde cānda pinhān oldı*
Cihān güneş nūr-ıla yeksān oldı

14 *Bu her ẕerre ki*[1365] *görürsin güneşden*
Naḳḳāş[ı] fehm ider misin bu naḳşdan

15 *Bu naḳşa baḳuban*[1366] *görgil naḳḳāşı*
ᶜAḳıla gel ḳo bu ᶜaḳl-ı maᶜāşı

16 *Bu ṣaḥrāda neden ser-gerdān olduñ*
Meger kim āb [u] gilde pinhān olduñ

[88a] 1 *Saña senden dimege ḳorḳaram ben*
Evvel āḫir var-ıdum hem varam ben

2 *Hemān sende benüm gibi ādemsin*
Gümānum yoḳ bi-küllīsin tamāmsın

3 *Velīkin kendüzüñden sen ġāfilsin*
Ġāfil niçün olursın çün ᶜāḳilsin

4 *Melā'ik secde ḳılduġı ādemdür*
Bu ādem nüsḫa-ı cümle ᶜālemdür

[1364] dīn: metinde "din"
[1365] ki: metinde "kim"
[1366] baḳuban: metinde "baḳıban"

5 *Sücūd eylemeyen düşdi naẓardan*
Ḫaberdār ol ḫaber añla ḫaberden

6 *Çü*[1367] *ṣūret-i ādem ṣūret-i cāndur*
Ḳalanıdur ādem ya^{c}*nī ḳalandur*

7 *Ḳamu* ^{c}*ālem ṣadef ādem güherdür*
Ne kim ^{c}*ālemde var ādemde vardur*

8 *Ādem Hüdhüd ādem Sīmurġ*[1368] *ādem Ḳāf*
Ādemdür her kitāb muḫtār-ı keşşāf

9 *Ādemde āşikāredür bu Sulṭān*
Ādem olan niçün ola ḥayvān

10 *Bu cümle eşyāda maḳṣūd ādemdür*
Çın içinde ṭapulan put ādemdür

11 *Ādemi her ki bildi cān oldı*
Nigāhın bend iken Sulṭān oldı

12 *Sa*^{c}*ādet mülkine yitdi seferi*
Sa^{c}*ādet-baḫş olur anuñ naẓarı*

13 *Anuñ her bir naẓarı cān baġışlar*
^{c}*Āşıḳlara nūr-ı īmān baġışlar*

14 *Gözüñ aç añla baḳ kim göresin*
Ṣūrete sen daḫı nişāñ viresin

[1367] çü: metinde "çün"
[1368] Sīmurġ: metinde "Simurġ"

15 *Neyidüñ sen neden yine gelüpsin*
Ne istersin di ki ne bulupsın

16 *Olar kim bu deñiz[e] düzdi zevraḳ*
Nişānın bī-nişāndan virdi muṭlaḳ

[88b] 1 *Baña di kim bī-nişāndan nişān ne*
Anı kim görmedüñ şerḥ-i beyān ne

2 *Bu baḥr-ı bī-pāyāndan ne nişāndur*
Ne sūddur bu bāzārda ne ziyāndur

3 *Ne dir ol kim senüñ dilüñde söyler*
Ḳamu cismüñ içinde cünbüş eyler

4 *Daḫı göñlüñ içinde sırr olupdur*
Anuñ-ıla tenüñ ma^{c}mūr olupdur

5 *Bi-küllī endāmuñ ^{c}aḳluñ [vü]cānuñ*
Bu söze ne delīldür ne bürhānuñ

6 *Özüñ ne sen ne yitirdüñ ne bulduñ*
Güneşsin söyle ẕerre niçün oldun

7 *Bu gökler senüñ-içün güreş eyler*
Dün ü gündüz[1369] döner yaz u ḳış eyler

8 *Bu yılduzlar senüñ-içün meş^{c}aledür*
Ḳamer gāh bedr olur gāhī hilāldür

[1369] dün ü gündüz: metinde "düni gündüz"

9 *Ṭılışmı āb u āteş ḫāk [ü] bād [i]t*
Bulut berḳ [ü] bārān her dürlü niʿmet

10 *Ḥūr-i cennet ṭonı vü ḥavż-ı kevs̱er*
Senüñ-içün döner bu çarḫ-ı çenber

11 *Cihān senüñ-içün gülşen olupdur*
Ḳamu eşyā saña ḫayrān olupdur

12 *Egerçi āşikāre cism-i cānsın*
Hezārān ṣad hezārān pī̄ṣ-vārānsın

13 *Eger sen bilmez iseñ bilene ṣorġıl*
Bu ḥayvān ḫāṣiyyetüñ[1370] *terkin urġıl*

14 *Gehī insān gehī ḥayvān olursın*
Geh olur dīv-ile yeksān olursın

15 *Ḳo bu ʿucbı tekebbür[i] ādem ol*
Bu tevḥīd yolına s̱ābit-ḳadem ol

16 *Gehī tensin gāh olur cān olursın*
Geh olur ġūl-ı beyābān olursın

[89a] 1 *Ḫayıf kim teni deryā-yı ʿummān*
Olursın ḳaṭre-i cismüñde pinhān

2 *Senüñ göñlüñ ki kāfī baḥr-ı cāndur*
Özüñ vīrān sözüñ genc-i nihāndur

[1370] ḫāṣiyyetüñ: metinde "ḥāṣiyyetüñ"

3 *Senüñ gönlüñ içinde bu nice kāndur*
Ma^{c}rifet-i gence göñlüñ vīrāndur

4 *Geh*[1371] *olur özini tamām dutarsın*
Geh[1372] *olur ki işüñi ḫām dutarsın*

5 *Özüñ sen özsin özüñi unutduñ*
Özüñ terk eyledüñ özüñi dutduñ

6 *Daḫı ḫūb ṣūrete ḫayrān olursın*
Demi melūl demi ḫandān olursın

7 *Demi bağdād demi ^{c}ayyār olursın*
Demi aġyār dem olur yār olursın

8 *Daḫı bu deryāya baḥrī olursın*
Demi bengī demi dehrī olursın

9 *^{c}Aceb ki bu mekānda yoḳ ḳarāruñ*
Nedür maḳṣūd neye intiẓāruñ

10 *Nübüvvet ehli şöyle ki yegānı*
Ma^{c}ānī ḳodılar yolda nişanı

11 *Ya^{c}nī gelen göre ki yol bulındı*
Anı ki cānlar ister ol bulındı

12 *Güneş ṭoğdı cihān oldı nūrānī*
Özin bilen bilür ḥaddi uranı

[1371] geh: metinde "gāh" şeklinde olup gereği "geh" olarak okunmuştur.
[1372] geh: metinde "gāh" şeklinde olup vezin gereği "geh" olarak okunmuştur.

13 *Daḫı her velī ki geldi bu yolda*
Nişānlar ḳodılar saġda ṣolda

14 *Didi kim bu yola kim gelür-ise*
Ṣıladur kim ki cān terkin ḳılursa

15 *Bu yola evliyā şem^{c}-i delīldür*
Delīle uymayan ḫūrd-ı zelīldür

16 *Delīlsüz bu yola kimesne gitmez*
Giden yoldan ḳalur menzile gitmez

[89b] 1 *Bu maḳamda ne yol vardur ne ṣaḥrā*
Ne güft [ü] gū ne cüst ü cū ne ġavġa

2 *Daḫı ḥarāmī yoḳdur yol emīndür*
Ṣıla[1373] *ne ıraḳdur ne yaḳındur*

3 *Ne azıḳ ne ṣu var ne yoldaş*
Teni tenhā özi pinhān özi fāş

4 *Bu menzile yiten küllī cān oldı*
Özi öz sāyesinde pinhān oldı

5 *Nigāhın uyḫuda idi uyandı*
Ögin divşürdi özine bürindi

6 *Nice kim baḳdı ^{c}ālem maḥv olupdur*
Teni tenhā hemān özi ḳalupdur

1373 ṣıla: metinde "sıla"

7 *Özi didi hemān özi işitdi*
Özi ṭanbur çalup özi işitdi

8 *Tecellī vaḥdet oldı gitdi kes̱ret*
Özi ḳıldı özine şükr [ü] minnet

9 *Vücūdı muṭlaḳ oldı ferd-i yektā*
Görinmez oldı ol ifsād-ı sevdā

10 *Girü geldi ḫaber virdi o*[1374] *ḥālden*
Bī-mes̱el bī- mānend bī-mis̱ālden

11 *O maḳāmdan bize ḫaber getürdi*
Ya^{c}nī ṣarrāf olup gevher getürdi

12 *Didi ki anda bu yaz u ḳış olmaz*
Varup gelmek bu resme gerdiş olmaz

13 *^{c}Acāyib-i gülistāndur bu dünyā*
^{c}Aceb köhne vīrānedür bu dünya

14 *Kimine ḫōş gelür şīrīn belādur*
Kimi terk eyleyüp elden ṣaladur

15 *Kiminüñ elin ṭutar sulṭān eyler*
Kiminüñ yirin külḫān eyler

16 *Kimi mün^{c}im kimi dervīş eyler*
Kimine ḫayāl kimine düş eyler

[1374] o: metinde "ol"

[90a] 1 *Kimi bir etmege muḥtāc olupdur*
Kiminüñ ḳarnı ṭoḳ kimi aç olupdur

2 *Kimi dün gün tena^{c}um ^{c}işret eyler*
Kimi tebdīl-i fi^{c}l-i ṣūret eyler

3 *Kimi şād kimi ḫōş-dem olupdur*
Kimi ḫurrem[1375] *kimi pür-ġam olupdur*

4 *Kimi ẕāt-ı yektā-i cān olupdur*
Kimi ḥayvān kimi insān olupdur

5 *Kimi ġarḳ-ı żiyā'-ı nūr-ı muṭlaḳ*
Kimi Manṣūr-veş eydür "ene'l-ḥaḳ"

6 *Kimi ehl-i tevḥīd kimi taḳlīd*
Kimi ^{c}ayn-ı kemāl ü taḥmīd

7 *Kimi şākird kimi üstād olupdur*
Kimi Şīrīn kimi Ferhād olupdur

8 *Kimi nāme-i ḥaṭṭ-ı ilāhī*
Kimi mülk-i ^{c}ışḳuñ pādişāhı

9 *Kimi āfāḳ [u] enfüsden ḫaberdār*
Kimi gölde ḳalmış ḫar-vār

[1375] ḫurrem: metinde "ḥurrem"

10 *Kimi levḥ-i mesṭūr-ı muḥaḳḳaḳ*
Kimi ḥaḳ kimisi ber-ḥaḳ

11 *Budur ḥālāt dünyā bir şerr ü şūrdur*
İdenler terk-i dünyāyı erlerdür

12 *Kimine ḫōş gelüpdür vaḳti ḫōşdur*
Kiminüñ yancuġı boş yolı yoḳdur

13 *Bu derd-i dünyā-ı ḥāl daḫı beterdür*
Dünyā'ı terk iden eksüksüz erdür

14 *Er olan kimsene dünyāya ḳalmaz*
Tamāmet dünyāyı bir çula almaz

15 *Anuñ vücūdı küllī nūr olupdur*
Özi güneş gibi mestūr olupdur

16 *^{c}Īsā'nuñ nefesi cān olupdur*
Yüzinde Ḥaḳ nūr-ı ^{c}ayān olupdur

[90b] 1 *Olar kim dünyānuñ terkini ḳıldı*
Olardur ki Ḥaḳ'ı göñlinde buldı

2 *Bu dünyā ḫalḳ[ı] aña deli dirler*
Kimi inkār ider kimi velī dirler

3 *Kimi eydür ki bu abdāl olupdur*
Tañrı bilür buña ne ḥāl olupdur

4 *Kimi eydür niçün ḳırḳa ṣaḳalın*
Kimi dir ol bilür kendü ḥālin

5 *Kimi eydür ki bu merd-i Ḫudā'dur*
Kimi dir bunlara baḳmaḳ ḫaṭādur

6 *Kimi eydür ki bu dehrī vü bengī*
Esrārı iriçek

7 *Kimi dir cümle sırrı bilür ol Ḥaḳ*
Yoluñ gözet bunlara dutmaġıl ḳulaḳ

8 *Niçün şeyṭān [gibi] yoldan çıḳarsın*
Ṭoġrı yolı ḳoyup yabana ḳaçarsın

9 *Yoluñ terk eyleyüp gümrāh olursın*
Dā'im şeyṭān-ıla hem-rāh olursın

10 *Bu cümle sırrı bilür Ḥaḳ ᶜAlīm'dür*
Ne kim göñülde var aña maᶜlūmdur

11 *Ki ġayruñ ᶜaybına baḳma ineñde*
Özüñi odlara yaḳma inende

12 *Dimişlerdür erenler bu kelāmı*
Er ol özüñdeki gör ᶜayb-ı tamāmı

13 *Gören her yirde ḥāżır Ḥaḳḳ'ı ādem*
Bu dā'ire içinde olmaz ebkem

14 *Er-iseñ kendü ᶜaybuña naẓar ḳıl*
Bu işden perhīz eyle ki ḥazer[1376] *ḳıl*

15 *Kendü ᶜaybuñ ḳoyup özine baḳma*
Nigāhın seyl gibi her yaña aḳma

16 *Özge ᶜaybın*[1377] *gören özini bilmez*
Pas olupdur āyīnesini silmez
[91a] 1 *Ḳanatsuz ḳuş gibi yolda ḳalupdur*
Yol-ıla kim varursa yol alupdur

2 *Evvel ẓāhirde perhīz gerekdür*
İbādet kim ḳılur temīz gerekdür

3 *Gerek kim ḫalḳ içinde ḳıla ᶜuzlet*
Ḳanāᶜati güzīn eyleye ḫalvet

4 *Geçe ᶜucb u tekebbürden*[1378] *yalandan*
Bu yolı ṣora dura yol varandan

5 *Görinmez yire ṭaş atmaḳ ᶜayıbdur*
Ḫāṣ altuna baḳır ḳatmaḳ ᶜayıbdur

6 *Eger ᶜābid eger zāhid eyā dervīş*
Gerek kim Ḥaḳḳ'a lāyıḳ ḳılalar iş

7 *Dinürse kim o ṭāᶜatden ḳıla sūd*
Ḥaḳ'ı terk eyleyüp olmaya merdūd

[1376] ḥazer: metinde "ḥazār"
[1377] ᶜaybın: metinde "ᶜaybını"
[1378] ᶜucb u tekebbürden: metinde "ᶜucbı tekebbürden"

8 *Ḳamu birdir ḥaḳīr baḳma i ḳardaş*[1379]
Cinnīler arasına atmaġıl ṭaş

9 *Ḳoyunı ḳurd ile bile ḳoyarsın*
Aġı dā'im niçün ḳara boyarsın

10 *Güneş doġdı niçün ġāfil geçersin*
Yarasa gibi dā'im gice uçarsın

11 *Durı-gel baġla bilüñ yolda ḳalma*
Ṣu ḳatında durup ṣusuz ḳalma

12 *Şikārı şeh-bāzuñ murdār degüldür*
Yiri her ḳuşuñ gülzār degüldür

13 *Ḳarġa bülbül ile olmaya dem-sāz*
Ṭūṭī gibi şeker yimeye kerkenez

14 *Ceng[i]*[1380] *arslan-ıla dutmayınca*[1381]
Deve yükin çekebilmez ḳarınca

15 *Teni söyle bārī sen cān degülsin*
Ḥālüñi bil aḫı ḥayvān degülsin

16 *Özüñe gel niçün ḳalduñ yabanda*
Nedür maḳṣūduñ bilür misin cihānda

[1379] ḳardaş: metinde "ḳarındaş"
[1380] ceng: metinde "çeng"
[1381] dutmayınca: metinde "dutmaya nice"

[91b] 1 *Durı-gel gözüñ aç ḳāfile göçdi*
Sen uyursın varan menzile yitdi

2 *Saña ḥırṣ [u] heves maḥzen olupdur*
Dā'im yoluñ urur düşmen olupdur

3 *Hümāsın sāyeñ özgeye düşüpdür*
Tecellī-i güneş aya düşüpdür

4 *^{c}Ucubsın ^{c}acāyibsin bü'l-^{c}acebsin*
Özüñ maṭlūbsın özgeye ṭālibsin

5 *Cihān başdan başa küllī nūr olupdur*
Her eşyā ḥaḳīḳat meşhūr olupdur

6 *Daḫı her bir ṣadā oldı ene'l-ḥaḳ*[1382]
Rūşen oldı bu ma^{c}nā sırr-ı muġlaḳ

7 *Niḳābın açdı yüzinden bu dilber*
Bu ne sözdür ne Manṣūr'dur ne ber-dār

8 *^{c}Āşıḳa her mekān Mekke olupdur*
Kimine ^{c}acāyib sevdā olupdur

9 *Ṣırāṭa'l-müstaḳīm düpdüz yol olupdur*
Özin terk eyleyen küllī āzāde olupdur

10 *İrişdi bāġ içinde dürlü ni^{c}met*
Ki rāḥat geldi şimdi gitdi zaḥmet

[1382] Hallâc-ı Mansûr'un söylediği "ben hakkım" manasına meşhur bir söz.

11 *Açıldı gül öter bülbül bahārdur*
Gice gitdi bu dem ṣubḥ-ı seḥerdür

12 *Ḳamu bay oldılar ḳalmadı yoḫsul*
Bir oldı monla [hem] sulṭān-ıla ḳul

13 *Uşbu demde ḳoyuna ḳurd şikārdur*
Ḳamu ṣaḥrāda biten ot şekerdür

14 *Ne kim yirsin nūr olur aş u etmek*
Ne sefer var ne oturmaḳ ne gitmek

15 *İkilik yoḳ ḳamu bir yüz olupdur*
İniş ve yoḳuş ḳamu düpdüz olupdur

16 *Kimine mey-ḫāneden gösterür yüz*
Kimi mescid gözedür gice[1383] *gündüz*

[92a] 1 *Kimine ten kimine cān olupdur*
Kimine ten [ü] cān yeksān olupdur

2 *Gehī ^{c}āḳil gehī mecnūn olupdur*
Kimi elif kimisi nūn olupdur

3 *Kime ^{c}ayān kimine sırr olupdur*
Kime tesbīḥ kimine seyr olupdur

[1383] gice: metinde "giçe"

4 *Gehī göñül içinde derd olupdur*
Gehī cism-i ṣūretgāh-ı ferdā olupdur

5 *Velīkin Ḥaḳ dolıdur cümle yirde*
O bilür ol ḥakīmdür cümle derde

6 *Beri gel iy ġāfil ser-gerdān olma*
Çü görmezsin yüzini ḥayrān olma

7 *Eger görmek dilerseñ geç özüñden*
İşāret añla özüñ öz sözüñden

8 *Özüñ nedür ne istersin nedür ḥāl*
Bu ne ṭopdur ne muṭripdür ne ḳaval

9 *Bu ne yüzdür gören geçdi özinden*
Ḳıyās eyledi kendü kendüzinden

10 *^{c}Aceb dilber ^{c}aceb ḥüsn-i laṭīfdür*
^{c}Acāyib sāḳīdür ^{c}aceb ḥarīfdür

11 *Gāh olur kim özümden bī-ḫaber men*
Gehī ṣulḥam gāh ulu ceng olur men

12 *Gehī abdāl oluram mest ü ḫayrān*
Gehī ^{c}āşıḳ oluram zār [u] giryān

13 *Bu meclisde sāḳīyem hem ṣaġīrem*
Bilürem her işüñ aṣlın ^{c}ārifem

14 *Düşümdür ki size ḫaber virürem*
Mısır'dan gelmişem şeker virürem

15 *Gülistānum dā'im cān bāġında*
Bunuñ gibi gül-i ter cānān bāġında

16 *Ḳamu eşyā benüm içün ḳıyāmda*
Her biri tesbīḥ eyler bu maḳāmda

[92b] 1 *Gehī ᶜArab olur gāh Türkī söyler*
Gāh baş olur gāh yüregi söyler

2 *Gör aḫı kendüz[in] baḳ sen ne cānsın*
Nesin sen tenüñ içinde nihānsın

3 *Saña bu cism-i cānuñ oldı perde*
Anuñ-ıçun giriftārsın bu derde

4 *Eger sensin hemān ol sen ki varsın*
Anı ki ben direm boyuñ ol ḳadarsın

5 *Saña ḳıldı sücūd*[1384] *gökde melekler*
Senüñ-içün döner çarḫ-ı felekler

6 *Ne diyem çünki bilmezseñ özüñi*
Ġāfilsin ġaflete açduñ gözüñi

7 *Cānsın sen özini ten ṣanursın*
Sen olsın velī sen seni ṣanursın

[1384] sücūd: metinde "sücūdı"

8 *Senüñ cismüñ içinde cānuñ oldur*
Gehī sensin velī ma^cdenüñ oldur

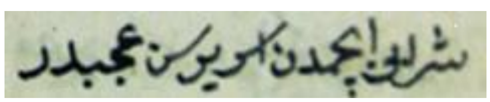
9 *Melekūt baḥrı deryā-yı ᶜaẓīmsin*
Aduñ ādem velī ẕāt-ı ḳadīmsin

10 *Velīkin ḥikmet-ile ṭoġrı baḳġıl*
İkilik rāḥatın ṭaşra bıraḳġıl

11 *Bir-ile birlik eyle bir olasın*
Cihānda gün gibi meşhūr olasın

12 *İkilikden ḥazer ḳıl birlik eyle*
Bir-ile bir yaña dirlik eyle

13 *Deve gördüñ mi görmedüm di ḳurtıl*
Dilerseñ olasın her yirde maḳbūl

14
شرلو احمدن اکر یرسن عجبدر
Görmez misin cihān pür-āfitābdur

15 *Velī bir söz[i] dir diñle göñülden*
Bulınmaz isteseñ biñ cān u dilden

16 *Bu fānī dünyāya yār-ı vefādār*
Bulam dirseñ saña yār ol saña yār

[93a] 1 *İ^{c}tiḳād budur bunda üsküt*
Fā^{c}ilātün fā^{c}ilātün fā^{c}ilāt

2 *Līk söz daḫı erinmeñ i ṣafā*
Vir ṣalavāt şād olsun Muṣṭafā

3 [1385]

4 *İ ^{c}aḳl-ıla irfānam diyenler*
Eyā mülk-i Süleymā[n] diyenler

5 *Eyā buldum diyenler cümle ḥālı*
Eyā vardum diyenler doġrı yolı

6 *Ḥaḳ'ı diyi irşād idersin*
Tepersin minber[i] feryād idersin

7 *Ne bildüñ neye irdüñ uşbu ḥālde*
^{c}Aḳıllar māt olupdur bu ḫayālde

8 *Buña ^{c}aḳl-ıla kimse irmemişdür*
Göz-ile Ḥaḳḳ'ı kimse görmemişdür

9 *Bu bir deryādur ^{c}aḳıllar irmez*
Özinden geçmeyen Rabb'ini bilmez

10 *Dilersin olasın maḥrem-i esrār*
Uyma bu dünyā ġavġāsına zinhar

[1385] Beytin yazılı olacağı yer siliktir.

11 *Ferāġat ol cihānuñ ġavġāsından*
Tā ki nefsi ḳurtarasın fitnesinden

12 *Hemān seyrāncısın seyrānuñ eyle*
Dime ol öyledür kim bu böyle

13 *Ne kim söyler olursam Ḥaḳ sözini*
Çevirürsin gözini örter yüzini

14 *Ġarazlıdur Ḥaḳ'a eylemez iḳrār*
Eger yüz biñ söylesin tekrār

15 *Binüpdür nefs atına ha segirdür*
Eger biñ söyle işitmez ṣaġırdur

16 *Hemān birbirinüñ ᶜaybın gözedür*
Göñlinde dolu fitneler düzedür

[93b] 1 *Niçe[y]digin nicesini bilimez*
Birinüñ oñduġın biri dilemez

2 *Cihān ḫalḳınuñ uşbudur ḫayālı*
Ḫayāli gice gündüz mülk ü mālı

3 *Eger mālik var-ısa ḳavm [u] ḳardaş*
Cihān ḫalḳı senüñle küllī yoldaş

4 *Eger kendü ḥālinde bir ᶜāşıḳdur*
Aña iş sevmez dirler bir uyşuḳdur

5 *Uyuşuḳ olursam adum tenbel ᶜAlāyī*
Ṣūfī olursam dirler mürā'ī

6 *Danişmend olur-ısam Dabbetü'l-arż*
Cihān ḫalḳı bir pūla ṣaymaz

7 *Bu cengdür birbirini begenmez*
ᶜĀrif olanlar Ḥaḳ'dan ġayrıyı görmez

8 *Şimdi cihānda ġavġā çoġalupdur*
Cihānı fitne-i şeyṭān alupdur

9 *Yügürürler bir sözi biñ*[1386] *iderler*
Ḳoyup doġrı yolı egri giderler

10 *Eger söz-ile bulmaḳ olaydı Ḥaḳḳ'ı*
Uça ᶜarşa çıḳaydı cümle faḳı

11 *Eger ᶜālem ṣūfī-i dervīş*
Hemān şöhretde ḳalupdur cümle iş

12 *Gel sözüñi uzatma* ***Ḳayġusuz Abdāl***[1387]
Ki sözüñden açılur cümle ḳīl ḳāl

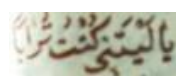
13) İmdi iy ᶜazīz-i men ḫayır ve şerden ᶜaḳlumuñ irdügi ḳadar beyān itdük 14) ammā من يعمل مثقال ذرة خيرا يره[1388] *ḥükm-ile ẕerre ḳadar Ḥaḳ naẓarında 15) her*

[94a]

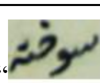
[1386] biñ: metinde "biñ söz"
[1387] Abdāl: metinde "Apdāl"
[1388] Zilzâl/7 *"Artık kim ẕerre ağırlığınca bir hayır işlerse, onun mükâfatını görecektir."*

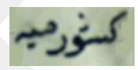
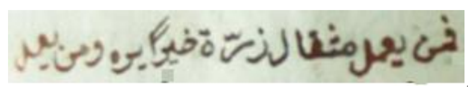
şey' ḫayruñ ecrin bulıçak. Ma^{c}lūmdur ki pūḫte-i[1389] *^{c}ışḳ-ı Ḥaḳ ne ola? 16) Pes iy ^{c}āşıḳ-ı ṣādıḳ, tā yidi ṭamu ^{c}aẕābınca dōst yolında eger ẓā- 1)hir ü ger bāṭın-durur. Mücāhede çekmeyince ol Ẕāt-ı Ḳadīm, Mülk-i Müte^{c}āl 2) ^{c}āşıḳuñ göñline tecellī vü nüzūl ilhām itmez. Meger hidāyet-i Ḥaḳ irişe ki 3) lā-tekellüf tecellā-i ẕāt ḥāṣıl ola ve ol maḳāmuñ ṣāḥibi daḫı 4) ol araya iriçek eger mecmū^{c} ^{c}ālemüñ pādişāhlıġın aña arż itseler, 5) ḳabūl itmez ammā özine-durur. Müşāhede ve mücāhede ve leẕẕet-i ^{c}ışḳ-ı 6) Ḫudā'yı ḳabūl ider. Zīrā bu ḥāl u tecellānuñ teḳāżāsı leẕẕet-i fānīyi 7) terk idüp, lezzet-i bāḳī birle şerīf ve müzeyyen olmaḳdur. Yoḳ 8) eger lā-müsellem sa'y [ü]cehd ve derd [ü] riyāżāt fāyide virmez. Zīrā ki 9) ḫayır şer Ḥaḳ'dandur dirler-ise, pes evliyā ve enbiyānuñ ḫaberi emr ü nehy 10) bāṭıl olmaḳ lāzım olur; ammā ḥāşā ki anlaruñ ḫaberi ve emr ü nehyüñ 11) ḥaḳīḳati bir dürlü ola. Pes her kimse ki bu*

[94b] *araya i^{c}tiḳād itmese, hīç 12) bir nesneye i^{c}tiḳādı olmayup münāfiḳ ola; ammā ḫayır ve şerden murād 13) altı dürlü ḥāl ve vāḳı^{c}a olur ki ikisi Ḥaḳ ḳabīlinden nüzūl olur ve ikisi 14) emr [ü] nehy ḥālidür ve ikisi iḫtiyār-ı cüz'-ile nefs-i emmāre mevżu^{c}undan 15) ḥāṣıl olur. Pes ol iki ḫayır [ve] şer ki Ḥaḳ ḳabīlinden nüzūl olur ki 16) Ḥaḳ te^{c}ālā ḳabīlinden insāna ve ^{c}ālem-i ḥayvāna luṭf-ı ṣıfātından 1) envā^{c} dürlü ḥāl ve cemīl [ü] cemāl nāzil olur. Pes ol luṭf-ı tendür. Ger 2) ^{c}ālem ü insān ger nebāt u ḥayvān, şāẕ u ḫurrem*[1390] *ve şeref-i ḫurrem*[1391] *olur. 3) Ve ^{c}ömr-i zindegāni birle ^{c}ömr-i fānī [ve] bāḳī sürer. Ve şer daḫı Ḥaḳ'dan oldı- 4)ġına be-re'y-i maḫlūḳāt ol ma^{c}nīdendür ki Ḥaḳḳ'uñ ḳahr-ı ṣıfātı 5) eşyāya musallaṭ olur ki aña takdīr-i ḳażā dirler ki ^{c}ālem ü insān u ger 6) ḥayvān u nebāt taḳdīrüñ muḳteżāsından*

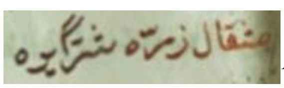

[1392] *7) olur ve hem envā^{c} dürlü ser-gerdān ve müteḥayyir eyler. Pes ol ḳahr-ı 8) celāline evliyā enbiyādan ve mü^{c}min çü ḥadden ġayrı teslīm-i rāżī 9) olmazlar. Nitekim*

[1389] pūḫte: metinde ""
[1390] ḫurrem: metinde "ḥurrem"
[1391] ḫurrem: metinde "ḥurrem"
[1392] Nebe/40 *"Şüphesiz biz sizi, kişinin önceden elleriyle yaptıklarına bakacağı ve inkârcının, '**Keşke toprak olaydım!**' diyeceği günde gerçekleşecek olan yakın bir azaba karşı uyardık."*

[95a] *evliyā'ullāh eydür: ʿUlemā'i ẓā[hir] [ʿı]şḳ-ı mecāzī mertebe[sine] 10) henüz irmedükleridür. Zīrā bir ʿāşıḳ-ı mecāzīye maʿşūḳından ger luṭf 11) ger ḳahr gelse ol ʿāşıḳ niçün diyü muḥabbet eylemez; ammā Haḳ ṭarafından 12) ʿulemā-ı ẓāhir ve ʿavāmu'n-nās üzerine taḳdīr-i ḳarār-ı Celāl gelse eydür- 13)ler: İy kāşki bu böyle olmaya-y-ıdı diyü şikāyet iderler. Küfre mülḥaḳ 14) olup maḥrūm-ı dīdār olurlar ve ol iki ḫayır [ve] şer ki nefs-i emmāreden 15) ḥāṣıl olur. Evvel ḫayrı öldür ki ʿaḳl-ı maʿāş ḳuvvet-ile māl ṭavar, 16) yimek içmek, ẕevḳ u ṣafā ve maḥbūb-ı bā-vefā ḥāṣıl olup nefs-i murādı tanaʿum 1) bulur ve envāʿ dürlü enāniyyet ve şeyṭanet ḥāṣıl olur. Zīrā salṭanat 2) ve şeyṭanet arasında iki ḥarf ḥicāb olmışdur ki ḥū meydānınuñ 3) iḳāzı gerekdür ki ol iki ḥarfi terkīb itmeyüp salṭanat-ı şeyṭā- 4)niyyete ki* *ol ḥālde ki şerri ẓā[hir] olur. Nefs-i* *mevżuʿından 5) oldur ki murād-ı nefs içün eyü tedbīr iderken ve ḳīl [ü] ḳāl iderken 6) ol ṭamaʿ zencīri ve dest [ü] pāyine bend urup belāya giriftār 7) ider ve āh u zārı ḳılup hīç dermān bulmaya ve āḫir'ül-emr ola. Hevāyı 8) nefs-i ecel cāhına ṭuş idüp helāk eyleye ve ikisi iḫtiyār-ı cüz'üñ 9) ḥaḳḳına gelmişdür:*

10)

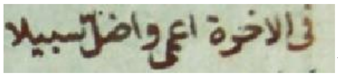
[95b]

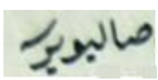
[1393] dinilmişdür. Pes eger her şey'üñ bir iḫtiyā- 11)rı olmasa bu nevʿi emri ve nehyi ve evliyā', enbiyā ve tefāvüt-i etḳıyā ol- 12)maya-y-ıdı, cennet, cehennem ve ʿaẕāb, rāḥat ve dīẕār-ı vuṣlat olmaya-y-ıdı. 13) Pes her kişi kim nefs-i murādı sen Ḥaḳ'dan bile, evliyā', enbiyāya iʿtiẕār 14) itmese ṭarīḳ-i rıżā-i Ḫudā'da[1394] müstaḳīm ve ḳādir olmaya. Ol kimse ehl-i 15) şirk ola ve bir ḥayvān-ı beyābāndur ki hīç menfaʿat yaramaz veyaḫūd 16) tefāvüt-i etḳıyā bir eşekdür. Kemḫā çul-ıla çayırda otlar veyā bir tilküdür ki boyacı küpine 1) düşüp reng-ā-reng oldı. Daḫı tilkiler arasında ben ṭāvus oldum 2) diyü daʿvā eyler ammā hemān tilki oğlu tilkidür. Pes ki iʿtiḳād-ı 3)

[1393] Zilzâl 7-8 *"Artık kim ẕerre ağırlığınca bir hayır işlerse, onun mükâfatını görecektir. Kim de ẕerre ağırlığınca bir kötülük işlerse, onun cezasını görecektir."*

[1394] Ḫudā'da: metinde "Ḥudā'da"

efᶜāl-i külliyyet ile saᶜy-ı belīg gerekdür. Bir ādem ṣūret-i insāniyyeti 4) ṣıfat-ı ḥayvāniyyetden ḫalāṣ ide.

5)

[1395] *ṭā'ifesinden olmaya. Zīrā her 6) kişi kim ᶜilme'l-yaḳīne, ᶜayne'l-yaḳīne ve efᶜāl-i rıżā'i Ḫudā'ya irişmeye 7) ol ᶜilimden aña fā'ide yoḳ ve hem ol ᶜilm aña vebāl ve ḥabs-i zindān 8) ola. Lā-cerem Yevmü'd-dīn anuñ ḥaḳḳında cezā'-i ḳıṣāṣın görse gerekdür. 9) Zīrā cennet ve cehennem ve rāḥat elem-i baᶜde'z-cezā'-i beden-i insān 10) yaḫşı, yaman fikr [ü]*
[96a] *fiᶜlinden ve iᶜtiḳād-ı ḳavlinden ḥāṣıl olur. 11) Pes her kimin kim ḳavli, fiᶜli ve fikr ü ṣaġīri ḫūb ola, ehl-i cennet 12) ve ehl-i dīẕārdur. Ol kimse nitekim ḳavli ve fiᶜli bedīᶜ ola, ol 13) kimse ehl-i süflī ve ehl-i cehennem ola ve kārḫāne'i şeyṭāndur. Pes, 14) pes her kim bu iᶜtiḳād üzere Tañrı'ı severüm dise ve dünyāya 15) muḥabbet eylese keẕẕābdur ve her kim Muḥammed'i severüm dise ve faḳr-ıla durup 16) otursa keẕẕābdur ve her kim zühd ü taḳvā daᶜvīsin itse ḥikmet 1) virilmese keẕẕābdur ve her kim mürīdlik daᶜvāsın itse, rāḥat dilese keẕẕā- 2)bdur. Ve her kim maᶜrifet daᶜvāsın itse, virilen her söze* *3) keẕẕābdur. Ve her kim ṣıddīḳ daᶜvāsın itse ve çoḳ söylese keẕẕābdur. 4) Ve her kim ᶜışḳ daᶜvāsın itse, ḫalvetde mülāzemet itmese keẕẕābdur. 5) Her kim muḥāsebe daᶜvāsın itse ve ehl-i ġaflet-ile olsa keẕẕābdur. Ve her kim 6) iḫlāṣ daᶜvāsın daḫı ġıybetin söyleyicek ġażaba gelse keẕẕābdur. 7) Ve her kim ᶜilm daᶜvāsın itse, uyḳusın gice az ve ḥırṣın kendüzin 8) az itmese keẕẕābdur ve irādesüz mürīd malı yoḳ ᶜāşıka beñzer ve maᶜrifet-9)süz misāfir, ḳanatsuz ḳuşa beñzer ve ᶜilm[i] yoḳ zühd, ḳapusuz ḫāneye beñzer 10) ve ᶜilmi olup ᶜameli yoḳ ᶜālim, yemişsüz aġaca beñzer ve ḫizmetsüz 11) ādem, yaban ādeme beñzer ve edebsüz ᶜüryāna beñzer. Pes iy ṭālib-i 12) ᶜāşıḳ! Yol aġır ve menzil ıraḳ. Daḫı özüñi kimse ṣanup fāriġ 13) olma. Gice ve gündüz ṭaleb ile maṭlūbı tā ele getürmeyince maḥbūb-ı 14) derdüñi virme cihāna, tā bendüñ ola zamāna. Öz özüñe hemrāh ol, 15) öz maḳṣūduña vefādār ol, gerçi*

[1395] İsrâ/72 "*Kim bu dünyada körlük ettiyse ahirette de kördür, yolunu daha da şaşırmıştır.*"

ki sen bunda cefā-ı yārin bulasın; anda vefā'ı 16) ᶜuzleti iḫtiyār it, ṣabruñı hemrāh it, ᶜaybını[1396] gözleme kişinüñ, 1) ortağı olma nā-merd işinüñ. Ḥālince söyle kelāmı, zinhār söyleme yalanı. 2) ᶜAhdine vefā eyle, nefsüñe cefā eyle. Ḳo bu ġurūr-ı sulṭānı, gel ṭaleb eyle sübḥānı. 3) Zinhār aldanma māla; ᶜāşıḳ-ı Ḥaḳ ol. Cümle kimüñ idi kim bu mekān benüm didügi ḳaldı. Hemān 4) bu fenāda ḳıla ḳarārı hem yapma köşk [ü] sarāyı. Ḥaḳīḳat menzilin isteyen cān, 5) bu fenāda bağlamadı mekān. Fırṣat ele girmiş iken kesb eyle kemāl-i faḳrı. 6) Çün ġanīsin olma cimrī. Dü ᶜālem maḳṣūdı Ḥaḳḳ'a baḳ. Sen olduñ her bir envār-ı ḫallāḳ, 7) Çü baḥr-ı muḥīṭ cemᶜi sensin. Ḳamu ẓulmet gicenüñ şemᶜi sensin. Ḥaḳḳ'a yār ol daḫı *dildār.*

Mefāᶜīlün mefāᶜīlün feᶜūlün

8 *Özinde iste sen vuṣlat-ı dīdār*
Biregü bardağından içme ṣuyı

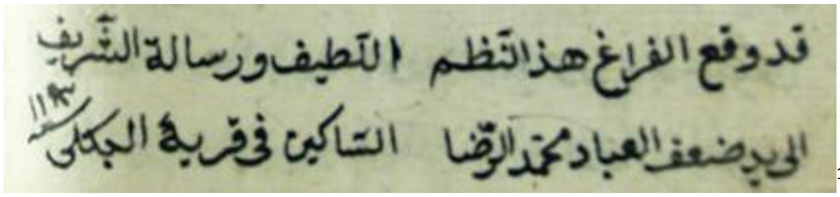
9 *Sür gider senden her ḫūyı*
Velī merdān olanda ḳıl sücūdı

10 *Tā kim baḫtuñ ḳıla suᶜūdı*
ᶜĀşıḳ olana söz di tamām

11 *Yitmez cehālete yir gök ṭolu kelām*
[96b] *Daḫı ᶜāşıḳ-ı ṣādıḳlara bizden selām*

12 *[…]*[1397]

[1396] ᶜaybını: metinde "ᶜaybunı"
[1397] Silik bir boşluk vardır.

قد وقع الفراغ هذا النظم اللطيف ورسالة الشريف
الى يد ضعيف العباد محمد الرضا الساكن في قرية البكلي ١١٩٣

[1398]

[1398] "Bu güzel şiir ve şerefli risâle, kulların en zayıfı olup Begli karyesinde oturmakta olan Muhammed Rıza elinde, 1193 tarihinde tamamlandı."

DİZİN

Dizin Oluşturulurken Dikkat Edilen Hususlar

1. Kelimelerin metinde geçen anlamları dikkate alınmış, uzunca bir tanımlama yapılmamıştır.
2. Şahıs, yer adları ve karışık yapıda olan kelimeler hariç, yabancı kelimelerin hangi dilden olduğu belirtilmiştir.
3. Kelimelerin aldığı ekler ve diğer unsurlar (tamlamalar, birleşik fiiller) alfabetik sıraya göre verilmiştir.
4. Fiillerin yazımında "-mak / -mek" anlamına gelen kısa çizgi (-) kullanılmıştır.
5. Madde başı olan kelimeler metindeki hâliyle yani traskripli şekliyle sözlüğe alınmıştır.

A-Ā

āb (Far.): 1. Su.
ā. 88b/9
2. (tas.) Marifet, ilahi feyz, vücut.
ā. 87b/16
ā.+ından 3a/12

abdāl (Ar.): Dünya ile ilgisini kesip Tanrı'ya bağlanmış olan derviş.
a. ol- 90b/3, 92a/12

^{c}**ābid** (Ar.): İbadet ve amel eden, tâatte bulunan.
^{c}ā. 91a/6

^{c}**acāyib** (Ar. ^{c}acā'ib): Acayip, garip, tuhaf.
^{c}a. 85b/10, 91b/8, 92a/10
^{c}a.-i gülistān 89b/13
^{c}a.+sin 91b/4

^{c}**aceb** (Ar.): Acaba, hayret, gariplik, şaşılacak şey.
^{c}a. 4a/1, 4b/13, 9a/16, 17b/7, 17b/7, 20b/3, 82b/15, 89a/9, 89b/13, 92a/10, 92a/10, 92a/10

^{c}**acīb** (Ar.): Tuhaf.
^{c}a. 22b/5

^{c}**āciz** (Ar.): Güçsüz, âciz.
^{c}ā.+dür 86a/4

aç: Aç.
a. 3a/9, 71a/7, 90a/1

aç-: Açmak.
a.- 3a/8, 4a/16, 5b/5, 9a/14, 14b/11, 14b/13, 15a/2, 22b/4, 73b/4, 73b/5, 80a/5, 81b/12, 84a/1, 88a/14, 91b/1
a.-dı 8a/5, 87a/15, 87a/15, 91b/7
a.-duñ 92b/6
a.-up 15b/2
a.-ur 13b/3

açıl-: Açılmak.
a.-a 83a/1
a.-dı 4b/4, 20a/9, 91b/11
a.-ur 19b/1, 93b/12

açuḳ: Açık.
a. 6b/8, 65b/11, 85b/15
a.+dur 6b/7

ad: İsim.
a.+ına 82a/6
a.+um 19a/9, 19a/11, 93b/5
a.+uñ 92b/9

ādāb (Ar.): Uyulması gereken görgü kuralları, göz önünde tutulması gerekli olan esaslar, izlenmesi gereken yol yordam.
ā. şaḳla- 69a/14

ādem (Ar.): Adam, insan, kişi.
ā. 6b/4, 7b/1, 7b/2, 7b/3, 7b/4, 7b/6, 7b/7, 7b/8, 7b/8, 7b/9, 7b/9, 7b/9, 7b/13, 8a/3, 9a/2, 9a/2, 10a/14, 10b/6, 13b/6, 15a/15, 16a/7, 17b/2, 17b/3, 17b/8, 21a/7, 22a/10, 66a/11, 84a/12, 84b/14, 85a/2, 85a/4, 85a/8, 85a/9, 85a/9, 85a/10, 85a/11, 85a/11, 85a/13, 88a/4, 88a/6, 88a/6, 88a/7, 88a/8, 88a/8, 88a/8, 88a/9, 90b/13, 92b/9, 95b/3, 96a/11
ā.+de 7b/2, 8b/15, 19b/5, 19b/5, 23a/2, 67a/16, 82a/7, 88a/7, 88a/9
ā.+dedür 22a/5
ā.+den 7b/11, 7b/16, 8a/2, 16a/7, 84b/16, 85a/1
ā.+dür 7a/17, 7b/6, 7b/13, 88a/4, 88a/8, 88a/10, 88a/10
ā.+e 83a/1, 85a/8, 96a/11
ā.+i 7b/10, 7b/11, 7b/11, 7b/16, 8a/2, 9a/3, 84b/16, 85a/1, 88a/11
ā. ol- 66b/2, 88b/15
ā.+sin 2b/15, 4b/1, 15a/2, 15b/2, 16b/1, 62b/12, 73b/4, 73b/5, 88a/2
ā.+üñ 6b/5, 6b/8, 8a/2, 8b/16, 8b/16, 9a/1, 9a/3, 14a/3, 19b/3, 23a/3, 65a/9, 82a/11, 85a/2

Ādem (ş.a.): Hz. Âdem.
Ā. 6a/4, 6a/5, 6a/8

ādemlıḳ: İnsanlık.
ā.+da 84b/13

^{c}**ādetsüz**: Âdetsiz, usulüne uygun olmadan.
^{c}ā. iş işle- 16b/8

āfāḳ (Ar.): (tas.) Dünya, maddi âlem. (Tasavvufta Allah,

âfâktan çok enfüste aranır.)
ā. 90a/9
aġ: Ak, beyaz.
a.+ı 91a/9
āgāh (Far.): Haberli; dikkatli; uyanık; arif.
ā. ol-17a/10
aġır: (mec.) Çetin, güç.
a. 16a/6, 96a/12
aġız: Ağız.
a. 13a/3
aġla-: Ağlamak, gözyaşı dökmek.
a.-maḳ 22b/11
aġyār (Ar.): (tas.) Mâsivâ, Allah'tan gayri olan her şey.
a. 89a/7
a.+a 85b/2
a.+ı 8b/7
aġaç: Ağaç.
a.+a 96a/10
āh (Far.): Ağlayıp sızlanma, ah, vah.
ā. eyle- 7a/5
ā. it- 7a/6
ᶜahd (Ar.): Söz verme.
ᶜa.+e vefā ḳıl- 83b/14
ᶜa.+i 15a/11, 72a/11
ᶜa.+ine vefā eyle- 96b/2
aḫı (Ar.): Kardeş, dost.
a. 3b/8, 4a/8, 4b/3, 4b/4, 4b/14, 5b/5, 14b/10, 14b/11, 14b/14, 15a/2, 15a/3, 15a/5, 15a/8, 15b/2, 19a/10, 21b/4, 62b/12, 73b/4, 73b/5, 73b/6, 91a/15, 92b/2
āḫir (Ar.): Son, sonraki, en sonra; nihayet, son olarak.
ā. 2b/13, 2b/15, 3a/15, 3b/16, 5a/3, 7b/5, 7b/12, 9b/1, 19a/13, 19b/2, 88a/1
ā.+i 5a/5
āḫiret (Ar.): Öbür dünya, öteki dünya.
ā. 17a/15, 17a/15, 83b/1, 83b/3
ā.+e 20b/11
āḫirü'l-emr (Ar.): Sonunda.
ā. 6a/17, 16a/3, 83a/2, 95a/7
aḥmaḳ (Ar.): Pek akılsız, sersem, şaşkın.
a. 83a/6
āh (Far.): Ağlayıp sızlanma, ah, vah.
ā. 95a/7
ā. eyle- 7a/5
ā. it- 7a/6
aḫbār (Ar.): Haberler, sözler.
a. 82a/16
aḥvāl (Ar.): Oluşlar, bulunuşlar, durumlar.
a.+in bil- 13b/16
aḳ: Ak, beyaz.
a.+dan 84b/12
aḳ-: Akmak.
a.-ar 12b/14
a.-ma 90b/15
aḳça: Para.
a. 16a/1
ᶜaḳ(ı)l (Ar.): Akıl, us.
ᶜa. 13a/3, 13a/13, 83a/15
ᶜa.+a gel- 87b/15
ᶜa.+ı 8a/5, 12b/7, 13a/11, 17b/5, 18b/3, 85b/16
ᶜa.+ı irişmek 12b/2
ᶜa.-ı kāmil 5b/4, 5b/12, 20a/12, 22b/1
ᶜa.+ıla 93a/4, 93a/8
ᶜa.-ı maᶜāş 87b/15, 94b/15
ᶜa.+ın uġurla- 5a/8
ᶜa.+ınca 20b/4
ᶜa.-ı pāyān 22b/18
ᶜa.-ı ṭarīḳ 6a/16
ᶜa. ir- 5a/13, 5b/1, 22b/14, 23a/2, 64a/11
ᶜa. iriş-22b/6
ᶜa.+lar 5b/2, 93a/7
ᶜa.+lar ir- 93a/9
ᶜa.+um ir- 23a/14
ᶜa.+umuz 21a/4
ᶜa.+umuñ ir- 93b/13
ᶜa.+uñ 15a/1, 21b/13, 84a/10, 88b/5
ᶜa.+uñ iriş- 84a/6
ᶜa.+uña baḳ- 17b/4
ᶜāḳil (Ar.): Akıllı, uslu, bilinçli.
ᶜā. 8b/4, 8b/10, 8b/13, 17a/14
ᶜā.+e 22b/17, 87a/12
ᶜā.+im 4a/5
ᶜā.+ler 5b/3
ᶜā.+lere 8a/7, 23a/6

ᶜā.+lerüñ 13b/13
ᶜā.+señ 73b/6
ᶜā.+sin 84a/6, 88a/3
2. (tas.) Dünyevi arzular tuzağına düşmeyen.
ᶜā. 83a/6, 84b/16, 92a/2

ᶜaḳsince: Tersine, tersince.
ᶜa. 11a/1

ᶜaḳsine: Tersine.
ᶜa. 84b/8

al-: Almak.
a.- 14b/14
a.-asın 85a/3
a.-dılar 6a/17
a.-maduñ 22b/3
a.-maz 90a/14
a.-mış 22b/1
a.-updur 91a/1, 93b/8

al: Hile, düzen.
a.+dur 5a/7

āl (Ar.): Aile.
ā.+ine 83b/7

aᶜlā (Ar.): (Daha, en, pek) Yüksek.
a.+sı 17a/16

alar: Onlar.
a. 14a/11

ᶜAlāyī: Alâiyeli, Alanyalı.
a. 93b/5

alçaḳ: Alçak.
a. 72a/12, 85b/16
a.+da 6a/3

alda-: Aldatmak, kandırmak.
a.-dı 4a/3, 61b/7
a.-r 5a/7, 15b/13

aldan-: Aldanmak, kanmak.
a.-ma 96b/3
a.-mağıl 2b/14
a.-maz 20b/11

ᶜālem: Kâinat, bütün yaratılmış varlıklar, dünya, cihan.
ᶜā. 2b/11, 8a/15, 9a/4, 9b/10, 9b/11, 9b/12, 9b/13, 14b/2, 19a/6, 20a/11, 20a/14, 21b/5, 21b/9, 22a/14, 22a/15, 23a/23, 62b/4, 71a/8, 79a/1, 81b/11, 81b/16, 82a/9, 85b/9, 87b/4, 88a/7, 89b/6, 93b/11, 94b/2, 94b/5, 96b/6
ᶜā.+de 7b/1, 8a/14, 8b/15, 9a/8, 9a/10, 19b/5, 19b/11, 62b/14, 82a/7, 82a/8, 88a/7
ᶜā.+den 20a/3
ᶜā.+dür 88a/4
ᶜā.+e 18a/6, 80a/9
ᶜā.+i 16b/11, 18b/12, 18b/12
ᶜā.+i ṭut- 62b/4
ᶜā.+i ḥayvān 94a/16
ᶜā.+üñ 8b/16, 19b/3, 20a/6, 61a/7, 82b/2, 94a/4

ᶜaleyhi'ş-ṣalātu ve's-selām (Ar.): "Salat ve selam onun üzerine olsun." anlamında dua cümlesi.
ᶜa. 22a/4

ᶜaleyhi's-selām (Ar.): "Selam onun üzerine olsun." anlamında dua cümlesi.
ᶜa. 64b/13, 64b/15, 65a/4, 66a/1

ᶜAlī (ş.a.): Hz. Ali.
ᶜA.+ye 12b/9, 83b/7

ᶜālim (Ar.): İlim sahibi olan (kimse), bilici, bilen.
ᶜa. 23a/15, 96a/10
ᶜa.+lere 17a/2

ᶜalīm (Ar.): Çok bilen. Allah'ın sıfatlarındandır, "bilgisi ezeli ve ebedi olan" demektir.
ᶜa.+dür 3a/10, 90b/10

Allāh (Ar.): Allah, Tanrı.
A. 18a/10, 18a/12, 20a/11, 21a/4, 22a/12, 22a/13, 80a/5
A.+a 22a/9
A.+dan 82b/14
A.+dur 22a/2
A.+ı 22a/3, 22a/11, 80a/5
A.+uñ 22a/10, 60b/6, 81b/15, 82b/16

altı: Altı (6) sayısı.
a. 12a/16, 82b/14, 94a/13

altun: Altın.
a. 16a/1, 22b/2, 84b/1, 63a/2, 63a/11, 71a/9, 84a/5
a.+a 91a/5
a.+ı 4b/15, 85a/8

ᶜām (Ar. ᶜāmm): Avam tabakası, halk tabakası.
ᶜā. 85a/4

ᶜamel (Ar.): Bir kimsenin dinin buyruklarını yerine getirmek için yaptıkları.
ᶜa.+i 96a/10
ᶜa. ḳıl- 18a/3-4
ammā (Ar.): Fakat, ama.
a. 77a/4, 93b/14, 94a/5, 94a/10, 94a/12, 94b/11, 95b/2
aña: Ona.
a. 6b/16, 8a/15, 12b/2, 14b/2, 20b/14, 22a/9, 86a/6, 90b/2, 90b/10, 93b/4, 94a/4, 94b/5, 95b/7, 95b/7
añarı: Öte, ileriye doğru, öbür taraf.
bk. añaru
a. 4a/16
añaru: Öte, ileriye doğru, öbür taraf.
bk. añarı
a. 14b/13
ᶜanber (Ar.): Güzel koku.
ᶜa. 87b/7
ancaḳ: Sadece, yalnızca.
a. 5b/15, 21b/12, 21b/16
anda: 1. Onda
a. 20b/5
2. Orada
a. 11a/2, 89b/12, 96a/15
a. +dur 22a/8
3. Oraya
a. 69a/14
andan: 1. Ondan.
a.17b/15, 22b/16, 22b/16
2. Ondan sonra.
a. 7b/12, 68b/16
3. Oradan
a. 6b/11, 6b/12
ᶜandelīb (Ar.): Bülbül.
ᶜa. ol- 2a/7
anı: Onu.
a. 4b/1, 4b/2, 6b/3, 6b/14, 8b/5, 8b/6, 8b/14, 8b/15, 9a/9, 10b/10, 13b/3, 17b/4, 18a/4, 18a/6, 21b/11, 65a/9, 80b/3, 88b/1, 89a/11, 92b/4
añla-: Anlamak.
a. 2b/7, 3a/2
a.- 2b/9, 3a/7, 9a/15, 15b/5, 15b/5, 16b/6, 20a/1, 20a/8, 62b/11, 63a/3, 63a/8, 71a/7, 88a/5, 88a/14, 92a/7
a.-maġa 17a/3
a.-maz 80b/14
a.-r 5a/10, 83a/6
a.-rsın 84b/16
a.-rısañ 20a/9
a.-yan 21b/6
a.-yasın 3a/15, 62b/15, 85a/1
anlar: Onlar.
a. 65a/5
a.+uñ 94a/10
ansuz: Onsuz, o olmadan.
a. 7a/4, 22a/2
anuñ: Onun.
a. 9a/2, 10b/16, 13a/11, 13b/9, 14a/13, 14a/13, 14a/15, 14b/1, 14b/2, 14b/3, 14b/4, 17b/3, 19b/7, 20a/15, 20b/12, 20b/13, 21a/1, 23a/8, 63a/1, 83a/1, 87b/10, 88a/12, 88a/13, 90a/15, 95b/8
a.+çun 5a/9, 22a/2, 22b/3
a.+ıçun 13a/5, 14b/15, 84b/4, 92b/3
a.+ıçundur 13a/7
a.+ıla 7a/5, 9a/2, 14a/15, 88b/4
a.+ıladur 17b/16
a.+la 9a/4
ara: İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, açıklık, aralık, boşluk, mesafe.
a. 6a/14
a.+da 4b/12, 6a/15, 7a/11, 10a/6, 15b/15, 83b/13
a.+dan 4b/9, 18b/5, 21b/15, 83b/12
a.+ñdağı 16a/15, 21b/14
a.+sı 20b/2, 65b/11
a.+sın 13a/4
a.+sına 91a/8
a.+sında 7b/16, 11b/3, 16a/15, 21b/16, 95a/2, 95b/1
a.+sındağı 13a/7, 13a/8
a.+sındaki 20b/5
a.+ya 80b/14, 94a/4, 94a/11
ᶜArab (Ar.): Orta Doğu ile Kuzey Afrika'nın büyük bir bölümünde yaşayan halk ve

bu halkın soyundan olan kimse.
ᶜA. 92b/1
ārāyīş (Far.): Zinet, süs.
ā. eyle- 10a/16
ardınca: Hemen arkasından, ardı sıra.
a. 12b/6, 22b/2, 22b/2, 22b/3
a.+dur 77a/15
arış: Arşın.
a. 11b/15
art: Art, arka.
a.(d)+ını 14a/6
arıt-: Katışıksız duruma getirmek, tasfiye etmek.
a.- 63a/5
ᶜārif (Ar.): Bilgin, irfan sahibi.
ᶜā. 12b/15, 17a/16, 23a/18, 84b/16, 93b/7
ᶜā.+em 92a/13
ᶜā.+i kâmil 21a/7
ᶜā.+ler 5a/10, 12b/13, 13b/15, 76b/15
ᶜā.+ler-ile 83b/10
ᶜā. ol- 12b/8
ᶜā.+sin 63a/8
ᶜāriflıḳ: Ariflik.
ᶜa.(ġ)+ı 17b/3
armaġan: Hediye.
a.+um 23a/19
arslan: Aslan.
a.+ıla 91a/14
ᶜarş (Ar.): Hak Teâlâ Hazretlerinin dokuzuncu kat gökte tasavvur olunan kudret ve azamet tahtı.
ᶜa. 11b/10
ᶜa.+a 93b/10
ᶜa.+dur 6b/11
artuḳ: Artık, fazla.
a. 21b/15
ᶜār (Ar.): Utanma.
ᶜa. 15a/7
ᶜarż (Ar.): Sunma, takdim.
ᶜa. it- 3b/12, 94a/4
arzumān (Far.): İstek, heves.
a. it- 17a/5
arżū (Far.): İstemek, talep, heves.
a.+ı vaṣl-ı cān 11a/9
aṣl (Ar.): Asıl, kök; soy; başlangıç.
a.+ı 4a/10, 5a/12, 5a/13, 6b/17, 7a/7, 7b/12, 8a/1, 13a/12, 13a/12, 13a/13, 13a/14, 13a/14, 13a/14, 17b/14, 18b/3, 64a/11, 78b/16, 82a/13, 82a/14, 82b/2, 82b/11, 85b/14
a.+ıdur 20b/1
a.-ı ḥāl 9b/4
a.-ı kelam 20a/6
a.+ın 3b/14, 8a/2, 16b/5, 92a/13
a.+ından 86a/6
a.+ını 5b/16, 6a/10, 13b/12, 14a/4, 19a/1, 21b/7, 22b/17, 22b/20, 83b/5, 85a/3, 85b/2
a.-ı öz 14a/3
a.+umı 4a/2
a.+uña dön- 16a/16, 71a/10
ᶜāṣī (Ar.): Karşı gelen.
ᶜa. 9b/5
ᶜa.+yem 4a/6
ᶜa. ol- 17a/1
aṣlī (Ar.): Bir şeyin ana unsurunu teşkil eden, bünyesinin esasını meydana getiren
a.+dür 82b/12-13
aṣṣı: Yarar, çıkar, kâr, kazanç.
a. 5a/10
a.+dan 13b/14
a.+ñ 20a/8
a.+ñı 82b/6
astar (Far.): Kumaşın altına konulan ince bez.
a.+ı 20a/17
astarlı: Astarlı.
a. 20a/16
aş: Yemek, çorba, yiyecek.
a. 15a/7
aşaġa: Aşağı.
a. 5a/15, 6a/6, 12b/13, 18a/15
a.+dan 12b/14
a.+sı 6b/11, 6b/12
ᶜāşıḳ (Ar.): Bir şeye veya birine karşı aşırı sevgi duyan kimse, tutkun.
ᶜā. 9a/4, 94b/11, 96a/12, 96b/10
ᶜā. ol- 92a/12
ᶜā.+a 91b/8, 96a/8

^{c}ā.+dur 93b/4
^{c}ā.-ı Ḥaḳ 96b/3
^{c}ā.-ı mecāzī 94b/10
^{c}ā.-ı müştāḳ 13a/16
^{c}ā.-ı ṣādıḳ 93b/16, 96b/11
^{c}ā.+lar 12b/13, 23a/13
^{c}ā.+lara 88a/13
^{c}ā.+laruñ 8b/1
^{c}ā.+uñ 94a/2

āşikāre (Far.): Ortada, apaçık meydanda. *bk. āşkāre*
ā. 11b/14, 85b/1, 88b/12
ā. görin- 7a/1
ā.+dür 88a/9

āşkāre: Ortada, apaçık meydanda. *bk. āşikāre*
ā. 11a/10, 121a/4, 23a/1

aşma: Aşan; fazla.
a.+sıdur 87b/6

aş-: Geçmek.
a.-maya 22b/18
a.-maz 22b/6

aş: Yemek.
a. 91b/14

at: At.
a. 63a/13
a.+ına 93a/15

at-: Bir cismi bir yöne doğru fırlatmak.
a.-maġıl 91a/8
a.-mak 91a/5

āteş (Far.): Ateş.
ā. 88b/9

^{c}āvāmu'n-nās (Ar.): Sıradan insanlar, cahil insanlar; halk.
^{c}ā. 94b/12

āvāre (Far.): Kararsız, şaşkın, perişan.
ā. ol- 14b/8

av(u)ç: Elin yarı yumulmuş durumu.
a. 18a/11
a.+um 11b/11

ay: Güneşten aldığı ışığı yeryüzüne yansıtan ve dünyamızın tek uydusu olan gök cismi, kamer, mah.
a. 12b/5, 16b/3, 22b/10
a.+a 22a/8, 91b/3

ayaġ: Ayak. *bk. ayaḳ*
a. ol- 2b/8

ayaḳ: Ayak. *bk. ayaġ*
a. 14a/3

^{c}ayān (Ar.): Açık, aşikâre, zahir, belli.
^{c}a. 19b/4, 92a/3, 90a/16
^{c}a.+dur 3b/11, 22b/8, 22b/9, 23a/5
^{c}a.+durur 9a/7
^{c}a. eyle- 19a/16
^{c}a. gör- 10a/1, 11a/11
^{c}a. ḳıl- 9b/4
^{c}a. ol- 3a/16, 4b/5, 14a/15, 19a/13, 85b/8

^{c}ay(ı)b (Ar.): Kusur, eksiklik.
^{c}a. 17a/1
^{c}a.+dur 91a/5, 91a/5
^{c}a.+ın gör- 90b/16
^{c}a.+ın gözet- 93a/16
^{c}a.+ına baḳ- 90b/11
^{c}a.+nı gözle- 96a/16
^{c}a.-ı tamām 90b/12
^{c}a.+uñ 90b/15
^{c}a.+uña 90b/14

aydın: Işık alan, ışıklı, aydınlık.
a. ol- 22a/15

āyet (Ar.): Kur'an surelerini oluşturan kısımlardan her biri.
ā. 82a/16

ayır-: Uzaklaştırmak.
a.-ma 2b/13, 2b/13, 19b/8
a.-sañ 19b/8

āyīne (Far.): Ayna, gözgü.
ā. 14b/14
ā.+dür 82a/15
ā.+i gītī-nümā
ā.+ni 83b/14
ā.+si 83b/15
ā.+sidür 6b/4, 7a/8
ā.+sini 90b/16

^{c}ayne'l-yaḳīn (Ar.): Gözle görünen, kesin, tartışmasız, kati.
^{c}a.+e 95b/6

^{c}ayn (Ar.): Göz.
^{c}a.-ı beḳā 87a/16
^{c}a.-ı kemāl 90a/6, 9b/12, 59b/13

ayru: Ayrı.
a. 2b/3, 2b/10, 7a/16, 11a/15,

12b/7, 22a/1, 22b/16, 22b/16, 66a/4, 85b/13
a. mıdur 85b/13
ayruḳ: Başka, diğer.
a. 22a/6
a. (ġ)+a 21b/1
a. (ġ)+uñ 13b/10
ayruḳsı: Başka, başka türlü, farklı.
a. 7a/11, 10b/4
ayrulıḳ: Birinden uzak düşme.
a. (ġ)+a 22a/11
ᶜayyār (Ar.): Hilekâr, dolandırıcı.
ᶜa. 89a/7
az: Alışılmış olandan, umulandan veya gerekenden eksik olan.
a. 96a/7, 96a/8
ᶜaẕāb (Ar.): İslam inanışına göre dünyada günah işlemiş olanlara ahirette verilecek ceza.
ᶜa. 95a/12
ᶜa.+ınca 93b/16
āzād (Far.): Özgür, hür. *bk. āzāde*
ā. ol- 5b/9, 15b/8, 69a/14, 85a/15
āzāde: Özgür, hür. *bk. āzād*
ā. 20b/5
ā. ol- 91b/9
azġunlıḳ: Azgın olma durumu.
a.+dandur 16b/13
azıḳ: 1. Yiyecek, yol yiyeceği, erzak.
a. 89b/3
2. (mec.) Sevap, manevi kazanç.
a.+(ġ)um 4a/1
a.+(ġ)uñ 4a/9, 4a/11, 4a/12
azıḳsuz: (mec.) Manevi kazancı olmayan.
a. 4a/10
ᶜaẓīm (Ar.): Büyük, ulu.
ᶜa. 20b/11
ᶜa.+sin 92b/9
ᶜazīz (Ar.): 1. Saygı duyulan, hürmet edilen, sevgili, dost.
ᶜa. 7a/3, 80b/14, 83a/3, 83b/5
2. Yüce, kıymetli, değerli, mukaddes, muazzez.
ᶜa.+dür 86a/4
ᶜa.-i men 65b/2, 66a/2, 71b/12, 77a/4-5, 93b/13
ᶜa. it- 11a/13, 18a/3, 18a/4
ᶜa. ol- 17b/14, 78a/13
ᶜazīzlik: Aziz olma durumu, azizlik.
ᶜa. (g)+i 18a/3
ᶜazm (Ar.): Yönelme.
ᶜa. it- 14a/5

B

bāb (Ar.): Husus, mesele, konu.
b. 17b/8, 17b/10, 20b/16, 22a/4, 22a/7, 22a/11, 83a/13, 83a/13, 83a/14, 83a/15
b.+da 6a/16, 65a/8-9
b.+dan 19b/1
b.+dur 7a/15, 7a/16, 7b/16, 8a/1, 17b/11, 22a/6
b.+ında 6a/10, 23a/14
bād (Far.): Rüzgâr.
b. 88b/9
b.+a 15b/15
bāġ (Far.): 1. Bahçe, bostan.
b. 16a/2, 91b/10
2. (tas.) Neşeli ruhani âlem.
b.+ı 3a/13
b.+ında 3a/13, 3b/1, 92a/15, 92a/15
baġdād (?)
b. 89a/7
baġışla-: Bir şeyi yarar gözetmeden karşılıksız olarak vermek, hibe etmek, teberru etmek.
b.-r 88a/13, 88a/13
baġla-: 1. Bağlamak.
b.-dum 23a/18
2. (mec.) Bir şey veya bir kimse ile diğer bir şey veya kimseyi manevi bir bağla birleştirmek, birbirine yaklaştırmak.
b. 91a/11
b.-dı 6a/14
b.-r 8a/7
3. (mec.) İnanmak, güvenmek.
b. 20b/13
b.-madı 96b/5
b.-sa 18a/11
bahāne (Far.): Bir şeyin gerçek

sebebi gizlenerek ileri sürülen uydurma sebep.
b. eyle- 84a/13

bahār (Far.): Bahar, ilkbahar.
b. 11b/12
b.+a 63a/4
b.+dur 91b/11

baḫīl (Ar.): Cimri, hasis.
b.+ler 12b/12

baḫīllıḳ: Cimrilik.
b. 13b/15
b. eyle- 16b/10,
b. ḳıl- 18a/8

baḥr (Ar.): Deniz, derya.
b. 12a/13, 92b/9
b.+a 8a/5, 11a/14, 81b/4
b.+ı 14a/9
b.-ı bī-pāyān 88b/2
b.-ı cān 89a/2
b.-ı ḥikmet 23a/6
b.-ı muḥīṭ 5b/1, 8a/6, 96b/7
b.+ına 2a/6, 14a/9
b.-ı ᶜummān 14b/1

baḥrī (Ar.): Ördek.
b. 89a/8

baḫt (Far.): Talih, kader, kısmet.
b.+uñ 96b/10

baḫtlu: Talihli, kısmetli.
b.+dur 14b/1

baḳ-: Bakmak.
b.- 2b/13, 3a/8, 4b/4, 14b/14, 15b/2, 17b/4, 18b/7, 18b/8, 20a/2, 21a/13, 71a/7, 85b/5, 88a/14, 92b/2, 96b/6
b.-an 2a/13, 83a/8
b.-ar 6a/3, 23a/3, 64b/9
b.-dı 6a/6, 6a/6, 8a/6, 8b/7, 89b/6
b.-duġın 82b/15
b.-dum 23a/20
b.-ġıl 92b/10
b.-ma 90b/11, 90b/15, 91a/8
b.-mak 7a/5
b.-maḳ 90b/5
b.-maḳdur 71b/2
b.-mayan 13a/1
b.-sañ 2a/15, 3a/10, 5b/1, 5b/7, 7a/7, 13a/14, 83b/13
b.-uban 87b/15

baḳır: Bakır.
b. 91a/5
b.+a 63a/2, 85a/8

bāḳī (Ar.): Sonsuz, ebedi, fena bulmaz.
b. 4b/6, 11b/4, 12a/8, 94b/3
b. bil- 8a/10
b. ol- 11a/16
b.+dür 2a/16, 87b/9

balıḳ: Balık.
b.+dur 6b/12

bāl (Far.): Kol.
b. ü per eyle- 5b/4
b. ü per vir- 3a/11

baña: Bana.
b. 19a/12, 88b/1

bārān (Far.): Yağmur.
b. 88b/9

bardaḳ: Bardak.
b. (ġ)+ından 96b/8

bārī (Far.): 1. Hiç olmazsa, bir kere, bari.
b. 5a/7, 9b/6, 10b/15, 19a/15, 19b/1, 68a/3, 83b/11, 91a/15
2. (Ar.) Her şeyi takdir ettiği şekle uygun olarak yaratıp varlığa çıkaran, yaratan" anlamında esmâ-i hüsnâdandır.
B.-i aṣl-ı tevḥīd 83b/11

baṣar (Ar.): Görme.
b. 17a/4

baş: Baş.
b. 2a/2, 4a/11, 15a/5, 84a/12, 92b/1
b.+a 81b/8, 91b/5
b.+dan 81b/8, 87b/4, 91b/5
b. ḳoş- 17a/2
b.+lar 12b/16
b. ol- 2b/8
b.+um 4a/1
b.+umdan 10a/12, 12a/3
b.+umı 87a/10, 87a/15
b.+uña 15b/4
b.+uñdan 4b/3, 10a/13
b.+uñ ġavġāya vir- 2b/4

başla-: Başlamak.
b.-dı 11a/8, 11b/9

bāṭıl (Ar.): Boş, beyhude, yalan, çürük.

b. 9b/6, 19b/12, 82a/10, 82a/3, 82a/16, 83b/1
b.+a 10a/6
b.+dan 10a/7, 13a/15, 22b/21
b.+ı 17a/10, 85a/13
b. ol- 94a/10
bāṭın (Ar.): Gizli, görünmeyen.
b. 9a/7, 9a/10, 9a/16, 12b/1, 19b/5, 19b/7, 82a/5, 82a/9
b.+durur 94a/1
bay: Zengin, varlıklı.
b. 84a/5, 91b/12
bayḳuş: Viranelerde ve karanlık yerlerde yaşayan uğursuz bir kuş.
b. 4a/15
bāz (Far.): (tas.) Manevi dünyada üstün güce sahip veli.
b. ol- 2a/8
bāzār (Far.): 1. Pazar, çarşı.
b.-ı cennet 11b/15
2. (mec.) Dünya.
b. 9a/7, 21a/15
b.+da 3b/15, 88b/2
b.+dan 5a/10
3. (mec.) İç âlemde yapılan alışveriş.
b.+ı 23a/10
4. (mec.) Alışveriş yapmak.
b. eyle- 15a/1
b. it- 20a/8
bedī^c (Ar.): Yeni, benzeri görülmemiş, nadide.
b. 95b/12
bedr (Ar.): Ayın on dördü, dolunay.
b. 88b/8
begen-: Beğenmek.
b.-mez 72a/12, 93b/7
beglik: Bey olma durumu, beylik.
b. 12a/1
beḳā (Ar.): Ölmezlik, ölümsüzlük.
b. bul- 4b/10
b.+dur 87a/16
bekle-: Beklemek.
b.-di 10b/11
b.-r 83a/7
belā (Ar.): Dert, gam, keder.
b.+dur 89b/14
b.+ya 95a/6
belī (Far.): Arapça " *belā* "evet" kelimesinin Farsçalaşmış şekli: Evet, hay hay, peki.
b. 75b/4
belīg (Ar.): Yeter derecede, yeterli.
b. 95b/3
bellü: Belli
b. 22a/3, 22a/7
belür-: Belirmek.
b.-mez 7a/17, 13b/7
ben: Ben.
b. 3b/15, 5a/11, 9a/11, 11b/3, 11b/3, 19b/16, 19b/16, 88a/1, 88a/1, 92b/4, 95b/1
b.+em 12a/15
b.+em mi 61b/3
b.+i 4a/3, 4a/3, 4a/7, 11b/2, 61b/7
b.+üm 12a/15, 12a/16, 12b/3, 19a/9, 19a/10, 61b/4, 74b/6, 88a/2, 92a/16, 96b/3
bend (Far.): 1. Kendi hükmü altına alma.
b. 88a/11
2. Bağ.
b.+üñ 96a/14
b. ur- 95a/6
bende (Far.): Kul, köle, bağlı.
b.+leri 15b/16
bengī (Far.): Benk tiryakisi, esrarkeş.
b. 89a/8, 90b/6
benī (Ar.): Oğullar.
b. 21a/7
beñze-: Benzemek.
b.-mek 82b/9
b.-mez 86a/2
b.-r 12b/5, 14a/2, 14a/3, 71b/13, 72a/15, 96a/8, 96a/9, 96a/9, 96a/10, 96a/11, 96a/11
b.-ye 12b/9, 12b/9
beñzet-: Benzetmek.
b.- 16b/14, 83b/7
berāy (Far.): İçin, maksadıyla.
b.-ı maḫlūḳāt 94b/4
ber-dār (Far.): Darağacına çekilmiş, asılmış.
b. 91b/7
beri: Beri. *bk. berü*
b. 4a/16, 21b/1, 73b/4, 81b/14,

92a/6
berḳ (Ar.): Şimşek.
b. 89b/9
ber-kemāl: Tam ve yolunda, mükemmel.
b. 20b/5, 21a/15
berr (Ar.): Kara.
b. 13a/13
berü: Beri. *bk. beri*
b. 14b/13, 15a/1, 15a/15, 17b/2, 20a/1
ber-ḥaḳ: Gerçek, hakikat.
b. 90a/10
beşer (Ar.): İnsan, insan oğlu.
b. 17b/8
b.+dür 17b/8
beter (Far.): Daha kötü, çok kötü.
b.+dür 90a/13
beyābān (Far.): Çöl, sahra.
b. 62b/12, 88b/16
b.+dur 95a/15
beyān (Ar.): Anlatma, açık söyleme, bildirme.
b. eyle- 6a/11,
b.+ın 87b/10
b. it- 93b/13
b. ḳıl- 3b/5, 5b/3, 5b/12, 61b/15, 68a/3, 9b/4, 9b/14
b.+lar 9a/5
b. ol- 21a/6, 79b/13
beyhūde (Far.): Boş yere, boşuna.
b. 2b/2, 60a/15
beze-: Süslemek, donatmak, tezyin etmek.
b.-r 13b/12
bez-: Bıkmak, usanmak.
b.-ersin 2b/16
bıraḳ-: Bırakmak.
b.-ġıl 92b/10
bi-küllī (Ar.): Tamamen, bütün olarak.
b. 10a/4, 16a/7, 19b/10, 22b/18, 82a/4, 82a/8, 88b/5
b.+sin 88a/2
bil: Bel.
b.+inde 5a/8
b.+üñ 91a/11
b. bağla- 18a/11, 20b/13
bil-: Bilmek.
b.- 2b/15, 3a/16, 9a/14, 15a/14, 15b/7, 15b/14, 15b/15, 16b/12, 17a/1, 19b/8, 19b/10, 20a/6, 62b/12, 76a/8, 84a/13, 91a/15
b.-di 7b/4, 7b/7, 7b/10, 7b/14, 8a/2, 8a/3, 8a/6, 8a/10, 8a/10, 12b/2, 12b/4, 13b/5, 14a/14, 14a/16, 23a/18, 88a/11
b.-dügi 13b/5
b.-dügümce 11b/8
b.-düñ 93a/7
b.-düñ-ise 16b/3, 83b/12
b.-e 12b/8, 18b/3, 22b/17, 22b/20, 23a/1, 85a/13, 95a/13
b.-en 2a/5, 5b/11, 6b/1, 6b/3, 6b/14, 7b/15, 8a/10, 12b/3, 14a/4, 14b/7, 21b/1, 21b/1, 21b/2, 21b/3, 21b/4, 21b/5, 21b/6, 21b/7, 23a/13, 62b/10, 65a/10, 72b/6, 85b/4, 89a/12
b.-ene 14a/10, 83b/9, 88b/13
b.-eni 3a/7
b.-enler 2a/1, 4b/16, 9b/15, 9b/15, 10a/3, 10a/3, 10a/4, 10a/8, 10a/8, 14a/6, 17a/10, 19a/1, 19a/5, 19a/5, 19a/7, 20a/12, 20a/12b
b.-esin 62b/16, 20a/7, 3a/15, 3a/16, 85a/3, 84a/11, 18a/1
b.-eyin 7b/10, 16b/5, 83b/5
b.-gil 15b/11
b.-imez 93b/1
b.-imezem 61b/2, 61b/2, 61b/6
b.-imezsin 63a/7
b.-me 2b/3
b.-medi 7b/14, 13b/5
b.-medüñ 16b/4, 22b/3, 81b/3
b.-mege 7a/2, 17a/3, 17a/14, 18b/15, 19b/9, 20b/17, 79a/16, 83a/3, 85a/12
b.-megüñ 18b/2
b.-mek 2b/7, 7a/12, 7a/13, 7a/14, 7b/11, 8a/1, 8a/1, 8a/4, 14a/3, 17b/1, 18b/2, 20a/7, 76b/6
b.-mekdür 7b/12, 8a/1, 8a/4,

14a/4, 18a/2, 18b/6, 76b/6
b.-men 4a/5, 61b/3
b.-meyen 7b/15
b.-meyene 83b/9
b.-mez 5a/15, 5a/16, 5b/2, 5b/10, 5b/16, 7b/6, 10a/11, 13a/1, 13b/5, 13b/8, 23a/11, 84b/12, 88b/13, 90b/16, 93a/9
b.-meze 5a/1
b.-mezem 23a/15, 23a/15
b.-mez misin 10a/11
b.-mezseñ 92b/6
b.-mezsin 3b/13, 63a/8
b.-mez-iseñ 3a/7
b.-miş 6b/14, 13a/10, 19b/10, 21a/10
b.-se 18a/11
b.-señ 18a/2
b.-sün 5a/14
b.-üben 5a/1
b.-üp 10a/6, 10a/7, 11a/13, 19a/4, 20a/12, 77a/15
b.-ür 3b/8, 5b/15, 6b/1, 6b/3, 9b/14, 13b/3, 13b/3, 13b/4, 13b/16, 14a/4, 14b/6, 18b/6, 21a/4, 21b/7, 65a/10, 71a/6, 71a/6, 71a/6, 82b/16, 85b/2, 89a/12, 90b/3, 90b/7, 90b/10, 91a/16, 92a/5
b.-ürem 92a/13
b.-ür-iseñ 11b/8, 21a/8
b.-ürler 76b/15
b.-ür misin 3b/8, 91a/16
b.-ürseñ 11a/7
b.-ürsin 15a/4, 84a/7
b.-ürüz 18a/13, 18a/15

bildür-: Bildirmek, haber vermek.
b.-di 6a/12, 6a/13

bile: Birlikte, beraber.
b. 9a/6, 12a/9, 22b/21, 23a/2, 23a/8, 83a/8, 85b/14, 91a/9
b.+dür 22a/12, 76b/15

bilin-: Bilinmek.
b.-mez 5b/2, 5a/15

biliş: Dost, tanıdık, bildik.
b. 11b/4, 68a/4
b.+dür 5b/8
b.+e 14b/7
b. ol- 16a/16, 20b/10

biliş-: Birbirini tanımak, tanışmak.
b.-di 14a/11, 14a/12
b.-düñ 84b/2
b.-enler 5b/9, 11a/14
b.-meyen 5b/10

biñ: Bin (1000) sayısı.
b. 92b/15, 93a/14, 93a/15, 93b/9

bin-: Binmek.
b.-üpdür 93a/15

bir: Bir.
b. 3a/11, 4a/11, 4a/13, 5b/4, 5b/12, 6a/9, 6a/14, 6a/16, 6b/5, 6b/13, 7a/15, 7a/16, 7b/12, 8a/1, 8a/5, 8b/13, 9b/1, 9b/4, 9b/9, 9b/9, 9b/10, 9b/12, 10a/5, 10a/10, 10a/11, 10b/4, 10b/8, 10b/13, 11a/1, 11a/4, 11a/8, 11a/12, 11a/12, 11b/7, 11b/15, 11b/15, 12b/5, 12b/11, 12b/14, 13a/3, 14b/14, 15b/4, 15b/5, 16a/11, 16a/12, 16b/1, 16b/7, 16b/11, 17a/3, 17b/5, 17b/8, 17b/10, 17b/11, 17b/14, 18a/11, 18a/16, 18b/13, 18b/13, 19b/6, 19b/15, 19b/15, 20a/3, 20a/11, 20a/15, 20a/15, 20b/16, 21a/1, 21a/11, 21a/16, 22a/3, 22a/4, 22a/6, 22b/20, 23a/6, 62a/7, 62b/4, 65a/8, 65a/9, 65b/14, 66b/6, 70a/3, 70a/6, 71b/2, 74b/16, 77a/10, 79a/10, 79a/15, 80b/12, 81b/8, 81b/16, 81b/16, 82b/14, 83a/1, 83a/1, 83a/6, 83a/13, 83a/13, 83a/14, 83b/3, 83b/15, 84b/10, 84b/11, 85a/3, 85a/5, 85a/10, 85b/5, 85b/10, 85b/10, 85b/10, 85b/10, 85b/15, 86a/1, 86a/2, 86a/3, 88a/13, 90a/1, 90a/11, 90a/14, 91b/6, 91b/15, 92b/11, 92b/12, 92b/15, 93a/9, 93b/4, 93b/4, 93b/9, 94a/11, 94a/12, 94b/10, 95a/15, 95a/16, 95a/16, 95b/3, 96b/6
b.+dir 91a/8
b.+dür 9a/7
b.+i 6b/14, 6b/15, 9b/7
b.+ile 92b/11

b.+isi 7b/13, 7b/15
b. pula sat- 84b/12
b. pula say- 93b/6

birbiri: Karşılıklı olarak bir diğeri.
b.+nden 6a/1, 6a/3-4
b.+ne 7a/8, 86a/1
b.+ni 93b/7
b.+nüñ 7a/8, 93a/16

biregü: Bir kimse, başkası.
b. 96b/8

biri: Biri, birisi.
b. 11b/3, 22b/10, 92a/16, 93b/1
b.+nüñ 93b/1
b.+si 6a/9, 6a/15, 10b/8

biri biri: Birbiri.
b.+müzi 16a/7
b.+nden 13b/8, 22a/5, 22a/6
b.+ne 5a/15

birik-: Toplanmak, bir araya gelmek.
b.-di 4b/13, 81b/16
b.-e 3b/1
b.-miş 8b/7

birle: İle.
b. 18b/11, 18b/12, 83a/5, 94a/7, 94b/3

birlik: Tek, bir olma durumu, vahdaniyet.
b. 4b/8, 62b/9, 81b/10
b.+de 2a/11
b.+dür 19b/8
b.+e 4b/13, 82a/2, 82a/4
b. eyle- 92b/11, 92b/12
b.+ine 85b/9
b. it- 11a/12

bişürici: Pişiren kişi.
b. 12b/10

bit-: 1. Tükenmek.
b.-di 13b/10
2. Bitki, tüy, saç vb. şeyler çıkıp yetişmek
b.-e 3a/13, 3b/1
b.-en 91b/13
b.-meyecek 20b/9
3. (mec.) Kazanılan, elde edilen.
b.-en 9b/6
4. (mec.) Ortaya çıkmak.
b.-er 13a/13

bit-: Bitişmek, kaynaşmak.
b.-di 4b/13

bī-çāre (Far.): Çaresiz, zavallı, garip
b. 22a/16

bī-dār (Far.): Uykusuz, uyanık.
b. eyle- 21a/12
b. ol- 85b/4

bī-gāne (Far.): Kayıtsız, ilgisiz.
b.+dür 5b/10

bī-ḫaber: Habersiz, bilgisiz.
b. 92a/11

bi-ḥamdi'llāh: Allah'a şükrolsun.
b. 4b/7
b. 8b/8

bī-ḥicāb: Perdesiz, engelsiz.
b. 11b/1

bī-ḥikmet: Hikmetsiz.
b. 71a/8

bī-mānend: Eşi benzeri olmayan, benzersiz.
b. 89b/10
bī-meṡel
b. 89b/10
bī-miṡāl
b.+den 89b/10

bī-naṣīb: Nasibi olmayan, nasipsiz.
b. 82b/4

bī-nihāyet: Sonu olmayan, sonsuz.
bk. bī-pāyān
b. 17a/11
b.+dür 85b/7

bī-nişān: (tas.) Fenâ makamı.
b.+dan 8b/2, 14a/11, 88a/16, 88b/1
b.+ı 63a/3

bī-pāyān: Sonu olmayan, sonsuz. *bk. bī-nihāyet*
b. 88b/2

bī-temiz: Temiz olmayan, pis.
b.+dür 86a/4-5

biz: Biz.
b. 10a/14, 10b/9, 18a/13, 21a/4
b.+den 96b/11
b.+e 9b/4, 16a/6, 68b/10, 69a/2, 89b/11
b.+üm 15b/16, 21a/4

boġaz: Boğaz.
b.+a 6b/10

boş: Dolu olmayan, boş.
b. 90a/12
boy: Boy.
b.+uñ 92b/4
boyacı: Boyacı.
b. 95a/16
boya-: Boyamak.
b.-rsın 91a/9
boyla-: (Bir yeri) Boyunca geçmek, baştan başa katetmek.
b.-yanlar 2a/4
böyle: Böylece, bu şekilde.
b. 93a/12, 94b/13
bu: 1. Bu (İşaret sıfatı).
b. 2a/1, 2a/2, 2a/5, 2a/6, 2a/6, 2a/9, 2b/1, 2b/3, 2b/6, 2b/8, 2b/12, 2b/14, 3a/1, 3a/4, 3a/11, 3a/11, 3a/12, 3a/16, 3b/2, 3b/5, 3b/6, 3b/8, 3b/14, 3b/15, 4a/2, 4a/3, 4a/3, 4a/4, 4a/7, 4a/8, 4a/10, 4a/13, 4a/15, 4b/2, 4b/3, 4b/6, 4b/10, 5a/3, 5a/6, 5a/7, 5a/10, 5a/10, 5a/11, 5a/13, 5a/14, 5b/3, 5b/3, 5b/11, 5b/12, 5b/13, 5b/15, 5b/16, 6a/2, 6a/2, 6a/3, 6a/5, 6a/7, 6a/9, 6a/10, 6a/11, 6a/15, 6a/16, 6b/2, 6b/3, 6b/4, 6b/5, 6b/12, 6b/13, 6b/16, 7a/3, 7a/10, 7a/11, 7b/1, 7b/3, 7b/4, 7b/10, 7b/13, 8a/5, 8a/5, 8b/8, 8b/8, 8b/10, 8b/15, 9a/7, 9a/12, 9a/13, 9a/16, 9b/3, 9b/4, 9b/6, 9b/6, 9b/9, 10a/2, 10a/7, 10a/9, 10a/10, 10a/15, 10a/16, 10b/1, 10b/1, 10b/1, 10b/3, 10b/5, 10b/6, 10b/7, 10b/7, 10b/8, 10b/12, 10b/15, 11a/4, 11a/8, 11b/3, 11b/5, 11b/6, 11b/7, 11b/9, 12a/2, 12a/7, 12a/10, 12a/10, 12a/13, 12a/14, 12a/16, 12a/16, 12b/1, 12b/1, 12b/4, 12b/5, 12b/5, 12b/6, 12b/12, 12b/16, 12b/16, 13a/1, 13a/1, 13a/2, 13a/9, 13b/4, 14a/3, 14a/5, 14a/7, 14a/9, 14a/15, 14b/8, 14b/9, 14b/11, 14b/16, 14b/16, 15a/3, 15a/4, 15a/4, 15a/5, 15a/6, 15a/8, 15a/9, 15a/13, 15a/14, 15a/15, 15a/16, 15b/2, 15b/3, 15b/5, 15b/7, 15b/8, 15b/9, 15b/9, 15b/11, 15b/12, 15b/16, 16a/2, 16a/3, 16a/3, 16a/4, 16a/5, 16a/5, 16a/6, 16a/7, 16a/8, 16a/8, 16a/10, 16a/11, 16a/11, 16a/12, 16a/13, 16a/16, 16b/1, 16b/5, 17a/2, 17a/3, 17a/7, 17a/12, 17a/16, 17b/2, 17b/6, 17b/6, 17b/11, 18a/9, 18a/10, 18a/12, 18a/15, 18a/16, 18b/1, 18b/7, 18b/7, 18b/11, 19a/3, 19a/4, 19a/8, 19a/9, 19a/9, 19b/1, 19b/2, 19b/11, 20a/1, 20a/2, 20a/3, 20a/3, 20a/4, 20a/6, 20a/8, 20a/10, 20a/12, 20a/15, 20a/16, 20b/2, 21a/1, 21a/6, 21a/6, 21a/7, 21a/11, 21a/12, 21a/12, 21b/1, 21b/4, 21b/14, 22a/5, 22b/11, 22b/11, 22b/11, 22b/12, 22b/13, 22b/14, 22b/19, 22b/19, 22b/22, 23a/1, 23a/11, 23a/12, 23a/24, 61b/3, 61b/7, 61b/7, 62b/4, 62b/11, 62b/11, 62b/13, 63a/9, 63a/10, 63a/10, 63a/11, 63a/16, 63b/2, 64a/11, 65a/8, 65a/9, 67a/6, 67a/6, 68a/3, 68a/4, 68b/12, 69a/9, 70a/14, 71a/11, 72b/6, 74b/14, 75b/14, 76b/8, 78a/16, 78b/16, 79a/3, 79a/5, 79b/13, 80b/7, 80b/14, 80b/14, 81b/5, 81b/7, 81b/8, 82a/4, 82a/7, 82a/7, 82a/10, 82a/13, 82b/5, 82b/10, 82b/12, 82b/13, 82b/14, 83a/1, 83a/11, 83a/16, 83a/16, 83b/5, 83b/14, 84a/6, 84a/9, 84a/11, 84a/15, 84a/15, 84b/1, 84b/6, 84b/7, 84b/7, 84b/9, 84b/11, 85a/5, 85a/8, 85a/13, 85a/14, 85b/3, 85b/5, 85b/8, 86a/15, 87a/15, 87b/2, 87b/6, 87b/10, 87b/12, 87b/14, 87b/14, 87b/15, 87b/15, 87b/16, 88a/4, 88a/9, 88a/10, 88a/16, 88b/2, 88b/2, 88b/5, 88b/7, 88b/8, 88b/10, 88b/13,

88b/15, 88b/15, 89a/8, 89a/9, 89a/13, 89a/14, 89a/15, 89a/16, 89b/1, 89b/4, 89b/12, 89b/13, 89b/13, 90a/13, 90b/2, 90b/6, 90b/10, 90b/12, 90b/13, 90b/14, 91a/4, 91b/6, 91b/7, 91b/11, 92a/13, 92a/16, 92b/3, 92b/3, 92b/16, 93a/7, 93a/10, 94a/6, 94a/11, 95a/11, 95b/14, 96b/2, 96b/3, 96b/4, 96b/5

bu: 2. Bu (İşaret zamiri).
b. 5b/2, 5b/6, 5b/6, 5b/7, 5b/7, 5b/8, 6b/4, 6b/15, 6b/15, 7a/2, 7b/11, 7b/12, 7b/12, 8b/11, 8b/11, 9b/14, 16a/9, 16b/6, 17b/11, 17b/12, 18a/12, 18b/2, 19a/10, 20a/7, 22a/6, 22b/4, 22b/5, 22b/6, 22b/6, 22b/7, 22b/7, 22b/8, 23a/2, 61b/15, 63a/11, 81a/4, 82b/11, 82b/12, 83b/3, 89a/3, 90b/3, 90b/5, 91b/7, 92a/8, 92a/9, 93a/9, 93a/12, 93b/7, 94b/13
b.+dur 2b/11, 13a/4, 13a/16, 13b/12, 13b/12, 13b/13, 13b/14, 13b/14, 13b/15, 13b/15, 13b/16, 15a/8, 16a/15, 16b/7, 17b/8, 17b/10, 18b/3, 20a/7, 20b/16, 22a/4, 22a/7, 22a/11, 23a/10, 23a/19, 63a/16, 72a/8, 72a/11, 72a/12, 83a/13, 83a/13, 83a/14, 83a/15, 83b/11, 84b/7, 85a/4, 85b/1, 86a/5, 90a/11, 93a/1
b.+ña 18b/4, 21a/4, 90b/3, 93a/8
b.+nda 3b/16, 5b/1, 10b/9, 11a/2, 15b/12, 19a/11, 93a/1, 96a/15
b.+ndan 19b/16, 7a/14, 83a/3
b.+nı 5a/14, 5b/5, 7b/12, 8a/1, 8b/10, 10b/10, 11b/5, 13b/3, 15b/11, 16a/5, 16a/7
b.+nuñ 10b/13, 16a/2, 16b/4, 22a/9, 84a/10, 92a/15

bugün: Bugün.
b. 75a/10

bul-: Bulmak.
b.- 4a/12, 15b/1, 18a/9, 20b/9, 20b/12
b.-a 12b/9
b.-am 92b/16
b.-an 14a/12, 23a/13
b.-andan 20b/8
b.-anlar 2a/1, 4b/16, 9b/16, 10a/2, 10a/4, 18b/11, 19a/3, 81b/5
b.-asın 86a/7, 96a/15
b.-dı 4b/7, 4b/10, 4b/11, 7b/8, 8a/12, 9a/4, 12a/9, 12a/10, 14a/14, 81b/11, 85a/11, 90b/1
b.-duġuñ 18a/9
b.-dum 11b/2, 93a/5
b.-duñ 88b/6
b.-ıçaḳ 93b/15
b.-maduñ 84a/8
b.-maḳ 20a/4, 93b/10
b.-maya 95a/7
b.-maz-ısañ 13b/11
b.-mış 9a/2, 19b/10
b.-sa 18b/13
b.-upsın 88a/15
b.-ur 17b/9, 95a/1

bulın-: Bulunmak.
b.-a 3a/14, 3b/5
b.-dı 4b/9, 14b/10, 20a/9, 20a/10, 21a/9, 81b/12, 81b/14, 81b/14, 89a/1, 89a/111
b.-maz 22b/9, 87b/1, 92b/15
b.-ur 22b/10

bulış-: Buluşmak.
b.-maḳ 17a/6

bulut: Bulut.
b. 19b/6, 88b/9
b.+lar 16b/2

bunlar: Bunlar.
b. 10b/15, 11a/2, 11a/5, 12b/3, 21a/6, 69a/10
b.+a 8a/3, 62b/14, 90b/5, 90b/7
b.+dan 11b/3
b.+dur 62b/14
b.+ı 13a/16, 14a/3, 17a/10, 69a/10
b.+uñ 10b/15, 11a/3, 86a/5

bura: Bura.
b.+da 18b/3, 21b/10
b.+yı 8a/8, 18b/4

burc (Ar.): (mec.) Manevi olarak yüksek dereceli yer.
b.+ına 2a/3, 2a/8
bu resme: Böyle, bu şekilde.
b. 14a/10, 18a/11, 89b/12
būstān (Far.): 1. Bağ, bahçe, hoş kokulu yer.
b. 22b/13
b. eyle- 16a/2
2. (tas.) İster genel olsun ister özel olsun açık mahal, fetih makamı.
b.+ın 3a/12
buyrıl-: Buyurma işi yapılmak. *bk. buyurıl-*
b.-an 18b/6
buyruġ: Belirli bir davranışta bulunmaya zorlayıcı söz, emir, ferman.
b. +ına 21b/8
buyurıl-: Buyurma işi yapılmak. *bk. buyrıl-*
b.-an 16a/9
buyur-: Buyurmak.
b.-ur 17a/13, 17b/15, 81a/11, 83a/11
bü'l-ᶜaceb (Ar.): Acayipliklerle dolu, çok şaşırtıcı, çok garip, çok tuhaf.
b.+sin 91b/4
bülbül: Sesinin güzelliği ile tanınmış olan ötücü kuş.
b. 91a/13, 91b/11
b.+e 71a/5
bünyād (Far.): Yapı, bina.
b. eyle- 5b/13, 11a/8, 12a/5
bürhān (Ar.): Delil, hüccet, ispat.
b. bil- 9b/15
b.+ı 2a/12
b.+uñ 88b/5
bürin-: 1. Bir hâle, bir şekle girmek. *bk. bürün-*
b.-di 89b/5
b.-e 22a/13
2. (mec.) Birbirine karışmak.
b.-ür 5a/15
bürün-: Bir hâle, bir şekle girmek. *bk. bürin-*
b.- 4b/14, 9a/14, 15a/10, 17b/4, 18a/1, 83b/2
b.-gil 2b/12
büt (Far.): (tas.) Sevgili, yâr, maşuk, matlup. *bk. put*
b. 5a/8

C

cāh (Ar.): İtibar, makam.
c.+ına 95a/8
cāhil: Bilmeyen, bilmez, nâdân.
c. 15b/1, 83a/7
c.+ler 12b/13
c.+lerden 83b/10
c.+lere 17a/2
cāhillik: Okumamış, tahsil görmemiş olma durumu, bilgisizlik, cehâlet.
c. 13b/12
cāmid (Ar.): 1. Cansız.
c.+dür 22a/1
2. (mec.) Ölmüş, ölü.
c. 18b/1
c.+dür 84b/14
cān (Far.): Can, ruh, nefs.
c. 2a/2, 3a/11, 3a/12, 4b/4, 5a/12, 5b/4, 5b/11, 8a/15, 8a/16, 8b/2, 8b/3, 8b/3, 8b/15, 9a/10, 9b/2, 9b/15, 10a/2, 10a/3, 10a/4, 10a/8, 10a/14, 11a/9, 11a/13, 12a/9, 12a/10, 14a/5, 14a/14, 17a/8, 18b/3, 18b/16, 19a/5, 19b/15, 20a/13, 20a/15, 20a/15, 21b/1, 22b/16, 22b/22, 23a/1, 23a/1, 23a/9, 61b/3, 61b/6, 63a/1, 71a/6, 71a/6, 78a/13, 81b/4, 81b/5, 81b/6, 82a/2, 82a/5, 82a/14, 82b/1, 82b/3, 83b/12, 84a/3, 85a/9, 85b/3, 86a/4, 87b/11, 88a/11, 88a/13, 88b/16, 89a/14, 89b/4, 90a/4, 90a/16, 91a/15, 92a/1, 92a/1, 92a/15, 96b/4
c.+a 20a/13, 82b/1, 84b/15
c.+am 5a/11
c.+da 4a/2, 87b/13
c.+dan 14a/11, 62b/13

c.+duñ 84b/2
c.+dur 5a/13, 64a/11, 88a/6, 89a/2
c.+ı 2a/13, 5b/6, 8a1/12, 11a/10, 12a/15
c.+ıla 2b/14, 10a/1, 18b/2, 83a/6
c.+ın 13a/1, 19a/2
c.+ınıdur 87b/11
c.+lar 89a/11
c. mı 61b/6
c.+sın 88b/12, 92b/2, 92b/7
c.+um 6b/3, 12a/11, 12a/11, 19a/10, 70a/14
c.+uñ 2b/5, 3a/13, 3b/1, 15a/3, 15a/12, 19a/1, 78a/12, 88b/5, 92b/3, 92b/8
c.+uña 3a/11
c.+uñda 3a/2, 3b/9, 63a/1
c.+uñı 21a/12

cānān (Far.): (tas.) Mevla, Rab, Allah.
c. 8b/12, 92a/15
c.+a 12a/11, 81b/5
c. mıyam 61b/3

cefā (Ar.): Eziyet, sıkıntı.
c. 96b/2
c.-ı yār 96a/15

cehālet (Ar.): Bilgisizlik, bilmezlik. *bk. cehl*
c. 13a/10
c.+e 96b/11

cehd (Ar.): Çalışıp çabalama, büyük gayret sarfetme. *bk. sa'y*
c. 94a/8

cehennem (Ar.): Günahkârların öldükten sonra ahirette azap görecekleri yer, tamu.
c. 11b/15, 95b/9, 95a/12

cehl: Bilgisizlik, bilmezlik. *bk. cehālet*
c.+ile 2b/13

celāl (Ar.): 1. Büyüklük, ululuk.
c. 94b/8
2. (din.) Allah'ın kahredici sıfatı ile tecellisi.
c. 94b/12

celle celālühü (Ar.): "onun şanı, yüksekliği, büyüklüğü artsın" anlamına gelen Allah için kullanılan saygı sözü.
c. 80a/16

cem^c^ (Ar.): Toplama, biriktirme, devşirme, yığma.
c. eyle- 19a/8
c.+ine 6b/15
c. ol- 11a/5, 21a/11

cemāl (Ar.): Yüz güzelliği, hüsün.
c. 94b/1
c.+dür 9b/12, 20b/6, 59b/13
c.+üñ

cemī^c^ (Ar.): Cümle, hep, bütün.
c.+īdür 6b/17
c.+īsinüñ 7b/13

cemīl (Ar.): Güzel, çekici.
c. 94b/1

cenābet (Ar.): Guslü gerektiren durum.
c.+i 13a/15

ceng (Far.): Savaş, mücadele, vuruşma.
c. 4b/15, 92a/11
c. +dür 93b/7
c.+i 91a/14

cennet (Ar.): Ahirette müminler için ayrılan yüce mekân, uçmak, behişt, firdevs.
c. 11b/15, 88b/10, 95a/12, 95b/9

cevāb (Ar.): Sorulan şeye verilen karşılık.
c.+dur 12b/3

cevāhir (Ar.): Cevherler, kıymetli taşlar.
c. 82a/1

cevelān (Ar.): Gezip tozma, dolaşma.
c.+dur 87b/12

cevher (Ar.): Var olan bir şeyin özü, esası, varlığındaki maya, gevher.
c. 87b/2
c.+i 21b/4, 63a/8
c.+ine 5b/12

cezā' (Ar.): Suç için verilen hüküm, ceza.
c. 95b/8

cibrīl (Ar.): Cebrâ'il.
c. 19b/13

cidāl (Ar.): Savaş, mücadele, muharebe.
c.+ı 4b/15
cihān (Far.): Dünya, âlem.
c. 12b/5, 15a/3, 16a/13, 19b/14, 71a/10, 81b/8, 84b/7, 87b/13, 88b/11, 89a/12, 91b/5, 92b/14, 93b/2, 93b/3, 93b/6
c.+a 83a/8, 84a/13, 96a/14
c.+da 2a/14, 2b/3, 3a/9, 4a/4, 4a/9, 5a/11, 5b/5, 7a/14, 8b/5, 9a/9, 15b/1, 16a/6, 18a/4, 20a/12, 23a/11, 84b/8, 85b/3, 85b/5, 91a/16, 92b/11, 93b/8
c.+dağı 61b/7
c.+dan 2b/5, 17a/7
c.+ı 10a/3, 16a/2, 93b/8
c.+uñ 93a/11
cihet (Ar.): Yan, yön, taraf.
c. 9a/12, 12a/16
c.+i 7a/10
c.+ine 7a/10, 8a/5
cimrī (Far.): Pinti, hasis, bahil.
c. ol- 96b/6
cinān (Ar.): Cennetler, uçmaklar.
c.+a 10a/2
cinnī (Ar.): Cin taifesi ile ilgili, cin taifesinden olan.
c.+ler 91a/8
cism (Ar.): Beden, gövde.
c. 4a/2, 4b/4, 88b/12, 92b/3
c.-i ṣūretgāh-ı ferdā 92a/4
c.+üñ 88b/3, 92b/8
c.+ünde 89a/1
c.+üni 20b/13
cūş (Far.): Coşma, taşma.
c.+a 85b/9
cümle (Ar.): Bütün, hep.
c. 2b/5, 2b/11, 3a/9, 3b/1, 3b/3, 3b/5, 4b/10, 4b/13, 6a/1, 6a/2, 6b/4, 7a/5, 7a/14, 7b/1, 7b/7, 8a/3, 8a/3, 8a/11, 8b/5, 8b/15, 8b/16, 9a/5, 9a/9, 9a/10, 9b/10, 9b/12, 12b/2, 14b/6, 16b/11, 17a/5, 18a/6, 19a/6, 19b/3, 19b/5, 20a/6, 20a/11, 20a/14, 20a/14, 20a/15, 21a/15, 21a/15, 21b/2, 21b/3, 21b/5, 21b/9, 22a/2, 22a/4, 22a/7, 22a/10, 22a/12, 22a/12, 22a/14, 22a/15, 23a/11, 23a/23, 61a/7, 64b/9, 71a/8, 77a/1, 78a/16, 80a/9, 80b/3, 81a/7, 81b/9, 81b/10, 81b/11, 81b/12, 82a/9, 82a/11, 82a/12, 82a/12, 82a/13, 82a/13, 82a/14, 82a/15, 82a/15, 82b/1, 82b/1, 82b/2, 83b/8, 83b/11, 83b/15, 85b/9, 87b/3, 87b/5, 87b/11, 87b/11, 88a/4, 88a/10, 90b/7, 90b/10, 92a/5, 92a/5, 93a/5, 93b/10, 93b/11, 93b/12, 96b/3
c.-i ᶜālem 18b/12, 18b/12
c.+nüñ 22b/15, 81b/15
c.+si 13a/6, 20b/6, 62b/10, 85b/11
c.+sinde 22a/13
c.+sinden 7a/3
c.+sinüñ 12a/15
c.+ye 23a/5
c.+yi 19a/5
cünbüş (Ar.): Kımıldanma, hareket.
c. 22a/2
c.+e gel- 10b/3, 18b/1
c. eyle- 88b/3
c.+i 18b/1
cünūn (Ar.):İnsanın dış âlemle ilgisini kesecek şekilde aşk ve cezbeye kapılması hâli.
c.+ı 2a/5
cüst ü cū (Far.): Arama, araştırma.
c. 89b/1
cüz' (Ar.): Bir bütünü oluşturan bölümlerden her biri.
c.+ile 94a/14
c.+üñ 95a/8

Ç

çadır: Çadır.
ç.+umdur 11b/10
çağla-: (mec.) Bilgin kadar konuş (?)
ç.- 17b/5
çal-: Vurulmak, üflenmek veya gereken yapılmak suretiyle ses vermesi sağlanmak. *bk.*

çalın-
ç.-up 89b/7
çalın-: Vurulmak, üflenmek veya gereken yapılmak suretiyle ses vermesi sağlanmak. *bk. çal-*
ç.-dı 14b/10
çarḫ (Far.): Felek, gökyüzü, sema.
ç. 11b/10
ç.-ı çenber 88b/10
ç.-ı felek 92b/5
ç.-ı muᶜallaḳ 22b/7
çayır: Çayır.
ç.+da 95a/16
çegāne (Far.): Bir çeşit çalpara, çengi tefciği.
ç. 63a/10
çehre (Far.): Yüz, surat.
ç. 8b/6
çek-: 1. Taşıma gücü olmak.
ç.-ebilmez 91a/14
2. Güç durumlara dayanmak, katlanmak.
ç.-er 83a/2, 84b/10, 84b/10
ç.-ersin 84b/3
ç.-me 83a/9
ç.-meyince 94a/1
çenber (Far.): Daire.
ç. 88b/10
çeng (Far.): Kanuna benzer, dik tutularak çalınır bir çeşit saz.
ç. 63a/10
çevgān (Far.): Ucu eğri değnek, baston, çevgen.
ç. 5b/2, 12b/16, 22b/4
çevir-: Çevirmek.
ç.-ürsin 93a/13
çevre: Kişinin içinde bulunduğu toplumu oluşturan ortam.
ç.+ye 13b/11
çıḳ-: 1. Bulunduğu yeri bırakıp başka yere geçmek, taşınmak, ayrılmak, ilgisini kesmek.
ç.- 63a/4
ç.-ar 12b/14
ç.-ardı 5a/6
ç.-arsın 90b/8
ç.-aydı 93b/10
ç.-ma 62b/15
çıḳıl-: Çıkma işine konu olmak.
ç.-maz 5a/16
çın: Gerçek, doğru.
ç. 82a/6, 88a/10
çig: Pişirilmemiş olan.
ç. 12b/10
çoġal-: Artmak, fazlalaşmak.
ç.-updur 93b/8
çoḳ: Az olmayan, fazla, ziyade.
ç. 12b/6, 13a/5, 16a/13, 17a/11, 96a/3
ç.+dur 13b/2, 85a/2, 85a/2
çerā (Far.): Nasıl. *bk. çūn*
ç.+dan 9b/13
çul: Kıldan ve kenevirden yapılmış kaba örgülü dokuma.
ç.+a 90a/14
ç.+ıla 95a/16
çūn (Far.): Nasıl. *bk. çerā*
ç. 9b/13
çü (Far.): Çünki, zira, mademki. *bk. çün, çünki*
ç. 3a/5, 8b/4, 8b/10, 12b/4, 15b/14, 88a/6, 92a/6, 94b/8, 96b/7
çün (Far.): Çünki, zira, madem ki. *bk. çü,çünki*
ç. 4a/12, 4b/1, 7a/4, 8a/2, 8a/4, 13b/9, 22a/3, 22a/7, 77a/7, 82b/15, 88a/3, 96b/6
çünki (Far. çün ki): Çünkü, zira, mademki. *bk. çü, çün*
ç. 85b/15, 92b/6

D

da: (Bağlaç olan) da. *bk. de*
d. 13a/3, 13a/16
Dabbetü'l-arż (Ar.): Kıyamet alâmetlerinden olmak üzere ortaya çıkacağı söylenen hayvanın adı.
D. 93b/6
dad: Tat, lezzet.
d.+ı 13a/3
daġallıḳ: Hilecilik, dubaralık.
d. 11b/14
daḫı: Dahi.
d. 2a/13, 2a/14, 3a/10, 4a/11,

6a/5, 6a/7, 6a/13, 6a/16, 6b/2, 6b/3, 6b/13, 6b/17, 7a/16, 7b/12, 7b/13, 7b/15, 8a/13, 9a/9, 9a/11, 10a/14, 10a/15, 10b/9, 10b/10, 10b/12, 10b/13, 10b/14, 11a/1, 11a/1, 11a/2, 11a/6, 11b/3, 11b/8, 13a/4, 13a/16, 15a/4, 16a/4, 17a/14, 17a/14, 17a/16, 17b/2, 17b/7, 17b/8, 17b/10, 17b/12, 17b/16, 18a/6, 18b/4, 19b/4, 19b/6, 19b/8, 19b/16, 20a/2, 20b/1, 20b/2, 20b/16, 21b/12, 21b/13, 22a/4, 22a/6, 22a/6, 22a/7, 22a/9, 22a/9, 22a/11, 22a/14, 22b/20, 23a/7, 23a/8, 23a/9, 23a/11, 23a/19, 65b/3, 70b/14, 71a/10, 74b/14, 76a/8, 76b/2, 78a/14, 78a/15, 80a/3, 80b/9, 81a/2, 81a/11, 81a/15, 82a/1, 83a/13, 83a/13, 83a/14, 83a/15, 85a/3, 86a/6, 87a/13, 88a/14, 88b/4, 89a/6, 89a/8, 89a/13, 89b/2, 90a/13, 91b/6, 93a/2, 94a/3, 94b/3, 95b/1, 96a/6, 96a/12, 96b/7, 96b/11

dā’im (Ar.): Devamlı, sürekli. *bk. dāyim*
d. 84a/3, 84b/11, 90b/9, 91a/9, 91a/10, 91b/2, 92a/15
dā’imā
d. 71a/1, 84b/3

dā’ire (Ar.): Çember.
d. 90b/13

Daḳyānūs (ş.a.): Tarsus şehrinde ilahlık davasında bulunan hükümdar.
D.+ı 5a/4

dāne (Far.): Tane.
d.+si 22a/10

danişmend (Far.): Bilgin.
d. 93b/6

dañla-: Hayret etmek, şaşmak, garip bulmak. *bk. ṭañla-*
d.-r 83a/6

danuḳlıḳ: Tanıklık.
d. 81b/10, 85b/9-10

daᶜvā (Ar.): Dava. *bk. daᶜvī*
d. eyle- 95b/2
d.+ñda 21a/13
d.+sın 96a/1, 96a/2, 96a/3, 96a/4, 96a/5, 96a/6, 96a/7

daᶜvī (Ar.): Dava. *bk. daᶜvā*
d. 14a/1, 16b/16
d.+sin 95b/16

dayan-: Dayanmak.
d.-anlar 63b/2

dāyim (Ar. dā’im): Devamlı, sürekli. *bk. dā’im,*
d. 5a/7, 6b/7, 6b/7, 12b/14, 14b/4, 84b/13
dāyimā
d. 12b/11

de: (Bağlaç olan) de.
d. 12b/11, 15b/8

defter (Ar.): (mec.) Ayna; kudret kalemiyle yazılmış olanlar; yaratılmışlar.
d. 3b/5
d.+i 7b/6
d.+idür 7b/1

dek: Kadar, değin. *bk. dek*
d. 6a/8

degin: Kadar, değin. *bk. dek*
d. 6a/4, 6a/15, 6b/10, 6b/11, 13b/1, 13b/1, 17b/2, 20b/7, 20b/8, 21b/9, 21b/10, 83a/5, 83a/6

degül: Değil.
d. 13a/7, 17a/15, 17b/7, 17b/7, 18b/2, 20b/1, 21b/10, 22a/3, 22a/9, 23a/8, 82b/9, 82b/9, 82b/15, 83a/3, 83a/6
d.+düñ 84b/2
d.+dür 7a/7, 7a/13, 17b/1, 18b/14, 20b/3, 65b/11, 82b/10, 83a/12, 86a/1, 91a/12, 91a/12
d.+em 23a/15
d.+idüñ 84b/2
d. mi 2a10, 2a/10, 9b/9, 9b/9, 19b/4, 19b/4, 81b/8, 81b/8, 82a/8, 82a/8
d.+señ 81b/13
d.+sin 62b/12, 62b/12, 91a/15, 91a/15
d.+üm 23a/15

dehr (Ar.): Dünya.
d.+i 12a/13

dehrī (Ar.): Bu dünyanın ebediliğine inanan, ahireti inkâr eden, materyalist (kimse).
d. 89a/8, 90b/6
deli: Aklı yerinde olmayan, deli. *bk. delü*
d. 84b/16, 90b/2
delīl (Ar.): 1. İz, nişan, alâmet.
d. 6b/4, 8b/13
d.+dür 88b/5
d.+i 7a/17, 19b/2
2. Kılavuz, rehber, yol gösterici.
d. al- 6a/16-17
d.+dür 89a/15
d.+e 89a/15
d.+i
d. it- 12b/8
d. ol- 7a/2, 13a/11
delīlsüz: Kılavuzsuz, rehbersiz.
d. 89a/16
delü: Deli. *bk. deli*
d.+yi 23a/18
dem (Far.): An, zaman, vakit.
d. 4a/4, 6a/5, 12a/7, 14b/16, 19a/9, 20b/12, 22b/2, 22b/2, 22b/2, 69a/7, 70a/14, 83b/3, 83b/3, 89a/7, 91b/11
d.+de 91b/13, 78a/16
d.+dür 14b/16
d.+e 6a/15, 12a/7, 17b/2
d.+i 9a/1, 89a/6, 89a/6, 89a/7, 89a/7, 89a/7, 89a/8, 89a/8
d.+idür 14b/11
d.+inde 72a/8
d.+inden 6a/4
d.+ini 11a/11, 84b/3
dem (Far.): Zaman, an.
d. 78a/16
d.+i 9a/1
dem-sāz (Far.): Arkadaş, dost, sırdaş.
d. ol- 91a/13
deñiz: 1. Deniz, derya. *bk. deryā*
d. 12b/10
2. (tas.) İnsan-ı kâmil, mürşit.
d.+de 19a/3, 19a/4
d.+dür 5b/7
d.+e 10a/7, 88a/16
d.+in 2a/4
d.+inüñ 22a/15
derc (Ar.): Toplama, bir araya getirme.
d. eyle- 83a/11
derd (Far.): İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü.
d. 92a/4, 94a/8
d.+e 2a/11, 84b/13, 92a/5, 92b/3
d.-i dünyā-ı ḥāl 90a/13
d.+üñe 15a/15
d.+üñi 96a/14
derecāt (Ar.): Dereceler.
d. 68a/10
derece (Ar.): Kadar, denli.
d. 83a/1
deriñ: Derin.
d. 12b/10
dermān (Far.): Çare, önlem, tedbir.
d. 2a/11
d. bul- 95a/7
dervīş (Far.): Tarikatlardan birinin şeyhine bağlanarak dergâhta hizmet ve çile ile gününü geçiren ermiş kişi.
d. 6b/2, 9a/8, 10a/10, 10a/12, 10b/14, 10b/15, 11a/3, 11a/3, 11a/6, 11a/7, 11a/7, 11b/5, 11b/5, 11b/9, 12a/1, 12a/2, 12a/3, 12a/4, 12a/5, 12b/4, 68b/12, 69a/7, 89b/16, 91a/6, 93b/11
d.+e 10a/10, 11a/7, 11b/7
d.+i 11b/6
deryā (Far.): Deniz. *bk. deñiz*
d. 10a/10, 11a/7, 11b/7, 89a/1
d.+dur 93a/9
d.+sından 63a/4
d.+ya 89a/8
derya-yı ᶜaẓīm 92b/9
dest (Far.): El.
d. 95a/6
deve: Deve.
d. 87b/8, 91a/14, 92b/13
devlet (Ar.): Makam, mevki, servet, saltanat.

d. 62a/13, 67a/6, 72a/8
d. bil- 4b/16
d.+e iriş- 4b/6
e.+e ir- 8b/9
devr (Ar.): Zaman.
d. 63a/10
devrān (Ar.): Zaman, devir, çağ.
d. 4b/5, 12a/16, 12b/16, 12b/16, 14b/14, 15a/2, 15a/4, 22b/7, 73b/4, 84a/14
d.+a ir- 12a/12
d.+uñ geç- 21a/8
di-: Demek, söylemek.
d.- 21a/14, 75b/4, 88a/15, 88b/1, 92b/13, 96b/10
d.-di 5a/2, 6a/12, 6a/17, 7a/12, 7a/13, 10a/11, 10a/12, 10a/13, 10a/14, 10a/15, 10b/9, 11b/5, 11b/9, 12a/1, 12b/4, 17a/13, 22a/5, 83a/11, 87b/10, 89a/14, 89b/7, 89b/12
d.-diler 6a/16, 6a/17, 6b/17, 11a/7, 11a/7, 11b/8, 16a/4, 16a/10
d.-dügi 18b/5, 96b/3
d.-dügüñüz 74b/6
d.-dükleri 16a/4
d.-düm 18a/10, 18a/12
d.-me 93a/12
d.-medi 10b/10
d.-medük 16a/3
d.-mege 88a/1
d.-megi 10a/8
d.-megüñ 9b/3
d.-mek 6b/1, 6b/1, 9b/5, 9b/6, 9b/7, 9b/7, 9b/8, 9b/8, 13a/4, 19a/13, 19a/13, 19a/13, 19a/14, 19a/14, 19a/14, 19b/13, 20b/4, 21a/3, 21a/8, 82b/16, 83b/1
d.-mekden 13a/3, 13a/3, 85a/4, 85a/4
d.-mekdür 2a/5, 9a/16, 9b/1, 9b/4, 9b/5, 9b/14, 15b/5, 18a/12, 20a/1, 21a/8, 61b/15, 68a/3, 83b/3
d.-meklik 15a/7, 15a/7, 19b/12, 19b/12, 68a/4, 68a/4, 82a/3, 82a/3, 82a/10, 82a/10
d.-meklük 9b/2, 9b/2
d.-melü 21b/10
d.-mez 21b/5, 85b/2
d.-mişler 76a/11, 76a/12, 82a/6, 82a/6
d.-mişlerdür 90b/12
d.-r 4a/11, 4a/14, 6b/3, 10a/10, 10a/16, 10b/5, 10b/6, 10b/6, 10b/7, 10b/8, 10b/10, 10b/11, 10b/13, 10b/13, 10b/15, 11b/9, 12a/3, 12a/4, 12a/5, 16a/9, 16a/9, 16a/11, 64b/9, 88b/3, 90b/4, 90b/5, 90b/7, 92b/15
d.-rdi 87b/10
d.-rem 19b/16, 23a/18, 92b/4
d.-r-iseñ 83b/5
d.-rseñ 7b/10, 92b/16
d.-rsin 7a/4
d.-rüz 18a/13, 18a/14, 18a/14, 18a/15
d.-r-iseñ 16b/5, 76b/6
d.-se 95b/14, 95b/15
d.-señ 13b/12
d.-rler 6b/13, 6b/15, 6b/16, 90b/2, 90b/2, 93b/4, 93b/5, 94b/5
d.-rler-ise 94a/9
d.-ye 16a/7
d.-yem 9a/11, 92b/6
d.-yen 80a/9, 82b/4
d.-yenler 5a/11, 5a/11, 19a/6, 19a/6, 93a/4, 93a/4, 93a/5, 93a/5
d.-yesin 3b/15
d.-yi 93a/6
d.-yin 93b/1
d.-yü 6a/3, 11b/7, 84b/5, 94b/11, 94b/13, 95b/2
dīdār (Far.): (mec.) Allah'ın yüzü, güzelliği. *bk. dīẕār*
d. 94b/14, 96b/8
dil: 1. Konuşmaya yarayan organ, dil.
d. 81b/16
d.+de 8b/6, 87b/3
d.+e 82a/12
d.+in 11b/6, 13b/7,
d.+inde 8b/12, 9a/3

d.+ler 5b/3
d.+üñde 88b/3
d.+üñi 2b/2, 63a/15
d.+e gel- 85b/8
2. Dil, lisan.
d.+de 87b/5
d.+in 18a/13
d.+ince 6b/1, 18a/15
d.+lerde 18a/13
3. (Far.): Gönül.
d.+den 18b/16

dil-ārām (Far.): Gönle rahatlık veren, gönlü dinlendiren.
d. 22b/2-3

dilber (Far.): (mec.) Allah.
d. 91b/7, 92a/10

dile-: İstemek, arzu etmek, dilemek.
d.-dügi 10b/10
d.-dügüñ 61a/6
d.-dük 10b/5
d.-mez 72a/11, 93b/1
d.-r 72a/11
d.-rseñ 2b/7, 3a/8, 20a/4, 92a/7, 92b/13
d.-rsin 93a/10
d.-r-iseñ 17b/12, 18b/9
d.-se 96a/1
d.-señ 7a/12

dilek: İstek, arzu, talep.
d. 10b/5
d. (g)+in 63a/2

dildār (Far.): Gönüle malik ve hâkim olan gönül sultanı, sevgili.
d. 96b/7
d.+ı 8b/7

dīn (Ar.): 1. İnsanların yaratıcı olarak kabul ettikleri üstün güce olan imanlarını, ona yapacakları ibadetlerin bütününü ve bu imana göre davranışlarının nasıl olması gerektiğini düzenleyen inanış yolu.
d.+de 87b/12
2. İman, inanç.
d.+e 71a/10

dinil-: Söylenmek, sözü edilmek.
d.-mişdür 95a/10

diñle-: İşitmek için kulak vermek.
d.- 3a/7, 20a/1, 60b/6, 62b/11, 92b/15
d.-diler 11b/6
d.-r 83a/7

diñ-: Denmek, söylenmek.
d.-ürse 91a/7

diri: Yaşamakta olan, yaşayan, canlı.
d.+dür 18b/2

diril-: 1. Canlanmak.
d.-mek 22b/11
2. Toplanmak.
d.-mek 22b/11
3. Güçlenip canlanmak.
d.-mez 22a/2
d.-üp 21a/9

dirlik: Yaşayış, hayat, sağlık, varlık, geçim.
d. (g)+i 17a/6, 82b/2
d. (g)+ine 82a/6
d. eyle- 92b/12

dīv (Far.): Dev; şeytan; cin.
d. 7b/9
d.+dür 84b/14, 86a/4
d.+e 71b/13, 84a/9
d.+ile 88b/14

dīvāne (Far.): Bir şeye çok düşkün olan.
d. ol- 61b/4

dīvār (Far.): Duvar.
d. 22b/19

divşür-: Derlemek, toplamak, bir araya getirmek.
d.- 4a/8, 4a/14, 20a/3
d.-di 89b/5
d.-üp 19a/8

diz: Diz.
d.+e 6b/11

dīẕār (Far.): (mec.) Allah’ın yüzü, güzelliği. *bk. dīdār*
d.-ı vuṣlat 95a/12

doġ-: Güneş, ay, yıldız ufuktan yükselerek görünmek.
d.-ar 22b/10
d.-dı 91a/10

doġrı: Doğru. *bk. doġru*
d. 83a/7, 93a/5, 93b/9

doġru: Doğru. *bk. doġrı*
d.+sına 77a/10-11

dolı: Dolmuş olan, dolu. *bk. dolu*
d. 87b/8
d.+dur 82a/15, 92a/5

dolın-: Bir şeyin çevresinde dönmek.
d.-ur 22b/10

dolu: Dolmuş olan, dolu. *bk. dolı*
d. 93a/16

dōst (Far.): 1. (mec.) Allah, (Allah yoluna götüren kimse olarak) mürşit.
d. 85b/11, 93b/16
2. Allah'ın sevdiği kullar
d.+larına 85a/14

dōstlıḳ: Dost olma durumu.
d. 16b/13

doy-: İsteği kalmayıncaya kadar yemek, açlığı kalmamak
d.-ar 84b/9
d.-ınca 84b/10

dölen-: Sakinleşmek.
d.-e 18b/4

dön-: 1. (Bıraktığı bir inanç, fikir veya hâli) Tekrar benimsemek, ona rücu etmek.
d.- 16a/16
d.-gil 71a/10
2. Benzer hal almak, … gibi olmak, benzemek, andırmak
d.-e 84a/9
3. Kendi ekseni üzerinde veya başka bir şeyin dolayında hareket etmek
d.-er 12b/14, 22b/10, 88b/7, 88b/10, 92b/5

dört: Dört (4) sayısı.
d. 6b/9, 6b/9, 6b/17, 12a/16, 21a/1, 22b/1, 22b/19

dur-: 1. Beklemek, dikilmek.
d.-urlar 69a/13
2. Yerinden oynamamak.
d.-ur 71a/1
3. Ayağa kalkmak.
d.- 16b/16, 73b/5, 73b/6
4. (Yardımcı fiil) Durmak.
d.-a 91a/4
d.-ur 94a/5
5. Bir yerde olmak, bir yerde bulunmak.
d.-up 91a/11
6. Yetinmek, iktifa etmek.
d.-up 95b/15

duraḳ: Kısa bir süre konaklanacak, durulacak yer.
d. (ġ)+umdur 11b/10

durı-gel-: Kalkıp gelmek.
d. 91a/11
d.- 73b/4, 91b/1

dut-: 1. Gereğini yapmak, gereğini yerine getirmek.
d.- 63a/6,
d.-duñ 89a/5
2. Yola koyulmak.
d.-anlar 81b/7
3. Kabul etmek, kabullenmek.
d.-dı 81b/10
4. Bağlanmak.
d.- 83a/10
5. Yapmak, etmek.
d.- 85a/5, 85a/6
d.-arsın 89a/4, 89a/4
d.-maġıl 90b/7
d.-mayınca 91a/14

dutıl-: (mec.) Bağlanmak.
d.-duñ 84a/16

dü (Far.): İki.
d. 96b/6

dükel: Hep, hepsi, bütün, cümle, herkes.
d. 18b/12

dün: Gece.
d. 88b/7, 90a/2

dünyā: Dünya.
d. 5a/7, 15a/9, 15b/9, 17a/14, 17a/15, 20b/11, 69a/14, 83b/1, 83b/3, 84b/3, 89b/13, 89b/13, 90a/11, 90a/13, 90b/2, 93a/10
d.+da 12b/12, 63b/2
d.+ı ḥāl 90a/13
d.+nuñ 90b/1
d.+ya 5a/9, 92b/16, 95b/14
d.+ya ḳal- 90a/14
d.+yı 63a/9, 90a/11, 90a/14

düpdüz: Çok düz, dümdüz.
d. 91b/9, 91b/15

dürlü dürlü: Türlü, çeşitli.
d. 6a/9, 6a/16, 12a/16, 61b/7, 61b/7, 65a/9, 87b/7, 88b/9, 91b/10, 94a/11, 94a/13, 94b/1,

94b/7, 95a/1
d.+dür 7b/11
dürr (Ar.): İnci.
d.-i güher 87b/8
d.+ine 2a/9
d.-i vaḥdet 19a/3
dürüst (Far.): Doğru, düzgün.
d. 13b/16, 16b/9
d.+dür 14a/11
düş: Rüya, düş.
d. 89b/16
d.+ümdür 92a/14
d.+üñ mi 12a/3
düş-: 1. "(Zorlayıcı bir sebeple) Başını alıp gitmeye koyulmak, kendini -e atmak
d.-me 60a/15
2. Uğramak, dûçar olmak.
d.-di 4a/1, 4a/14b/6,
d.-me 60a/15
3. (Bir şeyden) Mahrum olmak.
d.-er 12b/7
4. Kendini kaptırmak, kapılmak.
d.-megil 82b/6
d.-se 20b/3
5. Kazanmış olduğu belli nitelikleri, sahip olduğu imkânları kaybetmek
d.-di 88a/5
d.-megil 82b/6
6. Yansımak, aksetmek, vurmak.
d.-üpdür 91b/3, 91b/3
7. Durduğu, bulunduğu, tutunduğu yerden ayrılarak veya dayanağını, dengesini yitirerek yukarıdan aşağıya inmek
d.-üp 95b/1
8. (Yola) Girmek, koyulmak.
d.- 18b/9
10. (Bir şeye) Karışmak, içine işlemek.
d.-enler 11a/14, 81b/4
11. (Yaşlılık, hastalık ve üzüntü gibi sebeplerle) Bitkin bir hal almak, düşkün duruma gelmek, çökmek
d.-enüñ 16b/15, 18a/8
düşün-: Düşünmek.
d.-e dur- 83a/7
düşmen (Far.): Düşman.
d. ol- 91b/2
dü-cihān: Dünya ve ahiret.
d.+da 9a/12
düz: Düzgün.
d.+üne 18b/8
düz-: Düzmek, yapmak, meydana getirmek. *bk. düzet-*
d.-di 10b/16, 11a/1, 88a/16
d.-en 6a/2
d.-eni 6a/9, 6a/11
d.-enler 2a/6, 2a/6
d.-miş 22a/8
düzet-: Düzmek, yapmak, meydana getirmek. *bk. düz-*
d.-ür 93a/16
düzil-: Yapılmak, tertip, tanzim olunmak, hazırlanmak.
d.-di 14a/15
d.-miş 10b/5, 13b/1, 20b/1

E

ebed (Ar.): Sonu olmayan gelecek zaman.
e. 11a/16, 12a/8, 81b/14
ebkem (Ar.): Söz söylemeye muktedir olmayan (hayvan gibi dilsiz, ağızsız).
e. ol- 90b/13
ecel (Ar.): Her canlı için takdir edilmiş olan ölüm zamânı, ömrün son demi.
e. 95a/8
ecr (Ar.): Ahirete ait mükâfat, sevap.
e. +in bul- 93b/15
edeb (Ar.): Terbiye, incelik, nezaket.
e. 21b/5
e. bekle- 10b/11
edebsüz: Terbiyesiz, ahlaksız.
e. 96a/11
ednā (Ar.): Pek aşağı, en bayağı, çok alçak.
e.+sı 17a/16
efᶜāl (Ar.): İşler, ameller.

e.+i külliyet 95b/2
e.+i rıżā'i Ḫudā 95b/6
eger (Far.): Eğer. *bk. egerçi*
e. 2b/7, 2b/12, 2b/14, 3a/1, 3a/2, 3a/4, 3a/7, 3a/8, 5a/2, 7a/5, 7a/6, 7a/17, 7b/14, 10a/9, 13b/10, 14b/12, 15a/1, 15a/5, 15a/10, 15b/4, 16b/3, 17a/2, 17b/9, 17b/9, 17b/11, 17b/12, 17b/12, 17b/13, 17b/14, 19b/9, 20a/4, 20a/9, 21a/9, 21a/9, 23a/12, 62b/13, 75a/2, 75a/8, 75a/8, 76b/6, 81b/13, 83b/11, 85b/1, 85b/13, 85b/14, 88b/13, 91a/6, 91a/6, 92a/7, 92b/4, 93a/14, 93a/15, 93b/3, 93b/4, 93b/10, 93b/11, 93b/16, 94a/4, 94a/8, 95a/10
egerçi: Eğer. *bk. eger*
e. 88b/12
egle-: Eğlemek, oyalamak.
e.-dük 16a/8
egri: (mec.) Hakka veya aslına uygun olmayan, yanlış.
e. git- 93b/9
eh(i)l (Ar.): Sahip.
e. 17a/15
e.+i 2b/15, 9b/14, 16b/1, 16b/2, 19a/12, 20b/3, 89a/10
e.+ine 9a/13
e.-i cehennem 95b/13
e.-i cennet 69a/14, 95b/11
e.-i dīẕārdur 95b/12
e.-i ġaflet-ile 96a/5
e.-i süflī 95b/13
e.-i şirk 95a/14-15
e.-i tevḥīd 90a/6
ejdehā (Far.): Ejderha.
e.+sı 4a/3
ekin: Tahılın tarlaya atıldığı andan harman oluncaya kadar aldığı durum.
e. 16a/2
ek-: Bir bitkiyi üretmek için toprağa tohum atmak veya gömmek.
e.-me 20b/9
eksüksüz: Eksiği olmayan, tam.
e. 90a/13
el: El.
e.+den ṣal- 89b/14
el+e getür- 96a/13
e.+e gir- 96b/5
e.+i 22a/8
e.+idür 83b/2
e. ir- 13b/7, 17a/11
e.+i ir-14a/7
e.+in 14a/2
e.+inde 15b/3, 22a/10
e.+in ṭut- 16b/15, 18a/8, 89b/15
e.+ler 12b/16
e.+üm ir- 19b/16
e.+üñ 13b/10, 22b/1
e.+üñi 2b/2
elçi: Aracı.
e. 11b/16
elem-i baᶜd ez-cezā'-i beden-i insān: İnsan bedeninin ceza gördükten sonraki elemi.
b. 95b/9
elif (Ar.): Arap alfabesinin ilk harfi.
e. 20a/2, 92a/2
e.+i 61a/7
emek: Bir işin yapılması için harcanan beden ve kafa gücü.
e. çek- 83a/9
emīn (Ar.): Sakıncasız, emniyetli, tehlikesiz.
e.+dür 89b/2
e.+i 14b/4, 81b/15
e. ol- 7b/8, 9a/13, 16b/1, 19b/7, 20b/13, 22a/8, 63a/6, 81b/11, 83b/8
emīnlik: Emin olma durumu, masuniyet.
e. (g)+i 21a/5
emmāre (Ar.): Emreden, emredici.
e.+den 94b/14
emr (Ar.): Emir, buyruk.
e. 94a/9, 94a/14
e.+i 95a/11
e.+üñ 94a/10
en: Genişlik.
e.+i 11b/15
enāniyyet (Ar.): Benlik, her şeyi kendi benliğine dayandırma, kibir, gurur.
e. 95a/1

enbiyā (Ar.): Nebîler, peygamberler.
e. 82a/14
e.+dan 94b/8
e.+lar 16b/14
e.+nuñ 94a/9
e.+ya 95a/11, 95a/13
endām (Far.): Vücut, beden, insanın azası, biçim; boy, boy bos.
e. 63a/11
e.+uñ 88b/5
endīşe (Far.): Şüphe, vesvese, merak.
e. 6b/16
e.ñdür 83b/14
ene'l-ḥaḳ (Ar.): Hallâc-ı Mansûr'un söylediği "Ben Hakk'ım" manasına meşhur söz.
e. 85b/9, 90a/5, 91b/6
enfüs (Ar.): Nefisler.
e.+den 90a/9
envāᶜ (Ar.): Çeşitler, türlüler.
e. 94b/1, 94b/7, 95a/1
envār (Ar.): Aydınlıklar, ışıklar, parlaklıklar.
e.-ı ḫallāḳ 96b/6
er: 1. Er, erkek.
e. 7b/16, 17a/8, 20b/13, 90a/14, 90b/12
e.+de 17a/3, 17a/3
e.+i 12b/7
e.+iseñ 90b/14
e.+isin 81b/13
2.(mec.) Veli, ermiş, Allah'a yakın olan.
e. 17a/3, 17a/8, 20b/13, 63a/6, 90a/14, 90b/12
e.+dür 90a/13
e.+ine 2b/8, 4a/6
e.+lerdür 90a/11
eren: Ermiş veli, yatır, evliya.
e.+ler 85a/15
e.+lere 18a/7
e.+ler 90b/12
erin-: Üşenmek.
e.-e 2b/8
e.-meñ 93a/2
erkān (Ar.): 1. Bir şeyde temel durumunda olan taraflar, çok kuvvetli ve güçlü olan yönler, esaslar.
e. 12a/16
2. Yol yöntem.
e. 21b/5
e.+ıla 83b/9
erlik: Mertlik, erkeklik.
e. 11b/14
esenlik: Esen olma, sağlık, âfiyet.
e. 63a/13
eṡer (Ar.): İz, nişan, işâret.
e.+i 3a/2
esfel (Ar.): En dipte, en aşağıda olan (yer).
e.-i sāfilīn 16b/4
esīr (Ar.): Tutsak; kul, köle.
e. ol- 15b/3
eski-: Yıpranmak.
e.-miş 14a/1
esrār (Ar.): Gizler, sırlar.
e. 93a/10
e.+ı 90b/6
eşek: Eşek.
e.+dür 95a/16
eşik: Kapı ağzında basamağın konulabileceği yer.
e. (g)+inde 69a/13
eşyā (Ar.): Nesneler, mevcut olan şeyler.
e. 2a/10, 3a/8, 4b/8, 4b/10, 5b/8, 5b/14, 6a/1, 6a/2, 6a/12, 7a/8, 7a/14, 7a/15, 7a/17, 10b/2, 20b/7, 22a/2, 22a/10, 59b/13, 64b/9, 65a/2, 65b/11, 82a/2, 88b/11, 91b/5, 92a/16
e.+da 19b/5, 22a/12, 88a/10
e.+dan 7a/15, 7a/16
e.+dur 7a/7-8
e.+laruñ 7b/12-13, 7b/15, 20b/4
e.+nuñ 6b/4, 8a/3, 83b/15, 87b/11
e.+ya 94b/5
etek: Giysinin belden aşağıda kalan bölümü.
e.(g)+in tut-: 16b/16, 18a/9, 83a/10
etḳıyā (Ar.): Allah korkusuyla günah işlemekten çekinen, muttaki olan kimseler.
e. 95a/11, 95a/16

etmek: Ekmek.
e. 15a/7, 84b/10, 91b/14
e. (g)+e 84b/11, 90a/1
ev: Ev.
e. 10b/16, 11a/1, 83a/12
e.+de 12b/5
e.+idür 83a/12
e.+inde 17a/6
e.+inden 83a/12
e.+üñde 13b/11, 13b/11, 22a/14
evliyā (Ar.): Veliler, erenler, Allah dostları.
e. 10b/11, 11b/16, 82a/14, 89a/15, 94a/9, 94b/8, 95a/11, 95a/13
e.+lara 16b/14
e.+nuñ 19a/1
e.-ya 83b/6
evliyā'ullāh (Ar.):Evliya, ehlullah.
e. 94b/9
evvel (Ar.): Birinci, ilk, önce.
e. 7b/5, 7b/11, 19a/13, 20b/15, 82b/11, 82b/13, 85a/1, 85a/6, 85b/5, 88a/1, 91a/2, 94b/15
eyā (Ar.): "ey, hey" manasına gelen ve Arapça kelime ve terkiplere giren nidâ edatıdır.
e. 91a/6, 93a/4, 93a/5, 93a/5
ey(i)t-: Söylemek, demek; anlatmak, zikretmek.
e.-di 10a/10, 10a/12, 10a/14
e.-eyin 11b/8
e.-ür 10b/14, 10b/15, 11a/4, 12a/2, 12a/3, 16a/10, 69a/8, 90a/5, 90b/3, 90b/4, 90b/5, 90b/6, 94b/9
e.-ürler 94b/12-13
eyle: Öyle.
e. 7a/4, 13b/8, 18b/5, 63a/15
e.+müz 16a/10, 16a/10
eyle-:Yapmak, etmek, eylemek.
e.- 2b/6, 5b/4, 5b/4, 5b/12, 7a/3, 9a/14, 14b/16, 14b/16, 15a/1, 15a/11, 15a/11, 15a/14, 15a/15, 15b/6, 16b/5, 16b/15, 17a/2, 17b/13, 18a/5, 18a/6, 18a/7, 18a/10, 18b/7, 20a/5, 20a/5, 20b/13, 21a/12, 21a/12, 21a/13, 21a/13, 63a/15, 80a/5, 82b/7, 83a/11, 83b/3, 83b/6, 83b/7, 83b/7, 83b/10, 84a/10, 85a/1, 85a/6, 85b/5, 85b/7, 85b/13, 86a/5, 86a/15, 90b/14, 92b/11, 92b/12, 93a/12, 96b/2, 96b/2, 96b/2, 96b/5
e.-di 5a/5, 5a/6, 5a/9, 5b/13, 6a/9, 6a/11, 8a/2, 10b/16, 11a/8, 12a/5, 84b/5, 87a/15, 92a/9
e.-diler 11b/7
e.-dügi 10a/16, 19a/16
e.-dük 16a/2
e.-düm 23a/14, 87a/12
e.-düñ 89a/5
e.-gil 2b/5, 71a/11, 71a/11, 84a/10
e.-me 16b/10, 18a/8, 62b/14, 84a/13, 85b/7
e.-mege 17a/12
e.-mek 7b/16, 13a/4, 14a/2, 16b/13
e.-mekdür 13a/9, 13a/16, 17b/14
e.-mesün 14b/5
e.-meye 12b/8, 18b/3, 85a/16
e.-meyen 88a/5
e.-mez 13b/15, 13b/15, 76b/14, 93a/14, 94b/11
e.-mezüz 16a/5
e.-r 8a/15, 16b/12, 16b/12, 88b/3, 88b/7, 88b/7, 89b/15, 89b/15, 89b/16, 89b/16, 90a/2, 90a/2, 92a/16, 94b/7, 95b/2
e.-se 95b/15
e.-señ 7a/11, 21b/12
e.-ye 22b/21, 85a/16, 91a/3, 95a/8
e.-yen 4a/7, 4b/15, 84b/6, 91b/9
e.-yenler 11a/10, 19a/8, 19a/8, 75b/14
e.-yesin 78a/14
e.-yevüz 10b/6
e.-yi gör- 3a/3, 3a/3
e.-yüp 7a/5, 87a/16, 89b/14, 90b/9,
91a/7

eylik: İyilik.
e. dile- 72a/11
eyü: İyi.
e. 11b/7, 23a/8, 95a/5
eyvallāh (Ar.): Evet, peki, tabiî, öyle olsun.
e. 21a/14
eyvān (Far.): Köşk, kasır, kemerli yüksek bina, çardak.
e. 87b/2
eyyām (Ar.): Zaman, devir.
e. 15a/4
eyżān (Ar.): Yine öyle, keza, bu da öyle.
e. 16a/4
ezel (Ar.): Başlangıcı belli olmayan zaman, öncesizlik.
e.+den 19a/9

F

fā'ide (Ar.): Yarar, fayda. *bk. fayda, fāyide*
f. 84a/8, 84a/14, 86a/6, 95b/7
fā^cilāt (Ar.): Aruz vezninde bir cüz.
f. 93a/1
fā^cilātün (Ar.): Aruz vezninde bir cüz.
f. 93a/1, 93a/1
Fā^cil-i Muḫtār (Ar.): Başkasının baskısı veya zoru olmadan istediği gibi hareket eden, kendi bildiğini işleyen; Allah.
f. 8a/16
faḳ (Ar.): Tuzak.
f. 2a/6
faḳı: Fıkıh alimi.
f. 93b/10
faḳr (Ar.): Fakirlik, yoksulluk; *tas.* sâlikin kendisini daima Allah'a muhtaç bilmesi, Allah'ın hiçbir şeye ihtiyacı olmadığını kavraması.
f.+ı 96b/5
f.+ıla 95b/15
fānī (Ar.): Fena bulan, ölümlü.
f. 92b/16, 94b/3
f.+yi 94a/6
fārig (Ar.): El çekmiş, vazgeçmiş.
f. ol- 96a/12-13
farḳ (Ar.): Ayrım, fark.
f. 7b/11
f. eyle- 7b/16, 8a/2, 13a/16, 13b/15, 85a/1
f. it- 10a/7, 85a/4, 22b/21
f. ol- 7b/16, 19a/4
fāş (Far.): Ortaya çıkma, görünme, meydana çıkma.
f. 23a/2, 89b/3
f. eyle- 87a/15, 87a/16
fayda: Fayda. *bk. fā'ide*
f. 4a/13, 18b/14
fāyide: Fayda. *bk. fā'ide*
f. vir- 94a/8
fefhem (Ar.): "Anla!" manasında Arapça emir sözcüğü.
f. 84a/2
fehm (Ar.): Anlama, kavrama, idrak etme.
f. eyle- 17a/2
f. it- 87b/14
felek (Ar.): 1. Gök, gökyüzü, sema.
f.+üñ 12a/14
2. Her gezegenin bulunduğu gök tabakası.
f. 11b/11,
f. +ler 92b/5
fenā (Ar.): Yokluk, yok olma, geçip gitme.
f.+da 96b/4, 96b/5
f.+dan 9b/11
f.+sı 2a/16
f. ol- 8a/10, 82b/12
fenāsuz: Yok olup gitmeyen, baki.
f. 4b/10, 9b/10, 11a/16, 12a/8
fer^c (Ar.): Ayrıntı, ikinci dereceden olan, *asıl* karşıtı.
f.+i 7a/7, 65b/11, 82a/14
f.+in 8a/2
f.+ini 6a/10, 14a/4, 19a/1, 21b/7, 85a/3
ferāġat (Ar.): Hakkından isteyerek vazgeçme, el çekme, sarf-ı nazar etme.
f. ol- 93a/11
ferāḥ (Ar.): Şen, şakrak, sıkıntıda olmayan.
f.+dadur 12b/13

ferāset (Ar.): Anlayışlılık, çabuk seziş.
f. 23a/6
ferd (Ar.): Kişi, kimse, birey.
f. 89b/9
ferdā (Far.): Yarın, yarınki gün, ertesi gün.
f. 92a/4
Ferhād (ş.a.): Doğu edebiyatlarının ünlü Ferhat ve Şirin adıyla bilinen eski bir hikâyesinin erkek kahramanı.
F. 90a/7
ferḫunde-fāl (Far.): Bahtı açık veya kutlu ve uğurlu olan.
f.+dür 20b/7
ferᶜī (Ar.): Ayrıntıya ilişkin, ayrıntılı.
f.+dür 82b/13
feryād (Far.): Haykırma, çığlık, figan, vaveyla.
f. 93a/6
ferzend (Far.): Oğul, çocuk.
f. 16a/1, 83b/3-4
f.+dür 15a/6
fesād (Ar.): Fenalık, kötülük, karışıklık.
f.+dur 85a/10
feşār (Far.): Boş söz.
f.+ı 85a/6
fevḳ (Ar.): Üst, üst taraf, yukarı.
f.-i derecātdan 68a/10
fırṣat (Ar.): Uygun zaman, elverişli durum.
f. 96b/5
f.+uñı 73b/6
fik(i)r (Ar.): Düşünme, tefekkür.
f. 3b/10, 6a/9, 20b/11, 23a/6, 95b/10, 95b/11
f.+den 13a/13
f. eyle- 6a/9, 13b/8, 16a/5, 71a/11, 83b/3, 85a/6, 85b/13, 86a/5
f. it- 9b/9
f.+iñe 18a/1
f.+in it- 17a/15
f.+üñ 15b/13
fiᶜl (Ar.): İş, davranış, amel.
f.+i 7b/8, 85b/6, 90a, 95b/11, 95b/12
f.+idür 7a/6
f.+inden 86a/7, 95b/10
f.+ine 10b/16
f.+ini 18b/4
f.+üñ 86a/6, 86a/7
firāḳ (Ar.): Ayrılık, ayrılma.
f. 9b/1
fitne (Ar.): Kötülük, belâ, mihnet, sıkıntı.
f.-i şeyṭān 93b/8
f.+ler düzet- 93a/16
f.+sinden 86a/2, 93a/11
fużūl (Ar.): Lüzumsuz fazla şey veya söz.
f. 4b/14, 82b/7
f.+dur 84b/15
f.+em 4a/6
f.+sın 14b/15, 15b/14
fulān (Ar.): Falan, filan.
f.+ı 8a/12

G-Ġ

ġāfil (Ar.): Gaflette bulunan, gafil.
ġ. 22a/16, 81b/13, 88a/3, 92a/6
ġ.+em 4a/5
ġ. geç- 91a/10
ġ. gez- 2b/16
ġ.+in 63b/2
ġ. ol- 4a/12, 4a/13, 4a/16, 4b/3, 4b/14, 15a/12, 15a/13, 17b/7, 21a/9, 22b/12, 84a/1, 84a/16, 85b/14
ġ. otur- 4b/2
ġ.+sin 4a/13, 14b/15, 84a/6, 88a/3, 92b/6
ġ.+üñ 17b/1
ġāfillıḳ: Gafillik.
ġ. 14b/11
ġ.+dandur 16b/13
ġaflet (Ar.): Dalgınlık, boş bulunma, bilmezlik, dikkatsizlik.
ġ. 3a/12, 19a/2, 21a/12, 62a/7, 85b/4, 96a/5
ġ.+den 15a/5
ġ.+e 92b/6
ġ.+ile 21a/9
gāh (Far.): Bazen, ara sıra. *bk. gāhī*
g. 6b/8, 6b/8, 88b/8, 88b/16,

92a/11, 92a/11, 92b/1, 92b/1, 92b/1
gāhī (Far.): Bazen, ara sıra. *bk. gāh*
g. 87b/1, 88b/8
ġam (Ar.): Kagı, tasa, keder.
ġ.+ını 84b/3
ġanī (Ar.): 1. Muhtaç olmayan, müstağni.
ġ.+dür 18a/12, 87b/11
2. Zengin.
ġ.+sin 96b/6
ġarazlı: Kin güden, garazı olan, garazkâr.
ġ.+dur 93a/14
ġarḳ (Ar.): (tas.) Fark makamlarından geçip cem mertebesinde müstağrak olmak. Salikin vahdet deryasında batması.
ġ. gör- 22a/15
ġ.-ı żiyā-yı nūr-ı muṭlaḳ 90a/5
ġ. it- 10a/7
ġ. ol- 19a/4
ġavġā (Ar.): Herhangi bir amaca erişmek, bir şeyi elde etmek veya bir şeye karşı koyabilmek için harcanan çaba, verilen mücadele.
ġ. 89b/1, 93b/8
ġ.+sına 93a/10
ġ.+sından 93a/11
ġ.+ya 2b/4
ġavvāṣ (Ar.): (mec.) Âşık, gönül erbabı, âlim.
ġ. ol- 8a/5
ġavvāṣlıḳ: (mec.) Âşıklık, gönül erbaplığı, âlimlik.
ġ. 81b/4
ġayb (Ar.): Göz önünde olmayan, bilinmeyen, gizli.
ġ.+ı 21a/4
ġayr (Ar.): Başka, diğer. *bk. ġayrı*
ġ.+a ḳıl- 3b/7
ġ.+uñ 90b/11
ġayrı (Ar.): Başka, diğer. *bk. ġayr.*
ġ. 2a/13, 2a/14, 2b/10, 2b/10, 6b/15, 9a/9, 9a/11, 10a/8, 11a/15, 13b/7, 16a/7, 19b/6, 21b/5, 21b/12, 21b/12, 21b/15, 22a/1, 23a/7, 23a/11, 23a/20, 71a/7, 75b/13, 82b/4, 82b/4, 83b/6, 84a/15, 85b/15, 94b/8
ġ.-ı Ḥaḳ 13a/8, 63a/15
ġ.+yı 93b/7
ġaẓab (Ar.): Öfke, hiddet, kızma.
ġ.+a gel- 96a/6
geç-: Geçmek.
g.- 92a/7, 16a/16
g.-di 5a/3, 6a/14, 6a/15, 22b/3, 62b/10, 92a/9
g.-düm 12a/8
g.-e 91a/4
g.-en 10a/12, 10a/13, 12a/3
g.-er 14b/14, 15a/2, 15a/4, 15b/10, 17b/1, 22a/9, 73b/4, 83b/4, 84a/12, 84a/14
g.-erseñ 3a/4
g.-ersin 83b/8, 91a/10
g.-meden 21a/8
g.-meyen 93a/9
g.-üp 5b/16
gedā (Far.): Dilenci, yoksul.
g.+dur 87b/11
geh (Far.): Bazen, ara sıra. *bk. gehī*
g. 88b/16, 88b/14, 89a/4, 89a/4
gehī (Far.): Bazen, ara sıra. *bk. geh.*
g. 23a/2, 23a/2, 23a/3, 23a/3, 23a/4, 23a/4, 23a/5, 23a/5, 23a/6, 23a/6, 87b/1, 88b/14, 88b/14, 88b/16, 92a/2, 92a/2, 92a/4, 92a/4, 92a/11, 92a/12, 92a/12, 92b/1, 92b/8
gel-: 1. Gelmek.
g. 2a/1, 2b/1, 4a/14, 4a/16, 4a/16, 11a/9, 15a/1, 15a/2, 15a/2, 15a/4, 15a/15, 20a/1, 21b/1, 81b/14, 73b/4, 73b/4, 91a/11, 91b/6, 92a/6
g.-di 12a/2, 14b/9, 89b/10, 91b/10
g.-düginden 18a/14
g.-dük 11a/3
g.-e 3b/1,
g.-en 11a/2, 89a/11
g.-gil 82b/5
g.-mek 89b/12
g.-mişem 3b/16, 92a/14

g.-mişdür 95a/9
g.-üp 20b/1
g.-üpsin 88a/15
g.-ür 84b/4
2. (Yardımcı fiil) Yalın veya hâl ekli isimlerle birleşik fiil oluşturur.
g. 2b/4, 2b/9, 3b/7, 15a/10, 19b/7, 19b/9, 20a/4, 62b/16, 84a/4, 84a/11, 87b/15, 91a/16
g.-di 10b/3, 10b/7, 10b/9, 16a/5, 16a/6, 69a/3, 66a/13, 84b/1, 85b/8, 85b/9
g.-e 18b/1
g.-mem 4a/6
g.-mez-iseñ 21a/9
g.-se 96a/6
g.-ür 12a/11, 89b/14
g.-üpdür 90a/12
3. Hitap, seslenme.
g. 3b/6, 5b/4, 9a/13,13b/8, 14a/5, 14b/8, 14b/9, 15a/13, 22b/4, 81b/4, 82b/1, 84a/3, 96b/2
g.-üñ 13b/6
4. Artık, yeter, tamam.
g. 63b/1, 93b/12
5. Doğmak, yaşamak, dünyaya gelmek.
g.-di 6a/5, 6a/9, 6a/10, 6b/2, 89a/13
g.-düm 19a/11
g.-düñ 83a/8, 84a/13
g.-en 15b/10, 15b/11, 15b/12, 15b/16, 16a/1
g.-medi 17b/3
6. Doğmak, neşet etmek, hâsıl olmak.
g.-ür 13a/2
7. Getirilmek, gönderilmek.
g.-di 16a/3
8. Katılmak, girmek, iştirak veya intisap etmek.
g.-enler 18b/10
g.-ür-ise 89a/14
9. Rast gelmek, rastlamak, isabet etmek.
g.-se 94b/11, 94b/12

genc (Far.): (mec.) Kıymetli varlık, varlıklar. *bk. ḫazīne*
g. 19a/15, 22b/1
g.+e 89a/3
g.+den 7b/4
g.+dür 7b/2
g.+i 10a/2
g.+ile 7b/6
g.+ini 4b/11
g.-i ebed 81b/14
g.-i nihān 89a/2

ger (Far.): "Eğer" kelimesinin kısaltılmış hâli.
g. 3a/13, 94a/1, 94b/1, 94b/2, 94b/5, 94b/10, 94b/11

gerçek: Gerçek.
g. 19b/13
g.-se 10a/9

gerçi (Far.): Aslına bakılırsa, aslında.
g. 96a/15

gerdiş (Far.): Dönüş, dönme, dolaşma. *bk. gerdüş*
g. 87b/12, 89b/12

gerdüş (Far. gerdiş): Dönüş, dönme, dolaşma. *bk. gerdiş.*
g.+üm 3b/16

gerek: Gerek, lazım, gerekli; gerekir.
g. 13b/11, 17a/3, 17a/3, 17a/4, 17a/5, 17a/6, 17a/7, 17a/8, 17a/14, 17a/14, 17a/14, 18a/16, 20b/16, 20b/16, 20b/17, 71a/5, 71a/5, 71a/5, 71a/5, 79b/4, 82b/14, 85a/3, 91a/3, 91a/6
g.+dür 4b/2, 7a/11, 17a/13, 17b/1, 18b/5, 20b/15, 91a/2, 91a/2, 95a/3, 95b/3, 95b/8

getür-: 1. Getirmek, gelmesini sağlamak.
g.-di 15b/2, 89b/11
g.-dügi 8b/11
g.-dügüñ 83a/8
g.-meyen 80b/14
2. (Yardımcı fiil) İletmek, bildirmek.
g.-di 16a/8, 89b/11
g.-meyince 96a/13

gevher (Far.): 1. Elmas, cevher.
g. 12a/10, 71a/5, 89b/11
g.+i 81b/5

2. Bir şeyin aslı, esası.
g. 9a/2, 9a/11
g.+i 3a/6, 15a/14
g.+ine 21b/4, 22b/22
gey-: Giymek.
g.-dügi 20a/16
g.-dük 10b/6
g.-e 18b/1
g.-en 9a/3
g.-enler 13b/6
g.-medin 10a/14
geyik: Geyik.
g. 87b/7
gez-: Gezmek, dolaşmak.
g.- 15b/4, 16b/1
g.-dügüñ 22b/13
g.-en 16b/2
g.-er 84b/8
g.-ersin 2b/16
g.-me 3a/5, 84a/3
ġıybet (Ar.): Dedikodu.
ġ.+in 96a/6
gibi: Gibi.
g. 2b/16, 2b/16, 4a/15, 8a/14, 8b/2, 10b/13, 11a/5, 11a/5, 11a/13, 12b/10, 12b/10, 12b/10, 12b/10, 12b/11, 13b/9, 14a/1, 14a/1, 14a/1, 15b/1, 16a/4, 16b/4, 16b/12, 17a/8, 18b/5, 19b/15, 20b/12, 20b/13, 21a/15, 21a/15, 22b/1, 22b/22, 23a/5, 23a/16, 62b/15, 71a/9, 71a/9, 71a/9, 78a/13, 83b/13, 84a/5, 84a/10, 84b/8, 85a/9, 85a/15, 86a/4, 88a/2, 90a/15, 90b/8, 90b/15, 91a/1, 91a/10, 91a/13, 92a/15, 92b/11
gice: Gece.
g. 11b/11, 12b/1, 18a/14, 78a/16, 86a/15, 91a/10, 91b/11, 91b/16, 93b/2, 96a/7, 96a/13
g.+nüñ 96b/7
gider-: (Yardımcı fiil) Uzaklaştırmak, ortadan kaldırmak, gidermek.
g.- 17b/13
gil: Toprak.
g. 87b/16
giñ: Geniş.
g. 16a/2, 16a/13
gine: Yine.
g. 20a/16
gir-: 1. Girmek, dahil olmak.
g.-üben 2a/4
2. (Yardımcı fiil) Katılmak, dahil olmak.
g.-miş 96b/5
g.-en 83a/7
g.-me 4a/10
g.-megüñ 4a/10
g.-mez 13a/1
g.-üben 14a/9
giriftār (Far.): Düşkün, tutkun.
g. 84b/13, 95a/6
g.+sın 92b/3
g. ḳal- 16a/11
g. ol- 4a/2, 10b/15, 16a/14, 69a/11, 85b/12
giriş-: Kalkışmak.
g.-me 21a/15
girü: Geri, ilerinin zıttı.
g. 89b/10
giryān (Far.): Ağlayıcı, ağlayan.
g. 92a/12
git-: 1. Gitmek.
g.-di 4b/9, 14b/9, 84a/8, 89b/8, 91b/10, 91b/11
g.-dügüñden 18a/14-15
g.-e 78a/13
g.-eceksin 4a/12
g.-en 89a/16
g.-enler 14a/5
g.-er, 96b/9
g.-me 4a/16, 14b/13, 18b/8, 82b/5
g.-mek 91b/14
g.-mez 89a/16, 89a/16
2. Ortadan kalkmak, aradan kaybolmak.
g. -di 4b/5
3. (Yardımcı fiil) Çıkmak.
g.- 83b/12
g.-mekdür 18b/5
g.-señ 21b/15
4. (Yardımcı fiil) Gitmek.
g.-erler 93b/9
gider- : Gidermek.
g. 4b/3, 62b/9, 62b/13

göç-: Göçmek.
g.-di 91b/1
g.-er 4a/14, 15b/10
gök: Sema, gökyüzü.
g. 5a/15, 6a/6, 10b/3, 11b/10, 12b/14, 16b/1, 19a/12, 77a/14, 96b/11
g.+de 3b/3, 92b/5
g.+deki 6a/3
g.+dür 6b/10
g. (g)+e 13b/7, 17a/11, 70a/3
g. (g)+i 10b/7
g.+ler 87b/6, 88b/7
g.+lere 64b/9
g.+leri 10a/16, 10b/1
g. (g)+üñ 5a/16
göl: Göl.
g.+de 90a/9
gölge: Gölge.
g.+sidür 8a/6
gönder-: Göndermek.
g.-di 69a/10
göñlek: Gömlek.
g. 20b/14, 20b/14
göñ(ü)l: İnsanın duygu merkezi, yüreğin manevi yönü.
g. 8a/8, 17a/6, 23a/5, 67a/16, 83a/11-12, 83a/12, 83a/13, 83a/13, 83a/14, 83a/15, 92a/4
g.+de 5a/8, 8b/6, 23a/6, 87b/3, 87b/5, 87b/13, 90b/10
g.+deki 3b/10
g.+den 92b/15
g.+e düş- 4b/6
g.+i 10b/10, 22a/8, 82a/11, 85b/15
g.+inde 19b/3, 23a/10, 90b/1, 93a/16
g.+ine 94a/2
g.+ümüzde 16a/1
g.+ümüzüñ 21a/5
g.+üñ 3a/13, 62b/13, 88b/4, 89a/2, 89a/3, 89a/3
g.+üñde 15b/6, 84a/1
g.+üñdeki 3a/14
g.+üñi 2b/4, 3a/12, 63a/5
g.-i pas 18b/10
gör-: 1. Anlamak, kavramak, sezmek.
g.- 3a/9, 4a/1, 4a/8, 5b/5, 5b/12, 7a/3, 9b/1, 17b/4, 17b/4, 18b/8, 19a/10, 21b/4, 22b/4, 83b/11, 85a/6, 85b/5, 85b/5, 85b/13, 90b/12, 92b/2
g.-di 6a/5, 6a/7, 8a/6, 8b/4, 8b/5, 8b/6, 8b/7, 8b/7, 8b/10, 8b/12, 9a/9, 12a/4, 22a/15, 82a/2, 83a/8, 85b/15
g.-diler 11b/6
g.-dügi 8b/11, 9a/8, 21a/5, 23a/11, 82b/3
g.-dügin 82b/16
g.-dügüm 23a/17
g.-dügün 19b/14
g.-dügüñ 21b/13
g.-dük 10b/7, 16a/2
g.-düm 10a/16, 10b/13, 11b/2, 12a/13, 87a/13
g.-düñ mi 92b/13
g.-e 16b/7, 82b/11, 89a/11
g.-ebilmedi 6a/1
g.-ebilsin 3b/13
g.-en 90b/13, 90b/16, 92a/9
g.-enler 5a/1, 5a/12, 10a/5, 10a/5, 11a/10, 11a/11, 59b/1, 59b/1
g.-esin 78a/16, 88a/14
g.-gil 15a/16, 15b/8, 82b/6, 87b/15
g.-icek 10b/8
g.-mekdür 13a/8
g.-me 2b/10, 2b/10
g.-medi 9a/9, 21b/11
g.-medüm 23a/21, 92b/13
g.-medüñ 88b/1
g.-mege 17a/4
g.-mek 3a/8, 92a/7
g.-mekdür 13a/15, 71b/2, 85b/14
g.-memişdür 93a/8
g.-meyenler 10a/6, 11a/15, 11a/15
g.-mez 93b/7
g.-mez misin 92b/14
g.-mezsin 92a/6
g.-miş 8b/14, 8b/14, 8b/15
g.-se 95b/8
g.-señ 9a/6, 17a/1, 59b/13
g.-üben 19a/7

g.-üñ 8b/13, 11b/2
g.-üp 10a/1
g.-ür 2a/13, 2a/13,18b/12, 82b/15
g.-ürseñ 14b/12
g.-ürsin 17a/12, 18a/4, 21a/14, 63a/16, 65a/2, 87b/14
2. Görmek.
g.-mek 77a/15
3. (Yardımcı fiil) Yapmak, ifa etmek.
g.- 4a/12

göre: Göre, nazaran.
g. 10b/16, 86a/6

görin-: Görünmek.
g.-di 4b/4, 4b/4, 8b/3, 8b/3, 20a/9, 21a/9, 81b/9, 81b/12, 81b/12, 81b/14, 87a/16
g.-en 2a/14, 3a/10
g.-mez 2a/14, 5b/6, 5b/6, 5b/8, 5b/8, 8a/11, 8b/8, 18b/12, 89b/9, 91a/5
g.-ür 5a/15, 7a/1, 7a/11, 7b/2, 19b/11, 20b/1, 20b/6, 21b/13, 66a/7, 82a/7

göster-: Göstermek.
g.-di 10b/4
g.-diler 11a/6
g.-e 3a/14
g.-ür 12b/15, 86a/3, 91b/16

götür-: Götürmek.
g. 4b/2
g.-di 8b/3
g.-üp 15a/5

göz: Göz.
g.+i 85b/15
g.+ile 93a/8
g.+inde 23a/3, 67a/16
g.+ini 93a/13
g.+ler 21b/11
g.+ümüz 21a/5
g.+üñ 3b/13, 14b/11
g.+üñe 15b/7, 21b/12
g.+üñi 9a/14, 92b/6
g.+üñ aç- 3a/8, 3a/9, 4a/16, 5b/5, 14b/13, 15a/2, 15b/2, 22b/4, 71a/7, 73b/4, 73b/5, 80a/4-5, 81b/12, 84a/1, 88a/14, 91b/1
g.+den ṭolan- 22b/9
g.+üñ ayır- 2b/13

gözet-: Kollamak, beklemek.
g.- 18b/9, 60a/15, 90b/7
g.-meye 85a/15
g.-ür 91b/16, 93a/16

gözle-: Bir şeyin olmasını veya bir kimsenin gelmesini beklemek, intizar etmek
g.- 82b/5, 83a/10
g.-me 96a/16
g.-yenler 80a/16
g.-yesin 63a/2

ġulġule (Ar.): Gürültü, şamata; bağrışıp çağrışma.
ġ. 82a/12
ġ.+dür 87b/3, 87b/5

ġūl-ı beyābān: Gulyabani.
ġ. 62b/12, 88b/16

ġurūr (Ar.): Kendini beğenme, büyüklenme, benlik, kibir.
ġ.+ı sulṭān 96b/2

ġusl (Ar.): Cünup olduktan sonra veya hayız ve lohusalıktan arınmak için bütün bedeni abdest alarak yıkama durumu.
ġ.+ı 13a/15

güft ü gū (Far.): Dedikodu.
g. 89b/1

güher (Far.): Cevher, mücevher.
g. 87b/8
g.+dür 88a/7

gül (Far.): (tas.) Gönülde meydana gelen bilginin neticesi ve meyvesi. Tasavvuf edebiyatında güzel taç yaprakları ve dikeniyle ilahi cemali ve celali en mükemmel biçimde yansıtan gül, şevk sahibi olan ve gülü sevmeye yazgılı bülbül ile ikili oluştururlar.
g. 3a/13, 63a/11, 91b/11
g.+ine 2a/7
g.-i ter 92a/15
g.+ler 3b/1

gülistān (Far.): Gülbahçesi, gülzâr.
bk. gülşen
g. 10b/16, 11b/13, 63a/11

g.+dur 89b/13
g.+um 92a/15
gül-: Gülmek.
g.-me 17a/1
g.-mek 22b/11
gülşen (Far.): Gülbahçesi, gülzâr. *bk. gülistān*
g. 88b/11
gülzār (Far.): Gülbahçesi, gülzâr. *bk. gülistān*
g. 3a/13, 71a/5, 91a/12
gümān (Far.): Zan, sanma, sezme. *bk. ẓann*
g. 18b/3, 82a/3
g.+dan 8b/2, 63a/5
g.+ı 2b/15, 9a/13
g.+um 88a/2
g.+uñ 78a/14
gümrāh (Far.): Yolunu şaşırmış, doğru yoldan ayrılmış, sapkın.
g. ol- 90b/9
gümrāhlıḳ: Yolunu şaşırmışlık, sapkınlık.
g. 13b/16
gün: 1. Güneş.
g. 16b/3, 18a/13, 21a/15, 22b/10, 83b/13, 92b/11
g.+den 14b/1
g. +dür 19b/6
2. Gündüz.
g. 16a/11, 23a/5, 71a/9, 83b/4, 90a/2
g.+dür 16a/11
g.+i 11b/12
gündüz: Gündüz.
g. 12b/1, 69b/16, 78a/16, 86a/15, 88b/7, 91b/16, 93b/2, 96a/13
güneş: Güneş.
g. 8a/14, 12a/7, 12b/5, 12b/14, 85b/8, 87b/1, 87b/6, 87b/13, 89a/12, 90a/15, 91a/10, 91b/3
g.+den 13b/1, 87b/14
g.+dür 80b/3
g.+e 20b/7, 21b/9, 22a/8, 83a/5
g.+sin 88b/6
g.+üñ 22a/14
güney: Güney.
g.+in 18b/8
güreş: Güreş.
g. eyle- 88b/7
gürūh (Far.): Topluluk, takım, bölük.
g.+ındansın 86a/5-6
güy-: Dayanmak, sabretmek. *bk. güyin-*
g.-mez 15a/2,73b/4
g.-er mi 63a/10
güyin-: Dayanmak, sabretmek. *bk. güy-*
g.-mez 84a/12
güz: Sonbahar.
g. 11b/13, 86a/15
güzer (Far. güẕār): Geçme, geçiş.
g. 17a/5
g. ḳıl- 20a/3
güzīn (Far.): Seçen, seçilmiş, beğenilmiş.
g. eyle- 91a/3

H-Ḥ-Ḫ

ha: Sürekli olarak, durmadan.
h. 93a/15
ḫāb (Far.): Uyku, rüya.
ḫ.+ından 3a/12
ḫaber (Ar.): Haber, bilgi.
ḫ. 11b/7, 16a/3, 88a/5,
ḫ.+dür 19a/16, 20a/6
ḫ.+e 14b/8, 21a/12
ḫ. getür- 16a/8, 89b/11
ḫ.+i 3a/2, 3a/7, 3b/6, 6a/4, 11b/5,15a/14, 15b/5, 15b/7, 23a/10, 62b/11, 63a/8, 65a/3, 85a/6, 94a/9, 94a/10
ḫ.+ine 21a/3
ḫ.+üm 61b/4
ḫ.+üñ 7a/3, 10a/9, 63a/7, 81a/15, 85b/2
ḫ. vir- 3a/11, 89b/10, 92a/14
2. Mana çıkarmak, anlam çıkarmak.
ḫ. anla- 2b/9, 5a/10, 20a/8, 88a/5
ḫaberdār: Haberli, haberi olan, bilgisi bulunan.
ḫ. 90a/9
ḫ.+dur 7a/14

ḫ. ol- 2b/9, 4b/1, 5b/11, 7b/4, 9a/15, 12a/10, 17b/1,20a/1, 78a/12, 84a/14, 88a/5

ḥabīb (Ar.): Sevilen kimse, sevgili, dost.
ḥ.+i 60b/6

ḥabs (Ar.): Tutma, tutuklama, alıkoyma.
ḥ.-i zindān 95b/7

ḥācet (Ar): Gerek duyulan, muhtaç olunan şey, ihtiyaç.
ḥ.+üñ 18a/9

ḥad(d) (Ar.): Sınır, hudut.
ḥ. 17a/12
ḥ.+den 94b/8
ḥ.+i 17b/3, 20a/10, 22b/9, 89a/12
ḥ.+in 22b/18
ḥ.+inden 22b/6

ḥadīs̱ (Ar.): Hz. Muhammed'in sözleri, davranışları ve başkalarının yaptığı kendisi tarafından tasvip edilen hareketleri.
ḫ. 82a/16
ḥ.-i nebevī 81a/11

ḥaḳ(ḳ) (Ar.): 1. Doğruluk, doğru ve gerçek olan şey, batıl karşıtı.
ḥ. 9a/16, 9b/6, 19b/12, 21b/6, 59b/1, 80a/9, 82a/10, 82a/16, 83b/1, 90a/10
ḥ.+ı 13a/15, 17a/9, 19b/9, 19b/10, 22b/21, 82a/3, 85a/13, 93a/6
ḥ.+ına 21a/16, 21a/16, 95a/9
ḥ.+ında 95b/8
ḥ.+uñ 21b/8

Ḥaḳ(ḳ) (Ar.): Allah, Tanrı.
Ḥ. 2b/11, 2b/11, 3a/8, 3a/14, 3a/16, 7a/8, 7b/2, 12b/6, 13a/6, 14b/3, 15b/2, 16a/15, 16b/16, 17a/7, 17b/10, 18a/2, 18a/4, 18b/12, 18b/14, 18b/15, 19a/6, 19a/6, 19a/7, 20a/14, 20b/8, 21b/2, 21b/9, 21b/15, 23a/9, 23a/12, 65b/11, 82a/9, 82b/7, 83a/4, 84a/1, 84a/3, 85b/13, 90a/16, 90b/7, 90b/10, 92a/5, 93a/13, 93b/14, 94a/2, 94a/13, 94a/15, 94b/11, 96b/3
Ḥ.+a 2b/13, 8b/13, 15a/13, 16a/16, 17a/6, 17a/7, 17a/9, 18a/3, 18b/9, 18b/10, 19b/8, 21a/13, 75b/14, 80a/16, 81b/10, 83a/3, 83b/6, 84a/3, 85a/6, 85a/9, 85a/15, 85a/16, 91a/6, 93a/14, 96b/6, 96b/7
Ḥ.+adur 87a/16
Ḥ.+dan 2b/12, 2b/13, 2b/16, 4a/16, 4b/14, 6b/15, 11a/11, 11a/15, 13a/8 17b/12, 17b/14, 20b/17, 22a/1, 63a/15, 63a/16, 63b/1, 82b/15, 83b/5, 86a/1, 93b/7, 94b/3, 95a/13
Ḥ.+dandur 94a/9
Ḥ.+dur 2a/14, 2b/5, 7a/7, 23a/9, 78b/16, 82b/4
Ḥ.+ı 2a/10, 2b/3, 2b/10, 2b/10, 3a/1, 3a/3, 3a/5, 3a/9, 5a/12, 6b/14, 7a/6, 7a/12, 7a/14, 7a/15, 8a/1, 8a/10, 10a/1, 10a/4, 10a/5, 10a/6, 10a/7, 10a/8, 10a/8, 11a/11, 11a/15, 12b/9, 13a/8, 13a/15, 14a/14, 17a/4, 17a/9, 17a/14, 17b/1, 18b/10, 18b/11, 18b/15, 19a/7, 20a/7, 20b/8, 20b/15, 20b/15, 20b/16, 23a/13, 62b/11, 62b/14, 63a/16, 82a/2, 82b/3, 82b/10, 83a/3, 83b/9, 83b/11, 83b/12, 85a/11, 85a/12, 85b/4, 85b/14, 85b/15, 90b/1, 90b/13, 91a/7, 93a/8, 93b/10
Ḥ.+ıla 2a/11, 3a/4, 4b/8, 9b/16, 11a/14, 11b/1, 13a/11, 14a/6, 14a/12, 16a/14, 16a/15, 16a/16, 17a/5, 17a/6, 18a/1, 18a/1, 19a/3, 19a/7, 20b/9, 20b/12, 21b/2, 21b/13, 71a/8, 81b/6
Ḥ.+ıladur 14b/4
Ḥ.+ılasa 14b/5
Ḥ.+ısañ 15a/5
Ḥ.+uñ 2a/12, 2a/12, 13b/4, 14b/4, 14b/6, 17a/10, 21b/5, 22b/4, 60b/6, 81b/9, 81b/12, 83a/12, 83a/13, 83a/14, 83a/14, 83a/15, 83b/2, 83b/16,

85a/12, 85a/14, 85b/1, 85b/7,
85b/9, 94b/4
Ḥ.+uña 84a/7
Ḥ.+uñdur 22a/2

ḫāk (Far.): Toprak.
ḫ. 88b/9

ḥaḳīḳat (Ar.): Bir şeyin doğrusu, gerçek, öz, asıl, künh, mahiyet.
ḥ. 2a/8, 2a/9, 2b/11, 8a/10, 8b/14, 9b/10, 10a/5, 11b/4, 14a/8, 14a/16, 14b/5, 17a/7, 18b/3, 19a/6, 19b/15, 20b/6, 21b/12, 22b/12, 22b/16, 23a/1, 23a/22, 80a/9, 80b/3, 81b/15, 82a/2, 82a/5, 82a/9, 83a/1, 91b/5, 96b/4
ḥ.+ı 2b/11, 20a/6
ḥ.+i 19b/3, 22b/15, 94a/11
ḥ.-i aṣl 82a/13, 82b/2
ḥ.+in 5b/15, 13a/10, 21b/3
ḥ.+ine 7a/3, 7a/7
ḥ.+üñ 21b/6

ḥakīm (Ar.): (tas.) Eşyanın hakikatini olduğu gibi bilen, Allah ile kâinat, insanla âlem arasındaki bağları, âlemle ilgili gerçekleri kavrama ilmine sahip kimse.
ḥ.+dür 92a/5
ḥ.+i 22b/20
ḥ. ol- 22b/19

ḥākim (Ar.): Hükmeden, buyruğunu yürüten, hâkimiyet kurmuş olan, egemen
ḥ.+i 9b/9
ḥ.-i sulṭān 82b/1

ḥaḳīr (Ar.): Hor, bayağı, adi.
ḥ. 7a/5, 91a/8

Ḥaḳ Teᶜālā (Ar.): Yüce Allah, Hak Tealâ.
Ḥ. 94a/16
Ḥ. tebārek
Ḥ. 14a/13
Ḥ. tebārek ve teᶜālā
Ḥ. 83a/4

ḥaḳ-şinās: Hakka saygı gösteren, herkesin hakkını gözeten (kimse).
ḥ. 18a/16

ḥāl (Ar.): Oluş, bulunuş, suret, keyfiyet.
ḥ. 4b/1, 6a/2, 6a/3, 9a/16, 9b/4, 12b/4, 14a/15, 16a/8, 82a/16, 85a/10, 90b/3, 92a/8, 94a/6, 94a/13, 94b/1
ḥ.+de 16a/11, 16a/14, 16b/1, 93a/7
ḥ.+den 78a/12, 84a/15, 89b/10
ḥ.+densin 15b/13
ḥ.+dür 9b/2, 21a/7
ḥ.+ıla 69a/9
ḥ.+i 8b/10, 86a/5, 93a/5
ḥ.+idür 14a/3, 83b/1, 94a/14
ḥ.-i ḫayāllü 79a/7-20b/4
ḥ.+in 62b/10, 90b/4
ḥ.+ince 96b/1
ḥ.+inde 16a/12, 93b/4
ḥ.+inden 5a/6, 15a/12, 62b/10
ḥ.+indendür 18a/3
ḥ.+ine 2a/1, 4b/11, 17a/10, 19a/1, 69a/10
ḥ.+ler 61b/7
ḥ.+lerden 15a/13
ḥ.+leri 13b/8, 18a/9-10
ḥ.+üm 11b/11, 12a/1, 61b/6
ḥ.+ümden 4a/7
ḥ.+üñ 2b/7, 4a/12, 6a/10, 15b/12, 83b/5, 85b/5
ḥ.+üñden 62b/15, 81b/13, 84a/14, ş84a/16
ḥ.+üne 15a/10
ḥ.+üñe 17b/4, 20a/3
ḥ.+üñi 3a/15, 3b/12, 4b/14, 9a/14, 80b/13, 91a/15

ḫalāṣ (Ar.): Kurtulma, kurtuluş.
ḫ. it- 95b/4

ḥālāt (Ar.): Hâller, suretler, keyfiyetler.
ḥ. 90a/11

ḫalāyıḳ (Ar.): İnsanlar, halk.
ḫ. 3b/3, 64b/9

ḥālet (Ar.): Hâl, suret, keyfiyet, nitelik.
ḥ.+ini 10a/3

ḫālıḳ (Ar.): Yaratan, yoktan var eden, yaratıcı, Allah.
ḫ. 85b/12
ḫ.-ı ṣıfat 8a/4-66b/3

ḫālī (Ar.): Boş.

ḫ. 83a/6, 83a/12
ḥalīm (Ar.): Tabiatı yavaş olan, yumuşak huylu.
ḥ. 85b/16
ḫāliş (Ar.): Saf, temiz.
ḫ. ü muḫlis ol- 17a/8
ḫalḳ (Ar.): Halk, insanlar.
ḫ. 11b/15, 17b/15, 83a/2, 91a/3
ḫ.+a 19a/16, 62a/7
ḫ.+ı 77a/15, 90b/2, 93b/3, 93b/6
ḫ.-ı cihān 16a/13
ḫ.+ınuñ 84b/7, 93b/2
ḫ.+um 11b/16
ḫ.+uñ 84b/5, 85b/16
ḥal(l) (Ar.): Üstesinden gelme, sorunu çözme.
ḥ. 9b/7, 19b/12
ḥ. ḳıl- 20a/7
ḥ. ol- 3b/2, 4b/7, 8b/4, 8b/8
ḫalvet (Ar.): Yalnız, tenha kalma, tenhaya çekilme.
ḫ. 91a/3
ḫ.+de 96a/4
ḫām (Far.): 1. Boş, beyhude.
ḫ.+dan 2b/5
2. Açılmamış, tecrübesiz, acemi.
ḫ.+a 85a/7
ḫ. dut- 89a/4
ḫ.+ı 85a/1
ḫamle (Ar.): Saldırma, atılma, hücum.
ḫ. ol- 11a/6
ḫāmūş (Far.): Susmuş, suskun, sessiz. *bk. ḫamūş*
ḥ. ol- 12b/4
ḫamūş (Far.): Susmuş, suskun, sessiz. *bk. ḥāmūş*
ḫ. ol- 2b/1
ḫandān (Far.): Gülen, gülücü, sevinçli.
ḫ. ol- 89a/6
ḫāne (Far.): Ev.
ḫ.+ye 96a/9
ḫar (Far.): Eşek.
ḫ. 71b/13, 90a/9
ḥarām (Ar.): Dinin kesin bir delille yasakladığı, işlenmesi azabı, inkâr edilmesi küfrü gerektiren (şey, hareket veya davranış).
ḥ.+ı 75b/12
ḥarāmī (Ar.): Hırsız, haydut, yol kesen.
ḥ. 89b/2
ḫarc (Ar.): Bir iş için harcanan para, masraf.
ḫ. ol- 83b/4, 84a/8
ḥareket (Ar.): 1. Bir cismin durumunun ve yerinin değişmesi, devinim, aksiyon.
ḥ. 22a/1
2. Davranış, tutum.
ḥ. 85b/6
ḥ. ḳıl- 22a/2
ḥarf (Ar.): Dildeki bir sesi gösteren ve alfabeyi oluşturan işaretlerden her biri, kod.
ḥ. 23a/24, 95a/2
ḥ.+i 95a/3
ḥ.-i elif 19b/15
ḥarīf (Ar.): Herif, adam.
ḥ.+dür 92a/10
ḥ.+ler 11a/4
ḫār (Far.): Diken.
ḫ. 5a/14
ḫar-vār (Far.): Eşek gibi.
ḫ. 90a/9
ḫāṣ(ṣ) (Ar.): 1. Saf, hâlis.
ḫ. 91a/5
2. Seçkin, temayüz etmiş (kimse, sınıf, topluluk).
ḫ. 85a/4
ḥased (Ar.): Çekememe.
ḥ. 63a/12
ḥāṣıl (Ar.): Husûle gelen, husûl bulan, peydâ olan, çıkan, üreyen, türeyen.
ḥ. 8b/10, 9b/6
ḥ.+ı 19b/2, 85a/11
ḥ. ol- 13a/12, 13a/13, 94a/3, 94a/15, 94b/15, 94b/16, 95a/1, 95b/10
ḫasīs (Ar.): Cimri, pinti, eli sıkı (kimse).

ḫ. ol- 2b/6
ḫāṣiyyet (Ar.): Bir şeye özgü olan durum, kuvvet ve etki, meziyyet.
ḫ.+i 71b/13
ḫ.+üñ 88b/13
ḫāṣṣiyyet (Ar.): Belirleyici ve ayırıcı özellik.
ḫ.+ile 86a/1
ḫāṣṣu'l-ḫāṣ (Ar.): (tas.) Gerçeğe tam ulaşan, kendi benliğinden kurtulup Allah varlığıyla var olanlara denir.
ḫ. ol- 2b/6
ḥasūd (Ar.): Kıskanç, çekemeyen (kimse).
ḥ. 16b/9, 18a/7
ḥ.+lar 12b/12
ḥāşā (Ar.): Asla, hiçbir şekilde.
ḥ. 94a/10
ḫāşek (Far. "ḫāşāk"ın muhaffef şekli): Çöp, süprüntü.
ḫ.+ler 5a/14
ḫaşḫāş (Ar.): Afyon yağı çıkarılan bir bitki.
ḫ. 22a/10
ḫaṭā (Ar.): 1. Yanlış, kusur.
ḫ.+dur 90b/5
ḫ.+sı 2a/16, 2a/16
2. Günah.
ḫ.+yı 18b/16
ḫaṭāsuz: Günahsız, arınmış, temiz.
ḫ. 4b/10
ḫ. ol- 4b/10
ḫaṭṭ (Ar.): (tas.) Gayb âlemi.
ḥ.-ı İlāhī
ḫ.+ı 7b/4
ḥavf (Ar.): Korku, korkma.
ḥ. 85b/11
ḥavż (Ar.): Havuz.
ḥ.-ı kevs̱er 88b/10
ḫayāl (Ar.): İnsanın kafasında tasarladığı, gerçekleşmesini düşündüğü şey, düş, imge.
ḫ. 12b/15, 14b/2, 16a/13, 19b/14, 20b/3, 21a/14, 89b/16
ḫ.+e 8a/7
ḫ.+de 3a/1, 15a/8, 93a/7
ḫ.+dedür 12b/15
ḫ.+den 17a/5, 78a/12, 81b/11
ḫ.+dür 5a/7
ḫ.+e 2b/14, 20b/3
ḫ.+i 2b/1, 2b/12, 20a/4, 20b/11, 84b/7, 93b/2, 93b/2
ḫ.-i ḫām 2b/5
ḫ.-i ẓıl 20a/10
ḫ. it- 15b/14
ḫ.+ler 6b/15, 8a/11, 8b/8, 11b/11, 12b/6, 17a/12, 19b/11, 19b/14, 61b/7, 82a/7
ḫ.+leri 83b/6
ḫ.+lerüñ 12b/6
ḫ. ol- 8a/7
ḫ.+üñ 3b/10, 13b/6, 15b/7, 15b/13
ḫayāl-engīz (Far.): Hayalleri harekete geçiren.
ḫ.+dür 20b/3
ḫayāllü: Hayali olan, hayalli.
ḫ. 20b/4
ḥayāt (Ar.): Yaşam.
ḥ.+ı 82b/2
ḫay(ı)f (Ar.): Yazık ki, heyhat, vah!
ḫ. 3a/1, 3a/4, 21a/9, 86a/7, 89a/1
ḫay(ı)r (Ar.): 1. İyilik.
ḫ. 76a/15, 17b/12, 93b/13, 94a/9, 94a/12, 94a/15, 94b/14
ḫ.+ı 94b/15
ḫ.+uñ 93b/15
2. Her durumda ve şartta herkesin katında iyi ve makbul olan hal ve iş.
ḫ.+dur 17b/9
ḫ. işle- 17b/9, 17b/9
ḫayrān (Ar.): Şaşmış, şaşa kalmış, şaşırmış.
ḫ. 5b/2, 92a/12
ḫ. ol- 18b/11, 88b/11, 89a/6, 92a/6
ḥayvān (Ar.): 1. Hayvan.
ḥ. 2b/16, 62b/12, 15b/1, 23a/4, 88b/13, 91a/15, 94b/2, 94b/6
ḥ.+ıla 23a/4
ḥ. mısın 85b/6
2. Akılsız, duygusuz, kaba, hoyrat (kimse)
ḥ. 9b/7, 21a/11, 88a/9, 88b/14,

90a/4,
ḥ.+a 94a16
ḥ.-ı beyābān *95a/15*
ḥ. ol- 15a/15, 83b/16, 84a/12
ḥayvāniyyet (Ar.): Hayvanlık.
ḥ.+den 95b/4
ḥayvānlıḳ: Hayvanlık.
ḥ. 13b/14
Ḥayye'l-Ḳayyūm (Ar.): Diri, canlı olan; Allah.
ḥ. 18b/4, 22a/2
Ḥayy (Ar.): Diri, canlı; Allah.
ḥ. 3a/10
ḥayẓ (Ar.): Aybaşı (kadınlarda).
ḥ.+ı 71b/10
ḥazer (Ar.): Sakınma, kaçınma.
ḥ. ḳıl- 85a/5, 90b/14, 92b/12
ḥāżır (Ar.): Huzurda, meydanda, göz önünde olan, bizzat bulunan.
ḥ. 15b/3, 83b/11, 84a/12, 90b/13
ḥ.+dur 80a/5, 82b/7
ḥ. bulın- 22b/10,
ḥ. gör- 10a/5, 13a/15, 14b/12, 16b/7, 63a/16, 82b/11, 85b/14, 85b/15
ḫazīne (Ar.): (mec.) Kıymetli varlıklar bütünü.
ḫ. 63a/13
ḫ.+deki 7b/4
ḫ.+dür 7b/2-3, 7b/6
ḫ.+nüñ 7b/3
ḫ.+si 22b/1, 83b/16
ḫ.+sidür 83a/13
ḫazīnedār : Hazinenin idaresi ve korunması ile görevli kimse.
ḫ.+dur 7b/5
ḥażret (Ar.): Yüce zat, hazret.
ḥ.+e 82b/9
h.+inde 3b/12
hebā (Ar.): Boşa gitme, ziyan olma.
h.+ı menṡūr 82b/8
helāk (Ar.): Mahvetme, yok etme.
h. eyle- 95a/8
h. it- 19a/2
ḥelāl (Ar.): Dinin yasaklamadığı (şey, hareket ve davranış).
ḥ.+i 75b/12
hem (Far.): Üstelik, ayrıca, hem.
h. 16b/1, 23a/7, 87b/9, 88a/1, 91b/12, 92a/13, 94b/7, 95b/7, 96b/4
hemān (Far.): 1. Hemen, derhal, o anda.
h. 5b/9, 8a/14, 8a/16, 8b/2, 8b/9, 11b/3, 19b/9, 70a/14
2. Öylece, böylece.
h. 7b/15, 20a/11, 23a/24, 64b/9, 82a/4, 82a/9, 85a/16, 85b/1
3. Ancak, sadece.
h. 2a/14, 2a/15, 2b/5, 3a/5, 3a/6, 3a/10, 3b/7, 3b/11, 4a/4, 5b/1, 5b/1, 5b/11, 8a/12, 9a/6, 9a/7, 9a/7, 9a/8, 9a/9, 9a/10, 9a/12, 9b/12, 12a/10, 13b/4, 13b/9, 14a/10, 14a/16, 14b/3, 14b/4, 14b/6, 15a/8, 15b/10, 18a/15, 19b/4, 19b/5, 19b/6, 19b/7, 19b/15, 20a/5, 20a/6, 20a/7, 21b/15, 22a/11, 22b/5, 23a/7, 23a/9, 23a/9, 23a/11, 23a/19, 59b/13, 61a/6, 62b/14, 63a/7, 67a/6, 77b/1, 80b/8, 84a/4, 84b/9, 85a/4, 85a/10, 87b/3, 87b/5, 88a/2, 89b/6, 89b/7, 92b/4, 93a/12, 93a/16, 93b/11, 95b/2, 96b/3
hem-ān-dem (Far.): Hemen, birdenbire.
h. 69a/1-2
hem-dem (Far.): Sıkı fıkı, canciğer arkadaş.
h. 5a/9
hem-nişīn (Far.): Beraber oturup kalkan, teklifsiz arkadaş
h. ol- 83b/10
hem-rāh (Far.): Yol arkadaşı, yoldaş.
h. it- 96a/16
h. ol- 90b/9, 96a/14
hengāme (Far.): Kavga, gürültü.
h. 22b/11
henüz (Far.): Daha, şimdi, yeni.
h. 10b/12, 22a/16, 84b/10, 94b/10
hep (Far.): Hep, bütün.
h. 4b/12
her (Far.): Her, bütün, her bir.

h. 2a/13, 2a/14, 2b/4, 4a/4, 4b/11, 5a/12, 5b/11, 5b/14, 5b/15, 5b/16, 6a/8, 6a/9, 6a/13, 6a/15, 6b/5, 7a/7, 7a/10, 7a/14, 7b/3, 7b/5, 8a/5, 8a/7, 8b/13, 9a/1, 10b/2, 10b/3, 10b/8, 11a/10, 11a/11, 12b/11, 14a/4, 14b/5, 14b/8, 15b/5, 16a/11, 16a/14, 17a/4, 17a/11, 17a/16, 17b/1, 17b/8, 17b/11, 17b/16, 18a/4, 18a/6, 18b/4, 18b/5, 19a/3, 19a/7, 20b/3, 20b/6, 20b/12, 20b/12, 20b/12, 21a/14, 21a/14, 21b/6, 21b/6, 21b/7, 21b/10, 21b/12, 21b/14, 22a/8, 22a/13, 22b/8, 22b/10, 22b/17, 22b/20, 23a/6, 23a/19, 60a/15, 65a/2, 65a/8, 65b/11, 66b/6, 71a/6, 72a/8, 80a/5, 80b/15, 82b/10, 82b/11, 83b/4, 83b/4, 83b/8, 83b/12, 84b/15, 85a/3, 85a/6, 85a/7, 85b/2, 85b/6, 85b/8, 85b/8, 87b/12, 88a/8, 88a/11, 88a/13, 88b/9, 89a/13, 90b/13, 90b/15, 91b/5, 91b/6, 91b/8, 92a/13, 92a/16, 92b/13, 93b/15, 94a/11, 95a/10, 95a/13, 95b/5, 95b/11, 95b/14, 95b/15, 95b/16, 96a/1, 96a/2, 96a/2, 96a/3, 96a/4, 96a/5, 96a/5, 96a/7, 96b/6, 96b/9

hergiz (Far.): Asla, hiçbir vakit.
h. 87b/1

ḥisāb (Ar.): Hesap.
ḥ. 13b/1, 14b/11
ḥ.+dur 12b/3
ḥ.+ını it- 20b/11

hevā (Ar.): 1. İstek, arzu.
h.+nuñ 63a/4
h.+sından 83b/3, 83b/4
h.+yı 62b/13, 95a/7
2. Gökyüzü.
h.+da 16b/2

heves (Ar.): İstek, arzu, meyil.
ḥ. 91b/2

hezārān (Far.): Binler, binlerce.
h. 88b/12, 88b/12

ḫırḳa (Ar.): (mec.) Beden, vücut.
ḫ. 20a/16, 20b/1
ḫ.+da 20b/1
ḫ.+dağı 20b/2
ḫ.+dur 20a/16
ḫ.+nuñ 20a/17

ḥırṣ (Ar.): Sonu gelmeyen arzu, istek.
ḥ. 16b/5
ḥ.+ın 96a/7

ḫızmet (Ar.): Birinin işini görme, başkalarına ait yapılması gereken günlük işleri yapma
ḫ. eyle- 16b/5

ḫızmetsüz: Hizmet etmeyen, yapmayan.
ḫ.96a/10

ḥicāb (Ar.): Perde, engel.
ḥ. 16a/15, 21b/14, 80b/10
ḥ.+ın 8b/3
ḥ.+dan geç- 5b/16, 16a/16
ḥ. git- 4b/5
ḥ. ol- 5b/16, 21b/16, 95a/2

ḥicābsuz: Perdesiz, engelsiz, arada bir şey olmadan.
ḥ. 9b/16

hicrān (Ar.): Ayrılık.
h. 8b/9

hīç (Far.): Hiçbir zaman, asla, hiç.
h. 2a/13, 2a/14, 5a/5, 5b/6, 9a/9, 10a/11, 16a/5, 16a/10, 20b/5, 22b/5, 22b/5, 22b/6, 22b/6, 22b/8, 23a/7, 23a/11, 83a/9, 84a/8, 84a/15, 84b/15, 85a/7, 94a/11, 95a/7, 95a/15

hidāyet (Ar.): Hak yoluna, doğru yola kılavuzlama.
h.-i Ḥaḳ iriş- 94a/2
h. iriş- 82b/14, 82b/15

ḥikāyet (Ar.): Hikâye, rivâyet.
ḥ. 10a/11, 10b/4, 10b/13, 10b/14, 11a/3, 11a/7, 11b/7
ḥ.+dür 12a/3
ḥ.+i 10a/14, 10a/16
ḥ.+i mi 10a/12, 10a/13

ḥikmet (Ar.): Bir şeyin oluşundaki akıl erdirilemeyen sebep, gizli sebep.
ḥ. 5a/13, 17a/11, 21a/15, 22b/6, 23a/6, 64a/11, 67a/16, 95b/16

ḥ.+den 84a/6
ḥ.+dür 19a/15
ḥ.+i 13a/1, 17a/3
ḥ.+ile 65a/6, 71b/2, 85b/4, 92b/10
ḥ.+ine 21a/10
ḥ.+üñ 3b/14, 5b/15, 16b/5, 21b/4
ḥ. işle- 17a/4
hilāl (Ar.): Yeni ay.
h.+dür 88b/8
ḫilᶜat (Ar.): Elbise.
ḫ.+inden 10b/6
hilm (Ar.): İnsanın tabiatında olan yavaşlık, yumuşaklık.
h.+ile 83b/11
ḫōca (Far.): Hoca, üstat, efendi.
ḫ. 84b/5
ḫ.+dur 84b/4
ḫ.+ñdan 84b/4
ḫod (Far.): Asıl, kendi, aslı, kendisi.
ḫ. 7a/2, 16a/7, 18a/16, 77a/4
ḥoḳḳa-bāz (Ar.): (mec.) Âlemi elinde tutan, onu evirip çeviren, Yaratıcı.
ḥ. 87b/6
ḫor (Far.): Önemsiz, değersiz, aşağı.
ḫ. eyle- 16b/12
ḫōş (Far.): İyi, güzel.
ḫ. 17a/8
ḫ.+dur 90a/12
ḫ. bil- 84a/7
ḫ. gel- 89b/14, 90a/12
ḫ.+umuza gel- 16a/5, 69a/3
ḫōş-dem (Far.): Samimi arkadaş.
ḫ. 90a/3
ḥū (Ar.): Zikir ve mukabelede dervişin Allah adı niyetine tekrar ettiği söz.
ḥ. 95a/2
ḫūb (Far.): Güzel, hoş, iyi.
ḫ. 20b/6, 21b/12, 89a/6, 95b/11
Ḫudā (Far.): Allah.
Ḫ.+da 95a/14
Ḫ.+dur 90b/5
Ḫ.+ya 95b/6
Ḫ.+yı 94a/6
ḫulḳ (Ar.): İyi veya kötü huy.
ḫ.+ı 12b/9, 17a/6, 20b/11, 85a/8
ḫ.+ına 16b/14
ḫ.+uñ 83b/7
ḫ.+uñı 16b/14, 21a/13
ḫūrd (Far.): Ehemmiyetsiz.
ḫ.-ı ẕelīl 89a/15
ḫurrem (Far.): Şen, sevinçli, güler yüzlü.
ḫ. 90a/3, 94b/2
ḥūri (Far.): Cennet kızı.
ḥ.-i cennet 88b/10
ḫūy (Far.): Yaradılış, ahlâk, tabiat.
ḫ. 82b/9
ḫ.+ı 12b/9, 84a/10, 84b/14, 84b/15, 85a/8, 85a/9, 85b/16, 86a/1, 96b/9
ḫ.+uñ 83b/7, 83b/16
Hüdhüd (Ar.): Çavuşkuşu, ibibik, Süleyman Peygamber ile Seba Melikesi Belkıs arasında haber getirip götüren kuş.
h. 88a/8
ḥükm (Ar.): Yargı, karar.
ḥ.+ile 82a/11, 93b/14
hümā (Far.): (mec.) Devlet kuşu, talih.
h. 4b/6
h.+sın 91b/3
hüner (Far.): Bilme biliş, marifet, malûmat.
h. 17a/3
h.+i 17a/3
h.+üñ 63a/7
hüner-bend (Far.): Hünerli.
h.+sin 63a/7
ḥüsn (Ar.): 1. Güzel, iyi.
h.+i 82a/13
h.-i laṭīf *92a/10*
2. Güzellik, iyilik.
h. 3b/10
h. ol- 23a/3

I

ıraḳ: Uzak.
ı. 6a/6, 7a/16, 9b/1, 9b/7, 12b/1, 19a/15, 19b/12, 20b/1, 96a/12

ı.+dur 89b/2
ıraḳlık: Uzaklık.
ı.+dan 63a/6
ırıl-: Ayrılmak, uzaklaşmak.
ı.-maz 72b/6
ᶜışḳ (Ar.): Sevgi, tutku, muhabbet.
ᶜı. 2a/2, 2a/4, 8a/9, 9a/4, 12b/7, 13a/13, 14a/5, 14a/9, 23a/17, 87a/15, 93b/15, 94a/5, 96a/4
ᶜı.+a 22b/18
ᶜı.+ı 5b/4, 12b/7, 14a/12
ᶜı.+ıla 14a/11, 18a/10
ᶜı.+ına 14a/15
ᶜı.+uñ 2a/5, 3a/2, 90a/8
ᶜı.-ı mecāzī 94b/9
ᶜı.-ı muḥabbet 83a/16
ᶜıyāl (A.): Bir evde oturan aile bireyleri.
ᶜı. 15a/6

İ-Ī

i: Ey! *bk. ey*
i. 3a/5, 5a/11, 12b/3, 18b/15, 20a/8, 23a/9, 62b/11, 63b/2, 85a/5, 85a/12, 85a/12, 91a/8, 93a/4
i-: İsimlerle birlikte kullanılarak bildirme çekimi oluşturan cevheri fiil.
i.-di 78a/15, 89b/5, 96b/3
i.-dügin 7b/14, 8a/3, 18a/2
i.-dük 10a/15, 10a/15
i.-düñ 22b/1
i.-ken 16a/8, 84a/5, 84a/5, 88a/11, 96b/5
i.-miş 5a/12, 5a/13, 9a/16, 9 b/2, 12a/9, 12b/4, 64a/11, 71a/8, 71a/8
i.-se 6b/5, 7b/2, 7b/14, 7b/15, 8b/7, 8b/12, 13b/11, 16b/4, 17b/16, 22a/10, 85b/14, 85b/14
i.-señ 2b/15, 15a/10, 15b/4, 17a/2, 19b/9, 63b/1, 88b/13
ᶜibādet (Ar.): Allah'ın emirlerini yerine getirme, tapma, tapınma.
ᶜi. 13a/6, 91a/2
ᶜi. bil- 23a/15
ᶜi.+dür 17b/14
ᶜi.+in 17b/14
ᶜi.+ini 18b/10
ᶜi.+üñ 17b/13, 18a/5, 85b/14, 86a/6
ᶜibāret (Ar.): Sâdece -den meydana gelmiş, -den oluşmuş, başka bir şey değil, ancak bu.
ᶜi.+dür 6b/14
iblīs (Ar.): Şeytan.
i. 2b/6, 62b/15
Ībrāhim Edhem (ş.a.): Tabiinin meşhur âlimlerinden ve evliyanın büyüklerinden.
Ī. 5a/9
İbrāhim Ḫalīlu'llāh (ş.a.): Hz. İbrahim Peygamber.
İ. 11a/5
ᶜibret (Ar.): Bir olaydan çıkarılan göz açıcı, uyarıcı ders.
ᶜi.+ile bak- 13a/1, 23a/3, 71b/2
ᶜi. naẓarın it- 17a/4
icābet (Ar.): Kabul etme, kabul edilme.
i. 13a/6
i.+çündür 13a/6
i.+i 13a/5
iç-: İçmek.
i.-er 84b/9
i.-me 96b/8
i.-mek 94b/16
iç: Herhangi bir durumun, cismin veya alanın sınırları arasında bulunan bir yer, dâhil, dış karşıtı.
i.+i 12a/14, 69b/16
i.+inde 2b/8, 3a/8, 3b/4, 4b/4, 5a/11, 5b/13, 6a/2, 6a/3, 6a/11, 6a/12, 6b/16, 7a/15, 7a/17, 8a/8, 8a/16, 8b/3, 8b/14, 9b/16, 10a/2, 10a/2, 10b/3, 10b/16, 11a/4, 12a/2, 12a/7, 12a/7, 13b/4, 14a/14, 16a/8, 16a/12, 17a/11, 17a/12, 19a/5, 19b/14, 20a/11, 21b/9, 22a/15, 22b/13, 22b/19, 23a/5,

61a/7, 62a/7, 62b/13, 63a/3, 67a/16, 74b/14, 81b/5, 81b/5, 81b/7, 81b/8, 82a/11, 82b/1, 82b/3, 83a/12, 87b/7, 88a/10, 88b/3, 88b/4, 89a/3, 90b/13, 91a/3, 91b/10, 92a/4, 92b/2, 92b/8
i.+indeki 9a/5, 19b/14, 21a/7
içün: İçin.
i. 4b/15, 12a/16, 12b/3, 83a/1, 84b/10, 92a/16, 95a/5
i.+dür 15b/16
idin-: Edinmek.
i.-di 8a/8
i.-e 18b/4
i.-üp 9a/3
idrāk (Ar.): Anlama yeteneği, anlayış, akıl erdirme.
i.+i 13b/4
i. it- 84a/2
ifsād (Ar.): Fesada uğratma, uğratılma, bozma.
i.-ı sevda 89b/9
iḫlāṣ (Ar.): Riyasız ve yapmacıksız inanış, çok samimi bağlılık, katışıksız tam doğruluk.
i. 96a/6
iḥsān (Ar.): Bağışlama, bağışta bulunma.
i. 4b/5
iḫtiyār (Ar.): Seçme, seçilme.
i.+ı 95a/10-11
i.-ı cüz' 94a/14, 95a/8
i.+ile 94a/14
i. it- 96a/16
i.+uñ 13b/9
i.+üñ 95a/8
iḥtiyāṭ (Ar.): Herhangi bir konuda ileriyi düşünerek ölçülü davranma, sakınma.
i. 22b/17
iḫvān (Ar.): Yakın dostlar, arkadaşlar
i. bil- 21b/7
iḳāz (Ar.): Uyarma, uyarı.
i.+ı 95a/3
ikbāl (Ar.): Baht açıklığı veya yüksek bir makama, yere erişmiş olma durumu.
i. 67a/6
iki: İki (2) sayısı.
i. 6b/6, 6b/14, 6b/16, 63a/5, 75a/16, 94a/15, 94b/14, 95a/2, 95a/3
i.+si 94a/13, 94a/13, 94a/14, 95a/8
i.+sinün 11a/1
ikilik: İkilik.
i. 4b/8, 11a/12, 62b/9, 81b/10, 91b/15, 92b/10
i.+den 92b/12
ikinci: İkinci.
i. 20b/15, 82b/11, 82b/13
iḳlīm (Ar.): Diyar, memleket, ülke, yurt.
i.+ine 14a/5
iḳrāh (Ar.): Tiksinme, iğrenme.
i. eyle- 13b/15
iḳrār (Ar.): Benimseme, onama, kabul, tasdik
i. 5a/2, 93a/14
i. bağla- 6a/14
i.+dur 13a/14
i. eyle- 18a/7, 20a/5, 83b/7
i.+ını 85a/16
i.-ı ṣāf 20b/16, 20b/17, 21a/2
il: Ülke, yurt, memleket.
i.+den 8b/11
i.+inde 8b/12
ile: 1. İle (çekim edatı).
i. 11a/12, 13b/1, 17b/16, 20a/14, 22a/8, 83a/8, 91a/9, 91a/13, 95b/3
2. İle (bağlama edatı).
i. 7b/15, 8b/7, 13a/7, 13a/7, 21b/16, 96a/13
ilet-:Götürmek, göndermek, iletmek.
i.-irler 69a/14
ilhām (Ar.): Esin.
i. it- 94a/2
illā (Ar.): Bilhassa, hele, özellikle.
i. 6a/14, 65a/9
ᶜillet (Ar.): (mec.) Bozukluk.
ᶜi. 22b/12
ᶜi.+dedür 12b/12
ᶜil(i)m (Ar.): Bilme, biliş.
ᶜi. 19b/1, 96a/7
ᶜi.+den 6a/16, 95b/7
ᶜi.+i 17b/5, 76a/11, 96a/9,

96a/10
ᶜi.+üñ 19b/9
ᶜi.+üñi 17b/4
ᶜi.-i ledün 2a/5
ᶜi. oḳı- 19b/9
ᶜilme'l-yaḳīn (Ar.): Habere ve bilime dayanan bilgi.
ᶜi.+e 95b/6
im: İşaret, iz.
i.+idür 14b/11
īmān (Ar.): Dinin ortaya koyduğu dogmalara inanma, din inancı, kutsal inanç, inanç, itikat.
ī. 2b/15, 13a/13, 19a/15, 82a/3, 88a/13
ī.+ı 63a/3
īmān bağışla- 88a/13
īmān ḳıl- 20a/14
imdi: Şimdi, artık, o halde, öyleyse.
i. 6a/13, 6a/13, 6b/2, 6b/12, 6b/17, 7a/3, 7a/6, 13b/8, 16a/15, 17a/10, 17b/16, 18a/2, 18a/15, 65b/2, 66a/1, 71b/12, 71b/16, 80b/14, 83a/3, 83b/5, 93b/13
inan-: Bir şeyi doğru olarak benimsemek.
i. 83b/6
i.-maḳ 21a/3
ᶜināyet (Ar.): Lütuf, ihsan, iyilik.
ᶜi. 20b/17
ᶜi. bul- 81b/11
ᶜi.+i 82b/16
ᶜi.-i Ḥaḳ 21a/1, 21a/3
ineñde: Çok, pek, daha çok, gayet, ziyade.
i. 90b/11, 90b/11
iniş: Yukarıdan aşağıya doğru alçalan meyilli yer, yol.
i. 91b/15
i.+ine 18b/8
inkār (Ar.): Reddetme, ahde vefa etmeme, ikrar karşıtı.
i. 62b/14, 85a/14
i. it- 2a/10, 90b/2
insān (Ar.): İnsan, adam.
i. 2a/9, 3b/6, 9b/7, 12b/2, 13b/3, 13b/7, 14a/14, 14a/16, 14b/3, 15b/6, 17a/2, 19a/9, 19a/11, 21b/1, 22b/4, 66ab/5, 71b/13, 71b/13, 71b/14, 82b/9, 83b/2, 83b/16, 84a/9, 84a/9, 85a/10, 86a/7, 88b/14, 94b/2, 94b/5, 66b/5,
i.+a 94a/16 , 77b/1
i.+am 5a/11
i. bil- 20a/12
i.+dan 13b/7
i.+dur 14b/3, 14b/4, 14b/5, 14b/6
i.+ı 13b/8, 14b/7, 71a/6, 71a/6, 83a/10
i.+ıla 23a/4
i.-ı kāmil 16b/5
i.-ı kāmile ir- 3b/14, 16b/5
i.-ı kāmil ol- 13a/9
i.+ısañ 3a/2, 82b/7
i.+lar 21a/11
i. mısın 85b/6
i. ol- 2a/9, 19a/11, 90a/4
i.+sın 82b/5
i.+uñ 13b/2, 83b/1, 85b/11
i.+uñdur 83a/16
insāniyyet (Ar.): İnsanlık, insana yakışır hal.
i. 21a/10
i.+i 84b/9, 95b/3
i.-i kāmil 20b/10
i.-i pür-kemāl 20b/4
intiẓār (Ar.): Bekleme, beklenilme.
i.+uñ 89a/9
irādesüz: Bilinçsiz bir şekilde.
i. 96a/8
ir-: Ermek, ulaşmak, yetişmek.
i.-di 5a/5, 8b/9, 8b/9, 12a/6, 12a/6, 14a/12, 14a/12, 14b/7, 83a/7
i.-dügi 93b/13 , 23a/14
i.-dügine 14a/7
i.-düm 11b/2, 12a/12, 12a/12
i.-düñ 93a/7
i.-ebilmez 5b/2
i.-en 82a/12
i.-esin 3b/14
i.-içek 12a/13, 90b/6, 94a/4
i.-medügi 14a/2
i.-medükleridür 94b/10
i.-mege 17a/5, 17a/7

i.-mek 86a/5
i.-memişdür 93a/8
i.-mez 5a/13, 5b/1, 13a/2, 13b/7, 13b/10, 17a/11, 19b/16, 21a/4, 22b/14, 23a/2, 64a/11, 93a/9
i.-se 13a/9
i.-üp 11b/1

irfān (Ar.): Bilme, anlama, biliş, anlayış.
i.+am 93a/4

iriş-: Erişmek, ulaşmak.
i.-di 4b/6, 4b/7, 4b/8, 5a/3, 8a/11, 8b/4, 11a/6, 12a/9, 12a/11, 12b/2, 20a/10, 62b/9, 62b/9, 70a/14, 82b/15, 91b/10
i.-dügi 2b/2
i.-dügüm 23a/17
i.-düm 11a/4, 11b/4, 12a/7, 12a/8
i.-dürüp 20a/13
i.-e 13b/5, 15a/12, 85b/13, 94a/2
i.-en 21a/3
i.-ene 21a/2
i.-enler 2a/2, 2a/7, 10a/2, 81b/4, 81b/5, 85b/3, 85b/3
i.-esin 61a/6, 63a/4
i.-içek 78a/15
i.-mek 16a/16
i.-meye 95b/6
i.-mez 22b/6, 84a/6
i.-miş 80a/16
i.-se 17b/7, 82b/14-82b/15
i.-üp 11a/16, 19a/4, 81b/6, 86a/7
i.-ür 17b/1

irşād (Ar.): Doğru yolu gösterme, uyarma.
i. it- 93a/6

irte: Ertesi, gelecek sabah, şafak sökme zamanı, yarın.
i. 16a/11, 18a/13

is: Sahip, malik.
i.+si 16a/2, 16a/3, 16a/8, 16b/6, 18b/6, 83a/12
i.+sinden 16a/4

^{c}Īsā (Ar.): Hz. İsa Peygamber.
^{c}İ.+nuñ 90a/16

^{c}Ī. Rūḥu'llāh
^{c}İ. 11a/5

is̱bāt (Ar.): Şâhit ve delil göstererek doğrusunu meydana çıkarma.
i.+dur 13a/4
i.+ın 11a/9
i.+ını 19a/2

isrāf (Ar.): Gereksiz yere harcama, boşuna sarfetme.
i. it- 16b/1

iste-: İstek duymak, arzulamak.
i.- 4a/11, 4a/11, 13b/11, 15b/1, 18a/9, 20b/9, 20b/9, 20b/12, 83a/9, 83b/15, 85b/14, 96b/8
i.-dügüñ 3a/5, 3a/6, 22a/16, 84a/4
i.-mege 7a/16, 18b/10
i.-mek 6a/10, 7a/15, 7a/15, 22a/11, 82b/10
i.-r 7a/17, 22a/3, 89a/11
i.-rdi 8b/5, 8b/15
i.-rdüm 11b/2
i.-rem 4a/4
i.-rseñ 2b/11
i.-rsin 18a/5, 63a/1, 84a/4, 88a/15, 92a/8
i.-r-iseñ 16a/16, 20b/8, 83b/15
i.-se 18b/13, 20b/14, 22a/6
i.-señ 22a/7, 92b/15
i.-sün 22a/3, 22a/5, 80b/15
i.-yen 3a/5, 17a/6, 62b/11, 96b/4
i.-yene 82b/3
i.-yenler 17a/9, 18a/4, 20b/15
i.-yüp 72b/5

isten-: İstenilmek.
i.-ecekdür 16a9-10

istiḳāmet (Ar.): Doğrultu, yön.
i. tut- 8a/8, 5b/14

iş: Hareket, davranış, amel, iş.
i. 9a/8, 12b/4, 16a/6, 16a/14, 16b/8, 18b/6, 86a/3, 91a/6, 93b/4, 93b/11
i.+dedür 16a/7
i.+den 90b/14
i.+desin 15b/12
i.+dür 9a/8, 13a/5, 16a/6
i.+e 16a/12, 16a/14
i.+i 5a/7, 5b/16, 7a/11, 13a/12,

16a/9, 18b/5, 18b/6, 18b/6, 21a/1, 22b/8, 72a/8, 84b/9, 84b/15, 85a/9, 85b/15, 86a/2, 86a/4
i.+imüz 16a/12
i.+in 5b/15, 11a/13, 18b/6
i.+ine 5b/14, 6a/7, 11a/2, 22b/10, 69a/13, 69a/14
i.+ini 17a/12
i.+inüñ 96b/1
i.+lerden 75b/13
i.+tedür 86a/15
i.+tesin 85b/5
i.+üm 3b/16
i.+üñ 9a/1, 14a/4, 14b/16, 15b/4, 21b/7, 22b/17, 22b/20, 62a/7, 84a/9, 92a/13
i.+üñe 22b/12
i.+üñi 9a/14, 15a/11, 85b/7, 89a/4

işārāt (Ar.): İşaretler.
i.+ları 18a/12

işāret (Ar.): İşaret.
i. 68a/10, 92a/7
i.+idür 21a/3-4
i.+ler 21a/6, 21a/7

işde: İşte.
i. 16a/12

işit(d)-: Kulakla algılamak, duymak, işitmek; dinlemek; haberdar olmak; işitip öğrenmek
i.- 3a/7, 3b/6, 12b/3, 15a/3, 15a/14, 61b/15
i.-di 89b/7, 89b/7
i.-dügi 8b/11
i.-dügüm 10a/13
i.-dük 16a/4
i.-(d)e 22b/21
i.-(d)elüm 10a/11
i.-medi 16a/10, 80b/3
i.-medük 16a/13
i.-mez 93a/15
i.-meze 16a/5
i. (d)-üñ 5a/4
i. (d)-üp 19a/6
i. (d)-ürem 61b/2
i. (d)-ürsin 21a/14
i. (d)-ürüz 16a/5

işle-: İşlemek, yapmak.
i.- 15b/4, 85b/6
i.-me 16a/7
i.-mekdür 18b/6
i.-meye 16b/8, 17a/4
i.-mez 85b/15
i.-ñ 16a/9
i.-r 13b/13, 16b/3, 18b/5, 72a/8, 86a/2, 86a/3
i.-rsin 85b/6
i.-se 17b/9
i.-ye 13b/14, 18b/4

işlen-: İşleme işi yapılmak.
i.-en 9a/8

ᶜişret (Ar.): İçki içme.
ᶜi.+de 84b/11
ᶜi. eyle- 90a/2

it(d)-: Etmek, yapmak.
i. 2b/1, 2b/1, 2b/15, 10a/9, 96a/16, 96a/16
i.-di 8a/13, 11b/5
i.-dügi 9b/9
i.-dügüñ 14b/12, 15a/11, 20a/8
i.-dük 93b/13
i.(d)-e 12b/7, 12b/8, 12b/8, 12b/11, 85a/4, 95b/4
i. (d)-en 2a/10, 4b/15, 17a/5, 90a/13
i. (d)-enler 2a/2, 2a/3, 2a/3, 10a/1, 10a/1, 10a/7, 10a/7, 11a/13, 11a/13, 14a/5, 14a/6, 18b/11, 18b/15, 18b/15, 19a/2, 19a/2, 85a/12, 90a/11
i. (d)-enüñ 7a/6, 17a/15
i. (d)-enüñdür 7a/6
i. (d)-er 18a/4, 20b/14, 83a/1, 84b/7, 87b/14, 90b/2, 94a/6, 95a/7
i. (d)-erdi 18a/3
i. (d)-erken 95a/5, 95a/5
i. (d)-erler 11a/6, 93b/9, 94b/13
i. (d)-er misin 87b/14
i. (d)-ersin 16b/1, 93a/6, 93a/6
i. (d)-erüz 21a/5
i. (d)-esin 3b/12, 63a/9, 63a/9
i. (d)-e gör- 84a/2
i.-gil 4a/8, 22b/14
i.-me 15b/14, 17a/2, 83b/10, 84a/1

i.-megil 82b/8, 82b/8
i.-mek 15b/16, 83a/3
i.-mekdür 7b/12
i.-mese 94a/11, 95a/14, 96a/4, 96a/8
i.-meyen 17a/4
i.-meyüp 95a/3
i.-mez 20b/11, 94a/2, 94a/5
i.-mezsin 84b/3
i.-miş 21a/10, 21a/16, 21a/16
i.-se 95b/16, 96a/1, 96a/2, 96a/3, 96a/4, 96a/5, 96a/7
i.-seler 94a/4
i.-sün 77a/3
i. (d)-üben 81b/6
i. (d)-üp 11a/8, 11a/12, 94a/7, 95a/8

it: İt, köpek.
i.+dür 84b/14

iᶜtiḳād (Ar.): İnanma, inanç.
i. 93a/1, 95b/14
i.+ı 13a/1
iᶜ.-ı efᶜāl-i külliyet 95b/2-95b/3
iᶜ.-ı ḳavl 95b/10
i.+ı ol- 94a/12
i. it- 8a/13, 94a/11

iy: Ey! *bk. i*
i. 2a/1, 2b/1, 3b/6, 5b/4, 5b/12, 7a/12, 7b/10, 9a/13, 11a/9, 13a/5, 13a/16, 13b/6, 14a/5, 14b/8, 15b/16, 16a/15, 17a/9, 17b/3, 17b/10, 18a/4, 18a/16, 18b/7, 18b/9, 20a/1, 20a/12, 20b/8, 21a/6, 21a/7, 21a/12, 21b/1, 21b/4, 21b/8, 22a/13, 22a/16, 22b/4, 23a/13, 23a/13, 23a/22, 60b/6, 61b/15, 65b/7, 80b/14, 81b/4, 81b/14, 82b/4, 82b/7, 82b/10, 83a/1, 83a/3, 83a/3, 83a/8, 83b/2, 83b/5, 83b/5, 84a/3, 85b/3, 85b/13, 86a/5, 92a/6, 93a/2, 93b/13, 93b/16, 94b/13, 96a/10, 96a/11

iyü: İyi.
i.+sin 85a/5

iz: Bir şeyin geçtiği veya önce bulunduğu yerde bıraktığı belirti.
i.+dür 5b/7
i.+in 83a/10, 21b/9, 18b/9

izinsüz: İzinsiz.
i. 16b/8

izle-: 1. Birinin veya bir şeyin arkasından gitmek, takip etmek.
i.- 83a/10
i.-yenler 21b/9
2. Gözlemek.
i.-yüp 2a/4

ᶜizzet (Ar.): Saygınlık, şeref, itibar.
ᶜi. 4b/16, 84b/5
ᶜi. eyle- 16b/15
ᶜi.+in yeyni eyle- 16b/12
ᶜi.+tedür 84b/8

K-Ḳ

Kaᶜbe (y.a): Mekke'de bulunan, Müslümanlarca kıble olarak kabul edilen ve hac ibadeti yapılırken tavaf edilen kutsal yer.
K.+de 9a/6

ḳabīl (Ar.): O türlü.
ḳ.+inden 94a/13, 94a/15, 94a/16

ḳābiliyyet (Ar.): Yetenek, beceri, maharet.
ḳ.-i laṭīf 20b/16, 82b/14
ḳ.-i luṭf 20b/17

ḳabūl (Ar.): Bir şeye isteyerek veya istemeyerek razı olma.
ḳ. 82b/7
ḳ.+dur 84b/15
ḳ. eyle- 2b/6,
ḳ. it- 7a/6, 94a/5, 94a/6

ḳaç-: 1. Gitmek, sığınmak, kendini atmak.
ḳ.- 14b/13
2. (Bir şeyi) Yapmayı istememek, geri durmak, kaçınmak.
ḳ.-arsın 90b/8

ḳaçan: Ne zaman, ne zaman ki, her ne zaman, vaktaki, nasıl, ne suretle.

ḳ. 3b/13, 15a/4, 21b/14, 84a/11

ḳadar: Kadar, dek, miktarda.
ḳ. 17b/5, 18a/15, 21a/13, 21b/13, 22a/10, 22a/11, 23a/14, 80b/7, 83a/6, 93b/13, 93b/14
ḳ.+sın 92b/4

ḳadeh (Ar.): İçki içmeye yarayan ayaklı bardak; *tas.* âşığın kalbi. Sülûka girmiş dervişe verilen ilahi bilgilerdir. Salik bu bilgileri dinlerken kendinden geçer.
ḳ. şun- 87b/9

ḳader (Ar.): Yazgı, kader.
ḳ.+ince 18b/5

ḳadīm (Ar.): 1. Eski.
ḳ. 7a/2
2. Başlangıcı olmayan, eski, ezelî; Allah.
ḳ. 94a/1
Ḳ.+dür 3a/10
Ḳadīm-i Lem-Yezel 5b/13
ḳ.+sin 92b/9
Ḳadīm Sulṭān 6a/14, 8b/14

ḳadīmlıḳ: Eskiye ait olma.
ḳ. (ġ)+ı 83a15

ḳādir (Ar.): Tam ve mutlak kudret sahibi olan, istediğini dilediği gibi yapmaya gücü yeten; Allah.
Ḳ.-i ber-kemāl 20b/5, 21a/15
2. Kudret ve kuvvet sahibi, yapabilme gücüne malik olan (kimse), muktedir.
ḳ. ol- 95a/14

Ḳāf (Ar.): Anka kuşunun yaşadığı ve yeryüzünü çepçevre kuşattığı kabul edilen efsanevi dağ.
ḳ. 88a/8

kāfī (Ar.): Yeterli, kifayet eden.
k. 89a/2

ḳāfile (Ar.): Birlikte yolculuk eden topluluk; zümre, fırka.
ḳ. 91b/1

kāf u nūn (Ar.): "Kün" emr-i ilahisi.
k. 5b/13

Ḳāf-ber-Ḳāf : Kaf'tan Kaf'a, bir uçtan öbür uca kadar.
ḳ. 82a/15

ḳahr (Ar.): Üstün gelerek mahvetme, helâk etme, batırma, ezme.
ḳ. 10a/5, 11b/15
ḳ.-ı celāl 94b/7-8
ḳ.-ı ṣıfat 94b/4
ḳ. gel- 94b/11

ḳāᶜide (Ar.): Davranışlara yön veren ve uyulması önceden kabul edilen esaslardan her biri, usul, kural.
ḳ.+den 82b/10
ḳ.+nüñ 82b/10-11

kā'ināt (Ar.): Yaratılmış şeylerin hepsi. *bk. kāyināt*
k.+ı 12a/13
k.+uñ 7b/1

ḳāl (Ar.): Söz, laf, lakırdı. *bk. ḳīl, maḳāl*
ḳ. 3a/15, 15b/12, 82a/16, 93b/12
ḳ.+inden 62b/10
ḳ.+ler 8b/8
ḳ.+üñi 3a/15

ḳal-: 1. Vakit geçirmek, eğleşmek.
ḳ.-asın 4a/15
ḳ.-duḳ 16a/8, 16a/11,
ḳ.-dım 4a/2
ḳ.-duñ 4a/9, 81b/3, 91a/16
ḳ.-ma 3a/1, 71a/10, 15a/3, 15a/9, 15b/1,
ḳ.-ursañ 3a/1
2. (Bir sebepten dolayı) Yapacağı şeyi yapamamak, gideceği yere gidememek, yapmaktan veya gitmekten mahrum olmak
ḳ.-duḳ 16a/12
ḳ.-dı 16a/14
ḳ.-ma 91a/11, 91a/11
ḳ.-ursın 4a/14, 4b/3,
ḳ.-mış 21a/11, 90a/9
3. (Dünden bugüne veya miras, yadigâr, pay vb. olarak) Birinden diğerine geçmek, intikal etmek
ḳ.-acakdur 4b/1, 15b/9,
ḳ.-maz 90a/14

4. Varlığını korumak, sürdürmek.
ḳ.-a 15b/9
ḳ.-dı 4b/12, 6a/5, 11b/4,
ḳ.-madı 4b/9, 62b/9, 8a/13, 8a/15,
ḳ.-masun 15b/6
ḳ.-updur 89b/6, 91a/1, 93b/11
ḳ.-ur 15b/10,
5. Var durumda olmak, mevcut bulunmak (Bu anlamda daha çok olumsuz şekli kullanılır).
ḳ.-andur 88a/6
ḳ.-anıdur 88a/6
ḳ.-dı 96b/3
ḳ.-madı 20a/10, 82a/1, 91b/12
ḳ.-maya 18b/3, 78a/14
ḳ.-ur 21b, 82b/4, 89a/16
6. Herhangi bir durumu sürdürmek.
ḳ.-dılar 6a/10
7. (Yardımcı fiil) Bir işi belli bir noktada bırakmak, ara vermek.
ḳ.-duñ 81b/13

ḳalb (Ar.): Kalp.
ḳ.+inüñ 78b/15
ḳ.+üñ 78a/13

ḳalb (Ar.): Sahte, düzme, taklit.
ḳ. 62a/7

ḳalem (Ar.): Kalem.
ḳ.+üñ 82b/2

ḳallāş (Ar.): Kancık, hilebaz, dönek.
ḳ.+ı 85a/2

ḳamer (Ar.): Ay.
ḳ. 88b/8

ḳamış: Şeker kamışı.
ḳ. 87b/7

kāmil (Ar.): Olgunlaşmış, kemal bulmuş, kemale ermiş.
k. 5b/12, 5b/14, 9a/13, 13a/11, 14a/14, 17a/13, 17a/14, 17b/2, 20a/12, 20b/9, 20b/10, 20b/12, 20b/15, 21a/2, 21a/11, 22b/8, 82a/10, 82b/13, 83a/10
k.+e 20b/17
k.+den 22b/21
k.+i 21a/7
k.-i insān 2a/9
k.+ler 6a/15

kāmillıḳ: Kâmil olma durumu, kâmillik.
k. 72a/12

ḳamu: Hep, hepsi, bütün.
ḳ. 2a/10, 2a/11, 2a/12, 2a/12, 2a/15, 2a/16, 2a/16, 2b/1, 3a/8, 3a/9, 3b/2, 3b/3, 3b/4, 3b/4, 4b/6, 4b/7, 4b/8, 4b/10, 4b/11, 8a/15, 8b/1, 8b/1, 8b/6, 8b/6, 8b/9, 8b/9, 9a/4, 9b/11, 9b/12, 10a/5, 11a/11, 12b/3, 14a/15, 14a/16, 14a/16, 14b/2, 14b/2, 14b/7, 15a/7, 15a/16, 22b/15, 23a/9, 59b/13, 62b/4, 62b/10, 67a/6, 81b/11, 81b/16, 81b/16, 82a/2, 82a/4, 82a/8, 88a/7, 88b/3, 88b/11, 91a/8, 91b/12, 91b/13, 91b/15, 91b/15, 92a/16, 96b/7
ḳ.+dan 19a/4
ḳ.+sı 2a/11, 4b/13, 81b/15
ḳ.+sından 81b/9

kān (Far.): Maden, maden ocağı, kaynak, cevher.
k. 3a/6, 4b/4, 9a/11, 21b/4, 81b/5, 81b/14
k.+dur 89a/3
k.-ı gevher 12a/10

ḳanāᶜat (Ar.): Elindekinden hoşnut olup fazlasını istememe, kısmetine, kendisine verilene râzı olma.
ḳ.+i 91a/3

ḳan-: Bir gereksinimini, bir isteğini yeteri kadar karşılamış olmak, doymak.
ḳ.-ar 23a/12

ḳanatsuz: Kanadı olmayan, kanatsız.
ḳ. 91a/1, 96a/9

ḳanda: Nerede.
ḳ. 22a/7
ḳ.+sın 62b/16

ḳandil (Ar.): Kandil.
ḳ.+lere 12b/5

ḳangı: Hangi. *bk. ḳanḳı*
ḳ.+sınuñ 86a/5

ḳanḳı: Hangi. *bk. ḳangı*

ḳ.+sıdur 6b/16
ḳapanuḳ: Kapalı olan, kapanmış.
ḳ. 6b/8
ḳ.+dur 6b/7
ḳapla-: Çepeçevre sarmak, kuşatmak.
ḳ.-yupdur 83a/5
ḳapu: (mec.) Âleme açılan irtibat kanalı, yol.
ḳ. 6b/6, 6b/7, 6b/7
ḳ.+sı 6b/6
ḳapusuz: Kapısı olmayan.
ḳ. 96a/9
ḳara: Siyah renk, beyaz karşıtı.
ḳ. 91a/9
ḳ.+yı 84b/12
ḳarār (Ar.): Bir yerde veya bir halde durma, sebat üzre kalma, sakin olma.
ḳ. 94b/12
ḳ.+ı 96b/4
ḳ.+um 61b/4
ḳ.+uñ 89a/9
ḳardaş: Kardeş. *bk. ḳarındaş*
ḳ. 15a/7, 84a/12, 91a/8, 93b/3
ḳarġa: Karga.
ḳ. 91a/13
kār-ḫāne (Far.): (mec.) Dünya.
k. 5b/8, 6a/11
k.+i 6a/5, 6a/7, 6a/9, 6a/11
k.+si 13b/4, 17a/10
k.+yi 5b/13, 6a/2
k.-i şeyṭān 95b/13
ḳar(ı)n: Karın.
ḳ.+ı 90a/1
ḳarınca: Karınca.
ḳ. 16b/11, 91a/14
ḳarındaş: Kardeş. *bk. ḳardaş.*
ḳ. 15a/5
ḳarpuz: Karpuz.
ḳ. 23a/16
Ḳārun (ş.a.): Benî İsrâil'de zenginliğiyle meşhur olan bir insan, Krezüs.
Ḳ. 5a/3
ḳasāvet (Ar.): Sertlik, katılık.
ḳ. 11b/12
ḳaṣd (Ar.): Niyet, istek, amaç.
ḳ.+ına 20a/2Ḳ
kāşki (Far.): Keşke.
k. 94b/13
ḳat: Nezd, yan, huzur, ön.
ḳ. 6b/10, 6b/12, 69b/16, 87b/2
ḳ.+ında 3b/12, 5b/5, 16a/6, 17a/15, 22b/1, 84a/9, 91a/11
ḳ.+uñda 3b/2
ḳaṭar (Ar.): Hayvan sürüsü, kafile.
ḳ.+da 87b/8
ḳaṭır: Katır.
ḳ. 63a/13
ḳat-: Koymak, ilâve etmek, eklemek.
ḳ.-ma 22b/12
ḳ.-mak 91a/5
ḳatre (Ar.): Damla.
ḳ.+den 21b/9, 83a/5
ḳ.+si 12a/6, 11a/14, 14b/1
ḳ.+sin 2a/3
ḳ.+ye 13b/1, 20b/8
ḳ.-i cism 89a/1
ḳaval: Üflemeli bir çalgı aleti, kaval.
ḳ. 92a/8
ḳavī (Ar.): Kuvvetli, güçlü.
ḳ. 20b/11
ḳav(i)l (Ar.): Söz.
ḳ.+dür 22a/6
ḳ.+e 16a/10
ḳ.+e ṭur- 14b/12
ḳ.+i 95b/11
ḳ.+inde 16b/3
ḳ.+inden 14b/15, 95b/10
ḳ.+ine 21b/8
ḳ.-i te^cālā 81a/10
ḳ.+üñde 16b/9
ḳavm (Ar.): Kavim, kabile.
ḳ. 93b/3
Ḳayġusuz Abdāl (ş.a.): Alevi-Bektaşi edebiyatının kurucusu olarak kabul edilen mutasavvıf şair.
Ḳ. 93b/12
Ḳ.+a 23a/10
Ḳ. Ata
Ḳ. 17a/8
ḳayır-: Üzülmek, tasalanmak, endişe etmek.
ḳ.-ma 19b/8
ḳay(ı)d (Ar.): Düşünce, endişe, emel,

arzu.
ḳ.+ında ol- 66a/2
ḳāyil (Ar. ḳā'il): Râzı olmuş, boyun eğmiş.
ḳ. ol- 5b/14, 83b/6
ḳāyim (Ar. ḳā'im): Ayakta duran, ayağa kalkmış durumda olan, kıyamda bulunan.
ḳ.+dür 12b/15
kāyināt (Ar. kā'ināt): Evren, yaratılmış her ne var ise. *bk. kā'ināt*
k. 11b/16
k.+a 82a/12
k.+da 21a/13
k.+ı 83a/5
ḳayna-: Coşmak, çoşup taşmak.
ḳ.-yuban 82a/12
ḳażā (Ar.): Kaderin, Allah tarafından ezelde tayin ve tespit edilen biçimde ve zamanda gerçekleşmesi.
ḳ. 94b/5
kelām (Ar.): Söz, lakırdı. *bk. keleci*
k. 96b/11
k.+da 19b/11
k.+ı 90b/12, 96b/1
k.+uñ 20a/2, 20a/6
keleci: Söz, lakırdı. *bk. kelām*
k. 23a/14
k.+den 15b/5
kem (Far.): 1. Kötü, fena.
k. 83a/3
2. Eksik, noksan.
k. 84a/6
kemāl (Ar.): Erginlik, olgunluk, yetkinlik; *tas.* nefsani vasıf ve sıfatlardan ve bunların eserlerinden münezzeh olmak.
k. 9b/2, 86a/7, 90a/6
k.+den 71b/10
k.+dür 9b/12, 18b/14, 20b/4, 59b/13
k.+sin 83b/16
k.+üñ 20a/2
k.-i faḳr *96b/5*
kemḫā (Far.): Bir tür ipek kumaş.
k. 95a/16
kemlik: Kötülük.
k. eyle- 16b/13
kemük: Kemik.
k.+dür 6b/10
kenār (Far.): Uç, kıyı, çevre.
k. 17a/7
k.+a 63a/4
kendü: Kendi, kendisi. *bk. kendüz*
k. 2a/1, 2a/1, 3a/15, 4a/7, 4b/14, 5a/6, 5b/14, 5b/15, 5b/16, 6a/7, 7b/7, 8a/13, 9a/14, 10a/4, 11a/2, 12b/9, 15a/10, 16a/14, 16b/11, 17a/10, 17b/4, 17b/11, 18a/2, 18b/5, 18b/11, 21b/16, 22a/1, 22a/8, 22a/13, 62b/15, 65a/2, 69a/10, 69a/13, 77b/1, 80b/13, 83b/1, 84b/14, 84b/15, 85b/5, 87a/13, 90b/4, 90b/14, 90b/15, 92a/9, 93b/4
k.+den 17b/8
k.+dendür 77b/1
k.+dür 21b/16
k.+lerdedür 77a/15
k. midür 6b/13
k.+ñ 81b/3
k.+nden 17b/11
k.+ne 18a/6
k.+ñi 22b/3
k.+nüñ 8a/8, 8a/6
k.+sine 7b/8
k.+yedür 17b/9, 17b/11
kendüsüz: (mec.) Maddi varlığından soyunmuş olma durumu.
k. git- 14a/5
kendüz: Kendi, kendisi. *bk. kendü*
k.+i 8a/12
k.+in 10a/8, 92b/2, 96a/7
k.+inden 5b/9, 92a/9
k.+ine 4b/16, 8a/13, 63a/9
k.+ini 9b/15, 10a/6, 21b/1, 22a/15, 23a/13
k.+inüñ 21b/3 , 21b/6
k.+ni 62b/16
k.+ümden 61b/4
k.+üñden 2b/3, 2b/10, 88a/3
k.+üñe 3a/3, 3b/6, 20a/5, 78a/14, 83b/2, 84a/10
k.+üñi 10a/9, 21a/10
kerāmet (Ar.): Ermiş kimselerin

gösterdiklerine inanılan, doğaüstü, şaşkınlık uyandırıcı davranış veya durum.
k. 67a/16
k.+üñ 16b/4
k. bil- 23a/15

kerīm (Ar.): Kerem sahibi (kimse), cömert.
k.+dür 18a/11
k. ol- 85b/16

kerkenez: Kanatlarının altında kırmızı ve mavi tüyleri bulunan ufak ve siyah bir kuş.
k. 91a/13

kervān (Far.): Kervan, kafile.
k. 4a/14

kervān-sarāy (Far.): (mec.) Dünya.
k.+da 4a/13

kesb (Ar.): Kazanma, çalışarak kazanma.
k. eyle- 96b/5

kes̱ret (Ar.): Çokluk, bolluk, fazlalık, ziyâdelik; *tas*. Cenâb-ı Hakk'ın tecellisiyle zuhura gelmiş olan çokluk, mahlukatın çokluğu.
k. 89b/8

keşf (Ar.): Allah tarafından ilham olunma.
k. 67a/16

keşşāf (Ar.): Keşfeden, bilinmeyen şeyleri meydana çıkaran kimse.
k. 88a/8

kevkeb (Ar.): Yıldız.
k. 9a/12, 10b/1, 12a/14

kevs̱er (Ar.): Cennette bir nehir veya havuz.
k. 88b/10

kez: Defa, kere, sefer.
k. 68b/12

kez̠z̠āb (Ar.): Çok yalan söyleyen kimse, çok yalancı.
k.+dur 95b/15, 95b/16, 96a/1-2, 96a/1, 96a/3, 96a/3, 96a/4, 96a/5, 96a/6, 96a/8

ḳıl: Kıl.
ḳ. 83a/6

ḳıl-: Yapmak, etmek, kılmak.
ḳ.- 3b/6, 3b/7, 4a/14, 4a/14, 9b/4, 9b/4, 14b/14, 20a/3, 20a/3, 71a/9, 83b/14, 83b/15, 85a/5, 85a/5, 86a/6, 90b/14, 90b/14, 92b/12, 96b/9
ḳ.-a 3b/3, 3b/5, 22b/22, 82b/12, 91a/3, 91a/7, 96b/4, 96b/10
ḳ.-alar 91a/6
ḳ.-an 21a/16, 87b/12
ḳ.-anlar 11a/9, 11a/9, 18b/10, 20a/13, 20a/14
ḳ.-asın 20a/7
ḳ.-dı 5b/14, 8b/10, 16b/2, 19a/12, 73b/5, 89b/8, 90b/1, 92b/5
ḳ.-duġı 84b/5, 88a/4
ḳ.-duñ 17b/4
ḳ.-ma 3b/7, 16b/16, 18a/8, 85a/14
ḳ.-madı 5b/3
ḳ.-maz 22a/2
ḳ.-sa 18a/4
ḳ.-up 87b/1, 95a/7
ḳ.-up-ṭurur 18b/12
ḳ.-ur 5b/12, 9b/14, 14b/2, 61b/15, 68a/3, 91a/2
ḳ.-urlar 12a/15
ḳ.-ursa 15a/1, 89a/14
ḳ.-ursañ 5a/2
ḳ.-ursın 84a/7
ḳ.-ur-ısañ 21a/8

ḳırḳ: Kırk (40) sayısı.
ḳ. 6b/9, 17b/2, 17b/3

ḳırḳ-: Saç, sakal veya tüyü kesmek.
ḳ.-a 90b/4

ḳıṣāṣ (Ar.): Öldüreni öldürmek, yaralayanı yaralamak.
ḳ.+ın 95b/8

ḳış: Soğuk mevsim, kış.
ḳ. 11b/12, 86a/15, 88b/7, 89b/12
ḳ.+dan 63a/4

ḳıyām (Ar.): Ayakta durma.
ḳ.+da 92a/16

ḳıyās (Ar.): Karşılaştırma.
ḳ.+da 19b/4
ḳ. eyle- 92a/9
ḳ. it- 4a/8

ki: Ki, ki o, kim, ki onlar.
k. 2a/10, 2b/9, 3a/16, 3b/13, 4b/2, 4b/6, 4b/7, 5a/10, 5b/6, 5b/6, 5b/7, 5b/13, 5b/16, 6a/1, 6a/1, 6a/5, 6a/11, 6a/17, 6b/3, 6b/4, 6b/7, 6b/7, 6b/7, 6b/12, 6b/15, 6b/15, 6b/17, 7a/3, 7a/12, 7a/13, 7a/14, 7a/16, 7b/1, 7b/4, 7b/6, 7b/7, 7b/9, 8a/6, 8b/13, 8b/15, 10a/14, 10b/9, 10b/11, 11a/2, 11a/3, 11a/7, 11b/9, 12a/2, 12a/4, 12a/5, 12a/10, 12b/7, 13a/4, 13a/7, 13a/14, 13b/3, 13b/4, 13b/5, 13b/5, 13b/8, 13b/12, 13b/12, 13b/13, 13b/14, 13b/14, 13b/15, 13b/15, 13b/16, 14a/11, 14a/16, 15b/5, 15b/14, 15b/15, 16a/3, 16a/5, 16a/7, 16a/8, 16a/10, 16a/10, 16a/15, 16b/6, 16b/7, 16b/10, 16b/13, 17a/13, 17a/13, 17a/16, 17b/1, 17b/1, 17b/1, 17b/7, 17b/8, 17b/9, 17b/10, 17b/12, 17b/12, 17b/13, 17b/15, 17b/15, 17b/16, 18a/1, 18a/3, 18a/4, 18a/6, 18a/10, 18b/2, 18b/3, 18b/13, 19a/11, 19b/6, 19b/10, 19b/11, 19b/11, 19b/15, 20a/1, 20a/2, 20a/15, 20a/17, 20b/2, 20b/3, 20b/5, 20b/6, 20b/9, 20b/13, 20b/16, 21a/4, 21a/6, 21a/6, 21a/7, 21a/14, 21a/14, 21a/14, 21a/15, 21b/12, 21b/14, 22a/4, 22a/5, 22a/7, 22a/11, 22a/13, 22b/3, 22b/6, 22b/6, 22b/8, 22b/9, 23a/18, 23a/19, 61b/3, 62a/13, 64b/13, 65a/2, 65a/9, 65b/1, 66a/11, 66a/13, 69a/9, 71a/14, 71b/13, 71b/14, 72a/8, 72a/11, 72a/12, 76a/12, 76b/15, 77a/16, 78a/13, 79b/13, 82a/7, 82a/7, 82a/10, 82b/16, 83a/5, 83a/8, 83a/13, 83a/13, 83a/14, 83a/15, 83b/4, 83b/4, 83b/8, 83b/11, 83b/15, 83b/16, 84a/4, 84a/6, 84a/9, 84a/11, 84a/13, 85a/10, 85a/11, 85a/11, 85b/5, 85b/5, 85b/6, 85b/7, 85b/12, 85b/12, 85b/13, 85b/13, 85b/14, 86a/1, 86a/2, 86a/3, 86a/3, 86a/4, 86a/6, 86a/15, 87b/7, 87b/7, 87b/8, 87b/14, 88a/11, 88a/15, 89a/2, 89a/4, 89a/9, 89a/10, 89a/11, 89a/11, 89a/13, 89a/14, 89b/12, 90b/1, 90b/3, 90b/5, 90b/6, 90b/11, 90b/14, 91b/10, 92a/14, 92b/4, 92b/4, 93a/11, 93b/12, 93b/15, 94a/2, 94a/8, 94a/10, 94a/11, 94a/13, 94a/15, 94a/15, 94b/4, 94b/5, 94b/5, 94b/14, 94b/15, 95a/2, 95a/4, 95a/5, 95a/15, 95a/16, 96a/15

kibr (Ar.): Büyüklük taslama, kendini herkesten üstün görme.
k. 63a/12

kiçi: Küçük.
k. 9b/8
k.+ye 16b/9

ḳīl (Ar.): Söz, laf, lakırdı. *bk. ḳāl,*
ḳ. 3a/15, 82a/16, 93b/12
ḳ ü ḳāl it- 95a/5

kim: 1. Ki (bağlama edatı).
k. 3b/15, 4a/5, 4b/1, 4b/2, 5b/11, 6b/1, 6b/3, 6b/5, 6b/15, 7b/3, 7b/5, 7b/11, 7b/12, 7b/12, 7b/14, 8a/6, 8a/7, 8b/5, 8b/12, 8b/15, 9a/6, 9a/7, 9a/11, 9a/12, 12a/11, 12a/14, 12b/2, 12b/3, 12b/4, 12b/8, 13b/12, 14b/5, 15a/12, 15b/15, 17b/16, 18a/8, 18a/12, 18a/16, 19b/16, 21a/16, 21b/10, 21b/11, 21b/11, 22a/1, 22a/2, 22a/12, 22b/17, 23a/1, 23a/5, 23a/8, 59b/13, 60b/6, 62b/14, 62b/15, 63a/1, 63a/4, 63a/8, 65b/16, 70a/14, 70a/14, 80b/10, 82a/6, 82a/6, 82b/11, 82b/12, 83b/2, 83b/12, 83b/13, 85a/3, 85a/4, 85a/9, 85a/9, 85b/2, 87a/16, 87a/16, 87b/1, 87b/3, 87b/3, 87b/4, 87b/4, 87b/5, 87b/5, 87b/6, 87b/6,

87b/8, 87b/9, 87b/10, 87b/11, 87b/13, 87b/16, 88a/7, 88a/14, 88a/16, 88b/1, 88b/1, 89a/1, 89a/14, 89b/6, 90b/1, 90b/10, 91a/1, 91a/2, 91a/3, 91a/6, 91a/7, 91b/14, 92a/11, 93a/12, 93a/13, 95a/13, 95b/6, 95b/11, 95b/14, 95b/15, 95b/16, 96a/1, 96a/2, 96a/3, 96a/4, 96a/5, 96a/5, 96a/7, 96b/3, 96b/10
2. Kim (soru zamiri).
k. 3a/10, 19b/4, 23a/8, 89a/14, 89a/14
k.+e 15b/9, 92a/3, 92a/3
k.+in 95b/11
k.+üñ 96b/3
k.+üñdür 22b/13, 22b/13, 22b/14

kimesne: Kimse, herhangi bir kişi. *bk. kimse*
k. 89a/16, 90a/14

kimi: Bazısı, kimisi. *bk. kimisi*
k. 22a/8, 22a/8, 22a/8, 22a/9, 22a/9, 84b/8, 84b/8, 84b/9, 84b/10, 84b/11, 84b/11, 84b/12, 84b/12, 84b/13, 84b/13, 84b/13, 84b/14, 84b/16, 84b/16, 89b/14, 89b/16, 89b/16, 90a/1, 90a/1, 90a/2, 90a/2, 90a/3, 90a/3, 90a/3, 90a/3, 90a/4, 90a/4, 90a/4, 90a/5, 90a/5, 90a/6, 90a/6, 90a/6, 90a/7, 90a/7, 90a/7, 90a/7, 90a/8, 90a/8, 90a/9, 90a/9, 90a/10, 90a/10, 90b/2, 90b/2, 90b/3, 90b/4, 90b/4, 90b/5, 90b/5, 90b/6, 90b/7, 91b/16, 92a/2
k.+ne 89b/14, 89b/16, 89b/16, 90a/12, 91b/8, 91b/16, 92a/1, 92a/1, 92a/1, 92a/3, 92a/3
k.+nüñ 84b/14, 84b/15, 84b/15, 89b/15, 89b/15, 90a/1, 90a/12
k.+si 92a/2, 90a/10

kimisi: Bazısı, kimisi. *bk. kimi*
k. 10b/8, 10b/10, 10b/10

kimse: Kimse, herhangi bir kişi. *bk. kimesne*
k. 5a/16, 15b/4, 16a/7, 17b/7, 18a/16, 19a/12, 93a/8, 93a/8, 94a/11, 95a/14, 95b/12, 95b/13, 96a/12
k.+lere 17a/1

kimyā (Ar.): Kimya.
k.+lar 82a/1

kiriş: Yay germeye yarayan lastikli bağ.
k.+i 14a/2

kisvet (Ar.): Elbise.
k. 18b/1
k.+dür 18a/16
k.+i 18a/16
k.+in 10a/14, 13b/6

kişi: Kişi, birey.
k. 4b/11, 5b/11, 5b/15, 6a/13, 8a/2, 12a/2, 13a/9, 16a/11, 16a/14, 17a/7, 17b/6, 17b/14, 18b/13, 21a/16, 22a/3, 22a/13, 22b/1, 65a/8, 72b/6, 79a/15, 80b/11, 83a/1, 85b/8, 85b/15, 86a/2, 86a/3, 86a/3, 86a/4, 86a/4, 95a/13, 95b/6
k.+lerde 12b/11
k.+lerüñ 80a/16
k.+nüñ 8a/5, 17b/5, 21a/3, 22a/8, 96a/16
k.+ye 5b/16, 17b/8, 17b/10, 17b/11, 82b/15, 82b/16
k.+yi 5a/7, 16b/12

kitāb (Ar.): Kitap.
k. 88a/8
k.+dan 19b/1
k.+ı 10a/10
k.+lar 11b/16, 83a/16

ḳo-: 1. Bırakmak, terketmek.
ḳ. 2b/12, 9a/13, 16b/6, 20a/4, 21b/1, 85a/6, 87b/15, 88b/15, 96b/2
ḳ.-maḳdur 18b/7
2. (Toprağa) Sürmek.
ḳ. 63a/15,
3. Alıkoymak.
ḳ.-dı 84b/1, 84b/5
4. Koymak, bırakmak.
ḳ.-dum 23a/17
ḳ.-dılar 89a/10, 89a/13

ḳon-: Yurt edinmek, yerleşmek.

ḳ.-an 15b/10
ḳopar-: Ayırmak.
ḳ.-dı 87b/4
ḳop-: Ortaya çıkmak, birden başlamak.
ḳ.-dı 8a/9
ḳor: İyice yanarak ateş durumuna gelmiş kömür veya odun parçası.
ḳ.+a 82b/5
ḳorḳ-: 1. Korku duymak, ürkmek, dehşete kapılmak.
ḳ.- 18a/7
2. Kaygı duymak, endişe etmek.
ḳ.-ar 86a/1
3. Çekinmek, sakınmak, saygı duymak.
ḳ.-aram 88a/1
ḳorḳusuz: Korkusu olmayan, gözü pek.
ḳ. 16a/16
ḳoş-: 1. Birlikte iş görmesi için bir şeyi başka birinin yanına katmak, arkadaş olarak vermek.
ḳ.-uñ 63a/6
2. (Yardımcı fiil) Koşmak.
ḳ.-ma 17a/2
ḳoy-: 1. (Yere) Sürmek.
ḳ.-asın 3b/12
2. (Yardımcı fiil) Koymak.
ḳ.-an 4a/7, 84a/15
ḳ.-up 90b/8, 93b/9
3. Bırakmak, terketmek.
ḳ.-anlar 18b/16
ḳ.-up 90b/15,
ḳ.-arsın 91a/9
ḳoyun: Koyun.
ḳ.+a 91b/13
ḳ.+ı 91a/9
köhne (Far.): Yıpranmış, eski, eskimiş.
k. 89b/13
köşk (Far.): Bahçe içindeki büyük süslü ev, kasır.
k. 96b/4
ḳubbe (Ar.): Yarım daire ve küre şeklinde yapılmış tavan.
ḳ. 12b/5
ḳ.+si 12a/14
ḳudret (Ar): 1. Allah'ın her şeye kādir olması.
ḳ. 17a/11, 22a/10
ḳ.+i 85b/7
ḳ.+inde 22a/10
ḳ.+ini 71b/2
2. Güç, kuvvet, iktidar, takat.
ḳ. eli 83b/2
ḳul: Allah tarafından yaratılmış olan insan, abd.
ḳ. 3b/3, 4b/6, 9b/8, 13a/7, 13a/7, 13a/7, 21b/16, 91b/12
ḳ.+a 17b/11
ḳ.+ıdum 12a/12
ḳ.+ına 9b/5
ḳ.+ısañ 15b/3
ḳ.+iken 85b/3
ḳ.+lar 3b/1
ḳ. mıyam 61b/6
ḳ.+sın 15b/14, 15b/14
ḳulaç: Eskiden kullanılan bir uzunluk ölçüsü birimi.
ḳ. 11b/15
ḳulaġuz: Kılavuz, rehber. *bk. ḳulavuz*
ḳ. ol- 4a/11
ḳulaḳ: Kulak.
ḳ. 80b/2
ḳ. dut- 90b/7
ḳ. ur- 14b/8
ḳulavuz: Kılavuz, rehber. *bk. ḳulaġuz*
ḳ. 21a/9
ḳullıḳ: Kul olma durumu, kulluk. *bk. kulluk*
ḳ. 12a/1, 16a/12,
ḳ. eyle- 15a/14,
ḳ. it- 15b/16, 83a/1, 83a/3
ḳulluḳ: Kul olma durumu, kulluk. *bk. ḳullıḳ*
ḳ. (ġ)+a 18a/11
ḳ. (ġ)+ında 20b/14
ḳ. (ġ)+uña 15b/3
ḳ. (ġ)+ına 20b/13
Ḳur'ān (Ar): Allah tarafından Hz. Muhammed'e vahyedilen kutsal kitap.
Ḳ. 21b/6
Ḳ.+da 87b/10

ḳurd: Kurt.
ḳ. 91a/9, 91b/13
ḳurı: Boş, gereksiz, bir esasa dayanmayan, faydasız.
ḳ. 4a/4
ḳurıl-: Yapılmak, inşâ edilmek.
ḳ.-dı 10b/2
ḳurtar-: Kurtarmak.
ḳ.-anlar 14a/8
ḳ.-asın 93a/11
ḳ-ı gör- 15a/16, 15b/8
ḳ.-mış 78a/12
ḳurtıl-: Kurtulmak. *bk. ḳurtul-*
ḳ.-anlar 11a/12
ḳ.-mış 13a/10, 20b/10
ḳurtul-: Kurtulmak. *bk. kurtıl-*
ḳ.- 92b/13
ḳ.-ı bilmez 85b/12
ḳuru: Kara, toprak, yer.
ḳ.+da 14a/9
ḳuṣūr (Ar.): Eksiklik, noksan.
ḳ. 77a/15, 83b/14
ḳuş: 1. Kuş.
ḳ. 91a/1
ḳ.+a 96a/9
ḳ.+uñ 91a/12
2. Sâlik.
ḳ.+larına 2a/6
2. Ruh.
ḳ.+ına 3a/11, 5b/4
kuş dili: (tas.) Vahdet sırrının anlatıldığı mana dili.
ḳ.+in 11b/6
ḳutlu: Uğurlu, hayırlı, mübarek.
ḳ. 12a/12
ḳuvvet (Ar.): Fiziksel güç, takat.
ḳ.+dür 71a/10
ḳ.+ile 94b/15
ḳ. tut- 13a/3
kuzey: Kuzey.
k.+ine 18b/8
küfr (Ar.): (mec.) Manevi karanlık, zulmet.
k. 18b/16, 19a/15, 82a/3
k.+e 94b/13
k.+ile 63a/3
k.+in 20a/14
külḫān (Far.): Hamam ateşliği.
k. eyle- 89b/15
küll (Ar.): Bir şeyin tamamı, bütünü, hepsi.
k.-i Ḥaḳ 71a/7
k.-i varlıḳ 8b/16
k.-i zaman 21b/7
küllī (Ar.): Bütün, hepsi.
k. 8a/14, 8a/15, 9b/16, 11b/16, 12b/14, 14a/3, 17b/12, 20b/7, 21a/6, 22a/9, 78a/12, 82a/1, 82a/9, 82a/16, 82b/4, 82b/12, 83a/5, 83a/16, 85b/14, 86a/1, 89b/4, 90a/15, 91b/5, 91b/9, 93b/3
k.+nüñ 7b/5
küp: Toprak kap, küp.
k.+ine 95a/16
küstaḫ (Far): Terbiyesiz, arsız, edepsiz.
k. ol- 16b/9

L

lāf (Far.): Söz, deyiş, lakırdı.
l. 85a/16
laḫza (Ar.): An.
l. 20b/12
lā ilāhe illa'llāh (Ar.): Allah'tan başka ilah yoktur.
13a/2, 13a/4, 71a/9, 71a/6, 71a/10, 71a/5, 71a/8, 71a/7, 71a/11
lākin (Ar.): Ama, fakat, ancak. *bk. līk, līkin*
laḳlaḳ (Ar.): Leylek.
l. 84b/8
lām (Ar.): Osmanlı alfabesinin yirmi altıncı harfi olup "ebced" hesabında otuz sayısının karşılığıdır.
l.+uñ 61a/7
laṭīf (Ar.): 1. Zevk ve ruh okşayıcı ince bir güzelliğe sahip olan, hoş, nâzik, yumuşak.
l.+dür 19b/16, 92a/10
2. Maddeyle değil ruhla ilgili, gözle görülebilecek maddî bir varlığı olmayan.
l. 19b/15, 20b/16, 82b/14, 85a/9,

lā-cerem (Ar.): Kuşkusuz, şüphesiz, tartışmaya gerek olmaksızın, besbelli, elbette.
l. 95b/8

Lā-Mekān (Ar.): Mekânsız, mekâna ihtiyacı olmayan; Allah.
l. 12a/8

lā-müsellem (Ar.): Doğru olmayan.
l. 94a/8

lā-tekellüf (Ar.): Zahmetsiz.
l. 94a/3

Lā-Yemūt (Ar.): Ölümsüz, ölmez; Allah.
l.+dur 9b/10

Lā-Yenām (Ar.): Uyumaz, gaflette olmaz; Allah.
l. 9b/10

Lā-Yezāl (Ar.): Yok olmaz, zeval bulmaz; Allah. *bk. Lem-Yezel*
l. 8b/9

lāyıḳ (Ar.): Uygun, yaraşır, münasip.
l. 18a/3
l. ḳıl- 18b/10

lāzım (Ar.): Gerekli, lüzumlu.
l. ol- 94a/10

lebbeyk (Ar.): "Buyurunuz, efendim!" anlamında bir söz.
l. ur- 21a/14

ledün (Ar.): Allah katı.
l.+i 2a/5

Lem-Yezel (Ar.): Yok olmaz, zeval bulmaz; Allah. *bk. Lā-Yezāl*
l. 5b/13

leşker (Far.): Asker.
l.+i 22b/5

levḥ (Ar.): Üzerine yazı yazılabilecek ve resim yapılabilecek yassı düz nesne veya yüzey.
l.-i ḳalem 82b/2
l.-i mesṭūr-ı muḥaḳḳaḳ 90a/10

Leylā (ş.a.): Leyla ile Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı, Mecnun'un sevgilisi.
L. 71a/9

lez̠z̠et (Ar.): Hoşlanma, zevk, haz.
l.+inde 15a/9
l.-i bāḳī 94a/7
l.-i fānī 94a/6
l.-i ᶜışḳ-ı Ḫudā 94a/5-6

libās (Ar.): Giysi, elbise.
l.+ıla 15b/11
l.+uñ 15b/6

līk (Far.): Lâkin. *bk. līkin*
l. 93a/2

līkin (Far.): Lâkin. *bk. līk*
l. 18a/12

lisān (Ar.): Konuşulan dil.
l.+da 4a/4
l.+dan 63a/5
l.+a gel- 12a/11

luṭf (Ar.): İyi muâmele; iyilik; güzellik.
l. 4b/5, 10a/5, 20b/17, 94b/10
l.-ı ṣıfāt 94a/16
l.-ı ten 94b/1

M

maᶜānī (Ar.): Manalar.
m. 2a/3, 2a/4, 2a/8, 89a/10

maᶜāş (Ar.): (mec.) Yaşam için gerekli olan şey.
m. 94b/15
m.+ı 87a/15

maᶜbūd (Ar.): 1. Kendisine ibâdet olunan varlık, ilâh, Allah
m. 3b/8, 12a/9
m.+a ir- 14a/12
2. (mec.) Bir insanın sahip olmak isteğiyle uğrunda maddî, manevi her şeyini feda edecek kadar arzulayıp putlaştırdığı kimse veya nesne.
m. it- 63a/9

maᶜden (Ar.): Bir madenin bulunduğu veya çıkarıldığı yer.
m. 81b/14
m.+üñ 92b/8
m. ol- 2a/9

maġbūn (Ar.): Kandırılmış.
m. 84b/1

maḥall-i teġayyür (Ar.): Değişim yeri, değişim mekânı.
m.+dür 17b/8

maḥbūb (Ar.): Sevgili, maşuk.
m. 4b/12, 63a/11, 68a/3

m.+ı 8b/1
m.-ı bā-vefā 94b/16
m.-ı derd 96a/13-14
m.-ı dil-ārām 22b/2-3

maḫlūḳ (Ar.): Halk olunmuş, yaratılmış; yaratık.
m. 6a/3, 8a/4, 85b/12

maḫlūḳāt (Ar.): Yaratılmış şeyler, canlılar, yaratıklar.
m. 11a/2, 94b/4
m.+a 83b/8

maḥrem (Ar.): Başkalarına söylenmeyen, gizli.
m.+i esrār ol- 93a/10

maḥrūm (Ar.): İyi ve güzel bir şeyden hissesi, payı olmayan, yoksun olan.
m. eyle- 76b/14
m.-ı dīdār ol- 94b/14

maḥv (Ar.): Yok olma, harap olma.
m. ol- 89b/6

maḫzen (Ar.): Depo, ambar.
m. ol- 91b/2

maᶜīşet (Ar.): Geçinme, geçiniş, dirlik, geçinmek için lüzumlu olan şey.
m. 84a/16
m.+i 7a/13
m.-i maṣlaḥat 13b/4, 83a/2
m.+ümüz 16a/5

maḳāl (Ar.): Söz, laf, lakırdı. *bk. ḳāl, ḳīl*
m.+ı 2b/1
m.+üñ 15b/12

maḳām (Ar.): Durulacak yer, durak, mekân, mahal.
m.+da 89b/1, 92a/16
m.+dan 89b/11
m.+uñ 94a/3

maḳbūl (Ar.): Geçerli, muteber.
m. 82b/9, 92b/13

maḳṣūd (Ar.): İstenilen şey, amaç, maksat.
m. 3b/8, 12a/9, 14b/3, 19b/1, 62b/11, 85a/4, 88a/10, 89a/9
m.+a 8b/4, 14a/12
m.+dur 9b/6
m.+ı 9b/3, 18a/1, 23a/12, 96b/6
m.+um 3b/15
m.+uñ 19b/10, 91a/16
m.+uña 96a/15
m.-ı cān 8a/12

māl (Ar.): Varlık, servet.
m. 4b/15, 5a/4, 5a/6, 16a/1, 22b/2, 63a/11, 84b/1, 94b/15
m.+a 5a/2, 96b/3
m.+dür 84b/6
m.+ı 4b/15, 4b/16, 5a/3, 12a/10, 96a/8
m.+ıla 4b/16, 5a/1, 5a/3
m.+ dayan- 63b/2,
m.+uñı müşkile vir- 73b/6

mālik (Ar.): Sahip, bir şeye sahip, bir şeyi olma.
m. 7b/14, 8a/3, 93b/3
m.+dür 7b/14, 7b/14

maᶜlūm (Ar.): Bilinen, belli.
m.+dur 90b/10, 93b/15
m. ol- 7a/9, 16b/11

māl-ā-māl (Ar.): Servet üstüne servet, bolca mal.
m.+dür 20b/8, 21b/10

maᶜmūr (Ar.): Bayındır, şenlikli.
m.+dur 7b/6
m. ol- 88b/4

maᶜnā (Ar.): 1. Asıl, öz, gerçek, hakikat.
m.+yı aç- 8a/5
2. Madde ve cismin dışında olan şey, iç, bâtın, ruh
m. 20a/14, 91b/6
m.+ña 21a/13

maᶜnāsuz: Mânâsı olmayan, bir anlam taşımayan.
m. 14a/1

maᶜnī (Ar.): Asıl, öz, gerçek, hakikat.
m. 2a/9 , 2a/6
m.+dendür 94b/4
m.+si 13b/10

Manṣūr (ş.a.): Ünlü mutasavvıf şair Hallac'ın adı.
M.+dur 91b/7

Manṣūr-veş: Mansur gibi.
M. 90a/5

maᶜrifet (Ar.): 1. Allah'a erişme yolundaki dört makamdan (şerîat, tarîkat, hakîkat,

mârifet), ancak Allah'ın "ehassü hâssi'l-havâs" denen has kullarının eriştiği dördüncü makam. Bu, kulun Hak'la aynîleştiği, Hak'la Hak olduğu makamdır.
m. 13a/14, 96a/2
m.+i 20b/11
m.-i genc 89a/3

ma^{c}rifetsüz: Mârifet ve hüner sâhibi olmayan.
m. 96a/8-9

maṣlaḥat (Ar.): İş.
m.+ı 7a/13
m.+ın 84a/7
m.+ında 83a/2, 84a/16
m.+ını 13b/4

ma^{c}şūḳ (Ar.): Sevilen, sevilmiş.
m. 9a/4
m.+ından 94b/10

māt (Ar.): Yenilgi, mağlubiyyet.
m. gör- 59b/1
m. ol- 4b/8, 5a/14, 15a/8, 86a/2, 93a/7

maṭlūb (Ar.): Talep edilen, istenilen şey, istek.
m. 4b/12, 5b/5, 61a/6, 68a/3, 68a/4, 82a/5
m.+dan 12b/7
m.+ı 8b/1, 96a/13
m.+sın 91b/4

mecāzī (Ar.): Gerçek olmadığı halde gerçekle arasında benzerlik veya daha başka bir ilgi bulunan
m. 94b/9
m.+ye 94b/10

meclis (Ar.): 1. Sohbet etmek, eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.
m. 63a/10, 85b/10
m.+idür 85b/11
m.+de 92a/13
2. Bir konuyu konuşmak, görüşmek için yapılan toplantı, içtimâ.
m. 12a/2
m.+de 11b/5, 11b/6,
m.+e 11a/4
m.+üñ 11b/3

mecmū^{c} (Ar.): Toplanmış, bir araya getirilmiş şey, top, tüm.
m. 94a/4
m.+ına 7b/5

mecnūn (Ar.): Aşk yüzünden aklı başından gitmiş, delice sevmiş, kara sevdâya tutulmuş (kimse).
m. 84b/16
m. ol- 92a/2
2. Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı.
M. 71a/9

mecrūḥ (Ar.): Yaralanmış.
m. 17a/1

meger (Far.): Meğer, hâlbuki, şu kadar ki, oysaki, fakat.
m. 2b/16, 3b/14, 14b/15, 84a/6, 87b/16, 94a/2

meh (Far.): Ay; otuz günlük ay.
m. 12b/1, 78a/16

mekān (Ar.): Yer, mahal.
m. 3a/6, 22a/3, 91b/8, 96b/3, 96b/5
m.+da 2a/14, 3a/9, 8b/5, 9a/9, 23a/11, 89a/9
m.+dadur 22a/4, 22a/7
m.+ı 2a/12, 13b/16, 14b/6
m. idin- 8a/8, 18b/4

Mekke (y.a.): Mekke şehri.
M. 91b/8

melā'ik (Ar.): Melekler.
m. 3b/3, 88a/4

Melek (Ar.): Melek.
m. 71b/14, 73b/5
m.+ler 92b/5

melekūt (Ar.): Çok büyük, uçsuz bucaksız mülk.
m. 92b/9

melūl (Ar.): Mahzun.
m. 89a/6
m.+dedür 12b/13

memleket (Ar.): Ülke, yurt.
m.+in 81b/10
m.+ini 81b/7

menfa^{c}at (Ar.): Fayda, yarar, çıkar,

kâr.
m. yara- 95a/15
menī (Far.): Benlik.
m.-i vesvās *63a/12*
menşūr (Ar.): Saçılmış, dağılmış.
m. it- 82b/8
menşūr (Ar.): Dağılmış, serpilmiş, saçılmış.
m. ol- 8a/14
menzil (Ar.): (mec.) Varılacak yer.
m. 3b/2, 4b/2, 4b/7, 5b/7, 7a/16, 17a/16, 17b/6, 19b/12, 20a/10, 83b/8, 96a/12
m.+e 11b/4,72b/6, 83a/7, 89a/16, 89b/4, 91b/1
m.+e ir- 11b/2, 13a/2,
m.+e iriş- 11a/16, 12a/8, 15a/12, 17b/6-7, 21a/2, 21a/3, 78a/15,
m.+e var- 18b/8,
m.+e yit- 62a/13, 18a/8, 81b/7, 82a/4
m.+in 96b/4
m.+in gözle- 80a/16
m.+inde 14a/8, 21a/10
m.+ine 2a/2, 2a/7, 8a/11, 81b/4, 85b/3, 85b/3
m.-i sulṭān 12a/12
m.+leri 23a/17
merdān (Far.): Mert insanlar, mertler, yiğitler.
m. 96b/9
merdūd (Ar.): Def edilmiş, kovulmuş.
m. 2a/10
m. ol- 91a/7
merd (Far.): Adam, insan.
m.-i ᶜāḳil 8b/4, 8b/10, 8b/13
m.-i Ḫudā 90b/5
mertebe (Ar.): Derece, basamak.
m. 17b/1, 18a/4, 76b/6
m.+dür 17a/15, 17a/16
m.+ler 83a/16
m.+lerüñ 17a/16
m.+m 12a/1
m.+ñ 17b/5
m.+si 9b/5
m.+sine 94b/9
m.+ye 13a/9
m.+yi 18a/2
mescid (Ar.): Genellikle minaresiz, küçük cami.
m. 91b/16
meṡelā (Ar.): Söz gelişi, örneğin.
m. 7b/2, 18a/16, 20a/15
mestūr (Ar.): Örtülmüş, gizlenmiş, kapalı.
m. 81b/8, 90a/15
mesṭūr (Ar.): Çizilmiş, yazılmış.
m. 90a/10
mest (Far.): Çok memnun olmak, memnuniyetten sarhoş gibi olmak.
m. 92a/12
meşᶜale (Ar.): Aydınlatıcı âlet, lâmba, kandil.
m.+dür 88b/8
m.+mdür 11b/11
meşġūl (Ar.): Bir işi olan, çalışan.
m. 84b/11
m. ol- 6a/7, 10b/8, 11a/3, 16a/12, 16a/14, 20a/13,69a/13, 69a/14
meşhūr (Ar.): Ünlü, tanınmış.
m. ol- 91b/5, 92b/11
metāᶜ (Ar.): Maddi manevi sermaye, varlık, servet.
m. 85a/3
m.+ı 8b/11
mevc (Ar.): Dalga.
m.+i 87a/15
m.+idür 8a/8
m.+inde 87b/4
m.-i ᶜışḳ 8a/9
mevcūd (Ar.): Var, var olan.
m. 2a/10, 12a/9,
m.+dur 9a/6, 9b/11, 22a/12, 22a/13
m. görin- 66a/7
m. ol- 3b/8, 20a/11
m. olın- 65a/2-3
mevżūᶜ (Ar.): Konu.
m.+ından 94a/14, 95a/4
meydān (Ar.): Alan, saha.
m. 10a/3, 12b/16, 12b/16, 87b/12
m.+a gir- 13a/1
m.+da 5b/3, 14a/7

m.+ında 2a/8
m.+ınında 23a/17
m.+ınuñ 95a/2

mey-ḫāne: İçki yeri.
m.+den 91b/16

Mısır (y.a.): Mısır ülkesi.
M.+dan 92a/14

mısmıl: Temiz, murdar olmayan.
m.+dan 13a/15
m.+ı 17a/9

mīdānī (Far.): "Biliyorsun" anlamında bir söz.
m. 10a/10, 10a/10

miḥnet (Ar.): Acı, sıkıntı.
m. 72a/11
m. odına yan- 63b/2
m. çek- 84b/10

miḳdār (Ar.): Ölçü, değer.
m.+ı 81a/9
m.+ın bil- 2a/1, 18a/11

minber (Ar.): Kürsü.
m.+i tep- 93a/6

minnet (Ar.): Yapılan iyiliğe karşı teşekkür etme, şükür, hamdetme.
m. 89b/8

mir'āt (Ar.): Ayna.
m.+ı 3b/4

misāfir (Ar.): Yolculuk yapan, yolcu.
m. 96a/9

mis̱āl (Ar.): Örnek.
m. 12b/5

miskīn (Ar.): Âciz, zavallı, beceriksiz, hareketsiz (adam).
m. 72a/12

misk (Ar.): Güzel koku.
m.-i ᶜanber 87b/7

mīzān (Ar.): Ölçü.
m.+a ur- 2b/7
m.+dan 22b/18
m. it- 12b/7
m. ol- 22b/18

monla: "Molla" kelimesinin eski metinlerde geçen bir şekli.
m. 91b/12

muᶜallaḳ (Ar.): Kendi haline bırakılmış, sürüncemede kalmış.
m.+dur 22b/7

muᶜammā (Ar.): Anlaşılmayan, bilinmeyen şey.
m. 19b/14
m.+yı 66b/4

muᶜayyen (Ar.): Belirli, bilinen.
m. 5a/12, 22a/3, 82a/2
m. ol- 81b/9

muġlaḳ (Ar.): Anlaşılması güç, anlaşılmaz, karışık, çapraşık.
m. 3a/16, 91b/6

muḥabbet (Ar.): Sevgi.
m. 83a/16
m.+den 13a/13
m. eyle- 94b/11, 95b/15
m. ol- 83b/7

muḥaddes̱ (Ar.): Tahdîs olunmuş, haber verilmiş.
m.+dür 7a/2

muḥaḳḳaḳ (Ar.): Hakikati ortaya çıkmış, kesinleşmiş.
m. 90a/10

muḥāl (Ar.): Olması, gerçekleşmesi, yapılması mümkün olmayan, imkânsız.
m.+dür 84b/6

muḫālefet (Ar.): Karşı olma, karşı çıkma.
m. it- 17a/2

muḫālif (Ar.): Aykırı
m. 6b/17, 12a/4, 85a/9
m. ol- 3a/4, 12a/4, 15a/13

Muḥammed (ş.a.): Hz. Muhammed.
bk. Muṣṭafā
M. 63b/1, 85a/13
M.+den 14b/13
M.+i 95b/15
M. Muṣṭafā 6a/8, 6a/10, 7a/12, 11a/4, 17b/15, 22a/4, 77a/12 18b/10, 83a/4, 83a/10
M.+dan 6a/15
M.+nuñ 6b/2
M.+ya 83b/6
Muḥammedü'r-Rasūlu'llāh
M. 13a/3

muḥāsebe (Ar.): Hesap yapma.
m. 96a/5

muḥib (Ar.): Sevgi duyan, sevgi besleyen, seven (kimse).

m. ol- 19a/1
muḥīṭ (Ar.): Çepeçevre kuşatan, etrâfını çeviren, çevreleyen ihâta eden (şey).
m. 8a/6, 96b/7
m.-i zevraḳ 71a/7
m.+dür 5b/1
muḫlis (Ar.): Yürekten dost olan, samimi.
m. ol- 17a/8
muḥtāc (Ar.): Bir şeye veya kimseye ihtiyâcı olan, ihtiyaç duyan.
m. 84b/11
m.-ı ḫalḳ 83a/2
m. ol- 90a/1
muḫtār (Ar.): Seçilmiş, seçkin.
m. 8a/16
m.-ı ᶜilim 6a/16
m.-ı keşşāf 88a/8
m.+uñ 6a/13
muḫtaṣar (Ar.): Kısaltılmış, özetlenmiş, özlü.
m. ol- 23a/24
muḳteżā (Ar.): Gerekli olan, gereken.
m.+sından 94b/6
murād (Ar.): İstek, arzu; maksat.
m. 2b/5, 15b/16, 19a/14, 94a/12
m.+a 12a/9, 70a/14
m.+a ir- 14b/7
m.+ı 61a/7, 94b/16, 95a/13
m.-ı nefs 95a/5
m.+um 19a/9, 19a/11
muraḳḳaᶜ (Ar.): Yamalı, yama vurulmuş.
m. 20a/16, 20a/17
m.-ı muttaṣıl 20b/2
murdār (Far.): Mundar, kirli, pis.
m. 5a/2, 91a/12
m.+ı 13a/15, 17a/9
muṣaffā (Ar.): Arıtılmış, tasfiye edilmiş.
m.+dur 9b/13
musallaṭ (Ar.): Bir kimsenin sıkıntı verecek, bıktıracak şekilde üzerine düşen.
m. ol- 94b/5
Muṣṭafā (ş.a.): Hz. Peygamber. *bk.* *Muḥammed*
M. 14b/15, 16b/3, 17a/9, 17b/2, 21b/8, 87b/10, 93a/2
M.+nuñ 15a/12
M.+ya 5a/2, 12b/9, 21a/13
M.+yı 18b/16, 62b/13, 82b/3
muṭahhar (Ar.): Mübarek, kutsal, temiz.
m. 3b/5, 8a/16
muṭīᶜ (Ar.): İtaat eden, boyun eğen.
m. 9b/5
m. ol- 3a/4, 4a/6, 15a/13, 16b/2, 75b/14, 83b/9
muṭlaḳ (Ar.): Herhangi bir şart ve kayıtla sınırlı olmayan, kayıtsız şartsız.
m. 2b/11, 2b/11, 3a/14, 7b/9, 7b/9, 9a/16, 82a/9, 82a/9, 88a/16, 89b/9, 90a/5
muṭrip (Ar.): Çalgıcı, sazende; *tas.* kâmil mürşit.
m.+dür 92a/8
muṭṭaliᶜ (Ar.): Haberi olan, bilen.
m. ol- 21b/8
muttaṣıf (Ar.): Vasıflanan, kendisinde bir hal, bir sıfat, bir vasıf bulunan.
m. 66b/6
muttaṣıl (Ar.): Ulaşan, kavuşan, bitişen.
m.+dur 7a/8, 20b/2
mübārek (Ar.): Bereketli, feyizli.
m. 14a/13
m.+dür 14a/13
müberrā (Ar.): Temize çıkmış, aklanmış.
m.+dur 9b/11
mücāhede (Ar.): Nefsi yenmeye çalışma.
m. 94a/5
m. çek- 94a/1
mücerred (Ar.): Katıksız, karışıksız, saf, hâlis.
m. 8a/1, 8a/4
müdām (Ar.): Devamlı, sürekli.
m. 87b/9
müdārā (Ar.): Kin ve düşmanlığı örtüp zâhiren dost gibi davranma, iyi geçinme, güler

yüzle idâre etme.
m. ḳıl- 14b/14
mül (Far.): Şarap, kırmızı şarap.
m. 63a/11
mülāzemet (Ar.): Devamlılık, bir işe sarılıp onunla uğraşma.
m. 17a/14, 82b/13
m. eyle- 18a/10
m. it- 96a/4
mülḥaḳ (Ar.): Eklenmiş, katılmış.
m. ol- 94b/13-14
mülk (Ar.): 1. Ev, dükkân, arazi vb. taşınmaz mal.
m. 15a/6, 15a/10, 15b/9, 15b/13, 16a/1, 22b/2, 84a/14, 84a/15, 84b/7, 85b/10,
m.+ine 71a/10,
m.+inde 21b/11, 23a/8
m.+ine 88a/12
2. (mec.) Ülke, âlem, dünya.
m. 22b/14, 22b/7, 85b/10
m.+e 10b/6, 15b/2, 15b/11, 15b/16
m.-i ᶜışḳ 90a/8
m.-i müteᶜāl 94a/1
m.-i Süleymān 93a/4
m. +üñ 9b/9, 16a/3, 16a/8,
māl (Ar.): Mülk, varlık, servet.
m.+a 15b/9
m.+dür 15a/6, 84a/15
m.+ı 84b/7, 93b/2
m.+üñ 15b/13
m.+üñden 84a/14
m.+üñe 15a/10
müᶜmin (Ar.): İman sâhibi kimse, Müslüman.
m. 94b/8
münᶜim (Ar.): Yedirip içirmeyi, ikram etmeyi seven, iyilik sâhibi (kimse), cömert.
m. 89b/16
münācāt (Ar.): Allah'a dua etme, yalvarma.
m. 11b/14
m. eyle- 11a/10
münāfıḳ (Ar.): Nifak sokan, fesatlık çıkaran, kovuculuk yapan.
m. ol- 94a/12
münāsebet (Ar.): Uygun olma, uygunluk.
m. 18b/4
münāsib (Ar.): Uygun, yerinde.
m. işle- 85b/6
münevver (Ar.): Tenvir edilmiş, nurlandırılmış, parlatılmış.
m. 87b/2
m. ol- 3a/13
münezzeh (Ar.): (Allah için) İnsanlara mahsus her türlü sıfat, zaaf ve noksanlıktan uzak olan, hiçbir şeye ihtiyâcı bulunmayan.
m. geç- 6a/14
münkir (Ar.): İnkâr eden, kabul etmeyen.
m.+ler 12b/12
m. ol- 16b/14
mürā'ī (Ar.): Gösteriş için yapma, ikiyüzlü, riyakâr.
m. 93b/5
mürebbī (Ar.): (mec.) Mürşit.
m. bul- 4a/12
m.+den 22b/3
m. iste- 4a/4, 15b/1
mürīd (Ar.): Tarikata girip bir mürşide bağlanan kimse.
m. 96a/8
mürīdlik: Mürit olma durumu.
m. 96a/1
mürşīd (Ar.): Rehber, kılavuz; *tas.* Hak ve hakikate erişme yolunda müritlerine örnek olan, onları irşat eden, rehberlik eden kimse, şeyh.
m. 22a/6
m.-i kāmil 17a/12-13, 17a/14, 20b/9, 20b/12, 20b/15, 20b/17, 21a/2, 82b/13
Müslümān (Far.): Müslüman.
m. 16b/7
müstaḳīm (Ar.): Doğru.
m. 95a/14
müstemiᶜ (Ar.): Dinleyen, dinleyici.
m. ol- 82b/5
müşāhede (Ar.): Gözle görme; *tas.* ulûhiyet âlemine vakıf olma.
m. 94a/5
müşerref (Ar.): Şerefli.

m. ḳıl- 22b/22
müşkil (Ar.): Engel, güçlük, zorluk.
m. 3b/2, 4b/7, 8b/4, 9b/7, 19b/12, 20a/7, 20a/10
m.+e vir- 73b/6
müştāḳ (Ar.): Şiddetle arzu eden, özleyen, hasretini çeken, gönülden isteyen.
m. 13a/16, 23a/9, 83a/6
m. ol- 83a/4, 83b/9, 23a/12
m.-sañ 2b/14
müteᶜāl (Ar.): Çok yüce, ulu.
m. 94a/1
müteḥayyir (Ar.): Hayretler içinde kalan, şaşkın.
m. eyle- 94b/7
müzeyyen (Ar.): Süslenmiş olan, zinetli.
m. ol- 94a/7

N

n'et-: Ne etmek.
n.-miş 21b/1
n'ol-: Ne olmak.
n.-a 10a/12, 19b/2, 68b/12, 69b/13
n.-dı 73b/5
nādān (Far.): Bilmez, cahil.
n. 12b/15
n.+lara 83b/10
nādānlıḳ: Nâdân olma durumu.
n. 13b/11
naḳd (Ar.): Peşin para.
n.+ıla 15a/1
naḳḳāş (Ar.): (mec.) Allah.
n.+ı 67a/6, 87b/14, 87b/15
naḳş (Ar.): (mec.) Hile, renk.
n. 8a/7, 8a/11, 8b/8, 10b/1, 10b/7, 11b/11, 12b/6, 12b/15, 13b/6, 14b/2, 16a/13, 21a/14, 61b/7, 67a/6
n.+a 87b/15
n.+dan 87b/14
n.+uñ 67a/6
namāz (Far.): Namaz.
n. 13a/6
nāme (Far.): Mektup.
n.+i ḥaṭṭ-ı ilāhī 90a/8
nāmūs (Ar.): Nam, ad, şan, haysiyet.
n. 15a/7
n.+ı hīç eyle- 5a/5
n.+ı yile vir- 5a/4
nār (Ar.): Ateş, od.
n. 22b/19
naṣīb (Ar.): Birinin elde edebildiği şey.
n.+e 61a/6
naṣīḥat (Ar.): Öğüt, ders.
n. 2b/6, 22b/21, 87a/12
n.+dür 15a/14
n. al- 22b/3
n. bil- 15b/7
n. diñle- 60b/6
n. dut- 63a/6
n. eyle- 82b/7, 87a/12
n. işid- 15a/3
n. işit- 22b/21
nā-gāh (Far.): Ansızın, birdenbire.
n. 8b/3, 10a/16, 12a/7
nā-ḥaḳ: Boş, gereksiz.
n. 75b/13
nā-ḥikmet: Hikmetli olmayan, hikmetsiz.
n. 85b/7
nā-merd (Far.): Korkak, beceriksiz, soysuz, bayağı (kimse).
n. 96b/1
naẓar (Ar.): Bakma, göz atma.
n. 83a/7
n.+dan 88a/5
n. eyle- 5b/4, 5b/12, 7a/3, 7a/10-11, 18b/7, 85b/5
n.+ı 88a/12, 88a/13
n.+ın 17a/4, 21b/12
n.+ında 93b/14
n. ḳıl- 20a/3, 21a/12, 85a/5, 90b/14
n.+uñ 78a/15
naẓargāh: Bakacak, seyir yeri.
n.+ıdur 83a/14
nāzil (Ar.): Nüzul eden, inen.
n. ol- 94b/1
ne: 1. Ne (Soru sıfatı).
n. 3b/16, 5b/5, 5b/6, 5b/6, 6a/2, 6b/3, 8b/13, 8b/16, 9a/16, 9b/1, 9b/1, 9b/1, 9b/6, 9b/8, 15b/12, 15b/13, 19a/11,

19a/14, 19a/15, 19a/16, 19a/16, 22b/6, 22b/6, 22b/7, 22b/7, 22b/7, 22b/7, 22b/8, 65a/9, 85b/5, 86a/15, 88b/2, 88b/2, 88b/2, 90b/3, 92b/2
2. Ne (Soru zamiri).
n. 2a/5, 3b/15, 3b/15, 3b/15, 3b/16, 3b/16, 3b/16, 4b/12, 5a/12, 5a/13, 5b/10, 5b/10, 7b/1, 9a/11, 9a/16, 9a/16, 9b/1, 9b/2, 9b/3, 9b/3, 9b/3, 9b/4, 9b/5, 9b/5, 9b/5, 9b/6, 9b/6, 9b/7, 9b/7, 9b/8, 9b/14, 9b/14, 11b/2, 11b/2, 12b/3, 12b/4, 15b/5, 15b/12, 15b/12, 15b/12, 16a/11, 17b/4, 18a/12, 19a/13, 19a/13, 19a/14, 19a/14, 19a/14, 19a/15, 19a/15, 19b/1, 20a/1, 21a/8, 21a/8, 23a/9, 23a/18, 23a/19, 61b/15, 61b/15, 64a/11, 68a/3, 71a/7, 83b/3, 84a/4, 87a/13, 88a/15, 88a/15, 88b/1, 88b/1, 88b/3, 88b/6, 88b/6, 88b/6, 92a/8, 92b/6, 93a/7, 93b/15
n.+dendür 23a/1, 23a/1, 64a/11
n.+dür 3a/7, 3a/16, 3b/8, 3b/14, 4b/1, 5a/12, 7b/12, 8a/1, 9b/2, 12b/4, 13b/5, 15b/13, 19a/9, 19a/11, 19a/13, 19b/1, 19b/1, 19b/2, 19b/3, 19b/3, 61b/6, 62b/11, 68a/10, 76b/6, 84a/11, 85b/5, 89a/9, 91a/16, 92a/8, 92a/8
n. kadar 22a/10
n.+nüñ 14b/11
n.+sin 3a/15, 13b/9, 62b/16, 92b/2
n.+ydi 19a/9
n.+ye 2a/15, 3a/10, 5a/3, 5a/5, 5b/1, 5b/7, 8b/7, 13a/14, 15b/2, 15b/11, 84a/13, 89a/9, 93a/7
n.+yem 3b/15, 4a/5
n.+yi 5b/12, 9b/14, 11b/2, 61b/15, 68a/3
n.+yidüñ 88a/15
n.+yimiş 19a/13, 19a/15, 19b/2
3. Ne (Şaşma veya abartılı söz)
n. 4a/1, 5b/2, 5b/2, 5b/7, 5b/7, 5b/7, 5b/8, 9b/7, 9b/7, 10b/14, 12a/12, 22b/4, 22b/4, 22b/5, 23a/2, 91b/7, 91b/7, 91b/7, 92a/8, 92a/8, 92a/8, 92a/9
4. Ne (Bağlaç olan e…….ne).
n. 4b/12, 4b/12, 11b/4, 11b/4, 13b/3, 13b/3, 64a/11, 64a/11, 88b/5, 88b/5, 89b/1, 89b/1, 89b/1, 89b/1, 89b/1, 89b/2, 89b/2, 89b/3, 89b/3, 89b/3, 91b/14, 91b/14, 91b/14
5. Ne (Her şey, ne).
n. 5b/11, 6b/5, 7b/5, 8a/7, 8b/12, 9a/6, 9a/7, 9a/12, 12a/14, 13b/12, 18a/6, 22a/2, 59b/13, 62b/14, 83b/12, 88a/7, 90b/10, 91b/14, 93a/13
6. Yüklem durumundaki bazı isimlerin önüne gelerek "değil", "yok" ve "+sIz" anlamlarında kullanılır.
n. 4a/13, 84b/6

nebāt (Ar.): Bitki, yerden biten her türlü nesne.
n. 94b/2, 94b/6

nebātāt (Ar.): Nebatlar, bitkiler.
n. 13a/12
n.+dur 13a/12

nebevī (Ar.): Nebiye, peygambere ait, peygamberle ilgili.
n. 81a/11

nebī (Ar.): Peygamber, resul.
n. 19b/13
n.+le 14b/12, 15a/11
n.+ler 19a/16, 21a/3
n.+ye 17a/6

neden: Neden, niçin.
n. 87b/16, 88a/15
n.+dür 5a/13, 84a/6

nefes (Ar.): Soluk.
n. 9a/1, 11a/11, 19a/3
n.+i 85b/16, 87b/7, 90a/16

nefs (Ar.): Ben, benlik, kendilik.
n. 6b/3, 6b/12, 6b/14, 6b/15,

6b/16, 7a/13, 15b/3, 93a/15, 95a/5, 95a/8
n.+i 12b/8, 93a/11
n.-i ecel 95a/8
n.-i emmāre 94a/14, 94b/14
n.-i murād 94b/16, 95a/13
n.+in 6b/1
n.+inden 86a/3
n.-i şūm 4a/3
n.+üñ 63a/2, 82b/8
n.+üñe 96b/2

nefy (Ar.): Uzaklaştırma.
n. ü iṡbāt 13a/4

nehy (Ar.): Bir şeyin yapılmasını yasak etme, menetme, engelleme.
n. 94a/9, 94a/14
n.+i 95a/11
n.+üñ 94a/10

Nemrūd (ş.a.): Bâbil'in kurucusu denilen hükümdar (M.Ö. 2640) olup Hz. İbrâhim'i ateşe attırmıştır.
N.+uñ 5a/5

nerde: Nerede.
n.+sin 22a/16

nerdübān (Far.): Merdiven.
n.+ı 5a/16

nere: Nere, neresi.
n.+de 22a/3

nesne: Varlık, madde, şey.
n. 3a/5, 7a/4, 7a/5, 13a/7, 14a/7, 17b/6, 17b/8, 17b/11, 18a/4, 18b/13, 20b/1, 20b/6, 20b/15, 21a/1, 21b/10, 21b/12, 22a/1, 22a/8, 22a/16, 22b/16, 23a/21, 80b/5, 82b/12, 82b/13, 82b/14, 83b/15, 84a/4
n.+den 6b/14, 7a/1, 83a/9
n.+dür 6b/3, 13b/2, 82b/11
n.+lerüñ 74b/6
n. midür 6b/13-14
n.+ñ 13b/10, 83a/9
n.+nüñ 17b/6, 65b/4
n.+ye 6a/14, 10b/8, 10b/9, 10b/10, 22a/8, 71b/16, 94a/12
n.+yedür 21a/5
n.+yi 7a/2, 16b/6

ne^cūẕübi'llāh (Ar.): "Allah'a sığınırız" anlamında bir dua sözü.
n. 16b/4

nev^ci (Ar.): Tür.
n. 95a/11

nice: 1. Nasıl.
n. 9b/2, 11b/2, 19b/16, 89a/3, 89b/6, 93b/1
2. Ne vakte kadar.
n. 4a/9, 4a/13, 62a/7, 4a/15, 63a/2, 63a/2, 63a/3,

niçe: 1. Ne vakte kadar.
n. 63a/9, 63a/10, 63a/11, 63a/11, 63a/11, 63a/12, 63a/12, 63a/12, 63a/12, 63a/13, 63a/13, 63a/13, 63a/13, 63a/13, 14b/8, 16b/1,
2. Nasıl.
n. 15b/11, 77a/3, 93b/1
3. Çok, birçok, hayli.
n. 5a/8, 6a/15, 23a/14, 23a/19,

niçesi: Ne vakte kadar.
n. 4a/15

niçün: Niçin, neden.
n. 2b/16, 5a/9, 15b/14, 19a/12, 19a/12, 81b/13, 84a/5, 84a/5, 84a/7, 84b/3, 88a/3, 88a/9, 88b/6, 90b/4, 90b/8, 91a/9, 91a/10, 91a/16, 94b/11

nifās (Ar.): Lohusalık durumu.
n.+ı 71b/10

nigāh (Far.): Bakış, bakma, nazar.
n.+ın 89b/5, 88a/11, 90b/15

nihān (Far.): Gizli, saklı, gizlenmiş, saklanmış.
n.+dur 23a/5, 82a/7, 89a/2
n.+sın 92b/2

nihāyet (Ar.): Son, sonunda, en sonunda.
n.+i 6a/6, 13b/7, 17a/12, 21b/11, 22b/9
n.+ini 5a/16

niḳāb (Ar.): Örtü, peçe.
n.+ın 91b/7

ni^cmet (Ar.): 1. Allah'ın kullarına bağışı olan yiyecek içecek.
n. 84b/10
2. Lutuf eseri olan iyilik,

ihsan, bağış.
n. 88b/9, 91b/10

nişān (Far.): İz, alâmet, eser.
n. 8b/2, 9a/5, 14a/11, 19b/16, 23a/17, 63a/3, 82a/14, 82b/3, 88a/14, 88b/1
n.+dur 88b/2
n.+ı 6a/12, 6a/13, 13b/12, 13b/12, 13b/13, 13b/13, 13b/14, 13b/15, 13b/15, 13b/16, 14b/6, 72a/8, 72a/11, 72a/12, 89a/10
n.+ıla 22a/5
n.+ın 87b/10, 88a/16
n.+lar 9a/5, 89a/13
n.+ları 23a/18

nite: Nasıl.
n. 7a/2

nitekim: Gerçekten, nasıl ki.
n. 94b/9, 95b/12

niyāz (Far.): Dua.
n. 13a/6

niye: Niye.
n. 19a/11

noḳṣān (Ar.): Eksiklik.
n. 9b/2, 18b/14, 19b/13, 21a/1, 77b/1, 82a/10, 84a/1
n.+ı 22b/8, 71b/10

noḳṭa (Ar.): Hakiki birlik, tüm çokluğun aslı.
n.+dur 19b/15, 23a/23

nūn (Ar.): Arap alfabesinin yirmi beşinci harfi.
n. 92a/2

nūr (Ar.): Aydınlık, ışık, ziya.
n. 78a/15, 81b/8, 81b/8, 82a/3, 82a/16, 87b/6, 90a/5
n.+dan 65b/11
n.+dandur 65b/11
n.+dur 65b/11 , 20a/14
n.-ı ᶜayān 90a/16
n.-ı baṣar 17a/4
n.-ı ḥaḳīḳat-ı Zü'l-Celāl 20b/6
n.-ı īmān 88a/13
n.+ıla 62b/4, 87b/13
n.-ı muṭlaḳ 2b/11, 7b/9, 82a/9
n.-ı tecellī 62b/4, 82a/8, 82a/15
n.-ı żiyā 2a/15
n. ol- 8a/14, 8b/6, 21a/11-12, 78a/15, 90a/15, 91b/5, 91b/14
n.+uñ 78b/16

nūrānī (Ar.): Işıklı.
n. 89a/12

nuṭḳ (Ar.): Söz söyleme hassası, söyleme yeteneği.
n.+ı 18b/1

nübüvvet (Ar.): Nebilik, peygamberlik.
n. 11b/12, 89a/10

nüsḫa (Ar.): Suret, kopya.
n.-i cümle ᶜālem 88a/4

nüzūl (Ar.): (mec.) Kalbe ilham olma.
n. 94a/2, 94a/13, 94a/15

O

o: O (İşaret sıfatı).
o. 4b/5, 9a/8, 12a/11, 12b/2, 19a/12, 19b/11, 69a/7, 78a/15, 78a/16, 87b/1, 87b/3, 87b/3, 87b/4, 87b/4, 87b/5, 87b/5, 87b/6, 87b/6, 87b/7, 87b/7, 87b/8, 87b/8, 87b/9, 87b/11, 89b/10, 89b/11

o: O (İşaret zamiri).
o. 4b/1
o.+dur 8b/12
o.+ña 85b/6

o: O (Şahıs zamiri).
o. 87b/13, 63a/1, 19b/6, 14b/6, 92a/5, 82a/6, 85b/2, 8b/15, 8b/5
o.+dur 9a/11, 9a/4, 9a/11, 9a/5, 9a/4, 87b/12, 3b/10, 9a/12, 9a/2, 3b/10, 9a/11, 14a/14, 9a/4 , 9a/5

od: Ateş.
o. 12b/10, 22b/19
o.+dan 7a/1
o.+ına 63b/2
o.+lara 90b/11

oğlanlıḳ: Yetişkinlik, delikanlılık.
o. 13b/16

oġ(u)l: Bazı kelimelerin anlamını pekiştirmek için kullanılan bir söz.

o.+u 95b/2

oḳı-: (mec.) (Belirtilere bakarak) bir şeyin söylenmemiş gizli tarafını anlamak, mânâ çıkarmak.

o.- 19b/9

o.-dı 7b/4

ol-: Olmak.

o.- 2b/1, 2b/6, 3a/4, 4b/1, 9a/13, 9a/13, 9a/15, 15a/9, 15a/13, 15a/13, 15b/14, 16a/16, 16b/1, 16b/9, 16b/15, 18a/6, 19b/7, 20a/1, 20b/13, 63a/6, 63a/6, 71a/9, 82b/5, 82b/8, 83b/6, 83b/7, 83b/8, 83b/9, 83b/9, 83b/10, 84a/14, 85a/14, 88a/5, 88b/15, 88b/15, 90b/12, 93a/11, 96a/14, 96a/15, 96b/3, 96b/7

o.-a 3a/13, 3a/16, 3b/2, 6a/3, 7a/2, 7a/12, 7a/13, 11a/3, 12b/8, 12b/10, 12b/10, 12b/10, 13a/9, 13a/10, 13a/10, 13a/11, 15b/13, 16a/11, 17b/1, 17b/5, 17b/5, 17b/5, 18a/1, 20a/2, 20a/8, 20b/10, 20b/10, 20b/10, 20b/12, 21a/16, 21a/16, 21b/1, 22a/11, 22b/19, 22b/20, 22b/22, 23a/12, 23a/12, 64b/9, 78a/12, 78a/15, 79a/12, 79a/12, 82b/12, 82b/14, 83b/16, 85a/13, 85a/15, 85a/15, 85a/16, 86a/7, 88a/9, 93b/15, 94a/3, 94a/11, 94a/12, 95a/7, 95a/15, 95b/8, 95b/11, 95b/12, 95b/13, 96a/14

o.-acaḳ-um 3b/16

o.-a mı 15b/13

o.-an 2a/5, 2b/1, 3b/9, 3b/9, 5b/9, 9a/1, 15a/6, 17a/7, 17b/6, 19a/1, 19a/13, 19b/3, 21b/4, 21b/16, 82a/11, 82a/11, 82a/12, 82b/1, 82b/1, 83b/13, 84a/3, 88a/9, 90a/14, 93b/7

o.-ana 96b/10

o.-anda 96b/9

o.-anı 71a/6

o.-anla 15a/16

o.-anlar 2a/7, 2a/8, 2a/8, 2a/9, 2a/9, 9b/16, 11a/12, 11a/16, 11a/16, 11b/1, 11b/1, 17a/9, 17a/10, 18b/9, 18b/11, 19a/3, 19a/4, 19a/4, 19a/7, 20a/13, 21b/8, 21b/8, 75b/14, 81b/6, 81b/6, 83a/4, 83a/4, 85a/12, 85b/4, 85b/4

o.-anlardan 15b/8

o.-anları 69a/13

o.-asın 2b/9, 3b/2, 3b/4, 4a/9, 16b/10, 19b/10, 19b/10, 21a/11, 21a/12, 60b/6, 61a/6, 61a/7, 61a/7, 78a/12, 78a/13, 78a/13, 92b/11, 92b/11, 92b/13, 93a/10

o.-aydı 93b/10

o.-dı 4b/5, 4b/7, 4b/8, 4b/8, 4b/10, 4b/11, 4b/12, 4b/13, 4b/13, 5a/4, 5b/2, 5b/11, 5b/15, 5b/16, 6a/7, 6a/13, 7b/4, 7b/8, 7b/10, 7b/16, 8a/4, 8a/5, 8a/10, 8a/11, 8a/12, 8a/14, 8a/14, 8a/15, 8a/16, 8b/2, 8b/2, 8b/4, 8b/8, 8b/8, 8b/13, 10b/2, 10b/2, 10b/3, 10b/5, 10b/8, 10b/11, 11a/6, 12a/4, 12a/10, 12a/11, 12b/4, 14a/15, 14b/3, 16a/10, 16a/14, 16a/14, 16a/15, 16b/2, 17b/2, 17b/3, 18a/13, 18a/14, 19a/11, 19a/12, 20a/11, 20a/11, 21a/6, 22a/8, 22a/15, 23a/25, 62a/13, 62b/10, 66b/2, 70a/14, 79b/13, 81b/9, 81b/11, 81b/15, 81b/15, 81b/16, 81b/16, 82a/1, 82a/1, 84a/8, 84a/11, 85b/8, 87b/13, 87b/13, 88a/11, 88a/11, 89a/12, 89b/4, 89b/4, 89b/8, 89b/9, 89b/9, 91b/6, 91b/6, 91b/12, 92b/3, 95b/1

o.-dığına 94b/3-4

o.-dılar 10b/15, 15a/8, 69a/11, 69a/14, 91b/12

o.-dı 12b/2

o.-duġı 16a/14

o.-duġuñ 16b/6, 22b/13

o.-duḳ 16a/12

o.-dum 11b/3, 11b/3, 11b/4,

61b/4, 95b/1
o.-duñ 84a/16, 87b/16, 87b/16, 88b/6, 96b/6
o.-ġıl 2b/8, 2b/8, 15b/3
o.-ıgör 15b/8
o.-ma 2b/6, 2b/6, 2b/8, 3a/3, 3a/4, 4a/12, 4a/16, 4b/3, 4b/14, 4b/14, 14b/16, 15a/12, 15a/13, 15a/13, 15a/15, 15b/9, 16b/9, 16b/9, 16b/10, 16b/14, 17a/1, 18a/7, 22b/12, 63b/1, 82b/7, 83b/16, 84a/1, 84a/12, 85b/14, 92a/6, 92a/6, 96a/13, 96b/1, 96b/6
o.-madı 5a/9
o.-maġa 4a/11, 17a/8
o.-maġıl 15b/3
o.-maġuñ 16b/7, 17b/14
o.-maḳ 16b/12, 18a/1, 84b/6, 94a/10
o.-maḳdan 4a/13
o.-maḳdur 94a/7
o.-mam 4a/6
o.-masa 95a/11
o.-masun 15b/7
o.-maya 7a/4, 16b/8, 91a/7, 91a/13, 95a/14, 95b/5
o.-mayan 13a/2, 17b/7
o.-mayanlar 69a/14
o.-mayayıdı 94b/13, 95a/11-12, 95a/12
o.-mayup 94a/12
o.-maz 13b/16, 18b/5, 21a/1, 22b/16, 83a/3, 89b/12, 89b/12, 90b/13
o.-mazlar 94b/9
o.-mış 2a/12, 2a/12, 8b/6, 8b/6, 8b/15, 13a/9, 13a/11, 20b/10, 21a/12, 22a/14, 67a/16
o.-mışam 4a/2
o.-mışdur 95a/2
o.-mışlar 11a/5
o.-sa 7a/4, 17b/7, 18b/5, 21a/1, 21a/11, 22a/3, 96a/5
o.-sañ 7a/17
o.-sun 93a/2
o.-up 19a/7, 66b/6, 69a/14, 86a/7, 89b/11, 94b/14, 94b/16, 96a/10
o.-updur 2a/11, 3b/8, 5a/14, 5b/9, 5b/9, 14a/13, 85b/12, 87b/3, 88b/4, 88b/4, 88b/11, 88b/11, 89b/6, 90a/1, 90a/1, 90a/3, 90a/3, 90a/4, 90a/4, 90a/7, 90a/7, 90a/15, 90a/15, 90a/16, 90a/16, 90b/3, 90b/3, 90b/16, 91b/2, 91b/2, 91b/5, 91b/5, 91b/8, 91b/8, 91b/9, 91b/9, 91b/15, 91b/15, 92a/1, 92a/1, 92a/2, 92a/2, 92a/3, 92a/3, 92a/4, 92a/4, 93a/7
o.-ur 5a/8, 6b/1, 6b/1, 6b/14, 6b/16, 7a/9, 8a/7, 10b/14, 13a/11, 13a/11, 13a/12, 13a/13, 16b/11, 21a/8, 22a/11, 23a/3, 83a/2, 83b/4, 85b/15, 85b/16, 85b/16, 85b/16, 85b/16, 86a/2, 88a/12, 88b/8, 88b/14, 88b/16, 88b/16, 89a/4, 89a/4, 89a/7, 91b/14, 92a/11, 92a/11, 92b/1, 92b/1, 94a/10, 94a/13, 94a/13, 94a/15, 94a/15, 94b/1, 94b/2, 94b/5, 94b/7, 94b/15, 95a/1, 95a/4, 95b/10
o.-uram 92a/12, 92a/12
o.-urlar 94b/14
o.-ursa 16a/11
o.-ursam 93a/13, 93b/5, 93b/5
o.-ursın 14b/8, 21a/10, 21a/10, 84b/4, 84b/4, 88a/3, 88b/14, 88b/14, 88b/16, 88b/16, 89a/1, 89a/6, 89a/6, 89a/7, 89a/7, 89a/8, 89a/8, 90b/9, 90b/9
o.-ur-ısam 93b/6
o.-ur-ısañ 21a/9, 22a/14

ol: O (İşaret sıfatı).
o. 3a/10, 3b/5, 4b/4, 5b/12, 6a/1, 6a/5, 6b/6, 8a/11, 8a/12, 8a/12, 8b/4, 8b/10, 8b/11, 8b/13, 8b/14, 10a/12, 10b/4, 10b/12, 10b/14, 11a/3, 11a/6, 12a/7, 12b/6, 12b/11, 14a/16, 14b/3, 14b/3, 14b/4, 14b/5, 14b/6, 14b/7, 15a/12, 17b/3, 20b/14, 21b/5, 21b/16, 23a/11, 80b/7, 82b/15, 83b/16, 84b/3,

85b/2, 87b/9, 89b/9, 90b/7, 91a/7, 92b/4, 92b/4, 94a/1, 94a/3, 94a/4, 94a/15, 94b/1, 94b/4, 94b/7, 94b/11, 94b/14, 95a/6, 95a/14, 95b/7, 95b/12, 95b/12

ol: O (İşaret zamiri).
o. 6b/3, 6b/13, 7a/13, 17b/5, 21a/13, 21b/13, 22a/11, 70a/14, 87b/11, 89a/11, 90b/4, 93a/12, 95b/7
o.+dur 7b/15, 14a/16, 22a/12, 82b/16, 95a/5

ol: O (Şahıs zamiri).
o. 3b/11, 6a/5, 6a/7, 8b/2, 9a/6, 10b/11, 13b/5, 13b/5, 14a/14, 17b/7, 19b/4, 19b/7, 22b/15, 22b/15, 23a/8, 63a/1, 63a/1, 66a/11, 82b/4, 85a/4, 87a/16, 88b/3, 92a/5, 92b/16
o.+dur 3b/9, 3b/9, 3b/11, 3b/13, 8b/1, 8b/1, 9a/3, 9a/3, 9a/6, 9a/10, 9a/10, 9a/10, 9a/12, 12b/7, 14b/7, 19b/4, 19b/5, 19b/6, 19b/7, 22b/16, 23a/7, 67a/6, 85a/13, 92b/8, 92b/8
o.+ımış 8b/16, 9a/1, 9a/1
o.+sın 92b/7

olar: Onlar.
o. 82a/6, 88a/16, 90b/1
o.+dur 90b/1

olın-: (Yardımcı fiil) Olunmak.
o.-dı 65a/2-3

ondan: Ondan
o. 16b/8

oñ-: Daha iyi bir duruma gelmek; mutlu olmak, mesut olmak.
o.-duġın 93b/1

on: On (10) sayısı.
o. iki 6b/6

ora: Ora, o yer.
o.+da 12a/13, 21b/10, 71b/8-9

orta: 1. Herkesin görebileceği yer
o. 9a/8
2. Ara, iç.
o.+sında 16b/13-14
o.+dan gider- 17b/13

ortaḳ(ġ): Ortak, hissedar.
o. (ġ)+ı 96b/1

ot: Ot.
o. 91b/13

otla-: Yayılmak.
o.-r 95a/16

otur-: Oturmak.
o.-an 11a/4
o.-anlar 11b/6
o.-dı 11a/6
o.-ma 4b/2, 14b/9
o.-mak 91b/14
o.-sa 95b/16

oyna-: (mec.) Dönmek.
o.-r 12a/16

Ö

ög: Akıl.
ö.+in divşür- 89b/5
ög.+üñ divşür- 4a/8, 4a/14, 20a/3

ögren-: Öğrenmek.
ö.-üp 81b/4

ögüt: Öğüt, nasihat.
ö. vir- 15b/10

öküz: Öküz.
ö.+dür 6b/12

öl-: Ölmek.
ö.-mek 11b/13, 22b/11
ö.-mekde 13b/9

öldür-: Öldürmek.
ö. 94b/15

ᶜömr (Ar.): Yaşayış, yaşama, hayat.
ᶜö. 63a/12, 84a/8, 84a/12, 85a/7
ᶜö.+üñ 22b/3, 83b/4
ᶜö.+üñi 15b/15, 16b/1
ᶜö.-i fānī 94b/3
ᶜö.-i zindegān 94b/3

öñ: Önce, evvel.
ö.+ini 13b/14

öñ ṣoñ: Er geç, eninde sonunda, nihayet.
ö. 4a/12

ört-: (mec.) (Açığa çıkması istenmeyen bir durumu) başkasına belli etmemek, gizlemek, saklamak.
ö.- 17a/1

ö.-er 93a/13
ö.-esin 63a/3
öt-: Ötmek, şakımak.
ö.-er 91b/11
öyle: Öyle, onun gibi.
ö. 72a/4
ö.+dür 93a/12
öz: Kendi, nefis, benlik.
ö. 4b/11, 15b/4, 18a/1, 18a/3, 18a/11, 19b/9, 20a/3, 21a/16, 21a/16, 81b/13, 83a/11, 84a/7, 84a/16, 84b/2, 86a/3, 89b/4, 92a/7, 9
ö.+ce 13b/13
ö.+dür 4a/5
ö.+i 5b/10, 8a/16, 23a/7, 85a/10,
87a/16, 89b/3, 89b/3, 89b/4, 89b/6, 89b/7, 89b/7, 89b/7, 89b/7, 89b/8, 90a/15
ö.+idür 8a/7, 13b/5, 22b/5
ö.+ile 19a/5
ö.+imiş 12a/10
ö.+in 5b/11, 7b/15, 8a/1, 8a/10, 11a/13, 12b/8, 14a/4, 14a/8, 14a/16, 18b/2, 18b/2, 18b/3, 19a/4, 19a/5, 20a/12, 84b/7, 87a/16, 89a/12, 91b/9
ö.+inde 8a/12, 23a/13, 85a/11, 96b/8
ö.+inden 11a/15, 72a/12, 82b/12, 92a/9, 93a/9
ö.+ine 4b/15, 5b/10, 7b/8, 8a/13, 9b/15, 10a/3, 23a/7, 72a/10, 72a/11, 89b/5, 89b/8, 90b/15, 94a/5
ö.+ini 5a/1, 7b/6, 7b/7, 7b/9, 8a/4, 8a/10, 10a/7, 11a/15, 18b/1, 19a/8, 20a/12, 21b/16, 82b/5, 89a/4, 90b/16, 92b/7
ö.+inüñ 13a/10
ö.+sin 89a/5
ö.+üm 4a/5
ö.+ümden 92a/11
ö.+ümi 4a/5, 61b/2
ö.+üñ 15a/16, 18a/3, 19b/10, 20a/7, 20a/7, 62b/12, 78a/12, 84a/11, 84a/13, 88b/6, 89a/2, 89a/5, 89a/5, 91b/4, 92a/7, 92a/8
ö.+üñdeki 18a/2, 90b/12
ö.+üñden 2b/9, 9a/15, 9a/15, 16b/9, 22a/16, 63a/7, 92a/7
ö.+üñe 2b/4, 2b/9, 2b/12, 3b/7, 14b/14, 15a/10, 15b/7, 15b/10, 19b/7, 19b/9, 20a/4, 20a/5, 62b/16, 78a/14, 84a/4, 91a/16, 96a/14
ö.+üni 14a/3, 59b/1, 59b/1
ö.+üñi 2b/7, 2b/10, 2b/13, 3a/3, 3a/16, 3b/11, 3b/13, 3b/13, 4a/8, 4a/8, 9a/14, 13b/8, 14b/9, 15b/14, 15b/15, 16b/3, 19b/8, 20a/5, 89a/5, 89a/5, 90b/11, 92b/6, 96a/12
öz.+ünü 14a/6
özge: Başka, gayri.
ö. 90b/16
ö.+dür 22a/6
ö.+ye 91b/3, 91b/4

P

pādişāh (Far.): 1. Padişah, sultan.
p. 20b/14
p.+ı 90a/8
p.+uñ 20b/14
2. (mec.) Allah.
P. 10b/6
P.+dan 10b/5
P.-ı ᶜālem 10b/3, 10b/15, 69a/10
pādişāhlıḳ: Padişahlık, sultanlık.
p.+ın 94a/4
pāk (Far.): Temiz, saf.
p. 2b/5, 19a/2
pāre (Far.): Tane, adet, parça
p. 6b/9
pas: (mec.) Manevi kirlilik.
p. 90b/16
p.+ın 18b/10
p.+ından 19a/2
p.+uñ 15b/6
pāy (Far.): Ayak.
p.+ine 95a/6
pāyān (Far.): Son, nihâyet.
p.+dan 22b/18
p.+ı 5b/6, 5b/7, 7a/17, 13b/6,

17a/11
pāydār (Far.): İyice yerleşmiş, sağlam, devamlı, sürekli; bk. *dâim, bâki*
p.+uñ 62a/13
per (Far.): Kanat.
p. 3a/11, 5b/4
perde (Far.): Perde, örtü; *tas.* kulun Cenâb-ı Hak'la alış verişine ve râbıtasına engel olan düşünce, duygu vb.
p. 15b/7, 16a/15, 20a/9, 83b/13, 92b/3
p.+mi 87a/15
p.+si 4b/4
pergāl (Far.): (mec.) Dünya, yeryüzü (?)
p. 10b/3, 12b/1, 14a/15, 78a/16, 10b/1, 67a/6
p.+den 9b/6
p.+i 10b/5, 10b/7
p.+inden 22a/9
p.+üñ 12a/14
perhīz (Far.): (mec.) Dince sakıncalı şeylerden kaçınma.
p. 91a/2
p. eyle- 13a/9, 63a/15, 75b/13-14, 83b/10, 90b/14
perhiz-kār (Far.): (mec.) Dince sakıncalı şeylerden kaçınma durumu.
p. ol- 18a/6
pertev (Far.): Işık, ziya, nur, aydınlık.
p.+idür 21b/5
p.+indendür, 83a/15, 83a/16
pes (Far.): Yeter, kâfi; öyle ise; şimdi; ancak; artık; ve.
p. 2a/13, 2a/13, 7a/5, 7a/13, 7b/15, 7b/16, 12b/7, 13a/5, 13b/5, 17b/3, 17b/10, 18b/1, 18b/7, 18b/9, 20b/8, 20b/14, 21a/6, 21b/8, 22a/12, 22a/13, 23a/21, 71b/11, 83a/1, 85b/13, 86a/5, 93b/16, 94a/9, 94a/11, 94a/15, 94b/1, 94b/7, 95a/10, 95a/13, 95b/2, 95b/11, 95b/13, 95b/14, 96a/10, 96a/11
peyġamber (Far.): Allah'ın emirlerini insanlara haber veren. *bk. peyġāmber*
p. 19a/14
p.+den 16b/7
p.+ler 11b/16, 83b/1
peyġāmber (Far.): Allah'ın emirlerini insanlara haber veren. *bk. peyġamber*
p. 6a/8, 6a/9, 16a/13
p.+den 18a/7
p.+ler 16a/8
peyġām (Far.): Haber.
p. 19b/13
peymān (Far.): Yemin, and.
p.+ı 13b/16
pinhān (Far.): Gizli.
p. 3b/11,23a/1, 23a/2, 63a/1, 84a/3, 87b/12, 89a/1, 89b/3
p.+dur 84a/1
p.+ı 22b/8
p. it- 10a/1
p. ol- 3b/9, 12b/2, 14b/3, 87b/13, 87b/16, 89b/4
pīrlik: Yaşlılık, ihtiyarlık.
p. 14a/1
pīş-ḳadem: Tekkelerde âyini idare eden naib için kullanılır bir tâbirdir.
p.+lere 16b/15
pīş-vārān (Far.): Önderler, reisler.
p.+sın 88b/12
puḫte (Far.): Pişmiş, pişkin, olgun, güngörmüş olan.
p.+yi 85a/1
p.-i ᶜışḳ-ı Ḥaḳ 93b/15
pūl (Far.): Para, en küçük sikke.
p.+a 84b/12, 93b/6
p.+sın 84a/5
put (Far.): Heykel, put, sanem; *tas.* sevgili, yar, maşuk, matlup. *bk. büt*
p. 63a/9, 88a/10
p.+da 9a/6
p.+ı 63a/9
pūte (Far.): İçinde maden eritilen tava.
p.+sinde 17a/8
pür-āfitāb: Çok aydınlık.
p.+dur 92b/14
pür-ġām: Gamla dolu, çok kederli.

p. 90a/3
pür-kemāl: Çok olgun, kemal sahibi.
p.+dür 80a/5
pür-nūr-ı Sulṭān: (mec.) Allah'ın nuru.
p. 82a/8

R

Rabb (Ar.): Rab, Allah.
R.+ini 93a/9
rāḥat (Ar.): 1. Üzüntüsüz ve sıkıntısız olma durumu, huzur.
r. 95a/12, 95b/9
2. Telâşa kapılmayan, geniş ve gamsız, olanlara aldırmayan.
r.+ın 92b/10
r. dile- 96a/1
r. gel- 91b/10
rāh (Far.): Usul, tarz, sistem.
r.+durur 18a/12
Raḥmān (Ar.): Ayrım gözetmeksizin tüm canlılara merhamet eden, koruyan; Allah.
r. 9b/8, 23a/4, 86a/3
raḫt (Ar.): Yol levazımı.
r.+ı 21b/11
rāżī (Ar.): Kabul eden, uygun bulup benimseyen, olana boyun eğip rıza gösteren.
r. 94b/8
recā (Ar.): Ümit, emel, umma.
r. 85b/11
rehber (Far.): Yol gösteren, kılavuz.
r. 7a/11
r. ol- 16b/15
reh-zen (Far.): (mec.) Engel.
r. ol- 15a/6
remz (Ar.): Meramı üstü kapalı bir şekilde gizli bir yolla, ima ve işaretle anlatma.
r. eyle- 23a/14
r. söyle- 23a/18
reng-ā-reng (Far.): Çeşit çeşit rengi olan, pek çok renkli.
r. 95b/1
reng (Far.): Renk.
r.+de 20b/2
r.+i 20b/3
resm (Ar.): Biçim, şekil, suret.
r. 10b/2
revnaḳ (Ar.): Çekicilik, güzellik, zarafet.
r. 82a/13
rıżā (Ar.): Uygun görme, uyma.
r. 95a/14, 95b/14, 95b/6
rızḳ (Ar.): Yiyecek, içecek şey, azık.
r.+ı 16a/9
riyā (Ar.): Olduğundan başka türlü görünme, özü sözü bir olmama, iki yüzlülük.
r. 82b/9
riyāżāt (Ar.): Nefse hâkim olmalar, perhizler.
r. 94a/8
rūşen (Far.): 1. Belli, meydanda.
r. 21a/15, 83b/13
2. Aydın, parlak.
r. 11b/12
r. ol- 91b/6

S-Ṣ-S̱

sa'y (Ar.): Çalışıp çabalama, büyük gayret sarfetme. *bk. cehd*
s. 94a/8
sa^cādet (Ar.): Mutluluk.
s. 3a/6, 4b/11, 81b/7, 88a/12
sa^cādet-bahş: Mutluluk bağışlayan.
s. 88a/12
sā^cat (Ar.): Vakit, zaman, saat.
s. 12a/12, 20b/12, 78a/16, 83b/4
s.+dür 10b/12-13
s̱ābit-ḳadem (Ar.): (mec.) Verdiği karardan ve sözden dönmeyen, karârında sebat eden.
s̱. 88b/15
ṣabr (Ar.): Tahammül gösterme, dayanma.
ṣ.+uñı 96a/16
ṣaç: Saç.
.+ı 87b/12
ṣad (Far.): (*mec.*) Çok, fazla.
ṣ. 88b/12
ṣadā (Ar.): Ses, avaz.
ṣ. 21a/14, 91b/6

ṣaddaḳ (Ar.): Gerçek, doğru.
ṣ. di- 19a/6
ṣadef (Ar.): Sedef, inci kabuğu.
ṣ. 87b/8, 88a/7
ṣ.+i 9a/2
ṣādıḳ (Ar.): Sadakatli.
ṣ. 93b/16
ṣ.+lara 96b/11
ṣ. ol- 16a/10, 21b/8, 85a/12
ṣāf (Ar.): Temiz, hâlis, katıksız, karışık olmayan.
ṣ. 20b/16, 20b/17, 21a/2, 82a/15, 85a/16,
ṣ.+ından 85a/2
ṣ. eyle- 15b/6, 18a/5, 85a/16
ṣ. ol- 8b/2
ṣafā (Ar.): 1. Gönül şenliği, rahat, huzur.
ṣ. 93a/2
ṣ.+ıla 17a/5
2. Eğlence, neşe, zevk.
ṣ. 94b/16
ṣāfī (Ar.): 1. Duru, temiz, katıksız.
ṣ. 5a/1, 78a/13, 84a/5, 87b/9
ṣ. ḳıl- 83b/14
ṣ. ol- 11a/16, 13a/2, 71a/9
sāfilīn (Ar.): Aşağılar veya aşağılık kimseler, alçaklar, sefiller.
s.+densin
ṣaġ: Doğru, gerçek.
ṣ. eyle- 14b/16
ṣaġ: Sağ, sol karşıtı.
ṣ. 20a/9, 23a/8
s.+da 89a/13
ṣaġır: Sağır.
ṣ.+dur 93a/15
ṣaġīr (Ar.): (mec.) Mürid (?)
ṣ.+em 92a/13
s.+i 95b/11
ṣaġlıḳ: Sıhhat, afiyet.
ṣ. 11b/13, 63a/13
ṣāḥib (Ar.): Sahip, malik.
ṣ.+i 94a/3
ṣaḥrā (Ar.): Kır, ova, çöl.
ṣ. 89b/1
ṣ.+da 14b/9, 87b/16, 91b/13
ṣ.+sında 15a/3
ṣ.+ya 4a/1, 60a/15
saᶜīd (Ar.): Mutlu, uğurlu.
s. 20b/7
ṣaḳal: Sakal.
ṣ.+ın 90b/4
ṣaḳın-: Korumak, esirgemek.
ṣ.- 2b/2, 2b/4, 2b/14, 15b/9, 60a/15, 62b/15, 82b/5
ṣ.-an 13a/1
ṣ.-ġıl 85a/7
sāḳī (Ar.): İçki dağıtan; su dağıtan; *tas.* İnsan ruhuna Allah sevgisi, Allah nuru saçan kimse, mürşit.
s. 85b/10
s.+dür 87b/9, 92a/10
s.+yem 92a/13
sākin (Ar.): Durgun, dingin.
s. ol- 12b/10, 82b/8
ṣaḳla-: 1. Korumak, esirgemek.
ṣ.- 18a/9
2. (Yardımcı fiil) Saklamak.
ṣ.-yup 69a/14
ṣal-: 1. Göndermek.
ṣ.- 4b/1
ṣ.-a+dur 89b/14
2. (Yardımcı fiil) Bırakmak, koyuvermek.
ṣ.-dı 5b/3
sāl (Far.): Yıl, sene.
s. 12b/1, 78a/16
ṣalavāt (Ar.): Hz. Muhammed'e ve onun soyundan gelenlere okunan dualar, salavat.
ṣ. 93a/2
sālik (Ar.): Bir tarikata veya şeyhe bağlanmış.
s.-i rāh 18a/12
s.+ler 23a/13
s.+lere 85b/4
ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem (Ar): "Allah'ın salat ve selamı üzerine olsun" anlamında Hz. Muhammed anılınca söylenilen dua.
ṣ. 83a/10-11
salṭanat (Ar.): Hükümdarlık, sultanlık.
s. 95a/1
s.-ı şeyṭāniyyet 95a/3-4
ṣaluḳlıḳ: Doğruluk, dürüstlük.

ṣ. ṣat- 62a/7
ṣan-: Zannetmek, sanmak.
ṣ.- 16b/6, 18a/6
ṣ.+a 13b/14
ṣ.-an 10b/11
ṣ.-dı 10b/11
ṣ.-madı 10b/12
ṣ.-madılar 69a/11
ṣ.-up 96a/12
ṣ.-ur 22a/1, 84b/9
ṣ.-ursın 3b/11, 3b/11, 18a/6, 92b/7, 92b/7
saña: Sana (sen zamirinin yönelme hâli).
s. 3a/14, 3a/16, 3b/1, 3b/3, 3b/7, 3b/8, 3b/9, 3b/11, 4a/11, 13b/10, 15a/1, 15a/2, 15a/6, 15b/9, 16b/11, 62a/13, 63a/1, 63a/10, 73b/4, 73b/5, 73b/5, 75a/5, 83b/15, 84a/12, 84a/14, 84b/1, 86a/6, 88a/1, 88b/11, 91b/2, 92b/3, 92b/5, 92b/16, 92b/16
s.+dur 18a/5
s.+yısa17b/13
ṣāniᶜ (Ar.): "Yaratan" anlamında Allah için kullanılır.
ṣ.+i 22b/12
ṣ.+uñ 83b/13
sarāy (Far. serāy): Hükümdarların veya devlet başkanlarının oturduğu büyük ve gösterişli bina.
s. 16a/12, 22b/14, 74b/14
s.+da 10b/15
s.+ı 10b/8, 84b/12, 96b/4
ṣarrāf (Ar.): 1. (mec.) Bir şeyden iyi anlayan, o şeyin ehli olan kimse.
ṣ.+a 15a/14
ṣ.+sın 63a/8
2. Kuyumcu.
ṣ.+a 71a/5
ṣ. ol- 21b/4, 22b/22, 89b/11
ṣat-: 1. Satmak.
ṣ.-mışdur 84b/12
2. (Yardımcı fiil) Kendinde olmayan bir şeyi var gibi göstermek, taslamak.
ṣ.-asın 62a/7
sāye (Far.): Gölge.
s.+ñ 91b/3
s.+sinde 89b/4
ṣay-: (Yardımcı fiil) Önem vermek.
ṣ.-maz 93b/6
ṣayrulıḳ: Hastalık.
ṣ. 11b/13
sayuḳla-: Sayıklamak.
s.-dı 12a/1-2
sayvān (Far. sāyebān): (mec.) Gök kubbe.
s. 22b/13
saᶜ**y** (Ar.): Çalışma, çalışıp çabalama, emek sarfetme.
s.-ı beli̇̄g 95b/3
sebeb (Ar.): Sebep.
s. 3b/13, 19b/1
s.+den 21b/16
s.+dür 6a/1, 13a/8, 19a/11, 19a/14, 20b/15
s.+i 9a/1
sebük-bār (Far.): Yükü hafif, az eşyası olan.
s. 85a/14
s. ol- 15a/9, 15a/9, 85a/14
secde (Ar.): (Saygı ve yalvarma ifadesi olarak) Secde.
s. ḳıl- 3b/3, 16b/2, 19a/12, 73b/5, 88a/4
sefer (Ar.): Yolculuk.
s. 91b/14
s.+i 88a/12
s.+i ḳıl- 3b/6
s.+üñ 62a/13, 78a/15
segird-: Koşmak.
s.-ür 93a/15
seher (Ar.): Sabahın güneş doğmadan önceki zamanı, seher vakti.
s.+dür 91b/11
sekiz: Sekiz (8) sayısı.
s. yüz 10b/16
selām (Ar.): Selam.
s. 96b/11
selīm (Ar.): Sağlam, kusursuz, doğru.
s. ol- 85b/16
semāᶜ (Ar.): Mevlevi dervişlerinin ney, nısfiye vb. çalgılar eşliğinde, kollarını iki yana

açıp dönerek yaptıkları ayin.
s. oyna- 12a/16
sen: Sen.
s. 2b/3, 2b/7, 2b/10, 2b/14, 3a/1, 3a/6, 3a/6, 3a/15, 3b/2, 3b/4, 3b/6, 3b/6, 3b/7, 3b/11, 4a/8, 7a/3, 7a/12, 7b/10, 9a/15, 13b/8, 15a/14, 15b/15, 17b/3, 17b/13, 17b/16, 18a/1, 18a/5, 20a/2, 20a/5, 20a/5, 21a/11, 21b/15, 22a/16, 22a/16, 22a/16, 61a/6, 61b/15, 62b/16, 62b/16, 63a/1, 63a/6, 68b/10, 78a/14, 80a/2, 82b/10, 83a/8, 83b/2, 83b/5, 83b/12, 83b/14, 83b/16, 83b/16, 84a/2, 84a/5, 84a/13, 84b/2, 85a/5, 88a/14, 88a/15, 88b/6, 88b/13, 89a/5, 91a/15, 91b/1, 92b/2, 92b/2, 92b/4, 92b/7, 92b/7, 92b/7, 96a/15, 96b/6, 96b/8
s.+de 3a/5, 3b/5, 20a/2, 22a/16, 81b/12, 84a/3, 84a/4, 88a/2
s.+den 4b/1, 17b/13, 18a/5, 83b/4, 83b/15, 85b/13, 88a/1, 96b/9
s.+dendür 21b/14, 83b/14
s.+i 3b/5, 15b/2, 15b/13, 17b/13, 18a/3, 84a/2, 84a/15, 84b/1, 84b/5, 84b/6, 92b/7, 93b/1
s. misin 9a/15
s.+sin 3a/6, 3b/7, 3b/9, 21b/14, 22b/1, 63a/7, 92b/4, 92b/8, 96b/7, 96b/7
s.+üñ 3a/6, 3b/2, 3b/9, 13b/9, 13b/10, 16a/15, 21b/12, 21b/13, 21b/14, 21b/15, 81a/13, 81a/15, 83b/4, 83b/14, 84a/1, 88b/3, 89a/2, 89a/3, 92b/8
s.+üñdür 21b/13
s.+üñ-ile 18a/2
s.+üñ-le 93b/3
s.+üñ-çün 16b/3
s.+üñ-içün 16b/2, 88b/7, 88b/8, 88b/10, 88b/11, 92b/5
senlik: Senlik.
s. (g)+üñden 21b/15
ser-gerdān (Far.): Başı dönen, sersem, şaşkın.
s.+am 61b/2
s.+dur 6a/2-3
s. eyle- 4a/7, 5a/6, 94b/7
s. ol- 4a/9, 87b/16, 92a/6
sermāye (Ar.): (mec.) Zaman, vakit, süre.
s.+si 84a/8
s.+sini 85a/7
ser-āġāz (Far.): Yeniden veya baştan başlama.
s. it- 11a/8, 11b/5
ser-be-ser (Far.): Baştanbaşa.
s. 5a/7
ser-nefer: Baş asker, komutan.
s.+dür 87b/8
ser-tā-ḳadem: Baştan ayağa, tamamen.
s. 8a/14
sev-: Sevmek.
s.-enler 18b/16
s.-erseñ 62b/13
s.-erüm 95b/14, 95b/15
s.-mez 93b/4
sevdā (Far.): İstek, heves, arzu.
s. 4a/4, 89b/9
s.+dur 4a/7
s.+nı 84a/13
s.+sı 16a/1
s. ol- 91b/8
s.+ya düş- 4a/1, 60a/15
s.+ya vir- 2b/4
seyl (Ar.): Sel.
s. 14a/1, 90b/15
s. al- 22b/1
seyr (Ar.): Bakıp seyretme, temaşa.
s. ol- 10b/3, 92a/3
seyrān (Ar.): Bakıp seyretme, temaşa.
s. 22b/7
s.+a gel- 10b/7
s.+umdur 11b/10
s. it- 2a/3, 12b/11
s.+uñ eyle- 93a/12
seyrāncı: Bakıp seyreden, temaşa eden.
s.+sın 93a/12

seyrāngāh (Ar.): Seyir yeri, eğlence yeri, gezme yeri.
s.+ıdur 83a/14
seyyār (Ar.): Daima yerde durmayıp dolaşan ve yerini değiştiren yıldız.
s. 10b/1, 12a/14
Seyyīd-i Muḫtār (Ar.): Seçilmişlerin efendisi; Hz. Muhammed.
S. 5a/2, 17a/13
ṣıddīḳ (Ar.): Özü sözü doğru olan, asla yalan söylemeyen, sözünün eri, çok doğru.
ṣ. 96a/3
ṣıdḳ (Ar.): Doğruluk, gerçeklik, hakikat.
ṣ.+ıla 2a/5, 17a/5, 18a/10, 18b/16, 21b/3, 22a/7, 23a/12, 83a/7
ṣ.+ını 19a/8
ṣ.+uñı 18a/5
ṣıfat (Ar.): Hal, keyfiyet, suret, şekil, varlık.
ṣ. 14a/16
ṣ.+da 5a/14
ṣ.+dur 7a/9, 9a/16, 71b/14
ṣ.+ı 5b/3, 66b/3, 94b/4
ṣ.+ın 86a/3
ṣ.+lar 14a/3, 19b/11, 21a/6, 68a/4, 79b/13, 82a/4, 82a/10
ṣ.+ları 13b/2
ṣ.+uñı 17a/11
ṣ.-ı şerh 9a/5
ṣıfāt (Ar.): Sıfatlar, vasıflar.
ṣ. 3b/4, 7a/9, 8a/4, 9b/8, 9b/16, 20a/15, 65a/9, 82a/10
ṣ.+dan 20b/10
ṣ.+ı 7b/9, 9b/4, 22b/15, 81b/9
ṣ.-ı ādem 7b/2
ṣ.-ı ḥayvāniyyet 95b/4
ṣ.+ına 85b/12
ṣ.+ında 85b/12
ṣ.+ından 94a/16
ṣ.-ı raḥmān 23a/4
ṣ.-ı şey 14a/8
ṣ.+lar 82a/7
ṣ.+uñda 3a/14
ṣıfatlu: Sıfatı olan, sıfatlı.
ṣ. 12b/11, 17b/3

ṣıġ-: Sığmak.
ṣ.-ar 21b/11
ṣ.-maz 21b/12
ṣıla (Ar.): Gurbetteki bir kimse için doğup büyüdüğü ve özlediği yer.
ṣ. 89b/2
ṣ.+dur 89a/14
sır(r) (Ar.): Gizli tutulan şey, sır.
s. 12b/2, 19a/13, 67a/16, 81b/8, 87b/3, 4b/13, 8b/6, 19b/3, 82a/11, 88b/4, 92a/3, 87b/5
s.+dur 19a/16, 23a/2
s.+ı 71a/6, 90b/7, 90b/10
s.-ı muġlaḳ 3a/16, 91b/6
s.-ı muṭlaḳ 9a/16
s.+ını 85b/2
s. ol- 62b/13
s.+um 87a/15
s.+uñı 85a/7
ṣırāta'l-müstaḳīm (Ar.): Doğru yol, İslamiyet.
ṣ. 91b/9
sil-: (mec.) Manevi kirleri yok temizlemek.
s.-mez 90b/16
sīm (Far.): Gümüş.
s. 85a/15
s.+ile 15a/6
Simurġ (Far.): Anka kuşu, masal kuşu.
s. 88a/8
siñir: Duyu ve hareket uyarılarını beyinden organlara, organlardan beyne ileten beyazımsı teller ve bu tellerin oluşturduğu demet.
s.+dür 6b/9
siper (Far.): Siper.
s. ṣal- 5b/3
siz: Siz.
s.+den 16a/9
s.+e 16a/9, 92a/14
ṣoḥbet (Ar.): 1. (tas.) Allah'a gönül veren insanların bir araya gelip her an O'nunla berâber olduklarını bilmenin edebi ve huzûru içinde, şeyhlerinin

veya aralarından ehil birinin yönlendirmesiyle yaptıkları ârifâne söyleşme ve halleşme
ṣ. 12a/6
ṣ. it- 11a/5
2. Arkadaşça yapılan konuşma, hasbihal.
ṣ. 12a/4
ṣol: Sağ karşıtı, sol.
ṣ. 20a/9, 23a/8
ṣ.+da 89a/13
ṣoñ: Son, bir şeyin sonu.
ṣ.+ı 13b/14
ṣ.+ın 10b/11, 10b/11, 10b/12, 69a/11
ṣor-: Sormak, sual etmek.
ṣ.- 4a/12
ṣ.-a dur- 91a/4
ṣ.-anlar 14a/10
ṣ.-ardı 8b/5
ṣ.-arlar 6a/1, 13b/8
ṣ.-asın 3b/14
ṣ.-ġıl 88b/13
ṣ.-mak 13b/11
ṣ.-sañ 23a/10
ṣorı: Soru.
ṣ. 14a/10
ṣovuḳlıḳ: Kırgınlığa, dargınlığa yol açabilen sevgi azalması.
ṣ.+dur 16b/14
ṣoy ṣoyla-: Soylu göstermek, ululamak.
ṣ.-yanlar 2a/4
söyle-: Söylemek, demek.
s.- 10a/11, 10a/14, 10b/14, 11a/7, 11b/8, 83b/11, 88b/6, 91a/15, 93a/15, 96b/1
s.-di 11a/3
s.-diler 65a/9
s.-dügi 8b/12, 19a/16, 81b/16
s.-dügüm 12a/3-4
s.-düm 23a/14, 23a/16, 23a/18
s.-düñ 11b/7
s.-me 16b/10, 18a/9, 63a/5, 96b/1
s.-megil 63a/5
s.-mek 11b/13, 11b/14
s.-mekdür 9b/14, 61b/15, 71b/2
s.-r 8b/13, 11b/7, 13b/13, 85b/8, 85b/9, 88b/3, 92b/1, 92b/1, 93a/13
s.-rsin 12a/3, 15b/12
s.-se 96a/3
s.-sin 93a/14
s.-yem 10a/12, 10a/16
s.-yen 9a/3, 9a/15, 19a/10
s.-yeni 61b/3
s.-yeyüm 10b/13
s.-yicek 96a/6
s.-yüm mi10a/13
söylen-: Söyleme işi yapılmak.
s.-di 21a/6, 21a/7
s.-ür 19b/11
söz: Söz, kelam, laf.
s. 7a/14, 8b/6, 8b/13, 12b/3, 15b/5, 20a/9, 23a/24, 63a/5, 81b/16, 82a/12, 87b/3, 87b/5, 92b/15, 93a/2, 93b/9, 96b/10
s.+de 3b/8, 10a/9, 23a/12
s.+den 4a/8, 14a/7, 20a/3, 23a/16
s.+dür 12a/11, 91b/7
s.+e 11b/9, 82b/5, 85a/5, 88b/5, 96a/2
s.+i 8b/12, 8b/13, 12b/4, 13a/11, 13b/13, 16b/16, 17a/2, 19a/6, 20a/1, 21b/1, 21b/6, 23a/15, 62b/11, 71a/11, 83a/11, 85a/6, 85a/10, 86a/7, 93b/9
s.+ile 93b/10
s.+in 3a/7, 16a/13
s.+inde 85a/11
s.+ini 93a/13
s.+ler 85a/8
s.+lerden 2b/2, 19a/9
s.+leri 12a/4, 16a/5, 80b/14
s.+lerüñ 9b/3, 19b/2, 82a/13
s.+üm 4a/5
s.+ümden 2b/9
s.+ümi 61b/2
s.+üñ 2a/16, 5b/12, 14a/6, 18b/7, 89a/2
s.+üñden 9a/15, 92a/7, 93b/12
s.+üñi 2b/7, 93b/12
ṣu: Su.
ṣ. 12b/10, 12b/13, 21a/15,

89b/3, 91a/11
ṣ.+dan 7a/2
ṣ.+lar 11b/9
ṣ.+yı 96b/8
ṣ.+yuñ 18a/14
ṣubḥ (Ar.): Sabah vakti, sabah.
ṣ.-ı seher 91b/11
sūd (Far.): Fayda, kâr, kazanç.
s. 91a/7
s.+dur 88b/2
s.+ı 9b/3
s.+um 3b/15
ṣūfī (Ar.): Tasavvuf ehli, mutasavvıf.
ṣ. 93b/5
ṣ.-i dervīş 93b/11
ṣulḥ (Ar.): Uzlaşma.
ṣ.+am 92a/11
sulṭān (Ar.): 1. Padişah, sultan
s. 9b/8, 21b/3, 21b/11, 21b/11, 22b/1, 22b/5, 85b/3, 89b/15, 96b/2
s.+ı 8b/4, 83a/8
s.+ıla 91b/12
2. (mec.) Allah.
S. 4b/5, 6a/14, 7b/10, 8b/3, 9a/10, 10a/15, 61b/6, 71a/6, 82a/8, 85b/10, 87b/11, 88a/9, 88a/11
S.+a 12a/6, 12a/12, 59b/1
S.+ı 2a/13, 59b/1
S.+uñ 9b/5
ṣun^c (Ar.): İş, kâr, yapı, eylem, fiil, amel.
ṣ.+ıdur 83b/13
ṣ.+uñ 22b/12
ṣun-: Sunmak, uzatmak, vermek.
ṣ.-an 87b/9
ṣ.-anlar 14a/7
ṣ.-arsın 22b/2
ṣ.-ġıl 2b/2
ṣ.-maġun 13b/10
ṣ.-maḳ 14a/2
ṣūr (Ar.): Kıyamet gününde Hz. İsrafil'in üfleyeceği boru.
ṣ. 14b/10
ṣūret (Ar.): Biçim, görünüş, kılık, suret.
ṣ. 7a/9, 10b/4, 84b/2, 87b/4, 90a/2
ṣ.+dür 85a/10
ṣ.+e 15a/4, 84a/11, 88a/14, 89a/6
ṣ.+i 7b/1, 7b/2, 7b/8, 7b/9, 71b/13, 86a/7
ṣ.+idür 15b/6
ṣ.+ile 7a/9, 66b/6
ṣ.+le 12b/1
ṣ.+in 13b/12
ṣ.+ine 85b/5
ṣ.+inde 84a/9
ṣ.-i ādem 88a/6
ṣ.-i cān 88a/6
ṣ.-i ḥayvān 23a/4
ṣ.-i insān 21b/1
ṣ.-i insāniyyet 95b/3
ṣ. baġla- 8a/7
ṣūretgāh: İzlenme, seyredilme yeri (?).
ṣ. 92a/4
ṣūretlü: Suretli, biçimli.
ṣ. 11a/1, 15a/15, 84a/12, 84b/14, 85a/2
ṣuṣuz: Susamış olan.
ṣ. 4a/9, 91a/11
su^cūd (Ar.): Yükselme, yücelme.
s.+ı ḳıl- 96b/10
ṣuvar-: Sulamak, su içirmek.
ṣ.- 3a/12
Sübḥān (Ar.): "Her türlü kusurdan, noksandan, beşerî nitelik ve zaaflardan uzak olan" anlamında Allah'ın isimlerindendir.
S.+ı 96b/2
sücūd (Ar.): Secde etme, secde.
s.+da 11a/10
s.+ı 8a/15, 12a/15, 14b/2, 96b/9
s.+uñ 3b/7
s. eyle- 63a/15, 8a/15
s. ḳıl- 12a/15, 14b/2, 78a/14, 88a/5,
92b/5, 96b/9
sükker (Ar.): Şeker.
s. 87b/7
sükūt (Ar.): Susma, söz söylememe.
s.+dur 5b/1
Süleymān (ş.a.): Hz. Süleyman.

S. 2a/7, 93a/4
sür-: 1. Devam etmek.
s.- 63b/1
s.-er 94b/3
2. Kovmak, uzaklaştırmak.
s.- 96b/9
süst (Far.): Gevşek, zayıf, güçsüz.
s. ol- 16b/12
süz-: (mec.) Seyretmek (?).
s.-enler 14a/9

Ş

şād (Far.): Sevinçli, huzurlu, mesrur.
bk. şāẕ
ş. 90a/3
ş. ol- 84b/4, 93a/2
şādī (Far.): Sevinç, mutluluk.
ş. 63a/12
Şāh (Far.): (mec.) Allah.
ş.+ıla 84b/2
şākird (Far.): Talebe.
ş. 68a/4, 90a/7
şarṭ (Ar.): Bir şeyin varlığının veya meydana gelebilmesinin kendisine bağlı olduğu şey, bir şeyin var olabilmesi için gerekli olan husus, koşul.
ş.+dur 6a/11, 22b/17
ş.+ı 16b/7
şāẕ (Far.): Sevinçli, huzurlu, mesrur.
bk. şād.
ş. 94b/2
Şeddād (ş.a.): Yemen'de Âd kavminin hükümdarı.
Ş.+ı 5a/6
şefīᶜ (Ar.): Şefaat eden, şefaatçi.
ş. 14b/7
şeh(i)r (Far.): Şehir, büyük belde, büyük kent, il; (mec.) insan vücudu.
ş.+de 6b/6, 6b/13
ş.+dür 6b/5
ş.+i 8b/14
ş.+inde 7b/7
ş.+ine 22a/13
ş.+inüñ 22b/20
ş.+üñ 6b/6, 6b/13
ş.-i bāzār *9a/7*
şeh-bāz (Far.): (mec.) Mürşit.
ş.+uñ 91a/12
ş. ol- 2a/8
şeker (Far.): Şeker.
ş. 91a/13, 92a/14
ş.+dür 91b/13
şekk (Ar.): Şüphe, zan, tereddüt.
ş. 21a/16, 80b/3
ş.+i 18b/3
ş. ḳal- 18b/3
şekker (Far.): Şeker. *bk. sükker*
ş. 71a/5
şekl (Ar.): Biçim, şekil.
ş. 10b/4
ş+i 10b/2
şemᶜ (Ar.): Mum, çerağ.
ş. 19a/8
ş. +i 96b/7
ş.-i delīl *89a/15*
ş.-i münevver *87b/2*
şer(r) (Ar. şerr): Kötülük, fenalık.
ş. 17b/12, 76a/15, 90a/11, 94a/9, 94a/15, 94b/3, 94b/14
ş.+den 93b/13, 94a/12
ş.+dür 17b/9
ş.+i 95a/4
ş. +inden 85b/16
şerār (Ar.): Kıvılcım.
ş. 92b/14
şeref (Ar.): (manen) Büyüklük, yükseklik, ululuk.
ş.+i 9a/2
ş.-i ḫurrem 94b/2
şerḥ (Ar.): Açıklama.
ş. 9a/5, 88b/1
ş.-i beyān 87b/10
şerīf (Ar.): Şerefli, saygın.
ş. 94a/7
şerīk (Ar.): Ortak.
ş. ol- 15b/9, 16b/6, 22b/13
şeş (Far.): Altı (6) sayısı.
ş. 7a/10, 8a/6, 9a/12, 12a/16
şevḳ (Ar.): Sevinç, neşe, keyif.
ş. 9a/4
ş.+dur 83a/16
ş.+ıla 18b/11, 85b/8-9
şey' (Ar.): Şey, nesne.
ş. 4b/13, 8b/9, 13b/7, 18a/16, 20b/4, 20b/10, 21b/13, 66b/6,

71a/1, 93b/15
ş.+de 10a/5, 11a/11, 12b/2, 22a/12, 82a/11
ş.+den 14a/8
ş.+dür 65a/9
ş.+i 21b/2
ş'.-i taṣavvur 85b/10-11
ş.+üñ 7a/7, 22b/15, 95a/10, 3b/4

şeyāṭīn (Ar.): Şeytanlar.
ş. 4b/9, 19a/12, 82a/6
ş.+e 86a/2

şeyṭān (Ar.): Şeytan.
ş. 2b/16, 7a/6, 9b/3, 9b/8, 90b/8
ş.+a 82b/9
ş.+dur 95b/13
ş. +ıla 90b/9

şeyṭanet (Ar.): Şeytanlık, kurnazlık.
ş. 95a/1, 95a/2

şikār (Far.): Av.
ş.+dur 91b/13
ş.+ı 91a/12

şikāyet (Ar.): Sızlanma, yakınma.
ş. it- 94b/13

şimdi: Şimdi.
ş. 91b/10, 93b/8

şi^cr (Ar.): Şiir.
ş.+e 12a/5
ş.+i 11a/8

şīrīn (Far.): Tatlı, hoş, güzel.
ş. 10b/14,89b/14
ş. eyle- 83b/7
ş. gel- 16a/6, 84b/1

Şīrīn (ş.a.) Ferhad (Husrev) ile Şirin hikâyesinin kadın kahramanı.
Ş. 90a/7

şöhret (Ar.): Ün, nam, şan.
ş. 63a/13
ş.+de 93b/11
ş. bul- 4b/16

şöyle: Şöyle, şu şekilde, şunun gibi.
ş. 4a/15, 6a/5, 6a/11, 7a/16, 7b/1, 7b/14, 10b/4, 12a/1, 13b/8, 16a/15, 16b/10, 19b/15, 20b/13, 21a/15, 21b/10, 22a/9, 22b/9, 78a/13, 83a/5, 83b/13, 84a/5, 85b/13, 89a/10
ş.+dür 15b/10

şu^cbe (Ar.): Kısım, dal, bölüm.
ş.+de 12b/15
ş.+den 10b/4
ş.+sidür 20a/15

şuġl (Ar.): İş, uğraşılacak, meşgul olacak şey, dert.
ş.-ı cihān 17a/7

şūm (Far.): Şom, uğursuz.
ş. 4a/3

şūr (Ar.): Şamata, gürültü.
ş.+dur 90a/11

şükr (Ar.): Verdiği nimetler için Allah'a karşı duyulan minneti dile getirme.
ş. 89b/8

şümār (Far.): Hesap, sayı.
ş.+ uñ 10a/9

şübhe (Ar.): Şüphe, kuşku.
ş. 80b/3
ş.si 8a/13
ş. ḳalma- 8a/13
ş. ḳıl- 21a/16

T-Ṭ

tā (Far.): Ta, -e dek, -e değin, -e kadar.
t. 2b/9, 3a/13, 6a/4, 6a/8, 6a/15, 7a/11, 11a/16, 12a/8, 15a/12, 15b/15, 17b/2, 20a/2, 20a/8, 22b/17, 60b/6, 62b/15, 63a/4, 86a/6, 93a/11, 93b/16, 96a/13, 96a/14, 96b/10

ṭā'ife (Ar.): Topluluk, grup, takım.
ṭ.+sinden 95b/5

ṭā^cat (Ar.): Allah'ın emirlerini yerine getirme, ibâdet.
ṭ. 13a/6, 17b/4, 71a/16, 82b/9
ṭ.+a 16b/12
ṭ.+den 91a/7
ṭ.+ı 17b/5
ṭ.+ın 82b/12
ṭ.+uñ 82b/8
ṭ.+uñı 21a/13
ṭ.+üñ 13a/5

ta^cayyün (Ar.): Ortaya çıkma, belirginleşme.
t.+i 6b/16

ṭabaḳa (Ar.): Bir yüzeyin üzerindeki

düzgün olarak yayılmış kısım, böyle kısımlardan her biri, kat, katman.
ṭ. 10b/16

ṭabīᶜat (Ar.): Yaradılış, hilkat, mizaç.
ṭ.+dur 71b/13
ṭ.+ıla 21a/11

tāc (Ar.): Tarîkat şeyhlerinin giydikleri, mensup oldukları tarîkata göre değişik şekilleri olan serpuş.
t.+ı 87b/4

tācir (Ar.): Mal alıp satan, tüccar.
t.+dür 8b/11

ṭaġıl-: 1. Yok olmak.
ṭ.-maḳ 22b/11
2. (mec.) Gücünü kaybetmek.
ṭ.-ma 3b/7

taḥammül (Ar.): Dayanma gücü, katlanma.
t. it- 22b/14

taḫayyül (Ar.): Hayal etme, sembolleştirme.
t. 16a/1

ṭāhir (Ar.): Temiz, arı, pak.
ṭ.+dür 21a/15

taḥmīd (Ar.): Hamd etme, şükretme.
t. 90a/6

taḥsīn (Ar.): Güzelliği takdir etme, beğenme, övme.
t. eyle- 11b/7

taḫt (Ar.): (mec.) En üst makam.
t.+ına geç- 12a/8

taḳdīr (Ar.): Ezelde Allah'ın olmasını istediği şeyler.
t. 9b/9
ṭ.+i 18b/6
t.+üñ 94b/6
t.-i ḳarār-ı Celāl 94b/12
t.-i ḳażā 94b/5
t. ol- 82a/11

taḳlīd (Ar.): Belli bir örneğe benzemeye veya benzetmeye çalışma; *tas.* Hal ve makam ehlinin sözlerini söyleme, fakat huyları ile huylanmama, onlar gibi olgun olmadığı halde olgun görünmeye çalışma.
t. 90a/6

taḳṣīr (Ar.): Kusur etme.
t. ḳıl- 84a/7

taḳṣīrlıḳ: Kusurlu olma durumu.
t. it- 21a/16, 21a/16

taḳvā (Ar.): Dünyadan el etek çekip bir yere kapanma ve ibadetle meşgul olma. *bk. zühd*
t. 95b/16

ṭaleb (Ar.): İsteme, dileme, arzu etme.
ṭ. 96a/13
ṭ. it- 18b/15, 85a/12
ṭ. eyle- 96b/2

ṭāliᶜ (Ar.): (mec.) Baht, kısmet.
ṭ. 20b/7

ṭālib (Ar.): İsteyen, talep eden, istekli olan kimse.
ṭ. 4b/12, 5b/5, 7a/12, 7b/10, 14b/5, 14b/8, 17a/12, 17b/3, 17b/16, 18b/7, 19b/9, 20a/1, 20a/8, 20b/8, 21a/6, 21a/12, 22a/13, 22b/4, 23a/12, 61b/15, 68a/3, 68a/4, 81b/14, 82a/5, 82b/4, 82b/10, 83a/1, 83a/8, 83b/2, 83b/5, 85a/5, 85b/13, 86a/5
ṭ.+e 7a/11, 61a/6
ṭ.+i 12b/6, 60b/6
ṭ.+iñ 18b/6
ṭ.+lere 16b/15
ṭ.+lerüñ 8b/1
ṭ.+sin 91b/4
ṭ.-i ādem 96a/10-11
ṭ.-i ᶜāḳil 17a/14
ṭ.-i ᶜāşıḳ 96a/11-12
ṭ.-i Ḥaḳ 7a/12, 13a/5-6, 16a/15, 17b/10
ṭ.-i ḥaḳīḳat 23a/22
ṭ.-i Ḥaḳḳ 15a/5
ṭ. ol- 2b/1, 17a/7, 17a/9, 18b/9, 84a/3

ṭam: Dam.
ṭ. 14a/1

ṭamaᶜ (Ar.): Hırs, aç gözlülük.
ṭ. 4a/3, 16b/12, 95a/6

ṭamaᶜlıḳ: Açgözlü olma durumu.
ṭ. 12b/8, 18a/8

tamām (Ar.): 1. Tam olarak,

eksiksiz.
t. 90b/12
2. Bütünlüğünü bozacak bir eksiği olmayan (şey), bütün.
t.+sın 88a/2
3. Olması gerektiği gibi, doğru.
t. dut- 89a/4
4. Sona erme, bitme, tamamlanma.
t. 96b/10
t. ḳıl- 5b/13-14
t. ol- 10b/2

tamāmet (Ar.): Tamamen, büsbütün, baştanbaşa.
t. 12a/13, 90a/14

ṭamar: Damar.
ṭ. 6b/8
ṭ.+umdur 11b/10

ṭamu: Cehennem.
ṭ. 93b/16

ṭaᶜn (Ar.): Ayıplama, kınama.
ṭ. it- 83b/10

tanaᶜum (Ar.): Nimet içinde, bolluk içinde.
t. bul- 94b/16-95a/1

ṭanbur (Ar.): Uzun kollu, tam telli ve perdeli bir tün çalgı, tambur.
ṭ. 89b/7

ṭanıḳ: Şâhit.
ṭ.+dur 23a/7

ṭañla-: Hayret etmek, şaşmak, garip bulmak. *bk. dañla-*
ṭ.-mak 85b/10

Tañrı: Allah, Tanrı.
T. 7a/4, 13a/8, 15b/16, 17b/16, 17b/16, 19a/14, 21b/16, 90b/3
T.+dan 18a/7
T.+dandur 17b/10, 17b/12
T.+ya 15b/16
T.+yı 6b/1, 6b/3, 14b/12, 16b/7, 65a/10, 82b/11, 95b/14

ṭanuḳlıḳ: Tanıklık, şâhitlik.
ṭ. vir- 22a/11

ṭap-: 1. Tanrı olarak tanımak, kulluk etmek
ṭ.-ar 22a/8, 22a/9, 22a/9, 81a/6
2. (mec.) Büyük bir aşkla bağlanmak, tutku ile sevmek.
ṭ.-maz 15a/10

ṭapul-: Tapılmak, kulluk edilmek.
ṭ.-an 88a/10

taraf (Ar.): Bahsedilen kimse veya varlık.
t.+ından 94b/11

ṭarḥ (Ar.): Atma, koma, bırakma.
ṭ. eyle- 20b/13
ṭ. it- 81b/6

ṭarīḳ (Ar.): (mec.) Tâkip edilen yol, usûl.
ṭ. 19b/13
ṭ.+ınca 17a/9
t.+ınça 6a/6
ṭ.+ında 83a/4
ṭ-i rıżā-i Ḫudā 95a/14

tarla: Tarla.
t. 16a/2

tas: Genellikle içine sulu şeyler konulan metal vb.nden yapılmış kap, tas (?).
t.+ıdur 87b/6

taṣavvur (Ar.): Zihinde canlandırma, tahayyül etme.
t. 21b/14, 85b/11

taṣavvurī (Ar.): Tasavvur ile ilgili.
t.+dür 20b/4

ṭaş: Taş.
ṭ. 91a/5, 91a/8
ṭ.+lar 82a/1

ṭaş: Dış.
ṭ.+ı 12a/14

ṭaşra: Dışarı.
ṭ. 14a/2, 22a/9, 82b/10, 92b/10

ṭavar: Koyun veya keçi sürüsü.
ṭ. 94b/15

ṭāvus (Ar.): Sülüngillerden erkeğinin tüyleri uzun ve renkli, süs için beslenen bir kuş.
ṭ. 95b/1

tāze (Far.): Kurutulmamış veya kurumamış
olan, yeşil.
t. 3b/1

teᶜālā (Ar.): "Yüce olsun" manasına gelen ve Allah adıyla birlikte kullanılan söz.
t. 22a/13, 81a/10

tebdīl (Ar.): Değiştirme, değiştirilme,

başka şekle sokma.
t.-i fi^cl-i ṣūret 90a/2
tecellā (Ar.): Görünme, zahir olma.
bk. tecellī
t.-i ẕāt 94a/3
t.+nuñ 94a/6
tecellī (Ar.): Görünme, zahir olma.
bk. tecellā
t. 65b/11, 89b/8, 94a/2, 62b/4, 82a/8, 82a/15
t.+dür 65b/11, 80b/3
t. 65b/11
t.+sidür 20a/14, 22a/14
t.+sinde 22a/14
t.-i güneş 91b/3
t. ḳıl- 71a/9,
tecemmül (Ar.): Alımlılık, celâl, revnak.
t. 22b/2, 22b/14, 63a/11
tedbīr (Ar.): Önlem.
t. 9b/9
t.+i 18b/7
t. it- 95a/5
tefāvüt (Ar.): İki şey arasındaki fark, birinin diğerinden farklı olması.
t.-i etḳıyā 95a/11, 95a/16
teferrüc (Ar.): Gezinme, dolaşma.
t.+dedür 12b/15
t.+dür 22b/7
t.+e 10b/9, 69a/10
t. eyle- 10b/5, 86a/15
t.+üm 11a/4
t.+ümdür 11b/11
tek: 1. Yalnızca.
t. 85a/10
2. Eşi olmayan, biricik, yegâne.
t.+dür 20b/3
teḳāżā (Far.): Sıkıştırarak söz söyleme (?).
t.+sı 94a/6
tekebbür (Ar.): Kibir gösterme, büyüklük satma.
t. 63b/1
t.+den 91a/4
t.+em 4a/6
t.+sin 14b/15
t.-i ādem 88b/15
t. eyle- 84b/6,
t. it- 82b/8, 84b/7
t. ol- 14b/16, 16b/9, 84b/6
tekebbürlik: Kibirli olma durumu, kibirlilik.
t. 16b/12, 13b/13
tekmīl (Ar.): Bütün, eksiksiz.
t. 19b/13
tekrār (Ar.): Tekrar, bir daha, yeniden.
t. 93a/14
temīz: 1. Usûle uygun, kusursuz, iyi.
t. 91a/2
t. bil- 7a/12
t. eyle- 9a/14, 15a/11, 17a/12, 17b/13, 17b/14, 18a/5-6, 85b/7
t. it- 11a/13
t. ḳıl- 82b/12
t. ol- 7a/12,
2. (mec.) Manevi kirlerden arınmış.
t. it- 18b/11
t. eyle- 13a/4
t. ol- 78a/13
temīzlik: (mec.) Manevi kirlerden arınmış olma durumu.
t. 13a/6, 13a/8, 13a/16
t.+dedür 13a/5
ten (Far.): Vücut, gövde, beden.
t. 8b/3, 92a/1, 92a/1, 92b/7
t.+dür 94b/1
t.+i 89a/1, 89b/3, 89b/6, 91a/15
t.+sin 88b/16
t.+üm mi 19a/10
t.+üñ 88b/4, 92b/2
tena^cum (Ar.): Nimet ve bolluk içinde bulunma.
t. 90a/2
tenbel (Far.): Tembel.
t. 93b/5
tenhā (Far.): Yalnız, tek.
t. 22b/5, 89b/3
tep-: Dövmek.
t.-ersin 93a/6
ter (Far.): Taze.
t. 92a/15
teraḳḳī (Ar.): İleri gitme, ilerleme,

gelişme.
t.-i menzil 17b/5-6
terk (Ar.): 1. (tas.) Allah'tan başka her şeyi gönlünden çıkarma, kalben vazgeçme, bırakma.
t. it- 2a/2
2. Bırakma.
t. eyle- 5a/9, 83b/6, 84a/10, 89a/5, 89b/14, 90b/9, 91a/7, 91b/9
t. it- 2b/1, 2b/1, 2b/15, 10a/9, 90a/13, 94a/7
t.-i dünyā 90a/11
t.+in ur- 88b/13
t.+in ḳıl- 89a/14
t.+ini ḳıl- 90b/1
terkīb (Ar): Bir araya getirme, birleştirme.
t. it- 95a/3
tesbīḥ (Ar.): Allah'ı takdis ve tenzih etme, Hakk'ın her türlü kusurdan ve noksandan uzak olduğunu dile getirme.
t. 71a/11, 92a/3
t. eyle- 92a/16
tesellī (Ar.): Avunma, rahat olma.
t. 62b/4
t. ol- 4b/11
teslīm (Ar.): Gerçek olduğunu kabul etme, doğrulama.
t. 85a/16
t.-i Ḥaḳ 83a/4
t.-i rāżī 94b/8
t. ol- 15b/14, 85a/15
tevāriḫ (Ar.): Tarihler.
t.+i 7b/3
tevḥīd (Ar.): "Lâ ilâhe illallah" sözünü söyleme, zikretme.
t. 3a/12, 13a/14, 18b/11,88b/15
t.+dür 13a/14
t.+e 20a/13
t. söyle- 85b/8
ṭılısm (Ar.): Çare, tedbir, fevkalade kuvvet ve tesir, tılsım.
ṭ.+ı 88b/9
ticāret (Ar.): (mec.) Manevi kazanç.
t.+inde 8b/10
tilki: Tilki. *bk. tilkü*
t. 95b/2
t.+dür 95b/2
t.+ler 95b/1
tilkü: Tilki. *bk. tilki*
t.+dür 95a/16
tīmār (Far.): Hastaya veya yaraya bakma, tedavi etme, otama.
t. eyle- 15a/15
tīz (Far.): Tez.
t. 15a/11
tīzrek: Daha çabuk, daha tez.
t. 4a/14
ṭoġ-: 1. Dünyaya gelmek.
ṭ.-mak 11b/12
ṭ.-makda 13b/9
2. Güneş, ay, yıldız ufuktan yükselerek görünmek.
ṭ.-an 22a/14
ṭ.-ar 16b/3
ṭ.-dı 12a/7, 87b/1, 89a/12
ṭ.-ınçaḳ 18a/13
ṭoġrı: Doğru, gerçek.
ṭ. 2b/13, 11b/14, 90b/8, 92b/10
toḫum (Far.): Tohum.
t. ek- 20b/9
ṭoḳ: Doymuş, aç karşıtı.
ṭ. 90a/1
ṭoḳuz: Dokuz (9) sayısı.
ṭ. 11b/11, 87b/2
ṭolan-: Bir şeyin çevresinde dönmek, gezmek, dolaşmak.
ṭ.-ıçak 18a/13
ṭ.-maz 22b/9, 87b/1
ṭ.-ur 16b/3
ṭolaş-: 1. Gezmek, gezinmek.
ṭ.-duġumuz 16a/6
2. (mec.) Gönül bağlamak, meşgul olmak.
ṭ.-dı 10b/10, 10b/12
ṭ.-mañ 10b/9
ṭ.-updur 10b/12
ṭol-: Dolmak.
ṭ.-dı 16a/1
ṭolu: Bir yerde bahsedilen şeyin çok bulunduğunu, çok olduğunu anlatır, çok, pek çok.
ṭ. 8b/5, 20b/8, 96b/11
ṭ.+dur 3a/8, 3a/9, 14b/1, 21b/9
ṭon: Giysi.

ṭ.+ı 87b/12, 88b/10
ṭ. idin- 9a/3
ṭop: Top.
ṭ. 12b/16, 23a/16
ṭ.+dur 5b/2, 22b/4, 92a/8
ṭ.+ı 14a/7
ṭopraḳ: Toprak.
ṭ. 14b/ 16, 18a/11
ṭ. (ġ)+a 63a/15, 63b/1
ṭ.+dan 7a/1
ṭ.+lar 82a/1
ṭoy-: Doymak.
ṭ.-ar 13b/3
ṭur-: 1. Ayağa kalkmak, kıyam etmek.
ṭ.- 10a/11, 14b/10, 14b/12, 15a/3, 15a/5
ṭ.-alar 11a/2
ṭ.-dı 8a/9, 10b/2, 12a/2
ṭ.-ı gel- 4a/14, 4a/16, 15a/2
2. Bağlanmak, kendini vermek.
ṭ.-up 18a/8
3. Yapmak, yerine getirmek.
ṭ.-ma 15b/1, 16b/15
ṭ.-ursañ 14b/12
ṭ.-ursın 10a/10
ṭuş: 1. Karşı karşıya getirmek.
ṭ. it- 95a/8
2. Yol.
ṭ.+uña 15b/4
ṭut-: 1. Alıkoymak.
t.-dı 4a/3
2. Gereğini yapmak.
ṭ.- 18a/9
3. Doldurmak, istila etmek, duyulacak veya görülecek şekilde etrafı kaplamak.
t.-dı 62b/4
4. (Yardımcı fiil) Bağlanmak.
ṭ.- 16b/15, 16b/16, 18a/10
5. (Yardımcı fiil) Kuvvetlenmek.
ṭ.-ar 13a/3
6. (Yardımcı fiil) İzlemek, takip etmek.
t.-dı 5b/14, 8a/8
7. (Yardımcı fiil) Yardım etmek.
ṭ.- 18a/8, 89b/15
8. (Yardımcı fiil) Kabul etmek
ṭ.-ar-ısañ 17b/12-13
ṭutıl-: Kendini kaptırmak, kapılmak.
ṭ.-ma 15b/8
ṭūṭī (Far.): Papağan.
ṭ. 91a/13
ṭ.+ye 71a/5
ṭuzaḳ: Tuzak.
ṭ.+dan 15b/8, 15a/16
ṭ.+ından 11a/12
türāb (Ar.): Toprak, toz.
t. 22b/19
t. it- 18b/15
Türk: Türk, Türk milletinden olan.
T. 6b/1, 18a/15
Türkçe: Genel Türk dili, Türkçe.
T. 10a/11
Türkī: Türkçe, Türk dili.
T. 18a/13, 92b/1

U

u (Far.): Ve. *bk. ü*
u. 2b/15, 3a/10, 4b/5, 5a/14, 8a/7, 8a/11, 8b/2, 8b/8, 9b/8, 9b/8, 9b/8, 9b/10, 9b/13, 10a/5, 10b/1, 10b/7, 11b/11, 12a/12, 12b/6, 12b/15, 13b/16, 14b/2, 15a/4, 15a/7, 15a/7, 16a/13, 17a/5, 19b/2, 19b/12, 19b/13, 20a/9, 21a/14, 22b/2, 22b/19, 22b/19, 23a/8, 61b/7, 63a/11, 63a/11, 67a/6, 82a/3, 82a/3, 82a/10, 82a/10, 82a/16, 82a/16, 84b/1, 84b/16, 85a/4, 85a/8, 86a/15, 87b/16, 88b/7, 88b/9, 89b/12, 90a/9, 91a/4, 91b/2, 91b/14, 92a/12, 93b/3, 94b/2, 94b/2, 94b/5, 94b/6, 94b/16, 95a/7
uç: Sebep, vesile.
u.+ından 5a/3, 5a/4
ᶜuc(u)b (Ar.): Kendini beğenmişlik.
ᶜu. 91a/4
ᶜu.+dur 92b/14
ᶜu.+ı 88b/15
ᶜu.+sın 91b/4
uç-: 1. Uçmak.

u.-arsın 91a/10
2. (mec.) Yükselmek.
u.-a 93b/10
ud: Haya, edep, ar.
u. bil- 10a/8
uġurla-: (mec.) (Yardımcı fiil olarak) Başından almak.
u.-r 5a/8
ulaşuḳ: Bitişik, bağlı.
u.+dur 7a/5, 65b/11
ᶜulemā'(Ar.): Âlimler, bilginler.
ᶜu-i ẓāhir *94b/9, 94b/12*
ulu: Büyük, yüce.
u. 5a/1, 9b/8, 16a/6, 92a/11
u.+lar 76a/11
u.+lara 17a/1
u.+ya 16b/8
ululuġ: Büyüklük, yücelik.
u.+ı 83a/15
ᶜummān (Ar.): (*mec.*) Bilgin, kemale ermiş kimse.
ᶜu. 89a/1
ᶜu.+a 21b/10, 83a/6
ᶜu.+dan 13b/1, 14b/1, 20b/7
ᶜu.+a ir- 12a/6
ᶜu. it- 2a/3
ᶜu. ol- 89a/1
unut- : 1. Hatırdan, gönülden çıkarmak.
u.-dum 4a/2
2. Aklında kalmamak, hatırlamamak.
u. 10a/9
u.-duñ 84a/16, 89a/5
u.-ma 3a/1
ur-: 1. (Yardımcı fiil) Koymak.
u. 2b/7
2. (Yardımcı fiil) Vermek.
u. 14b/8
3. (Yardımcı fiil) Demek, söylemek.
u. 21a/14
4. Yapmak, etmek.
u.-ġıl 88b/13
u.-anı 89a/12
u.-anlar 11a/11
u.-uruz 16a/5
5. Olduğundan başka biçimde görünmek.
u.-anlar 5a/1
6. (Yardımcı fiil) Bağlamak.
u.-up 95a/6
7. (Yardımcı fiil) Kesmek, engel olmak.
u.-ur 91b/2
8. İfade etmek, beyan etmek, bildirmek.
u.- 84a/13
uş: Şimdi.
u. 9a/4
uşbu: Bu, işte bu.
u. 91b/13, 93a/7
u.+dur 93b/2
uşta: İşte.
u. 61b/4
utan-: Utanmak, çekinmek.
u.- 18a/7, 63b/1, 63a/16
u.-a 16b/8
u.-acaġuñ 16b/6
u.-ġıl 4b/14
u.-maḳ 16a/6
u.-sa 17b/15
u.-ur 17b/15, 86a/1
u.-ursañ 2b/12, 14b/13
uy-: Uymak, riayet etmek.
u.-ar-ısañ17b/11
uyan-: 1. Uyanmak.
u.-mak 70a/2
u.-ur 13b/3, 84b/9
2. Gerçekleri anlar duruma gelmek.
u.- 62a/13
u.-ġıl 2b/12
u.-dı 81a/14, 89b/5
uyanıḳ: Gerçekleri anlar durumda bulunmak.
u. 16b/10
uyar-: Öğütle yola getirmeye çalışmak.
u.- 3a/12
uyḫu: Gerçeği görememe, aymazlık.
u.+da 89b/5
u.+sından 21a/12, 85b/4
u.+yı 4b/3
u.-yı ġaflet 15a/8
uyḫuluḳ: (mec.) dinlenme yeri.
u. 11b/15
uyḳu: 1. Uyku.

u. 11b/14
u.+sın 96a/7
2. Gerçeği görememe, aymazlık.
u.+da 22a/16

uyma-: Bağlı kalmak, tabi olmak.
u.- 93a/10
u.-yan 89a/15

uyşuḳ: Gevşek, tembel.
u.+dur 93b/4

uyu-: 1. Uyumak.
u.-r 13b/3,
u.-r 84b/9
2. Gerçeği görememe, aymazlık.
u.-ma 14b/11
u.-rsın 91b/1

uyuşuḳ: *bk. uyşuḳ*
u. 93b/5

uzaḳ: Uzak, yakın olmayan.
u. 7a/16
u.+dur 4a/10, 4b/2, 15a/9

uzat-: 1. Konuşmayı, tartışmayı sürdürmek.
u.-ma 93b/12
2. (Yardımcı fiil) Başı, kolları veya bacakları bir yere yöneltmek.
u.-maġa 14a/3

ᶜuzlet (Ar): (tas.) Görünürde halkın içinde olduğu halde kalben onlardan ayrı olma.
ᶜu. 96a/16
ᶜu. ḳıl- 91a/3

Ü

ü (Far.): Ve. *bk. u*
ü. 3a/6, 3a/11, 3b/10, 3b/10, 4a/2, 4b/12, 4b/15, 4b/16, 5b/4, 7a/9, 9a/1, 9b/7, 10b/4, 12a/13, 12a/14, 12b/1, 15a/6, 15a/6, 15a/6, 15a/10, 15a/16, 15b/9, 15b/12, 15b/13, 16a/1, 16a/1, 16a/1, 17a/8, 17a/12, 18b/16, 19a/15, 19b/1, 19b/12, 20b/11, 22a/1, 22b/2, 22b/7, 22b/14, 23a/16, 63a/10, 63a/10, 63a/10, 63a/12, 63a/12, 67a/6, 67a/16, 68a/3, 68a/, 68a/4, 71a/11, 78a/16, 78a/16, 82a/3, 82a/16, 82a/16, 82a/16, 83b/3, 83b/14, 84a/14, 84a/15, 84b/7, 85a/10, 85a/15, 85b/6, 88b/9, 89b/8, 90a/6, 90a/11, 92a/1, 92a/12, 93b/2, 94a/1, 94a/6, 94a/8, 94a/8, 94a/9, 94a/10, 94a/14, 94b/1, 94b/2, 94b/5, 95a/5, 95a/6, 96b/4, 95b/11, 95b/16

üç: Üç (3) sayısı.
ü. 17b/6, 17b/6, 20b/15, 82b/11, 82b/12, 82b/13

üçünci: Üçüncü.
ü. 20b/16, 82b/12, 82b/13

üç yüz altmış altı: Üç yüz altmış altı (366) sayısı.
ü. 6b/8-65a/13

üleş-: Paylaşmak, bölüşmek.
ü.-dügüñüz 16a/3
ü.-dük 16a/2

ᶜüryān (Ar.): Çıplak.
ᶜü.+a 96a/11

üsküt: "Sus!" anlamında Arapça bir söz.
ü. 93a/1

üst: Üst, üst taraf.
ü.+i 14a/1
ü.+inde 16b/11

üstād (Far.): Hoca, öğretmen, mürşit.
ü. 68a/4, 83a/2, 90a/7
ü.+ı 5b/8

üzere: Üst, alt karşıtı. *bk. üzeri, üzre*
ü. 95b/14

üzeri: Üst, alt karşıtı. *bk. üzere, üzre*
ü.+ne 7b/13, 8a/3, 11a/1, 94b/12
ü.+ndedür 7a/15
ü.+nedür 17b/6

üzil-: Kopmak, kesilmek.
ü.-miş 14a/2

üzre: Üst, alt karşıtı. *bk. üzere, üzeri*
ü.+dür 13a/7

V

vācib (Ar.): Yapılması gerekli olan.
v. 22a/12

v. ol- 84a/11
vaḥdāniyyet (Ar.): Allah'ın bir oluşu, birlik.
v. 22a/15
vaḥdet (Ar.): Birlik, bütünlük; *tas.* Allah'a ulaşıp Allah'la bir olma durumu.
v. 2a/2, 2a/6, 2a/7, 19a/3, 22b/22, 89b/8
v.+dedür 12b/13
vāḥid (Ar.): Tek, bir.
v. ol- 2a/11, 11b/4
vaḥşī (Ar.): Gaddar, kıyıcı, merhametsiz.
v. 85a/2
vāḳıᶜa (Ar.): (tas.) Sâlikin halvette zikir ve ibâdetle meşgul iken uyku ile uyanıklık arasında bâzı gerçeklere vâkıf olması durumu.
v. 94a/13
v.+dur 21a/7
vāḳıf (Ar.): Hakkıyla bilmek, âgâh ve haberdar olmak.
v. ol- 15a/13
vaḳt (Ar.): 1. Zaman.
v.+iyile 15a/11
2. Maddi imkân
v.+i 90a/12
vallāhu aᶜlem (Ar.): "Doğrusunu en iyi Allah bilir." anlamında bir söz. *bk. vallāhu aᶜlem bi'ṣ-ṣavāb*
v. 14a/4, 17a/2
vallāhu aᶜlem bi'ṣ-ṣavāb (Ar.): "Doğrusunu en iyi Allah bilir." anlamında bir söz. *bk. vallāhu aᶜlem*
v. 13a/2
var-: Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak.
v.- 20b/9, 83b/8, 83b/9
v.-a 11a/2, 12b/11
v.-an 91b/1
v.-andan 91a/4
v.-anlar 14a/8, 14a/10
v.-anuñ 16b/16, 18b/9
v.-dı 14a/10
v.-dum 93a/5
v.-maḳ 18b/8
v.-mayanlar 10a/6
v.-up 21a/2, 21a/2, 89b/12
v.-ursa 91a/1
v.-ursın 85b/1
v.-ursın 63a/16
v.-ur-ısa 12b/6
v.-ur-iken 83b/9
var: Mevcut, var.
v. 2a/10, 3a/3, 3a/10, 4a/4, 5b/11, 6b/5, 6b/7, 6b/7, 6b/7, 7a/14, 7b/2, 7b/6, 7b/7, 7b/8, 7b/9, 7b/9, 9a/7, 9a/11, 9a/12, 9b/1, 12a/14, 13b/3, 15a/3, 15b/4, 16a/2, 16a/10, 16a/10, 16b/4, 16b/5, 19a/14, 19b/4, 20a/6, 20a/16, 20b/2, 21b/10, 23a/8, 23a/9, 62b/10, 62b/14, 66a/11, 71a/7, 71b/13, 71b/14, 82a/1, 84b/13, 85a/8, 85a/9, 85a/9, 85a/10, 85a/11, 85a/11, 86a/3, 88a/7, 89b/3, 90b/10, 91b/14
v.+am 88a/1
v.+ıdum 88a/1
v.+dur 6b/6, 6b/6, 6b/9, 7a/10, 9a/11, 12b/11, 16a/4, 16a/9, 16b/6, 17a/16, 17b/12, 22b/12, 86a/2, 86a/3, 86a/4, 86a/4, 88a/7, 89b/1
v.+sın 92b/4
v.+ısa 3a/2, 83a/9, 93b/3
v.+ısañ 14b/10
varıl-: Vasıl olunmak, gidilmek.
v.-maz 72b/6
varlıḳ: 1. Var olma durumu, mevcudiyet.
v. 62b/10
v.+ı 81b/12,
v.+ını 10a/4
2. Var olan her şey.
v. 2a/12, 2a/12, 2a/16, 9b/12, 81b/10, 82a/9, 82a/15, 85b/9
v.+ı 7b/7, 8b/16
3. Zenginlik, servet, mal mülk.
v. 62b/9
vaṣf (Ar.): Bir kimse veya şeyin taşıdığı hal, sıfat, nitelik.
v. 11b/11

vāṣ(ı)l (Ar.): Bir şeyi başka bir şeye ulaştırma, birleştirme; ulaşma, birleşme.
v. 11a/9, 12a/11, 13a/11
v.+a 20b/2
v.-ı hicrān *82a/5*

vuṣla (Ar.): Bir şeyi başka şeye ekleyen, birleştiren şey, ek.
v. 20a/17

ve (Ar.): Ve, hem, ayrıca, bir de.
v. 7a/1, 7a/1, 7a/1, 7a/9, 7a/16, 8a/3, 10a/15, 10a/16, 10b/1, 10b/1, 10b/1, 13b/16, 16b/2, 16b/2, 16b/3, 17a/10, 17a/14, 17b/14, 18b/1, 18b/16, 20a/12, 20b/11, 21a/4, 21a/8, 21a/15, 22a/2, 66a/10, 70b/9, 75a/8, 76a/15, 77a/14, 77a/14, 77a/15, 81a/11, 83b/1, 83b/3, 83b/5, 83b/7, 85b/11, 91b/15, 93b/13, 94a/3, 94a/5, 94a/5, 94a/7, 94a/8, 94a/9, 94a/10, 94a/12, 94a/13, 94a/13, 94a/14, 94a/15, 94a/16, 94b/1, 94b/2, 94b/3, 94b/3, 94b/3, 94b/7, 94b/7, 94b/8, 94b/12, 94b/14, 94b/14, 94b/16, 95a/1, 95a/1, 95a/2, 95a/5, 95a/6, 95a/7, 95a/7, 95a/8, 95a/11, 95a/11, 95a/11, 95a/12, 95a/12, 95a/14, 95a/15, 95b/6, 95b/7, 95b/7, 95b/9, 95b/9, 95b/10, 95b/11, 95b/12, 95b/12, 95b/13, 95b/13, 95b/14, 95b/15, 95b/15, 95b/16, 96a/1, 96a/2, 96a/3, 96a/4, 96a/3, 96a/5, 96a/7, 96a/8, 96a/8, 96a/9, 96a/10, 96a/12, 96a/13

vebāl (Ar.): Günah.
v. 95b/7

vech (Ar.): Yüz, surat, çehre.
v.+inde 7b/3
v.+üñdeki 3b/10

vefā (Ar.): Sözünde durma, sözünü yerine getirme.
v. 83b/15,
v.-ı ᶜuzlet 96a/15-16
v. eyle- 96b/2

vefādār (Ar.): Vefalı, sözünde duran, kararlı.
v. 9216, 96a/15

velāyet (Ar.): Velilik, ermişlik.
v. 11b/12

velī (Ar.): Fakat, lakin, amma.
v. 4a/5, 5b/8, 5b/15, 6b/4, 7a/10, 7a/14, 7a/17, 7b/13, 8a/1, 19b/13, 22a/4, 22b/9, 22b/14, 23a/15, 61b/2, 63a/8, 63a/8, 89a/13, 90b/2, 92b/7, 92b/8, 92b/9, 92b/15, 96b/9
v.+ler 21b/8, 79b/8

velīkin (Ar.): Fakat, lakin, amma.*bk. velī*
v. 22b/15, 22b/17, 88a/3, 92a/5, 92b/10

vesvās (Ar.): Şeytan.
v. 63a/12

veyā: Yahut, veya.
v. 95a/16

veyāḫūd: *bk. veyā*
v. 95a/15

vezin (Ar.): Ölçü.
v. 22b/6

vezir (Ar.): Vezir.
v. 11b/16

vir-: Vermek.
v.- 3a/11, 3a/11, 15b/10, 93a/2
v.-di 5a/4, 5a/5, 10b/6, 11b/5, 81b/10,
85b/10, 88a/16, 89b/10
v.-dügi 82a/14, 82b/3
v.-düm 23a/17, 23a/19
v.-e 13b/5
v.-em 19b/16
v.-esin 88a/14
v.-me 2b/4, 2b/4, 73b/6, 73b/6, 85a/7,
85a/7, 96a/14
v.-mek 22a/11
v.-meyesin 15b/15
v.-mez 94a/8
v.-se 14a/11
v.-ür 85a/8
v.-ürem 92a/14, 92a/14

vīrān (Far.): 1. Yıkık, yıkılmış.
v. 4a/13, 10a/2, 19a/15, 89a/2
v.+da 4a/15

2. Kederli, üzgün, hüzünlü.
v.+dur 89a/3
v. ḳıl- 11a/9
vīrāne (Far.): Yıkılmış, harap olmuş.
v.+dür 89b/13
viril-: Verilmek.
v.-en 16a/9, 96a/2
v.-mese 96a/1
viṣāl (Ar.): Kavuşma, ulaşma.
v.+e 2b/14
vuṣlat (Ar.): Kavuşma, birleşme.
v. 9b/1, 71a/8, 95a/12
v.-ı dīdār 96b/8
v. gör- 59b/1
v. bil- 19b/8
v. bul- 9b/16, 19a/3
v. it(d)- 14a/6
v. ol- 4b/8, 11b/1, 19a/7
v.+a ir- 8b/9, 17a/5
vü (Far.): Ve.
v. 71a/9, 88b/5, 88b/10, 90b/6, 94a/2
vücūd (Ar.): Vücut, beden, varlık.
v. 3b/9, 5a/11, 5b/6, 5b/10, 6b/15, 6b/16, 8a/16, 8b/14, 9b/2, 10a/8, 12b/15, 13a/12, 18b/2, 19a/2, 19a/5, 19a/10, 19b/6, 20a/11, 20a/11, 20a/16, 20a/17, 22a/1, 22b/16, 23a/1, 23a/9, 59b/13, 77a/2, 77a/3, 82a/2, 83b/12
v.+da 9a/6, 9b/12, 9b/15, 11a/10, 12a/9
v.+dan mı 5a/13
v.+dur 5b/11, 7a/4, 7a/10, 9b/10, 18a/16, 20a/15, 64a/11
v.+ı 5b/10, 6b/5, 8a/15, 9b/15, 12a/15, 14b/2, 20a/13, 89b/9, 90a/15
v.+ıdur 9b/13, 19b/7, 22a/1
v.+ıla 18b/2
v.+ın 10a/1, 11a/13, 22b/22, 81b/6
v.+ına 65a/2
v.+ında 6b/8, 10a/4, 10a/15, 11a/14, 12b/9, 14b/3, 18b/11, 65a/9
v.+ısın 63a/1
v.+lar 82b/1
v. mıdur 19a/10
v. mıyam 61b/3, 61b/6
v.+um 12a/6
v.+umdan 23a/20
v.+umdur 11b/9
v.+uñ 5a/12, 6b/17, 6b/17, 7a/10, 16b/10, 16b/11
v.+uñda 22a/14
v.-ı cān 82a/5, 82a/14
v.-ı cihān 3a/9
v.-ı ḥālet
v.-ı insān 66b/5
v.-ı is̱bāt 11a/9
v.-ı ḳatre11a/14, 2a/3
v.-ı külli 7b/5
v.-ı muraḳḳaᶜ-ı muttaṣıl
v.-ı şehr

Y

ya (Far. yā): Ya (bağlaç). *bk. yā*
y. 5a/5, 5a/13, 5a/14, 5b/8, 61b/6, 61b/6, 85a/1
yā (Far.): Ya (bağlaç). *bk. ya*
y. 21b/13 , 19a/10
yaban (Far.): Yaban, kır, yabancı yer.
y. 96a/11
y.+a 82b/6
y.+da 84a/4
y.+dasın 22a/16
y.+a ḳaç- 90b/8
y.+da gez- 3a/5, 84a/3, 84b/8,
y.+da ḳal- 3a/1, 4a/2, 4a/9, 4a/15, 15b/1, 81b/3, 91a/16
yad: Yabancı.
y. 14b/5, 68a/4, 84b/2, 84b/5
y.+a 14b/7, 70a/14
yād (Far.): Hatırlama, anma.
y. 11b/4
y.-ı endişe 83b/14
y. ol- 5b/9, 5b/9, 84b/4
yaġmur: Yağmur.
y. 16b/2
yaḫşı: İyi, güzel.
y. 95b/10
yāḫūd (Far.): bk. veyā
y. 22a/6
yaḳın: Yakın.
y. 9b/7, 19a/15, 12b/1, 19b/12,

9b/1
y.+dur 89b/2
yaḳīn (Ar.): (tas.) Herhangi bir delile bağlı olmaksızın sâdece iman kuvvetiyle âşikâr olarak görme, müşahede ederek bilme.
y. 9b/14, 82a/3
y.+i 14b/4, 81b/15
y. ol- 9a/13, 9a/13, 63a/6
yaḳ-: (Yardımcı fiil): Yakmak.
y.-ma 90b/11
yalan: Doğru olmayan, gerçeğe uymayan söz.
y. 11b/13, 16b/10, 18a/9, 19b/13
y.+dan 91a/4
y.+ı 96b/1
yaman: Fena, kötü, hoş olmayan.
y. 95b/10
yamrı yumrı: Eğri büğrü.
y. 23a/16
yañ: Taraf, yön, cihet.
y.+a 2a/13, 4b/12, 18a/14, 18a/15, 22b/1, 23a/19, 83b/12, 90b/15
yan-: (Yardımcı fiil) Yanmak.
y.-anlar 63b/2
yancuḳ: Kese, torba, boyundan geçirilerek yana asılan çanta.
y.(ġ)+ı 90a/12
yañıl-: Sonucunu düşünmeden veya bilmeden uygunsuz bir davranışta bulunmak.
y.-ma 2b/3
yaᶜnī (Ar.): Sözün kısası, doğrusu, senin anlayacağın.
y. 9b/1, 9b/3, 19b/4, 88a/6, 89a/11, 89b/11
yañlış: Gerçeğe uymayan veya makbul olmayan iş, kusurlu davranış, kabahat.
y. 20a/4
yap-: Ortaya koymak, oluşturmak, meydana getirmek.
y.-ma 96b/4
yār (Far.): Yar, sevgili, dost, ahbap.
y. 8b/7, 15a/7, 84a/10, 84a/10, 85b/4, 89a/7, 92b/16, 92b/16, 96b/7
y.+a 72a/11
y. eyle- 3a/3, 3b/9, 20a/5
y.+ı 14a/13, 15a/16, 15a/16, 22b/5
y.+ı ḳıl- 15a/1
y.-ı vefādār 92b/16
y.+in 96a/15
y. it- 4b/15
y. ol- 62a/13
y.+üñ 85b/2
Yaradan: Allah.
Y. 4b/9, 9b/11, 9b/13
yaradıl-: Yaratma işine konu olmak.
y. aldan 17b/2
y.-mış 6b/4, 9b/13, 22a/10, 22a/12, 83b/8, 9b/11
y.-mışa 21b/3
y.-mışda 4b/9
yaraḳ: Hazırlık.
y.+dur 4a/10
y. ḳıl- 4a/14
y.+(ġ)uñ ḳıl- 21a/8
yara-: (Yardımcı fiil) Sağlamak.
y.-maz 95a/15
yārān (Far.): Dostlar.
y. 10b/14
yarar: İşe yarayan, faydalı.
y. 17a/6, 85a/6
y. eyle- 21a/13
yarasa: Yarasa.
y. 91a/10
yāren (Far.): Arkadaş, dost.
y.+ler 10b/9
yaru: Yarı, yarım.
y.+sından 6b/10, 6b/11
yās: Yas, matem.
y. 63a/12
yat-: 1. Yatmak, boylu boyunca uzanmak.
y.-ursın 14b/10
2. (Yardımcı fiil) Tembellik etmek.
y.-asın 62a/7
yavı: Kayıp, yitik.
y. ḳıl- 87b/1
yavuz: Kötü, fena.
y. 23a/8

y.+ından 85a/5
yay: Ok atmaya yarayan, iki ucu arasına kiriş gerilmiş, eğri ağaç veya metal çubuk.
y. 14a/2
yaz-: Yazı ile anlatmak, yazıya dökmek.
y.-an 10a/10
yazılu: Yazılmış olan, yazılı.
y.+dur 7b/3
yaz: İlkbaharla sonbahar arasındaki sıcak mevsim, yaz.
y. 11b/12, 86a/15, 88b/7, 89b/12
yed (Ar.): (mec.) Güç, kuvvet.
y.-i ḳudret 22a/10
yeg: İyi, üstün.
y.+dür 16a/4
y. ol-18a/1
yegān (Far.): Eşsiz, benzersiz, yekta.
y.+ı 89a/10
yeksān (Far.): Bir, eşit, aynı.
y. 2a/11, 87b/4
y. bil- 19a/5, 21b/2,
y. it- 10a/1
y. ol- 81b/6, 87b/13, 88b/14, 92a/1
yek-reng (Far.): Bir renkte olan.
y. 20a/17, 20a/17
yektā (Far.): Benzeri olmayan, eşsiz, benzersiz, tek.
y. 89b/9, 90a/4
yemişsüz: Meyvesi olmayan, meyvesiz.
y. 96a/10
yevmü'ddīn (Ar.): Hüküm verme günü, kıyamet günü.
Y. 95b/8
yeyni: İtibarsız, önemsiz.
y. 16b/12
yıl: Yıl, sene.
y.+da 17b/3 , 17b/2
y.+ında 6b/2
yılduz: Yıldız.
y. 22b/10
y.+lar 11b/10 , 88b/8
yidi: Yedi (7) sayısı.
y. 6b/10, 6b/11, 11b/11, 87b/2, 87b/2, 93b/16
yidi yüz yitmiş: Yedi yüz yetmiş (770) sayısı.
y. 6b/9
yidi yüz yitmiş yidi: Yedi yüz yetmiş yedi (777) sayısı.
y. 6b/9-65a/14
yigidlik: Yiğitlik, yüreklilik.
y. 14a/1
yil: Yel, rüzgâr.
y. 12b/11, 14a/1, 16b/2, 22b/19
y.+den 7a/1
y.+e vir- 5a/4, 5a/5, 73b/6, 85a/7
yimek: Aş, taam, yemek.
y. 13a/12
y.+dür 13a/12
yi-: Yemek yeme, karın doyurma işi.
y.-mek 94b/16
y.-meye 91a/13
y.-mez 84b/10
y.-ñ 16a/9
y.-rsin 91b/14
yine: Yine, tekrar, yeniden.
y. 3b/6, 6a/12, 16a/16, 17a/3, 17a/8, 23a/7, 64b/16, 71a/10, 80b/4, 84a/11, 84b/4, 87a/15, 88a/15
yir: Yer, dünya, mahal, yeryüzü.
y. 5a/15, 10b/3, 11a/6, 11b/9, 11b/11, 11b/15, 12b/10, 15b/10, 16a/2, 16b/2, 22a/3, 71a/1, 77a/14, 96b/11
y.+de 3b/4, 5a/12, 6a/14, 9a/8, 17a/4, 18b/12, 19a/7, 21a/1, 80a/5, 80b/15, 82b/10, 82b/11, 82b/14, 83b/11, 90b/13, 92a/5, 92b/13
y.+dedür 5b/5, 6a/2
y.+deki 3b/3, 64b/8
y.+den 3b/16, 20b/1, 70a/3
y.+dendür 13a/13
y.+dür 6b/12, 12b/5
y.+e 2b/2, 3b/12, 5a/3, 6a/3, 14a/2, 14b/8, 20b/9, 21a/11, 83a/9, 84a/8, 91a/5
y.+i12b/11, 22a/7, 91a/12, 10b/7
y. +idi 87b/2

y.+in 89b/15
y.+leri 10a/15, 10b/1
y.+lerüñ 16a/3
y.+üñ 5a/16, 6a/6, 13b/6, 17a/11

yirlü yirinde: Uygun, yakışır bir biçimde, gerektiği gibi.
y. 5b/14, 10b/2, 10b/2

yit-: 1. Ulaşmak, erişmek, varmak.
y.-di 62a/13, 82a/2, 82a/4, 82a/4, 88a/12, 91b/1
y.-en 89b/4
y.-enler 81b/7
y.-enüñ 18a/8
2. Kaybolmak, yitmek.
y.-di 84a/8
y.-ersin 14b/13
y.-ürme 14b/9
3. Kâfi gelmek, yeterli olmak.
y.-mez 96b/11

yiter: Kâfi, yetişir, yeterli.
y. 15b/3

yitir-: Yitirmek, kaybetmek.
y.-düñ 88b/6

yitmiş: Yetmiş (70) sayısı.
y. 83a/9

yoġ: Yok.
y. +ısa83a/9
y. ol- 3a/3

yoġun yumrı: Kaba saba, uygunsuz biçimde.
y. 11b/8

yoḫsa: Yoksa.
y. 6b/13, 18b/1, 84b/6

yoḫsul: Yoksul.
y. 91b/12, 84b/11
y.+dur 7b/7
y.+sın 84a/5

yoḳ: Bulunmayan, mevcut olmayan, yok.
y. 2a/13, 2a/16, 2a/16, 4a/1, 4a/9, 6a/4, 6a/6, 13b/6, 13b/9, 16a/3, 16a/7, 16b/16, 17a/11, 17a/12, 18b/14, 19a/14, 19b/6, 19b/6, 20b/2, 21b/10, 21b/11, 21b/12, 22a/1, 22a/3, 22a/7, 22b/5, 22b/5, 61b/4, 61b/4, 63a/7, 81a/15, 82a/1, 83b/13, 84a/14, 84a/15, 85a/11, 87b/9, 88a/2, 89a/9, 91b/15, 94a/7, 95b/7, 96a/8, 96a/9, 96a/10
y.+dur 5a/10, 5a/16, 6a/13, 13b/4, 13b/10, 20b/5, 21b/15, 22b/8, 22b/8, 22b/16, 23a/7, 65a/3, 80b/3, 80b/10, 82b/4, 84b/13, 89b/2, 90a/12
y.+ısa 10a/13
yoḳ mı 16a/3
y.+sın 15b/15

yoḳlıḳ: Fakirlik, yoksulluk.
y. (ġ)+ı gider- 62b/9

yoḳuş: Yokuş, iniş karşıtı.
y. 91b/15

yol: Yol, tarik, gidiş, usul.
y. 2b/8, 2b/8, 4a/6, 4a/10, 7a/16, 15a/9, 18b/9, 19b/2, 19b/12, 20a/9, 21a/2, 21a/2, 21a/9, 63a/16, 81b/7, 81b/13, 82a/4, 85b/1, 85b/1, 89a/11, 89b/1, 89b/2, 91a/1, 91a/4, 91b/9, 96a/12
y.+a 12b/11, 14b/10, 18b/9, 21a/9, 83a/7, 89a/14, 89a/15, 89a/16
y.+cı 4b/7
y.+da 2a/1, 2b/6, 2b/8, 3a/4, 4b/2, 9a/13, 19a/8, 83b/9, 85a/13, 85a/14, 89a/10, 89a/13, 91a/1, 91a/11
y.+dağı 3b/2
y.+dan 84a/15, 89a/16, 90b/8
y.+dur 5b/6, 5b/7
y.+ı 2b/3, 14a/10, 18a/10,83b/8, 85b/1, 90a/12, 90b/8, 91a/4, 93a/5, 93b/9
y.+ıla 63a/16, 82b/6, 83b/8, 91a/1
y.+ına 2a/2, 14a/5, 18b/10, 18b/15, 22b/4, 85a/12, 88b/15
y.+ında 17a/7, 93b/16
y.+lar 8a/11
y.+um 4a/1, 12a/6
y.+umdan 4a/7
y.+uñ 18b/7, 18b/8, 19b/2, 90b/7, 90b/9, 91b/2
y.+uñdan 81b/13, 84b/1, 84b/5
y. bul- 2a/1,

y. var- 14a/8, 14a/10, 16b/16, 63a/16
y.+a gel- 4a/6,
y.+ gir- 4a/10, 4a/10,
y.+ı bil- 14a/10, 72b/6
y.+ı gözet- 60a/15
y.+dan ırıl- 72b/6
y.+ından çıkar- 5a/6
y.+uñdan çık- 62b/15
yoldaş: Birlikte yola çıkan kimse, yol ve seyahat arkadaşı.
y. 15a/7, 23a/2, 72a/11, 89b/3, 93b/3
y.+ı ḳoşun- 63a/6
y.+larumuzuñ 10b/7
y.+uñ 14b/9, 14b/10
y.+uñdan ḳal- 4b/3
y. iste- 4a/11
y. ol- 2b/8,
yolsuz: (mec.) Bir yola girmeden, bir şeyhe bağlanmadan.
y. 72b/6
yorġan: Yorgan.
y.+dan 14a/2
yuḳaru: Yukarı.
y. 5a/15, 6a/6, 6b/10, 6b/11, 12b/14, 18a/14
y.+da 64b/9
yun-: Yıkamak, temizlemek.
y.-anlar 14a/7
yut-: İnanmak, aldanmak, kanmak.
y.-dı 4a/3
yuvala-: Yuvarlamak.
y.-dum 23a/16
yügür-: Koşmak, hızlı gitmek.
y.-ürler 93b/9
yük: Yük.
y.+den 3a/11
y.+in 91a/14
yürek: (mec.) Gönül.
y. (g)+i 92b/1
yüri-: Yürümek, gitmek. *bk. yürü-*
y.- 14b/9, 15b/4, 16b/5, 18a/10, 20b/9, 77a/11, 83a/9
yürü-: Yürümek, gitmek. *bk. yüri-*
y.-rsin 85b/1
y.-se 16b/11
yüz-: Gark olmak, yüzmek.
y.-enler 14a/9
yüz: Yüz (100) sayısı.
y. 6b/9, 10b/16
2. Yüz, çehre, sima, surat.
y. 2a/15, 3a/14, 15b/5, 15b/5, 68b/16, 81b/16, 91b/15, 91b/16, 93a/14
y.+dür 92a/9
y.+i 14a/13, 20a/17, 21b/6
y.+in 14b/5
y.+inde 19b/6, 23a/3, 90a/16
y.+inden 91b/7
y.+ini 14a/6, 92a/6, 93a/13
y.+lerüñ 82a/13
y.+üme 12a/15
y.+ün 18b/15
y.+üñ 14b/16
y.+üne 18b/7
y.+üñe 14b/14
y.+üñi 3b/12, 63a/15, 63b/1
yüzle-: Yüz geçirmek, kaplamak.
y.-r 85a/8
y.-yesin 63a/2
yüzlü: Yüzü herhangi bir nitelikte olan.
y.+dür 20a/16

Z-Ẓ-Ż-Z̠

zāhid (Ar): Dünyayı terk edip dinin emirlerine çok titizlikle riayet eden, züht ve takva sahibi, dindar, muttaki (kimse).
z. 91a/6
ẓāhir (Ar.): Görünen, görünücü, açık, belli, meydanda.
ẓ. 9a/7, 9a/10, 12b/1, 19b/5, 19b/7, 82a/5, 82a/9, 93b/16, 94b/9, 94b/12,
ẓ.+de 91a/2
ẓ. gör- 13a/8
ẓ. ol- 95a/4
zaḥmet (Ar.): Sıkıntı, güçlük.
z. 91b/10
z.+dedür 12b/12
z.+in çek- 83a/2
zamān (Ar. zemān): 1. Devir, dönem, çağ.
z.+ına 6a/4, 6a/8

z.+ından 6a/8
2. İçinde bulunulan devir, yaşanmakta olan vakit.
z.+a, 96a/14
3. Zaman, vakit.
z.+ı 13b/16, 14b/6

zamāne (Ar.): Vakit, devir, zaman.
z. 63a/10

ẓann (Ar.): Zan, sanma, sezme. *bk. gümān*
ẓ. 8b/2

zār (Ar.): Ağlama, inleme.
z. 92a/12
z.+ı 95a/7

żarūret (Ar.): Mecburiyet, zorunluluk.
ż. 21b/13
ż.+idür 85b/11

ẕāt (Ar.): Öz, bir şeyin kendisi, bir şeyi o şey yapan ve öbür şeylerden ayıran, mahiyet; *tas.* zat kendi kendine vardır; isim, naat ve sıfat onunla vardır.
ẕ. 7a/9, 9b/16, 14a/16, 94a/3
ẕ.+a 11b/1
ẕ.+dur 7a/8
ẕ.+ı 3b/4, 8b/16, 18b/12, 22b/15, 81b/9, 83a/5
Ẕ.+ı Ḳadīm 92b/9, 94a/1
ẕ. +ımış 71a/8
ẕ.+lar 19b/14
Ẕ.-ı Muṭahhar 3b/5, 8a/16
Ẕ.-ı Muṭlaḳ 3a/14
ẕ.+ından 8a/9
Ẕ.-ı Yektā-i Cān 90a/4

zebānī (Ar.): Cehennem bekçiliği yapan melek.
z.+ler 69a/13

ẕelīl (Ar.): Hor, hakir, alçak, aşağı tutulan, aşağılanan.
ẕ. 5a/4, 12b/8, 89a/15

zencīr (Far.): 1. Eskiden suçluların, delilerin eline, ayağına vurulan demirden bağ.
z.+e 23a/18
z.+i 95a/6

zen (Far.): Kadın, hanım.
z. 16a/1

ẕerre (Ar.): Pek ufak parça, molekül.
ẕ. 87b/14, 88b/6, 93b/14
ẕ.+de 85b/8
ẕ.+den 20b/7, 21b/9, 83a/5
ẕ.+m 12a/7
ẕ.+si 14b/1
ẕ.+ye 13b/1

zer (Far.): Altın, zehep.
z. 15a/6, 85a/15

zevāl (Ar.): Yok olma.
z.+i 87b/9

ẕevḳ (Ar.): Zevk, eğlence.
ẕ. 94b/16

zevraḳ (Ar.): Sandal, kayık.
z. 71a/7
z. düz- 2a/6, 88a/16

ẓıl (Ar. ẓıll): Gölge.
ẓ.+da

zihī (Far.): Ne güzel, ne hoş, ne iyi.
z. 4b/5, 4b/5, 4b/6, 12a/6, 12b/16, 12b/16

ẕikr (Ar.): 1. Sözünü etme, ismini söyleme, anma.
ẕ.+in 85b/9
2. Allah'ın isimlerini (esmâ-yı hüsnâyı) söylemek suretiyle yapılan ibadet.
z. eyle- 71a/11, 80a/5

zindān (Far.): Çok karanlık, sıkıntılı yer.
z. 11a/1, 11b/13, 95b/7

zindegān (Far.): Diriler, canlılar.
z.+i 94b/3

zinhār (Far.): Sakın, aman, asla.
z. 2b/3, 15a/3, 15a/9, 15a/15, 84a/10, 93a/10, 96b/1, 96b/3

zīrā (Far.): Çünkü, şundan dolayı ki.
z. 5a/10, 5b/10, 5b/16, 14a/12, 15b/6, 16b/7, 16b/13, 17a/13, 17a/15, 17b/1, 17b/1, 17b/7, 17b/9, 17b/15, 18a/3, 18b/13, 18b/14, 20b/3, 21a/4, 21a/14, 21b/11, 21b/15, 22a/12, 22a/13, 66b/5, 72b/6, 76b/1, 76b/15, 83a/12, 83b/1, 83b/12, 85a/2, 85b/7, 85b/11, 85b/14, 86a/1, 94a/6, 94a/8, 94b/10, 95a/1, 95b/5, 95b/9

zīrek (Far.): Zeki, anlayışlı, uyanık. *bk. zeyrek*

z.+ler 5a/14, 15a/8
z.+lerüñ 5a/8
zişt (Far.): Çirkin, kötü, berbat.
z. 20b/5, 21b/13, 68a/3
z.+i 4b/12
zi (Far): Şaşma veya çokluk bildirir; ne güzel, ne hoş, ne iyi; çok.
z. 3a/4, 4b/5, 21a/9, 71a/7, 84a/9, 86a/7
żiyā' (Ar.): Aydınlık, ışık, nur.
ż. 90a/5
ż.+dur 2a/15
ziyān (Far.): Zarar, kayıp.
z.+dur 88b/2
z.+ı 2b/15, 9b/3, 13b/15
z.+um 3b/15
z.+a düş- 82b/6
ẓulm (Ar.): Eziyet, cevr, cefa.
ẓ. eyle- 85b/7
ẓ. it- 21a/10
ẓulmet (Ar.): (mec.) Karanlık.
ẓ. 82a/3, 82a/16 , 96b/7
ẓ.+dedür 12b/12
ẓ.+inden 13a/10
Ẕü'l-Celāl (Ar.): Celal sahibi olan; Allah.
ẕ.+den 81b/11
ẕ.+dür 20b/6
ẕ.+i 20a/4
zühd (Ar.): Dünyadan el etek çekip bir yere kapanma ve ibadetle meşgul olma. *bk. taḳvā*
z. 96a/9, 95b/16
zünnār (Ar.): Hristiyan keşişlerin çıplak tenin üzerine kuşandıkları kıldan kaba ve sert kuşak; *tas.* halk tarafından övülme arzusu.
z. 5a/8

SONUÇ[1399]

Üzerinde çalışma yaptığımız eser, birçok nüshası tespit edilen Kaygusuz Abdal'a ait Dil-güşā adlı eserdir. Bu eserin asıl nüsha olarak kabul ettiğimiz Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'ndeki nüshası ile Bursa İnebey Yazma ve Basma Eser Kütüphanesi'nde bulunan bir nüshası edisyon kritiğe tabi tutularak transkripsiyonlu bir metin oluşturulmuştur.

İçerik olarak tasavvufi öğüt ve görüşlerin genişçe yer aldığı bir eserdir. Kişinin Allah'ın rızasına kavuşmak için neleri yapıp neleri yapmaması gerektiği ve vahdet-i vücut konusu tekrar ve tekrar anlatılan konuların başlıcalarındandır.

Eserin, EAT döneminin genel özelliklerini bünyesinde barındıran bir eser olduğu yapılan çalışmada gözlenmiştir.

Fonetik özelliklerinden birkısmını şu şekilde özetleyebiliriz:

a) i / e değişimi
Metinde "i"li olarak geçip de bugün "e"li olarak kullanılan kelimeleri birer örnekle şu şekildedir:

bil "bel"
Göñülde büt olur bilinde zünnār (5a/8)
gice "gece"
Gün ṭoġınçaḳ irte oldı dirüz; ṭolanıçaḳ gice oldı dirüz.
il "memleket"
Ne kim gördi ise cānān ilinde
ir- "yetişmek, ulaşmak, varmak, ermek"
Ya Nemrūd'un āḫiri neye irdi
iriş- "ulaş, varmak, erişmek"
Ḳamu ḳul bāḳī devlete irişdi
irte "sabah, ertesi gün, gündüz, erte"
Gün bu gündür irte ne olursa ola, dir.
it- "yapmak, etmek"
Gel iy ṭālib olan ḫayāli terk it (2b/1)
iy "ey"
Gel iy ʿaḳl-ı kāmil bir naẓar eyle
vir- "vermek"
Ṣaḳın göñlüñi her sevdāya virme
yi- "yemek"
Ṭūṭī gibi şeker yimeye kerkenez
yil "rüzgâr, yel"
Hīç eyledi yile virdi nāmūsı

[1399] Bu bölümün oluşturulmasında; YAVUZ Orhan (2006). *Anadolu Türkçesiyle Yazılan En Eski Tezkiretü'l-Evliya Tercümesi ve Dil Özellikleri (İnceleme-Gramer-Metin).* Konya: Tablet Yay. adlı çalışmadan faydalanılmıştır.

b) Kalınlık-incelik uyumu
Metnimizde yer alan Türkçe kelimelerde uyum tamdır. Günümüzde uyum dışında kalan “dahi, kardeş” kelimeleri metnimizde uyuma bağlı olarak kullanılmıştır:
ḳardaş 15a/7, 84a/12, 91a/8, 93b/3
daḫı 3a/10, 4a/11, 6a/5-7-13-16, 6b/2-3

c) Yuvarlaklık-düzlük uyumu

Eski Anadolu Türkçesinin en önemli özelliklerinden biri de hiç şüphesiz bu yuvarlaklaşma hadisesidir. Bir sebebe bağlı olarak olduğu gibi sebepsiz de yuvarlaklaşmanın olduğu görülmektedir (Yavuz, 2006: 188). Kelimelerde ve eklerde meydana gelen yuvarlaklaşmaya dair metnimizde birçok örnek vardır.
Kelimelerdeki yuvarlaklaşmalara örnekler:

ayru 2b/3, bellü 22a/3, degül 13a/7, delü 23a/18, divşür- 4a/8, doġrı 83a/7, dolı 87b/8, eyü 11b/7, ḳamu 2a/10, kendü 2a/1, kendüz 8a/12, ḳulaġuz 4a/11, ḳulavuz 21a/9, tilkü 95a/16, yancuḳ 90a/12, yaġmur 16b/12, yaru 6b/10, yavuz 23a/8

Eklerdeki yuvarlaklaşmaya örnekler:

-up, -üp, -uban, -üben zarf-fiil eki:
ṭolaşupdur 10b/12, ṣaḳlayup 69a/13, açup 15b/2, ḳılup-ṭurur 18b/12, varup 21a/2, ḳaynayuban 82a/12, baḳuban 87b/15, girüben 2a/4, bilüben 5a/1, 19a/7, idüben 81b/6

-dür- fiilden fiil yapma (ettirgenlik) eki:

bildürdi 6a/12-13

-ür- fiilden fiil yapma (ettirgenlik) eki:

bişürici 12b/10

-sun, -sün; -sunlar, -sünler emir 3. şahıs ekleri

ḳalmasun 15b/6, olmasun 15b/7 şād olsun 93a/2

-dur, -dür; -durur bildirme eki:

Ḥaḳ’dur 2b/5, budur 2b/11, ṭoludur 3a/8, oldur 3b, ᶜayān-durur 9a/7, sālik-i rāh-durur 18a/12, bāṭın-durur 94a/1

(u)m, -(ü)m; -(u)muz, -(ü)müz iyelik 1. şahıs ekleri:

maḳṣūdum 3b/15, yolum 4a/1, ḳarārum 61b/4, ḫoşumuza 69a/3, ṭolaşduġumuz 16a/6, ᶜaḳlumuz 21a/4

(u)ñ, -(ü)ñ; -(u)ñuz, -(ü)ñüz iyelik 2. şahıs ekleri:

başuñ 2b/4, cānuñ 2b/5, cānuñda 3a/2, üleşdügüñüz 16a/3, didügüñüz 74b/6

-uñ, -üñ; -nuñ, -nüñ ilgi hâli eki:

ᶜışḳuñ cünūnı 2a/5, Ḥaḳ'uñ bürhānı 2a/12, ᶜışḳuñ es̱eri 3a/2, cānuñ bāġı 3a/13, sözüñ ḫaṭāsı 2a/16, göñlüñ bāġında 3a/13, göñlüñ içinde 62b/13; hevānuñ deryasından 63a/4, Muṣṭafā'nuñ 6b/2, eşyānuñ āyinesi 6b/4, birbirinüñ āyinesi 7a/8, ḫazīnenüñ tevārīḫi 7b/3, nesnenüñ 65b/4

-lu, -lü; -suz, -süz sıfat yapma ekleri:

ṣıfatlu 12b/11-17b/3, ḫayāllü 20b/4, dimelü 21b/10, ṣūretlü 84a/12, dürlü 87b/7; azıḳsuz 4a/10, fenāsuz 9b/10, yolsuz 72b/6, kendüsüz 14a/5, izinsüz 16b/8

-du(m), -dü(m) görülen geçmiş zaman eki:

oldum 61b/4, unutdum 4a/2, buldum 11b/2, gördüm 10b/13, irişdüm 11a/4

-du(ñ), dü(ñ); -tu(ñ), -tü(ñ) görülen geçmiş zaman eki:

ḳalduñ 4a/9, ḳılduñ 17b/4, almaduñ 22b/3, söyledüñ 11b/6, geldüñ 15b/11

-du(ḳ), -dü(k) görülen geçmiş zaman eki:

ḳalduḳ 16a/8, olduḳ 16a/11

-uz, üz çokluk 1. şahıs eki:

ururuz 16a/5, işidürüz 16a/5, eylemezüz 16a/5, bilürüz 18a/13

-e-vüz istek ve şart çekimlerinde çokluk 1. şahıs eki:

eyleyevüz 10b/6

-ur, -ür geniş zaman eki:

utanursañ 2b/12, ḳalursañ 3a/1, varursın 63a/16, görür 2a/13, bilür 3b/8

-elüm çokluk 1. şahıs emir eki:

işidelüm 10a/11

-(u)ñ, -(ü)ñ; -ñuz, -ñüz çokluk 2. şahıs emir eki:

ḳoşuñ 63a/6, işidüñ 5a/4, görüñ 8b/13

-cuḳ isimden isim yapma eki:

yancuġı 90a/12

-ġun fiilden isim yapma eki:

azġunlıḳdandur 16b/12

-mur fiilden isim yapma eki:

yaġmur 16b/2

d) Düz ünlü taşıyan ekler
"Kelime köklerinin ünlüleri ne olursa olsun, bazı ekler daima düz ünlüdürler. Bu eklerin yazılışları son zamanlara kadar hep bu şekilde devam edegelmiştir." (Yavuz, 2006: 200). Günümüz Türkiye Türkçesinde birkaç kelime dışında kökle ek uyumu gerçekleşmiş durumdadır.
Metnimizde tespit edilen düz ünlülü ekler özet olarak şu şekildedir:

-ı, i belirtme hali eki:

Sulṭānı 59b/1, yolı 60a/15, uyḫuyı 4b/3, yüzüñi 3b/12

-ı, -i 3. Şahıs iyelik eki:

ma^{c}ānī burcı 2a/3, cānuñ bāġı 3a/13, yol erine 4a/6

-dı, -di görülen geçmiş zaman 3. Şahıs eki:

yutdı 4a/3, aldadı 61b/7, oldı 62a/13, düşdi 4a/1, görindi 4b/4

-mı, -mi soru eki:

vücūddan mı 5a/13, vücūd mıyam 61b/3, degül mi 2a/10, bilür misin

-(n)-, -(n)i belirtme hali eki:

anı 4b/1, bunı 5a/14, aṣlını 5b/16, varlıġını 10a/4, gencini 4b/11, özini 59b/1

-sı, -si iyelik eki:

ḳamusı 2a/11, fenāsı 2a/16, ejdehāsı 4a/3, perdesi 4b/4, cümlesi 62b/10

-cı, -ci isimden isim yapma eki:

yolcı 4b/7, seyrāncısın 93a/12, boyacı 95a/16

-(ı)n, -(i)n fiilden fiil yapma eki:

bulına 3a/14, görinen 2a/14, bilinmez 5a/15

-(ı)l, -(i)l fiilden fiil yapma eki:

yañılma 2b/3, açıldı 4b/4, yaradılmışda 4b/9, düzilmiş 10b/5

-mış, -miş öğrenilen geçmiş zaman eki:

olmış 2a/12, gelmişem 3b/16, bilmiş 6b/14, görmiş 8b/14

-sın, -sin fiil çekiminde teklik 2. Şahıs eki:

olasın 2b/9, anlayasın 3a/15, bezersin 2b/16, irişesin 61a/6

-sın, -sin teklik 2. şahıs bildirme eki

ṣarrāfsın 63a/8, ādemsin 2b/15, sensin 3a/6, degülsin 62b/12

olġıl 2b/8, uyanġıl 2b/12, eylegil 2b/5, bürüngil 2b/12, döngil 71a/10

-lıḳ, -lik isimden isim yapma eki:

varlıḳ 2a/12, ıraḳlıḳdan 63a/6, ṣayrulıḳ 11b/13, birlikde 2a/11, tekebbürlik 13b/13

-ici fiilden isim yapma eki:

bişürici 12b/10

-ınca, -ince zarf-fiil eki:

doyınca 84b/10, dutmayınca 91a/14, çekmeyince 94a/1, getürmeyince 96a/13

(i)nci isimden isim yapma eki:

ikinci 20b/15, üçünci 20b/15

e) Ünsüz değişmeleri
Metnimizde tespit ettiğimiz ünsüz değişmelerinden önemli olanları şu şekildedir.

1. ḳ- / ḫ değişikliği:
   Dil-güşā'da kelime ortasında -ḳ- / -ḫ- değişmesine örnek olabilecek sadece "daḫı" kelimesi vardır:

daḫı<daḳı<taḳı daḫı 2a/13-14, 4a/11, 6a/5…
Kelime sonunda bu değişiklik “yoḫsa” kelimesinde görülür:
yoḫ<yoḳ “yok, değil” yoḫsa 6b/13, 18b/1, 84b/6

2. ñ / m değişmesi:
gömlek < göñlek < kön̂glek: göñlek 20b/14 (Asıl nüsha olarak kabul ettiğimiz Hafız Ahmetağa nüshasında iki defa bu şeklinde geçmektedir. İnebey nüshasında ise “gömlek” şeklinde geçmektedir.)
3. n̂g / ñ değişmesi:
baña < ban̂ga: baña 19a/12, 88b/1
deñiz < tin̂giz: deñiz 2a/4, deñizdür 5b/7, deñize 10a/7
diñle- < tın̂gla- < tınıgla-: diñle 3a/7, diñle 60b/7
göñül < kön̂gül: göñül 3b/10, 4b/6, 83a/12
öñ < ön̂g: öñ 4a/12
saña < san̂ga: saña 3a/14, 3b/1, 3b/3
Tañrı < Ten̂gri: Tañrı’yı 6b/1, Tañrı 7a/4, 82b/11

4. t / d değişmesi:
Eski Türkçe devresinde t- ile başlayıp metnimizde d olan birçok kelime vardır. Bazıları şunlardır:

dad 13a/3, daḫı 2a/13-14, 3a/10…, danuḳlıḳ 81b/10, degül 2a/10, 62b/12…, degin 6a/4-15, 6b/10…, delüyi 23a/8, deprenmez 22a/2,
Eski Türkçede t- ile yazılıp da metnimizde de bu halini koruyan kelimeler şunlardır:
ṭağıl- 3b/7, 22b/11, ṭaş “dış” 12a/14, ṭoġ- 12a/7, 13b/9, 16b/3…, ṭoġrı 11b/14, 90b/8, ṭoḳuz 11b/11, 87b/2, ṭolaş- 10b/9, 10b/10 ṭolu 3a/8, 8b/5…, ṭon 9a/3, 87b/12, 88b/10, ṭoy- 13b/3 (İN nüshasında “doy-” şeklindedir)

f) Ünsüz benzeşmesi

Bu dönem metinlerinin genelinde görülen ünsüz uyumsuzluğu bizim metnimizde de aynı şekildedir. Buna dair örnekler şunlardır:

ṣıfatda 5a/14, putda 9a/6, kāyinātda 21a/13, Ḥaḳ’dan 2b/12, derecātdan 68a/10, ṣıfātdan 20b/10, ıraḳlıḳdan 63a/6, baḳdı 6a/6, ṭolaşduġumuz 16a/6 (İN’de “dolaşduġumuz”), olduġı 16a/14, olduġuñ 16b/6uzaḳdur 4a/10, ḳalacaḳdur 4b/1, yoḳdur 5a/10,

Bir örnekte ise ünsüz uyumu vardır:

aḳça 16a/1

g) Ses ikizleşmesi

aṣṣı 5a/10, aṣṣıdan 13b/14, aṣṣıñ 20a/8, aṣṣıñı 82b/6

issi 16a/2-3-8, 16b/6, 18b/6, 83a/12

KAYNAKÇA

Ayni, Mehmet Ali (1930). Nefs Kelimesinin Manaları. *Dârulfunûn İlahiyat Fakültesi Mecmuası*, *4,* 46-52.

Azamat, Nihat (2002). Kaygusuz Abdal. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, 25,* 574-576.

Cebecioğlu, Ethem (2009). *Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü*. İstanbul: Ağaç Yayınları.

Devellioğlu, Ferit (1996). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.

Dilçin, Cem (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: TDK Yay.

Dil-güşā; Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi, No. 1963, (BY).

Dil-güşā; İnebey Yazma ve Basma Eserler Kütüphanesi, No. 7856/3.

Gölpınarlı, Abdülbâki (2013). *Kaygusuz Abdal, Hatayî, Kul Himmet.* İstanbul: Kapı Yayınları.

Güzel, Abdurrahman (2009). *Dil-güşâ,* Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Hacıeminoğlu, Necmettin (1992). *Türk Dilinde Edatlar,* İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Kam, Ferit (2015). *Vahdet-i Vücud* (Hzl. Yüksel Kanar). İstanbul: Kapı Yayınları.

Kanar, Mehmet (2009). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü (2 cilt)*. Ankara: Say Yayınları.

Kanar, Mehmet (2011). *Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Say Yayınları.

Kanar, Mehmet (2013). *Farsça-Türkçe Sözlük*. İstanbul: Say Yayınları.

Köktekin, Kâzım (2007). *Yûsuf-ı Meddâh: Varka ve Gülşah.* Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Kutbe'd-dîn İznikî (2003). *Mukaddime (Giriş-İnceleme-Metin-Sözlük).* (Hzl. Kerime Üstünova), Bursa: Uludağ Üniversitesi Yay.

Özkan, Abdurrahman (2015). *Netâyicü'l-A'mâl ve Menâhicü'l-Ebrâr.* Konya: Palet Yayınları.

Parlatır, İsmail (2006). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Yargı Yayınları.

Şemsettin Sami (1317). *Kâmûs-ı Türkî*. İstanbul.

Tepeli, Yusuf (2002). *Fazîlet-Nâme II (Gramatikal Dizin).* Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Timurtaş, Faruk Kadri (1994). *Eski Türkiye Türkçesi, XV. Yüzyıl (Gramer-Metin-Sözlük).* İstanbul: Enderun Kitapevi.

Uludağ, Süleyman (2012). *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Kabalcı Yayıncılık.

Ünver, İsmail (t.y.). Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler. turkoloji.cu.edu.tr, Erişim Tarihi: 12.09.2017.

Ünver, İsmail (t.y.). Arap Harfli Metinlerin Çevirisinde Karşılaşılan Yanlışlar. turkoloji.cu.edu.tr, Erişim Tarihi: 13.09.2017.

Yavuz, Orhan (2014). *Muhibbî Dîvânı (İnceleme-Metin-Tıpkıbasım).* İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları.

Yavuz, Orhan (2006). *Anadolu Türkçesiyle Yazılan En Eski Tezkiretü'l-Evliya Tercümesi ve Dil Özellikleri (İnceleme-Gramer-Metin).* Konya: Tablet Yay.

Yavuz, Orhan ve Gülmez Mevlüt (2015). *Manzum İlk Ashâb-ı Kehf Kıssası (İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasım).* Konya: Palet Yayınları.

Yılmaz, Mehmet (1992). *Edebiyatımızda İslamî Kaynaklı Sözler (Ansiklopedik Sözlük)*. İstanbul: Enderun Kitabevi.

İnternet Kaynakçası

http://www.dinimizislam.com Erişim Tarihi: 08.10.2017.

http://www.kuranmeali.org Erişim Tarihi: 08.10.2017.

http://www.kubbealtilugati.com Erişim Tarihi: 03.12.2016-12.06.2017 tarihleri arası

http://lugatim.com Erişim Tarihi: 13.09.2017- 20.09.2017 tarihlerinde

http://www.luggat.com Erişim Tarihi: 10.12.2016.

http://www.namazzamani.net Erişim Tarihi: 08.10.2017.

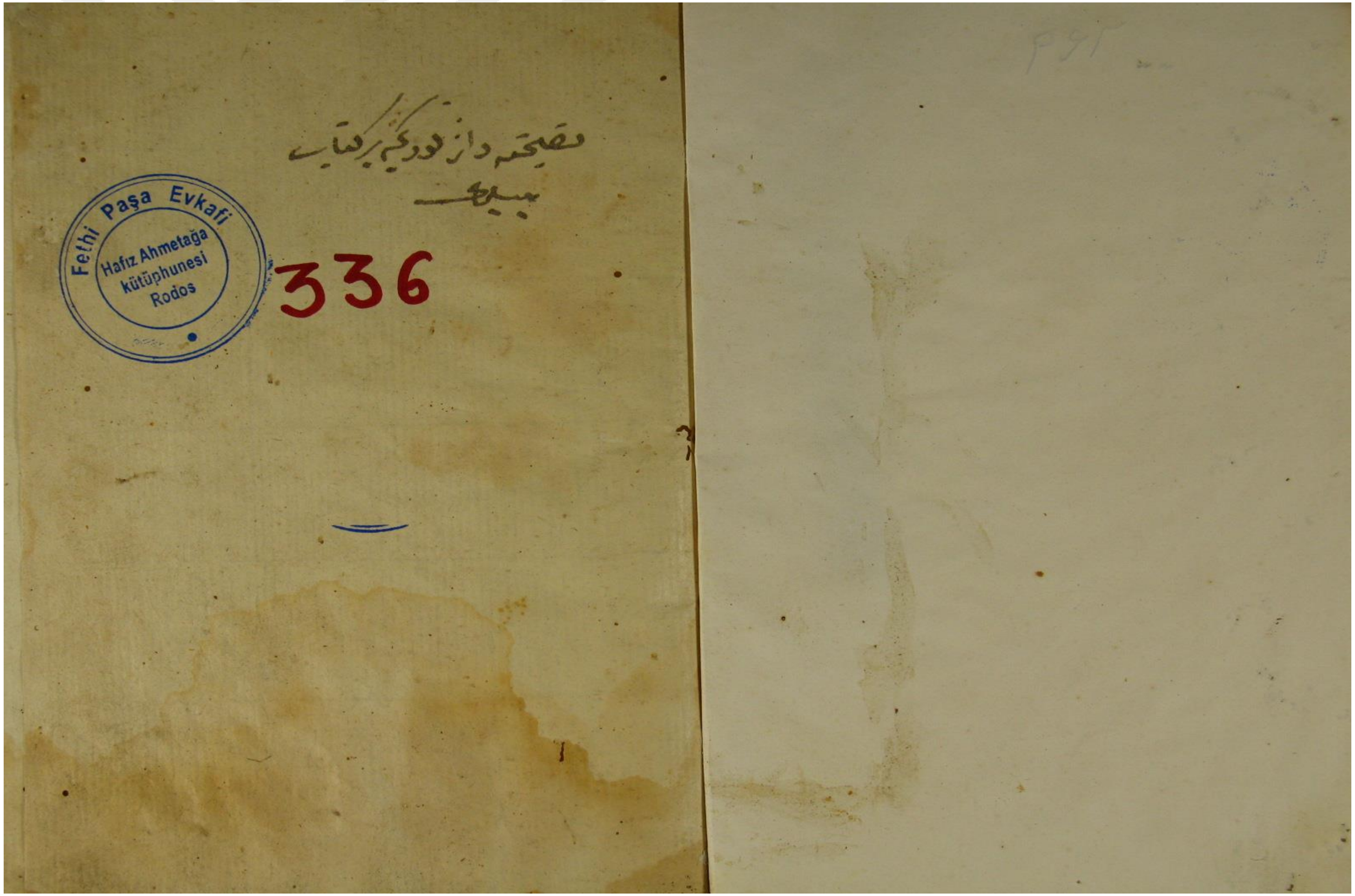
https://sorularlaislamiyet.com Erişim Tarihi: 08.10.2017.

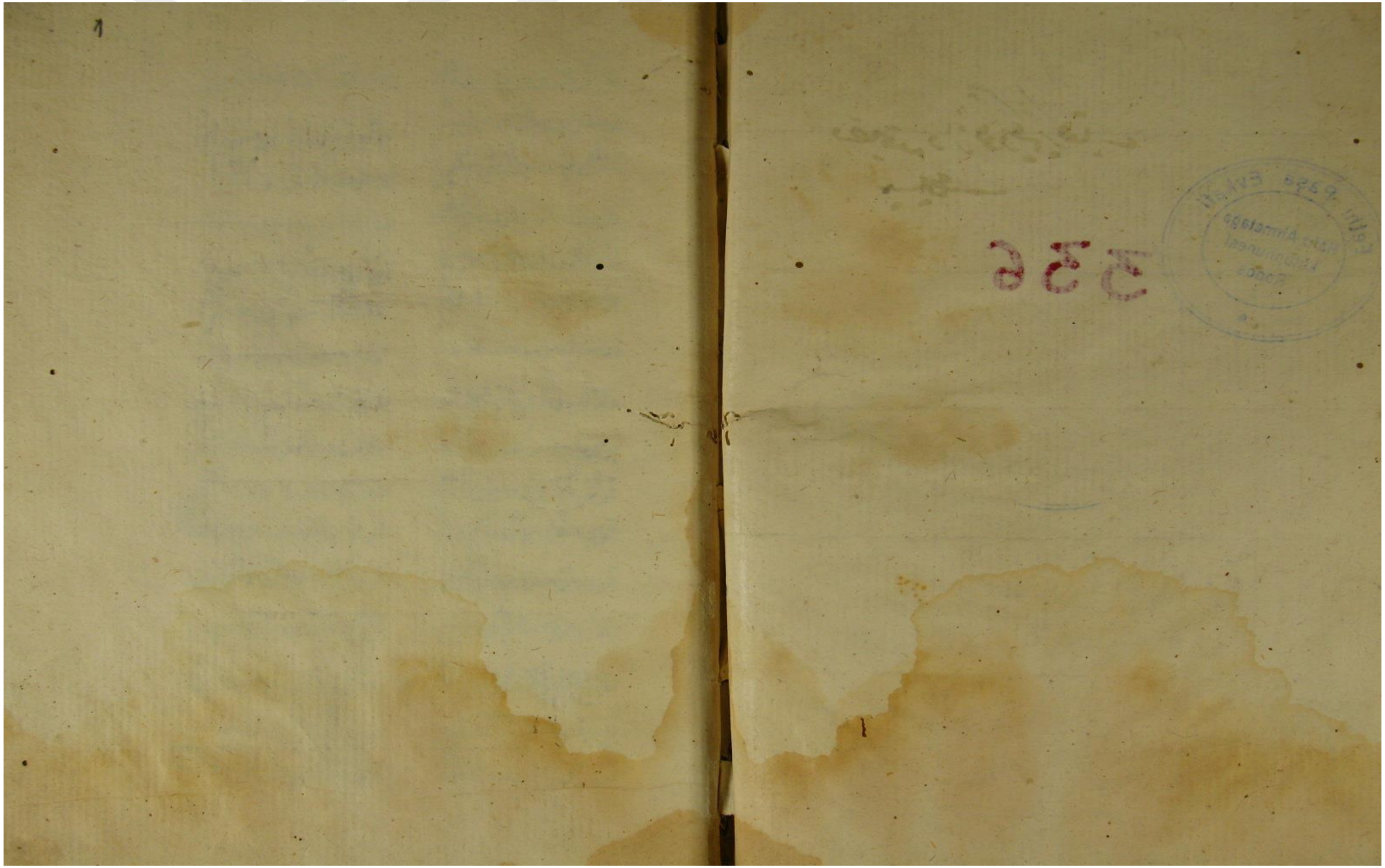
http://www.tdk.gov.tr Erişim Tarihi: 04.12.2016-12.09.2017 tarihleri arası

TIPKIBASIM

HÂFIZ AHMETAĞA NÜSHASI

Fethi Paşa

Fethi Paşa Evkafı
Hafız Ahmetağa kütüphunesi Rodos
336

24

2a

1b

2

کل ای کنزو حالینی بولبلنلر　　بو یولک کنزو مقدارین بلنلر

ارشنلر بو وحدت منزلینده　　جان و باشن ترک ایدنلر عشق یولینه

معانی برجنه سیران ایدنلر　　وجودی قطره سن عمّان ایدنلر

کروبن عشق دکزین بویلنلر　　معانی ازلیوب صوی صویلنلر

نره یکدر بلن علم لدنی　　اولا مقصد قلدر بو عشقک جنونی

بو معنی بحرینه زورق دوزنلر　　بو وحدت قوشلرینه فاق دوزنلر

ارشنلر سلیمان منزلینده　　اولنلر عندلیب وحدت گولینده

معانی میدانینه باز اولنلر　　حقیقت برجنه شهباز اولنلر

بو معنی دریننه معدن اولنلر　　حقیقت کامل انسان اولنلر

قمو اشیا که وار موجود دکلی　　حقه انکار ایدن مردود دکلی

قموسی حقله بر لکدن یکسان　　قمو واحد اولوبدر درد و درمان

قمو وارلق حقله برهانی اولمش　　قمو وارلق حقک امکانی اولمش

بقان هر یکا سلطانی کورریس　　دخی هیچ غیری یوق جانی کورریس

دخی هیچ غیری کورنمز جهانده　　همان حقدر کورینن هر مکانده

نیدر بقسک همان نور ضیادر　　قمو بوز آینهٔ گیتی نمادر

قمو وارلق یا قیدر یوق فنادر　　خطا یوق قمو سوزلک خطاسی

2b

کل ای طالب اولان خیالی ترک ایت | خموش اول بو قومه مقالاتی ترک ایت
صقین بیهوده سوزلردن دکلو | ارشد وکی یره صونغل الوکی
بو جهاندن یولی زنهار یا کملله | حقی سن کندوزکدن آیرو بلمه
صاقین کوکلکی هر سوده یه ویرمه | اوزوکه کل باشوك غغوایه ویرمه
جانك پاك ایکن خیالی خامدن | همان حقدر بو جمله جهاندن
نصیحت قبول ایله ابلیس اولمه | خاص الخاص اول بو یولده خسس اولمه
اکر بلمك دیلرسك سن اوزوکی | حالك کلمه مزانه اور سوزوکی
بو یولده بولدرینه یولداش اولغل | ایاغ اولمدیولی چند باش اولغل
اوزوکه کل خبر کل سوزمدن | که خبردار اولاسن تا اوزوکدن
حقی سن کندوزکدن آیرو کورمه | اوزوکی غیری حقی غیری کورمه
حقیقت جمله عالم نور مطلق | حو استرسك حقیقت بودر حق
اکر حقدن اوتا نورسك اویان غل | قو بو خیالی اوزوکه یور نکل
اوزوکی جهل الله حقدن آیرما | حقه طوغری باق آخر کونك آیرما
صقین الدنغل سن بو خیاله | اکر جانیله مشتاقسك وصاله
ایمان اهلی ایسك ترك ایت مکانی | ادمرك بل آخره سود وزیانی
نچون حیوان کبی غافل کزرسیز | مکر شیطان کبی حقدن بزرسن

اونوتمه

3a

3

اونوتمه حقی سن قالمیا بیاندن | خیف اکر قالور سالك بو خیالدن
اکر انسانسك اکله خبری | جانکدن وار سیدك عشقك اتش
حقی سن کندوکر یاراللی کور | یوغ اولما اوزوکی وار ایللی کور
مطیع اول حقله اولما مخالف | اکر بو یولده کچرسك زحایف
ای حقی استین کزمه بیاندن | همان استدوکك نسه چو سندن
سنك استدوکك نسن هماسن | سعادت کوهری کان ومکان سن
اکر بلمز ایسك بیلنی دکله | سوزن ایشیت نذر خبری اکله
قو انشیا ایچنده طولدر حق | اکر بجهکی دیلرسك کوزك آچ باق
کوزك آچ کور حقی جمله مکانده | طلودر قاموو وجودی جهانده
نیر بقسك کوردیکن اولقدر | دخی کم وارحمافی حی وعلیمدر
بو خبردن جانوکه بر خبر ویر | بویکدن جان قوغینه بالدر ویر
او یار کوکلی بو غفلت خانیدن | صور جان بوستانی توجیدن تندن
کدتا جانوك باغی اولا منور | بتر کوکلك باغنده کول وکلزار
صفاتکده بولینه ذات مطلق | سکا یوزکوسترة کوکلکده کی حق
بلاکن سن نه سن کندوحالوکی | آخر اهل عیان قیل وقالوکی
اوزوکی بلکه ندریلدسن حق | عیان اولا سکا بو ستر مغلق

3b

بتر جانوك باغنده تازه كوللر | بر بكه كلد سا كه جمله قوللر
سن اولاسن قمو بولداغي منزل | سنك قاتكده حل اولا بو مشكل
سكا سجده قله جمله خلايق | قمو يرده كي قول كوكده ملايك
سن اولاسن قمو شيئك مراتي | قمو يرده صفات بجنده ذاتي
بولينه سنده اول ذات مطهر | سني بيان قلد بو جمله دفتر
كل اي انسان انت سن بو خبره | نيه سن كنذو فكره قل سفري
سجودك سن سكا قل غيره قبله | همان سنسن اوزوكه كل طغمله
بلورميسن ندر بو سوزده مقصود | سكا موجود اولوبدر آنكي معبود
وجود سنسن سكا يار اولان اولدر | سنك جانكده پنهان اولان اولدر
اودركو كالكده كي فكر خيالك | اودر وجهكده كي حسنو جمالك
همان اولدر اوزكي سن صنورسن | عيان اولدر سكا پنهان صنورسن
يوزوكي يره قويا سن قتنده | حالكي عرض ايده سن حضرتنده
سبب اولدر كه بلمزسني اوزوكي | كوزك قچن كوره بلسه اوزوكي
مكر انسان كامله ايره سن | ندر بو حكمتك اصلن صوره سن
ديرسن كم بنم بن مقصودم نه | بو بازارده زيانم نه سودم نه
نه يرده كلمشم بو نومه ايشوم نه | آخر نه اوله جاغم كردوشم نه

ازيغم

4a

4

ازيغم يوق يولم صحرايه دوشدي | باشم كوره نعجب سودايه دوشدي
اونوتدم اصلمي قالدم بيابان | كرفتار اولمشم بو جسم جانه
بو نفسي شوم بني الدادي طوتدي | بو طمع اژدهاسي بني يوتدي
مرنجي استرم هردم جهانه | همان بو قور سودا وار ليسانه
سوزم اوزدر ولي اولدرم غافل | نيم اوزومي بلمز كم عقليم
عاصيم يولدن مطيع اولم | تكبر فضوليم يول كلممم
بو سودادر بني قوين يولمدن | سركردان ايلين كنذو حالمدن
بو سوزدن سن قياس ايتكل اوزوكي | اوكوك دوشور بر آجي كور اوزوكي
نجه سركردان اولاسن جهانده | آزيغك يوق صوص قالدك بيابانده
آزقسوز يولكه كرم يول اوزاقدر | بو يولكه كرمكوك اصلي براقدر
آزيغك دير دخي بر يولداش استه | سكا قولاغوز اولماغه بلش استه
غافل اولمازني بو حالدك صور | چون اولك صوك كيده جكسن آزغك كور
نجه بر بو ويران كروان سراينده | غافلسن غافل اولمقدن نه فايده
طوريكل دير اوكلك ديو شيمدي برقدر | كوچر كروان قالورسن تيز ترك قال
نجه بايقوش كبي بو ويرانده | نجه سي قاله سن شو ايله بيانده
غافل اولما كوزك آچ بر طوركل | الحاري كيمه حقدن بنه بري كل

4b

چون آدمسن خبردار اول انده حال اوکم سندن قالاجقدر آنی صال

آنی کور ترکم بو یولده کر کیدر غافل اولتوره کم منزل اوزقدر

غافل اولما قالورسن یولداشلکدن بو اویخویی ایدر آنی باشکدن

آجلدی پرده سی اول کوزلرندن باقی آنی جسم ایچنده کان کوزندن

حجاب کتدی عیان اولدی او سلطان زهی لطف و زهی احسان ایدوران

زهی هماکه بو کوکلده دوشدی قمو قول باقی دولته ارشدی

قمو یوللر ایچی ایرشدی بولدی منزل بحمدالله که حل اولدی بو مشکل

قمو اشیا حقیله وصلت اولدی ایرشدی برلک اکیلک اولدی

شیاطین قالمدی کتدی آرادن برادلمشدی بو کلنجه آدن

بقا بولدی قمو اشیا فناسز خطاسز اولدی بو جمله خطاسز

سعادت کنجنی هرکسی بولدی قمو اوز نسلی اولدی

یگانه اولدی هب طالب مطلوب نه نزشی قالدی اراده نه محبوب

قموسی برلکه بتدی بر اولدی برکدی جمله شی عجب برکه اولدی

یورت کندو حالکی غافل اولمه او نان غلحقدن انی فضول

اوزینه یار ایدن التون مالی مال ایچون ایلین جنکو جدالی

مالی کندوزینه دولت بلنلر مالیله عزت و شهرت بولنلر

بلوبن

5a

5

بلوبن صافی بلمزه اوزنلی اوزینی مال الله اولو کورنلر

مالدر حادردیکی سید مختار اکر مصطفایه قیلو بسک اقرار

قارون بو مال الدینیر ایوزندی آخر مالی اوجندن یره کچدی

اشتدک مال اوجندن دقیانوسی ذلیل اولدی ایلدی ویردی ناموسی

یا نمرودک آخرینه ایردی هیچ ایلدی ناموسی بیله ویردی

بو مال شدادی حقیر دی بولندن سرکردان ایلدی کندو حالندن

بارک بو دنیا سربسر خیالدر دایم الدرکشی ایشی آلدر

نیچه زیرکلرک عقلنی اوغرلر کوکلده بوت اولور بیلنده زنار

نیچون ترک ایلدی ابراهیم ادهم آنونکچون اولمدی دنیایه همدم

عارفلر خبرکلو بو خبردن زیرا که اصی بوقدر بو بازاردن

ای بو جهانده انسان دینلر وجود ایچنده هم بن جان دینلر

کورنلر حقی هر پرده ده معین ندر اصلی وجودک ندر ایمش جان

بو حکمت ندر غنی اصلی ندندر عقل ایرمز وجود دکمی یاجاندر

بو صفتده مات اولیدر زیرکلر یا نه بلسون بو نی خار و خسکلر

بو قار و کوک اشاغه بر کورینور بلیمز بیر بیره بور ینور

کوکک نرده ده بانی بو قدر چقلمز یروک نهایتنی کمسه بلمز

نیه باقسڭ همان بحری محیطدر | عقل ایرز هماهمان بوندن سکون
ایره بلمز عقللر اولدی حیران | بلنمز بونه طوبدر بونه چوکان
سیر صالدی بو میدانه عاقللر | بیان قلمدی بو صفتی دللر
کل ای عاقل کامل بر نظر ایله | عشقی جان قوشینه بال ور ایله
کوزڭ آچ کور آنی بونی جهانده | طالبه بر دره در مطلوب قتنده
بونه یولدر که پایانی کورنمز | بونه وجودکه هیچ جانی کورنمز
نیه باقسڭ که پایانی دکزدر | بونه منزل بونه یولدر ونه ازدر
بونه کارخانه اوستادی کورنمز | یا بلنمز ولی اشیا کورنمز
یاد اولن کندو زندن یاد اولور | بلیشنلر همان آزاد اولوبدر
بلنمین بیگانه در اوزینه | زیرا بلمز وجودی نیدر اوزینه
اوزین بلن کشی اولدی خبردار | همان بو جان وجودده هر نکم وار

ای عقل کامل بو سوزڭ جوهرینه نظر ایله کورنی بیان قلور اول
قدیم لم یزل بو کارخانه‌یی بنیاد ایلدی کاف ونون ایچنده تمام
قلدی بر بویرنده استقامت طوتدی هر اشیا کندو اشنده قایل
اولدی ولی هر کشی کندو اشن بلور انجق بو حکمتڭ حقیقتن
بلمز زیرا که هر کشیه کندو اشی حجاب اولدی بو حجابدن کچن بنم اصلی

کوره

6

کوره بیلمدی اول سببدن درکه جمله اشیا بر بریندن صورر که
بو کارخانه‌یی دوزن نه یرده در جمله اشیا بو حال ایچنده سرکردان
در کوکدن که مخلوق یره بقر الحق هم اولادیو بو حال ایچنده بو
بریندن خبری یوق الست بربکم دمندن تا آدم زماننده‌دکین
شویله قالدی اولدم که آدم کلدی اول دخی بو کارخانه‌یی کوردی
یوقارو باقدی کوکی ایراق آشغا باقدی یرڭ نهایتی یوق
اولدی اخی بو کارخانه‌یی کوردی کندو اشینه مشغول اولدی
آدم پیغامبر زماننده‌ن تا محمد مصطفی زماننه‌دك هر
پیغامبر کلدی هر بریسی بر درلو فکر ایلدی بو کارخانه‌یی دوزنی
استمك باینده قالدیلر محمد مصطفی کلدی بو حالڭ اصلنی فرعنی
بیان ایلدی شویله که شرطدر بو کارخانه‌یی دوزنی کارخانه ایچنده
بلدردی والله بکل شیء محیط دیدی نشانی بنم اشیا ایچنده
بلدردی امدی مختارڭ دخی نشانی بو قدر اولدی امدی هر کشی
بر نسنیه اقرار بغلدی قدیم سلطانی ارایرده منزه کچدی لا
محمد مصطفادن تا بو دمه دکن اراده نجه کاملر کچدی هر بریسی
بو بابده بر درلو عقل طریقنجه دیدیلر دخی مختار علمدن دلیل
آلدیلر آخر الامر دیدیکه من عرف نفسه فقد عرف ربه دیدیلر

6b

تورك دلنجه دیمك اولورکم نفس بلن تکرینی بلور دیمك اولور
ایمدی بوده رویش دانجی محمد مصطفانك سکز یوز یلندن کلدی
اولدیغی دیرکه جانم بو نفس نرنسندر که آنی بلن تکرینی بلور
ولی بو آدم برادکمش جمله اشیانوك آینه سیدر دلیل بوکه
آدمك وجودی بر شهردر هر نه که جمله عالمده وار ایسه بو
شهرده واردر اول شهرك اون ایکی قاپوسی واردر قاپو
وارکه دایم آچوقدر قاپو وارکه دایم قپانوکدر قاپو وارکه
کاه آچوق کاه قپانوق آدمك وجودنده اوجیوز التمش طمار
واردر دیدی یوز یتمش سکزدر دورت یوز قرق دردت یارکی
کمکدر یاروسندن یوقارو بغازنه دکن یدی قات کوکدر
اندن آیو قارو عرشدر یاروسندن آشغاسی دیبنه دکن یدی
قات یردر اندن اشغاسی اوکوزدر بالقدر امدی بو نفس کم
دیرلر بو شهرك کندو میدر یوخسه اولدخی بو شهرده بر نسنه
میدر آنی بلن حقی بلمش اولور نفس ایکی نسندن عبارتدر بری
بوکه وجود جمیعنه نفس دیرلر بری بوکه حقدن غیری خیاللر که
وجود اچنده اندیشه اولورلر اکا نفس دیرلر بو ایکی تعیین قنفسیدر
دیدیلرکه وجودك جمیعدر امدی وجودك دخی اصلی دردت مخالف

7a

نسندن آشکاره کورینور او دردن ویلدن وطبراقدن و
صودن بو خود محدثدر نسنه‌نی قدیم بلمکه نته دلیل اولا
امدی عزیزم بن بو خبرك حقیقتینه نظر ایلدکورکه جمله‌سندن
تکری وجوددر دیرسن ایلا اولسه آنسز نسنه اولمیه چون
جمله نسنه آنوکله اولاشقدر بس اکراه ایلیوب حقیر باقمق
شیطان فعلدر امدی حقی قبول ایده نکدر اکراه ایده نك
دکلدر هر شیئك حقیقتینه باقسك اصلی حقدر فرعی اشیا
دربر برینه متصلدر بر برینك آینه سیدر حق ذاتدر اشیا
صنقدر صورتله معلوم اولور ذات وصورت وصفات برد
وجوددر ولی بو وجودك شش جهتی واردر هر جهتینه نظر
ایلسك بر ایرقسی کورینور بو اراده طالبر رهبر کرکدر تا اشی
تمیز اولا ای طالب حقی سن تمیز بلمکدلیرسك محمد مصطفا دیدیکه
من عرف ربه دیدی بس نفس بلمک اول دکلدر که معیشتی مصلحتی اولا
هر اشیاک جهانده وار جمله‌سی بو ندن خبردار در ولی سوز حقی بلمکه
اوزه رنده درحقی اشیادن استمك بر بابدر اشیا ایچنده استمك
بر بابدر ودخی شویلکه اشیادن ایرو استمکدر یولا اوزاق منزلی ایراق
یا یانی بلورمز اکر اشیا اچنده استر اولسك دلیلی آدمدر ولی

7b

بو آدم صورتی کائناتك دفتریدر شویله که جمله عالمك نسخه‌سیدر
وار ایسه صفات آدمده کورینور مثلا حق گنجیدر آدم صورتی
خزینه‌در بو خزینه‌نك تواریخی آدم وجهنده یازلودر هر کیم
بو خطی اوقیدی خزینه‌ده‌کی گنجدن خبردار اولدی بالدیکه آدم
مجموعه خزینه‌دار دره‌ر نه کیم اول و آخر وجوده گلمیشدر
دفتری آدمده‌در آدم وارکه خزینه‌در گنجله معمور اوزینی بیلمز
یوخسولدر آدم وارکه اوزینی بیلدی جمله وارلغی کندوده‌در
بولدی کندو اوزینه امین اولدی آدم وار صورتی آدم فعلی
دیو آدم وار صورتی آدم صفاتی نور مطلق آدم وارکه اوزینی
بیلدی سلطان اولدی ای طالب سن بو آدمی بیلمکی درسك
آدمی بیلمك حدلودر لودر اول بو کیم آدمدن آدمی فرق
ایتمکدر آخر بو کیم آندن اصلی نه‌در بونی بیلمکدر بردخی بو کیم اشیا
لرك برسیدخی آدمدر ولی بو آدم جمیعیسنك اوزرینه
مالکدر شویله کیم مالك ایدوکن بیلدی ایسه مالکدر اگر بیلمدی
ایسه همان اشیالرك برسیدخی اولدر پس اوزین بیلن ایله بیلمین
آراسنده فرق اولدی پس آدمدن آدمی فرق ایلمك بر بابدر

اصلی نه‌در

8a

8

اصلی نه‌در بونی بیلمك بر بابدر ولی اوزین بیلمك مجرد حقی بیلمکدر
برکشی چون آدمدن آدمی فرق ایلدی آدمك اصلنی فرعن بیلدی
و آدم جمله اشیانك اوزرینه مالك ایدوکن بیلدی بونلرده جمله
مخلوق صفات اولدی بیلمکه خالقی مجرد اوزنی بیلمکدر چون
برکشینك عقلی بو معنایی آچدی بو بحره غواص اولدی هر جهتنی
باقدی کوردیکه شش کندونك کولکه‌سیدر بلدیکیم بحر محیط
اوزیدر هر نه کیم نقش وخیالدر صورتدر بنلر عاقللر خیال اولور
کندونك موجیدر کوکل ایچنده بو رایی مکان ایدندی استقامت
طوتدی طوردی ذاتندن موج عشق قوبدی

اوزین بلن حقیقت حقی بیلدی   فنا اولدی اوزینی باقی بیلدی
کورنمز اولدی اول نقش و خیاللر   ارشدی منزل یقینه جمله یوللر
اوزنن بو کیدا اول مقصود جانی   همان کندوزی اولدی اول فلانی
دخی شبهه‌سی قالمادی اوزینه   اعتقاد ایتدی کندو کندوزینه
گونش کبی عالمده منشور اولدی   همان سرتا قدم کلی نور اولدی
جان اولدی کلی قالمادی وجودی   قمو عالمکا ایلر سجودی
اوز اولدی همان ذات مطهر   وجود ایچنده جان فاعیل مختار

8b

قوطالبلرك مطلوب اولدر	قمو عاشقلرك محبوب اولدر
صاف اولكدن جانكبی ظن وكماندن	هان اول اولكدن نشانی بی نشاندن
كو توددی تن حجابن جان كورندی	جان ایچنده پادشاه سلطان كورندی
چو كوردی سلطانی اول مرد عاقل	ایرشدی مقصوده حل اولدی مشكل
اوكه صورتدی استردی جهانده	آنی كوردی طلو جمله مكانده
آنی كوردی قمو جسم نور اولمش	قمو كوكلده سوز دلده سر اولمش
نیره باقدی ایسه ملكدر كوردی	بركش یار ایله اغیار كوردی
كورنمز اولدی بو نقش وخیالس	بحمد الله كه حل اولدی بو قالّر
قمو هجران هان وصلته ایردی	قمو شی لایزال دولته ایردی
چو كوردی بو حالی اول مرد عاقل	تجارتنده بونی قلدی حاصل
تاجر در متاعی كتوردوكی بو	اشتدكی اول ایلدن كوردوكی بو
نكم كوردی ایسه جانان ایلنده	اودر سویلدوكی سوز دلنده
نه سوز سویلیو كوردی اول مرد عاقل	كه هر بر سوزی حقه اولدی دلیل
حقیقت اول قدیم سلطانی كوردی	وجود شهری ایچنده آنی كوردی
اوكه استردی بو جمله عالمده	آنی كورمش كه جان اولمش آدمده
اولیمش كل وارلغی آدمك	نه آدمك ذاتی جمله عالمك

اولیمش

9a

اولیمش هر ایشك اولان سببی	اولیمش آدمك نفسی ودمی
آدم آنو كیلد بو كمش شرفی	اودر كوهر آدم آنك صدفی
آدمی طوتن ایدی بو بكینی اولدر	دیلنده آدمك سویلینی اولدر
قمو عالم آنو كلدر بولكدا اونش شوق	اودر عاشق اودر معشوق اودر عشق
اودر جمله صفت شرح بیانلر	اودر نشان ایچنده كی نشانلر
هان اولدر نكم كوردسك وجوده	بله موجوددر اولكمیده بوتده
هان عیان دور بر شهر بازار	ظاهر باطن هان بردر نكم وار
همان كوردوكی عالمده ودرو ایش	براشدر اوریتر برده اشلنی ایش
دخی هیچ غیری كورمدی جهانده	آنی كوردی همان جمله مكانده
همان جمله عالمده سلطان اولدر	ظاهر باطن وجود اولدر جان اولدر
دخی غیری نه واردر كه دیم بن	اودر وار اودر كوهر اودر كان
اودر بو شش جهت كوكب وسیار	همان اولدر دو جهان ده نكم وار
كل ای طالب كامل كبی قو یقینی اول	یقین اهلینه بو بولده امین اول
اشو كی تمیز ایله آچ كوزوكی	یورن كندو حالكی بل اوزوكی
اوزكدن سن خبردار اول اوزكده	سن میسن سویلین اكله سوزكدن
نه ایمش حال عجب بو سر مطلق	نه صفتدر نه دیمكدر باطن حق

9b

یقین نروار کور آخر بر ایراق نرده … یعنی وصلت نره دیمکده فراق نرده
نیجه حالده کمال نقصان دیمکلک … وجود نده نره ایمش جان دیمکلک
یعنی شیطان دیمکوك مقصودی نره … بو سوزلرك زبانی نه سودی نره
نره دیمکده صفانك بر عیان قیل … بزه بو اصل حالینی بیان قیل
قولاینه سلطانك مرتبه سی نره … مطیع دیمك نره دیمکده عاصی نره
بو مرکالدن بتر بادی حاصل نره … نه مقصوددر بو حود دیمك باطل نره
یقین ایراق حل مشکل دیمك نره … نه حیوان بیری نره انسان دیمك نره
اولوکبی قولو سلطان دیمك نره … صفا نور رحمانو شیطان دیمك نره
بو بر ملکوك حاکمی بر دکلمی … تدبیر فکر ایتدوکی تقدیر دکلمی
حقیقت جمله عالم بر وجوددر … فنا سنره لاینام ولا یموت در
قمو عالم مبرّادر فنا دن … بر احملشده هم موجوددر بر ادن
همان جمله عالم عین کمالدر … قمو وارلق وجودده بر جمالدر
مصفّادر عالم چون جرادن … وجود ایده ایرادتمش بر ادن
یقین اهلی بلور بونه دیمکلکدر … نیی بیان قیلور نره سویلکلکدر
وجودده کندوزینی جان بلنلر … وجودی اوزینه برهان بلنلر
حجاب بر حقله وصلت اولنلر … صفات ایچنده کلی ذات اولنلر

وجودین

10a

10

وجودین جانله یکسان ایدنلر … حقی عیان کورب بنهان ایدنلر
بولنلر کنجی بو ویران ایچنده … جنانه ایرشنلر جان ایچنده
جهانی اوزینه میدان بلنلر … وجودی حالتینی جان بلنلر
حقی کندو وجودنده بولنلر … بکلی وارلغینی جان بلنلر
قمو شیده حقی حاضر کورنلر … حقیقت قهر ولطفی بر کورنلر
حقی بیلوب باطیله وار میانلر … اراده کندوزینی کورمیانلر
اوزینی بو دکینه غرق ایدنلر … حقی بیلوب باطلدن فرق ایدنلر
حقی جان کندوزینی وجود بلنلر … حقی غیری دیکلی اود بیلنلر
اکر بو سوزه ذکر جکسه خبرك … اونت کندوزوکی ترك ایت شما زك

برحدویش ایدی بوکتابی یازن درویشه محمدانی محمدانی دیر طوررسن
هیچ ترکجه بلمزمسن دیدی طور بر حکایت سویله اشیده لم
دیدی اول درویش ایدی نولا باشمدن کچن حکایتی سویلیم
یوقصه اشتدوکم حکایتی سویلیوم دیدی باشوکدن کچن
حکایتی سویله دیدی ایتدی بکرده بر ادم کسوتن کیمدینی جان
ایدك سلطان وجودنده بر ایدك دیدی ودخی بو یرلری
وبو کوکلری آرایش ایلدوکی حکایتی سویلیم دیر تا که کورد دکی

10b

بویرلری و بو کوکلری و بو کوکب سیّار و بو نقش و برکال
تمام اولدی هر اشیا بو لوبر نثره اولدی طوردی رسم شکلی قورلدی
پادشاه عالم بو یرکوك ایچنده سرّ اولدی برکال حینه کلدی هر
شکل و صورت برّ ایرقسی شعبده کوستردی او لحکایت شویله
اولدی دیر پادشادن دلك دیلدوك بو دوزخشی برکالی تفرج
ایلیه وز دیر پادشاه آدم خلعتن ویردی کیدك دیر بو ملکه
سیر ایتر کلدك دیر بو یری کوکی بو نقش و برکالی کوردك یولدشلریمز
هر بریسی بر نسنیه مشغول اولدی دیر بو سرّ اتی کوریجك کیمسی
دانجه دیکر یارندلر بر بونده تفرّج کلدك نسنیه طولاشمك
دیر آنی بونی دیمدی کوکلی دلدوکی نسنیه طولاشدی کیمسی دخی
صوکن صاندی ادب بکلدی دیر صوکی صانن اولیا اولدی اولکه
صوکن صاندی طولاشدی هنوز دخی طولاشبدررار اول بو سا
عتده دیر بر بونلك کیبی حکایت کوردم دخی سویلیدیمی دیر
اول درویش ایدی یاران نر شیرین حکایت اولوردخی شویله
دیو باری بونلر بو سرّ ایله کرفتار اولدیلر پادشاه عالم بونلرک
فعلنر کوره بر او دوزدی سکز طبقه اچنده کلستان ایلدی آنول

عکسنجه

10a

11

عکسنجه بر یردخی دوزدی زندان صوتلو اکسنلك دخی اوز زینر
انده طوره لر بونده کلن مخلوقات کروار بونلر دخی کندو ایشنه
مشغول اولا بر کلدك اول حکایت که درویش سویلدی روایت
ایدر بو فقیر حقیر اچنده بر مجلسده ایرشدم او توران حریفلر محمد مصطفی
کبی عیسی روح الله کبی ابراهیم خلیل الله کبی بونلر جمع اولمشلر صحبت
ایدرلر درویش دخی ایرشدی بر کوستردیلر اوتوردی برجمله اولدی اول
درویشه دیدیلر که درویش حکایت بلورسك سویله دیدیلر درویش
سر آغاز ایدوب بشلدی بو شعری بنیاد ایلدی

کل ای آرضو وصل جانان قلنلر — وجود اثنیا تنی ویران قلنلر
کورنلر جانی اشکاره وجودده — مناجات ایلینلر هر سجودده
قوشیده حق عیان کورنلر — دمینی هر نفس حقدن اورنلر
اکیلك طوز اغندن قورتلنلر — برایله برلك ایدوب بر اولنلر
وجودین جانیمی عزتر ایدنلر — اوزین بیلوب اشی تمییز ایدنلر
وجودنده حقلر بیلشنلر — وجودی قطره سی بحره دوشنلر
اوزنی حقدن آیرو کورمینلر — اوزندن حقی غیری کورمینلر
ایریشوب منزله صافی اولنلر — فنا سرتا ابد باقی اولنلر

11b

بی حجاب حقله وصلت اولنلر　　صفات ذاته ایروب ذات اولنلر
بنی کوردی نجه منزیله ایردم　　نه راستی دم نبیء بولدم نه کوردم
بو مجلسک اراسنده اولدم　　همان بن داخی بونلردن بر اولدم
ارشدم باقی منزله حقیقت　　واحد اولدنه بیلنش قلدنه یاد
بونی دیدی سر آغاز اتدی درویش　　بو مجلسده خبر ویردی درویش

بو مجلسده اوتورنلر درویشی دکلدیلر کوردیلر قوش دیلنی
سویلر بو درویشه تحسین ایلدیلر اوخبر سویلدوک دیو بر حکایت
دخی بلورسلر سویله دیدیلر یوغون یوزکی بلدوکیم ایدین بن
دیدی درویش بو سوزه باشلدی دیرکه یر وجودمدد صولار
طمرمدد کوکه چادرمدد عرش سیر ایتمدد چرخ دوراتمدد یلدزلر
مشعلمدد نقش وخیال اتمددیمدد یدی یربر آوجم طقوز فلک بردکیجه
ولایت نبوت قیش قساوت یازکونی دوش طوغمق بهار
کوز الملک صاغلق کلستان صیرولق زندان یالان سویلمک
زغللق طوغری سویلمک ارلیک اویقو مناجات اویانمق آتشکده
بازار جنت ایو خلق جهنم قهر کوک برقولاج یرانی برارش
اولیادن بر پیغمبرلر ایلچی کتابلر وصف حالم کلی کائنات خلقوم

بکلک حالم

12a

12

بکلک حالم وایلوکم قوللق مرتبم دیدی درویش شویله سا
یوقلدی بو مجلس اجنده برکشی طوردی کلدی ایدرکه درویش
دوشکمی ویلمیسین درویش ایدر باشمدن کچن حکایتدر سویله
دوکمه دیو سوزلری مخالف اولدی درویش کوردیکه صحبت مخالف
درویش شعره بنیاد ایلدی دیرکه زهی

زهی صحبت یولم سلطانه ایردی　　وجودم قطره سی عمانه ایردی
کونش طوغدی نکاه ذره ایچنده　　ایرشدم اولدم بودم ایچنده
فناسوز باقی منزله ایرشدم　　تا ابد لامکان تختنه کوجدم
ایرشدی جان مراده بولدی مقصود　　بله موجود ایمش وجودده معبود
بومالی بولدی جان اولدی خبردار　　کده هم اوز ایمش بوکان کوهر
جانم ایرشدی وصل اولدی جانانه　　او سوزدرکه جانم کلوبلسانه
قولیدم منزل سلطانه ایردم　　نه قوتلو ساعت ودورانه ایردم
اوراده ایرچک کوردم بوجهر　　تمامت کائناتی بر تبجری
فلک کوک قبه سی کوکب وسیار　　ایچی طاشی بو بر کالدیکم وار
بنم یوزومه قیلوردی سجودی　　بنم جمله سنک جانی وجودی
بنوم ایچون سماع اویز بودوران　　بواتی شش جهت دردوردلو ارکان

12b

ظاهر باطن بو صورتله بوکرکال — ایراق یاقین کیجه کندوز هر سال
اما عقلی ایرشدی بلدی انسان — اوسرکه جمله شیده اولدی پنهان
قوبرنلی بنو میلده حسابدر — ای سوزیلن اشتکم نه جوابدر
بو سوزی بیلدی خاموش اولدی درویش — چون بیلدی کم نه ایمش حال اندر ایش

بو جهان بر قبه مثال بر هدآی کنش قند یلدزه بکزر بو اوده
نقش خیاللر چوق اولحو طالبی بو خیاللرک اردنجه واررسه
مطلوبدن ایرودور پس عشق آیی اولدی کم عقلی میزان ایدر عشق
دلیل ایدر نفسی زلیل ایدر کیم طمعلق ایلمید اوزین بله عارف اولا
حق کندی وجودنده بولدر خلقی مصطفایه بکزیه خوتی علیه بکزیه
دکز کبی دریکل اولا یر کبی ساکن اولا اود کبی چلبشوزچی اولا صو کبی
دایما یریولدر واردیل کبی هر یره سیران ایده اول صفتلو کیشیلرده واردر
بو دنیاده بخیللر زحمتده در حسودلر علتده در منکرلر ظلمتده در
عارفلر وحدتده در عاشقلر فرحده در جاهللر ملولده در صولتشاغه
امر کونش اشلغدن یوقارو چقر کوک دایم دونر یر دایم دورر کلی یره
وجود قایمدر نقش وخیال شعبده کوستر عارف تفرجده در نادان خیالکره در
زهی دوران بو دوران زهی میدان بو میدان باشلر طوب اللر چوکان

جانن

13a

13

جانن صاقنان بو میدانه کرمز عبرتله باقین بو حکمتی بلمز اعتقادی
صافی اولمیان بو منزله ایرمز والله اعلم بالصواب لا اله الا الله
دیمکده آغز دادکلور محمد رسول دیمکده عقل قوت طوتر بر بابده
دخی بودرکه لا اله الا الله دیمکده نفی اثبات تدراسین تمیز ایلمک
چوق ایشدر آنونکیچون طاعتده اجابتی تمیزلکده در بس ایچ طاعت
حو طاعت عبادت نماز نیاز جمله سی اجابتیچوندر اجابت تمیزلکده
اوزره در آنونکیچوندر که قول ایله قول اکرلنه غی نسنه دکل قول ایله
تکری اراسنده غی سببدر تمیزلک حقی ظاهر کورمکدر غیر حقدن
پرهیز ایلمکدر کیشی بو مرتبه یه ایرسه انسان کامل اولمش اولا
اوزینک حقیقتن بلمش اولا جهالت ظلمتندن قورتلمش اولا
حقیله واصل اولمش اولا آنک عقلی کامل اولور سوزی دلیل اولور
اشی حاصل اولور وجود اصلی بیکدر بیک اصلی بناتادر بناتک
اصلی یرندر عشق محبتدن حاصل اولور عقل فکردن بتر ایمانک
اصلی اقراردر معرفت اصلی توحیددر توحید اصلی هر نه یرده بقسه
حقی حاضر کورمکدر حقی باطلدن مرداری مسملدن غسلی جنابتدن
بونلری فرق ایلمکده در بر بابده دخی بودر تمیزلک ای عاشق مشتاق

13b

كنشدن ذرّهٔ زیره كن عمّاندن قطره یدكن حساب ایله دڭلمش
نسنه در انسان كامل كبی بو باب دخی انسانڭ صفتلری چوقدر
انسان واركن آنی بلورنه بونی بلور بر اچ طویر اویور اویانور
معیشتی مصلحتی بلور همان بو حقّڭ كارخانه سی اچنده ادراكی بو قدر
ایریشه وره بس اولكه بكد بلدوكی ندر اوزیدر اولكه بلمدبلمز
كلك ای آدم كسوه تن كینلیرورك پایانی یوق نقش وخیال ورك
نهایتی بلورمز كوكدال ایرمز انسان دن غیری شی انسان دلنی
بلمز بری بر ندن صوردرلر حالدری شویله كل الهدس اوزوكی فكر ایله
نسین طوغمقدن اختیارك یوقیدی ... همان آنڭ كبی جون سنڭ
الك سكا ایرمز آیرو غوك معنسی بو قدر اگر سنڭ نسنهٔ ایتدی
ایسه اوكده استه اوكده بولمزسك چوره صورمقكركمز نادانلق
نشانی بودر كم صورمقدن بز رجاهللڭ نشانی بودر كم نكر دیسڭ اصلنی
اشلر تكبرلك نشانی بودر كم سوزی اورجه سویلمك عاقللك نشانی
بودر كم اوكونی صوكنی صاندر اشلیه حیوانلق نشانی بودر كم اصیدنی
زیانی فرق ایلمز عارفلر نشانی بودر كم اكراه ایلمز بخیللك نشانی بودر كم عهدی
پیمانی درست اولمز كمراهلق نشانی بودر كم زمانی مكانی ولحوانی بلور اوغلانلق

یل كبی

14a

14

یل كبی یكدللك سیل كبی برلك اوستی اسكمش طام كبی معنیسز دعوی
ایلمك كوشخ اوزلمش یاچی كبی ایر هدوكی یره الن صونمق یورغاندن طشره
ایاق اوزتمش كبی بو صفتلو كلی آدمك حالیدر بونلری بلمك اصل اوزونی
بلمكدر اوزین بلن هر ایشڭ اصلنی فرعنی بلور والله اعلم

كل ای جان اقلیمنه عزم ایدنلر	بو عشق یولینه كندوسز كیدنلر
حقله وصلت ایدنلر اوزونی	بلنلر سوزڭ اردینی یوزینی
بو میدانه طوپی سوزدن یوتنلر	الی ایردوكنه نسنه صتوسنلر
صفا شیدن اوزین قورترنلر	حقیقت منزلنه یول ارنلر
بو عشق بحرینه كیروبن یوزنلر	قورودو استیر بو بحری سوزنلر
یولی یو بیلنه صوركه صورنلر	بو رسم واردكه یولی یول ارنلر
اگر كم عشقله بیلسڭ جاندن	نشانی ویره در سنده نشاندن
زیرا عشق بولان مقصوده ایردی	بلسڭ حقله معبوده ایردی
انوڭ یوزی مباركدر مبارك	انوك یارا ولپذر حق تبارك
حق اول بوكه جان ایچنده	كامل انسان اودر انسانڭ اچنده
آنوك عشقینه دوزلدی بو كار	آنوكیله عیان اولدی قمو حال
اول انسانكه اوزین بلدی حقیقت	همان اولدر قمو صفت قمو ذات

14b

انوك ذرّيتي كوكدن بخشلودر — قطره‌سي بحر عماندن طلودر
قو نقش و خيال آنوك وجودي — قو عالم اكا قيلور سجودي
همان مقصود اول انساندر اول انسان — حق آنوك وجودنده اولدي پنهان
اول انساندر هما حقك اميني — دايم حقيلدر آنوك يقيني
طالب حق اولدسه هركم حقيقت — اول انسان دريوزين ايلمسون ياد
اول انساندرها حقك نشاني — او بيلور جمله زماني مكاني
اول انساني بيلن ايردي مراده — شفيع اولدر قمو بيلشه ياده
كل اي طالب قولتا اور بو خبره — نيجه هر يره اولورسن آواره
كل اوزوكي بو صحراده يتورمه — يوري كل يولداشك كندي اونورمه
نه يا تورسن طوراخي صوربجالندي — وارسك يولر يولداشك بكندي
ايو مه آچ كوزك حسابدميدر — بو غافللقا خي نزنوك اميددر
طوراكر تكرني حاضر كوررسك — نبي ايله اندوكوك قول طوررسك
محمّدن اوتانورسا كوزك آچ — اكا دوكتمديريترسن بروقاچ
آل آيينه باق اخي يوزوكه — كچرهوران مدار قل اوزوكه
مكر مصطفا قولندن غافلسن — آنكچون تكبرّسن فضولسن
تكبر اولما يوزك طبراقه ايله — بودم [illegible] دمدر بودم ايشوك (صلح ايله)

بروكل

15a

15

بروكل نقديله ايله بازاري — اگر عقلك سكا قيلورسه ياري
كچرد وران سكا كوپر طوربكي كل — آدمسن آخي كوزك آچ بري كل
بو جهان صحراسنده قالمازخها — نصيحت ايشد اخي طورجانك وار
كچر بو ايام دوران بلورسن — دخي بو صورتده قچان كلورسن
اگر طالب حقيسك قرنداش — بو غفلتدن طوراخي كوپرز بيلتق
ذرو سيميله فرزند و بو حالده — سكا رهزن اولان بو ملك ماالدر
يار و يولداش قمو قرداش ديمكلك — عار و ناموس و اتمك آش ديمكلك
هما بو دراخي و خوي غفلت — زير كلم بو خيالدن اولديلر مات
بو دنيا لذتنده قالماز نهار — يولك اوزاقدر سبكبار اول سبكبار
اگر طيماز ايسك ملك مالوكه — اوزوكه كل يورن كندوحالوكه
اشوكه وقت بيله تميز ايله — بنيله اندوكوك مهدرتز ايله
غافل اولما حالندن مصطفانك — تا كم اولمز لداير ينبجا نوك
مخالف اولما كل حقه مطيع اول — غافل اولما بو حالتدن واقف اول
نصيحتدر اشتسن بو خبري — ظرافه قولتا ايله بل كوهري
آدم صورتلو حيوان اولمازنها — بروكل بو دردوكه ايله تيمار
بو طوزاقدن اوزك قورتار كچوركل — قمو يارا اولنا ياري كوزكل

15b

مرتجا استه بو طوریا جهانده | جاهل حیوان کبی قالمایانده
آدم سن اخی بر کوزك آچوبن باق | بو ملکه نیه کتوردی سنی حق
قولیسك قوللوغوکه حاضر اول اقل | یتر بو نفس الندہ اسیر اولدیغك
اگر بر کمسه ایسك اوز باشوکه | ایشوك ایشله یوری و اگر طوشو
نه دیمکدر بو خبر سوز الحال | که هر بر کلمه جیدن یوز کمال
زیرا انسان صورتیده لباسك | صاف ایله قالماسون کوکلده یا شکك
بو خبر نصیحت بل اوزوکره | خیالك پرده اولماسون کوزوکه
طوتلما بو طوزقدن قورتول کورکیجی | که سن آزاده اولدن اوکی کور
شیر ال اولما صقن بو ملك و ماله | که قالدی بو دنیا سکا قاله
کلن کچر قون کوچر قالور بر | هماشو یلدرا اوزوکه اوکوت ویر
بونی بلکل بو ملکه نیه کلدوك | کلیجك نیجه لباسیله کلدوك
بونی کلدوك نه ایشده سن حالك نه | نه سویلرسین بو قال و مقالك نه
نه حالده سن نه در فکرك خیالك | سنی الدار اولامی ملك و مالك
خیال ایتمه اوزوکی بلکله قول سن | چو قولسن تسلیم اول ایچون فضول سن
اوزوکی بلکه سن یوقسن اراده | تا که ویرمیه سن عمروك باده

ای تکری بنده لری بو ملکه کلمک تکریه قوللق ایتمك ایچون ندر بنم

کوکلمزده

16a

16

کوکلمزده زن و فرزند و مال التون اقچه ملك و تخیل سودا ایله طولدی کلدی
بو جهانی کیك بر کورجك اولاشدق اکین ترلا باغ بوستان ایلدك بونك اشی وار
یو تمدیکدك آخر الامر خبر کلدیکه بو ملکوك بو اولاشدوغکی بر لك صاحبی وار
واردر دیدیلر بو خبری دخی ایشتدك اشندن ایضان یکدر دیدکمز کبی
بو معشمز خوش سزه کلدی بو سوزلر ایشدور زاشتمزه اوروز هیچ بونی فکر ایلمزز که
اولور قالتنده اوتانمق آغر اشدر بو جهانده طولاشدوغمز اش بزم شیرین کلدی
آدمدن غیری یوقدر بونی اشلمز دیر آدم خود بکلی بو اشده در بر بر بوزی
الکلدك قالدق بو حال ایچنده ایکن پیغامبر خبر کتوردیکه بو ملکوك اشی
واردر دیر سزه بو بیلن اشلك و بیلن در زقی یلك دیر بو سزدن استنر
جکدر دیر ایلمز وارکه بو قوله صادق اولدی ایلمز وارکه هیچ ایشتمدی ایدر
کون بو کوندر ایرترمزا اولورسه اولادیر بو حالده کرفتار اولدق هر بر کیشی
بر اشده مشغول اولدق قالدق بو سری ایچنده اشده قوللق حالندن اشتمز
پیغامبر سوزن اشتمدك جهانك نقشی و خیال چوق خلق جهان بو
حالده کرفتار قالدق هر کشی بر ایشده مشغول اولدی اولدیغی ایش حقله کندو
اراسنده پرده اولدی امدی ای طالب چو حقله سنك ارالکده غی بو در شویله که
حقه ایرشمك استرسك بو جهاندن کچ یینه اصلکه دون حقی بلنی اول قورقو

سوز

16b

کزهم امین اول عمروکی نیجه بر بو حالده اسراف ایدرسن آدم سن کوک اهلی
سجده قلدیلر اهل طمع اولکه هواده کزن بولتلر ویل ویغمور سنک چون
اشلر ای کون سنکچون طوغر طولنور مصطفا قولنده اکر اوزو بلدکسه
بونک کبی کر اواز بلمدک ایسه نعوذ بالله اسفل سافلین دن سن
بو حکمتلرک اصلین بیلین دیرسک یوک وار بر انسان کامله خدمت ایله
بو شرطلرله اولدوغک نسنه قوکه اسی واردر الکلا اوتانجغک صان
زیرا مسلمان اولانلرک بر شرط بودرکه تکرینک حاضر کوره بیقلمبردن
اوتاندن ادنسوز اولمیا عادتسوز ایش اشلمیه اوکدن اولویه
کستاخ اولمیا اوزکدن کچیه تکبر اولما قولکده درستا اول حسود
اولما بخلو اولما ایلمر یالان سویلمه شویله که اویانق اول سلوک وجود
اوستنده بر قربجه یوروسه سکا معلوم اولور جمله عالم کندو وجودک
کبی بل طمع کتمه خور ایلمه تکبرلک عزتی بیتی ایلر طاعته سویت اولق
آزغونلقدندر کملک ایلمک غافلقدندر زیراکه دوستلق اورته
سنده صو وقلقدر خلقوکی انبیالر خلقینه بکزت اولیالره منکر اولما
پیش قدملره عزت ایله طالبلرک رهبر اول دونسنک الن طوت طوب
یولده واره ندک اتکن طوت یوق دعوی قلمه معنی دن غافل اولما حق سوزی

بل عیب

17a

17

بل عیب کورسدک اورت مجروح کسرلین کوکلمه اولی الامره عاصی اولما
عالملره مخالفت اتمه جاهللره باش ویرمه اکر انسان ایسک بو سوزی فهم ایله والله اعلم

ارده هنری بلمک نیه بر ار کرک — اکلامغا بو حکمتی ارده هنر کرک

عبرت نظرن اتمین حکمت اشلیمه — هر یرده حقی کورمکه نوری بصر کرک

ارزولمانت ایدن حقله وصلته ارمکه — صدق وصفا ایله جمله خیالدن کزر کرک

کوکل اودن حقله بولشمق استین — خلقی نبیه درلکی حقه یرر کرک

حقه حقیقت ایرمکه طالب اولان کشی — بو حق یولنده شغل جهاندن کنار کرک

جان یوترسنده خالص و مخلص اولمغه — قیقو سز آینه کبی نه برخوش ار کرک

ای حقه طالب اولنلر حقی مصطفا طریقیجه استیلن مرداری مصلی حقی
باطلی بنا بونکی بیلنلر وکندو حالینه آکاه اولنلر امدی حقک کارخانه سی
ایچنده حکمت چوق قدرتی نهایتسز کوکه الا ایرمز یروک یابانی بو قدر صفتکه
کورسن حد و نهایتی یوق بو خیالات ایچنده طالب اسنی تمیز ایلکه مرشد
کامل کرکدر زیراکه سید مختار بیورردکه لولا المربی لما عرفت ربی دیدی
دخی مرشد کامل کرک طالب عاقل کرک دخی ملازمت کرک حقی بلمکه دنیا و
آخرت فکرین ایدنمدکون زیرا دنیا اهل قاتنده مرتبه در آخرت
دخی مرتبه در بو مرتبه لروک اعلاسی ادناسی وار در عارف هر منزلکه

17b

بچه هم مرتبه‌سی کرایر شورکر کورکه خبردار اولا زیرا اکر بلمك حقی عاقلك دکل زیرا
مصطفا دخی فرق ایلدی کامل اولدی آدم برادللدن بروتا بو دمه دکین
اوزی صفتلو آدم کلمدی آنده عارفلغی حدیجه فرق ایلدی اولدی پس ای طالب سن
کندو حالکه بورن عقلوکه باق علموکی کور طاعت نه قلدك آنی کور
مرتبه‌ك اول قدر چقه‌لر کشینك عقلی ولا علمی ولا طاعتی اولا ترقی
منزل اولا بو اوج نسنه نك اوزرینه در او اوج نسنه اولان کشی منزله
ایرشسه عجب دکل اولیان کشیه غافل اولسه اول دخی عجب دکل زیرا که
آدم بشر در بشر محلی تغیر در بر باب دخی بو در که هر نسنه کشیه کندودن
کندویه در اکر شر در اکر خیر در زیرا که خیر اشلسه خیر بولور شر اشلسه شر بولور بو
بر باب دخی بو در که خیر شر من الله تعالی تکریدندر دکشیه پس ای طالب حق اکر
بو قوله اویار سك هر نسنه کشیه کندو کندودن کندویه در بو بریا بدر
اکر دلرسك که خیر شر تکریدندر بو دخی وارد رکه اکر کلی حقدن طوتار
سك سن سنی اورتادن کیدر اکر سندن سکا یسه عبادتك تمیز ایلکه
عزیز اولمغوك اصلی عبادتدر و عبادتی تمیز ایلمکدر اکر بر کشی حقدن
اوتانسه خلق اندن اوتانور زیرا که محمد مصطفا بیوردر که من کان الله
کان الله له دیدی هر کیمکه تکری ایله ایسه تکری دخی انکله در امدی طالب سن

اوز فکریکه

18a

18

اوز فکریکه بور نکه حق اولماق یا اولا مقصودی سن حقی بلرسن
حق سنکله ایدوکن بلمکدر امدی کندو اوزکده کی مرتبه‌سی بلسه‌ك
سنی عزیز ایدر زیرا که اوزك عزیزلکی اوز حالندندر حقه لایق عمل
قلسه حق آنی عزیز ایدر ای جهانده مرتبه استینلر هر نسنه کم کورر سن
استرسن سندن سکا درسن صدقلکی صاف ایله عبادتك تمیز
ایله پرهیزکار اول هر نه که کندوکه صانورسن جمله عالمه دخی آنی صان
پیغامبردن اوتان تکریدن قورق ادنره اقرار ایله حسود اولما
بخللق قلمه وشنك الی طوت کم طمعلق ایلمه طورب منزله یته نوکر
انه کن طوت یلان سویلمه بولدوغك صقلو حاجتك ایستول بو حا
للرکه دیدم ملازمت ایله بو یوحه صدقله طوت عشقله یوری الله
کریمدر بر آوج طپراق اوز مقدارن بلسه بوریسه قوللوغه بل بغلسه
الله غنیدر بو اشنا رتکم دیدم سالك راه دررکه بو نه دیمکدر
بزه للکوده تورکجه دیلنی بلورز کون طوغنجق ادنه آوکد دیرز طولنجق
کیجه اولدی دیرز صونکه کلدوکندن یکایو قاردیرز کندو
کندن یکا اشاغه دیرز تورك دلنجه همان بو قدر بلورز امدی
ای حق شناس شی خود وجود درمثلا کسنودر بر کسه کرکدکم بوکشوا

18b

کیه بو کسوت جنبشنه کله بو خسه جامددر جنبشی نطقی یوق پس اوزن
بلمك بودکلکه اوزن وجودیله وجودی جانیله دیریدر اوزن بلمکوکرك
اصلی بودرکه اوزن حقیقت جان بله شکی قالمیاکما ایلمیه عقلی بوراده
دولنزهر فعلی داخ بوکامناسبت اشلیه بورای مکان ایدینجی حی القیوم
کندوده یدوکی کبی ولنزهرکسنی قدر رنجه اشلر ایله اولسه کندوا رادن کتمکدر
اشو اشی اشین بلور طالبلك اشی بیوریلن اشی اشلمکدر تقدیری بلمکدر
تدبیری قومقدر پس ای طالب نظر ایله بو سوزك یوزونه باق بو یو
لك اندیشنه دوزونه باق یوللك کوزنه ین کور قوزینه کتمه منزله وارمق
دلرسك دوش یوله یول واره نوع ایزین کوزت پس ای حقه طالب اولنلر
حقی استمکه مصطفا یولینه کلنلر عبادتنی حقه لایق قلنلر کوکلی پاکنی
توحید برله تمیز ایدنلر حقی کند و وجودنده بولنلر بو شوقله حیران اولنلر
حق جمله عالمی ذات برله قیلوب طوررکورنمز پرده دکل جمله عالمی کورر
کورملکه ایله بلمکه ارا سنده در قصور زیرا که برکشی برنسنه استسه بولسه
فایده یوق زیرا حق کمالدر نقصان دکل

ای حقی بلمکه طلب ایدنلر — یوزون حق یولینه تراب ایدنلر
سوندرجان ودلدن مصطفایی — قوینلر صدقله کفر و خطایی

محب

19a

19

محب اولن حالینه اولیانك — بلنلر اصلنی فرعینی جانك
وجود اثباتنی هلاك ایدنلر — جانن غفلت پاسندن پاك ایدنلر
اولنلر هر نفس حقیله وصلت — بولنلر بو دکزده درّ وخدمت
ایرشوب بو دکزده غرقا اولنلر — اوزن بیلوب قمودن فرق اولنلر
وجود ایچنده اوزن جانن بلنلر — اوزیله جمله یکسان بیلنلر
حقیقت جمله عالم حق دینلر — اشدوب حق سوزنی صدّ دینلر
کوروبن حقی هر پرده بلنلر — حقیله وصلت اولوب حق اولنلر
بو یولده صدقله شمع ایلینلر — اوزنی دوشوروب جمع ایلینلر
بو سوزلردن ندربنم مرادم — بودم انسان ازلدن نیدی آدم
بو سویلین وجود میدر بنم می — کورانی برتنم می یا جانم می
نیه کلدم ندر بونده مرادم — نه سببدر که انسان اولدی آدم
کوك اهلی باکه نیچون سجده قلدی — او برکسه نیچون شیاطین اولدی
ندر اوّل دیمك آخر دیمك نه — عیان اولن نه یمش سر دیمك نه
مراد نه تکری پیغامبر دیمك نه — نه سبب دریوق دیمك وار دیمك نه
باری یقین ایراق کفر و ایمان نه — نه حکمت درنه یمش کنج ویران نه
نه خبردر نبیلر سویلدوکی — نه سردر خلقه عیان ایلدوکی

19b

ندر مقصود یار علم و کتابدن — سبب نه در نه آچیلور بو بابدن
آخر نوله بو سوزلرك حاصلی — نه ایمش یول ندر یولك دلیلی
حقیقتی ندر جمله عالمك — ندر کوکلندن سر اولن آدمك

قیلمسن یعنی اول عیان دکلی — همان اولدر دخی کیم وار دکلی
ظاهر باطن همان اولدر آدمده — آدمدن جمله اشیاده عالمده
همان اولدر دخی غیری وجود یوق — او برکوندر که یوزننه بلوت یوق
ظاهر آنك وجودیدر باطن اول — همان اولدر اوزو کمال امین اول
اوزکه حقه وصلت بل آیرمه — آیرسك داخی برلکدر قایرمه
اکر طالب ایسك بلکه حقی — اوزوکه کل همان اوز علمك اوقی
اوزك بلکه حقی بلمش اولاسن — بکا مقصودك بولمش اولاسن

بو خیاللر که کورینر عالمده — او صفتلر که سویلنور عالمده
یول و منزل ایرق یقین دیمکلك — حل و مشکل باطل و حق دیمکلك
نبی و ولی طریق پیغام و جبرئیل — یالان کرچك دیمك نقصان تکمیل
جهان ایچنده کوردوکك خیال — خیال ایچنده کیجه معتادلر
همان بر نقطه در بر حرف و بر الف — حقیقت شویکه جانب لطیف
دخی بوندن لطیفدر کم دیرم بن — المرادم بزنجه نشان ویرم بن

بروکل ای طالب

20a

بروکل ای طالب بو سوزه کل — خبر ور اولانه دیکدرکه اکله
دخی قصدینه بوتون بوکا ایمك — تاکه الف اولاسنده کمالك
بو سوزدن اوز حالکه بر نظر قل — او کوکده شور بو عالمدن کذر قل
اوزوکه کل قو بو یکلنش خیالی — اکر بولمق دلرسك ذو الجلالی
همان سن کندوزیکه اقرار ایله — اوزکی اوزوکه یاد ایله
بو خبردر همان اصلی کلامك — حقیقتی ولدر جمله عالمك
حقی بلمك بودر اوزکی بلمك — همان مشکل بو اوزك حل قلمك
ای طالب خبر آکله بو خبردن — تا اصلك اولا اندن کوك بازاردن
اکر سوز اکلار ایسك یول بولند — آچلدی بره صاغ وصول کورند
خیالی ظلمه قلمادی بو مشکل — ایرشدی حدی بولندی منزل
همان جمله عالم بر وجود اولدی — وجود ایچنده الله موجود اولدی

ای بو جهانده اوزون انسان بلنلر و عقل کامل بلنلر اوزن بلوب
توحیده مشغول اولنلر وجودی جانه ایرشدور رب جان قلنلر
معنی ایله کفری ایمان قیلنلر حق نور در جمله عالم تجلیسدر جمله
صفات انك شعبه سیدر منالو جمله بر جان بر وجود در بو جانك
وار کیدوکی وجود خرقه در مرقع بو خرقه اصنافلو بوزلو دورکین
وجود بیکرنکك بو خرقه نك استاری بیکرنك بوزی مرقع بو مرقع وصله

20b

خرقه کورینورا ایراق بردن کلوب دزلمش نسنه دکل اصلیدر دخی خرقه
وجود مرقعه متصلدر اراسی یوق دخی بو خرقه دخی وصلکه وار رنکدن
نکدر هر رنکی خیال انکیچون در خیال اهلی خیاله دوشسه عجب حال زیراکه
خیال اولوردیمک انسانیت برکمالدر شیء تصور ایدر اشیانک عقلنجه
اراسنده کچدکچه تدریج ایدر انده که قادر برکمالدر هیچ زشت یوق در ازاده
جمله سی خوب جمالدر هر نسنه که کوزینور نور حقیقت ذوالجلالدر
کلی اشیا سعد طالع فرخنده فالدر ذره دن کنشه دکن عماندن
قطره یه دکین حق طوتوما لازمدر بس ای طالب حقی استرسک بولندن
استه بتمیه جک یره تخم اکمه یوری وار بر مرشد کامل استه بولکه حقله
بلشن اوله انسانیتی کامل اولمش اوله شیء صفاتدن قورتلمش اوله
معرفتی قوی خلقی عظیم و دنیا حسابتی اتمز آخرتی الدنمز فکر و خیالی
هر لحظه هر دم هر ساعت حقله اوله انک کبی بر مرشد کامل استه بول
امین اول آنوک قوللوغنه ارکبی بل بغله جسمکی طرح ایله شویله که
پادشاهک قوللوغنه کوکلک اسکتسه اول پادشاه کوکلک ایدر بسی
حقی استین لر حقی اوج نسنه سبیدر اول مرشد کامل کرکدر ایکنجی
اقرار صافی کرک اوچنجی قابلیت لطیف کرک بر باب دخی بوددر که حقی
بلمکه حقدن عنایت کرک مرشد کامله اقرار صافی قابلیت لطف
عنایت

21a

21

عنایت حق بو دردت نسنه بر یرده اولسه آنده اشی نقصان اولمز
مرشد کامل یول وارن منزلدر ارشاده اقرار صافی یول وارب
منزله ایرشن کشنکه خبر ینر اینانمق عنایت حق دیمک نبی لر اشنا
دیدیلر غیب عالمی سویلرمزه عقلمز بوکا ایرمز زیراکه بز آشکاره
بازار ایدرز کوزومز کوردوکی نسنه یه درکو کلمزک امین لکی
بس ای طالب بو اشارتلرکه سویلندی و بو صفتلرکه بیان اولندی بونلرکلی
واقعدر بنی آدم ایچنده که حالدرلی عارف کامل بو اشلر تکرکه سویلندی
نه دیمکدر و نه دیمک اولور بلورسک دوراندکچه دن یرانک قلورسک
قولاوز بولنده یولکه دنیا اکر بولامزسک زحیف اکر غفلتله دیر بولوب غافل اولورسک
انسانیت حکمته ظلم اتمش اولاسن کنوز وکی بلممش اولاسن بلا هر اصل منزله
سنده قالمش اولاسن کامل انسانلر بریره جمع اولسه بو حیوان طبیعتلسن نور
اولمش اولاسن ای طالب بو خبره نظر ایله بو غفلت اویخوسندن جانوکی بیدار ایله
طاعتکی حقه خلقکی مصطفایه براراثه معنکه باق دعوا که اولقدر لیک کائنات
هر صدا که اشیدرسن هر نقش خیاله کورسن لبیک اورایی والله دی زیراکه
جمله کرشمه و جمله حکمت قادر برکمالدر شویله که کونز کبیدر و شی صو کبی طاهر
شک و شبهه قیلنه او زحقنه تقصیرلق اتمش اولا بر کشی کم او زحقنه تقصیرلق اتمش اولا

آیروغه تمش والله بو سوزی قو کل بری جا — كندونی صورت انسان بلن ❀
جمله عالم حقیقت حق ایدی — جمله شیء حقله یکسان بلن ❀
حقیقتی کندوزنك صدقله — حق جمله بر حلقه سلطان بلن ❀
صرّ اولن کوهر بنه حکمتوك — بو جوهری کور اخی ای کان بلن ❀
جمله عالم بر بو یدر اول حقول — غیری دیمز ادب وارکان بلن ❀
حقیقتی کندوزنك اکلین — هر بو زحق هر کوز قرن بلن ❀
اصلنی فرعنی بیلور هر کشی — کل زمان و مکان اخوان بلن ❀

پس ای طالب حقك بو بیروغنه مطلع اولنلر مصطفا قولنه صادق اولنلر و لیلر
ادن ازلیلر حق جمله عالم ایچنده طلودر ززه دن کننده کن قطره دن
عمانده کن مالاما الدر شویله کم بو راده وار او راده یوق دیلو دکل هر نسنه
کم کوزلر آنی کورمه حدی نهایتی یوق زیرا کم سلطان ملکنده سلطان رحمتی صغار
انجق غیری صنعی حقیقت نظر ایله غیری دخی یوق هر نسنه کم سنك کوزوکه خوب
کورینور یا زشت سن شی سن سنك عقلك اولقدر کورد و کورکده نظر و نت
سنکدر حقله سنده ارا الده غی حجاب سن سن بو تصور سند ندر هر قچنکه
سن ارادن کتسك هما حق قالور غیری یوقدر سنده سنلکك دن ادتو زیرا
قول ایله تکری ارا سنده حجاب اولن شی کندو در انجق اول سبد نشی کندو اوزنی

حقدن

22

حقدن آیرو بر نسنه صنور غیری یوق کم کندو وجود یدر و وجود جامدد رحرکت
جنبش حقکدر آنسوز جمله اشیا دبرنمز و حرکت قلمز انکچون نکم حی القیوم الله
بر کتبخ الله استرا اولسه نرده است سون چون بلکو بر یوق مکان معین دکل
جمله مکاندن درونی بر باب دخی بودر که محمد مصطفا علیه الصلوة والسلام
دیدیکه قلب المؤمن بیت الله بو نشانله آدم در بری برندن است سون
بو آیروق بربا بدر مرشد دخی اوزکدر یا خود بری برندن است سه دخی قولیدر
بر باب دخی بودر که چون بلکو بری یوق جمله مکاندن در قندن است سن صدقیله
آنده در هر کشنك کوکلی بر نسنه امین اوکدکی آیه کمی کو نسنه طپرکمی الی ایله بر نسنه دوز
اکا طپرکی دخی الله طپرکمی دخی شویله بر بونده بر کالندن طشره دکل کلی
اللهك یدقدرتنده بر ادم الندر برخشخاش دانه سی نقدر ایسه جمله بر دخی اشیا
همان اولقدر اولا بر باب دخی بودر که الله استماع ایرو لغطا نقلق و یرمك اولور
زیرا الله جمله بر حلقه اشیاده موجود در جمله شیئه ید در بس واجب اولدر کم
هر کشی کندو شهرینی یوره زیرا که الله تعالی جمله سنده موجود در بر دخی طالب
وجود کن دخی اولمز اول نور سنده اوکده طوغان کونشك تجلیسنده جمله عالم
آیدن اولدی جمله عالم کندوزنی وحدانیت دکزنك ایچنده غرق کوردی
سن هنوز او یقوده سن اوزکدن غافل بیانده ای بیچاره سن مزده کن

اشندوکدن غافل بر نسنه

22b

سلطانقا نندہ کنج ایدوک خزینہ سی سنسن سیل المثنی کبی الک درت یکا
صونرسن بردم مال والتون آردنجه بردم ملک وتجلا آردنجه بردم محبوب
دل آرام اردنجه عمرک کجدکنده وکی بلمدک آنکیچون کم بیلدن نصیحت المادک

[illegible]

کل ای حق بولینه طالب انسان | کوزک آچ کور بونه طوپورنه جوکان
بونه سلطان عجب هیچ لشکری یوق | همان تنها اوزیدر هیچ یاری یوق
بونه حکمت که هیچ عقلک ایرشمز | بونه وزن که هیچ حددن اشلمز
بونه ملک و تفرج دیرنه سیران | بونه چرخ معلق دیرنه دوران
بونه کامل که هیچ نقصانی یوقدر | عیاندر هر اشی پنهانی یوقدر
عیاندر شول که کوزدن طولنماز | ولی حددی نهایتی بولنماز
طوغ ییلدزکی آی کون طولو نور | اشنده یا و تیتش و یازو هم کور
بو کوکلک اغلموق املک درلمک | بو هنکامه بو طاغلمق درلمک
بو صنعتک صانعی وارد حقیقت | غافل اولما اشو کرتم علت
بو شریکه اولدوغک بوستان کلکدر | ایچنده کوزدو کوک سیوان کلکدر
کلکدر بو سر ایچملک و تحمل | عقل ایرمز ولی انکل تحمل
ولیکن جملنک حقیقتی اول | قموشیئک صفاتی و ذاتی اول
حقیقت نسنه یوقدر آندن ایرو | جان اولدر وجود اولمز آندن ایرو
ولیکن احتیاط شرطدر عاقله | تا که هر بر اشک اصلنی بیله
بکلیه حددی اتمایه میزاندن | عشقه میزان اوله عقله بیاندن
حکم اولا بو درت دیوار ایچنده | بو اود و یل تراب و نار ایچنده
دخی هر بر اشک اصلینی بیله | وجود شهرنک حکیم اولا
نصیحت ایشده عقل کاملدن | بیله فرق ایلیه حقی باطلدن
وجود جان کبی قیله مشرف | بو وحدت کوهرینه اولا صراف

[illegible]

حقیقت

23a

23

حقیقت بیلکم بو جان نندندر | وجود اشکاره جان پنهاندندر
بونه سردر بله آدمک بولداش | عقل ایرمز کاه پنهان کهی فاش
کهی حسن اولور آدمکه بو زنده | کهی عبرت تیله بافر کوزنده
کهی انسان ایله صفت رحمان | کهی حیوان ایله صورت حیوان
کهی کوکل ایچنده کم نهاندر | کهی جمله یه کون کبی عیاندر
کهی عاقلره فکر و فراست | کهی هر بر کوکلده بحر حکمت
همان اولدر دخی هیچ غیر یوقدر | بونده هم اوزونه اوزطا نقدر
دخی کموار انک ملکنده کم اول | بله دکلمه یونیا وز صلاغ و وصول
قوبر جاوبر وجودای مشتاق | دخی نه وار همان حقدر همان حق
قیغوسورا بدالسه صورسک خبر | بودرجا یینده کوکلنده بازار
دخی هیچ غیری بلمز بو جهانده | همان کوردوکی اول جمله مکانده
اگر صدقیله طالب مشتاق اوله | قنده بولور ده مقصود حق اوله

ای کندو اوزونی بلن سالکلر ای حقی اوزنده بولن عاشقلر
من عرف نفسه بابنده نچه کلجی سویلدم عقلم ایردوکی قدر رمز ایلدم
عالمده کوله عبارت بلمزم ولیده کوله کرامت بلمزم سوزی
قیو زکبی یوری یا میری سویلدم سوزدن طوپ بولدم
عشق میدانده قودم ایرشدوکم منزللری نشان ویردم کوردوکم
نشانلری رمز سویلدم دکو بجی زنجیره بغلدم عارف بلدیکه نه دیردم
ارمغان همان بودر دخی نه ویردم نچه کهر یکا
بقدم وجودمدن غیری
نسنه کورمدم پس
ای طالب حقیقت
جمله عالم بر نقطه در
بر حرف همان بو سوز مختصر
اولکه الله اعلم
تمم

İNEBEY NÜSHASI

58b

الا کشف اولور نفس دیرین اکلر و نفس توحید بوتاسنه قبول
قال ایدوب یا قرصافی نور ایدوب اطمینانه ایرکور و نفس
روح تابع اولورکند و مرادندن و ازکلور هان حکم روحک
اولور و روحک مراد الله مطیع اولمقدر و هر مرادن شرع
اوید رمقدر و شرع علی حقیقته واصل اولمق محمد مصطفی یه عوم جانل
ایرمکدر زیرا محمد حق جمالینک آیینه سیدر حق جمالی محمدن عالمه تجلی
ایلیوب جمله جانلره کوستررو هرکم محمده ایردی جانیله تحقیق حقه
ایردی ولی اولدی هرکیم توبه ایلیکوکل اوین پاک و جان کوزین
توحیدله تجلی و نفس شرعه مطیع و بدنی طاعتله قایم ایلسه
ودایم ذکر قلبی مداومت ایلسه کوکل نور حقله روشن و جان کوزی
مجلی اولوب هر شیده و هر موجود اندی حق نورین مشاهده
و جاندن اچری حقک تجلیسی ظاهر اولوب کندو وارلغنی یقین
محو قلور ایله اولسه حقک تجلیسی نوری جمله بدننه یایلوب انی
احیا ایدر بو قلغی ابد وارلغه تبدیل اولور کورردن کورن قو
لقدن اشیده دیلدن سویلین الدن دوتن ایقدن یورین
جمله حق نور اولور هر فعلی شرعه مطابق اولور جمله وارلق

نور

59a

نور اولور اراده هیچ پرده قلمز حقک جلالی و جمالی ظاهر اولور
و کناه جلال صفتدر هرکم کناهه مباشرت ایلسه جلاله ایلتر
و صلاح و عبادت و توحید جمال صفتیدر هرکه صلاح و عبادت
و توحید اوزره اولسه جمال و صفایه ایرب حق اولوب ولی
اولور والله اعلم بالصواب
رحم الله لمحرره بحق محمد واله
وصحبه اجمعین امین
سنه ۱۱۹۳ جمازی الاخر
یا معین

هذه لکشاه بابا قیغوسز ابدال رحمة الله علیه

کل ای کندو حالنه یول بولنلر — معنده کندو مقدارین بلنلر
ایرشنلر بو وحدت منزلینه — جان بلنی ترک ایدنلر عشق یولینه
معانی برجنی سیران ایدنلر — وجودی قطره سین عمان ایدنلر
کورین عشق دکیزین بویلینلر — معانی ایزلیوب صوی صویلینلر
نه دیمکدر بلن علم لدونی — اولان صدقله بو عشقک جنونی
بو معنی بحرنه زورق دوزنلر — بو وحدت قوشلرینه فوق دوزنلر
ایرشنلر سلیمان منزلینه — اولنلر عندلیب وحدت کلینه

59b

اوزونی سلطانه وصلت کورنلر　　سلطانی حق اوزنی مات کورنلر
معانی میداننده باز اولنلر　　حقیقت برجنه شهباز اولنلر
بو معنی درّنه معدن اولنلر　　حقیقت کاملی انسان اولنلر
قواشیا حقه موجود دکلی　　حقه انکار ایدن مردود دکلی
قواشیا حقله برلکده یکسان　　قو واحد اولبدر درده درمان
قووارلق قدیمو بر کمالدر　　خیال بوقدر اراده جمله حالدر
قووارلق حقکه برهانی اولمش　　قو کوکل حقک مکانی اولمش
باقی هر یکا سلطانی کورکیبی　　دخی هیچ غیری یوق جانی کورسین
جان وجود جانانه متصل اولمش　　برکشی بیره کورنه قابل اولمش
دخی هیچ غیری کورنمز جهانده　　همان حقدر کورونن هر مکانده
نیه بعتسک همان نور ضیادر　　قو بوزا بیننده جان نمادر
قووارلق باقیدر یوق فناسی　　خطاسی یوق قو سوزک خطاسی
نکم کورسن همان عینی کمالدر　　قواشیا بر وجود برجالدر
کل ای طالب اولان خیالی ترک ایت　　خموش اول بو قالو مقالی ترک ایت
صقن بیهوده سوزلردن دلوک　　ایرشدوکی بره صونغل الوک
بو جهان سراینده بول یا کلمه　　حق سن کندوزکدن آیرو بلمه

صقن

60a

صقن کوکلوکی هر سودایه ویرمه　　اوزوکه کل بلوکی غوغایه ویرمه
جانک پاک ایکن خیال خامدن　　همان حقدر مراد جمله عالمدن
نصیحت قبول ایله ابلیس اولمه　　خاص الخاص اول بو یولده خبیس اولمه
اگر بیلمک دیلرسک سن اوزوکی　　خالقک اکله قراندارت سوزکی
بو یولده بول ارینه یولدکش اولغل　　ایاغ اولمه بول ایچنده باش اولغل
اوزوکه کل خبر اکله سوزکدن　　تاکیم خبردار اوله سین سن اوزکدن
حق سن کندوزکدن آیرو کورمه　　اوزوکی غیر حقی غیری کورمه
حقیقت جمله عالم نور مطلق　　حق استرسک حقیقتی بودر حق
اگر حقدن اوتانورسن اویانغل　　قو بو خیالی اوزوکه بورنغل
اوزوکی جهلیله حقدن آیرمه　　حقه دوغری یوق اگر کوزکه ایرمه
صقن الدنمغل سن بو خیاله　　اگر جانانه مشتاقیسن وصاله
ایمان اهلی ایسک ترک ایت گمانی　　آدم ایسک بیل اغی سوز زیانی
نیجه حیوان کبی غافل کزرسن　　مکر شیطان کبی حقدن بزرسن
اونتمه حقی سن قلمه خیالده　　زی خیف اگر قلورسک بو حالده
یولده کوزت بولی صحرایده دوشمه　　صقن هر بیهوده سودایده دوشمه
اگر انسانسک اکله خبری　　جانکده وار ایسه عشقک اثری

60b

حق كندوزينه يار ايليبى كور   يوق ايلمز اوزوكه وار ايليبى كور
مطيع اول حقيله اولمه مخالف   اكر بويله ايكن سن زى خيف
اى حق استين كزمه بيانده   هان كندوكك نسنه سند
سنك كندوكك سن سن هان كن   سعادت جوهرى كانو مكان سن
اكر سن بلمز سك بله نى دكله   سوزين ايشت ندر خبرين اكله
نصيحت دكله اى حقك طالبى   تاكيم اوله سن اللهك حبيبى
تو اشيا ايچنده دولپدر حق   اكر كورمكه دلرسك كوزك اچ باق
كوزك اچ كور حق جمله مكانده   دولوب اولدر قمو وجود جانده
نيه بقسك كورونن اول قديمدر   دخى كيم وار هان حق عليمدر
بو خبردن جانوكه بو خبر وير   بو بولله جان قوشنه بر قو بال وير
او يار كوكلوكى بو غفلت خابندن   صوار جان بوستانى توحيد آبندن
تا كه جانك باغى اوله منور   بته كوكل ايچنده كولى كلزار
صفاتكده بولونه ذات مطلق   سكا يوز كوستره كوكلده كى حق
بله سنك ندر كندو حالوكى   اخبر ايليه سن قيلو قالوكى
اوزكى بلكه ندر بيله سن حق   عيان اوله سكا بو سر مغلق
بته جانك باغنده تازه كوللر   بر بكه سكا كله جمله بوللر

سن

61a

21

سن اولاسن قمو بولداغى منزل   سنك قاتكده اولا هر بر مشكل
سكا سجده قيلا جمله خلايق   قمو پرده كى قول كوكده كى ملائك
سن اولاسن قمو شيئك مرآتى   قمو صفتلرك ايچنده ذاتى
قمو عالمك اولاسين اومبرى   ذاكرك ذكرى ساجدك سجودى
بولونه سنده اول ذات مطهر   سنى بيان قيله بو جمله دفتر
هان سن اولاسن مطلوب طالبه   ايرشه سن دلدوكك نصيبه
اولاسن مرادى جمله عالمك   الهى اولاسن ايچنده لامك
كل اى انسان ايشت سن بو خبرى   بينه سن كندوزينه قيل سفرى
سجودك سن سكا قيل غير قلمه   هان سن سن اوزوكه كلدا غلما
بلور سبى ندر بو سوزدن مقصود   سكا موجود اولپدر داخى معبود
سن وجود سن سكا جان اولان اولدر   سنك جانكده پنهان اولان اولدر
اودر كوكلده كى فكر و خيالك   اودر روح جهنده كى سنك جمالك
هان اولدر سن اوزوكى صانور سن   عيان اول سكا پنهان صانور سن
سبب اولدر بليمز سن اوزوكى   كوزك قچان كوره بلسون كوزوكى
مكر انسان كامله ايره سن   ندر بو حكمتك اصلين صوره سن
يوزوكه بيوره اوره سن قاتنده   حالوكى عرض ايده سن حضرتنده

61b

دیرسنکم بنم بن مقصودم نه — بو بازارده زیانم نه صودم نه
سرکردانم بلیمزم اوزدمی — اشیدرم ولی بلمزم سوزومی
بو سویلینی بلمنکه بنم می — وجودیم جانانمیم جانمی
بنم بن کندوزمدن خبرم یوق — دیوانه اولدم اوشته قرارم یوق
نره دن کلمشم بونده ایشم نه — آخری نوله جغم کوردشم نه
بلیمزم قولمیم یا سلطانمی — نه در حالم وجودمیم یا جانمی
بنی الدادی بو نقش و خیاللر — بو جهانده غمی دورلو دورلو حاللر
ازوغم یوق بولم صحرایه دوشدی — باشم کورنه عجب سودایه دوشدی
اونتدم اصلمی قلدم بیانده — کرفتار اولمشم بو جسم و جانده
بوز روسیم بنی الدادی دوتدی — بو طمع اژدهاسی بنی یوتدی
بر صاغ مرتی استرمن جهانده — هان بر قوری سوزم وار لسانده
سوزم اوزدرولی اوزمدن غافلم — نه یم اوزمی بلیمن کم عاقلم
عاصیم یول ارینه مطیع اولمم — تکبرم فضولم یوله کلمم
بو سودادر قویان بنی یولمدن — سرکردان ایلین کندو حالمدن
سن ایشت ای طالب بوند یمکدن — بنی بیان قلور نه سویلمکدن
بو سوزدن سن قیاس ایلکل سوزکی — اوکون دوشور بر آج اخی کوزوکی

نجه

62a

نجه سرکردان اولهسن جهانده — ازوغک یوق صوصوز قلدک بیانده
ازقسن یوله کورمه یول اوزقدر — بو یوله کیرمکک اصلی بر قدر
ازوغک یوق صوصوز قلدک بیانده — نجه سرکردان اولهسن جهانده
ازوغک دوزدخی بر یولدکش استه — سکا قولاغز اولمغه باش استه
غافل اولمه مرتی بول حالک صور — چون اوکه صوکه کده چکسن یراغک کور
نجه بر بو ویران کروان سراینده — عاقلسن غافل اولمدن نه فائده
نجه بر غفلت ایچنده یتاسین — ایشتوک قلب خلعتی صالوقلوق صتاسین
نجه بای قوش کبی سن بو ویرانده — نجه بر قلاسن شویله بیانده
غافل اولمه کوزک اچ بری کل — اکار و کیتمه حقدن بری کل
چون ادمسن خبردار اول نه در حال — اولکیم سندن قلاجقدر انی صال
انی کترکی بو یوله کرکدر — غافل اولمه کیم منزل ایراقدر
غافل اولمه قلورسن یولداشکدن — بو ایقویی کدر اخی باشکدن
اوبانکی منزله یتدی سفرک — سکا یار اولدی دولت پایدارک
اچلدی پرده اول سلطان کورندی — بوقاخی جسم ایچنده جان کورندی
نجه بر کتدی عیان اولدی او سلطان — زهی لطف زهی احسان دوران
همانک کولکسی جلیه دوشدی — قوقول باقی دولته ایرشدی

62b

قوبولجی ایرشدی بولدی منزل بحمد الله که حل اولدی بو مشکل
قواشیا حقیله وصلت اولدی ایرشدی برلکه ایکیلک مات اولدی
شیاطینی قلدی کتدی ارادن براد لمشدن بولندی یرادن
عالمی طوتدی بر نور تجلی قوعالم بر نوریله تسلی
بقا بولدی قوا اشیا فنا سن خطاسز اولدی جمله سوز خطاسز
سعادت کنجنی هر کشی بولدی قوا اوزحالنه تسلی اولدی
یکانه اولدی کور طالب مطلوب نه زشت قلدی ارا پرده نه محجوب
قوسی برلکه بتدی بر اولدی برکدی جمله سی بر اولدی
ایکیلک قلدی برلک ایرشدی کدردی بو قلغی وارلق ایرشدی
وار اولدی جلسی وارلق حالندن حالی بلی قوکجدی قالندن
ای حق استین بو سوزی دکله ندر مقصود بو خبری سن اکله
ادمسین انی حیوان دکل سین اوزک بیل غولی یه بابان دکلسین
کدرکوکلک ایچنده بو هوائی اکر جاندن سوارسن مصطفائی
[illegible] بونلره ایلمه انکار هان بونلردر عالمده تکیم وار
صقین ابلیس کبی چقمه بولکدن تاکیم اکلایلین کندو حالکدن
بلمسن کندوزنی نسین سن براوزوکه کل قنده سین سن

اوکیم

63a

٤٢

اوکیم استرسن اول جانکده پنهان سن انک وجودی سن اول سکا جان
نچه نفسک دلکین کوزلیه سین نچه باقره التون یوزلیه سین
نچه کفریله اورته سین ایمانی نشان ایچنده اکلانی لنشانی
هوانک دریاسندن چیق کناره تاکیم ایرپیشه سن قشدن بهاره
اریت کوکلونی خیالکماندن ایکی سوز سویله کل برلساندن
بیرار بولد اشی قوشوک اصین اول نصیحت دوته ایراقلقدن یقین اول
هان سن سینی اوزکدن یوق خبرک هنربندسن بلیمزسن هنرک
صراف سینی ولی بلمزسن جوهری عارف سن ولی اکله خبری
نچه بو دنیانی بوت ایده سن یوتی کندوزینه معبود ایده سن
نچه بو مجلسو چنکو چغانه سکا کویرمی بو دوری زمانه
نچه بو مال و التون و تجمل نچه محبوب کل اندام بو نچه مل
نچه کبر و حسد منی وسواس نچه غم و نچه شادی نچه یاس
نچه صاغلق اسنلک نچه شهرت نچه خزینه نچه قاطر نچه آت
یورن کندو حالوکه غافل اولمه اوتان غل حقدن انی فضول اولمه
یوزنکی قوطپراغه سجود ایله دلوکی غیر حقدن پرهیز ایله
اوتان حقدن حق حاضر کورر سن بود ریول بو بیله یول وار ر سن

63b

محمد ایسک اوله کلرت کبرت ﻫ	اوتن حقدن یوزکه طپراغ سور
ای بو دنیا مالده آیا ننلر	غافلین محنت اودینه یاننلر
اوزرینه یازلی التون مالی	مال ایچون ایلین جنکو جدالی
مالی کندوزینه دولت بلنلر	مال ایله عزت شهرت بولنلر
بلوبن صانیء بلمزه اورانلر	اونعتی مال ایله اولی کورنلر
بو مهر دارد دی سیدی مختار	اکر مصطفی یه قلورسن اقرار
قارون بو مال ایله دنیا ایرشدی	اخری مال اوجندن یره کچدی
اشتدنمی مال اوجندن نقیانوسی	ذلیل اولدی یله ویردی ناموسی
یا نمرودک اخوی دنیا ایردی	هیچ ایلدی ناموسی یله ویردی
بو مال شتدادی چقردی یولندن	سرکردان ایلدی کندو حالندن
بو دنیا سربسر بر خیالدر	دائم الدر کشیء ایشی آلدنر
نیچه زیرکلرک عقلنی اوغورلر	کوکلنده پوت اولور بلنده زنار
نیچون ترک ایلدی ابراهیم ادهم	اولی تریاک ایسه اخری سم
عارفلر خبر الکلر بو خبردن	زیرا کیم اصحی بو قدر بو بازاردن
ای جهانده اوستادم دینلر	وجود ایچنده جانم دینلر
کورنلر حقی هر ذره بر ده معیتی	ندر اصلی بو وجودک نقشی جان

بو حکمت

64a

بو حکمت نقشی اصلی ندر ندر	عقل ایرمزنه وجودرنه جاندر
بو صفتده مات اولبدر زیرکلر	یانه بلسون بونی خار و خاشکلر
بو قار و کوک اشغه بر کور و نور	بلمز بری برنه بوری نور
کوکوک نردبانی بو قدر چیقلمز	یرک خود نهایتن کمسه بلمز
نیه بقسک جهان بحری محیطدر	عقل ایره بلمز جهان بونده سکوتدر
ایره بلمز عقللر اولدی حیران	بلنمز که نه طوپدر نه چوکان
سبر صلدی بو میدانده عقللر	بیان قلمدی بو صفاتی دللر
کل ای عقل کامل بر نظر ایله	عشق جان قوشنه بال پر ایله
کوزک اچ باق اخی جمله جهانه	طالب نه یرده در مطلوب نه یرده
بونه یولدر که پایانی کورنمز	ندر اصلی وجودک جانی بلنمز
بو حکمت نقشی اصلی ندر ندر	عقل ایرمزنه وجودرنه جاندر
نیه بقسک پایانی دکیزدر	بونه منزل بونه یولدر نه ایزدر
بو کارحاکی اوستادی کورنمز	بلنشدر جمله اشیاده کورنمز
یاد اولنلر کندوزندن یاد اولیدر	بلیشنلر جهان ازاد اولوبدر
بلشمین بکانه در اوزینه	زیرا بلمز وجودنه اوزینه
اوزین بلن کمشی اولدی خبردار	جهان بو جان بر وجود نکیم وار

64b

نثر

ای عاقل عقل کامل بو سوزکه جو

هر بیننه بر نظر ایله کورنیجی بیان قلنور اول قائم لم یزل که بو کارخانه یی
بنیاد ایلدی کاف نون ایچنده تمام قلدی جمله وارلق یرلو یرنده استقا
مت دوتدی وردی هر اشیا کندو ایشنه قائل اولدی ولی هر کشی
کندو ثمین بلور انجق بو حکمتک حقیقتین بلمز زیرا که هر کشی یه کندو ایشی
حجاب اولدی بو حجابدن بو چوب اصلنی کوره بلمدی او سببدرکه جمله اشیا
بری برینه صوارکه بو کارخانه دوزن نه یرده در دیرلر جملسی بو حال
ایچنده سرکرداندر کوکده کی مخلوق یره نظر ایدر الحقده در دیر دکی
خلایق کوکلر ییقر بو قرده اولدیر جمله اشیاهان بو حال ایچنده بر
برینک حالندن خبری یوق الست بربکم دمنده ادم پیغمبر زمانینه
دکین شیله قلدی تا ادم کلدی اولدخی بو کارخانه یی کوردی یوقرو بقدی
کوک ایراق اشغه بقدی یرک نهایتی یوق اولدخی کندو ایشنه مشغول
اولدی ادم پیغمبردن تا محمد مصطفایه علیه السلام زمانینه دکین هر پیغمبر
کلدی هر برسو بزدرلو تفکر ایلدی بو کارخانه نک وزدی استکه ار
دنجه اولدیلر تا محمد مصطفا علیه السلام کلدی بو حالک اصلنی
فرعنی بیان قلدی که شیله کارخانه دوزدی بنه کارخانه ایچنده بیلدر

ددی

65a

ددی والله بکل شی محیط دیدی نشانی اشیا ایچنده ویردی مختارک
دخی نشانی بو قدر اولدی امدی هر اشیا که کوررسن کندو وجود نه موجود
اولندی خبری یوقدر هر بر کشی بر نسنه اقرار ایلدی قدیم سلطان ارا
یره منزه کچدی الا محمد مصطفیدن علیه السلام بودمه دکین کامللر
کچدی هر بریسی بو بابده عقللری طریقنجه دیدیلر انلر دخی مختار علمندن
دلیل الدیلر اخر الامر من عرف نفسه فقد عرف ربه حکمیله نفسنی بلن تکرییی بلور
دیمکدر امدی بو بر روشن دخی محمد مصطفی نک سکز یوز یلنده کلدی
اولدخی درکه جانم بو نفس نه نسنه درکه انی بلن تکرییی بلور هر بر کشی بو با
بده بردورلو وصفات سویلدی الا بو نفسی ادمک وجودنده نشیدرکه انی
بلن تکرییی بلور ولی بو ادم جمله یرادلمش اشیانک آینه سیدر دلیل بو کا
ادمک وجودی بر شهردرکه هر نکیم عالمده وار ایسه بو شهرده واردر اول
شهرک اون ایکی قپوسی واردر قپو وارکه دائم اچقدر قپو وارکه قپا
نقدر کاه اچقدر ادمک وجودینک اوچ یوز التمش التی طمری واردر
یدی یوز یتمش یدی سکودر و ودرت یوز قرق پاره کوکاد ریاردکندن
بوقرو بوغازه دک کوکدراندن یوقرو عرشدر یاروسندن اشغه سی
دیزه دک یدیقت یردراندن اشغه سی او کوزدر بالقدر امدی بو نفسکه

65b

دیرلر بو شهر کندو مبدأ ریو خدا اولدخی بو شهرده بو نسنه مدرکه انی بلن تکری
بلمش اولور امدی عزیزمن نفس ایکی نسنه دن عبارتدر بری وجود جمعی
نفس درلر بو بردخی بو کیم حقدن غیری خیال کرکیم وجود ایچنده انده بیت
اولور اکا نفس درلر بو ایکی نسنه نک تعیینی تنفیسی درر یدیلوکه وجودک
جمعدر امدی وجود درت مخالف نسنه در اشکاره کورنور اوددن
صودن یلدن طپراقدن بونلر خود محتشلردر الله بلکه نته دلیل
اوله امدی ای عزیز بو خبرک حقیقتنه بو نظر ایله کورکه جمله نسنه ده تکری
موجوددر سیزی ایله اولسه انسز نسنه اولمیه چون جمله نسنه انکله اولا
شقدر اکراه ایلین حقیر بقمق شیطان فعلدر حق قبول ایده نکدر
اکراه ایده نک دکلدر هر شینک حقیقتنه بقسک اصلی حقدر فرعی
اشیادر حق نوردر فرعی تجلیدر تجلی نوردندر نوردن تجلی در
اراسی اچق دکلدر اولاشقدر هر اشیا بر برینه متصلدر بر برینک
اینه سیدر حق ذاتدر اشیا صفاتدر صورتیله معلوم اولور ذات صفات
صورتیله وجود درولی بو بر وجودک التی جهتی واردر هر جهتده
نظر ایلسک بو ایرقسی صفات کورینور بو اراده طالبه رهبر کرکدر
تا کیم ایش تمیز اوله ای طالب حق نه کیم بوکی تمیز بلمک دلرسک محمد
مصطفا

66a

22

مصطفا علیه السلام دیدوکی من عرف نفسه فقد عرف ربه امدی
عزیزمن نفسنی بلمک اولدکه کم معیشتی مصلحتی قیدنده اوله هر اشیاکه
واردر جهانده جلسی بوندن خبردار درولی سوزلری حقی بلمکه
اوزره در حقی اشیادن ایرو طوتمق اولمز والله بکل شیء محیط حکمیله
حق هر شیده حاضردر امدی جانومی یول اوزاق صنزلر یراق یابانی
بلورسز اشیا ایچنده [illegible] اولسک دلیلی ادمدر ولی بو ادم صورت
کائناتک دفتریدر جمله عالمده نه وار ایسه صفاتی ادمده موجود کو
رینور حق کنجدر ادم صورتی خزینه در تواریخی ادمک وجهیدر
و وجهنده یازیلودر هر کیم اول خطی اوقودی خزینه کی کنجدن خبر
ویردی خبردار اولدی و نکیم اول اخر وجودده کلدی دفتری
ادمدر ادم وارکه خزینه در کنجیله معموردر ادم وارکه اوزین بلمز اول مخسولدر
ادم وارکه اوزینی بلدی جمله وارلغی کندو وجودنده بولدی کندوسنه
کلدی امین اولدی ادم وارکه صورتی ادم فعلی حیوان ای طالب سن
بو ادمک اصلین بلین درسک اول ادمدن ادمی فرق اتمک کرک
بردخی بو کیم ادمندر اصلی ندر بلمک کرک ولی بو ادم جمله شینک اوزینه
مالکدر واکر مالک اولدوکینی بلدیسه مالکدر بلمدیسه هان اشیانک

66b

بر سبددر ولی اوزنی بلمک بحر دحق بلمکدر بر کشتی چون ادمدن اد
ادمی فرق ایلدی ادم اولدی جمله شی اوزینه مالک اولدی جمله
مخلوق صفتدر خالق صفتی مجرد اوزینی بلمکدر پس بر کشتینک
عقلی بو معمای بو بحره غواص اولدی هر جهتدن بقوب کوردکی
کندونک کولکسیدر زیرا وجود انسان بحر محیطدر هر نقشی
خیالکه صورت بغلر عاقلر خیال اولور هر شیئه بر صورتله متقف
اولوب استقامت دوتدی دردی واندن عشق موجی قو
پدی ایدرکه

اوزین بیلن حقیقت حقی بلدی   فنا اولدی اوزینی باقی قلدی
کورغز اولدی بو نقشی خیاللر   ایرشدی منزله بو جمله یوللر
اوزنده بولدی اول مقصود جانی   همان کندوزی اولدی اول فلانی
دخی شبهسی قلمدی اوزینه   اعتقاد ایتدی کندوکندوزینه
کنشکیبی عالمه منشور اولدی   همان سرتا قدم کلی نور اولدی
جان اولدی کلی قلدی وجودی   قامو عالمله قلور سجودی
اوزی اولدی همان ذات مطهر   وجود ایچنده جان فاعل مختار
قوطالبلرکه مطلوب اولدی   قو عاشقلر محبوبی اولدی

صاف

67a

صاف اولدی جان کبی ظن کماندن   همان اول اولدی نشان بی نشاندن
کوتردی تن حجابن جان کورندی   جان ایچنده ناکهان سلطان کورندی
چو کوردی سلطانی اولمن عاقل   ایرشدی مقصوده حل اولدی مشکل
او کیم استردی صوردی جهانده   انی کوردی دولی جمله مکانده
انی کوردی قو وجه یوز اولمش   قو کوکلکر سردیله سوز اولمش
همان اولدر قو دولتو اقبال   بو نقشک نقاشی بو نقش بر کال
نیه کیم بقدیسه دلداری کوردی   بر کشی یارله اغیار کوردی
کوزنمز اولدی اول نقش خیاللر   بحمد الله که حل اولدی بو قالر
قو هجران همان وصلته ایردی   قو شیئ لا یزال دولته ایردی
چو کوردی بو حالی اول ایر دعاقل   تجارتده بونی قلدی حاصل
تا چهرد رمتاعی کتوردوکی بو   اشتدوکی اول ایلدن کوردکی بو
نکیم کوردیسه جانان ایلندن   اودر سویلدوکی سوز دیلندن
نه سوز سیلرکورک اول مرد عاقل   که هر بر سوزی حقه اولدی دلیل
حقیقت اول قدیم سلطانی کورمش   وجودی شهرنده جانانی کورمش
او کیم استردی جو جمله عالمده   انی کورمشی جانا اولمش ادمده
ادمده اولمش کشف کرامت   کوکلی ایچنده سر کوزنده حکمت

67b

هان وارلغی اولایمش ادمک   نه ادمکه ذات جمله عالمدر
اول ایمش هر ایشلک اولان سببی   اول ایمش بت ٣٨ سو ٣٢
ادم انکله بولمش شرف   اودر کوهر ادم انک صدفی
ادمی چون ترکیب ایدن اولدر   دیلنده ادمک سویلین اولدر
قوعالمه انکله اولا شوق   اودر عشق اودر معشوق عاشق
اودر جمله صفات شرحی بیانلر   اودر نشان ایچنده کی نشانلر
هان اولدر نکیم کورسن وجودده   بله موجوددر اول کعبه بوتده
هان بو شهر بازارده بر عیار   ظاهر باطن هان بودر نکیم وار
هان کورکی عالمده اودرو بیش   بر ایشدر اولور تر پرده ده بیلین ایش
دخی هیچ غیری کورغدی جهانده   انی کوردی هان جمله مکانده
هان اولدر جمله عالمده سلطان   ظاهر باطن وجود اولدر اول جان
دخی غیری نه واردر کیم دیم بن   اودر وارلق اودر کوهر اودر کان
اودر بو شش جهت کوکب سیار   هان اولدر دو جهانده نکیم وار
کل ای طالب کمالی قو یقین اول   یقین اهلنه بو یولده امین اول
ایشوکی تمیز ایله آچ کوزک هو   یورن کندو حالوکه بیل اوزنوک
اوزک نه سن خبردار اول اوزکدن   سنی سنسن سویلین انکله سوزکدن

نه عجب

68a

٢٨

نه عجب حال ایمش بو سرّ مغلق   نه صفتدر نه دیمکدر باطل حق
یعنی نه وارکوراخی اراق نه   یعنی وصلت نه دیمکدر فراق نه
نه دیمکدر بار طالب مطلوب   نیی بیان قلور بو زشت محبوب
بو صفتلو بلیشو یاد دیمکلک   طالبی مطلوب شاکرد اوستاد دیمکلک
یعنی شیطان دیمکلکدن مقصود نه   بو سوزلرک زیانی نه سودی نه
نه دیمکدر بو صفاتلو عیان قیل   بیزه بو حالک اصلنی بیان قیل
قولیله سلطانک مرتبه سی نه   مطیع دیمک نه دیمکدر عاصی
بو یوکاندن بیتی باری حصل نه   نه در منزل نه یمش یول دلیل نه
صفاتی رحمانی شیطان دیمک نه   اولوکجی قولو سلطان دیمک نه
ندر فوق درجات دن اشارت   ملوکوک نه اجو یه ندر بشارت
بو بر ملکک حاکمی بر دکلمی   تدبیر فکر ایتدوکی تقدیر دکلمی
حقیقت جمله عالم بر وجوددر   فنا لا ینام لا یموت در
قوعالم مبرّادر فنادن   براد لمش موجوددر برادن
مصفادر عالم چون بو چرادن   بر وجوددر براد لمش برادن
یقین اهلی بلور چون بو چرادن   بر وجوددر براد لمش برادن
وجودنده کندوزنی جان بلنلر   وجودی اوزینه برهان بلنلر

68b

حجاب سز حقله وصلت بولنلر   صفات ایچنده کلی ذات اولنلر
وجودن جانلر یکسان ایدنلر   حق عیان کورب پنهان ایدنلر
بولنلر کنجی بو ویران ایچنده   جانا نه ایو شنلر جان ایچنده
جهانی اوزینه میدان بلنلر   وجودی شباتن جان ایدنلر
حق کندو وجودنده بولنلر   بکلی وارلغن حق بلنلر
قاموشیده حقی حاضر کورنلر   حقیقت لطفی بر قهری بر کورنلر
حقی بلوب باطلدن فرق ایدنلر   حقی جان کندوزن وجود بلنلر
اکرچه بو سوزده چین ایسه خبرک   کندوکه کل تن که ایت شمارک
بر درویش ایدر بو کتابی یزان درویشه مدانی دردو ر رسن
هیچ ترکجه بلز مسن دیدی دورسن بزه حکایت ایدبو برسن دیو
بو درویش ایتدی باشمدن نچی حکایتدن سیلیاین می دیدی
نوله باشدن کچن حکایتی سیله در بوکز درویش ایدر بز ادم کسوتن
کیمدن جان ایدک سلطان وجودنده برلکده ایدک ناکهان کوردم
بو یری کوکی بو کوکب سیاری بو نقشی پرکاری بر لوبرنده تمام رسمی
دوزدی رسمی شکل قورلدی پادشاه عالم بو یری کوکی بر سیر اولدی
پرکال جنبش کلدی هر شکل صورتی برابر قسی شعبدن یوزکوستردی اندن

پادشا

69a

۶۹

پادشاهدن دلک دلدکه بودن لمش پرکالی تفرج ایلیو زدیدکوها
ندم پادشاه عالم خلقتکدن بزه خلعت ویردی کیدکه بوملکه سیو
کلدک بو یری کوکی بو نقشی پرکالی کوردوک خوشمزه کلدی بولدا اشلر بو ک
هر بریسی بونسنه مشغول اولدی دخی کسی بو سیرانی کوزیچک دیدیکه یارنلر
بر بولده تفرجه کلدک نسنیه دولشمک دیدی کسی بو نده یمدی کوکلی
دیلدوکی یره دولشدی کسی صوکبی صاندی اب بکلدی اولکی صوکن صنمدی
دولشدی هنوز دولشمشدر اولدم بو ساعت دیدی او درویش
ایدر بو حکایت دخی سیلیه عمی در اولدر درویش ایدر یاران نه شیرین
حکایت اولور دخی سویله در درویش ایدر بونلرکه بوسوایله بوحالیله
کرفتار اولدیلر پادشاه عالم بونلری تفرجه کوندردی بونلر کندو حالنه
کرفتار اولدیلر صوکن صنمدیلر پادشاه عالم بونلرک فعلنه کوره بر اودوز
دی سکز طبقه ایچنده کلستان ایلدی انک عکسنجه بر اودخی دوزدی
زندان صورتلا اشکنده زبانیلر دورر کندو اشنه مشغول اولنلری
انده التر لرادب صقلیوب دنیا ارایشنه مشغول اولمیانلر ازاد اولوب اهل جنت اولدیلر
کلای ارزدی وصلی جان قلنلر   وجودی شباتی ویران قلنلر
کورنلر جانی بکا اشکانه وجودده   مناجات ایلینلر هر بجودده

69b

خورشید حق عیان کورنلر   دمنی هر نفس حقدن اورنلر
ایکلک دوزاغندن قورتولنلر   برایله برلک ایدوب اولنلر
وجودین جان کبی عزیز ایدنلر   اوزین بیلوب ایشین تمیز ایدنلر
حقله وجودنده بلشنلر   وجودی قطره سی بحره دوشنلر
اوزنی حقدن آیرو کورمینلر   اوزندن حقی غیری کورمینلر
ایرشوب منزیله صافی اولنلر   فناسز تا ابد باقی اولنلر
نی حجاب حقله وصلت اولنلر   صفات ذات برذات اولنلر
بنی کورکم نچه منزیله ایردم   نه استردم نیچه بولدم نه کوردم
ایرشدم باقی منزیله حقیقت   واحد اولدم نه بلش قلدی نه یاد

بودری سراغاز ایتدی درویش   بو مجلسده بو خبری قودی پیش
بو مجلس ایچنده او تورنلر درویشی دنلدیلر کوردلرکه قوش دیلی سویلر
درویشه تحسین ایلدیلر بو خبر سویلدک دیدیلر بو حکایت دخی
بلورسن سویله دیدیلر نولر بو غنی یومری بلدکجه ایدین دیدی درویش
بشلدی دیرکه بو وجود مدرصو لو طرمدر کوک چادرمدر عرش
صیوانمدر چرخ دورانمدر یلدزلر شعلمدر نقش خیال تفرجیدر
یدی یقت یوبر او جم ایچی طقوز فلک بردکجه دکجه ولایت کندر تونوت
قیش

70a

تیش قوز یار کوئی بهار دو غمق اولک کوز صاغلق گلستان صابر لق زندان
بلان سویله مک ز غلتق دو غرسین سویلک اویقو مناجات او یانمق
اشکاره بازار جنت خلق جهنم قهر یردن کوک بر فولاج بر کشانی
برار یش اولیالر وزیر پیغمبرلر الچی کتابلر وصف حالم کل کاینات خلقم
بکلک حاکیم لکیم قوللق مرتبه مددی درویش شیله یقلدی بو مجلس
ایچنده برکشی دورکلدی ایدرکه درویش دوشوکی سیلرسن درویش
ایدر باشمدن کچن حکایتدر سویلد وکم دیر کوزدیکه درویش سوز
مخالف اولدی درویش شعره بنیاد ایلدی ایدرکه

زهی منزل یولم سلطانه ایردی   وجودم قطره سی عمانه ایردی
کنش دوغدی ناکاه زترم ایچنده   ایرشدم بر اولدم بردم ایچنده
فناسز باقی منزیله ایرشدم   تا ابد لامکان تختنه کچدم
ایرشدی جان مراده بولدی مقصود   بیله موجود ایمش وجودده معبود
بو حالی بولدی جان اولدی خبردار   که هان اوز ایمش کان گوهر
جانم ایرشدی بودم صرا ده   هان اولدی اول بلیشی یا ده
جانم ایرشدی واصل اولدی جانه   او سوزدر کیم جانم کلور لسانه
قوار ایدم منزل سلطانه ایردم   نه قوتلو ساعتلو دورانه ایردم

70b

اودمایرجککوردم بودهری   تمامت کائنات بر و بحری
فلکک فسی کوکب سیار   ایچی طاشی بو بر کالك نکیم وار
بنم یورو قیلورلر سجودی   بنم جلسینک جان وجودی
بنم ایچون سما او نیار بو دوران   التی جهت دورت درلو ارکان
ظاهر و باطن بو صورت بر کال   ایراق یقین نجه کند وز ماه سال
الکاکه عقل ایرشدی بلدی انسان   اولکیم جمله شیده اولدی پنهان
قو بونلری [illegible] ایچون حسابدن   ای سوزی بلن اشتکه نه جوابدن
بو سوزده دی خاموش اولدی دربیش   چو بلدی کیم نیجه مش حال نذر ایش
بوجهان قبة مثال بر یرده ای وکنش قندلگرد ربو حسابده
طالب مطلوبدن ایرو دوشریسی عشق ارکا اولدرکه عقلی میزان ایده عشقی
دلیل ایده نفسی ذلیل ایدکم طمعلق ایلمیه اوزینی بله عارف اوله حقی کندو
وجودنده بوله خلق مصطفی یه بکزیه دریك اوله دکز کبی یر کبی ساکن
اوله اود کبی چیکی یشنجا اوله صو کبی دائم بریوله یل کبی هر یری سیر ایده اول
صفتلو کشلر دخی وار دردخی بو دنیاده بخللر زحتده در حسودلر عناده
در منکولر ظلمتده در عارفلر وحدتده در عاشقلر فرحده در جاهللر
ملالده در صوا اشغراق کونش اشغه دن یوقری چقر کوکه دائماد و نزیر

دائما

71a

دائماد ور ر کل شی بر وجود در وجود قائمدر نقش خیال شعبه کوزر
عارف توحیدده نادان خیالده زهی دوران بو دوران زهی میدان بکلر
طوپ الدر جوکان جان صاقنان بو میدانه کیرمز عبرتیله بقمیان بو حکمتی
کورمز اعتقادی صاف اولمیان بو منزله ایرمز
بلبله کلزار کرك طوطیه شکر کرك   صرافه کوهر کرك لا اله الا الله
جان اولانی جان بلور انسان انسانی بلور   هر سر وسلطان بلور لا اله الا الله
زی محیط نور حق کوزلك اچ اکلا بق   غیری نوار کل حق لا اله الا الله
جمله عالم ذاکرمش دریائی حکمت ایرمش   حقه وصلت ایرمش لا اله الا الله
صافی اولدی التون کبی تجلی قیل کون کبی   لیلی و مجنون کبی لا اله الا الله
قال جهان ملکنه اصلو که دونکل اینه   دخی قوتدر دینه لا اله الا الله
تسبیح ذکر ایکل الله شکر ایکل   بو سوزی فکر ایکل لا اله الا الله
لا اله الا الله دیمکدن اغزدادی کلور محمد رسول الله دیمکدن
عقله قوت کلور دخی لا اله الا الله دیمکه نفی اثباتدر اراسین تمیز
ایلمك چوق اشدر اونکیچون که طاعتك اجابتی تمیز ککدرسی ای طالب
حق طاعت عبادات نماز نیاز جمله اجابتیچون در اجابت تمیز لك
اوزره در طاعت قبول قبول اراسنده غی نسنه دکلدر طاعت قبولیله

71b

نكوى واسندن غنى سيدن تميزكوكدر تميزلك حقى حاظكورمكدر
غيرى حقدن پرهيز ايلمكدر عبرتله بقمقدر قدرتنى كورمكدر
حكمتله سويلمكدر بركشى بو مرتبه‌يه ايرارسه انسانيتى كامل اولمش اوله
له اوزينك حقيقتنى بلمش اوله جهالت ظلماتندن قورتلمش اوله
حقله وصلت اوله انك عقلى كامل اولور سوزى دليل اولور ايشى
حاصل اولور وجود اصلى بمكدندر بمك اصلى نباتدندر نبات
اصلى يردندر عشق محبتدن حاصل اولور عقل فكردن بتر ايمان اصلى
اقراردر معرفت اصلى توحيددر توحيد اصلى هرنيه كه بقسك حقى او
واده حاظكورمكدر حقى باطلدن مردارى مسلمدن نقصانى كمالدن
حيضى نفاسى غسلى جنابتى بونلرى فرق ايلمكدر داخى تميزلك بودر
پس اى صفتاى علق كونشدن ذره‌يه دكين عماندن قطره‌يه دكين
حسابله دوزلمشدر ايمدى عزيزمن انسانك صفتلرى چوقدر انسان
واركه صورتى انسان خاصيتى ديوه بكزر انسان واركه خر طبيعتدر
انسان واركه ملك صفتدر انسان واركه ناى بلورنه بونى بلور ايچر
دويراو يوراو يانور معيشتى مصلحتى بلور هان بو حقك كارخانه‌سى
ايچنده ادراكى يوقدركه بونسنه‌يه ايرشه امدى ادم كسوتى كينلو برك
پايانى

72a

٧٢

پايان يوق نقش خيالك نهايتى بلومزكوكه ال ايرمز انساندن غيرى
شى انساندلى بلمز انسانى بوبرندن صوورسك حالكرى شيله
كله امدى اوزوكى فكر ايله كه نشيندن دو غمقدن اختيارك يوقاولمكدن
هان اوپله چون الك سكا ايرمز آيرو غصو نمغوكه معنسى بوقدر
اكرنسنك بقديسه اوكده ايسته اوكده بولمزسك چوررصورمق روادر
نادانلق نشانى بودركه صورتى بزيه جاهلك نشانى بودركه
دنسكه عكسين اشلر تكبرلك نشانى اولدركه سوزنى اوجه سيلر
عاقللرك نشانى بودركه هر ايشى دمنده اشلر دولت نشانى بودركه
اوكين صوكين اشلر حبوانلق نشانى بودركه اصيدن زيانى فرق
ايلمز عارفلق نشانى بودركه اوزنه اكراه ايلمز بخللق نشانى بودركه
اوزنه ايلك دلو يارنه بولداشه دلمز محنت نشانى بودركه عهد پيمانى
دورست اولمز كرا هلق نشانى بودركه اوزندن الحق مسكين
بكنز كامللق نشانى بودركه زمانى كانى اخوان بلور اوغلنلق يلكى
يكتلك سل كبى پيرلك اوسنى اسكمش اوه بكزر معنى سوزد عوا ايلمك
كوسنى اوزلمش پايه بكزر اير مدوكى يره الين صونمق يورغندن
طشوه ايق اوزتمغه بكزر بو صفتلر كلى ادمك حالدر بونلرى بلمك

72b

اصلی اوزنی بیلمکدر اوزین بلن هر ایشنک اصلنی فرعنی بیلمکدر
کل ای جان اقلیمینه عزم ایدنلر　　بو عشق یولونه کند وزن کدنلر
حقیله وصلت ایدنلر اوزنی　　بلنلر سوزک اردوغی اوزنی
بو میداننده توب سوزدن یونلر　　الی ایردکی نسنیه صوننلر
بو عشق بحرینه کووبن یوزنلر　　قورووده استیوب بحری سوزنلر
یولی بیلی کشی بو یولدن ایرلمز　　زیرا بو منزیلده یول سوزوارلمز
یولی یول بلنه صوردی صوزنلر　　بورسمه واردی هان یولو ازنلر
اولر عشقله بلیشدی جاندن　　نشان ویرسه دورسند ازلی نشاندن
زیرا عشقی بلن مقصوده ایردی　　بلشدی حقله معبوده ایردی
انک یوزی مبارکدر مبارک　　انکله یار اولدی حق تبارک
حقی اول بلدی بولدی جان ایچنده　　کامل انسان اودر انسان ایچنده
انوک عشقنه دوزلدی بو پرکال　　انکله عیان اولدی قمو حال
اول انسانکه اوزین بلدی حقیقت　　هان اولدر قمو صفات قمو ذات
انک زتبه سی کوندن بختلودر　　قطره سی بحری عماندن اولودر
بو نقشی خیال انک وجودی　　قمو عالم اکا قلدی سجودی
هان مقصود انسان اولدر انسان　　حق انک وجودنده بیله پنهان

اول

73a

٧٢

اول انساندر هان حقک امینی　　دائم حقله در انک یقینی
هر حقه طالب ایسه حقیقت　　اول نشاندن اوزنی ایلمز یات
اول انساندر هان حقک نشانی　　او بیلور جمله نهانی مکانی
اول انسانی بلن ایردی مراده　　شفیع اولدی قمو بیلو شو یاده
کل ای طالب قولوق اور بو خبره　　نیچون هر پرده اولورسن اواره
کل اوزوکی بو صحراده یستورمه　　دوری کل یولدا شک کندی اوتور
نیا نورسن اخی صورجا لندی　　واررسن یولدا شک بولندی
او بومه اچ کوزک حسابدمیدکا　　بو غافللق اخی حیوان اویدر
دوراکو تکوینی حاظر کوررسن　　نبیلر اندوکک قولدور درسن
محمدن اوتانورسن کوزک آچ　　اکا روکتمه باترسین بوری قچ
اینه ال باق اخی بر یوز وک　　بجردوران مدار اقیل اوزوکه
مکو مصطفی قولندن غافل سین　　انوکیچون تکبرسن فضولسن
تکبر اولمه یوزک طپراق ایله　　بو دم دردم ایشوک صاغ ایله
بچنی قو کل سینه کوزتمه　　اکا کیم یتمزسن هیچ اوزانمه
بری کل نقد ایله ایله بازاری　　اکو عقلک سکا قلوسه یاری
بجردوران سکا کوینمزدری کل　　ادمسین اخی کوزک اچ بر...

73b

بوجهان صورتنه قلمه زنهار   سوزم ایشت اخی جانک وار
بکر بو ایام دوران بلورسن   دخی بو صورته قچون کلورسین
اکر طالب حق ایسک ای قرنداش   بو غفلتدن دور اخی برکتور باشی
ادمسن اخی کوزک آچ بری کل   بکر دوران سکا کوینمز دوری کل
ادمسن سکا ملک سجده قلدی   دور اخی کوزک آچ سکا نولدی
دور اخی فرصتوکی بیله ویرمه   عاقلی سک مالکی مشکله ویرمه
سکا رهزن اولن بو ملکو مالدر   زر ایله سیم فرزند و عیالدر
یار یولداش قوم قرداش دیمکلک   عار و ناموس سنوبن دیمکلک
همان بودر اخی اویقوی غفلت   زیرکلر بو خیاله اولدیلر مات
بودنیا لذتنده قلمه زنهار   بول اوز قدر سبکبار اول سبکبار
اکر طین سک ملکو مالوکله   اوزوکه کل بورن کندو حالوکه
ایشوکی و قیلی تمیز ایله
~~حکیم اولمق دیلر ایسک ای جانک~~   نبیله عهد و پیمانی دوز ایله
غافل اولمه حالندن مصطفی نک   تاکیم اول منزیله ایرشه جانک
مخالف اولمه کل حقه مطیع اول   غافل اولمه بو حالکردن واقف اول
نصیحتدر ایشت سن بو خبری   صرت افه قولنق ایله بل بو کوهری
ادم صورتلو حیوان اولمه زنهار   اکر قلدوکیله احده اقرار
بودر قدر.

74a

٧٤

بودوز قدن اوزکه قورتاری کور   یاری قیل یار اولنه یاری کور کل
بو صانع عزتی اسنه بول جهانده   صاقن حیوان کبی کزمه بیانده
ادمسن اخی بر کوزک آچ بق   بو ملکده نیه کتوردی سنی حق
قولیسن قوللقده حاظر اولغل   یتر بو نفس لننده اسیر اولغل
اکر بر کمسه ایسک اوزیا شوکا   اشک اشله بوری وار دوشوکا
ندیمکدر بو خبردن سوزا کله   که هر بر کلیجیله یوز بوزا کله
زیرا انسانی صورتیدر لباسک   صاف ایله قلمسنی کوکلده پاسک
بو خبری نصیحت بیل اوزوکه   خیالک پرده اولمسنی کوزوکه
دو بولمه بو دوزقدن قورتولی کور   سنده ازادا اولنلردن اولی کور
شریک اولمه صقین بو ملکه ماله   کیمه قالدی بو جهان سکا قاله
یاکیم قلدی بو ملکده بولدی مقصود   باقی قلان همان معبود مقصود
کلان بکر قونان کوچر قلوریر   همان شو یلدر اوزوکه اوکوت ویر
بونی بلکر بو ملکه نیه کلدک   کلیجک نجه لباس کیه کلدک
بونده کلدک نه اشده سن حاکدک   نه سویلرسک بو قالو مقالکده
نه حالده سن نه در فکرک خیالک   سنی الدر اولدی بو ملک مالک
خیال اتمه اوزوکی بلکه قولیسن   جو قولسن تسلیم اول نه جون فضولسن

74b

اوزوكی بلكم سی یوق سن اراده تاكیم و برمیه سن عمروكی باده
ای تكری بنده لری بو ملكه كلمدن مراد تكریه قوللق ایچوندر بزم
كوكلومزی فرزند و مال التون ملك تحل سوداسی دولدی
كلدك بو جهان كیكی بو كوردوك اولشدوك اكین تارله باغ و بستان
ایلدك بونك استسی وارمی یوق می دیمدك اخر الامر خبر كلدیكه
بو اولشدوكونز یولوك بنم دیدوكونز نسنلوك استی وار عشق دیدلر
بو معیشت خوشمزه كلدی بو سوزلری اشیدورز ایستمزه اوور
رز هیچ بونی فكر ایلمزكه اولوقاقنده او تانمق اغیر ایشدر بو
جهانده دولشدوغمز ایش بره شیرین كوروندی ادمدن غیری
كسه یوقدر كه اشلمدی بو ادم خودبكلی بو اشده در بو حال ایچنده ایكن
پیغمبرلر خبر كتوردیكه بو ملكك استی وار در بو یولك استی ایشلكك
ودیلون رزقی بن دیر بو سزدن استنجكدر دیدیلر كیملر راضی
صادق اولدی كیمومز واركه هیچ اشتمدی كون بو كوندر نه اولور
اولور دیر بو حال الله كرفتار اولدق بو سری ایچنده پیغمبر سوزین دخی
اشتدوك جهانی كیكده نقش و خیال چق خلق جهان بو حالده كرفتار
اولدی قلدی هر بر كشی بر ایشه مشغول اولدوغی ایش حقنده كندو

اركسنده

75a

٧٥

اراسنده حجاب اولدی یعنی برده اولدی امدی ای طالب حق
حقله سنك ارانده كی حجاب بودر اكر شوبلكه حقه ارشمك ایستر
سن بو حجابدن كچ ینه اصلو كه دون حقله بلشی اول قورقوسنز كز
هم امین اول عمروكی نجه خیاللره اسراف ایدرسن ادمسن كوك
اهلی سكا سجده قلدی بر اهلی مطیع اولدی هواده كزن بولتلو
سنیكچون اشلرای وكنش سنوكیچون انلر سنكیچون دوغردولو
نور مصطفا قولنده اكر اوزنی بلدوكیسه بونك كبی كرامتك وار
واكر بلمدوكیسه نعوذ بالله اسفل السافلین دن اولورسن اكر بو
حكمتی بلین دیرسن یوری وار بر انسان كامله خدمت ایله بو شریكك
اولدوغك نسنه قوكه اتی واردر طكله او تاجنی بو كون صان
زیرا كه مسلمان اولماغك بر شرطی بودر تكری یه حاضر كوره پیغمبردن
اوتنه ادبسز اولمیه عادتسز ایش اشلمیه دلو یه كستاخ اولمیه اوزكدن
تكبر اولمیه
كچنیه فوللكده درست اول حسود اولمه بخلق ایلمیلان سوبلیه اویانق
اولسك اوزه ركده بو قرنجه یورو سكا معلوم اولور جمله عالمی كندو جو
دكده كبی بیل طمع كشی یی خوار ایلر تكبرلك عزتی ییی ایلر طاعته سست
اولمق شوق ازلغند ندر كهلك ایلمك غافللقدندر زیرا ایكی

75b

دوست اورتاسنده صوفلعد رخلقوکی انبیالرخلقنه بکزت اولیالر
منکر اولمیه پیشی قدملو عزت ایله طالبلر رهبر اول دوشنک الن
دوت دور ب یوله واره نک انکین دوت دعوی قلمه معنیدن غا
فل اولمه حق سوزه بلی دی عیب کورسن اورت مجروح مسکنلره کوله
اولولره عاصی اولمه عالملره مخالفت ایلمه جاهللره بلش قوشمه اکر انسانسک
بو سوزلری فهم ایلیه سن والسلام

ارده هنر بلمک دینه براز کرک — اکلمغه بو حکمتی ارده هنر کرک
عبرت نظرین ایتمیین حکمت اشتمیه — هر برده حقی کورمکه نوری بصر کرک
آرزومان ایدن حقه واصل اولمغه — صدق صفا ایله خیالدن کزر کرک
کوکلی اونده حقه بلشمک استیین — خلقی تنبی دیرلکی حقه بوار کرک
حقیقت حقه ابو بکر طلب ایدن کشی — بو حق یولنده شغلی جهاندن کنار کرک

ای حقه طالب ولنلر مصطفی طریقنجه استینلر حرامی حلالی مرداری مسلمی
حقی باطلی بلنلر کندو حالندن اکاه اولنلر غیری ناحق اشلردن بزر
ایلینلر حقه مطیع اولنلر ایمدی بو حقک کارخانه‌لری ایچنده حکمتی چوقدر
نی نهایتدر کوکال ایرمز پایانی یوق هر بر صفتنی کورسن بو خیالکز ایچنده
طالب اشین تمیز ایلمکه مرشد کوکلدر زیرا سید مختار دیدیکه ا

ارفیق

76a

الرفیق ثم الطریق دیدی دخی مرشد کامل کرک و طالب عاقل
کرک ودخی ملازمت کرک حقی بلمکه دنیا واخرت فکر ایدنلر کلدکد
زیرا دنیا اهلی قاتنده مرتبه در اخرت دخی مرتبه در بو مرتبه‌لرک
اعلاسی ادناسی وار هر منزلکی کچرسن مرتبه‌لری شوکول خبردار
اولور زیرا اکر حقی بلمک غافلکدکلدر داخی مصطفی قرق یلده کامل
ادم یا راد للذن نابود مه کلنجه اول صفتلو ادم کلمدی انک عارفلغی
دریاسی قرق یلده تمام اولدی پس ای طالب سن کندو حالکه یورون
عقلکه بق علمکی کور طاعت نه قلدک انی کور مرتبکی دخی بل اولقدر
چغلر بر کشینک عقلی اوله علمی اوله طاعتی اوله ترقیسی منزلی جواج
نسنه‌نک اوزرینه دوربو اوچ اولان منزله ارشوسه عجب دکلدر
علمی اولمیان کشی غافل اولسه اولدخی عجب دکل زیرا کم ادم بشردر
تغییر محال دمشلر اولولر داخی دمشلر هر نسنه که کشیه کیندو
یولندن کلور کوکه خیر کورک شر زیرا اکر خیر اشلسه خیر بولور شر
اشلسه شر بولور بر باب داخی بودر که خیره وشره من الله تعالی
خیر وشرونکویدنکشیه درلر پس ای طالب حق اکر بو قولی
دوتورسن سن اورتادن کت اکر سندن سکا ایسه عبادتی تمیز

76b

ایلازیرا که عزیز اولمغک اصلی عبادتی تمیز ایلمکدر بر کشی حقدن
اوتانورسه خلق دخی اندن اوتانور زیرا که محمد مصطفی ع م
بیورر   دیدی هر کیم تکریله محمد ع
اولسه تکری دخی انکله اولور امدی ای طالب وزفکر و کیبورن حق
اولمق ایک اوله مقصودک حقه لسن حق سنکله یله در صنمق کوکده
بلمک ندر در سک اوزکده کی مرتبه بلمکدر اکو بلمک مرتبه سنی عزیزلر
ارکه دخی ارکلی اول حالنده ندر حقه لایق عمل قلسک حق سنی
عزیز ایلر ای بوجهانده مرتبه استینلر صدقک صفا ایله عبادتک
تمیز ایله پرهیزکار اول هر نکه کندو جانکه صنور سن جمله عالمه دخی
او صان تکریدن قورق پیغمبردن اوتان ارنلر اقرار انکلر مسعود
اوله بخلق قله بلان سویلمه دوشنکه الی دوت منزیله یتنک
انکیسی دوت کم طعلق ایلمه بولدوغکه صقله حاجتک است بو حال اولور کم
دیرم ملازمت ایله بویله صدقله دوت عشقله یوری الله کوعیدر
بر اوج طیراق اوز مقدارین بلسه الله غنیدر الی محروم ایلمز
بو ایشارا تلو یکی دیرم عارفلر بلورلر که بونه دیمکدر زیرا بونده لکده
ترکده لی بلورکون دو غنجا ییه اولدی دیر صو یکه کلدو کندن

یکا

77a

۷۷

یکا اشهده دیرو زترد لنجه هان بوقدر بلور زای حق شناسی جمله شیء
وجود مدور و جود مثلا کسوتدر بر کسنه کورکم بو کسوتی کیه بو کسوت
جنبشه کلر بو خسه جامد وجود جنبشی و نطق نیجه اتسون پس اوزنی
بلمک بودکه کلی اوزونی وجود دبله وجود خود جاننده دریدر اما عزیز
من اوزنی بلمکک اصلی بودر که اوزنی حقیقت جان بله شکی قلبیه کان
ایلمیه عقلی بو اراده دولنه هر فعلی دخی بو کا نسبت اشلیه بوزای مکان
ایدینه   چون کندو دیدو کو کبی اولمز
هر اشی تقدیر اشلر ایله اولسه کندوک ارادن کتمک کورکد بر اشتی اشین
بلور طالبک اشی بو بر ولی نسنه اشلمکدر تقدیری بلب تدبیرلری
قو مقدر بس ای طالب بر نظر ایله بو سوزکه یوزینه بق بو بولک دوغرو
سنه یوری کیتمه قوزونه منزلر وارسق دلرسن یول وارنکه ازبیه دوشی
بس ای حقه طالب اولنلر محمد مصطفی بولونه کلنلر عبادتی حقه لایق
قلنلر کوکلی بلسن توحید برله تمیز ایدنلر حقی اوز وجودنده بولنلر
بونو قله خیران اولنلر حق جمله عالمی ذات برله قبلیبدر و کورنز بر و کورک
خلقی بلیب و کوربک اردنجه درلکی قصور کندولرده دیر زیرا
بر نسنه بولسه بلمسه فائده یوقدر زیرا که حق کمالد نقصان دکلدر

77b

همان اُستاذ نقصان کند وکندو دندر والسّلام علی من اتّبع الهدی

ای حقی بلمک طلب ایدنلر   یوزین حق یولنه تراب ایدنلر

سونلو جان ودلدن مصطفی‌یی   قوینلر صدقله کفر وخطایی

محب اولی آکنه اولیانک   بلنلر اصلینی فرعنی جانک

وجودی شباتی هلاک ایدنلر   جانی غفلت پاسندن پاک ایدنلر

اولنلر هر نفسی حقیله وصلت   بولنلر بو دکزده دو رتبی وحدت

ای شوب بو دکزده غرق اولنلر   اوزین بیلوب قودن فرق اولنلر

وجود ایچنده اوزین جان بلنلر   اوزیله جملیبی یکسان بلنلر

حقیقت جمله عالم حق دینلر   اشیدوب حق سوزه صدق دینلر

کوروبن حقی هر پرده بلنلر   حقیقت وصلت حق اولنلر

بو یولده صدقنی شمع ایلینلر   اوزونی دوشوروب جمع ایلینلر

بو سوزلرده بنم ندر مرادم   بودم انسان ازل نه ایدی آدم

کوک اهلی بکا نیچون سجده قلدی   اوبرکسا نیچون شیاطین اولدی

ندر اوّل ادمک اخر دیمک نه   عیا اولان نیجمش سر دیمک نه

مراد نه تکری پیغمبردن دیمک نه   نه سبب یوق دیمکدن وار دیمک نه

یاریقین ایراق کفری ایمان نه   نه حکمتدر نیجمش کنج ویران نه

نه خبر

78a

٧٨

نه خبردر نبیلر سویلدوکی   نه سوردر خلقه عیان ایلدوکی

ندر مقصود باری علمو کتابدن   سبب ندر بنا اچلور بو بابدن

اخر نوله بو سوزلرک حاصلی   نیجمش بول ندر بولک دلیلی

حقیقتی ندر جمله عالمک   ندر سر اولن کوکلده ادمک

قیاس ایت یعنی اول عیار دکلی   همان اولدر غیری دیّار دکلی

ظاهر و باطن همان اولدر آدمده   ادمده جمله اشیاده عالمده

همان اولدر دخی غیری وجود یوق   اوبرکوندرکه یوزنده بولودیوق

ظاهر انک وجودیدر باطن اول   همان اولدر اوزوکه کل امین اول

اوزنکی حقیله بیل ایرمه   اوزوکه کل دخی برلکدر قایرمه

اکر طالب ایسک بلمکه حقی   اوزوکه کل همان اوز علمک اوقی

اوزک بلکیه حقی بلمش اولرسن   بکلی مقصودک بولمش اولرسن

اوزک قورتلمش اولاسن خیالدن   خبردار اوله جانک کلی خالدن

شویله که جان کبی عزیز اولاسن   که قلبک صافی تمیز اولکسن

دخی کمانک قلبیه اوزوکه   سجود ایلیه‌سن سن کندوزکه

اومنزیله ایرشیجک سفرک   نور ایدی داخی نور اولر نظرک

اودمده کورسن بو جمله پرکال   دمی ساعت کیجه کوندز مهی سال

78b

بو خيالركه كوديسور عالمده   بو صفتلركه سويلينور كلامده

بو منزيل ايراق يقين ديمكدر   حل مشكل باطل حق ديمكدر

ولدنبى طريق پيغمبر جبرائل   بلان كرچكه دمكه نقصان كامل

جهان ايچنده كوردكون خيالكر   خيال ايچنده كى معناى خالكر

همان بو نقطه در بر حرف الف   حقيقت شويله كه جان كبى لطيف

دخى بونده لطيفدر كه دردم بن   ايده بلمز نجه نشان ديوم بن

برى كل اى طالب بو سوزى دكله   خبردار اولنه ديمكدر آكله

دخى قصدى نه بيق بو كلامك   تاكه الف اوليسن ايچنده لامك

بو سوزدن اوز حالكه بر نظر قيل   اوكوكده دوشر بو عالمدن سفر قيل

اوزوكه كل قويكلش خيالى   اكر بولمق دلرسك ذو الجلالى

همان كندوزكه اقرار ايله   اوزينى اوزا اوزينه يار ايله

بو خبردر اصل همان كلامك   حقيقتى وار بل جمله عالمك

حقى بلمك بودر اوزك بلسن   همان مشكل اوزك بلسن حل قلسن

اى بو جهانده اوزنى عاقل كامل بلنلر اوزينى بلوب توحيده يول بو
لنلر وجودونى جانه ايرشدور بجان قلنلر قلبنك كفرين ايمان
قلنلر حق نور در جمله عالم بو نورك تجليسيدر اصلى حقدر جمله صفت

انك

79a

انلك شعبه سيدر مثلا جمله عالم بر جان بر وجود در بو جانكه واركيدو
كى خرقه در مرقع بر خرقه استارلو بوزلودر كنه وجودى يكه رنك
بو خرقه نك استارى بك رنك بوزى مرقع بو مرقع وصلكه بو خرقه
كورينور ايراق يردن كلوب دور زلمش نسنه دكلدر اصليدر
دخى بر خرقه وجود مرقع متصلدر ارسى يوق داخى بو خرقه دلى خيالى
اشتكل يك رنكدر هر رنك خيال انكيزه در خيال اهلى خياله دوشر
عجب دكلدر زيرا كه حال الخيال ادمك انسانيتى شيء تصوريدر
عقلى اردكنجه زرهده كنشدكين قطره دن عمانده كين حق دولو
مالامالدر بس اى طالب حق حقى استرسك بلندن استه
بتيجك بره تخم اكمه بورى وار يورى بو مرشد كاملى بول اوزنى بلمش
اوله انسانيتى كامل اولمش اوله شيء صفتدن قورتلمش اوله
معرفت قولى اوله خلق عظيم اوله دنياده حسابى ايتميه اخرة
الدغيه فكر خيالى هر لحظه هر دم هر ساعت حقده اوله انك كبى
بر كامل مرشد بولدانك قوللغنده اركبى بل بغليه جسمنى طرح
ايليه شويله كه بر پادشاهك قوللغنده بر كشى بوغلك اسكتسه
اول پادشاه اكا كو ملك ايدر بس اى حق استينلر حقى بلمكه اوج

79b

نسنه‌سیبدر اوّل مرشد کامل کرک ایکنجی اقراری صاف کرک
اوچنجی قابلیت لطیف کرک بر باب دخی بودر که حقّ بلکه حقدن
عنایت کرکدر اما عزیزم سن مرشد کامل اقرار صاف قابلیت
لطیف عنایت حق کرک بودرت نسنه بر یرده اولسه طالبک اشی
نقصان اولمز مرشد کامل بولوارب منزلنه ایرشنه دیرلر اقرار صاف
بولوارب و منزلنه ایرشن کشینک خبرینه انانمق دیرلر قابلیتی
لطیف اولدرکیم مرتی هر اشیاده که ایتسه حوصله سنه صغمق قابلیتی
دوتمغه دیرلر عنایت حق دیمک نبیلر ولیلر اشارتیدر وغیبی
الله بلور بزم عقلومز بوکا ارشورز یرا که اشکاره بازارده کورن
کوکلومزک امینلکی کوزمزک کوردوکی نسنه‌در پس ای طالب
بو اشارتلرکه سویلندی بو صفاتلرکه بیان اولدی بونلرکلی وا
قعدر بنی ادم اینچنده کی حالکردر ای عارف کامل بو اشارتلرکه سویلندی
بو صفتلرکه بیان اولدی نه دیمک اولوردر دوراخی دورانک محمدین
براغک قلورسن قولاوز بولندی یول کورندی اکر بوله کلورسک خوش
اکر غفلتلر دریلوب غافللق ایدرسن انسانیته ظلم ایلمش اولورسن
کندوزنی بلمش اولورسن بلهم اضل منزلته قلمش اولورسن کامل

انسا

80a

٨٠

انسانلو بر یره جمع اولسه اول حیوا طبیعتله قلمش اوله سن ای طالب
سن بو ضعیفه بر نظر ایله بو غفلت ویخوسندن تجانکی بیزار ایله طا
عتکی خلقکی مصطفی یه یار ایله معینکه باق دعواک دخی او لقدر ایله
کائناتده بو صدا که ایشدرسن هر نقش و خیالکی کورسن کوزک
اچ الله ذکر ایله الله هر یرده حاضردر بو کمالدر شیله که کون کبی روشن
صو کبی طاهردر رشدیه و شبهه یوق اول حقدن یوررهو بو کشی کیم اوز حقنه
تقصیردر ایروغه نتمش اوله حق عالمدر غافل اولمه فافهم نظم شعر

بو سوزی قوکل بری اعجان بیلن … کندوزنی صورت انسان بیلن
جمله شیئه حقیل یکسان بیلن … جمله عالمه حقیقت حق دیین
حقیقتین کندوزنک صد قیل … جمله بوادلمشی سلطان بیلن
صراف اولی کوهر ینه حکمتک … بو جوهری بلا خی ای کانی بیلن
جمله عالم پرتویدر او حقک … غیری دیمز ابو ارکانی بیلن
حقیقتین کندوزنک اکلین … هر یوزی حق هر سوزی قران بیلن
اصلنی فرعنی بلور هر ایشک … کلی زمانی مکانی اخوانی بیلن

نثر ای حقک بو یروغنه مطیع اولنلر مصطفی قولنه صادق اولنلر ولیلو
ازین ایزلینلر حقه ایرشمش کشیلرکه منزلین کوزلینلر حق جل جلاله

80b

زیرا کوزدن کنشدکی قطره‌دن عمّانه دکن مالامالدر شیلکم بو
اراده او اراده یوق دیمکی بزک ایت هر کوزانی کورمدی هر قولق
انی استمدی حدّی نهایتی بلنمدی جمله بر کتشدر بو تجلّی در حقیقت
شک و شبهه یوقدر زیرا کیم سلطان ملکنده ینه سلطان
رحی صغرا نجق غیری نسنه صغمز حقیقت نظرین ایلسک غیری
دخی یوق هر نسنه که کوز و خوب کوریور یا زشت کورور نور بز
سن ننی سبن سنک عقلک اول قدر کورمکک دخی اول قدر بو ظهور
رت سنکدر حقّا سنک ارنده غی حجاب همان سن سن بو قصور
سندن هر قچنکیم سن ارادن کتسک همان حق قلور غیری دخی
یقدر سنک سنلکدن غیری حجاب یقدر زیرا کیم قولیله تکری ارسنده
غی حجاب ولی کندودر انجق او سببدر کشی کندو زینی حقدن ایرو
بر نسنه صانور خبری یوقکیم کندو وجودیدر وجود جامددر حرکت
جنبش حقکدر النسز جمله اشیا دریلمز و حرکت قلمز انوکیچون نکیم کندو حالکی
بو ادایه کتورمین بو سوزلری و اکلمز حی قیوم الله در ایمدی ای عزیز
بو حرکتی الله ایتر او سهر برده استه سن چون بلکی بری یوق معیّن
مکانی معلوم دکل جمله مکان انکلدر ولو در بو باب دخی بودر که محمد مصطفی

صلی

81a

٨١

صلی الله علیه بیورر که قلب المؤمن بیت الله دیدی بو نشانلر ادمده
درادم بو بورند نمی استیه سن یا خود وجود نمی استیه سین اکر شیلدکه
کندو وجودنده استیه بو دانی بر ایرق بابدر مرشدی دانمی اورکدر
یا خود بو بوندن استرسه بو دخی بر بابدر دخی بودرکه چون بلکی مکانی
یوق هر مکانده حاضر قانده استه سن صدق قیل بولنور هر بر کشینک کوکلی
بو نسنه امین اولدی کمی آیه طیرکس کنشه طیرکی کندو الیله بو نسنه دوزرمشی
الکا طیرکبی دانی شیلدکی الله طیر جمله بونک پرکالندن طشره دکل جمله
اللهکدر ید قدرتنده بو ادمک الله خشخاش دانه سی نه مقدار ایسه جمله
بوادلمش اشیانک مقداری اول قدر اوله الله جمله یر دلش اشیاده
موجوددر جمله بیلدر قوله تعالی وانّ الله قد احاط بکلّ شیء علما و
حدیث نبوی داخی بیورر انّ الله بکلّ شیء موجود پس واجب
اولدیکه هر کشی کندو شهرینه بورینه زیرا که الله جمله نسنده موجود اولیحق
ای طالب سنک وجودکده اولمش و سنک اونده دوغمش کنش تجلّیسندن
جمله عالم ایدین اولور جمله اشیا اوباندی کندوزینی وحدت دکیزینک
ایچنده غرق کورسن هنز او یقوده سن سنک استدوکک نسنه سنده کن
غافل یباندهسن دخی خبرک یوقسه اولمش کشی کبی الکه دورت یکهورنکی

81b

بردم مال التون ارد بجه بردم ملکك تجمل ارد نجه بردم محبوب دلارام
اردنجه عمرك بجدی کندوزینی بلمدکه انکیچون مریتیدن نصیحت المدکه
کندوك بلمدك بیانده قلدك

نظم

کل ای جان منزلینه ایرشنلر   غواصلق اوکرنوب بحره دوشنلر
بولنلر کوهری بوکان ایچنده   جانانه ایرشنلر جان ایچنده
وجودین طرح ایدوبن جان اولنلر   ایرشوب حقله یکسان اولنلر
بویول ایچنده منزیله یتنلر   سعادت مملکتنی دوتنلر
جهان بلند باشه بر نور دکلمی   نور ایچنده بوسر مستور دکلمی
کورندی جمله حقك صفاتی   قاموسندن معین اولدی ذاتی
دانقلق ویردی حقه جمله وارلق   ایکیلك مملکتن دوتدی برلك
قوعالم امین اولدی خیالدن   عنایت بولدی جمله ذوالجلالدن
حقك وارلغی جمله بولندی   کورندی کوزك اچ سنده کورندی
اکر غافلدکل سك اوزحالکدن   یول ارعسن نیچون قلدك یولکدن
بری کل ای طالب معدن بولندی   کورندی کنج ابدکان بولندی
حقیقت اولدی جمله نك یقینی   قوسی اولدی الله امینی
قوعالم برکدی بر یوز اولدی   قودیل سویلدوکی بر سوز اولدی

طپو

82a

٨٢

طپراقلو کیمیالو طاشلو جواهر اولدی   دخی یوق قلمدی کلی وار اولدی
قواشیا حقی کوردی معین   حقیقت برلکه یتدی وجود جان
حق باطل یقین کمان دیمکلك   نوری ظلمت کفری ایمان دیمکلك
بوصفتلو قو برلکه یتدی   بکلی یول هان منزله یتدك
طالب مطلوب صفات واصل هجران   ظاهر باطن حقیقت وجود جان
اوکیم ادینه شیاطین دیمشلر   اولرکیم ذیرلکنه چین دیمشلر
بوضیالرکیم کورینور عالمده   بوصفاتلو کیم نهاندر ادمده
قوعالمده نوری تجلی دکلمی   بکلی پرتوی سلطان دکلمی
ظاهر باطن هان جمله عالم حق   حقیقت کلی وارلق نوری مطلق
بوصفتلو که حق باطل دیمکلك   صفاتی نقصان کامل دیمکلك
ادمك کوکلی ایچنده سر اولسن   جمله شیده حکمیله تقدیر اولسن
جمله کائینات نه ایرن غلغله   قینایوبن سوز اولن جمله دله
رونقی حسنی بو جمله یوزلرك   حقیقی اصلی جمله سوزلرك
اولیا انبیا ویردکی نشان ه   اصلی فرعی جمله وجود جان
آیینه درجمله وارلق جمله صاف   نور تجلی دولیدر قاف برقاف
حق باطل نور ظلمت کلی حال   ایتو حدیث اخبار قیل قال

82b

جمله وجودلره ایچنده جان اولن — جمله جانه حاکمی سلطان اولن

حیاتی درلکی جمله عالملك — حقیقتی اصلی لوح قلمك

مصطفی جان ایچنده کوردکی — حق آستیانه نشان ویردکی

غیری بوقدرکلی مقدر ای طالب — غیری دیمه قالور اول بی نصیب

کل انسان اسن مستمیع اول بوسوزه — اوزینی کوزله صقین کتمه قوره

بولیله کلکل بیانه دوشمکل — اصتکی کور زیانه دوشمکل

انسانسنك نصیحت ایله قبول — حق حاضر در غافل اولمه ای فضول

ساکن اول نفسکی تکبر ایتمکل — طاعتك هباء منثور ایتمکل

شیطانه بکزمك انسان خوی کل — ربا طاعت حضرته مقبول دکل

سن ای طالب حقی هر پرده قاعده دن طشره دکلدر بو قاعده
نك اصلی اوچ نسنه در اول هر پرده نکوی حاضر کوره ایکنجی بوکه
اوزندن کلی فنا اوله اوچنجی بوکه طاعتی تمیز قیله بو اوچ نسنه اصلی
در بو اوچ نسنه فرعیدر وار اوکر مرشدی کامل ایکنجی ملازمت اوچنجی
قابلیت لطیف کرك بو التی نسنه بر پرده اولالکهدن هدایت ایرشن
سه عجب دکلدر چون اول کشیه حقدن هدایت ایرشدی بقدوغن کوردر
کوردوکن بلور الله کعنایت دیمك اولدر که کشیه حقدن هدایت

بوردر

83a

بوردر چاچه پس ای طالب بر کشی براد مه حقیقت قوللقی ایدرلك
زحمتین چکواخر الامر اوستاد اولور معیشت مصلحتنده محتاج خلق
اولمز ایمدی ای عزیز حقه قوللق اتمك بوندنکیم دکل ای حقی بلکه
مشتاق اولنلر محمد مصطفا طریقنده تسلیم حق اولنلر حق تبارك و تعالی
کلی کائنات ذات برله قبلیو پدرشیلکه ذره دن کنشه دکن قطره دن
عمانه دکن بر قل قدر حالی دکل عاقل اکلر احمق دا کلمز مشتاق جانیله
دکل جاهل دوشوزبکلر یوله صدق قلکرن منزله ایردی دوغری نظر
ایله بقمع سلطان کوردی ای طالب سنکه جهانه کلدك یله کتوردو
لنسنه دن یتمش نسنك وار لسه استه بو غیسه هیچ بر امك چکمه یوری
بر کامل انسان کوزله اتکین دوت ایزن ایز له محمد مصطفی صلی الله علیه
وسلم بیوررر — دیدی بو سوزی درج ایله اوز کو
کل ایچنده زبر اکیم کوکل حقك اوید راواستی اوندن حالی دکلدر
بر باب دخی بودر که کوکل حقك حزینه سیدر بر باب دخی بودر که کوکل
حقك نظرکاهدر بر باب دخی بودر که کوکل حقك سیران کاهیدر
بر باب دخی بودر کوکل حقك اولوغی شهری تورندر عقل قدیملغی
بر توندندر عشق محبت شوقدکلی بو مرتبه لر انسانکدر بو کتابلر

83b

پیغمبرلر دنیا و اخرت حق بلطلا دیمک انسانک کندو حالیدر زیرا
کیم انسان حقک قدرت الیدر ای طالب سن کندوزکه یورون
فکر ایله بونی دیمکدر بردم دنیا و اخرت هوسندن بودم فرزندو
عیال هوسندن هر کون هر ساعت که کچر سنک عمرک کیسه سندن خرج اولور
ایمدی ای عزیز و ای طالب سن بو حالک اصلنی بیلین دیو سکه حقدن
غیری حیا الکری ترک ایله حقه قایل اول محمد مصطفایه اینان اولیایه
اقرار ایله و انکه محبت اول خلقوک شیرین ایله خوبیک علی یه بکزت
جمله یرادلمش مخلوقاته امین اول هر منزلکه کچرسن یولیله وار یول
ارکانیله وار بو لله وار ارکن مشتاق اول حقی بلنه مطیع اول بلمینه
طعن ایتمه عارفلر ایله همنشین اول جاهللردن پرهیز ایله نادانلره
حلمله سویله باری اصل توحید بودر که جمله پرده حقی حاضر کوراکو
حقی بلدکسه سن ارادن کیت زیرا کیم جمله عالم بر جان بر وجود هر شیکا
بقسک صانعک صنعیدر شیلکیم کون کبی روشن ارده پرده یوق اولن
سنک یاد اندیشکدر بو قصور سنده ندر سن ایینه نی صافی قیل عهد
وفا قیل بر نسنکیم استرسک سن دن سکا استه جمله اشیانک ایینه سی
سن حقک حزینه سی سن اول انسان اولمکه خوبکه حیوان اولمکه کمال سن

نقصان

84a

نقصان ایتمه حق سنک کوکلوکده پنهاندر غافل اولمه کوزک اچ
سن سنی ادراک ایله کور فافهم

کل ای دائم حقه طالب اولان جان   یبانده کزمه حق سنده پنهان
اوزکه کلزا استرسن یبانده   همان استدوکک نسنه سنده
ستوپلرسن بای ایکن نچون بخسوکن   صافی التون کبی ایکن نچون پولسین
ندندر که بو حکمتدن غافل سن   مکر عقلک ایرشمز کیم عاقل سن
معیشت مصلحتن خوش بلور سن   نچون اوز حقک تقصیر قلورسن
عمر سرمایه سی هیچ یره یتدی   فائده بولمدک خرج اولدی کتدی
زهی حیف کیم بو انسان صورتنده   ایشک دیو دو نه انسان قتنده
بونک کبی خوبی ترک ایله زنهار   عقلک کندوزکه یار ایله کل یار
واجب اولدیکرند را اوزکه بلکسن   بو صورته نیه قچن کلمه سن
ادم صورتلو حیوان اولمه قرداش   کچر عمر سکا کونیمز حاضر بلش
اوزک بلکه نیه کلدک جهانه   سن اورسودانی ایله بهانه
کچر دوران خبردار اول غافلکدن   سکا فائده یوق سلکته سالکدن
سنی یولدن قویان بو ملکه مالدر   هیچ غیری یوق همان بو حالدر
معیشت مصلحتنده دو تولدک   اونتدک اوز حالکدن غافل اولدک

84b

شیرین کلدی سکا بو حال التون — یولکدن قودی سنی قلدی جغون
سن ازلجاند که صورت دکلدک — بلیشدک شاهیله یاد دکلدک
نیچون اتمزسن اول وصلده منی — چکرسن دائما دنیا غمنی ۵
خوجه دن کلوبنه شاد اولورسن — انکیچون نخوجکدن یاد اولورسن
خلقک خوجه دیو قلدوغی عزت — سنی قودی یولکدن ایلدی یات
تکبر ایلدین سنی بو ماللر — یوخسه تکبر اولمق نه محاللر
بو جهان خلقنک بودر خیالی — اوزینه تکبر ایدر بو ملک مالی
کمی عکسنه عزتده جهانده ۵ — کمی لقلق کمی کذر بیانده ۵
کمی ایچره دیر او یوراو یانور — همان انسانلیقی بو ایشی صانر
کیمی بر اتمکه ایچون چکر محنت — چکر هنز بمزدو ینجه نعمت
کیمی دائم بو عشرتده مشغول — کیمی بر اتمکه محتاج بخسول
کمی بلمز اقدن قرانی — کیمی بر پول صاتمشدر رسوائی
کیمی دائم درده کرفتار — کیمی ادملقده بو قدر کیمی وار
کمی ادم صورتلو بر جاهلدر — کیمی کندو دیو درخوتی ایتدر
کیمینک هر خوی جانه قبولدر — کیمینک اشی هیچ کندو فضولدر
کیمی عاقل کیمی مجنون دلی — عارف اکلرسن ادمدن ادمی

اول

85a

٨٥

اول فرق ایله ادمدن ادمی — یا اکلا یلسی پخته خامی
زیرا ادم صورتلو وحشی چوقدر — صافندن ادمک قللاشی چوقدر
دخی هر بر متاعی که الورسن — کورک اصلنی فرعنی بیلورسن
همان مقصود بودر ادم دیمکدن — کیم اول فرق ایده خاص عامه مکدن
ای طالبسن بو سوزه بر نظر قیل — ایوسن دوستی یا اوزندن حذر قیل
اول نکو ایله کورهر بر خبری — حقه یار سوزی دوستی قوفشاری
عمر سورما یسنی هیچ یلهو یره — صقنغل سن کی هر خامه و یره
ادمه خوی خلق و یرور بو کوزللر — ادم وار التون باقره یوزلو
ادم وار کیم ایشی حقه مخالف — ادم وار کیم خوی جان کبی لطیف
ادم وار که جهان تک بر صورتدر — اوزی افسانه حال سوزی فسادر
ادم وار که حقی بولدی اوزنده — ادم وار که حاصلی یوق سوزنده
ای حقی بلمکه طلب ایدنلر — حق یولینه صادق اولنلر
ادم اولدر بله حقی باطلی — محمد اولدر بو یولده دلیلی
حقک دوستلرینه قلمه انکار — سبکبار اول بو یولده سبکبار
ارنلر کبی اول حقه تسلیم — ازاد اول کوز غتیه زر و سیم
همان اقرار انصاف ایلیه صاف — حقه تسلیم اول ایلمیه لاف

85b

بودر حقك یولی اكو واررسن — همان یول اشكاره یول بوررسن

اوكیم اصلنی بیلور هر خبرك — اول اغیاره دیمز سرّنی یارك

ای بو جهانده جان منزلینه ایرشنلر قولكن سلطان منزلینه ایرشنلر
حقی بلن سالكلره یار اولنلر غفلت اویقوسندن بیدار اولنلر حكمتیله
بر نظر ایله جهانده كوركه بو حالك نه در نه اشته سن اول كند وصورتنه بق كوركه
انسانا مسین حیوان مسین هر فعل حركتكه اشلرسن اوكا مناسب اشله
ناحكمته ظلم ایله ایشو تمیز ایله زیرا كه حقك قدرتی حكمتی لی نهایتدر
هر ذره ده كوركه كمسنه عیان اولدی هر كشی دله كلدی توحیدی سویلر بونو
قیله عالم جوشه كلدی انا الحق ذكرنی سویلر جلوه ارلق حقك برلكنه دا
نقلو ویردی بر ملك بر سلطان بر مجلس بر ساقی بر عجایب طلسملق شئ
تصور جملسی دوست مجلسیدر خوف رجا انسانك ضروریتیدر زیرا
كه مخلوق صفاتنه كرفتار اولوبدر قوتی لی بلمز كه خالق صفاتنه
ایرشنه بس ای طالب فكر ایله كوركه حق سندن ایرومیدر اكو شیله ایرو
ایسه استه اكو بیله ایسه غافل اولمه زیرا كه كلی عبادتك اصلی حقی حاضر كورمكدر
بر كشی چونكه حقی حاضر كوردی غیری ایشی اشلمز كوزی اچیق اولور كوكلی
الحق اولور خوی كریم اولور نفسی حلیم اولور عقلی سلیم اولور خلقك شرندن

قورقر

86a

٨٢

قورقر حقدن اوتانور زیرا كه كلی بر حاصیتدر دكلدر خوی بر یوینه
بكزمز كشی واردر كه بر ایشی اشلر فتنه سندن شیاطین ملك اولور
كشی وار بر اشی اشلر كه رحمان صفتی كوستر كشی واردر كه اوز نفسندن
عاجزدر كشی واردر جان كبی عزیزدر كشی واردر كه دیودر ایشی نی
تمیزدر پس ای طالب ادمك حالی بودر فكر ایله بونلرك قنغیسنك كرو
هندن سن فعلك داخی اكا كوره قیل تا كه عبادتك اصلندن سكا فایده
ایرشوب كمال بولسن زهی حیف صورتی انسان اولوب فعلك سوزی فعلندن اوله

كل ای حق یولنده طالبی انسان — كوزك اچ كور بونه طوپدر چوكان

بونه سلطانكه هیچ لشكری یقدر — همان تنها اوزیدر باری یقدر

بونه حكمتكه هیچ عاقل ایرشمز — بونه زلیه كه هیچ حدنده اشمز

بونه ملك بارگاه در نه صیوان — بونه چرخ معلق در نه دوران

بونه كاملكی هیچ نقصانی یقدر — عیاندر هر ایش پنهانی یقدر

عیاندر شیله كوزدن دولنمز — ولی حدی نهایتی بلنمز

دونر یلدر دوغار ای كون دولنور — ایشتنر هر بری حاضر بولنور

تفرج ایلكه بوكجه كوندوز — نه اشته در یاز و قیش كوز

بو كولمك اغلق اولمك دیرلمك — بو هنكامه بودا اغلق دهلمك

86b

بو صنعتك صانعی وار حقیقت — غافل اولمه ایشو که فتنه علت

بو شریك اولدوغك بستان کیمنکا — ایچنده کوردیگك حیوان کمکدر

کمکدر بو سرای ملك و تجمل — عاقل ایسه‌ن بو نه حالدر مشکل

ولیکن جملنك حقیقتی اول — قموشینك صفاتی اول ذاتی اول

حقیقت نسنه بو قدر اندن ایرو — جان اولدر وجود اولمز اندن ایرو

بیلگی حدّین اسمیه سیز اندن — عشق میزان ایده عقلی پایاندن

حکیم اولن بو درت دیوارا ایچنده — بولیسن ور صو بو نارا ایچنده

داخی هر برایشك اصلنی بیله — کندونك وجودك حاکمی اوله

نصیحت ایشله عقل کاملدن — بله فرق ایلیه حقی باطلدن

وجودین جان کبی قیله مشرف — بو وحدت کوهرینه اوله صراف

حقیقتیم بله که جان ندندر — وجود ایچنده جان پنهان ندندر

بو سوزندر عالمده بله بولداشی — عقل ایرمز کهی پنهان کهی فاشی

کهی حسن اولور ادمك یوزنده — کهی عنبر تله بقر کوزلرنده

کهی انسان ایله صفات رحمان — کهی حیوان ایله صورت حیوان

کهی کوکلر ایچنده نهاندر — کهی جملیه کون کبی عیاندر

کهی عاقللره فکر و فراست — کهی بر کوکلده بحر حکمت

همان

87a

٨٧

همان اولدر دخی هیچ غیری یقدر — ینه خم اوزینه اوزیدا نقدر

داخی کیم وار انك ملکنده که اول — بله در ابو یا اوز صاغ صول

قمو بر جان بو وجوده‌در ای مشتاق — دخی کیم وار همان حقدر همان حق

قیغو سزا ابدا الصور رسن خبری — بو درکو کلنده جاننده بازاری

داخی هیچ غیری بیلمز بو جهانده — همان حقدر کورونن هر مکانده

اکر طالب صدقله مشتاق اولسه — قنی سون بو سوزده مشتاق حقیقه

ای کندو زینی بلن سالکلر و ای حقی کندو وجودنده بولان عاشقلر سالکر بولنلن عاشقلر بابنده برنجه کلیجی سیلدم عقله ایردوکی قدر عالم دکلم عبادت بلمزم ولی دکلم کرامت بلمزم سوزی قربوز کبی یومری یامری سویلدم بلشمی عشق میدانننده قودم ایرشدوکم منزللردن نشان ویردم کوردوکوم نشانلری رمزیله سویلدم دلوئی زنجیرله بغلدم عاقله نصیحت ایلدم عارف بلور ریدیم هر سکا بقدم کندو وجودمدن ارتق نسنه یوق داخی نه کوردم پس ای طالب حقیقت جمله عالم بر نقطه‌در بو حرف در همان سوز مختصر اولدی

بو عشق موجی بنه باشمی اچدی — سرم فاش ایلدی پردی اچدی

کوروندی اولکم اول عینی بقادر — اوزین فاش ایلیوب اوزی حقادر

87b

اوکونش طغدیکیم هرکز طولنمز	کهی باد یقلوب کاهی بولنمز
طقوز ایوان یدی شمع منور	یدی قت یریدی دریا بوجوهر
اوسرکیم نهان اولوپدر کوکلده	اوسوزکیم غلغلهدر جمله دلده
اودریاکیم عالم موجنده یکسان	اوصورتکیم فلک نقشنده حیران
اوکیم شیطانی یولدن آیردی	اوعیارکیم تاج باشدن قیردی
اونورکیم کنش آتشسیدر	اوحقهبازکیم بوکوکلر تاسیدر
اوکیککه کیم نفس مسک عنبر	اوقش که ایچنده دورلو شکر
اوصدفکیم دولی دری کوهردر	اود وه که قطرده سر نفردر
اوصافیکیم زوالی یوق بقیدر	مدام قدح صونن هم اول ساقیدر
انککیم مصطفی ویردی نشانن	بوقرانده دردی شرح بیانن
اوجانکیم جمله اشیانک جاندر	کدادر جمله سلطان اول غنیدر
صاحبی طونب جولان بو میدان	اودرکردش قلن هردنده پنهان
اوکیم کوکلده جانده پنهان اولدی	جهان کنشی نوریله یکسان اولدی
بوهرذرهکه کوررسن کونشدن	نقاش فهم ایدرسین بونقشدن
بونقشه باقین کورکل نقاشی	عقله کل قو بو عقل معاشی
بومحو اودهندن سرکرداه اولدک	مکرکم ای کلده پنهان اولدک

سکا

88a

۸۸

سکاسندن دمکه قورقرم بن	اول آخر وارده هم وارم بن
جهان سنده بنوم کبی ادم سن	کوماتم یوق بکلی سن تمام سن
ولیکن کندوزکدن سن غافلسن	غافل نیچون اولورسن چون عاقلسن
ملائکه سجده قلدوغی ادمدر	بو ادم نسخهٔ جمله عالمدر
سجود ایلین دوشدی نظردن	خبردار اول خبر اکله خبردن
چون صورت ادم صورة جاندر	قلانیدر ادم یعنی قلاندر
قوعالم صدف ادم کهردر	نکیم عالمده وار ادمده واردر
ادم هدهد ادم سیمرغ ادم قاف	ادمدر هو کتاب مختار کشاف
ادمده آشکاردر بو سلطان	ادم اولن نیچون اوله حیوان
بوجمله اشیاده مقصود ادمدر	چین ایچنده طولن پوت ادمدر
ادمی هرکه بلدی جان اولدی	نکاهی بند ایکی سلطان اولدی
سعادت ملکنه یتدی سفری	سعادت بخشی اولور انک نظری
انک هر بر نظری جان بغشلر	عاشقلره نور ایمان بغشلر
کوزک اچ اکله بقکم کورهسن	صورة سندایکی نشان ویرهسن
نه بیدکه سن ندن ینه کلوبسن	نه استرسن دیکه نه بولورسن
اولکه بود کزد وزدی زورق	نشانی بی نشاندن ویردی مطلق

89a   88b

88b

بگادیکم نی نشاندن نشان نه   انی کم کورمدکی شرحی بیان نه
بو بحر عشق یلیکدن نه نشاندر   نه سود در بو بازاره نه زیاندر
ندار اولکم سنکی دیلکده سویلر   قو جسمک ایچنده جنبش ایلر
دخی کوکلک ایچنده سر اولیدر   انکله تنک معمور اولیدر
بکلی اند اسک عقلک جانک   بو کوزه نه دلیلدر نه بو هانک
اوزکه دیسن نه یتردک نه بولدک   کنشدوسن کویله ذره بخون اولدک
بو کوکلر سنکیچون کوردش ایلر   دونی کوند زدو بو یازو قیش ایلر
بو یلد زلر سنکیچون مشعلدر   قمر کاه بدر اولر کاهی هلالدر
طلسمی بو اتش خاک یاد ت   بولوت برق باران هر دراو نعمت
حوری جنت طوبی و حوض کوثر   سنکیچون دور بو چرخ چنبر
جهان سنکیچون کلشن اولیدر   قو شیا سکا خیران اولیدر
اکوچه اشکاره جسمی جان سن   هزاران صد هزاران پیشواران
اکر سن بلمز ایسک بلنه صور غیلی   بو حیوان حاصیتنک ترکن اوغلی
کهی انسان کهی حیوان اولورسن   کاه اولوردیوله یکسنا اولورسن
قو بو عجبی تکبری ادم اول   بو توحید یولنه ثابت قدم اول
کهی تن سن کاه اولور جان اولورسن کاه اولور غول بیابان اولورسن

خیف

89a

خیف کم تنی دریای عمان   اولورسن قطره جسمکده پنهان
سنک کوکلک که کافی بحری جاندر   اوزک ویران سوزکده کنج نهاندر
سنک کوکلک ایچنده بو نجه کاندر   معرفت کنجه کوکلک ویراندر
کاه اولور اوزینی تمام دوتارسن   کاه اولورکه اشکی خام دوتورسن
اوزک سن اوزک اوزکه اونتدک   اوزک ترک ایلدک اوزکیو دتدک
دخی خوب صورته خیران اولورسن   دمی ملول دمی خندان اولورسن
دمی بغداد دمی عیاد اولورسن   دمی اغیار دم اولوریار اولورسن
داخی بو دریایه بحری اولورسن   دمی بنکی دمی دهری اولورسن
عجبکه بو مکانده یوق قرارک   ندر مقصود نیه انتظارک
نبوت اهلی شویلکه یکاف   معانی قودلر بولده نشانی
یعنی کلوب کورکه یول بولندی   انیکه جانلر اسر اول بولندی
کونش طغدی جهان اولدی نورانی   اوزین بلن بلور حدی اورانی
دخی هر ولی که کلدی بو یولده   نشانلر قودلر صاغده صولده
دیدیکم بو یولکه کلورسه   صلادر کیمکه جان ترکن قلورسه
بو یوله اولیا شمع دلیلدر   دلیل او عیان خورود دلیلدر
دلیل سز بو یوله کمسنه کتمز   کیدن یولدن قلورمنزیله کتمز

89b

بومقامده نه یول وار دونه صحرا   نه کفت کو نه جستجو نه غوغا
دخی حرامی یقدر یول ایندر   سلانه ایراقدر نه یقیندر
نه ازف نه صووار نه یولداش   تنی تنها اوزی پنهان اوزی کانی
بومنزلده تن کلی جان اولدی   اوزی اوزساینده پنهان اولدی
نکاهن اوز نخوده ایدی اویاندی   اوکنده کوردی اوزینه یورندی
بحر کبی بقدی عالم محو اولیدر   تنی تنها هان اوزی قالوپدر
اوزی دیدی هان اوزی اشتدی   اوزی طنبور چلوب اوزی اشتدی
تجلی وحدت اولدی کتدی کثرت   اوزی قلدی اوزینه شکر منت
وجودی مطلق اولدی فرد یکتا   کورنمز اولدی اول افساد سودا
کروکلدی خبر ویردی اول حالاتی   نی مثل نی ماننده نی مثالدن
او مقامدن بزه خبر کتوردی   یعنی صراف ولوب کوهر کتوردی
دیدیکر انده بو بازو قیش اولمز   وارب کلمك بو رسمه کوردشی اولمز
عجایب کلستاندر بو دنیا   عجب کهنه ویراندر بو دنیا
کیمنه خوش کلور شیرین بلادر   کمی ترك ایلیوب الدن صلادر
کیمنك الین طوتر سلطان ایلر   کیمنك یرین کلخان ایلر
کمی منعم کمی درویش ایلر   کیمنه خیال کیمنه دوش ایلر

کمی بر

90a

کمی برانکا محتاج اولیدر   کیمنك قرنی طوق کیمی اج اولیدر
کمی چون کون تنعم عشرت ایلر   کمی تبدیل فعلی صورت ایلر
کمی شاد کمی خوش دم اولپدر   کمی خرم کمی پر غم اولوپدر
کمی ذات یکتا جان اولوپدر   کمی حیوان کمی انسان اولوپدر
کیمی غرق ضیائی نور مطلق   کمی منصور روش ایدر انا الحق
کیمی اهلی توحید کمی تقلید   کمی عین کمال و تحمید
کمی شاکرد کمی اوستاد اولوپدر   کمی شیرین کمی فرهاد اولوپدر
کمی نامهٔ خطی الٓهی   کمی ملك عشقك پادشاهی
کمی افاق انفسدن خبردار   کیمی کولده قلمش خروار
کمی لوح مسطور محقق   کیمی حق کیمسی برحق
بووده حالات دنیا پرشور شوردر   ایدنلر ترك دنیانی ارلردر
کیمنه خوش کلیدر وقتی خوشدر   کیمینك یانجوغی بوش بولیقدر
بوده رد دنیا حالی دخی بتردر   دنیانی ترك ایدن اکسکسز اردر
ار اولان کمسنه دنیایه قالمز   تمامت دنیانی بربوله المز
انك وجودی کلی نور اولیدر   اوزی کنشی کبی مستور اولیدر
عیسی نك نفسی جان اولیدر   بوزنده حق نور عیان اولیدر

90b

اوترکم دنیانک ترکنی قلدی   اولوترکه حق کوکلنه بولدی
بو دنیا خلق اکا دلی دیورلر   کیمی انکار ایدر کیمی ولی دیرلر
کیمی ایدر که بو ابدال اولیپدر   تکوی بلور بوکا نه حال اولیپدر
کیمی ایدر نیچون قرقه صقالسن   کیمی دیر اول بلور کندو حالنی
کیمی ایدر که بو مرد خدادر   کیمی در بونلره بقمق خطادر
کیمی ایدر که بو دهری و بنکی   اسراری ایرچک یباهنکی
کیمی در جمله سرّی بلور اول حق   یولک کوزت بونلره دتمغل قولق
نیچون شیطان یولدن چقرسن   طغری یولی قیوب یبانه قچرسن
یولک ترک ایلیوب کمراه اولورسن   دائم شیطانلر همراه اولورسن
بو جمله سرّی بلور حق علیمدر   نکیم کوکلده وار اکا معلومدر
که غیرک عیبنه باقمه ایکنده   اوزوکا اودلی یقمه ایکنده
دیمشلر درارنلر بو کلامی   ار اول اوزکده کی کور عیبی تمامی
کورن هر پرده خاطر حق آدم   بو دائره ایچنده اولمز ایکیم
ارسیک کندو عیبکه نظر قیل   بو ایشدن پرهیز ایله کو حذر قیل
کندو عیبک قویب اوزینه بقمه   نکاهن سیل کبی هر یکا اقمه
اوزکه عیبنی کورن اوزینی بلمز   پاس اولیپدر راینه سنی سلمز
قنتسوز

91a

قنتسوز قوش کبی یولده قالیپدر   یولیله کیم وار ارس یول الیپدر
اول طاهر پرده پرهیز کورکدر   عبادتکم قلور تمیز کرکدر
کوکیکیم خلق ایچنده قیل عزلت   قناعتی کوزین ایلیه خلوت
کچه عجبی تکبردن یلاندن   بو یولده صون دوره یول وراندن
کورمزیره طاش اتمق عیبدر   خاص التونه بقر قتمق عیبدر
اکر عابد اکر زاهد ایا درویش   کورککم حقه لایق قیلدلر ایشی
دیکو سکم اول طاعتدن قلسود   حقی ترک ایلیوب اولمیم مردود
قو بردیر حقیر بقرای قرنداش   جنیلر اراسنه اتمغل طاش
قیوبی قوردایله بله قویارسن   اغنی دائم نیچون قره بویارسن
کنش دغدی نیچون غافل یکچرسن   یاره سه کبی دائم کجه اوچرسن
دوری کل بغلر بلک یولده قالمه   صو قاتنده دوریب صوسز قالمه
سنکاری شهبازک مردار دکلدر   یری هر قوشک کلزار دکلدر
قرغه بلبل ایله اولمیدی مساز   طوطی کبی شکوعیه کرکز
چنکک ارسلانیله دوکمه نیچه   دوه یوکن چکه بلمز قرنجه
تنی سویله باری سن جان دکلسن   حالکی بل اخی حیوان دکلسن
اوزکه کل نیچون قلدک یبانده   ندر مقصودکه بلورمسن جهانده

91b

دوری کل کوزک ایچ قافله کوچدی　　سن اویور سن واران منزیله یتدی
سلوک حرص هوس محزون اولیدر　　دائم یولک اورر دشمن اولیدر
هلن ساتیک اوزکیده وشبدر　　تجلی کنش ایه دوشوبدر
عجب سن عجایب سن بو العجب سن　　اوزک مطلوب سن اوزکیه طالب سن
جهان بالذات کلی نور اولیدر　　هر اشیا حقیقت مشهور اولیدر
دخی هر بر صدا اولدی انا الحق　　روشن اولدی بو معنی کزی مغلق
نقابن اچدی یوزندن بو دلبر　　بونی کوزدرنه منصور درنه بردار
علاقه هر مکان مکه اولیدر　　کیمنه عجایب سودا اولیدر
صراط المستقیم بدز یول اولیدر　　اوزین ترک ایلین کلی ازادا اولیدر
ارشدی باغ ایچنده درلو نعمت　　که راحت کلدی شمدی کتدی زحمت
اچلدی کل اوتر بلبل بهاردر　　کیجه کتدی بودم صبحی سحردر
قوبای اولدیلر قلمدی بخول　　بر اولدی منلا سلطانله قول
ارش بودمده قویونه قوردشکاردر　　قوصحراده بتن اوت شکوفه دار
نکم یوسن نور اولور اشو اثمک　　نه سوزوارنه اوتورمق نه کتمک
ایکیلک یوق قوبر یوز اولیدر　　انیش و یوقش قود بدز اولیدر
کیمنه میخانه دن کوستردی یوز　　کیمی مسجد کوزه درکچه کندوز

مکنه

92a

٩٢

کمنه تن کیمنه جان اولیدر　　کیمنه تن جان یکسان اولیدر
کهی عاقل کهی مجنون اولیدر　　کهی الف کهی نون اولیدر
کیمه عیان کیمنه سر اولیدر　　کیمه تسبیح کیمنه سیر اولیدر
کهی کوکل ایچنده درد اولیدر　　کهی جسم صورتگاه فرد اولیدر
ولیکن حق دولیدر جمله پرده　　او بیلور اول حکیمدر جمله درده
بوی کلای غافل سرکردان اولمه　　جو کورمزسن یوزنی حیران اولمه
اکو کورمک دیلسکه کچ اوزکدن　　اشارت اکله اوزک اوز سوزکدن
اوزک اندرنه کیم تیرسن اندر حال　　بونه طوبدر نه مطربدر سنه قوال
بونه یوزدر کورن بکجدی اوزندن　　قیاس ایلدی کندو کندوزندن
عجب دلبر عجب حسنی لطیفدر　　عجایب ساقیدر عجب حریفدر
کاه اولورکم اوزمدن بی خبرمن　　کهی صلحه کاه اولو جنکا اولورمن
کهی ابدال اولورم مست و حیران　　کهی عاشق اولورم زار کریان
بو مجلسده ساقیم هم صغیرم　　بلورم هر اشیک اصلن عارفم
دوشهدرکه سبزه خبرو یورم　　مصردن کلمشم شکو ویورم
کلستانم دائم جان باغنده　　بونک کبی کل بر جانان باغنده
تمو اشیا بنم ایچون قیامده　　هر بری تسبیح ایلر بو مقامده

92b

کهی عرب ولور کاه تورک سویلر | کاه باش اولور کاه بورک سویلر
کوراخی کند وزینی سن نه جان سن | نه سن سن تنک ایچنده نهان سن
سکا بو جسم جانک اولدی پرده | انکیچون کوفتارسن بو درده
اکرسن سن جهان اولسن که وارسن | انی که بن دردم بیوک اول قدرسن
سکا قلدی سجودی کوکده ملکلر | سنوکیچون دونر چرخی فلکلر
ندیم چونکه بلمزسک اوزوکی | غافل سن غفلته اچدک کوزکی
جان سن سن اوزونی صانورسن | سن اولسن ولی سن سنی صانورسن
سنک جسمک ایچنده جانک اولدر | کهی سن سن ولی معنه نک اولدر
ملکوت بحری دریای عظیم سن | ادک ادم ولی ذات قدیم سن
ویکن جکمسبله طغرو باقغل | ایکیلک راحتی طشره براقغل
بریله بولک ایله بر اولاسن | جهالله کون کبی مشهور اولاسن
ایکیلکدن حور قیل بولک ایله | بویله بریکا دسلک ایله
دوه کوردکی کورمدم دیغورتل | دلرسک اولسن هر پرده مقبول
شرلو ایچندن اکر یرسن عجبدر | کورمز حسن جهان بر افتابدر
ولی بو سوز دیردکلکو کلدن | بولنمز اسنه سک بیک جانو دلدن
بو فانی دنیا یار وفا اس | بوله دیرسک سکا یار اول سکا یار

اعتقاد

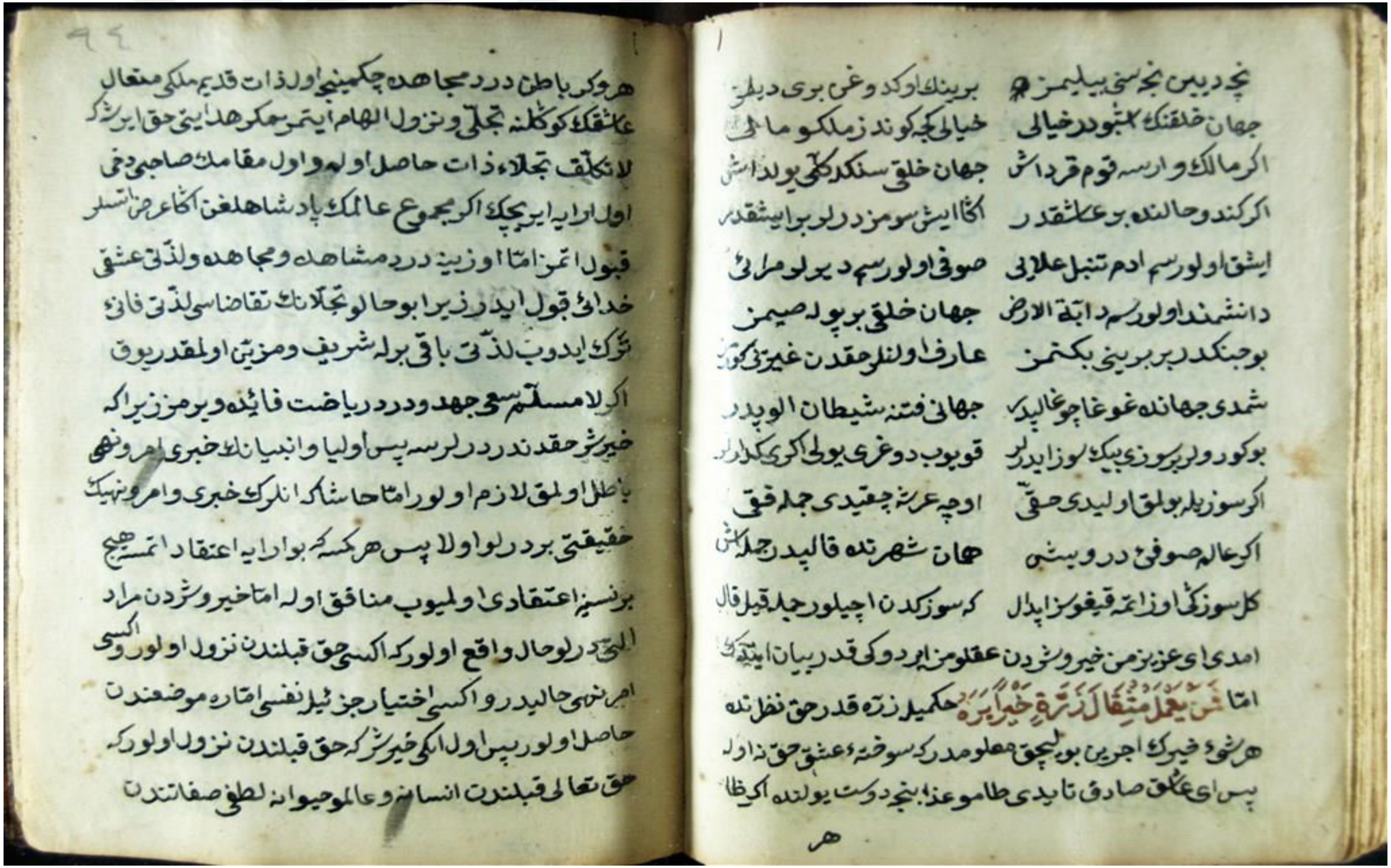
93a

٩٢

اعتقاد بودر بونده اسکن | فاعلات فاعلات فاعلات
لبنک سوز داخی ارغمک ای صفا | ویو صلوات شاد اولسون مصطفی

ای عقلیله عرفانه دینلر | ایا ملکه سلیما دینلر
ایا بلدم دینلو جمله حالی | ایا واردم دینلر دغری یولی
حق دیبی ارشاد ایدرسن | تیرسن منبر فریاد ایدرسن
بلدک نیه ایردک اشبو حالله | عقلکو ملت اولیدر بو خیالله
بوکا عقلیله کمسه ایرمشدر | کوزیله حق کمسه کورمشدر
بو بر دریا در عقلکو ایرمز | اوزندن بچمین ربنی بلمز
دیلرسن اولسن محرم اسرار | اویمه بو دنیا غوغاسنه زنهار
فراغت اول جهانک غوغاسندن | تا که نفسی قوردتسن فتنه سندن
هان سیرانجی سن سیرانک ایله | دیمه اول اویله درکه بو بویله
تکمسویلر اولورسم حق سوزینی | چو یوردسن کوزینی اورتو یوزینی
عوازلدر حقه ایلمز اقرار | اکر یوز بیک سویلسن تکرار
بنو بدر نفسی اتنه هاسکدر | اکر بیلا سویلا اشتمز صاغردر
هان بو برنك عیبی کوزدر | کوکلنده دولو فتنه لر دو زیدر

94a **93b**

93b

نجه دیبن نجه سنی بیلیمز ۞ بو بینك اوكدوغی بوی دیلمز
جهان خلقنك اشبودر خیالی ۞ خیالی کچه کوندز ملکو مالی
اگر مالك وارسه قوم قرداش ۞ جهان خلقی سنکله کلی یولداش
اگر کندو حالنده بو عاشقدر ۞ اکا ایش سومزدرلو بو ایشقدر
ایشق اولورسه ادم تنبل علالی ۞ صوفی اولورسه دیرلو مرائی
دانشمند اولورسه دابة الارض ۞ جهان خلقی بر بوله صیمز
بو جنکدر بر بریني بکنمز ۞ عارف اولنلر حقدن غیرنی کورمز
شمدی جهانده غوغا چوغالیدر ۞ جهانی فتنه شیطان الویدر
بو کوردولر بو سوزی بیك سوزایدرلر ۞ قویوب دوغری یولی اگری گیدرلر
اگر سوز بیله بولمق اولیدی حقی ۞ اوجه عرشه چقیدی جمله فوقی
اگر عالم صوفی درویشی ۞ جهان شهرنده قالیدی جمله کشی
کل سوزکی اوزاغه قیغوسز ابدال ۞ که سوزکدن اچیلور جمله قیل قال

امدی ای عزیزم خیر و شردن عقلومز ایردوکی قدر بیان ایدهلم
اما فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ حکمیله ذره قدر حق نظرنده
هر شوء خیرك اجرین بولیجق معلومدرکه سوخته عشق حق ذاوله
پس ای عاشق صادق تایدی طامو عذابی نجه دوست یولنده اگر ظا

هر

94a

٩٤

هر کیم باطن دردمجاهده چکمینجه اول ذات قدیم ملکی متعال
عاشقلکه کوکلنه تجلی و نزول الهام ایتمز حکم هدایتی حق ایرشکر
لا تکلف تجلای ذات حاصل اولمز و اول مقامك صاحبی دخی
اول ارایه ایرمجك اگر مجموع عالمك پادشاهلغن اکا عرض اتسلر
قبول اتمز اما اوزینه درد مشاهده و مجاهده ولذتی عشق
خدائی قبول ایدر زیرا بو حالو تجلانك تقاضاسی لذتی فانی
ترك ایدوب لذتی باقی برله شریف و معززی اولمقدر یوق
اگرلا مسلم سعی جهد و درد ریاضت فائده ویرمز زیرا که
خیر و شر حقدندر درلرسه پس اولیا و انبیانك خبری امر و نهی
باطل اولمق لازم اولور اما حاشا که انلرك خبری و امر و نهیك
حقیقتی بردرلو اولا پس هر کسه که بو ارایه اعتقاد اتمسه هیچ
بر نسنه اعتقادی اولمیوب منافق اوله اما خیر و شردن مراد
الهیدر لو حال واقع اولور که اکسی حق قبلندن نزول اولور و اکسی
امر و نهی حالیدر و اکسی اختیار جزئیله نفس اماره موضعندن
حاصل اولور پس اول اکی خیر و شر که حق قبلندن نزول اولورکه
حق تعالی قبلندن انسانه و عالم حیوانه لطف صفاتندن

94b

انواع درلو حال وحیل حال نازل اولور پس اول لطفی تندنکر
عالم انسان کونبات وحیوان شاذ ومترمد وشرفی حرم اولور
دعمرزندکانی بولدعمر فانی باقی سوررر وشردخی حقدن اولد
غنه بزلی مخلوقات اول معتهدندر که حقک قهری صفاتی
اشیایه مسلط اولورکه اکا تقدیر قضا دیرلرکه عالم انسان وکر
حیوان ونبات تقدیرک مقتضاسندن یا لیتنی کنت ترابا
اولور وهم انواع درلو سوکردان ومتحیر ایلر پس اول قهری
جلالنه اولیا انبیادن ومؤمن چوحدن غیری تسلیم راضی
اولمزلر نکم اولیاء الله ایدر علماء ظاهری مجازی موشبهلر
هنوز ارمدکلری در زیرا بر عاشق مجازیه معشوقندن کولطف
کرقهر کلسه اول عاشق نجون دیو محبت ایلمز اتاحق طرفندن
علماء ظاهر وعوام الناس اوزرینه تقدیری قهری جلال کلسه ایدر
لرکه ای کاشکه بو بویدا اولمیدی دیو شکایت ایدرلر کفره ملحق
اولوب محروم مردیدار اولورلر واول اکی خیر شرکه نفس امارهدن
حاصل اولور اول خیری اولدرکه عقل معاش قوتیله مال طوار
عملک اچمکه ذوق وصفا ومحبوب با وفا حاصل اولور نفسی مرادی تنم

بولور

95a

بولور وانواع درلو انانیت وشیطنت حاصل اولور زیرا سلطنت
وشیطنت ارسنده اکی حرف حجاب اولمشدرکه حومیدا نتک
اوازی کوکدرکه اول اکی حرفی ترکیب ایتمیوب سلطنتی شیطا
نیته دکستورمیه اول حالده که شوری ظا اولور نفس اوار موضعندن
اولدرکه مرادی نفسیچون ایو تدبیر ایدرکن وقیل قال ایدرکن
اول طمع زنجیری بوینته ودست پایه بند اورب بلایه کرفتار
ایدرو آه وزاری قیلوب هیچ درمان بولمیه واخر الامر اول هوای
نفس اجل جاهنه طوشی ایدوب هلاکه ایلیه ولکمسی اختیار جزوکه
حقنه کلمشدر فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره ومن یعمل
مثقال ذرة شرا یره دینلمشدر پس اکوهرشیئک براختیا
ری اولمسه بونوع امری ونهی واولیاء انبیا وتفاوتی اتقیا او
لمیدی وجنت جهنم وعذاب راحت ودیدار وصلت اولمیدی
پس هر کشکه نفس مرادی سن حقدن بیله اولیاء انبیا یا اعتظار
ایتمسه طریقی رضاء حداده مستقیم وقادر اولمیا اول کمسه اهل
شرک اولدو بر حیوانی بیابانده که هیچ منفعت یرامز ویا خود
براشکدر که چوبید چابرده اوتلرو یایرتلکو درکه بویاجی کوین

95b

دوشوب رنکارنك اولدی داخی تکلیلر اراسنده بن طاوس اولدم
دیو دعواسی ایلر اشاهان تلکی اوغلو تکلیدر پس کی اعتقاد
افعالی کتیت ایله سعی بلیغ کورکدر برآدم صورت انسانیده
صفی حیوانیتدن خلاص ایده من کان فی هذه اعمی فهو
فی الاخرة اعمی واضل سبیلا طائفهسندن اولمیه زیرا هر
کشیکم علم الیقینه عین الیقینه وافعال رضاء خدا یه ارشمیه
اول علمدن آکا فائده یوق وهم اول علم آکا وبال وحبس زندان
اوله لاجرم یوم الدین انك حقنده جزاء قصاصین کورر کرکدر
زیرا جنت وجهنم وراحت الم بعینه ازجزاء بدن انسان
بخشی یمان فکر فعلندن واعتقاد قولندن حاصل اولور
پس هر کیمونکم قولی فعلی وفکر وصغیری خوب اوله اهل جنت
واهل دیدار اول کیمسهنکم قولی وفعلی بدیع اوله اول
کمسه اهل سفلی واهل جهنم اوله وکارخانهء شیطاندن بیلی
پس هر کم بو اعتقاد اوزره تکوی سورم دیسه ودنیایه
محبت ایلسه کذابدر وهر کم محمدی سورم دیسه وفقر ایله دوریب
اوتورمسه کذابدر وهر کم زهد وتقوی دعوسین ایتسه حلمه

ویر

96a

ویرمسه کذابدر وهر کم مرید لك دعواسن ایتسه راحت دلسه کذا
بدر وهر کم معرفت دعواسن ایتسه ویرلن هر سوزه صالبویر
کذابدر وهر کم صدیق دعواسن ایتسه وحق سویلسه کذابدر
وهر کم عشق دعواسن ایتسه خلوتنده ملازمت اتمسه کذابدر و
هر کم محاسبه دعواسن ایتسه واهل غفلتله اولسه کذابدر وهر کم
اخلاص دعواسن ایتسه داخی غیبتین سویلیجك غضب کلسه کذابدر
وهر کم علم دعواسن ایتسه اویقوسن کجه از وحرص کندوزن
از اتمسه کذابدر وای وادنسز مرید مالی یوق عاشقه بکزر ومعرفت
سز مسافر قنتسز قورشه بکزر وعلم یوق زاهد قپوسز خانهیه بکزر
وعلمی اولوب عملی یوق عالم عشقسوز اغجه بکزر وحذمتسز
ادم یابن ادمه بکزر وادبسز عریانه بکزر پس ای طالب
عاشق یولداغز ومنزل اراق داخی اوزکی کمسه صانوب فارغ
اولمه کجه وکندز طلب ایله مطلوبی تا اله کتورمینجه محبوب
دردکی ویرمه جهانه تا بندك اوله زمانه اوزا اوزکا هراه اول
لوز مقصود وکه وفادار اول کوجکه سی بونده جفاك یادین بوکین الله فی دی
عزولتی اختیار ایت صبر کی هراه ایت عیبونی کوزله کیشنك

93a

96b

اورتاغی اولمه نامرد ایشنک حالنی سویله کلامی زنهار سویلمه یلانی

عهدنه وفا ایله نفسکه جفا ایله قوبوغرور سلطانی کل طلب ایله سبحانی

زنهار الدنمه صاله عاشق حق اول جانله کتکه ایدیکه بومکان بنم دیدوکی قلدی جهان

بو فناده قلمه قراری هر بابه کوشک سرای حقیقت منزلیدر کلین جان

بو فناده بغلدی مکان فرصت الدکوش ایکن کسب ایله کمال فقری

چون غنی سن اوله جری دو عالم مقصودی حقایق سن اولدکه هر برانوار خالق

جو بحری محیط جمع سن سن قو ظلمت یکجه نکه شمع سن سن حقه یار اول دخی ایدیمه دلدار

اوزنده استه سن وصلت دیدار بوکوبر داغندن اچمه صوتی

سور کیدر سندن هر خوی ولی مردان اولنله قیل سجودی

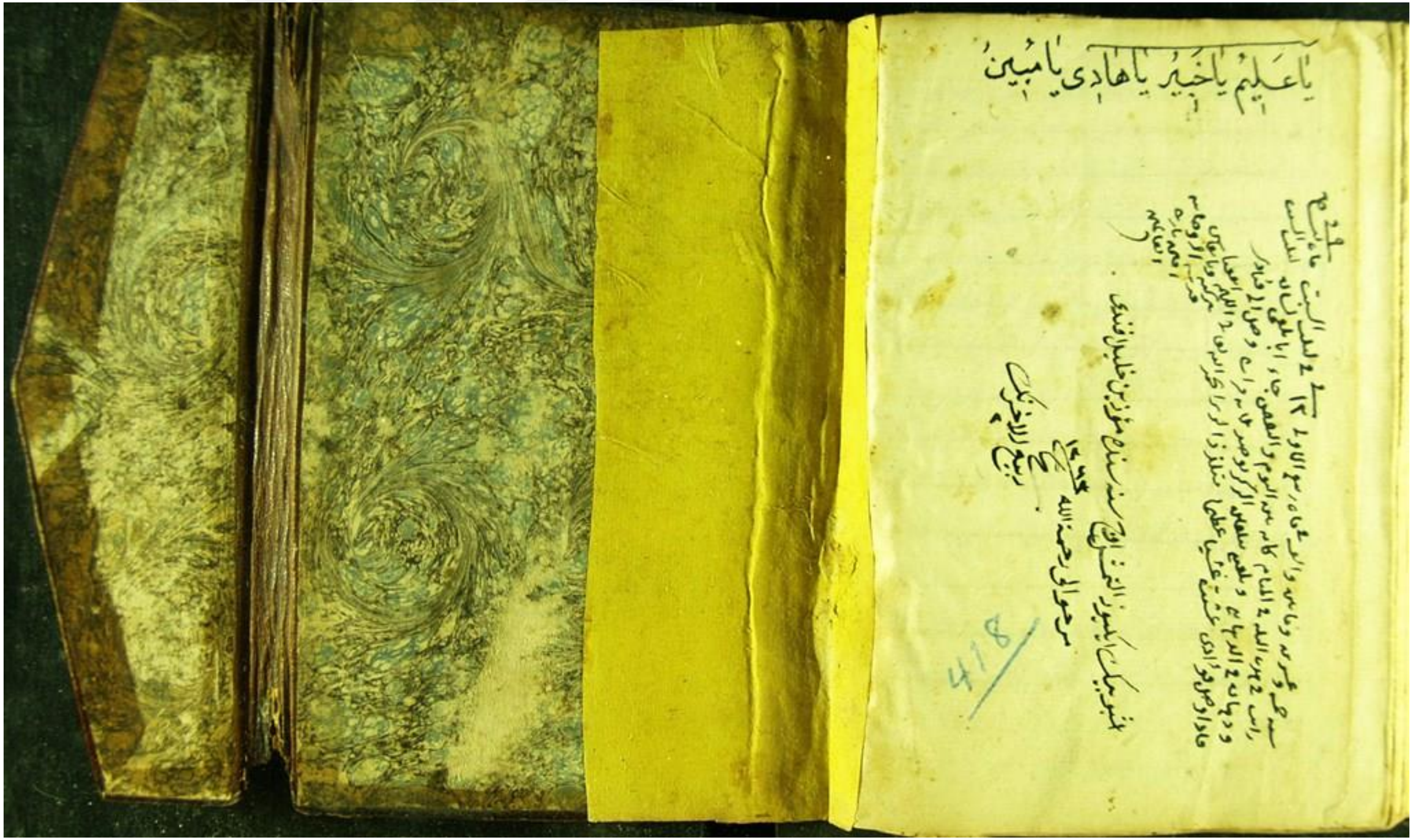
تاکیم بختنک قیله سعودی عاشق اولنه سوزدی تمام

بتمز جهالته برکوکه طاو کلام دخی عاشق صادقلره بر سلام دل

قد وقع الفراغ هذا النظم اللطیف ورسالة الشریف

علی ید ضعف العباد محمد الرضا الساکین فی قریة الجکلی سنه ۱۱۹۳

188 صحیفه در

يا عليم يا خبير يا هادي يا مبين
418

T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Özgeçmiş

Adı soyadı:	Sinan KAZANCİ			
Doğum Yeri:	Torul-GÜMÜŞHANE			
Doğum Tarihi:	11.06.1978			
Medeni Durumu:	Evli			
Öğrenim Durumu				
Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Emirler Mahallesi İlkokulu		Torul	1989
Ortaöğretim	Sifaş		Nilüfer	1992
Lise	Osmangazi		Osmangazi	1995
Lisans	Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi	Türk Dili ve Edebiyatı	Konya	2000
Becerileri:	Orta düzeyde İngilizce (YÖKDİL 65.00) Bilgisayar kullanımı: İyi düzeyde word-excel kullanımı			
İlgi Alanları:	Türkiye Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi, Osmanlıca, Divan Edebiyatı			
İş Deneyimi	Çukurbağ İlköğretim Okulu — Türkçe Öğretmeni — 2000-2003 Dr. Faruk Sükan İlköğretim Okulu — Türkçe Öğretmeni — 2003-2008 Karamanoğlu Mehmet Bey İlköğretim Okulu — Türkçe Öğretmeni — 2008-2011 Dr. Faruk Sükan İlköğretim Okulu — Md. Yrd. — 2011-2012 Yavuz Selim İmam Hatip Ortaokulu — Türkçe Öğretmeni — 2012-2013 Pilot Sanayi Ortaokulu — Md. Yrd. — 2013-2014 Akpınar Ortaokulu (Şht. J. Er Bahadır Aydın Ort.) — Md. Yrd. — 2014-			
Aldığı Ödüller:	Teşekkür Belgesi 12.06.2001 Teşekkür Belgesi 08.06.2007 Başarı Belgesi 05.04.2016			
Hakkında bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	Prof. Dr. Orhan YAVUZ — Selçuk Ünv. Öğr. Üyesi Doç. Dr. Semra TUNÇ — Selçuk Ünv. Öğr. Üyesi Yrd. Doç. Dr. Mevlüt GÜLMEZ — Akdeniz Ünv. Öğr. Üyesi			
Tel:	505 802 52 69			
E-Posta:	sinankazanci29@gmail.com			
Adres:	Akpınar Mah. 1. Hakan Sok. No: 12 İç Kapı No: 1 Osmangazi / BURSA			